JEGYZŐKÖNYV

Készült: a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés 2020. augusztus 31-én megtartott rendkívüli üléséről

Helye: Nyíregyháza, Hősök tere 5. Bessenyei Nagyterem

Az ülésen megjelent: Seszták Oszkár, a közgyűlés elnöke, Baracsi Endre, a közgyűlés alelnöke, Kerekes Miklós, a közgyűlés alelnöke, Adorján Béla, Bakti János, Farkas Ernő, Farkas László, Filep Sándor, Halmi József, Görömbei Vilmos, Gyügyei Éva, Kiss András, Kovács Dániel, Lipők Sándor, Makai Tamás, Pálosi László, Papp Bertalan, Szőke Zoltán, Sztolyka Zoltán, Tóth Viktor, Dr. Veres János a közgyűlés tagjai.

Szabó István, a közgyűlés alelnöke, Dr. Papp Csaba, megyei jegyző, Dr. Székely Tibor, megyei aljegyző, az önkormányzati hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői, jegyzőkönyv vezetésében közreműködő tisztviselők.

Az ülésről távol maradt: Dócs Attila, Földi István, Dr. Helmeczy László, Dr. Simonné Dr. Rizsák Ildikó közgyűlési tagok.

SESZTÁK OSZKÁR (a közgyűlés elnöke): Köszöntöm a megyei közgyűlés mai ülésén megjelent közgyűlési tagokat.

Kérem képviselőtársaimat, hogy kapcsolják be gépeiket a jelenlét regisztrálása és a határozatképesség megállapítása érdekében.
A szavazatszámláló gépen történt bejelentkezés alapján megállapítom, hogy a közgyűlésen 25 közgyűlési tagból 21 fő megjelent, így a megyei közgyűlés határozatképes és azt megnyitom.

Tisztelt Közgyűlés! Javaslatot teszek a meghívóban közöltek szerint a mai ülésünk napirendi pontjainak meghatározására. Kérem, szavazzanak. Köszönöm szépen.

Megállapítom, hogy a közgyűlés 20 igen, 1 nem szavazattal, tartózkodás nélkül a napirendi javaslatot megszavazta és az alábbi határozatot hozta:

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
73/2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2020. augusztus 31-ei ülése napirendjének megállapításáról

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2020. augusztus 31-ei ülésének napirendjét az alábbiak szerint állapítja meg:

1. Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint az átruházott hatáskörben hozott döntésekről

2. Előterjesztés a 2021-2027-es fejlesztési ciklushoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tervezési feladatokra

3. Előterjesztés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosítására

4. Előterjesztés a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság éves beszámolójának, közhasznúsági mellékletének elfogadására, valamint 2020. évi pénzügyi tervének jóváhagyására

5. Előterjesztés egyes Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében megkötött támogatási szerződések forrásnövekmény igényéhez kapcsolódó előzetes hozzájárulásra

6. Bejelentések, kérdések, interpellációk

1. Napirendi pont

Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint az átruházott hatáskörben hozott döntésekről.
Előadó: a közgyűlés elnöke.

SESZTÁK OSZKÁR (a közgyűlés elnöke): Szóbeli kiegészítésem nincs. Kíván-e valaki a napirendi ponthoz kapcsolódóan kérdést feltenni? Megadom a szót Adorján Béla képviselő úrnak.

ADORJÁN BÉLA (közgyűlési tag): Az első napirendi pont egyéb tájékoztatás címen közétett anyagaiban örömmel olvastam, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Önkormányzat és a Kormányhivatal, mintegy 1081 fő támogatott foglalkoztatását valósítja meg a megyében. A Pénzügyminisztérium a kezdeményezést befogadta, és 1.639.762.777 Ft keretösszegben újra nyitja a TOP-nak ezt a pályázatát.
Mint közismert a Vásárosnaményi ARJ Ruhagyár Zrt. dolgozói közül nagyon sokan szenvednek a mindennapi megélhetésért. Itt nagyjából 2000 ember került az út szélére, és éppen ezért a Varga Mihály vezette Pénzügyminisztériumhoz fordultunk egy tájékoztatásért, hogyan tudnának segíteni ezeknek az embereknek. Az érdemi válasz megérkezett, és ennek az érdemi része lekorlátozódik egyetlenegy mondatra: a területileg illetékes Kormányhivatal folyamatosan tartja a kapcsolatot az ARJ Ruhagyár Zrt-vel. További írásbeli kérdéssel fordultunk a Kormányhivatal vezetőjéhez.
Emellett szeretném, hogyha ennek a pályázható összegnek a keretében ezek az emberek valamiféle segítséget kapnának. Az igazi cél az lehetne, hogyha munkahelyek teremtődnének, megfelelő számban. Itt 530 embernek a munkahelye lett oda, és nagyon jó lenne, hogyha ebből a keretösszegből a megye kiemelten tudna részesülni, ha a megyei közgyűlés vezetése akár erre történő hivatkozással megpróbálna minél több forráshoz jutni a foglalkoztatási témában.

SESZTÁK OSZKÁR (közgyűlés elnöke): Nem ezen a pályázaton múlott és nem is a kormányzati szándékokon, hogy nem tudott a Megyei Kormányhivatal több segítséget nyújtani. Egyszerűen a tulajdonos szándékain, illetve nem megfelelő együttműködésen múlott, hogy nem sikerült. Bármilyen kormányzati megkeresésre, javaslatra, amit a jogszabályok lehetővé tettek, nemet mondott tudomásom szerint.
Nagyon fontos valóban a megyei munkaügyi paktum. A TOP keretében most is működő megyei munkaügyi paktum továbbviteléről van szó. Azt tudni kell, hogy ezt egy pályázat beadásával kell elérnünk, amit most határidőben a megyei önkormányzat bead, de mire ez a döntési mechanizmuson keresztül a döntésig eljut, a leggyorsabb ütemezés szerint is október – november eleje lehet. Utána a munkaügyi főosztályon keresztül kiírjuk a programokat, ezért várhatóan a jövő év elejétől lesz működőképes ez a program. Akár a Vásárosnaményiaknak,

akár pedig a megye más részein élőknek is segítséget jelenthet átképzési, továbbképzési programokban, illetve munkahelyi támogatásokban is.
A jelenlegi vásárosnaményi helyzet remélhetőleg addig megoldódik úgy, hogy elhelyezkednek, foglalkoztatni tudja a tulajdonos eredeti szakmájuknak és foglalkozásuknak megfelelően. De ha mégsem, akkor jövőre ez a program is a rendelkezésükre áll Vásárosnaményiaknak is.
Azért kezdeményeztük a Pénzügyminisztériumnál ezt a további forrás lehetőséget, amit a megye munkaerő piaci helyzetének javítása érdekében kívánunk felhasználni, hogy akár a COVID vírus miatt beállt zavaroknak, akár pedig más, korábban is fennállt munkaügyi problémáknak a kezelésére szánjuk a több, mint 1,6 milliárd forintot.

Dr. Veres János képviselő úrnak adom meg a szót.

Dr. VERES JÁNOS (közgyűlési tag): A lejárt határidejű határozatok első részének végrehajtása szerint a 60/2020. (VI.25.) önkormányzati határozatban a közgyűlés döntött a Creative Region – Határtalan fejlődés Északkelet-Magyarország gazdasági együttműködésben érintett nemzeti, gazdasági és kulturális övezetének fejlesztési tervéről. Végrehajtásként az szerepel itt, hogy ehhez a tervhez kapcsolódóan gazdasági versenyképességi együttműködés kialakítása céljából 4 megyés (Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék) egyeztetésre került sor július 17-én, ahol részt vett az ezért felelős államtitkár. Illetve ezt megelőzően munkacsoport szervezésében történt, ami történt. Érdeklődöm, hogy mi történt még ebben a kérdésben, mert az én ismereteim szerint projektgyűjtés indult el. Ha az önkormányzati határozatot én normál módon próbálom értelmezni, akkor szerintem a közgyűlésnek ahhoz kellene is legyen valami féle viszonya, hogy akkor ez a projekt gyűjtés, ami elindult a Creative Region kapcsán ez hol tart, milyen módon történik, van-e ebben a megyei közgyűlésnek bármilyen szerepe. Azt gondolom, hogy itt valami még zajlik, ami most nem szerepel a júliusi határozatról szóló tájékoztatóban. Ezért kérdezem elnök urat, hogy milyen más lépések történtek, és arról a közgyűlés mikor kap információt.

SESZTÁK OSZKÁR (közgyűlés elnöke): Győri László államtitkár úr tájékoztatást adott a Creative Region szerveződésről, illetve az ezzel kapcsolatos kormányzati szándékokról. Ez összekapcsolódott a COVID járvány hatásaihoz kapcsolódó kormányzati intézkedésekről szóló tájékoztatással is. Több szinten folyik kormányzati felkérésre projekt gyűjtés, igyekszünk a lehető legszélesebb körben vállalkozásokat, kamarákat bevonva projekteket összegyűjteni, amelyek akár a COVID-hoz, akár a Creative Region-hoz kapcsolódnak. Tájékoztatást fogunk adni akkor a közgyűlésnek arról, hogy hol tart most ez a projektgyűjtési időszak. Több minisztériumnak, több főosztálynak is küldtünk különböző részletességgel megfogalmazott projekt javaslatokat, amelyek remélem, hogy beépülhetnek akár a következő 7 éves tervezési időszak már körvonalazódó fejlesztéseibe, akár pedig más gazdaságfejlesztési programokra. Erről majd a közgyűlésnek megfelelő időben tájékoztatást fogunk adni, illetve képviselő uraknak bármilyen módon, ha érdeklődnek, akkor a közgyűlést követően is állunk rendelkezésükre.

Van-e még esetleg kérdésük? Amennyiben nincs, akkor először a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint az átruházott hatáskörben hozott döntésekről szavazunk.

Megállapítom, hogy a közgyűlés 16 igen szavazattal, 5 tartózkodással a határozatot elfogadta.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
74/2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint az átruházott hatáskörben hozott döntésekről

A Megyei Közgyűlés

1. a 60/2020. (VI.25.) önkormányzati határozat 2., 3. pontja végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadja;

2. az Easing Access to Systemic Discovery of Our Origins and Resources (Hagyományaink és forrásaink rendszerszerű felfedezésének támogatása) EASYDOOR című ROHU456 azonosítószámú projekt megvalósításához kapcsolódó döntések meghozataláról szóló 61/2020. (VI.25.) önkormányzati határozat 3. pontja határidejét a következők szerint módosítja:
„*a Támogatási Szerződés hatályba lépését követően azonnal*".

3. a Terület-és Vidékfejlesztési Bizottság

   13/2020. (VII.21.) (1. sz. melléklet)
   14/2020. (VII.21.) (2. sz. melléklet)
   15/2020. (VII.21.) (3. sz. melléklet)
   16/2020. (VII.21.) (4. sz. melléklet)
   17/2020. (VII.21.) (5. sz. melléklet)

   határozatával hozott döntését tudomásul veszi.

A határozatot kapja:
Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

SESZTÁK OSZKÁR (közgyűlés elnöke): Másodjára a Terület és Településfejlesztési Operatív Program, vagyis a TOP megyei szintű foglalkoztatási megállapodások foglalkoztatási gazdaságfejlesztési együttműködését című felhívás keretében megvalósuló támogatási kérelem benyújtásáról szavazunk. Kérem, szavazzanak.

Megállapítom, hogy a közgyűlés 18 igen szavazattal, 2 nemmel és 1 tartózkodással a határozatot elfogadta.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
75/2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

a Terület és Településfejlesztési Operatív Program, TOP-5.1.1-15 számú „Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések" című felhívás keretében megvalósuló támogatási kérelem benyújtásáról

A Megyei Közgyűlés

1. elhatározza, hogy a Terület és Településfejlesztési Operatív Program keretében megvalósuló, a „Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések" című, TOP-5.1.1-15 számú felhívásra a Megyei Önkormányzat támogatási kérelmet nyújt be;

2. felhatalmazza a közgyűlés elnökét a támogatási kérelem benyújtásával összefüggő egyeztetések lefolytatására, dokumentumok aláírására, egyéb szükséges intézkedések megtételére.

   Határidő: 2020. augusztus 31. **Felelős**: a közgyűlés elnöke

3. a pályázat támogatása esetén felhatalmazza a közgyűlés elnökét a támogatási szerződés aláírására.

   Határidő: IH döntést követően azonnal **Felelős**: a közgyűlés elnöke

A határozatot kapják:
1. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

SESZTÁK OSZKÁR (közgyűlés elnöke): Kérem, a Területi és Településfejlesztési Operatív Program Települési Környezetvédelemi Infrastruktúra Fejlesztések című felhívás keretében megvalósult támogatási kérelem benyújtásáról szavazzanak.

Megállapítom, hogy a közgyűlés 18 igen szavazattal, nem szavazat nélkül, 3 tartózkodással a határozatot elfogadta.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
76/2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

a Terület és Településfejlesztési Operatív Program, TOP-2.1.3.-16 számú „Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések" című felhívás keretében megvalósuló támogatási kérelem benyújtásáról

A Megyei Közgyűlés

1. a „Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések" című TOP-2.1.3-16 számú felhívásra - Újfehértó Város Önkormányzatával kiemelt eljárásrendben történő - támogatási kérelem benyújtásával egyetért;

2. felhatalmazza a közgyűlés elnökét a támogatási kérelem benyújtásával összefüggő egyeztetések lefolytatására, dokumentumok aláírására, egyéb szükséges intézkedések megtételére;

   Határidő: 2020. szeptember 4. **Felelős**: a közgyűlés elnöke

3. a pályázat támogatása esetén felhatalmazza a közgyűlés elnökét a támogatási szerződés aláírására.

Határidő: IH döntést követően azonnal **Felelős**: a közgyűlés elnöke

A határozatot kapják:

1. Újfehértó Város Önkormányzata, 4244 Újfehértó, Szent István út 10.
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

2. Napirendi pont

Előterjesztés a 2021-2027-es fejlesztési ciklushoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tervezési feladatokra
Előadó: a közgyűlés elnöke.

SESZTÁK OSZKÁR (közgyűlés elnöke): A közgyűlés Terület és Vidékfejlesztési Bizottsága 2020. júliusi 21-én a határozat-tervezet mellékletét képező helyzetelemzés előzetes munkaanyagát részletesen megtárgyalta. A Területfejlesztési és Vidékfejlesztési Bizottságtól és más szakmai szervezetektől érkezett javaslatok a jelen testületi ülés elé kerülő határozat-tervezet mellékletei képező helyzetelemzés 1.0 verziójába beépítésre kerültek. Az előterjesztést megtárgyalta a közgyűlés Területi és Vidékfejlesztési Bizottsága. Felkérem Filep Sándor urat a bizottság elnökét ismertesse a bizottság véleményét.

FILEP SÁNDOR (közgyűlési tag): Júliusban foglalkoztunk már ezen anyaggal, és külön köszönöm osztályvezető asszonynak és mindenkinek, aki ezen anyag kimunkálásán dolgozott. A mai bizottsági ülésünkön áttekintettük az újabb és az általunk javasoltakkal együttesen kiegészített anyagot.
Négy olyan pont van, amelyek módosításával szeretnénk, hogyha a közgyűlés elfogadná ezen anyagot.

1) Az 55. oldalon az integráció is legyen alternatíva, pozitív diszkriminációval kell támogatni, és szükséges támogatni az integrációt ez az egyik.
2) A 89. oldalon. A csapadékvízelvezetés kapcsán nagyon fontos, hogy az utolsó mondatot ki kellene egészítenünk. Szükséges a záportározók mellett megoldás lehet a csapadékvíz elvezető vezetékek nagyobb kapacitása történő cseréje. Mindannyian látjuk, a megváltozott időjárási viszonyokat, rendszeresen hatalmas esők jönnek hirtelen, ezek elvezetésére a meglévő rendszerek nem igazán alkalmasak, ezért valamit tennünk kell a záportározókon kívül is. Javaslat tehát a elvezető vezetékek nagyobb kapacitásra nagyobb méretűre történő cseréje.
3) Az egészségügyi résznél a 94. oldalon a betöltetlen álláshelyek száma és a házi orvosi kor összetétel is szerepeljen. Tudjuk azt, valamennyi térségben valamennyi település küzd azzal, hogy az orvosok száma egyre csökken a megyénkben. Sajnos az orvosaink is elöregszenek, és bár tisztességesen végezték a munkájukat a kor őket is befolyásolja. Láthattuk a COVID-os időszakban is azt, hogy a 65 év feletti orvosok azért fokozott veszélynek voltak kitéve épp ezért nagyon fontos lenne, hogyha a betöltetlen álláshelyek száma, és a háziorvosi kor összetétel is szerepelne az anyagban.
4) Az M3-as gyorsforgalmi út fejlesztő pozitív hatása. Nyíregyháza és Vásárosnamény mellett Nyírbátor is kerüljön be ebbe az anyagba, hiszen Nyírbátort is pozitívan érintette és érinti ezen M3-as autópályának a fejlesztő hatása. Röviden ez a 4 pont lenne az, amely módosító javaslatként a bizottság által is támogatva kerülne a közgyűlés elé. Köszönöm szépen.

SESZTÁK OSZKÁR (közgyűlés elnöke): Megadom a szót Adorján Béla képviselő úrnak, aki ügyrendiben kért szót.

ADORJÁN BÉLA (közgyűlési tag): Az előző napirendnél a második szavazásnál tévesen lett regisztrálva a szavazatom, igen szavazattal élnék.

SESZTÁK OSZKÁR (közgyűlés elnöke): A jegyzőkönyv készítésénél ezt figyelembe vesszük.
Köszönöm szépen Filep Sándor elnök úrnak, előterjesztőként a 4 módosító javaslatot befogadom, és ennek figyelembevételével fog majd a közgyűlés szavazni.
A mai ülésünk legfontosabb napirendi pontjáról van szó, hiszen az új Európai Unió fejlesztési ciklus tervezésének az előkészítő fázisáról van szó. Olyan módon kívánjuk ezt a tervezést, hogy a legszélesebb módon társadalmasítva legyen a tervezés fázisa is, hogy saját erőforrásra alapozva próbáljuk ezt a tervezési folyamatot megvalósítani. Tehát nem egy külső cégnek kívánunk megbízást adni, azt gondolom, hogy a megyei önkormányzat, a megyei önkormányzati hivatal bázisára építve az előző hét év tapasztalatait felhasználva tudunk egy megfelelő tervet készíteni, amely a következő hét évre iránymutatásként szolgál a fejlesztési programjainkhoz, különösen persze a TOP-hoz.
Kérdést nem kívántak feltenni, megnyitom a vitát a napirend pont felett, a vitaszakaszban kíván-e valaki esetleg szólni? Veres János képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. VERES JÁNOS (közgyűlési tag): Egy olyan előterjesztést ismerhetett meg a bizottság júliusban, illetve a mai napi ülésén, amely egy meglehetősen átfogó képet ad a megye helyzetéről, amely alapja lehet annak, hogy a következő 7 éves időszakra, ha készíteni kell, akkor legyen mire alapozva lehetőségünk elkészíteni egy fejlesztési tervet, adott esetben operatív programot. Én magam elég hosszú hozzászólásban vettem részt ebben a vitában annak idején júliusban a bizottsági ülésen, akkor is pozitívan értékeltem azt a munkát, amit az anyag előkészítése érdekében a megyei önkormányzat apparátusa ahogyan mondták, leginkább osztályvezető asszony csinált. Ebből következően a hozzászólásom most is alapvetően pozitív. Köszönöm szépen, hogy a módosító indítványok most bizottsági indítványként elfogadásra kerülve a mai napon is ide kerülnek a közgyűlés elé.
Ugyanakkor két olyan kérdés van, amelyről szerintem érdemes hozzászólásban is megemlékezni.

1) Miután ez az elemzés a mai információs bázison történik, ezért sajnos nincs még módunk semmilyen értékelő mondatot kifejteni arról, hogy az előző 7 év forrásfelhasználása az mennyire volt sikeres. Tudják a kollégák, tudja elnök úr is, hogy ebben a kérdésben mi vitában állunk egymással, ebből következően én nem fogom tudni megspórolni azt, hogy a későbbiek során az előző hét év forrásfelhasználásának helyességéről, hatékonyságáról majd valamilyen módon a közgyűlés beszámoljon. Elfogadom azt, hogy ma nem vagyunk abban a helyzetben, hiszen nem fejeződött be a program végrehajtása, hogy a megfelelő indikátorok ismeretében lehetne értékelni a korábbi felhasználás bizonyos döntéseinek helyes vagy helytelen voltát. Tehát nem akarom ezt a kérdést itt tovább élezni, mert azt gondolom, hogy valóban nincs még az a helyzet, ugyanakkor nyilvánvaló számomra, hogy néhány kérdésben akkor lehet majd megfelelő döntést hozni a következő 7 éves program kialakításakor, hogyha értékeljük az előző 7 év forrásfelhasználásának helyes vagy helytelen voltát.
2) Most egy biankó felhatalmazást adunk elnök úrnak, a társadalmasítás megtörténtére, hiszen azt mondja, hogy felkérjük a közgyűlés elnökét, hogy a partnerségi terv jóváhagyásáról a soron következő rendes közgyűlésen adjon tájékoztatást, illetve a közgyűlés elnökét arra is felkérjük, hogy a partnerségi terv alapján történő bevonásról soron következő közgyűlésen adjon tájékoztatást. Na, most én itt szeretnék egy igen erős mondatot elnök úr figyelmébe ajánlani. Akkor hajtja jól végre ezt a két pontban kapott felhatalmazást, hogyha a lehető

legszélesebb körű partnerséget tudja megvalósítani Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében ennek az ügynek kapcsán. Tehát azt szeretném kérni, hogy semmiképpen ne politikai alapon történő kiválasztás legyen a meghatározó ebben a folyamatban, semmiképpen nem méret alapon semmiképpen nem földrajzi elhelyezkedés alapján történő paraméterek határozzák meg, hanem a minél szélesebb körű partnerségre történő törekvés legyen a meghatározó. Ezért amikor majd ennek a négyes és ötös pontnak a visszatérésére sor fog kerülni a közgyűlés előtt, akkor szeretném, hogyha elnök úr ezekre a kritériumokra figyelemmel határozná majd meg tájékoztatását.
Azért mondom mindezt, mert azt szeretném, hogyha minél több megyei szereplő ki tudná fejteni álláspontját véleményét ennek az anyagnak az elkészülése kapcsán, hiszen akkor remélhetjük azt, hogy egy olyan valós helyzetképre fogjuk a következő hét éves programot majd alapozni, amely leginkább tükrözi a valóságot. Ennyi lenne a kérésem, és ennyi lenne majd az akkori elvárás, mert ezért fogalmaztam így meg, hogy elnök úr hogyha ezt el tudja fogadni, akkor e szerint végezze el ebben a két pontban a felhatalmazásban kapott lehetőségét, és e szerint számoljon majd be a közgyűlésnek a folytatásban arról, hogy hogyan is történik mindez. Teszem mindezért azért, mert volt az elmúlt néhány évben ilyen tekintetben negatív tapasztalatom is, azt én szóvá tettem közgyűlésben és szeretném, hogyha nem a választókerületi elnökök székhely alapján határoznák meg az összejövetelek helyszínét, hanem mondjuk járási székhelyek vagy pedig választókerületi központ alapján. Ezek politikai mérlegelések tárgyát képezték az elmúlt években, szerintem ez a dolog többet érdemel annál, sem mint egy ilyenfajta politikai mérlegeléssel bárki elrontsa ennek hitelességét a folytatásban.

SESZTÁK OSZKÁR (közgyűlés elnöke): A lehető legszélesebb körben igyekeztünk eddig is a projekt gyűjtést, de a legszélesebb kör bevonásával tervezzük elkészíteni majd a fejlesztési tervet. Egy tervezési sablonra várunk, amely minden megyei önkormányzatnál iránymutatásként a tervezési folyamatban segítséget jelent ahhoz, hogy egy országosan is azonos módszertannal elkészült terv álljon majd az államtitkárság rendelkezésére is. Tehát a tervezési sablonra várunk és azért van ez a közgyűlés elnökének címzett nagyfokú felhatalmazás. A Terület és Vidékfejlesztési Bizottság bevonásával fogjuk a partnerségi tervet elfogadni, és a következő közgyűlésen a folyamatról tájékoztatást adni, vagy akár további módosító indítványokat is befogadva még szélesebbé tenni azt a partnerségi tervet. Törekedni kell arra, hogy a megye minden térségéből arányosan vonjuk be polgármester kollégákat vagy más szakmai szervezeteket a tervezésbe, de elsősorban ágazati módon tartom fontosnak a települések, városok és Nyíregyháza, mint megyeszékhely bevonását a tervezési folyamatba. A bizottság ilyen irányú aktivitására, véleményére messzemenőleg számítok, mint ahogy a korábbiakban is számítottam.
Van-e esetleg további észrevételük a vitában? Hozzászólási szándékot nem jeleztek ezért a vitát lezárom, kérem, szavazzanak az előterjesztésről.

Megállapítom, hogy a közgyűlés a 21 igen szavazattal, nem szavazat és tartózkodás nélkül a határozatot elfogadta.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
77/2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

a 2021-2027-es fejlesztési ciklushoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tervezési feladatokról

A Megyei Közgyűlés

1. a 2021-2027-es uniós fejlesztési ciklushoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tervezési feladatokról szóló előterjesztést megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetért;

2. a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció helyzetelemzés (1.0) munkaanyagát megtárgyalta és azt keretjelleggel a további tervezési munkák alapjaként jóváhagyólag a határozat melléklete szerint elfogadja;

3. felhatalmazza a közgyűlés elnökét, hogy a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 13. §-ában meghatározott, a területfejlesztési koncepciók és programok kidolgozásának részeként az állampolgárok, a tervezéssel érintett területen működő érdekképviseletek, társadalmi szervezetek és vállalkozások tervezésbe való bevonását részletező partnerségi tervet – a területi tervezésért felelős kormányzati szervek erre irányuló iránymutatása kézhezvételét, valamint a Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság előzetes véleményezését követően – hagyja jóvá;

4. felkéri a közgyűlés elnökét, hogy a partnerségi terv jóváhagyásáról a soron következő rendes közgyűlésen adjon tájékoztatást;

5. felkéri a közgyűlés elnökét, hogy a partnerségi terv alapján történő bevonásról soron következő közgyűlésen adjon tájékoztatást;

6. felkéri a közgyűlés elnökét a tervezési dokumentumok felülvizsgálatának, illetve módosításának megkezdéséhez szükséges eljárási cselekmények megindítására, a szükséges intézkedések és jognyilatkozatok megtételére.

A határozatot kapja:
Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

(A határozat melléklete a jegyzőkönyvhöz csatolva.)

SESZTÁK OSZKÁR (a közgyűlés elnöke): Tisztelt közgyűlés! Áttérünk következő napirendi pontunk megtárgyalására.

3. Napirendi pont

Előterjesztés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosítására
Előadó: a közgyűlés elnöke.

Szóbeli kiegészítésem a napirendi pont előadójaként nincs. Az előterjesztést megtárgyalta a közgyűlés Ügyrendi Jogi és Pénzügyi Bizottsága és támogatja az előterjesztés elfogadását. Kíván- e valaki a napirendi ponthoz kapcsolódóan kérdést feltenni? Amennyiben kérdésük nincs, lezárom a kérdés a napirendi pontot, és megnyitom a vitát a napirendi pont felett. Megállapítom, hogy felszólalási szándékot nem jeleztek ezért a vitát lezárom.

A rendelet tervezet megszavazása minősített többséget igényel, kérem ennek figyelembevételével szavazzanak.

Megállapítom, hogy a közgyűlés 16 igen szavazattal, 5 tartózkodással, nem szavazat nélkül a rendelet-tervezetet elfogadta és az alábbi rendeletet alkotta:

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelete

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosításáról

A Megyei Közgyűlés

az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörben és az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott hatáskörben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosításáról a következőket rendeli el:

1. §

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) A Megyei Közgyűlés a megyei önkormányzat és az önkormányzati hivatal 2020. évi összevont előirányzatát

1.138.600.990 Ft bevételi főösszeggel
1.138.600.990 Ft kiadási főösszeggel

a rendelet 1. számú mellékletében foglalt részletezéssel állapítja meg az alábbi bevételi és kiadási forrásösszetétel mellett:

Megyei önkormányzat és az önkormányzati hivatal

- Költségvetési bevétele	653.450.908 Ft,
- Finanszírozási bevétele	485.150.082 Ft,
- Bevételek főösszege	1.138.600.990 Ft,
- Költségvetési kiadása	1.125.696.990 Ft,
- Finanszírozási kiadása	12.904.000 Ft,
- Kiadások főösszege	1.138.600.990 Ft,
- Működési hiány	- 410.757.355 Ft,
- Felhalmozási hiány	- 61.488.727 Ft,
- Finanszírozási kiadás	- 12.904.000 Ft,
- Költségvetési hiány összesen	- 485.150.082 Ft,
Saját forrás	
- Maradvány igénybevétele	485.150.082 Ft,"

2. §

A Rendelet 3. § (2)-(3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

(2) A Megyei Közgyűlés a megyei önkormányzat általános tartalékának összegét 24.548.876 Ft-ban határozza meg.

(3) A Megyei Közgyűlés a megyei önkormányzat 2020. évi céltartalékának összegét 129.859.332 Ft-ban határozza meg, melyből:

- a „Fenntartható energetikai- és klímacselekvési programok kidolgozása Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében" című, TOP-3.2.1-15-SB12016-00062 azonosítószámú projektre 221.853 Ft;

- a „Csapadékvíz elvezetés megvalósítása Tunyogmatolcson" című, TOP-2.1.3-16- SB1-2017-00001 azonosítószámú projektre 10.099.021 Ft;

- a „Demográfiai Változással Érintett Európai Régiók Vidéki Közlekedése" című, CE55 azonosítószámú projektre 2.528.348 Ft;

- a „Szent László emlékezete Közép-Európában" című, EFOP-5.2.2-17-2017-00133 azonosítószámú projektre 4.394.143 Ft;

- a „Hagyományaink és forrásaink rendszerszerű felfedezésének támogatása" című, ROHU349EASYDOOR azonosító számú ROHU projektre 7.540.241 Ft;

- a „Területi vészjelző rendszer a határmenti régióban" című GeoSeS elnevezésű, a HUSKROUA/1702/8.1/0065 azonosító számú projektre 2.818.356 Ft;

- a „Foglalkoztatási együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében" című, TOP-5.1.1-15-SB1-2016-000001 azonosítószámú projektre 15.665.104 Ft;

- a „Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködési programjának megvalósítása" című, EFOP-1.6.3-17-2017-00010 azonosító számú projektre 9.533.984 Ft.

- a „Korszerű határok infrastruktúra nélkül – sikeres Kárpátok régió" (MOBI) HUSKROUA/1702/7.1/0023 azonosító számú projektre 39.274.504 Ft;

- „Új energia megoldások a Kárpátok területén (NESICA)" elnevezésű HUSKROUA/1702/6.1/0014 azonosító számú projektre 28.534.408 Ft;

- a „Hagyományaink és forrásaink rendszerszerű felfedezésének támogatása" című, ROHU456EASYDOOR azonosító számú ROHU projektre 9.249.370 Ft;

3. §

A Rendelet 4. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

(1) A Megyei Közgyűlés az önkormányzati hivatal 2020. évi költségvetési mérlegét a 3. számú melléklet szerint hagyja jóvá az ott meghatározott bevételekkel és kiadásokkal, mindösszesen 378.291.325 Ft bevétellel és 378.291.325 Ft kiadással.

4. §

A Rendelet 1., 2., 3., 4/a, 4/b.,5/a, 5/b, 6/a, 6/b, 7., 8/d számú mellékletei helyébe jelen rendelet 1., 2., 3., 4/a., 4/b, 5/a, 5/b, 6/a, 6/b, 7., 8., számú melléklete lép.

5. §

Jelen önkormányzati rendelet 2020. szeptember 1. napján lép hatályba, és 2020. szeptember 2. napján hatályát veszti.

(A rendelet mellékletei a jegyzőkönyvhöz csatolva.)

SESZTÁK OSZKÁR (a közgyűlés elnöke): Tisztelt Közgyűlés. Rátérünk következő napirendi pontunk megtárgyalására.

4. Napirendi pont

Előterjesztés a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság éves beszámolójának, közhasznúsági mellékletének elfogadására, valamint 2020. évi üzleti tervének jóváhagyására

Előadó: Úsz Illés, a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság ügyvezetője

Ügyvezető urat kérdezem van-e szóbeli kiegészítése? Nincs kiegészítése. Tájékoztatom a Tisztelt Közgyűlést, hogy a Kölcsey Kft. Felügyelő Bizottsága az előterjesztést megtárgyalta és javasolja annak elfogadását. Az előterjesztést megtárgyalta a közgyűlés Ügyrendi, Jogi és Pénzügyi Bizottsága is és támogatja az előterjesztés elfogadását.
Kíván-e valaki a napirendi ponthoz kapcsolódóan kérdést feltenni? Kérdést nem jeleztek.
Megnyitom a vitát a napirendi pont felett.

LIPŐK SÁNDOR (frakcióvezető): Javaslom, hogy a közgyűlés 2021. évi munkatervében, februárban kerüljön az önkormányzat költségvetésével együtt a Kölcsey Televízió pénzügyi beszámolója megtárgyalásra.

DR. VERES JÁNOS (közgyűlési tag): A társaság tőkehelyzetével kapcsolatban a táblázatban lévő adatok alapján azt gondolom, hogy nagy valószínűséggel februárban nemcsak egy részletes tervet, hanem valamiféle javaslatot is kell hozni majd a közgyűlés elé. Az én ismereteim szerint itt is érvényes az a szabály, hogyha a saját tőke negatívba fordul, akkor kötelezettsége van a tulajdonosnak cselekedni. Miután itt nem tartom valószínűnek, hogy 2020-ban a tőkehelyzet érdemben javulni fog a társaságnál, ezért én azt szeretném kérni, hogy ne jövő januárban, hanem már ennek az évnek az őszén a közgyűlés vezetése teremtse meg a megfelelő megoldás lehetőségét.
Most számokat nem akarom fölsorolni, de itt, mivel az előző évre is negatív volt a saját tőke és most is negatív, ezért szerintem egyértelmű a jogi helyzet, amit nehéz lenne megkerülni.

SESZTÁK OSZKÁR (a közgyűlés elnöke): Köszönöm szépen képviselő uraknak az észrevételét, a hozzászólását. Valószínű, hogy ebben az évben kell ezzel a kérdéssel foglalkoznunk, bizottsági ülésen feltétlenül.

Van-e esetleg további észrevételük? Felszólalási szándékot nem jeleztek, ezért a vitát lezárom, kérem szavazzanak.

Megállapítom, hogy a közgyűlés 21 igen szavazattal, nem szavazat és tartózkodás nélkül a határozatot elfogadta.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
78/2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság éves beszámolójának, közhasznúsági mellékletének elfogadásáról, valamint 2020. évi pénzügyi tervének jóváhagyásáról

A Megyei Közgyűlés

a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság éves beszámolóját, közhasznúsági mellékletét elfogadja, valamint 2020. évi pénzügyi tervét jóváhagyja.

A határozatot kapják:
1. Úsz Illés, a „KÖLCSEY" Nonprofit Kft. ügyvezetője, 4400 Nyíregyháza, Kálmán u. 1.
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

(Időközben Adorján Béla, Halmi József, Tóth Viktor, Dr. Veres János közgyűlési tagok szavazó gépeiket kikapcsolták, így a szavazó képviselők száma 17 fő.)

SESZTÁK OSZKÁR (a közgyűlés elnöke): Rátérünk következő napirendi pontunk megtárgyalására.

5. Napirendi pont

Előterjesztés az egyes Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében megkötött támogatási szerződések forrásnövekmény igényéhez kapcsolódó előzetes hozzájárulásra
Előadó: Seszták Oszkár, a közgyűlés elnöke

Napirendi pont előadójaként szóbeli kiegészítésem nincs. Kíván-e valaki a napirendi ponthoz kapcsolódóan kérdést feltenni? Amennyiben kérdésük nincs, megnyitom a vitát a napirendi pont felett. Megállapítom, hogy felszólalási szándékot nem jeleztek, ezért a vitát lezárom, kérem szavazzanak.

Megállapítom, hogy a közgyűlés 16 igen szavazattal, nem szavazat nélkül, 1 tartózkodással a határozatot elfogadta.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
79/2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

egyes Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében megkötött támogatási szerződések forrásnövekmény igényéhez kapcsolódó előzetes hozzájárulásról
A Megyei Közgyűlés

az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II.1.) Korm. rendelet alapján az Irányító Hatóság által megküldött költségnövekmény iránti igényekkel:

a) a határozat 1. számú melléklete szerint a többletforrás iránti igénnyel egyetért;
b) a határozat 2. számú melléklete szerint a többletforrás iránti igényhez előzetesen hozzájárul.

A határozatot kapják:
1. Oláh Gábor regionális fejlesztési programokért felelős helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium, 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben.

6. Napirendi pont
Bejelentések, kérdések, interpellációk

SESZTÁK OSZKÁR (a közgyűlés elnöke): Kérdezem a közgyűlés tagjait van-e bejelentésük, kérdésük, interpellációjuk?

DR. VERES JÁNOS (közgyűlési tag): Egy olyan kérdéssel szeretnék foglalkozni, amely ritkán szokott Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében előfordulni, de most előfordult. Több mint 500 fő munkahelyének a bizonytalansága következett be Vásárosnaményban a ruhagyár helyzetének megváltozásával. Miután ebben a kérdésben láthatóan politikai párthovatartozástól függetlenül lényegében egységesen és azonos módon közelítjük meg a kialakult helyzetet, nevezetesen mindenki megpróbál segíteni azoknak az embereknek, akiknek a munkahelye bizonytalanná vált, hogy lehetőség legyen számukra valamilyen módon egyrészt az elmaradt jövedelmükhöz hozzájutni, másrészt pedig valamilyen módon munkájukat folytatni. Miután ebben láthatóan az elmúlt két hónapban a megnyilvánulások alapján mind a polgármester urak, egyben a közgyűlés tagjai is azonos álláspontot foglalt el, mi is azonos álláspontón voltunk, ezért az lenne a kérésem a közgyűlés elnökéhez, hogy vizsgálja meg elnök úr az ebben a kérdésben közgyűlési elnökként vállalható szerepvállalását. Nevezetesen arra szeretném bíztatni elnök urat, hogy a közgyűlés tagjai részéről kapott felhatalmazással élve járjon el azokon a helyeken, ahol el kell járni, hogy mihamarabb váljon világossá és rendeződjön az ottani dolgozóknak a sorsa.
Én magam éltem már meg ilyen annak idején, amikor a nyírbátori cipőgyárnak a sorsa rendezetlen volt és akkor is csak külső, részben politikai nyomással lehetett a kérdést egyenesbe tenni és megoldani. Ma is úgy gondolom, hogy valószínűleg ilyenre szükség van. Arra szeretnék kezdeményezést tenni, én beszéltem polgármester úrral ebben a kérdésben a bizottsági ülést követően ma délelőtt és nem volt közöttünk véleményeltérés, ezt nyugodtan ki merem jelenteni, hogy a közgyűlés tagjai felhatalmazzák, sőt megbízzák a közgyűlés elnökét azzal, hogy ebben a kérdésben a lehetséges összes kapcsolatát mozgassa meg, hogy mihamarabb rendeződjön az ott élő embereknek a sorsa. Ugyanis minél később rendeződik, annál kevésbé lesz esély arra, hogy valamilyen más helyen ugyanilyen jellegű tevékenységet tudjanak az emberek folytatni. Ez már így tapasztalat, hogyha sok hónap eltelik a normál munkarendből való kizökkenést követően, akkor nagyon nehezen fognak tudni visszaállni egy hasonlóan normál munkarendbe.

ADORJÁN BÉLA (közgyűlési tag): Jelen esetben csak meg tudom erősíteni, hogy ebben a kérdésben minden politikai erő ugyanazon az álláspontón van. Ugyanakkor elég mély ismereteket szereztem a foglalkoztatónak a hozzáállásáról ebben a történetben a dolgozók felé és meg kell mondjam, hogy a helyzet drámai, ugyanis a foglalkoztató egészen visszaélve helyzetével, erkölcsi és anyagi pozíciójával arra a kényszerpályára küldi a dolgozóit, hogy önként mondjanak fel, illetve kölcsönös megegyezéssel bontsanak szerződést. Ennek az értelme az, hogy így nem kell végkielégítést fizetnie akárhány év ledolgozott kőkemény munka után. Ami egyébként sajnos ebben a dologban drámai, hogy a legtöbb dolgozó valóban kényszerpályán van ugyanis abban az esetben, hogyha nem választják ezt az utat, akkor nem tudnak sem az önkormányzatoktól segítséget kérni, anyagi segítséget akár közmunkaprogram keretében, nem tudnak regisztrálni a munkaügyi központoknál sem és el sem tudnak helyezkedni, amíg ezt a lépést meg nem teszik. Viszont a foglalkoztató álláspontja rendkívül makacs. Ezért fontos az, amit Veres képviselő úr kér elnök úrtól, hogy minden lehetséges fórumon és eszközzel meg kell próbálni hatást gyakorolni a foglalkoztatóra, illetve fel kell kutatni azokat a lehetőségeket, amivel ezek a családok, itt hangsúlyozom 530 ember volt a foglalkoztatotti létszám, amikor elkezdődött ez az egész tortúra. Ezt úgy kell értékelni, hogy a megyei átlagfizetés alatt mélyen kereső emberekről van szó, tehát ezek az emberek nem voltak képesek arra, hogy hosszú hónapokra előre tartalékot képezzenek. Kiszolgáltatottak. Egyrészt a foglalkoztatóra nyomást kell gyakorolni, másrészt fontos, hogy ezek az emberek valamilyen, akár segélyezési úton azonnali segítséget kapjanak, mert az életük ellehetetlenült.
Birtokunkba került olyan fizetési dokumentum, amely arról tanúskodik, hogy volt olyan dolgozója a cégnek, akinek havi fizetés gyanánt a ruhagyár 275 forintot utalt át és volt olyan is mondjuk, akinek 1800 forintot utalt át. Ilyen körülmények uralkodnak az ARJ Ruhagyár Zrt., egyébként keleten élő angol származású tulajdonosánál. Megjegyzem, hogy senkinek nem lesz könnyű dolga, hiszen a dubai szabadkereskedelmi zónába van bejegyezve ez a cég. Oda hozzáférni különleges engedély szükséges, hát ezért kell az összefogás minden politikai szervezet részéről és minden társadalmi szervezet részéről.

SESZTÁK OSZKÁR (a közgyűlés elnöke): Túl értékelik a lehetőségeinket. Hogyha a Kormányhivatal intézkedéséhez nem partner ez a tulajdonos, akkor a megyei közgyűlés elnökének a lehetőségei meglehetősen korlátozottak, ezzel együtt köszönöm szépen a bizalmat és megvizsgáljuk, hogy milyen lehetőségeink vannak és ezeket meg fogjuk tenni a következő napokban. Vásárosnamény önkormányzatának is gondolom hasonlóképpen szerények, de azzal, hogy a szolidaritásukról biztosította polgármester úr a dolgozókat, részt vett a demonstrációjukon és minden lehetséges módon igyekezett jobb belátásra bírni a tulajdonosokat, azt gondolom, hogy ő is a lehetőségeit kimerítette. Valóban ez egy fontos tanulság akár a jövőre vonatkozólag is, hogy ez a tulajdonosi kör nagy ívű fejlesztési elképzelésekkel kecsegtette Vásárosnamény Önkormányzatát, illetve a Magyar Kormányt és ehhez képest ezektől a tervektől elállt. Az lenne a legcélszerűbb, ha egy új tulajdonost találnának. Azzal messzemenőkig egyetértek, hogy a felszámolási eljárást el kellene minél előbb indítani és ez ügyben minden egyes lehetőségeket felhasználni, a tulajdonossal ez ügyben közös nevezőre jutni, illetve, hogy a dolgozók a létező támogatásokat igényben tudják.
Ezek után kérdezem polgármester urat, hogy akkor mondja el legközelebbről a fejleményeket.

FILEP SÁNDOR (közgyűlési tag): Szinte háromhavi, négyhavi rendszerességgel bejárunk a ruhagyárba. Egyeztettünk, hiszen a mindenkori magyar kormányok politikamentesen is legalább 3-4 alkalommal megmentették már ezt a gyárat, hiszen ha a Vörös Október Ruhagyártól az Elit Ruhagyáron keresztül eljutunk az ARJ Ruhagyár Zrt-hez, ha ez a COVID-os veszélyhelyzet nincs, talán másképpen alakul. Ugyanis a mennyből a pokolba, röviden így jellemezhetném a vásárosnaményi ruhagyárban kialakult helyzetet. Hiszen az itt dolgozók 65 %-a vásárosnaményi, 35 %-a pedig a Beregből jár be, ami szintén nem egy gazdag vidék. Ugyanakkor tudjuk azt, hogy a családjaik megélhetését a kétkezi munkájuk biztosította. Valami

történhetett, hiszen tavaly még pénzügyminiszter úrnál járva egy nagyon komoly fejlesztés előtt állt a gyár, tervek elkészültek, ingatlant vásároltak és egy 1300 főt foglalkoztató teljesen új modern alapokra épülő gyár terveit láthattuk. Erről örömmel számoltam be korábban is, hiszen egyértelmű volt a tulajdonosi szándék. Tavaly nyáron egy 45 %-os mértékű HIPA támogatás várt már aláírásra és mindenki abban bízott, hogy akkor egy új gyár, a régi gyár helyén pedig munkásszálló létesül, és ezáltal nemcsak Vásárosnamény, a Bereg, hanem akár még a háromhatár közelségéből eredően Romániából, Ukrajnából és Szlovákiából is jöhetnek majd dolgozni ide hozzánk. Ha visszapörgetjük az időt, akkor láthatjuk, hogy év végén, aztán januárban már valami nem igazán volt rendben, hiszen információim szerint már a szállítási vállalkozó sem került kifizetésre. Nagyságrendileg mit jelent ez: körülbelül 150 millió forintos havi bérköltséget és körülbelül 50-70 millió rezsiköltséget havonta. Gyakorlatilag április elején kaptak bért az itt dolgozók. Nem tudok sem vitatkozni azzal, sem megerősíteni azt, amiről Adorján Béla képviselő úr jelzett.
Tény, hogy Vámos Zoltán ügyvezetőnek köszönet jár még innen is, hiszen ő az, aki próbálta menteni a menthetőt és maszkgyártással, valamint védőruhagyártással próbálta életben tartani a reményeket. Itt volt 30-40 ezer forintos kereset, ez is semmi, hiszen töredéke annak, amiből egy magyar család meg tud élni. Ugyanakkor ki kell emelnem azt, hogy Dr. Tilki Attila országgyűlési képviselő, valamint Román István kormánymegbízott úr és Dr. Nagy Ervin Miklós osztályvezető úr azonnal odaállt a gyár mellé. 370 főre készítették elő a bértámogatást, ezt sem írta már alá a tulajdonos, és még az sem biztos, hogy a felszámolási eljárás elindult. Nem egyszerű a helyzet, ezeken az embereken segítenünk kell.
Mi, mint önkormányzat nyilván odaálltunk melléjük nemcsak erkölcsileg, hanem ténylegesen is. Sajnos olyan is volt, és ezt is el kell mondja, akinek egy hónap van, hölgyként, nőként dolgozott egy gyárban egész életében és egy hónap kellett volna ahhoz, hogy nyugdíjba menjen, nyilván ilyenkor már csak emberségből is segítünk.
Hogy hogyan tovább? Megteszünk mindent és talán elnök úr is, ha valamit ebben tud tenni, egy közgyűlési felhatalmazással az mindenképpen pozitív lehet, de azt is látom, hogy az emberek mozdulnak. Mintegy 250 ember van talán úgy, akik a foglalkoztatási osztály látószögébe kerültek, mert a többiek valóban az elhangzottak alapján nem is tudnak beregisztrálni sem, hiszen nincs olyan dokumentum, ami alapján bármilyen ellátásra jogosultak lennének. Nagyon fontos lenne tehát lépni valamit.
Ami viszont pozitív, hogy vannak érdeklődők, tehát 2-3 komoly megkeresés is volt már irányunkban is, illetve a gyár irányában is, de itt a felszámolási eljárás a kérdőjeles, hogyan tovább, mit lehet tenni ebben az ügyben. Tudjuk azt, hogy a koronavírus veszélyhelyzet kapcsán bármi történhet. Gondolok itt Ukrajnára, Beregszászra, hiszen ott is vannak olyan gyárak, amelyek hasonló eredetű tevékenységet folytatnak és az ottani befektetők is gondolkodnak azon, hogyha már beszéltünk az M3-as autópályáról, akkor mit hozhat egy térségnek az autópálya. Talán ebben is tudunk ezáltal is erősödni majd, de azt is látom, hogy az időtényező az nagyon veszélyes, hiszen ahogy elhangzott itt, az emberek azért 1-2 hónapon túli tartalékkal nem rendelkeznek. Épp ezért én is arra kérem önmagunkat, elnök urat, hogy nézzük meg mit tudunk tenni ez ügyben, hiszen az emberek azért tőlünk várják a megfelelő megoldásokat. Közel 200 ember akár Tarpán, akár Nyírbátorban, Mátészalkán, Kisvárdán találtak már munkát. De ha ezeket az embereket elengedjük, még mindig 250-300 emberről beszélünk, akik szabók, varrónők, vasalók, tehát nagyon jó szakemberek. Azért jegyezzük meg, hogy mostanában ilyen képzések már nem igazán vannak. Jómagam most is olyan zakót hoztam, amelyet ők varrtak és büszkén viselem.

SESZTÁK OSZKÁR (a közgyűlés elnöke): Valóban egy emberileg egy nagyon nehéz helyzetről van szó, hiszen a tulajdonos visszaél a helyzetével, hogy ne kelljen a végkielégítést kifizetni. Azt a csekély lehetőséget, ami rendelkezésemre áll, azt meg fogom tenni elsősorban kérdések formájában a megfelelő hatóságokhoz, hogy hogy állnak most az emberek elhelyezésével, átképzésével és hogy milyen lehetőség van esetleg új tulajdonos bevonására,

tulajdonosváltásra a cégben. A következő közgyűlésen beszámolok arról, vagy tájékoztatom a közgyűlést arról, hogy milyen lépéseket volt módom megtenni ez ügyben.
Van-e esetleg további hozzászólásuk?

ADORJÁN BÉLA (közgyűlési tag): Az ezt megelőző közgyűlésen a FETIVIZIG beszámolója kapcsán szóbeli kérdést intéztem a FETIVIZIG igazgatójához, Bodnár Gáspár úrhoz, melyre tisztességgel és becsülettel írott választ kaptam. Ugyan nem volt a válasz minden tekintetben kimerítő, de elégséges volt ahhoz, hogy egy elhatározott lépést készítsünk elő. Engedelmükkel a válaszból röviden két dolgot emelnék ki.
A tiszai és a szamosi szennyeszéről kérdeztem Bodnár Gáspár urat. Ez elmúlt években 40 esetben fordult elő mérhető és igen nagy mennyiségű szemét érkezése folyóinkon. A csúcsértékek elérték a 300, illetve 500 palack/perces érkeztetést. Ez önmagában véve egy elég döbbenetes adat és természetesen itt a palackokról van szó, az egyéb szennyeződésekről nem tért ki a válasz. Arra is kíváncsi voltam, hogy mennyibe kerül nekünk ennek a mentesítése és nem derült ki teljesen a válaszból, ugyanis csak tárgyi eszközbeszerzési felsorolás történt annak az anyagi hátterét igazgató úr nem tette közé.
Ugyanakkor az utolsó bekezdés így hangzik. „2020-ban 5 esetben került sor harmadfokú vízminőségi kárelhárítási készültség elrendelésére. A védekezés során a Tiszáról a mai napig, tehát 7. hó 15-éig eltávolítottunk 1686 köbméter kevert uszadékot, melyből 251 köbméter tömörített műanyag hulladék. A Szamosról eltávolításra kerül 846 köbméter kevert uszadék, melyből 82 köbméter tömörített műanyag hulladék."
Ennek a védekezésnek a bekerülési költsége a számunkra, tehát adófizetők számára 127.587.419 forint a vízügy tájékoztatása alapján. Ebbe az összegbe természetesen a szilárdhulladék-gazdálkodási társulásnak a munkája nincsen benne. Ugyanakkor ez a válasz elegendő bizonyítékod adott ahhoz és a helyszínen történt felmérések, illetve fotódokumentációk, illetve videófelvételek, hogy Dr. Polt Péterhez forduljunk büntetőfeljelentéssel. Kérem a tisztelt legfőbb ügyészurat, hogy az ide vonatkozó büntető törvénykönyvi bekezdés alapján nyomozás elrendelése iránt, továbbá a tettes, vagy tettesek büntetőjogi felelősségének megállapítása iránt intézkedni szíveskedjék. Kérem továbbá a tisztelt legfőbb ügyészurat, hogy keresse meg az ukrán és a román társszerveket is és kezdeményezze közvetlenül náluk is a feljelentések megtételét, valamint a büntetőeljárások megindítását a környezetkárosító elkövetőkkel szemben. A büntető feljelentés napokon belül el fog jutni Polt Péter úrhoz és nagyon kíváncsian várjuk, hogy a következményeik mik lesznek ennek.

SESZTÁK OSZKÁR (a közgyűlés elnöke): Önnél jobban csak én vagyok kíváncsi az akciójuknak a sikerére és szurkolok, hogy sikerrel járjanak. Egy érdekes próba lesz arra, hogy hogyan működik a jogrendszer az európai uniós országok, akár európai uniós országok vonatkozásában is, hogy ez a felelősség megállapítható-e a jog eszközeivel. Várjuk a tájékoztatását a továbbiakban is.

Van esetleg további kérdésük, interpellációjuk? Amennyiben nincs, akkor tájékoztatom a közgyűlést, hogy a megyei közgyűlés június 25-i ülésén döntött a megyei kitüntető díjak adományozásáról. A kitüntetések, elismerések átadására a megyei napi ünnepségen, amit most ősszel tartunk, tehát 2020. szeptember 12-én, Zajtán kerül sor az elismerések átadására megyenapi ünnepség keretében. Az eseményre szeretettel várunk minden érdeklődőt, illetve a közgyűlés tagjait.

Tájékoztatom továbbá a Tisztelt Közgyűlést, hogy Tóth László megyei főépítész úr nyugdíjba vonul. Az új megyei főépítés Dudás Ede lesz, a kiválasztására és munkába állítására vonatkozóan az intézkedések megtörténtek. Megköszönöm még egyszer Tóth László főépítész úrnak a munkáját Rendezési tervet készítettünk főépítész úrral egy nagyon jónevű és neves építészről van szó. Nyilván a nyugdíjba vonulása nem azt jelenti, hogy nem fog dolgozni a jövőben. Remélhetőleg még sokáig találkozhatunk a munkásságával a megyében, illetve az országban, akár az országhatárokon túl is. Az új megyei főépítész Dudás Ede.

Tájékoztatom a Tisztelt Közgyűlést, hogy a soron következő közgyűlés tervezett időpontja előreláthatólag 2020. október 1-e, csütörtök, 9 óra, hacsak valamilyen más rendelkezés nem jön közbe, de arról is időben fogjuk tájékoztatni a tisztelt közgyűlést.

További hozzászólási szándékot nem jeleztek. Köszönöm szépen a megjelenést és a testület munkáját, az ülést bezárom.

(A közgyűlésre meghívottak jelenléti íve, a javasolt napirendi pontok, az előterjesztések, az eredeti határozati javaslatok, a határozat és a rendelet mellékletei a jegyzőkönyv mellékleteit képezik.)

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
k.m.f.
2

SESZTÁK OSZKÁR
a közgyűlés elnöke

DR. PAPP CSABA
megyei jegyző

JELENLÉTI ÍV

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés 2020. augusztus 31-i ülésén megjelent közgyűlési tagokról

1. Adorján Béla .....
2. Bakti János .....
3. Baracsi Endre .....
4. Dócs Attila .....
5. Farkas Ernő .....
6. Farkas László .....
7. Filep Sándor .....
8. Földi István .....
9. Görömbei Vilmos .....
10. Gyügyei Éva .....
11. Halmi József .....
12. Dr. Helmeczy László .....
13. Kerekes Miklós .....
14. Kiss András .....
15. Kovács Dániel Sándor .....
16. Lipők Sándor Zoltán .....
17. Makai Tamás .....
18. Pálosi László .....

19. Papp Bertalan .....

20. Seszták Oszkár .....

21. Dr. Simonné Dr. Rizsák Ildikó .....

22. Szőke Zoltán .....

23. Sztolyka Zoltán .....

24. Tóth Viktor .....

25. Dr. Veres János .....

Szabó István a közgyűlés alelnöke .....

JELENLÉTI ÍV

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
2020. augusztus 31-i ülésén megjelent meghívottakról

1. Dr. Szabó Tünde országgyűlési képviselő .....
2. Kovács Sándor országgyűlési képviselő .....
3. Dr. Seszták Miklós országgyűlési képviselő .....
4. Dr. Simon Miklós országgyűlési képviselő .....
5. Dr. Tilki Attila országgyűlési képviselő .....
6. Dr. Vinnai Győző országgyűlési képviselő .....
7. Dr. Fülöp Erik Sándor országgyűlési képviselő .....
8. Dr. Gyüre Csaba országgyűlési képviselő .....
9. Román István Sz-Sz-B. Megyei Kormányh. kormánymegbízott .....
10. Dr. Kovács Ferenc Nyíregyháza MJV polgármestere .....
11. Dr. Szemán Sándor címzetes főjegyző Megyei Jogú Város Nyíregyháza .....
12. Kovács Lajosné MÁK igazgatója .....
13. Balogh Istvánné könyvvizsgáló .....
14. Dr. Ludescher Gabriella Ter. Német Nemz. Önkormányzat elnöke .....
15. Lakatos István Ter. Roma Nemz. Önkormányzat elnöke .....
16. Úsz Illés, a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit KFT. ügyvezetője .....

1.sz. melléklet
a 74/2020. (VIII.31.) számú
határozathoz

KIVONAT

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottsága
2020. július 21-én megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 13/2020. (VII. 21.) határozata

a Florexim Kft.- „Tóparti horgászcentrum kialakítása" - tárgyú, 003/SZT-TU-22-Sz/2002. számú támogatási szerződése lezárásáról

A Bizottság
a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) Önkormányzati rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontjában biztosított átruházott hatáskörben eljárva hozzájárul

a Turisztikai Célelőirányzat (TC) 2003. évi keretéből támogatott - **„Tóparti horgászcentrum kialakítása"** - tárgyban **a Florexim Kft.-vel kötött 003/SZT-TU-22-Sz/2002. számú támogatási szerződés lezárásához,** miután a 2020.07.15-én kelt záró ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a támogatási szerződésben vállalt, a támogatási célnak megfelelő működtetési kötelezettséget a kedvezményezett maradéktalanul teljesítette.

A határozatot kapják:
1. Florexim Kft., Székhelyén (4485 Nagyhalász, Rétköz u. 3/A.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. július 21.

FILEP SÁNDOR
Bizottság elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

GYÜGYEI ÉVA
Bizottság tagja

2.sz. melléklet
a 24/2020. (VIII.31.) számú
határozathoz

KIVONAT

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottsága
2020. július 21-én megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 14/2020. (VII. 21.) határozata

a Verba Sándor - „Portaépület építése szociális blokkokkal, fa játszótér, esővédők, fedett szalonnasütők telepítése" - tárgyú, 001/SZT-TU-22-Sz/2002. számú támogatási szerződése lezárásáról

A Bizottság
a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) Önkormányzati rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontjában biztosított átruházott hatáskörben eljárva hozzájárul

a Turisztikai Célelőirányzat (TC) 2003. évi keretéből támogatott - **"Portaépület építése szociális blokkokkal, fa játszótér, esővédők, fedett szalonnasütők telepítése"** - tárgyban a **Verba Sándorral kötött 001/SZT-TU-22-Sz/2002. számú támogatási szerződés lezárásához,** miután a 2020.07.15-én kelt záró ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a támogatási szerződésben 10 évre vállalt, de a **8/2013. (II.28.) NFM rendelet 28. § (2) bekezdése szerint** 5 évre csökkentett, a támogatási célnak megfelelő működtetési kötelezettséget a kedvezményezett maradéktalanul teljesítette.

A határozatot kapják:

1. Verba Sándor, Székhelyén (4400 Nyíregyháza, Nádor u. 33.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. július 21.

FILEP SÁNDOR
Bizottság elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

GYÜGYEI ÉVA
Bizottság tagja

a .../2020. (VIII.31.) számú
határozathoz

KIVONAT

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottsága
2020. július 21-én megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 15/2020. (VII.21.) határozata

a Kőrösi Miklós - „Hagyományőrző ház bővítése látványkonyhával, szabadtéri foglalkoztatóval" - tárgyú, 06/TC-Sz/2003. számú támogatási szerződése lezárásáról

A Bizottság
a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) Önkormányzati rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontjában biztosított átruházott hatáskörben eljárva hozzájárul

1. a Turisztikai Célelőirányzat (TC) 2003. évi keretéből támogatott - **"Hagyományőrző ház bővítése látványkonyhával, szabadtéri foglalkoztatóval"** - tárgyban a **Kőrösi Miklóssal kötött 06/TC-Sz/2003. számú támogatási szerződés lezárásához,** miután a 2020.07.16-án kelt záró ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a támogatási szerződésben 10 évre vállalt, de a **8/2013. (II.28.) NFM rendelet 28. § (2) bekezdése szerint** 5 évre csökkentett, a támogatási célnak megfelelő működtetési kötelezettséget a kedvezményezett maradéktalanul teljesítette;

2. a támogatási szerződés 4. számú mellékletében, az ingatlanjelzálog-szerződésben szereplő ingatlanra a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (jogutódja a Miniszterelnöki Kabinetiroda, 1055 Budapest, Kossuth tér 1-3.) javára bejegyzett 2.482.000 Ft értékű jelzálogjog ranghely-fenntartás nélküli törléséhez.

A határozatot kapják:
1. Kőrösi Miklós Székhelyén (4941 Penyige, Kossuth u. 232. sz.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. július 21.

FILEP SÁNDOR
Bizottság elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

GYÜGYEI ÉVA
Bizottság tagja

4.sz. melléklet
a 74/2020. (VIII.31.) számú
határozathoz

KIVONAT

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottsága
2020. július 21-én megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 16/2020. (VII.21.) határozata

a „Kelet-Rest" Turisztikai Kft. - „Turisztikai szálláshely fejlesztése a színvonalas vendéglátás feltételeinek biztosítása érdekében" - tárgyú, 10/TC-Sz/2003. számú támogatási szerződése lezárásáról

A Bizottság
a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) Önkormányzati rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontjában biztosított átruházott hatáskörben eljárva hozzájárul

1. a Turisztikai Célelőirányzat (TC) 2003. évi keretéből támogatott - **"Turisztikai szálláshely fejlesztése a színvonalas vendéglátás feltételeinek biztosítása érdekében"** - tárgyban a **„Kelet-Rest" Turisztikai Kft.-vel kötött 10/TC-Sz/2003. számú támogatási szerződés lezárásához,** miután a 2019.10.29-én kelt záró ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a támogatási szerződésben 10 évre vállalt, de a **8/2013. (II.28.) NFM rendelet 28. § (2) bekezdése szerint** 5 évre csökkentett, a támogatási célnak megfelelő működtetési kötelezettséget a kedvezményezett maradéktalanul teljesítette;

2. a támogatási szerződés 4. számú mellékletében, az ingatlanjelzálog-szerződésben szereplő ingatlanra a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (jogutódja a Miniszterelnöki Kabinetiroda, 1055 Budapest, Kossuth tér 1-3.) javára bejegyzett 21.695.000 Ft értékű jelzálogjog ranghely-fenntartás nélküli törléséhez.

A határozatot kapják:

1. „Kelet-Rest" Turisztikai Kft., Székhelyén (4431 Nyíregyháza-Sóstófürdő, Tölgyes u. 21/b.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. július 21.

FILEP SÁNDOR
Bizottság elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

GYUGYEI ÉVA
Bizottság tagja

5.sz. melléklet
a .../2020. (VIII.31.) számú
határozathoz

KIVONAT

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottsága
2020. július 21-én megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 17/2020. (VII. 21.) határozata

a Dr. Técsy László egyéni vállalkozó - " Lovas turisztikai szálláshelyek kialakítása és 4 boxos lóistáló építése Nyírtasson"- tárgyú, 005/SZT-TU-10-Sz/2002. számú támogatási szerződése lezárásáról

A Bizottság
a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) Önkormányzati rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontjában biztosított átruházott hatáskörben eljárva hozzájárul

1. a Turisztikai Célelőirányzat (TC) 2003. évi keretéből támogatott - **"Lovas turisztikai szálláshelyek kialakítása és 4 boxos lóistáló építése Nyírtasson"** - tárgyban **a Dr. Técsy László egyéni vállalkozóval kötött 005/SZT-TU-10-Sz/2002. számú támogatási szerződés lezárásához,** miután a 2020.07.14-én kelt záró ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a támogatási szerződésben 10 évre vállalt, a támogatási célnak megfelelő működtetési kötelezettséget a kedvezményezett maradéktalanul teljesítette;
2. a támogatási szerződés 4. számú mellékletében, az ingatlanjelzálog-szerződésben szereplő ingatlanra a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (jogutódja a Miniszterelnöki Kabinetiroda, 1055 Budapest, Kossuth tér 1-3.) javára bejegyzett 5.767.000 Ft értékű jelzálogjog ranghely-fenntartás nélküli törléséhez.

A határozatot kapják:

1. Dr. Técsy László egyéni vállalkozó, Székhelyén (4522 Nyírtass, Dózsa Gy. u. 20/C.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. július 21.

FILEP SÁNDOR
Bizottság elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

GYŰGYEI ÉVA
Bizottság tagja

1. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

1. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi összevont költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Eredeti előirányzat	Kiadási előirányzatok				Eredeti előirányzat
El.Csop.	Kiem.El.				El.Csop.	Kiem.El.			
I. MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS									
I.	**Működési költségvetési bevételek**			**649 450 908**	**I.**	**Működési költségvetési kiadások**			**1 060 208 263**
	B1	**Működési célú támogatások államháztartáson belülről**		**623 353 508**		**K1**	**Személyi juttatások**		**401 572 075**
		1.	*Kötelező feladatok*	*620 991 966*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*399 100 663*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*2 361 542*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*2 471 412*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B3	**Közhatalmi bevételek**		**0**		**K2**	**Munkaadókat terhelő jár. és szoc. hozzájárulási adó**		**74 400 646**
		1.	*Kötelező feladatok*	*0*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*74 159 684*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*240 962*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B4	**Működési bevételek**		**16 097 400**		**K3**	**Dologi kiadások**		**315 412 526**
		1.	*Kötelező feladatok*	*16 097 400*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*315 412 526*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*0*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B6	**Működési célú átvett pénzeszközök**		**10 000 000**		**K4**	**Ellátottak pénzbeli juttatásai**		**0**
		1.	*Kötelező feladatok*	*0*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*0*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*10 000 000*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*0*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
						K5	**Egyéb működési célú kiadások**		**268 823 016**
							1.	*Kötelező feladatok*	*229 273 016*
							1.a	*- ebből általános tartalék*	*24 548 876*
							1.b	*- ebből céltartalék -támogatások visszafizetése*	*204 724 140*
							2.	*Önként vállalt feladatok*	*39 550 000*
							3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
I.	**Működési költségvetési bevételek összesen**			**649 450 908**	**I.**	**Működési költségvetési kiadások összesen**			**1 060 208 263**
	B1+ B3+ B4+ B6	*1.*	*Kötelező feladatok*	*637 089 366*		*K1+ K2+ K3+ K4+ K5*	*1.*	*Kötelező feladatok*	*1 017 945 889*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*12 361 542*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*42 262 374*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)				**410 757 355**	**Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege**				

1. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

1. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi összevont költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Kiadási előirányzatok			
El.Csop.	Kiem.El.		Eredeti előirányzat	El.Csop.	Kiem.El.		Eredeti előirányzat
II. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS							
II.	**Felhalmozási költségvetési bevételek**		**4 000 000**	**II.**	**Felhalmozási költségvetési kiadások**		**65 488 727**
	B2	**Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről**	**0**		**K6**	**Beruházások**	**64 488 727**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*64 488 727*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*0*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B5	**Felhalmozási bevételek**	**1 000 000**		**K7**	**Felújítások**	**0**
		1. Kötelező feladatok	*1 000 000*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*0*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B7	**Felhalmozási célú átvett pénzeszközök**	**3 000 000**		**K8**	**Egyéb felhalmozási célú kiadások**	**1 000 000**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
II.	**Felhalmozási költségvetési bevételek összesen**		**4 000 000**	**II.**	**Felhalmozási költségvetési kiadások összesen**		**65 488 727**
	B2+B5+B7	*1. Kötelező feladatok*	*1 000 000*		**K6+K7+K8**	*1. Kötelező feladatok*	*64 488 727*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**61 488 727**	**Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege**			
I+II.	**Költségvetési bevételek összesen**		**653 450 908**	**I+II.**	**Költségvetési kiadások összesen**		**1 125 696 990**
	B1-B7	*1. Kötelező feladatok*	*638 089 366*		**K1-K8**	*1. Kötelező feladatok*	*1 082 434 616*
		2. Önként vállalt feladatok	*15 361 542*			*2. Önként vállalt feladatok*	*43 262 374*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**472 246 082**	**Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (többlet)**			
III.	**Finanszírozási bevételek összesen**		**485 150 082**	**III.**	**Finanszírozási kiadások összesen**		**12 904 000**
	B8	*1. Maradvány igénybevétele*	*485 150 082*		**K9**	*1. Irányító szervi támogatás folyósítása*	*0*
		2. Államháztartáson belüli megelőlegezések	*0*			*2. Államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetése*	*12 904 000*
I-III	**Önkormányzat bevételei mindösszesen**		**1 138 600 990**	**I-III**	**Önkormányzat kiadásai mindösszesen**		**1 138 600 990**
	B1-B8	*1. Kötelező feladatok*	*1 123 239 448*		**K1-K9**	*1. Kötelező feladatok*	*1 095 336 616*
		2. Önként vállalt feladatok	*15 361 542*			*2. Önként vállalt feladatok*	*43 262 374*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*

2. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

2. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
2020. évi költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Eredeti előirányzat	Kiadási előirányzatok				Eredeti előirányzat
El.Csop.	Kiem.El.				El.Csop.	Kiem.El.			
I. MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS									
I.	**Működési költségvetési bevételek**			**589 777 222**	I.	**Működési költségvetési kiadások**			**693 080 938**
	B1	**Működési célú támogatások államháztartáson belülről**		**565 604 022**		**K1**	**Személyi juttatások**		**135 076 034**
		1.	*Kötelező feladatok*	*563 242 480*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*132 604 622*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*2 361 542*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*2 471 412*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B3	**Közhatalmi bevételek**		**0**		**K2**	**Munkaadókat terhelő jár. és szoc. hozzájárulási adó**		**28 388 772**
		1.	*Kötelező feladatok*	*0*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*28 147 810*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*240 962*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B4	**Működési bevételek**		**14 173 200**		**K3**	**Dologi kiadások**		**262 044 856**
		1.	*Kötelező feladatok*	*14 173 200*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*262 044 856*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B6	**Működési célú átvett pénzeszközök**		**10 000 000**		**K4**	**Ellátottak pénzbeli juttatásai**		**0**
		1.	*Kötelező feladatok*	*0*			*1.*	*Kötelező feladatok*	
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*10 000 000*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
						K5	**Egyéb működési célú kiadások**		**267 571 276**
							1.	*Kötelező feladatok*	*228 021 276*
							1.a	*- ebből általános tartalék*	*24 548 876*
							1.b	*- ebből céltartalék támogatások visszafizetése*	*203 472 400*
							2.	*Önként vállalt feladatok*	*39 550 000*
							3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
I.	**Működési költségvetési bevételek összesen**			**589 777 222**	I.	**Működési költségvetési kiadások összesen**			**693 080 938**
	B1+ B3+ B4+ B6	*1.*	*Kötelező feladatok*	*577 415 680*		*K1+ K2+ K3+ K4+ K5*	*1.*	*Kötelező feladatok*	*650 313 561*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*12 361 542*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*42 262 374*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)				**103 303 716**	**Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege**				

2. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

2. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
2020. évi költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Eredeti előirányzat	Kiadási előirányzatok				Eredeti előirányzat
El.Csop.	Kiem El.				El.Csop.	Kiem El.			
II. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS									
II.	**Felhalmozási költségvetési bevételek**			**1 000 000**	**II.**	**Felhalmozási költségvetési kiadások**			**54 324 727**
	B2	**Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről**		**0**		**K6**	**Beruházások**		**54 324 727**
		1.	*Kötelező feladatok*	*0*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*54 324 727*
		2.	*Önként vállalt feladatok*				*2.*	*Önként vállalt feladatok*	
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*				*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B5	**Felhalmozási bevételek**		**1 000 000**		**K7**	**Felújítások**		**0**
		1.	*Kötelező feladatok*	*1 000 000*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*0*
		2.	*Önként vállalt feladatok*				*2.*	*Önként vállalt feladatok*	
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*				*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B7	**Felhalmozási célú átvett pénzeszközök**		**0**		**K8**	**Egyéb felhalmozási célú kiadások**		**0**
		1.	*Kötelező feladatok*	*0*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*0*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*0*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
II.	**Felhalmozási költségvetési bevételek összesen**			**1 000 000**	**II.**	**Felhalmozási költségvetési kiadások összesen**			**54 324 727**
	B2+ B5+ B7	*1.*	*Kötelező feladatok*	*1 000 000*		**K6+ K7+ K8**	*1.*	*Kötelező feladatok*	*54 324 727*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*0*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege (hiány)				**53 324 727**	**Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege**				
I+II.	**Költségvetési bevételek összesen**			**590 777 222**	**I+II.**	**Költségvetési kiadások összesen**			**747 405 665**
	B1-B7	*1.*	*Kötelező feladatok*	*578 415 680*		**K1-K8**	*1.*	*Kötelező feladatok*	*705 143 291*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*12 361 542*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*42 262 374*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)				**156 628 443**	**Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (többlet)**				
III.	**Finanszírozási bevételek összesen**			**411 437 712**	**III.**	**Finanszírozási kiadások összesen**			**254 809 269**
	B8	*1.*	*Maradvány igénybevétele*	*411 437 712*		**K9**	*1.*	*Irányító szervi támogatás folyósítása*	*241 905 269*
		2.	*Államháztartáson belüli megelőlegezések*				*2.*	*Államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetése*	*12 904 000*
I-III	**Önkormányzat bevételei mindösszesen**			**1 002 214 934**	**I-III**	**Önkormányzat kiadásai mindösszesen**			**1 002 214 934**
	B1-B8	*1.*	*Kötelező feladatok*	*989 853 392*		**K1-K9**	*1.*	*Kötelező feladatok*	*959 952 560*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*12 361 542*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*42 262 374*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*

3. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

3. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Eredeti előirányzat	Kiadási előirányzatok				Eredeti előirányzat
El.Csop.	Kiem.El.				El.Csop.	Kiem.El.			
I. MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS									
I.		**Működési költségvetési bevételek**		**59 673 686**	I.		**Működési költségvetési kiadások**		**367 127 325**
	B1	**Működési célú támogatások államháztartáson belülről**		**57 749 486**		K1	**Személyi juttatások**		**266 496 041**
		1.	*Kötelező feladatok*	*57 749 486*			1.	*Kötelező feladatok*	*266 496 041*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			2.	*Önként vállalt feladatok*	
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B3	**Közhatalmi bevételek**		**0**		K2	**Munkaadókat terhelő jár. és szoc. hozzájárulási adó**		**46 011 874**
		1.	*Kötelező feladatok*	*0*			1.	*Kötelező feladatok*	*46 011 874*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			2.	*Önként vállalt feladatok*	
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B4	**Működési bevételek**		**1 924 200**		K3	**Dologi kiadások**		**53 367 670**
		1.	*Kötelező feladatok*	*1 924 200*			1.	*Kötelező feladatok*	*53 367 670*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			2.	*Önként vállalt feladatok*	
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B6	**Működési célú átvett pénzeszközök**		**0**		K4	**Ellátottak pénzbeli juttatásai**		**0**
		1.	*Kötelező feladatok*	*0*			1.	*Kötelező feladatok*	*0*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
						K5	**Egyéb működési célú kiadások**		**1 251 740**
							1.	*Kötelező feladatok*	*1 251 740*
								- ebből általános tartalék	*0*
								- ebből céltartalék,Visszafizetések	*1 251 740*
							2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*
							3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
I.		**Működési költségvetési bevételek összesen**		**59 673 686**	I.		**Működési költségvetési kiadások összesen**		**367 127 325**
	B1+ B3+ B4+ B6	1.	*Kötelező feladatok*	*59 673 686*		K1+ K2+ K3+ K4+ K5	1.	*Kötelező feladatok*	*367 127 325*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)				**307 453 639**	**Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege (többlet)**				

3. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

3. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Kiadási előirányzatok			
El.Csop.	Kiem.El.		Eredeti előirányzat	El.Csop.	Kiem.El.		Eredeti előirányzat
II. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS							
II.		**Felhalmozási költségvetési bevételek**	**3 000 000**	**II.**		**Felhalmozási költségvetési kiadások**	**11 164 000**
	B2	**Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről**	**0**		**K6**	**Beruházások**	**10 164 000**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*10 164 000*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B5	**Felhalmozási bevételek**	**0**		**K7**	**Felújítások**	**0**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*0*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B7	**Felhalmozási célú átvett pénzeszközök**	**3 000 000**		**K8**	**Egyéb felhalmozási célú kiadások**	**1 000 000**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
II.		**Felhalmozási költségvetési bevételek összesen**	**3 000 000**	**II.**		**Felhalmozási költségvetési kiadások összesen**	**11 164 000**
	B2+ B5+ B7	*1. Kötelező feladatok*	*0*		**K6+ K7+ K8**	*1. Kötelező feladatok*	*10 164 000*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**8 164 000**	**Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege (többlet)**			
I+II.		**Költségvetési bevételek összesen**	**62 673 686**	**I+II.**		**Költségvetési kiadások összesen**	**378 291 325**
	B1-B7	*1. Kötelező feladatok*	*59 673 686*		**K1-K8**	*1. Kötelező feladatok*	*377 291 325*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**315 617 639**	**Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (többlet)**			
III.		**Finanszírozási bevételek összesen**	**315 617 639**	**III.**		**Finanszírozási kiadások összesen**	**0**
	B8	*1. Maradvány igénybevétele*	*73 712 370*		**K9**	*1.*	
		2. Irányító szervi támogatás	*241 905 269*			*2.*	
I-III		**Önkormányzati Hivatal bevételei mindösszesen**	**378 291 325**	**I-III**		**Önkormányzati Hivatal kiadásai mindösszesen**	**378 291 325**
	B1-B8	*1. Kötelező feladatok*	*375 291 325*		**K1-K9**	*1. Kötelező feladatok*	*377 291 325*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*

4/a. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

4/a. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi egyéb működési célú kiadásai államháztartáson belülre önként vállalt feladatok szerinti bontásban

(Ft)

Ssz.	Önként vállalt feladatok	Kiadás
	Egyéb működési célú támogatások államháztartáson belülre	**1 900 000**
1.	Területi Roma Nemzetiségi Önkormányzat	1 000 000
2.	Területi Német Nemzetségi Önkormányzat	500 000
3.	Zajta Község Önkormányzata	250 000
4.	Tuzsér Nagyközség Önkormányzata	150 000

4/b számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

4/b. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi államháztartáson kívülre nyújtott önként vállalt feladatok

(Ft)

Ssz.	Önként vállalt feladatok	
	Egyéb működési célú támogatás államháztartáson kívülre	**26 650 000**
1.	Elnöki keret	2 600 000
2.	Társadalmi szervezetek támogatása (Ügyrendi, Jogi és Pénzügyi Bizottság)	2 555 000
3.	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Diáksport Egyesület	250 000
4.	KÖLCSEY Nonprofit Kft.	20 000 000
5.	Geszterédi Aranyszablya Társaság Alapítvány	500 000
6.	Magyar Huszáralapítvány 30 éves találkozó	100 000
7.	Dévai Szent Ferenc Alapítvány	125 000
8.	Beregdaróci Sport Egyesület működési	120 000
9.	Tuzsér Községért Alapítvány	200 000
10.	Régiókért Alapítvány Szatmárcseke	200 000
	Kitüntetettek díjazása	**1 000 000**
1.	Magyar Diáksport Szövetség (a Szövetséggel kötött megállapodás alapján)	1 000 000

5/a. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

5/a. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

a Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal 2020. évi kiemelt bevételi előirányzatai

Ft-ban

INTÉZMÉNYEK MEGNEVEZÉSE	Működési bevételek			Felhalmozási költségvetési bevételek			Finanszírozási bevételek (B8)			Bevételek összesen
	Működési célú támogatások Áh-n belülről (B1-központi irányítószervi támogatás)	Működési bevételek (B4)	Működési célú átvett pénzeszközök (B6)	Felhalmozási célú támogatások Áh-n belülről (B2)	Felhalmozási bevételek (B5)	Felhalmozási célú átvett pénzeszköz (B7)	Maradvány igénybevétele (B813)	Irányító szervi támogatás bevétele (B816)	Finanszírozási bevétel (B8-B813-B816)	
Megyei Önkormányzat	323 698 753	14 173 200	10 000 000	0	1 000 000		411 437 712	0	0	760 309 665
Önkormányzati Hivatal	57 749 486	1 924 200	0	0	0	3 000 000	73 712 370	241 905 269	0	378 291 325
Megyei Önkormányzat és Önkormányzati Hivatal összesen:	**381 448 239**	**16 097 400**	**10 000 000**	**0**	**1 000 000**	**3 000 000**	**485 150 082**	**241 905 269**	**0**	**1 138 600 990**

5/b. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

5/b. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

a Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal 2020. évi kiemelt kiadási előirányzatai

Ft-ban

INTÉZMÉNYEK MEGNEVEZÉSE	Működési költségvetési kiadások				Felhalmozási költségvetési kiadások			Finanszírozási kiadás (K9)-(irányítószervi finanszírozás)	Kiadások összesen
	Személyi juttatások (K1)	Munkaadókat terhelő járulékok és szoc.hó (K2)	Dologi kiadások (K3)	Egyéb működési célú kiadások (tartalékokkal együtt) (K5)	Beruházások (K6)	Felújítások (K7)	Egyéb felhalmozási kiadások (K8)		
Megyei Önkormányzat	135 076 034	28 388 772	262 044 856	267 571 276	54 324 727	0	0	12 904 000	760 309 665
Önkormányzati Hivatal	266 496 041	46 011 874	53 367 670	1 251 740	10 164 000	0	1 000 000	0	378 291 325
Megyei Önkormányzat és Önkormányzati Hivatal összesen:	**401 572 075**	**74 400 646**	**315 412 526**	**268 823 016**	**64 488 727**	**0**	**1 000 000**	**12 904 000**	**1 138 600 990**

6/a. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

6/a. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
2020. évi előirányzat havi felhasználási ütemterve

(Ft)

El csoport	Kieszett előirányzat	Megnevezés	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Összesen
Tárgyhavi nyitó egyenleg				398 180 674	313 534 021	268 541 558	241 589 140	204 764 524	192 808 600	161 236 188	133 065 074	108 775 963	70 775 799	33 046 792	
Költségvetési és finanszírozási bevételek															
I.	B1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	40 717 000	42 860 379	40 473 000	41 525 718	32 573 000	70 571 069	62 139 000	56 343 819	52 191 906	42 939 000	43 139 000	40 131 131	565 604 022
	B3	Közhatalmi bevételek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B4	Működési bevételek	500 000	1 000 000	1 282 150	1 500 000	1 411 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 280 050	1 500 000	500 000	14 173 200
	B6	Működési célú átvett pénzeszközök	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	B2	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B5	Felhalmozási bevételek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 000 000	10 000 000
	B7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0	0	0	0	0	0	0	1 000 000	0	0	0	0	1 000 000
III.	B8	Finanszírozási bevételek	411 437 712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	411 437 712
Összes bevétel			452 654 712	43 860 379	41 755 150	43 025 718	33 984 000	71 871 069	63 439 000	58 643 819	53 491 906	44 219 050	44 639 000	50 631 131	1 002 214 934
Költségvetési és finanszírozási kiadások															
I.	K1	Személyi juttatás	11 186 336	11 186 336	11 186 336	11 186 336	11 186 336	11 186 336	11 186 336	11 186 336	12 026 336	11 186 336	11 186 336	11 186 338	135 076 014
	K2	Munkaadókat terhelő járulék és szociális hozzájárulási adó	2 116 230	2 116 230	2 116 230	3 465 230	2 116 230	2 116 230	2 116 230	2 116 230	2 246 430	3 465 230	2 116 230	2 282 042	28 388 772
	K3	Dologi kiadás	17 184 336	19 515 430	19 079 047	18 915 070	21 216 050	21 079 047	31 015 430	26 113 367	24 259 294	21 216 050	21 079 047	21 372 688	262 044 856
	K4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	K5	Egyéb működési célú kiadások	11 083 136	61 689 036	20 366 000	11 411 500	11 290 000	29 746 680	21 392 000	21 399 000	13 062 717	21 351 598	21 615 183	23 164 426	267 571 276
II.	K6	Beruházások	0	4 000 000	4 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	6 000 000	5 930 500	5 000 000	4 703 394	4 690 833	54 324 727
	K7	Felújítások	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	K8	Egyéb felhalmozási kiadások	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	K9	Finanszírozási kiadások	12 904 000	30 000 000	30 000 000	20 000 000	20 000 000	14 698 700	24 301 416	20 000 000	20 255 740	20 000 000	21 667 817	20 981 596	254 809 269
Összes kiadás			54 474 038	128 507 032	86 747 613	69 978 136	70 808 616	83 826 993	95 011 412	86 814 933	77 781 017	82 219 214	82 368 007	83 677 923	1 002 214 934
Tárgyhavi záró egyenleg			398 180 674	313 534 021	268 541 558	241 589 140	204 764 524	192 808 600	161 236 188	133 065 074	108 775 963	70 775 799	33 046 792	0	0

6/b. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

6/b. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi előirányzat havi felhasználási ütemterve

(Ft)

EI csoport	Kiemelt előirányzat	Megnevezés	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Összesen
Tárgyhavi nyitó egyenleg				40 874 676	41 251 982	37 104 288	30 376 779	24 836 335	79 717 827	68 599 269	58 881 035	37 979 321	21 942 812	13 500 655	
Költségvetési és finanszírozási bevételek															
I.	B1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	0		0	82 250	82 250	57 584 986							57 749 486
	B3	Közhatalmi bevételek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B4	Működési bevételek	185 000	150 000	125 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	170 000	244 200	1 924 200
	B6	Működési célú átvett pénzeszközök	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	B2	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B5	Felhalmozási bevételek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	750 000	0	0	750 000		0	750 000	0	0	750 000	0	0	3 000 000
III.	B8	Finanszírozási bevételek	63 712 370	25 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	24 698 700	24 301 416	27 351 740	25 000 000	20 000 000	24 571 817	20 981 596	315 617 639
Összes bevétel			64 647 370	25 150 000	20 125 000	20 982 250	20 232 250	82 433 686	25 201 416	27 501 740	25 150 000	20 900 000	24 741 817	21 225 796	378 291 325
Költségvetési és finanszírozási kiadások															
I.	K1	Személyi juttatás	16 463 129	16 963 129	16 463 129	19 463 129	16 463 129	18 903 129	26 857 572	26 857 572	28 957 572	26 857 572	25 057 572	27 189 407	266 996 041
	K2	Munkaadókat terhelő járulék és szociális hozzájárulási adó	2 999 565	2 999 565	2 999 565	2 999 565	2 999 565	3 339 065	4 652 402	4 652 402	4 932 402	4 652 402	4 652 402	4 132 974	46 011 674
	K3	Dologi kiadás	4 310 000	4 310 000	4 810 000	4 747 065	4 810 000	4 810 000	4 810 000	4 810 000	4 310 000	4 926 535	3 310 000	3 404 070	53 367 670
	K4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	K5	Egyéb működési célú kiadások	0	0	0	0	0	0	0	0	1 251 740	0	0		1 251 740
II.	K6	Beruházások	0	500 000	0	500 000	500 000	500 000	0	900 000	6 600 000	500 000	164 000	0	10 664 000
	K7	Felújítások	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0
	K8	Egyéb felhalmozási kiadások	0	0	0	0	1 000 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000 000
III.	K9	Finanszírozási kiadások	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összes kiadás			23 772 694	24 772 694	24 272 694	27 709 759	25 772 694	27 552 194	36 319 974	37 219 974	46 051 714	36 936 509	33 183 974	34 726 451	378 291 325
Tárgyhavi záró egyenleg			40 874 676	41 251 982	37 104 288	30 376 779	24 836 335	79 717 827	68 599 269	58 881 035	37 979 321	21 942 812	13 500 655	0	0

7. számú melléklet
a 8/2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

7. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal 2020. évi engedélyezett létszámkerete (álláshelyek)

Megnevezés	Teljes munkaidőben foglalkoztatottak	Részmunkaidőben foglalkoztatottak	Állományba nem tartozók	Közfoglalkoztatottak	Összesen
Közgyűlés	4	0	22	0	**26**
Megyei Önkormányzat - Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatott	10	1	0	0	**11**
Megyei Önkormányzati Hivatal - közszolgálati tisztviselő	31	0	0	0	**31**
Megyei Önkormányzati Hivatal - Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatott	4	2	0	0	**6**
Megyei Önkormányzat - közfoglalkoztatás alapján foglalkoztatott	0	0	0	2	**2**
Összesen:	**49**	**3**	**22**	**2**	**76**

8. számú melléklet
a 8/2020. (IV.1.)
önkormányzati rendelethez

5.d. számú melléklet
a 2/2021. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs Szatmár Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
Európai Unós és hazai forrásból finanszírozott támogatással megvalósuló programok, projektek
2020. évi kiadásainak kiemelt előirányzatonkénti bontása

Kiadási kiemelt előirányzatok

Sorszám	Címe	Költségvetési szerv	Kiemelt előirányzat					
			Személyi	Járulék	Dologi	Támogatás, Ellátások	Beruházás	Összesen
1.	TOP-5.1.1 Megyei Foglalkoztatási Paktum projekt	Önkormányzat	9 841 886	1 767 613	16 443 238	15 665 104		43 719 841
2.	BEVAD BIR projekt	Önkormányzat	0	0		3 300 000	0	3 300 000
		Hivatal	0	0				0
		Összesen	0	0	0	3 300 000	0	3 300 000
3.	HCRR projekt	Önkormányzat						0
		Hivatal	0	0				0
		Összesen	0	0	0	0	0	0
4.	EFOP-5.2.2 Szent László emlékezete Közép-Európában projekt	Önkormányzat	0	0	0	4 394 143	0	4 394 143
5.	EFOP-1.6.3 Felzárkózás-politikai együttműködési program	Önkormányzat	0	0	4 283 798	9 533 984		13 817 782
		Hivatal	11 909 845	2 084 223				13 994 068
		Összesen	11 909 845	2 084 223	4 283 798	9 533 984	0	27 811 950
6	TOP-3.2.1 SEAP/SECAP projekt	Önkormányzat	820 000	145 250	0	22 839 556		23 811 806
		Hivatal	31 311	5 514				37 025
		Összesen	851 311	150 764	0	22 839 556	0	23 841 831
7.	TOP-2.1.3 Családiház elvezetés Tunyogmatolcson projekt	Önkormányzat			0	10 099 021	0	10 099 021
		Hivatal	0	0				0
		Összesen	0	0	0	10 099 021	0	10 099 021
8.	TOP-5.3.2 Megyei identitás erősítése projekt	Önkormányzat	42 571 324	8 330 680	153 053 473	0	28 105 228	232 060 705
		Hivatal	188 111	32 919	0	0	0	221 030
		Összesen	42 759 435	8 363 599	153 053 473	0	28 105 228	232 481 735
9.	ROTC-H9BEASTDOOR -Hagyományaink és forrásaink rendszerszerű feltárásának támogatása	Önkormányzat				57 763 954		57 763 954
10.	Mezei területkezelési út- módosítása	Önkormányzat					6 857 999	6 857 999
11.	Kistelepülések kulturális rendezvényeinek támogatása	Önkormányzat	1 255 319	744 681	15 000 000			20 000 000
12.	Hung 2019 3627 Szlalli megye utókai c. könyv megjelentetésének támogatása	Önkormányzat	0	0	3 300 000	0	0	3 300 000
13.	KEHOP-5.4.1 Számlázóformátum programok	Önkormányzat	82 432	25 438	773 704	0	0	881 574
14.	Testvérmegyei együttműködés Székelföldről Szent László örökségén keresztül	Önkormányzat	300 000	0	1 655 550			1 955 550
15.	HUSKROUA 1702 8 1 0065 „Területi vészjelző rendszer a határmenti régióban" (GeoSeS)	Önkormányzat	1 309 535	358 887	4 646 256	2 818 356	594 000	9 727 038
		Hivatal	8 088 115	1 415 489	0	0	0	9 503 604
		Összesen	9 398 650	1 774 376	4 646 256	2 818 356	594 000	19 231 638
16	HUSKROUA 1702 7 1 0023 „Korszerű határok infrastruktúra nélkül – sikeres Kárpátok régió" (MOBI) Önkormányzat	Önkormányzat			10 872 296	39 274 504	1 221 000	51 367 800
		Hivatal	6 302 298	1 102 902				7 405 200
		Összesen	6 302 298	1 102 902	10 872 296	39 274 504	1 221 000	58 773 000
17	HUSKROUA 1702 6 1 0014 „Új energia megoldások a Kárpátok területén (NESICA) Önkormányzat	Önkormányzat			7 441 730	28 534 408	709 500	36 685 638
		Hivatal	3 705 234	648 766				4 356 000
		Összesen	3 705 234	648 766	7 441 730	28 534 408	709 500	41 041 638
18.	ROTC-H56EASTDOOR -Hagyományaink és forrásaink rendszerszerű feltárásának támogatása	Önkormányzat				9 249 370		9 249 370
1.	Szamosújfalui községi Önkorm. Polgk. Ady E. Arany J. és Hunyadi utcáinak bekötőút szélesítése	Hivatal	145 351	25 421				170 672
2.	Csapadékvíz elvezető árkok rekonstrukciója Tiszadadán	Hivatal	11 903	2 085				13 988
3.	Nyírbátori piactér felújítása, rekreációs célú	Hivatal	1 923 877	336 678				2 260 555
4.	Szabadtéri Ipari Park bővítése II. és közműépítése	Hivatal	8 830 507	1 545 338				10 375 845
5.	Ifjú szívűek életvitelhoz történő átképzése és oktatásszervezés	Hivatal	180 779	31 636				212 415
6.	Nyírbátori Humánszolgálat Integrációs központ kialakítása	Hivatal	414 667	72 817				522 484
7.	Energetikai fejlesztés Nagyecsedy	Hivatal	2 710 733	474 178				3 184 911
8.	Infrastrukturális fejlesztés és oktatásbővítés az Eperjeski Bölcsődében Ibrány	Hivatal	322 596	56 454				379 050
9.	Szabolcs Község Tiszafolyó u. 3. szám alatti és Petőfi út 6 szám alatti önkormányzati ingatlanon lévő épületek energetikai korszerűsítése	Hivatal	1 431 546	250 521				1 682 067
10.	Ivanterület kialakítása Tiszavasvári	Hivatal	3 829 787	670 213				4 500 000
11.	Helyi termelői piac kialakítása Nyírbogdányban	Hivatal	0	0	0	0	0	0
12.	Fedett uszoda kialakítása Tiszabercelen	Hivatal	0	0	0	0	0	0
13.	Szivó helyiségek csapadékvíz I. ütem	Hivatal	0	0	0	0	0	0
14.	Új háziorvosi rendelő építése Ibrányban	Hivatal	0	0	0	0	0	0
15.	Gyermekjóléti Szolgálat épületének korszerűsítése Beszterce közösében	Hivatal	0	0	0	0	0	0
16.	Gondozási központ korszerűsítése és akadálymentesítése Tiszadadán	Hivatal	0	0	0	0	0	0
17.	Helyi termelők piachoz juttatásának elősegítése Székely	Hivatal	0	0	0	0	0	0
18.	4 csoportos óvoda építése Gávavencsellőn	Hivatal	0	0	0	0	0	0
19.	Új óvoda építése Tiszalökön	Hivatal	0	0	0	0	0	0
20.	Egészségház építése Székely községben	Hivatal	0	0	0	0	0	0
21.	Tiszabercel Óvoda felújítása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
22.	Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése Nagycserkesz	Hivatal	0	0	0	0	0	0
23.	Rákóczy József Alapfokú és Alapfokú Művészeti Iskola energetikai felújítása Gávavencsellő	Hivatal	0	0	0	0	0	0
24.	Vasmegyei épületek energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
25.	Rákóczi iskola energetika	Hivatal	0	0	0	0	0	0
26.	Gerzse iskolaépítés	Hivatal	0	0	0	0	0	0
27.	Paszab védőnői szolgálat	Hivatal	0	0	0	0	0	0
28.	Ibrányi raktárépület	Hivatal	0	0	0	0	0	0
29.	Napközi konyha	Hivatal	0	0	0	0	0	0
30.	Komoró Önkormányzat középületének energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
31.	Önkormányzati Hivatal (4536 Rantocsalapa, Fő tér 1.) energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
32.	Paszab, Fő út 9. szám alatti Önkormányzati Hivatal épületének korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
33.	Beszterce önkormányzati épületének felújítása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
34.	Szabolcs Község Tiszafolyó út 3. szám alatti önkormányzati ingatlanon lévő orvosi ütközés kialakítása, felújítása és bővítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
35.	Szabolcs Köztes Petőfi út kerékpárút hiányzó szakasz építése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
36.	Piac fedtérség helyi termelői piac kialakítása Berkesz	Hivatal	0	0	0	0	0	0
37.	Piac terület kialakítása Szabolcsbáka	Hivatal	0	0	0	0	0	0
38.	Többfunkciós egészséghaz felújítása korszerűsítése, alapellátási feladat kerületközpontok bővítése Tiszabercelen"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
39.	Az Ungvári és Uzhuli utcák ökológiai szemléletű helyreállítási tervezésére Kemecsén"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
40.	Egészségügyi alapellátás (háziorvosi, védőnői szolgálat infrastrukturális fejlesztése Lónyacsehiben"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
41.	„Reformáns óvoda felújítása Napkánfalván"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
42.	Beszterci óvoda épületének korszerűsítése Beszterecen"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
43.	Karácsondiaházi fejlesztés Nemesgulácson"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
44.	Turisztikai bővítés és rekonstrukció Fényeslitkén	Hivatal	0	0	0	0	0	0
45.	Korszerű építéssel megvalósuló közlekedésfejlesztés Nyírturán	Hivatal	0	0	0	0	0	0
46.	Temetési és védőnői szolgálat felújítása Gávavencsellőn	Hivatal	0	0	0	0	0	0
47.	Tiszalök zsidó temetőjének rendbetétele kialakítása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
48.	Parkfenntartó alapellátás felkészítése Döge	Hivatal	0	0	0	0	0	0
49.	A tiszadobi Napsugár Óvoda épületkorszerűsítési korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
50.	Bölcsőde létesítése Paszab község településen	Hivatal	0	0	0	0	0	0
51.	A háziorvosi rendelő és védőnői szolgálat korszerűsítése Tiszalökön	Hivatal	0	0	0	0	0	0
52.	Fogorvosi rendelő felújítása Tiszavasvári kórházban	Hivatal	0	0	0	0	0	0
53.	Szerzésben önkormányzati épület energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
54.	Tanárok város behelyezési utcában megtévő bölcsődeszerű lenk rekonstrukciós munkái	Hivatal	0	0	0	0	0	0
55.	Rozsály Község Polgármesteri Hivatalának és Kultúrházi Házának helyi adó épület jelentős energiamegtakarítást eredményező felújítása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
56.	Tiszavasvári önkormányzati hivatal energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
57.	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Tiszadadán	Hivatal	0	0	0	0	0	0
58.	Buzi Közvilágítás energetikai felújítása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
59.	Gépház - önkormányzati épület energetikai korszerűsítés	Hivatal	0	0	0	0	0	0
60.	Nyírbogdány helyi közközpont építése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
61.	Rákóczi Sándor Szociális Intézmény felújításának támogatása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
62.	Szabolcsközség Tiszafolyó út 3. szám alatti önkormányzati ingatlanon lévő épület átalakítása, felújítása és bővítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
63.	Buzi Szamalma utca, Uszoda és bölcsőde csatlakozások	Hivatal	0	0	0	0	0	0
64.	Sóstóhegyi óvoda udvarának korszerűsítése Tiszadad	Hivatal	0	0	0	0	0	0
65.	„Hétterületi csapadékvíz elvezetése az Arany János utcában Nagyhalász	Hivatal	0	0	0	0	0	0
66.	Tiszadadai Óvoda komplex fejlesztés	Hivatal	0	0				0
67.	Bölcsőde Építése Tiszalök	Hivatal	1 040 189	182 033	0	0	0	1 222 222
68.	Bölcsőde Építése Nyírparasz	Hivatal	1 824 280	319 242	0	0	0	2 143 522
69.	Bölcsőde Építése Nagycserkesz	Hivatal	330 357	57 812	0	0	0	388 169
70.	Bölcsőde Építése Kántorjánosi	Hivatal	1 733 500	303 363	0	0	0	2 036 863
71.	Bölcsőde Építése Tarpa-mátyus	Hivatal	1 238 727	218 440	0	0	0	1 466 667
72.	Bölcsőde Építése Gávavencsellő	Hivatal	1 367 289	239 275	0	0	0	1 606 564
73.	Buharalok, csapadékvíz elvezetés Nyírparasz	Hivatal	1 726 725	302 127	0	0	0	2 031 250
74.	Bölcsőde Építése Szamosújfalu	Hivatal	622 340	108 910	0	0	0	731 250
75.	Bölcsőde Építése Tiszalök	Hivatal	1 007 851	176 373	0	0	0	1 184 223
76.	Bölcsőde Építése Tiszavasvári	Hivatal	1 455 767	254 759				1 710 526
Önálló saját projekt kiadás összesen:			32 199 126	5 633 274	0	0	0	37 823 400
Hivatal Önkí projekt kiadás összesen:			30 227 510	5 289 813	0	0	0	35 517 323
Önkormányzati kiadás összesen:			98 190 580	11 372 849	217 472 045	293 472 409	37 087 727	529 195 221
Mindösszesen:			121 008 326	22 295 936	217 472 045	293 472 409	37 087 727	941 585 944

79/2020. (VIII.31.) önkormányzati határozat 1. sz. melléklete

Támogatási kérelem azonosítószáma	Kedvezményezett	Szerződött támogatás (Ft)	Szerződött összköltség (Ft)	Költség-növekmény (Ft)	Többlettámogatási igény (Ft)	Költségkorlátoknak megfelel a költségnövekmény után is (fajlagos korlátokat is beleértve)	A korláton felüli költséget saját erőből finanszírozza	Megjegyzés	Közgyűlés döntése
TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00015	Nyírtass Község Önkormányzata	50 609 500	50 609 500	7 590 648	7 590 648	igen	nr	nr	Többletforrás iránti igénnyel egyetért.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

.....

Támogatási kérelem azonosítószáma	Kedvezményezett	Szerződött támogatás (Ft)	Szerződött összköltség (Ft)	Költségnövekmény (Ft)	Többlettámogatási igény (Ft)	önkormányzati határozata
TOP-1.1.1-15-SB1-2016-00002	Nagyecsed Város Önkormányzata	116 030 809	116 517 737	14 738 043	14 738 043	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.
TOP-1.1.1-15-SB1-2016-00013	Tiszalök Város Önkormányzata	546 993 612	547 964 999	8 270 497	8 270 497	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul, megerősítve a 11/2020. (II.17.) önkormányzati határozatban foglalt, vonatkozó döntését.
TOP-1.1.1-16-SB1-2017-00007	Tornyospálca Község Önkormányzata	549 918 150	549 918 150	12 635 745	12 635 745	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.
TOP-1.1.3-15-SB1-2016-00008	Nyírvasvári Község Önkormányzata	146 581 700	146 581 700	46 642 466	46 642 466	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.
TOP-1.1.3-15-SB1-2016-00024	Nyírkarász Nagyközség Önkormányzat	50 500 000	50 500 000	27 441 848	27 441 848	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.
TOP-2.1.2-15-SB1-2016-00008	Tiszalök Város Önkormányzata	401 560 709	402 602 698	48 373 494	48 373 494	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul, megerősítve a 11/2020. (II.17.) önkormányzati határozatban foglalt, vonatkozó döntését.
TOP-2.1.3-15-SB1-2016-00027	Bátorliget Község Önkormányzata	99 993 032	99 993 032	6 193 347	6 193 347	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul, megerősítve a 11/2020. (II.17.) önkormányzati határozatban foglalt, vonatkozó döntését.
TOP-3.1.1-15-SB1-2016- 00026	Nyírmihálydi Község Önkormányzat	260 325 000	260 325 000	73 556 774	73 556 774	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.
TOP-3.1.1-15-SB1-2016-00025	Nyírgelse Község Önkormányzata	130 970 000	130 970 000	98 268 159	98 268 159	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul, megerősítve a 11/2020. (II.17.) önkormányzati határozatban foglalt, vonatkozó döntését.
TOP-3.2.1-16-SB1-2018-00007	Vásárosnamény Város Önkormányzata	212 480 000	212 480 000	23 411 868	23 411 868	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

.....

Melléklet a 77/2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozathoz

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

HELYZETELEMZÉS

1.0

(szerkesztett anyag)

Nyíregyháza, 2020. augusztus

Tartalomjegyzék

I. FELTÁRÓ MUNKARÉSZ 4
Jogszabályi háttér 4
Alkalmazott módszertan 5
II. ÁTFOGÓ HELYZETELEMZÉS 6
II.1. A MEGYE KÜLSŐ KÖRNYEZETI VIZSGÁLATA 6
II.1.1. Környezeti, társadalmi, gazdasági helyzet összefoglalása 6
II.1.2. Nagytérségi összefüggések vizsgálata 11
II.2. A TÉRSÉG ADOTTSÁGAINAK, BELSŐ ERŐFORRÁSAINAK ELEMZÉSE 13
II.2.1. Természeti adottságok, természeti erőforrások és a környezet állapota 13
II.2.2. A termőföldek területnagyságának és mennyiségének alakulása 14
II.2.3. Természet- és tájvédelem 15
II.2.4. Környezeti elemek állapota és az alakulásukat befolyásoló fontosabb tényezők 16
II.2.5. Felszíni és felszín alatti vízkészletek 17
II.2.6. Energiaforrások 20
II.2.7. Vízkárt okozó elemek 22
II.3. ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG VÉDELME 24
II.4. GAZDASÁGI BÁZIS 28
II.4.1.Főbb gazdasági irányok 28
II.4.2. Gazdasági ágak és gazdálkodási formák Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 37
II.4.3. A gazdaság belső és külső kapcsolatai 47
II.4.4. A megye gazdaságának versenyképességét befolyásoló tényezők 49
II.5. TÁRSADALMI KÖRNYEZET 55
II.5.1. Területi identitás 57
II.5.2. Humán erőforrás 58
II.5.3.Kulturális adottságok 73
II.5.4. Civil aktivitás 74
II.6. INFRASTRUKTÚRA 77
II.6.1. A közlekedési hálózat 77
II.6.2. Energiahálózat elemei 85
II.6.3. Vízellátás 87
II.6.4. Szennyvíz, hulladékgazdálkodás 89
II.7. MEZŐGAZDASÁG 91
II.8. INTÉZMÉNYI ADATOK 95

II.8.1. Egészségügyi ellátás 95
II.8.2. Szociális intézmények 98
II.8.3. Oktatás 100
II.9. LAKÁSVISZONYOK 103
II.10. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ADOTTSÁGOK 105
II.10.1. A települések száma, jogállása, statisztikai besorolása 105
II.10.2. Városhálózat 106
II.10.3. A településnagyság szerinti települési térség típusok 108
II.11. TÉRSZERKEZETI ELEMEK AZONOSÍTÁSA 109
II.12. A TÁJ TERHELHETŐSÉGÉNEK ELEMZÉSE 110
III. ÁBRAJEGYZÉK 112
IV. TÁBLAJEGYZÉK 114
V. KÉPJEGYZÉK 114

I. FELTÁRÓ MUNKARÉSZ

Jogszabályi háttér

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. §-a szerint a megyei önkormányzat területfejlesztési és területrendezési feladatai–között sorolja fel az alábbiakat:

aa) az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban - a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok többségének egyetértésével - kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepciót, illetve - a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével a megyei és a fővárosi területfejlesztési programot …".

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 27. § (1) bekezdése szerint „A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A megyei önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés." A törvény alapján a területfejlesztés a megyei önkormányzatok legfontosabb feladata, ezen belül - többek között - a megyei területfejlesztési koncepciók elkészítése.

Helyzetelemzés, helyzetértékelés nélkül nem lehetséges a 2020 utáni időszakra vonatkozó területfejlesztési koncepció aktualizálása, tervezése.

Az eljárásrendet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeit, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet (továbbiakban 218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet) állapítja meg.

A korábbi tervezési időszaktól eltérően a helyzetelemzést (jelen fázisig) nem koordinálták azon útmutatók és iránymutatások, amelyeket a korábbi tervezési időszakban a szakminisztériumok adtak közre.

Alkalmazott módszertan

A 2020 utáni tervezés alapját a 2013-ban, illetve 2014-ben elfogadott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció I. és II. kötete, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Stratégiai, illetve Operatív Programja jelentik.

Az elemzés alapvetően szekunder, már meglévő területi adatokra - elsősorban a Területi Információs Rendszer (TEIR) és a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által közzétett adatokra épül.

Az elemzés a jelenleg elérhető legfrissebb rendelkezésre álló adatok alapján került kidolgozásra.

- A helyzetfeltárás tartalmaz térképi ábrázolásokat, melyek utalnak a megye belső térstruktúrájára.
- Azon témákban, melyekben az releváns és lehetséges, az elemzés összehasonlító adatokat tartalmaz.
- Azon témákban, melyekben az releváns, és az elérhető adatok, információk lehetővé teszik, ott a dokumentum kitekint a szomszédos megyékben vagy az országos trendekre.
- A helyzetelemzés az adatok idősoros elemzésével is vizsgálja a folyamatok időbeli alakulását.

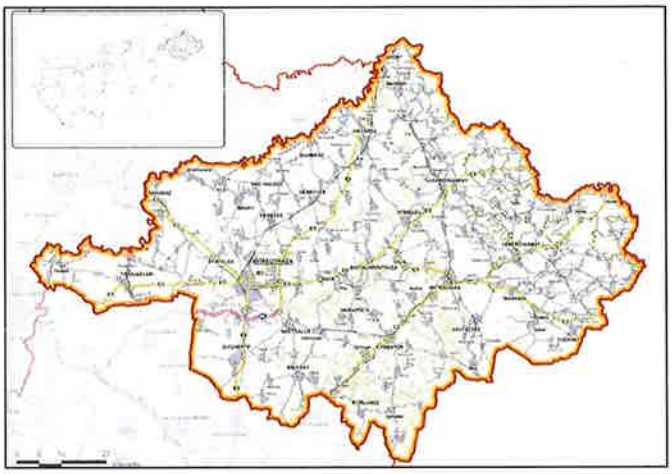
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervének elfogadása a 19/2011. (XII. 1.) önkormányzati rendelettel történt meg. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2018-ban elindította a megyei területrendezési terv módosításának előkészítését, az akkor hatályos 2003. évi XXVI. törvény előírásai alapján. Időközben hatályba lépett a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (OTrT), mely új keretet adott a megyei területrendezési tervek elkészítésére, továbbá egyes országos és megyei övezetek lehatárolása, valamint szabályozása miniszteri rendeletben került meghatározásra. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervének módosítását 2020. június 25-én tárgyalta a Megyei Közgyűlés. Elfogadására, kihirdetésére a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és térségi övezeteiről szóló 5/2020. (VI.26.) számú önkormányzati rendelettel került sor. A 218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet alapján elkészült Előkészítő Fázis (2019) dokumentációja és jelen dokumentum tartalma (jogszabályi összefüggések okán is) számos esetben egybevág.

II. ÁTFOGÓ HELYZETELEMZÉS

II.1. A MEGYE KÜLSŐ KÖRNYEZETI VIZSGÁLATA

II.1.1. Környezeti, társadalmi, gazdasági helyzet összefoglalása

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Magyarország észak-keleti részén (1. sz. ábra), az Európai Unió keleti határán helyezkedik el. Északkeletről Ukrajna, délkeletről Románia, délnyugatról Hajdú-Bihar megye, északnyugatról Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Szlovákia határolja. Magyarország hatodik területileg legnagyobb és a harmadik legnépesebb megyéje. Területe 5936 km^2, 229 települése közül 28 város, 201 község. Megyeszékhelye: Nyíregyháza.

1. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye elhelyezkedése[1]

A megye 13 járásának területi adatai:

Terület	A járás területe (km^2)
Baktalórántházai járás	254,46
Csengeri járás	246,51
Fehérgyarmati járás	707,35
Ibrányi járás	304,97
Kemecsei járás	246,36
Kisvárdai járás	523,05
Mátészalkai járás	624,7
Nagykállói járás	377,71
Nyírbátori járás	695,96
Nyíregyházai járás	809,54
Tiszavasvári járás	381,57
Vásárosnaményi járás	617,95
Záhonyi járás	145,79
Összesen:	**5 936**

1. sz. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai, területe[2]

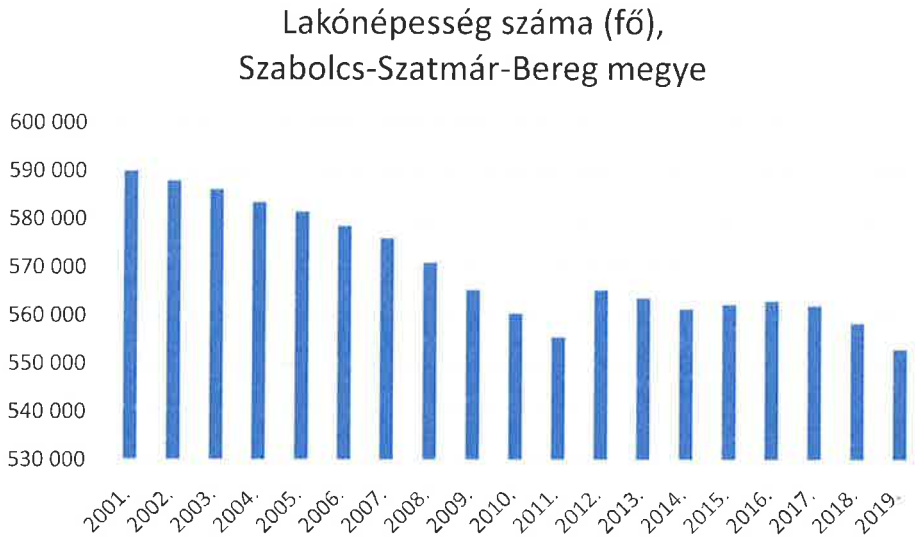
[1] Forrás: https://www.teir.hu/helyzet-ter-kep
[2] Forrás: KSH adatbázis, www.ksh.hu

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásainak földrajzi elhelyezkedését a 2. sz. ábra mutatja.

2. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai[3]

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakónépessége 2019. január 1-jén 553 ezer fő volt, 1 %-kal kevesebb, mint egy évvel korábban.
Az alábbi ábra szemlélteti a lakónépesség alakulását 2001-2019 között. A tendencia folyamatos csökkenést mutat, 20 év matematikai átlagában 2 048 fős csökkenést eredményezve. A mélypontot 2011. év jelentette.

3. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg lakónépességének alakulása, fő (2000-2019)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2019-ben többen születtek és kevesebben haltak meg, mint az előző évben, így a népesség természetes fogyása számottevően lassult az egy évvel korábbi, igen jelentős népességvesztéshez képest. Az élveszületések száma 3,3%-kal több, a halálozásoké 4,0%-kal kevesebb volt, mint 2018-ban. A születések és a halálozások

[3] Forrás: www.terport.hu

egyenlegeként kialakult természetes fogyás 820 fővel csökkentette a megye lakónépességét, ez a veszteség 37,6%-kal kisebb volt az előző évinél.
Bár a megyék és a főváros viszonylatában itt csökkent a természetes fogyás mértéke a leginkább, az alábbi táblázat jól szemlélteti, hogy 2001-2019 között a népesség fogyása folyamatos tendenciát mutat[4].

4. sz. ábra: Élveszületések és elhalálozások száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, fő (2001-2019)

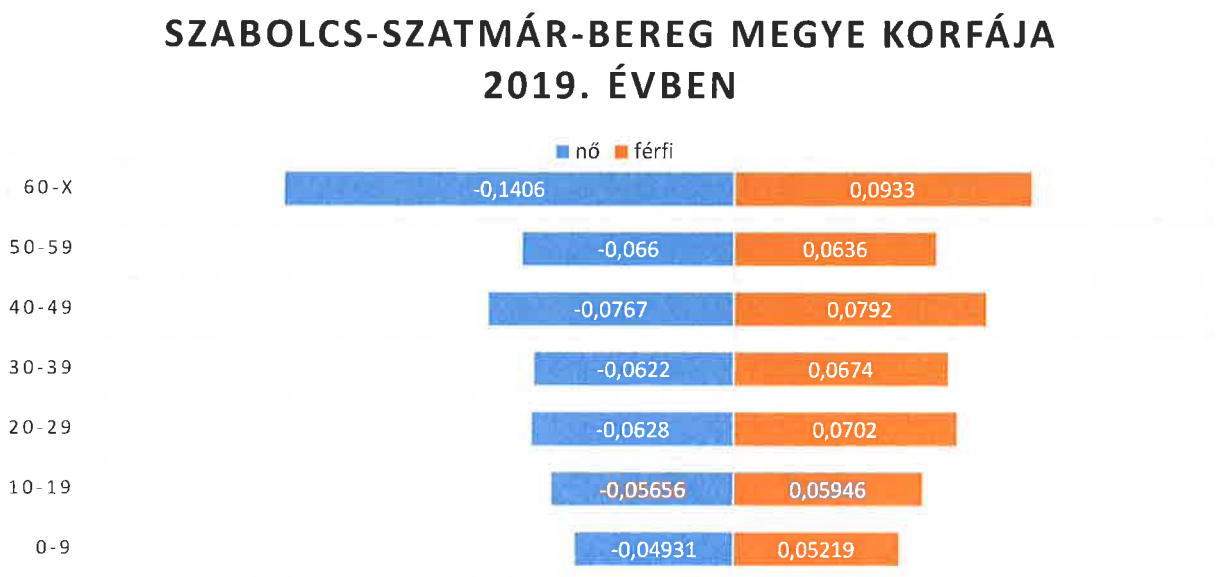
Országos és regionális kitekintésben az alábbi adattábla szemlélteti a megyei adatok legfrissebb elérhető alakulását lakónépesség tekintetében.[5]

Megnevezés	Hajdú-Bihar	Jász-Nagykun-Szolnok	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Észak-Alföld	Ország
	megye				
Népesség száma, ezer fő	528	370	553	1 451	9 773
Népsűrűség, fő/km²	85	66	93	82	105

2. sz. táblázat: Népességszám/népességsűrűség alakulása, összehasonlítás (2019)

[4] Forrás: KSH adatbázis, www.ksh.hu
[5] Forrás: KSH adatbázis, www.ksh.hu

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye korfáját a 2019. évi KSH adatok alapján a 5. sz. ábra szemlélteti.

5. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye állandó lakosságának korcsoportok és nemek szerinti megoszlása, % (2019)

A megyében is jellemző az el- és odavándorlás jelensége. Az el- és odavándorlás egyenlege folyamatosan negatív előjelű, azaz sajnos többen hagyják el a megyét, mint amennyien lakhelyükké választják. A számok tükrében kifejezve ez azt jelenti, hogy 2002-ben 15 203 fő hagyta el a megyét és 13 416 fő költözött be, azaz 1 787 fővel csökkent az állandó lakosság. Az elvándorlás tekintetében a mélypont a 2018-as év volt, ekkor hagyták el a legtöbben a megyét (18 125 eset), ugyanakkor ebben az évben 14 439-en költöztek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye településeibe. Ennél többen csak 2019. évben költöztek a megyébe, a KSH adatai szerint 14 892 fő költözött ekkor ide, miközben 18 102 fő hagyta el megyénket.

6. sz. ábra: Oda- és elvándorlás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében[6], fő (2001-2019)

A KSH munkaerő-felmérése alapján 2019 IV. negyedévében a foglalkoztatottak és a munkanélküliek száma egyaránt csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A foglalkoztatási arány elmaradt az országostól, a munkanélküliségi ráta a megyék közül itt volt a legmagasabb. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete 2019-ben közel 11%-kal haladta meg a 2018. évit. Összege (nettó 167 766 ezer forint) a legalacsonyabb volt a megyék közül (2019. I-IV. negyedév statisztikája alapján). A teljes munkaidőben alkalmazásban állók kedvezmények nélküli nettó átlagkereset 2019-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében folyamatosan nőtt, ugyanakkor a régiós átlagtól több mint 10 %-os lemaradást mutat[7] (további adatelemzés II.5.2.2. Foglalkoztatás c. részben).

A telephelyi adatok alapján 2019-ben az ipar teljesítménye 6,7%-kal haladta meg az egy évvel azelőttit. A megyei székhelyű építőipari szervezetek termelése 18, a beruházások volumene 5,6%-kal emelkedett.
Az év során több lakást vettek használatba, mint 2018-ban, a lakásépítések népességre vetített száma azonban jóval alacsonyabb volt az átlagosnál.

A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma élénkült: a vendégek és a vendégéjszakák száma egyaránt meghaladta az előző évit.

A kiskereskedelmi forgalom volumene 4,7%-kal nőtt 2019-ben, viszont az egy lakosra jutó összege (mintegy 818 ezer forint) az egyik legalacsonyabb volt az országon belül.

[6] Forrás: KSH, http://statinfo.ksh.hu/, saját szerkesztés
[7] Forrás: KSH, https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qli030b.html

II.1.2. Nagytérségi összefüggések vizsgálata[8]

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés által az 54/2019. (VII.1.) önkormányzati határozattal elfogadott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv módosítása keretében elkészült Előkészítő Fázis megnevezésű dokumentuma részletes kitekintést ad a megye nagytérségi összefüggéseit illetően.

Európában erősödnek a hálózatok, térség- és országhatárokon átnyúló városhálózati csomópontok alakulnak ki. Piaci folyamatok és főleg az Európán belüli mobilitás és migráció által generált folyamatról van szó, amelyre a transzeurópai, ún. TEN-T folyosók folyamatos építése (ezáltal a nagyvárosok és multimodális kapcsolataik fejlesztése) ráerősít.

A 10 európai TEN-T folyosóból négy érinti a Kárpát-medencét. Ehhez a tengelyhez szorosan kapcsolódik az V. (Mediterrán) folyosó Barcelona-Marseille-Milánó-Budapest-Miskolc-Nyíregyháza/Debrecen-Ungvár-Lemberg-Kijev egyre erősödő folyosója, mely kedvező gazdasági közlekedési pozícióba emeli a megyét. A megye jó részének elérhetőségét nagyságrendekkel növelte meg az M3 autópálya megépítése Vásárosnaményig, ugyanakkor a térség bizonyos mértékű további erősödése várható az autópályák ukrán (M3, M34) és román határig történő meghosszabbításával (M49). A megye érintett térségeinek helyzetét tovább javíthatja Debrecen és Nyíregyháza szorosabb együttműködése, a határon túli kapcsolatok, együttműködések erősödése, beleértve Szatmárnémeti tágabb térségét, valamint a három országra kiterjedő Záhony-Csap-Ágcsernyő térséget.

Az erősödő tengelyek hatókörén kívüli térben, elsősorban az apró, kis és közepes települések és városok fokozatos szerepvesztése zajlott-zajlik, a helyi gazdaságok eltartó képessége gyengül, a népesség fogyva öregszik, intézmények szűnnek meg, a helyi értelmiségi állások betöltetlenül maradnak.

A városok számbeli gyarapodásával párhuzamosan erősödött az államigazgatási és intézményi hálózat koncentrációja. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye térségenként változó közlekedés/gazdaságföldrajzi helyzete (pl. Nyíregyháza és Debrecen térségi tengely, Záhony-Kisvárda térsége, Nyírbátor gazdasági szerepe, Mátészalka tágabb térsége stb.), az egyes területek belső kohéziója, történelmi identitása és fejlődési potenciálja kedvező feltételt kínál a térszervezés megújuló struktúrájának kialakítására.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az M3-as menti urbanizációs folyosón fekszik, melynek ma tapasztalható kedvező hatása egészen Miskolc-Nyíregyháza-Debrecen térségéig terjed, azt követően a határok felé közeledve hirtelen lecsökken. A hatás továbbterjedésének esélyét a hármashatár térségek (Szlovákia-Ukrajna-Románia-Magyarország) jelenthetik, melyeknek vonzereje nagyrészt a határok „átjárhatóságának" különböző állapotától és változásától függ.

[8] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve – Előkészítő fázis (2019)

Ehhez viszont elengedhetetlen, hogy a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztése ne álljon le a megyében.

A térség kelet-európai és országos jelentőségű logisztikai központi szerepét a rendszerváltást követően is elismerték, a terület fejlesztésére a 2000-es években tanulmány készült, továbbá orosz-ukrán-magyar megállapodás született. Az utóbbi évtizedben korszerűsítették a szélesnyomtávú alaphálózatot, gazdaságélénkítő beavatkozások, támogatások valósultak meg a megyei önkormányzat révén. A beavatkozások és a nagy fejlesztői érdeklődések ellenére ugyanakkor még kevéssé érzékelhető a térség gazdasági növekedése. Az elérhetőség javítása a záhonyi gazdasági övezet és a tágabb térség fejlődésének motorja.

Az M3 gyorsforgalmi út továbbépítése Munkács felé a Beregi-sík elérhetőségét javíthatja. Az autópálya folytatása az ukrán fejlesztési stratégiában is szerepel, melyet vélhetően a meglévő főúthálózat átépítésével fognak megoldani.

Az M49 gyorsforgalmi út megépítése a kelet-nyugat irányú kapcsolatok, elsősorban a hagyományos gazdasági központok - Nyírbátor és Mátészalka fejlődését erősíthetik - mely magával vonhatja Fehérgyarmat szerepének növekedését is. A nyomvonal megépítése erősítheti Csenger és Szatmárnémeti kapcsolatát is, hiszen Csenger Szatmárnémeti agglomerációs településének is tekinthető, Szatmárnémeti fejlődése kedvező hatással lehet a határ menti kisvárosra és elősegítheti gazdasági fejlődését.

II.2. A TÉRSÉG ADOTTSÁGAINAK, BELSŐ ERŐFORRÁSAINAK ELEMZÉSE

II.2.1. Természeti adottságok, természeti erőforrások és a környezet állapota[9]

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az ország legkeletibb részén helyezkedik el. A megye az ország területének 6,4%-át teszi ki, mellyel az ország hatodik legnagyobb megyéjének számít. Földrajzi elhelyezkedés szempontjából a magyar Alföldnek a legkeletibb részét foglalja el.

A megye területe természetföldrajzi-táji értelemben igen tagolt, Magyarország kistájainak katasztere (MTA, 2010) alapján négy középtáj, azon belül 12 kistáj érinti:

- Felső-Tiszavidék középtáj (kistájak: Beregi-sík, Szatmári-sík, Bodrogköz, Rétköz),
- Nyírség középtáj (kistájak: Közép-Nyírség, Északkelet-Nyírség, Délkelet-Nyírség, Dél- Nyírség, Nyugati- vagy Löszös-Nyírség),
- Hajdúság középtáj (kistáj: Hajdúhát),
- Közép-Tiszavidék középtáj (kistájak: Taktaköz, Hortobágy).

A megye területe e négy középtájon belül kistáj-csoportokra, illetve kistájakra tagolódik (részletesen bemutatásra került a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv keretében).

7. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye domborzata[10]

[9] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Koncepció – Előkészítő Fázis (2012)
[10] Forrás: www.terkepek.net

A megye mérsékelten meleg, illetve mérsékelten hűvös zónák határán, nagyobb részt mérsékelten száraz területen fekszik. Az Alföld legkeletibb részét alkotó Nyírség kb. 78%-a tartozik a megyéhez, a Felső-Tisza-vidék kistájai közül a Rétköz teljes mértékben, a Szatmári-síkságnak, a Beregi-síkságnak és az Ecsedi-lápnak pedig egy-egy része tartozik a megyéhez.

A megye legmagasabb pontja a Kaszonyi-hegy, mely 240 m magas.

II.2.2. A termőföldek területnagyságának és mennyiségének alakulása

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében előforduló talajtípusok: réti talajok, réti öntés talajok, fiatal nyers öntéstalajok, mocsári erdők talajai, lecsapolt és telkesített síkláp talajok, barna erdőtalajok, futóhomok, barnaföldek, humuszos homoktalajok, alföldi mészlepedékes csernozjom, mélyben sós réti csernozjomok, réti szolonyecek, sztyeppesedő réti szolonyecek.[11] A talajok termékenységét gátló tényezői közül elsősorban a szikesedés jellemző a Hajdúhát, Hortobágy, Taktaköz kistájakon.

A kiváló termőhelyi adottságú termőterületek meghatározása függ az éghajlati, domborzati és talajadottságoktól. A megyében a napsütés órák száma és az évi középhőmérséklet jellemzően alacsonyabb és a csapadék is kevesebb.

A tájhasználatot a szántók és gyepek határozzák meg. A szántóterületek nagysága átlagosan 50 % körül alakul. Az elmúlt két évtizedben a szántóterületek aránya csökkent, ezzel párhuzamosan nőtt a rétek, legelők, erdők, vízfelületek aránya. Kiterjedt egybefüggő gyepterületek a Beregi-sík, Szatmári-sík, Rétköz, Taktaköz és Hajdúhát kistájakon jellemzőek, melynek jelentős aránya természetvédelem alatt áll. A nyírségi hordalékkúpsíkság területén a területi adottságokhoz igazodó mozaikos területhasználat jellemző, itt jelentős a kert-, szőlőkultúrák jelenléte. A kertészeti kultúrák a Beregi-sík és a Szatmári-sík területein meghatározóak. A legjelentősebb gyümölcstermő vidékek az Északkelet-Nyírség, valamint a Szatmári-sík ártéri síkságai.

A megyében a termőtalajokat az adottságoktól és területhasznosítástól függően fokozottan veszélyeztetik a fizikai (erózió, tömörödés, szerkezetromlás) és kémiai (szikesedés, savasodás, tápanyag-kimosódás, talajszennyezés) jellegű talajpusztulási formák.

Fenti adottságok alábbi konkrét statisztikai adatokon alapuló termésátlagokat eredményeztek 2019-ben.[12]

2019-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a szántó 57%-án, 143,8 ezer hektáron termesztettek gabonaféléket. A búza kiterjedése (25,5 ezer hektár) majdnem azonos volt az előző évivel, a kukoricáé (103,2 ezer hektár) 9,4%-kal nőtt. Búzából (120,5 ezer tonna) az egy évvel korábbinál 2,1%-kal kevesebb, kukoricából (777,5 ezer tonna) 19%-kal több termett. A hazai kukoricatermés 9,4%-át ebben a megyében aratták. Az olajos magvúak közül a napraforgó területe (40,8 ezer hektár) és termésmennyisége (115,9 ezer tonna) egyformán 10%-kal csökkent 2018-hoz képest. A repce termesztése 2019-ben jelentősen visszaszorult a

[11] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területrendezési Terve, Előkészítő Fázis (2019)
[12] Forrás: KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

megyében. Lucernából az egy évvel korábbinál 4,7%-kal nagyobb területen (9,9 ezer hektáron) 16%-kal több (44,0 ezer tonna) szénát gyűjtöttek be. A burgonya kiterjedése (2,0 ezer hektár) és hozama (40,1 ezer tonna) hasonló mértékben, 2,1, illetve 2,4%-kal nőtt. A hazai szántóföldi burgonya 13%-a ebben a megyében termett. A búza, a repce és a zab termésátlaga kisebb, a többi főbb szántóföldi növényé nagyobb volt az egy évvel korábbinál. Az árpa egy hektárra jutó mennyisége 2019-ben 2000 óta a legnagyobb volt a megyében.

II.2.3. Természet- és tájvédelem

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az Alföld flóravidékén belül a Tiszántúl, a Nyírség és az Észak-Alföld flórajárások területén helyezkedik el. A jelenlegi természetes ökoszisztémák védelmére országos és nemzetközi természetvédelmi területek kerültek kijelölésre.[13]

Országos jelentőségű védett természeti területek: Szatmár-beregi Tájvédelmi Körzet, Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet, Bátorligeti-ősláp, Fényi erdő, Kállósemjéni Mohos-tó, Cégénydányádi-park, Tiszavasvári Fehér-szik, Tiszadobi ártér, Baktalórántházi erdő, Tiszatelek-Tiszaberceli-ártér, Bátorligeti-legelő, Kaszonyi-hegy, Vajai-tó.

Ex-lege védett területeket a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. határozza meg. A megyében nyilvántartott forrás, barlang, illetve víznyelő nincsen.

A megyénkben érzékeny természeti területek is kijelölésre kerültek: Szatmár-Bereg régió, Hortobágyi Nemzeti Park védőzónája, Bodrogköz-Kopaszhegy, illetve Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belül három erdőrezervátum (Bockereki, Dédai és Baktai) is található.

Az egyedi tájértékek kataszterezésén túl a Natúrparkok is figyelmet igényelnek. A megyét érintően a Szatmár-Bereg Natúrpark 2010-ben létesült 67 település csatlakozásával.

Az egyéb nemzetközi/európai jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló területek között a Natura 2000 területek meghatározóak, hiszen azok különleges madárvédelmi területeket és különleges természet-megőrzési, illetőleg kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területeket rejtenek. A nemzetközi jelentőségű vadvizekről szóló Ramsari Egyezményhez való csatlakozás erősítette meg a Felső-Tisza Ramsari Terület vizes élőhely megőrzési erőfeszítéseit.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén az Agrárminisztérium nyilvántartása szerint 26 db helyi természetvédelmi oltalom alatt álló terület és 34 természeti emlék található.

Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) kijelölte az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetét; ide a természeti vagy kulturális örökségi adottságai alapján a kilátás - rálátás szempontjából védendő tájképpel, illetve tájképi elemmel rendelkező területek, valamint a védett történeti tájjá nyilvánított területek tartoznak. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye

[13] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területrendezési Terve, Előkészítő Fázis (2019)

Területrendezési Terve (Előkészítő Fázis dokumentum - 2019) résztelesen fejti ki fenti besorolásoknak megfelelő települések besorolását.

A megye területe természetföldrajzi értelemben tagolt. Területének közel 70 %-át a homokbuckás Nyírség, kb. 25 %- át a Felső-Tiszavidék magas talajvízszintű, vízrendezés által erősen átalakított ártéri síkságai, kisebb részét pedig a Hajdúhát löszsíksága, valamint a Közép-Tiszavidék kultúrsztyepp tájai töltik ki. Dél felé haladva jellemzően csökken a csapadék mennyisége és nő a napsütéses órák száma. A középső részt a vízfolyásban való szegénység, de gazdag tórendszer jellemzi: a Közép-Nyírség területe igen gazdag természetes tavakban és mesterséges halastó-tározókban egyaránt. A megye peremterületei vízfolyásban gazdagok, ennek ellenére, a vízrendezésnek köszönhetően a vízben gazdag területeket is a vízhiány jellemzi. Holtágak sokasága gazdagítja a Beregi-sík és a Szatmári-sík területét, továbbá a Taktaköz keleti, megyére eső peremét. Mindemellett az egész megyét átszövik a mesterséges csatornarendszerek.

A kistájak az Alföld síkvidéki tájtípusai közé tartoznak. A mozaikos tájszerkezetbe integrálódnak a Szatmári-sík aprófalvai és a Nyíregyháza környéki bokortanyák is.

Fontos megjegyeznünk, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktárban számos tájhasználattal összefüggő érték szerepel, mint például „a fás legelők a Szatmár-Beregben".

II.2.4. Környezeti elemek állapota és az alakulásukat befolyásoló fontosabb tényezők

A megye területén a bányászati tevékenység nem jelentős, főként építőipari alapanyagokat (kavics, kő, homok) bányásznak, de azokat is több területen elszórva, kisebb területekre kiterjedve. A megyében nem jellemző a nagy kiterjedésű, felhagyott bányaterületek és iparterületek együttese.[14]

A megye ásványkincsekben szegény, ugyanakkor az energiagazdálkodás átalakulása, a megújuló energiaforrások előtérbe kerülése jelentős lehetőségeket kínál a megye számára.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén nincs nemzeti park. Ugyanakkor a tájvédelmi körzetek és természetvédelmi területek nagysága jelentős (lsd. II.2.3. fejezet).

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye aszály általi veszélyeztetettsége, figyelemmel az utóbbi évtizedben tapasztalható egyenetlen csapadékeloszlásra is, kiemelt kategóriába sorolt, mivel az éghajlatváltozás okozta aszály általi veszélyeztetettség a termelő ágazatok közül elsősorban a megye gazdasági életében jelentős mezőgazdasági szektort érinti.

[14] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területrendezési Terve, Helyzetelemzés II. (2019)

II.2.5. Felszíni és felszín alatti vízkészletek

Az Európai Unió Víz Keretirányelv (2000/60/EK irányelv) célja, hogy 2015-re a felszíni és felszín alatti víztestek „jó állapotba" kerüljenek.[15] A keretirányelv szerint a „jó állapot" nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is. A Víz Keretirányelv általános célkitűzései a következők:

- a vizekkel kapcsolatban lévő élőhelyek védelme, állapotuk javítása,
- a fenntartható vízhasználat elősegítése a hasznosítható vízkészletek hosszú távú védelmével,
- a vízminőség javítása a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentésével,
- a felszín alatti vizek szennyezésének fokozatos csökkentése, és további szennyezésük megakadályozása,
- az árvizeknek és aszályoknak a vizek állapotára gyakorolt kedvezőtlen hatásainak mérséklése.

A Tisza az ország második legjelentősebb folyója. A nagy árvízmentesítési munkálatok során a folyó több mint 950 km hosszú magyarországi szakaszát 595 km-re rövidítették le. Teljes magyarországi esése 30 m (5 cm/km). A Tisza jelentős mennyiségű - évente 12 millió tonna - lebegtetett hordalékot szállít, ami vizének színét is meghatározza („szőke Tisza"). Jelentősebb mellékvizei a magyarországi szakaszon: Túr, Szamos, Kraszna, Bodrog, Sajó, Zagyva, Körös, Maros. Közel másfélmillió ember árvízi biztonsága javul a Tisza völgyében a 2019-ben lezárult digitális vízgazdálkodási projektnek köszönhetően, amelynek keretében pontosabb árvízi előrejelzéseket készítő monitoring rendszert építettek ki. A Tisza-völgyi vízgazdálkodás, árvízvédekezés és árvízi üzemirányítás alapvető feltétele a megbízható monitoring rendszer. A fejlesztés révén lényegesen több és pontosabb adat áll rendelkezésre, pontosabb árvízi előrejelzések készülhetnek – például a várható tetőzés idejéről, magasságáról, a vízhozamról stb. – és részletesebb információk alapozzák meg az árvízi tározók üzemeltetését.

A megye területéhez 331,5 km hosszú folyószakasz tartozik, melyből 250 km a Tisza (Ukrajnából Tiszabecsnél lép Magyarországra és a megyét Tiszadobnál hagyja el), 51,5 km a Szamos, és 30 km a Túr folyó hossza. További számottevő folyóvizek a Kraszna, valamint a Lónyai-főcsatorna, Keleti-főcsatorna és Nyugati-főcsatorna. A Tisza-menti holtágak állapota rendkívül különböző, értékük nemcsak természetvédelmi, hanem környezetvédelmi, mezőgazdasági, vidékfejlesztési, rekreációs, és turisztikai szempontból is felbecsülhetetlen. Megjegyezni kívánjuk, hogy a turisztikai-rekreációs célú fejlesztések egyre fontosabb szerepet töltenek be a megyében.

[15] Forrás: http://www2.vizeink.hu/files/Reszvizgyujto_VGT_Tisza_13.pdf

Vízkészlet-gazdálkodási szempontból a folyók kedvező adottsággal bírnak, minden folyó mentén hasznosítható szabad vízkészlet áll rendelkezésre.

A megyében a talajvíz átlagos terep alatti mélysége kistájanként eltérő, 2-10 méter között alakul, melynek szintje elsősorban a csapadék függvényében ingadozik, de a folyók leszívó hatása is érvényesül. Az Alföld értékes, sok szempontból egyedi ökoszisztémájában meghatározó szerepe van a talajvizeknek.[16]

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a felszín alatti vízkészleteket a porózus vízadó rétegek biztosítják, jellemzően 30 és 100 m között. A porózus termál réteg a teljes megye alatt elterül.

A felszín alatti víztesteket a sekély porózus és porózus rétegben - a Nyírség középtájon - leáramlás, a többi kistájon vegyes áramlás jellemzi.

A megyében a sekély porózus rétegekben lévő felszín alatti víztestek mennyiségi állapot szerint nagy kiterjedésben gyenge, illetve a Szatmári-sík területén a jó, de gyenge állapot kockázati besorolást kapták. A felszín alatti porózus víztestek mennyiségi állapota a Tisza menti kistájakon gyenge, az egyéb térségekben azonban jó. A sekély porózus rétegekből származó vízkivételi mérlegben meghatározó az öntözés és az egyéb mezőgazdasági hasznosítás. A vízkivétel mennyisége a Nyírség területén és a Taktaköz/Hortobágy vidékén magasabb. A felszín alatti porózus rétegekből a vízkivétel elsődleges célja az ivóvízszolgáltatás.

A megyében a Nyírség keleti pereme, a Kraszna-völgy, a Szamos-völgy, a Szatmári-sík, a Beregi-sík víztestek az elvégzett vízszintsüllyedési teszt szerint „jó, de gyenge kockázatú" minősítést kaptak. A víztestek esetében a süllyedés okai:

- hosszútávon a vízkivételek nem illeszkednek a száraz időszakok kisebb utánpótlódásához,
- öntözési célú vízkivétel mennyiségének növekedése, jellemzően nem engedélyezett módon,
- a mély belvízelvezető csatornák megcsapolása és a belvízelvezetés beszivárgás csökkentő hatása,
- porózus rétegekből történő ivóvíz célú vízkivétel hatása.

Megyénk folyóin jelentős az országhatáron túlról érkező esetleges szennyezés veszélye, ugyanis folyóink vízgyűjtőjének 87 %-a határainkon túl található. Általánosan elmondható, hogy a hazánkba belépő vízfolyások vízminőségét külföldi vízgyűjtőről származó terhelések határozzák meg. A potenciális szennyező források közül kiemelendők az ipari, bányászati és kommunális források.

[16] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

A Felső-Tisza szennyezésének csökkentése érdekében, a mintegy 1,3 milliárdos állami beruházásnak köszönhetően, egy nemzetközi szinten is egyedülálló hulladékmentesítési rendszer épült ki. A vásárosnaményi Tisza-híd alatt állították fel azt a gépparkot, amely egyike a Felső-tiszai hulladékmentesítési projekt rendszerének. Ezen kívül még három másik helyen alakítottak ki kárelhárítási helyet, ahol az Ukrajnából érkező hulladékot ki lehet emelni Tiszából (majd a megtisztított területről a hasznosítható anyagok a hulladékhasznosítókhoz kerülnek).

Szabolcs-Szatmár-Bereg állóvizeit napjainkra lecsapolták, közülük mára csak néhány maradt meg, mint pl. az újfehértói Nagyvadas-tó (124 ha), a nyírteleki Királyteleki-tó (23 ha), Nyíregyházán a Bujtosi- és a Sóstó. Rehabilitációra is sor került, pl. a Rétközi-tó esetében 470 ha vízfelület kialakítása indult el 2017-ben.

A terület vízkincse biztosítja az ipar és a mezőgazdaság vízigényét, mely nagyobb mértékben a rétegvizekből, kisebb mértékben pedig a folyókból kerül kielégítésre. A megyében több mint 30 termálkút található, és többnek nagy a jodid-, a bromid- és a fluorid tartalma.

A térségben egyre melegedő és csapadékszegény időjárás hatására a talajvízszintek folyamatosan az átlag alatt vannak. A vízelvezető rendszerek, csatornák kb. 70-80 százaléka kiszáradt, a belvíztározók vízhiánnyal küzdenek. Szükség van az olyan vízvisszatartáson alapuló tájgazdálkodási infrastruktúrára, mint például a: Beregi Árapasztó Tározó vagy Szamos-Krasznaközi Árapasztó Tározó.

II.2.6. Energiaforrások

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye energiaforrások tekintetében döntően import forrásokból látja el szükségleteit. A fosszilis energiahordozók tekintetében működő kőszén-bányával nem rendelkezik, földgáz és kőolaj-kitermelés nem folyik a megye területén. A földgáz-felhasználás forrása elsődlegesen Oroszországból érkezik.[17]

A megye legnagyobb erőműve a Nyíregyházi Kombinált Ciklusú Erőmű. Ipari gőz és földgázalapú áramtermelést, valamint hő és melegvízszolgáltatást biztosít 15 647 lakás és 1000 közületi fogyasztó részére. Hőteljesítménye 330 MW, villamos energia teljesítménye 58 MW.[18]

Távhő rendszerek földgáz fogyasztású gázmotorokkal üzemelnek, melyek villamos energiát és hőenergiát (nyáron hűtést is) állítanak elő.

A megújuló energiaforrásokat tekintve igen változatos a felhasználási források köre, melyek közül jelentősebbek:

1. Vízenergia hasznosítás területén kiemelendő az 1959-től üzemelő tiszalöki vízerőmű, melynek éves energiatermelése átlagosan 48 000 MWh. Az erőmű területén napelemes rendszer került kiépítésre az önfogyasztás csökkentése céljából 79,2 kW összesített névleges teljesítménnyel.[19]
2. Szilárd biomassza energiaforrást felhasználó erőmű a szakolyi, mely villamos energiát állít elő kombinált ciklus nélkül. A szakolyi erőműnek fontos szerep juthatna többek között abban is, hogy - az európai uniós vállalásoknak megfelelően - a megújuló energiaforrások részaránya a bruttó hazai energiatermelésen belül 2020-ra elérje a 14,65 százalékot.[20]
3. A megye területén több biogáz előállító telep található. Mezőgazdasági alapú többek között Nyírbátorban, Nyírtelek mellett és Tiszavasváriban, szennyvíz alapú Nyíregyházán a II. szennyvíztelep területén működik. Utóbbi energiatermelése döntően saját felhasználású (mind a hő- és villamos energia).

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye földrajzi felépítése és vízföldtani adottságai alapján geotermikus energia feltárása különösen kedvezőnek lehetőségeket jelent a megyén belül a Tiszavasvári-Nagyhalász-Kisvárda-Fehérgyarmat-Nagyecsed-Nagykálló által bezárt területen.

A geotermikus energia felhasználása elsősorban gyógyászati (balneológiai) célú. A megye területén található több mint 30 termálkútból 12 kút hőmérséklete legalább 50°C. A legmagasabb hőmérsékletű termálkút 67°C-os, mely Tiszavasváriban található. Az üzemben lévő kutak uszodákat, strandokat és gyógyfürdőket látnak el termálvízzel. Megyénkben

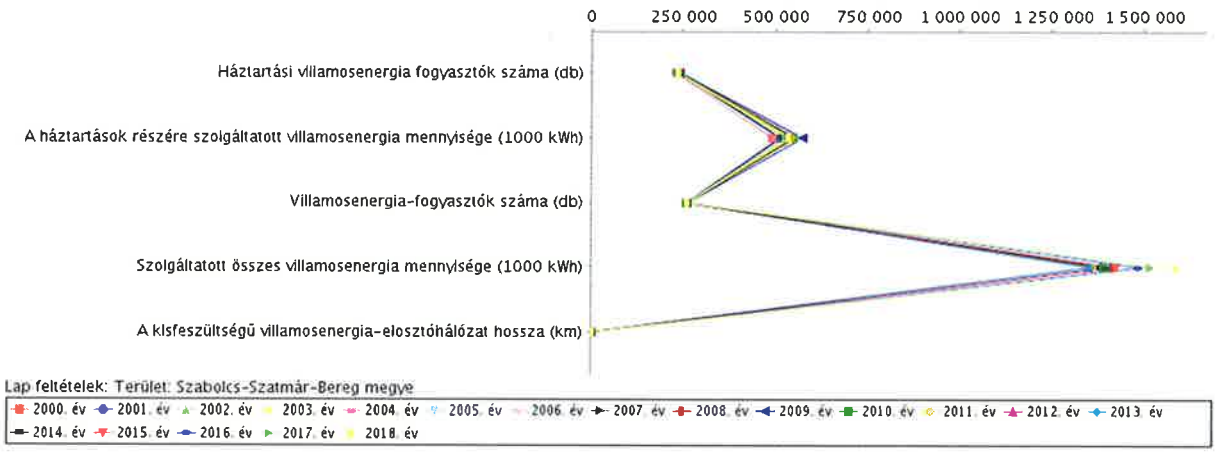
[17] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Klímastratégia (2018)
[18] Forrás: https://www.veolia.hu/hu/nyiregyhazi-eromu-0
[19] Forrás: Tiszalök Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve
[20] Forrás: https://www.veolia.hu/hu/szakolyi-eromu

összesen 15 termálfürdő üzemel.[21] A geotermikus energia távhő formájában (lakossági, mezőgazdasági célú felhasználása) nem jellemző.

Szélerőmű a megye területén nem található. Kisebb szélerőgépek és vízszivattyúzásra alkalmas szélerőgépek azonban működnek lakossági, vízügyi és mezőgazdasági szektorban.

A napenergiát használó, villamos energiát termelő napelemes rendszerek és napkollektorok száma az utóbbi években növekedett a lakossági, önkormányzati és vállalkozói szektorban egyaránt.

Az energia-szállító hálózat két jelentős része a villamos és a földgáz-szállító vezetékrendszer. A villamos energia átviteli hálózat 750, 400 és 220 kV-os vezetéke halad át a megye területén Ukrajna felől Debrecen, illetve Sajószöged irányába.

8. sz. ábra: Villamosenergia felhasználás (2000-2018)[22]

A megújuló energiaforrások alkalmazása és kihasználtsága a térségben jelenleg még jelentős tartalékokat rejt, a jövőben ezek alkalmazásának növelése kívánatos, mely gazdasági és klímavédelmi célokat is magába foglal. Megyénk és települései - lehetőségeikhez mérten - erőfeszítéseket tesznek a széndioxid kibocsátás csökkentése érdekében. A regionális széndioxid kibocsátás 44,1 %-át megyénk adja (413 113 606 kg/év) 2018-as légszennyező anyag kibocsátási adatok alapján. E tekintetben a megye területére vonatkozó Fenntartható Klíma- és Akcióterv (SECAP) dokumentumokban foglaltak pozitív irányú elmozdulást jelenthetnek a szennyezés csökkentése irányába, amennyiben az abban foglaltak végrehajtása megtörténik.

[21] Forrás: www.thermalhungary.net
[22] Forrás: KSH adatbázis, Éves településstatisztikai adatok 2018-as településszerkezetben (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

II.2.7. Vízkárt okozó elemek

A megyei területrendezési terv három olyan övezetet határol le, amely a természeti és környezeti kockázatokra alapozva szabályokat határoz meg a területhasználatra vonatkozóan. A három övezet a földtani veszélyforrás, a nagyvízi meder és a rendszeresen belvízjárta terület övezete.

A Vásárhelyi terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló víz-kárelhárítási célú szükségtározók területe közvetetten kapcsolódik a természeti és környezeti kockázatokhoz.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye befolyó vizeire alapozott komplex árvízvédelmi, vízgazdálkodási program tekintetében a megyének vannak olyan kiemelt feladatai, amelyek jellegük és nagyságrendjük következtében nem kezelhetőek megyei keretek között, azonban megvalósításuk elengedhetetlen a megye fejlődése szempontjából – ezek közé tartozik a vízgazdálkodás, árvízvédelem is, amely gazdasági és társadalmi szempontból is jelentős kérdéskör (vidékfejlesztés, mezőgazdasági öntözés, stb.). Kihívást jelent továbbá folyóvizeink szennyezettségének csökkentése, megszüntetése – amely nem kizárólag megyei, illetve országos érintettséget jelent, tekintettel arra, hogy folyóink vízgyűjtőjének jelentős része nem Magyarországon található.

A megye egyes területei a vízrajzi és a domborzati adottságok következtében a víztöbbletből eredő kockázatoknak vannak kitéve. Elsősorban a Tisza, Szamos és Kraszna menti területek a legveszélyeztetettebbek.

A megye bizonyos területeinek belvíz veszélyeztetettsége meghatározó[23], hiszen a megyében olyan alacsonyan fekvő területek is vannak, ahonnan a lefolyás jóval nehézkesebb, hosszabb csapadékos időszakot követően, vagy intenzívebb hóolvadás után mindig szükséges a belvízvédelmi szakaszokon a védekezés.

A megye területét több vízügyi igazgatóság működési területe is érinti, a legnagyobb a Felső-Tisza-Vidéki Vízügyi Igazgatóság, mely 12 belvízvédelmi szakaszt üzemeltet a megyét érintően: Érpatak-Simai-főfolyások völgye, Kállai-főfolyás völgye, Máriapócsi-Bogdányi-Sényői főfolyások völgye, Vajai-főfolyás völgye, Beregi, Felsőszabolcs-alsó, Felsőszabolcs-középső, Felsőszabolcs-felső, Tisza-Túrközi, Tisza-Túr-Szamosközi, Szamos-Krasznaközi, Kraszna-balparti. Az Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság egy belvízvédelmi szakasza (Inérháti-tiszadobi), a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság két belvízvédelmi szakasza (Tiszai-felső, Alsónyírvíz-Nagy-éri) érinti a megyét.

A hatályos területrendezési terv is meghatározza a rendszeresen belvízjárta területeket, melynek alapja a Pálfai-féle térkép.
A sokéves elöntési térképek egymásra illesztéséből számolható a belvízi elöntés előfordulásának relatív gyakorisága, az előforduló esetek aránya a vizsgált összes évek számához.

---

[23] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

A Pálfai-féle térkép több természeti tényező figyelembevételével készült és négy kategóriát különböztet meg[24]:

Veszélyeztetettségi kategória	Az elöntés relatív gyakorisága	Minősítés
I.	<0,05	Belvízzel nem, vagy alig veszélyeztetett terület
II.	0,05-0,10	Belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület
III.	0,11-0,20	Belvízzel közepesen veszélyeztetett terület
IV.	>0,20	Belvízzel erősen veszélyeztetett terület

3. sz. táblázat: Pálfai index

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság gyakorlati tapasztalata alapján határozta meg az 5 éves gyakoriságú elöntési területeket. Felmerülhet, hogy a rendszeresen belvízjárta területek lehatárolásánál ezt az adatszolgáltatást lenne célszerű alkalmazni, ugyanakkor a megyei területrendezéshez (és a megyét részben érintő vízügyi igazgatóságok részéről is) a Pálfai-féle térképet adják meg adatszolgáltatásként, ezért országos szinten a szabályozás következetességét is figyelembe kell venni. A hatályos szabályozási terv a Pálfai-féle veszélyeztetettségi térkép IV. kategóriáját határolta le, hiszen ezeknek a területeknek a gyakran ismétlődő elöntései okozhatnak rendszeresen visszatérő gondot a beépített területeken. A kiterjedtebb belvízveszélyes területek a Rétközben, a Szatmári- és a Beregi-síkon helyezkednek el. Ezeken a területeken csak az illetékes vízügyi hatóság hozzájárulásával lehet beépítésre szánt területet kijelölni.
A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak csökkentésére alkalmasak a belvíztározók, hiszen a többletvizek időszakos tárolása mellett a szárazabb időszakban a vízpótlásban lehet szerepük, ezzel valamilyen mértékben kiegyensúlyozva a rossz csapadékeloszlást. Megfelelő vízrendezéssel, belvízelvezető és vízpótló rendszerek működtetése mellett, az adottságokhoz illeszkedő tájgazdálkodással, a mikrodomborzatokon rejlő lehetőségekre alapozva, magasabb terméseredmények érhetők el.

Településen belül a csapadékvíz helyben tartásával és felhasználásával, illetve az ún. zöld műszaki megoldások alkalmazásával (pl. szivárgást elősegítő műtárgyak építésével, tájépítészeti beavatkozásokkal stb.) lehet a csapadékvíz helyben tartását növelni.

[24] Forrás: Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatás (2017)

II.3. ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG VÉDELME

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény fogalmi meghatározása szerint az *épített környezet:* a környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja.

Az épített környezet hatása jelentős mind az egyén, mind a lakóközösség tudat- és érzelemvilágára, mentalitására. Közvetlen, pénzben kifejezhető gazdasági haszna elsősorban a turisztikai hasznosuláson keresztül, valamint közvetett módon az újrahasznosítás környezetvédelmi-környezetgazdálkodási hatásaiban érvényesül. Az elnéptelenedő térségekben az értékvédelem és a hozzá kapcsolódó turisztikai, üdülési célú hasznosítás a munkahelyteremtés és/vagy az épületállomány üdülési célú hasznosítása a település életben maradásának egyik lehetőségét kínálhatja.

A megyei területrendezési terv ajánlásai tartalmazzák az érzékeny települési területek sajátos megyei térségét, melynek egyik alapja az egyedi településszerkezet megőrzése.

A megye területén jelenleg 396 db objektumot tart nyilván műemléki értékként az örökségvédelem.[25] A hitélettel összefüggő védett értékek természetszerűleg kiegyenlítetten helyezkednek el a megyében (majdnem minden településen legalább egy), a középületek, városi épületek a történelmi városközpontokban találhatóak, a népi építészet remekei a Szatmári és Beregi-síkon sűrűsödnek.

A műemléki nyilvántartás várként három objektumot nevez meg: Kisvárda, vár-várrom 15. sz második fele, Szabolcs honfoglalás kori földvára és Vámosatya (Büdi várrom). A nyírbátori vár egy részét korábban magtárrá alakították, ma panoptikum és felújított ebédlőpalota működik benne. Korábbi kutatás 43 db erődítés-jellegű létesítményt említ, arányosan a középkori lakósűrűséggel, elsősorban földvárakként, melyek geográfiai-régészeti attrakciót jelentenek. Természetinek mondható különlegességként is említhetjük a nyírkarászi Gara-halmot, a pócspetri Ercsi-várat, a szamosangyalosi Domahidy-dombot és magát a szabolcsi földvárat. Több történelmi jelentőségű családnak törzsbirtoka terült el a megyében. A teljesség igénye nélkül említjük a Báthory (Nyírbátor), a Vay (Vaja), a Lónyay (Lónya) a Kállay (Nagykálló) famíliákat. Központjuk már épített erődítménnyel készült, melyek a török időben komoly katonai jelentőséggel bírtak.

A terület a Partium részének számított, így rendkívül változatos sorsa volt a három részre szakadt ország időszakában. Meghatározó szerepet játszó várak voltak: Kisvárda, Nagyecsed, Nagykálló, Nyírbátor és Vásárosnamény. Ecsed erődítési igényei nagyban hozzájárultak az Ecsedi-láp kialakulásához (a Kraszna védelmi célú eltorlaszolása).

A megye területe a honfoglalás korától sűrűn lakott volt, melyre a romantika és gótika korából származó bőséges templomalapítások utalnak. A fatornyok építése a helyi anyagbázison alapult. A romantika és gótika korából nagyszámú emlék maradt, bár itt megemlítendő, hogy

[25] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

az épületek szükségszerűen bővítési-átépítési fázisokat is megéltek több stíluskorszakon át. A törökkor gyakorlatilag szünetet hozott, a reformáció pedig változást a rituálében, valamint a terület vallási térképének átrendeződését. Sokszínűség alakult ki református dominanciával, valamint jelentős római és görögkatolikus egyházközösségekkel.

A műemlékek között az unitárius, evangélikus, ortodox, és a zsidó vallásgyakorlás épületállománya is megjelenik. A barokkal kezdődő stílusok mindegyikéből találhatunk példát. Református közegben festett famennyezet, fa harangtorony vagy harangláb, görögkatolikus vallásgyakorlás esetén pedig látványos ikonosztázion a jellemző.

Jelentősebb Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei emlékek[26]:

- Vaja: Vay-kastély, 16. századi eredet, kertje természetvédelmi terület;
- Gávavencsellő: Dessewffy-kastély, későbarokk, 18. sz. helyi természetvédelmi terület;
- Kállósemjén: Kállay-kúria + kápolna, barokk, 1750 körül, természetvédelmi terület;
- Mándok: Forgách-kastély, 1790 körül, késő barokk eklektikus átalakításokkal, helyi természetvédelmi terület;
- Nagyar: Luby kúria, késő barokk, 1780 körül;
- Székely: Orosz-kastély copf, 18. sz. második fele;
- Tuzsér: Lónyay-kastély régi várkastély anyagából, barokk, 18. sz. vége, bővítés eklektika 1880 körül (Ybl);
- Tiszabercel: 17. sz-i kúria helyén, Bessenyei György szülőháza, barokk, 1720 körül;
- Baktalórántháza: Degenfeld-kastély, klasszicista, 1840/50, bővítése 1945 után, parkja természetvédelmi terület;
- Cégénydányád: Kende-kúria, klasszicista, 1830, parkja természetvédelmi terület;
- Eperjeske: Jármy-kúria, klasszicista, 1840 körül, helyi jelentőségű természetvédelmi terület;
- Nyírkércs: Jármy kúria, klasszicista, 19. sz. eleje;
- Szamosangyalos: Domahidy-kastély, klasszicista, 1850 körül, eklektikus átépítés;
- Tiszadada: Zathurecky-kastély, klasszicista, 1831.
- Tiszavasvári: Dessewffy-kastély, klasszicista, 1820 körül, bővítés 1850 táján;
- Nagydobos: Perényi-kastély, eredetileg klasszicista, 1808, átépítés 1880 romantikus-eklektikus;
- Nyírbogát: Bogáthy-kúria, eklektikus 1890.
- Tiszadob: Andrássy-kastély, eklektikus 1880-1885
- Vásárosnamény: Eötvös-kúria, 1720 barokk, illetve Tomcsányi kastély, 1728 barokk.

[26] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

Funkcionális kategóriájú kiemelt jelentőséggel bíró megyei emlékek az alábbiak[27]:

- Mátészalka: megyeháza, magyaros szecesszió, Padányi Gulyás Jenő;
- Nagykálló: megyeháza, copf 1769/95-, Salvator és Giuseppe Aprilis;
- Nagykálló: járási bíróság, eredetileg klasszicista, 19. sz. eleje eklektizáló átalakítás;
- Kisvárda: Diener-bankház, eklektikus 19.sz. vége-20.sz.eleje;
- Nyíregyháza: városháza, fszt. 1841 klasszicista, ráépítéssel eklektikus 1872, Benkó Károly;
- Nyíregyháza: Korona-szálló, eklektikus, 1895-Alpár Ignác;
- Nyíregyháza: Megyeháza, eklektikus, 1891/92- Alpár Ignác;
- Nyíregyháza: egykori Bristol-szálló (ma irodaépület), szecesszió 1909- Führer Miklós;
- Nyíregyháza: Takarékpalota, későeklektika, 1912-Hubert József;
- Nyíregyháza: Nyírvíz-palota, szecesszió, 1910/12-Papp & Szabolcs;
- Nyíregyháza-Sóstófürdő: Krúdy-szálló, eklektizáló-szecessziós, 1900-as évek eleje;
- Nyíregyháza-Sóstófürdő: kádfürdő, szecesszió: 1911-Paráz István;
- Kemecse: malom, olajütő, szeszgyár, későromantikus 1888;
- Nagyecsed: gőzüzemű szivattyútelep, 1914;
- Nyírbátor: Vár magtárépülete, 1730 körül;
- Nyíregyháza-Sóstó: víztorony, 1900-as évek eleje;
- Nyíregyháza-Sóstó: régi vasútállomás, 1900-as évek eleje;
- Paszab: Szivattyúház, zsilip (1870), vízátemelő szivattyútelep (1884), gőzüzemű szivattyú berendezés (1896);
- Tiszadob: Magtár és gazdatiszti ház későbarokk eredet, eklektikus átépítés, 19. sz. 2. fele;
- Tiszadob: ún. Tubus-magtár 18. sz. vége;
- Tarpa: Szárazmalom, 19. sz., eleje;
- Túristvándi: Vízimalom, 18. sz., vége.

Kiemelten védett régészeti lelőhelyek a következőek:

- Balsa - Soskás-domb lelőhely;
- Beszterec földvár;
- Fényeslitke - Tömlös lelőhely;
- Ibrány - Feketehalom lelőhely;
- Kisvárda - Vár;
- Nyíregyháza - Nagytanya lelőhely, kettőhashalom lelőhely;
- Nyírkarász - Garahalom;
- Pócspetri - Ercsi vár melléke és Ercsi vár lapos;
- Szabolcs - Földvár, Mudrány-kúria;
- Tiborszállás - Sárvár;
- Tiszadob - Földvár és Csörsz-árok;
- Tiszaszentmárton - Kastélypark;

Fokozottan védett lelőhely: Panyola - Ásottfok lelőhely.

---

[27] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

Alábbi táblázat összefoglalóan tartalmazza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye védett értékeit[28]:

Védett érték	Mennyiség (db)
Egyházi épület	206
Temető	3
Népi egyházi és építészeti emlék	63
Városi épület, közintézmények	34
Vár-, várrom	3
Kastély, kúria, kert, egyéb kapcsolódó építmény	47
Gazdaság, infrastruktúra, tárolás, közlekedés	8
Köztéri műalkotás	3
Mindösszesen	**357**

4. sz. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye védett értékei, darab (2020)

A területi tervezés szabályozásához – hasonlóan a műemlékekhez és régészeti területekhez – közvetlenül nem kapcsolódik, ugyanakkor az értékek között mindenképpen célszerű megemlíteni a megyei értéktárat. Jogszabályi alapja a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, és a nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet. Elsődleges célja, hogy az egyes szervek összegyűjtsék, dokumentálják az értékvédelem alapjául szolgáló nemzeti értékeket, melyek az összetartozást, nemzeti tudatot erősítik.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei értékleltár az értékleltárak szellemiségéből adódóan rendkívül vegyes: építészeti, tárgyi, kulináris, szellemi, természeti elemek egyaránt szerepelnek benne, mellyel komplex képet kaphatunk a megyéről.

A folyamatosan bővülő értékleltár jelenleg 129 tételt tartalmaz.

[28] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály adatszolgáltatása alapján, saját szerkesztés (2020)

II.4. GAZDASÁGI BÁZIS

II.4.1.Főbb gazdasági irányok

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei székhellyel 2019. december végén 122 ezer gazdasági szervezetet tartott nyilván a KSH, 0,6%-kal (országosan 1,9%-kal) többet, mint egy évvel korábban. A 116 ezer vállalkozás 12%-át társas gazdálkodási formában, 88%-át önálló vállalkozóként regisztrálta a KSH. Az előbbiek száma egy év alatt 0,3, az utóbbiaké 0,7%-kal nőtt. Az önálló vállalkozók aránya Békés megye mellett itt volt a legmagasabb.[29]

A 14 ezer társas vállalkozás 74%-át kitevő korlátolt felelősségű társaságok száma 2,2%-kal emelkedett, a 22%-át képviselő betéti társaságoké 3,5%-kal csökkent. Részvénytársaságból 5-tel több (101), szövetkezetből 21%-kal kevesebb (221) szerepelt a regisztrációban, mint 2018. december végén. A társas vállalkozások 92%-a legfeljebb 9 főt foglalkoztatott, a 249 fő felettiekből 26 volt a megyében.

A társas vállalkozások 7,4%-a került csődeljárás, kényszertörlés vagy felszámolási eljárás alá 2019-ben, 0,7 százalékponttal nagyobb részük, mint egy évvel korábban. Az eljárás alá vont vállalkozások részaránya a korlátolt felelősségű társaságoknál 7,7, a részvénytársaságoknál 4,0%-ot tett ki. 102 ezer önálló vállalkozó 27%-a fő-, 48%-a mellékfoglalkozásúként, 25%-uk pedig nyugdíjasként tevékenykedett.

Fő- és mellékfoglalkozás keretében többen, nyugdíj mellett kevesebben vállalkoztak az egy évvel korábbinál. Főtevékenységük alapján a társas vállalkozások a kereskedelem (26%), az építőipar (14%), a tudományos és műszaki tevékenység (13%) és az ipar (11%) területén fordultak elő leggyakrabban, az önálló vállalkozók többsége, héttizede a mezőgazdaságban tevékenykedett.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei székhelyű gazdasági szervezetek 2019-ben 181 milliárd forint értékű új beruházást valósítottak meg, összehasonlító áron 5,6%-kal többet az egy évvel korábbinál. A növekedés kissé elmaradt a 6,9%-os országos átlagtól. A fejlesztési források 42%-át a feldolgozóiparban, 9,9%-át a közigazgatás, 9,3%-át a mezőgazdaság területén használták fel. A feldolgozóipar beruházásainak volumene 28, az agráriumé 17%-kal nőtt, a közigazgatásé 4,8%-kal csökkent. A feldolgozóiparon belül az élelmiszeripar, a kohászat, fémfeldolgozás, valamint az egyéb feldolgozóipar és javítás területén valósultak meg a legnagyobb értékű beruházások.

Anyagi-műszaki összetétel szerint a fejlesztési források 50%-át épületek és egyéb építmények építésére, 36%-át import, 13%-át belföldi gépek, berendezések és járművek beszerzésére fordították. Az épületek és egyéb építmények beruházási volumene 7,9%-kal csökkent. A külföldi gyártású gépek, berendezések és járművek teljesítményértéke összehasonlító áron 31, a hazaiaké 8,6%-kal nőtt. Az értékadatok alapján a gépek, berendezések és járművek 74%-a importból származott.

---

[29] Forrás: KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

A négy főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei telephelyein 2019-ben 1036 milliárd forint termelési értéket állítottak elő, összehasonlító áron 6,7%-kal (országosan 5,3%-kal) többet, mint egy évvel korábban.

A 49 főnél többet foglalkoztató, megyei székhelyű ipari vállalkozások termelési értéke 686 milliárd forintot tett ki, ami összehasonlító áron 5,0%-kal meghaladta az előző évit.

Az ipari teljesítmény legnagyobb hányadát, 27%-át adó élelmiszeripar kibocsátása – főként a húsipari bővülés eredményeként – 5,0%-kal emelkedett. A megye iparának másik meghatározó területén, a gumi-, műanyag- és építőanyag-iparban 7,6%-kal csökkent, az ugyancsak jelentős súlyú egyéb feldolgozóiparban (ide tartozik például az orvosi eszköz, játék-, illetve sportszergyártás) 15%-kal bővült a termelés volumene. Az ipar teljesítményének növekedését legnagyobb mértékben a járműgyártás felfutása segítette.

Az ipari értékesítés volumenének 4,5%-os emelkedését a belföldi eladások 9,8, illetve az export 2,5%-os növekedése határozta meg.

A hazai értékesítés bővülését az egyéb feldolgozóipar, valamint az élelmiszeripar, fémfeldolgozás, az exportét pedig a járműgyártás támogatta leginkább. Az értékesítés bevételeinek 29%-a hazai eladásokból, 71%-a exportból származott Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 252 279 forint (2019), amely 32 %-kal marad el az országos, 10,4 %-kal a regionális átlagtól. Nettó értéken a megyei átlag az országban a legalacsonyabb 167 766 forint összeggel.

II.4.1.1. Bruttó hazai termék (GDP)

Magyarországon az egy főre jutó bruttó hazai termék 2018-ban 4 364 ezer Ft, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2 467 ezer Ft volt. A megye eredménye az országos átlag százalékában 2018-ban 56,5 %. Az egy főre jutó GDP az ezredforduló óta minden évben Nógrád megyében a legalacsonyabb, ezt követi 19. helyezettként Szabolcs-Szatmár-Bereg megye.[30]

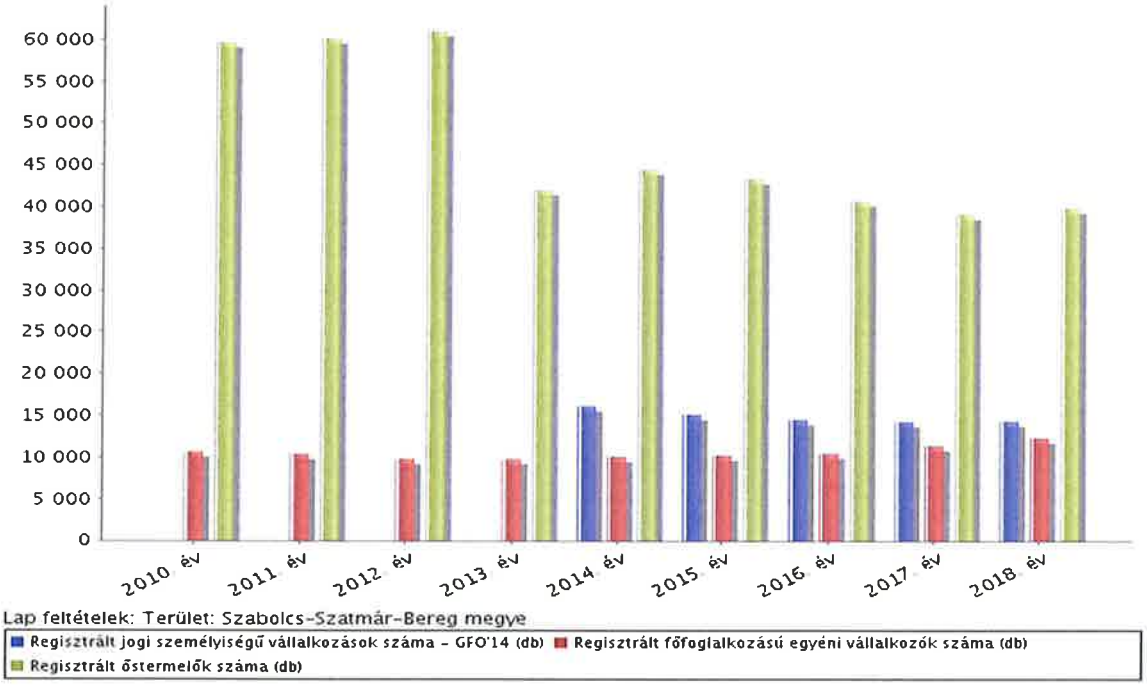
Területi egység		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
neve	szintje									
Budapest	főváros, régió	219,0	216,8	217,8	210,9	208,2	200,0	201,1	203,2	203,6
Pest	megye, régió	87,4	84,4	83,0	84,7	83,6	83,3	81,1	78,7	79,3
Közép-Magyarország	nagyrégió	164,1	161,6	162,2	158,9	156,9	151,9	151,4	151,3	151,3
Fejér	megye	87,7	93,6	93,9	97,0	98,9	103,8	105,3	104,8	101,8
Komárom-Esztergom	megye	101,2	101,0	98,2	101,3	98,4	102,7	103,5	101,0	99,7
Veszprém	megye	73,0	71,1	70,6	72,0	73,3	74,3	76,2	74,2	73,9
Közép-Dunántúl	régió	86,7	88,4	87,5	90,1	90,4	93,9	95,3	93,8	92,2
Győr-Moson-Sopron	megye	121,5	123,3	116,8	120,8	126,4	130,6	134,0	126,0	121,8
Vas	megye	86,7	89,8	94,4	97,9	99,1	97,7	98,6	95,6	90,8
Zala	megye	86,5	80,6	85,4	76,9	79,2	81,8	76,7	77,6	75,8
Nyugat-Dunántúl	régió	102,3	102,3	102,0	102,4	106,0	108,4	108,9	104,8	101,3
Baranya	megye	66,6	64,2	66,1	65,1	64,4	64,3	65,0	65,9	67,3
Somogy	megye	63,7	64,0	63,4	64,8	61,2	62,6	62,8	64,8	65,8
Tolna	megye	73,5	74,6	77,3	79,5	75,2	75,1	75,6	73,4	75,3
Dél-Dunántúl	régió	67,3	66,7	68,0	68,6	66,0	66,4	66,9	67,4	68,8
Dunántúl	nagyrégió	85,8	86,2	86,2	87,5	88,1	90,3	91,2	89,5	88,2
Borsod-Abaúj-Zemplén	megye	60,0	60,6	60,7	62,6	65,0	71,2	70,3	74,7	73,6
Heves	megye	68,5	67,3	65,6	70,5	69,8	71,5	73,3	73,1	74,6
Nógrád	megye	44,5	44,7	42,8	43,8	43,9	44,4	43,8	44,4	44,5
Észak-Magyarország	régió	59,6	59,6	58,9	61,5	62,7	66,8	66,6	69,2	69,0
Hajdú-Bihar	megye	74,7	75,2	74,8	71,7	72,1	71,2	68,9	71,6	71,8
Jász-Nagykun-Szolnok	megye	61,3	65,3	63,7	64,7	64,0	65,5	65,4	65,9	65,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**megye**	**54,2**	**55,4**	**55,6**	**55,7**	**56,4**	**55,9**	**56,2**	**55,6**	**56,5**
Észak-Alföld	régió	63,5	65,2	64,7	63,8	64,1	63,9	63,2	64,0	64,2
Bács-Kiskun	megye	66,7	68,5	71,1	75,3	75,2	78,3	77,4	77,4	81,4
Békés	megye	57,8	59,3	58,5	59,5	58,8	60,9	60,9	59,9	60,0
Csongrád-Csanád	megye	73,7	73,0	75,4	74,5	76,3	75,2	74,1	74,0	73,5
Dél-Alföld	régió	66,5	67,4	68,9	70,6	71,0	72,5	71,8	71,5	73,1
Alföld és Észak	nagyrégió	63,3	64,3	64,3	65,3	65,9	67,6	67,0	68,0	68,5
Ország összesen	ország	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

5. sz. táblázat: Egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában (2010-2018)

[30] Forrás: KSH, http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpt014b.html

A megyék és régiók gazdasági teljesítményének nagymértékű különbségeit mutatja a fenti táblázat. Budapest mutatói minden tekintetben kiemelkedőek. Az országos átlagot kétszeresen, a megyék átlagát több mint két és félszeresen haladja meg a főváros egy főre jutó gazdasági teljesítménye.

II.4.1.2. Vállalkozások, gazdasági szervezetek

9. sz. ábra: Regisztrált vállalkozások száma, kiválasztott típusok szerint, db (2010-2018)[31]

Az elmúlt öt évben nagymértékű változás nem állt be a főfoglalkozású egyéni vállalkozók, az őstermelők, illetve a regisztrált jogi személyiségű vállalkozások számát tekintve.

A regisztrált gazdasági szervezetek száma alábbiak szerint alakult KSH forrás alapján. (Regisztrált gazdasági szervezet a megfigyelés időpontjában az adminisztratív nyilvántartások szerint jogilag létező egység, azaz adószámmal rendelkező gazdasági szervezet, beleértve az adott időpontban csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt állókat is.)

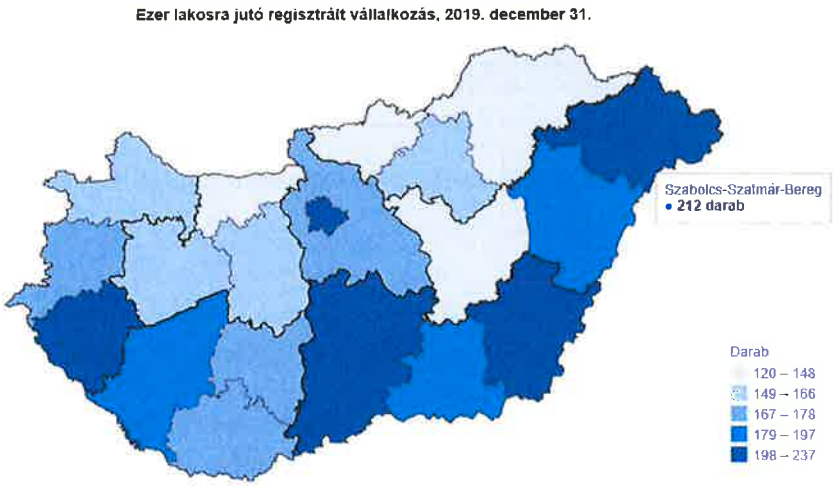
Az adatok egyértelműen mutatják, hogy a 2014-es kitörési pont után 2019. év újabb lendületet adott a vállalkozások indításához. Szükséges kiszűrni, hogy a munkanélküliség okozta hatás elkerülése (megélhetés) milyen szerepet tölt be ezen trend alakulásában. Ahogyan eddig is megállapítható volt, a vállalkozássűrűség egyik oka a kistermelői és őstermelői kategória (regisztrációs kötelezettség van-e tekintetben 2008 óta).

[31] Forrás: http://statinfo.ksh.hu/

10. sz. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, darab (2011-2019)

Megyénkben 2019-ben ezer lakosra 212 regisztrált vállalkozás jutott.[32] Országos kitekintésben Budapest után megyénket jellemzi a legmagasabb mutatószám az ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások számát illetően.

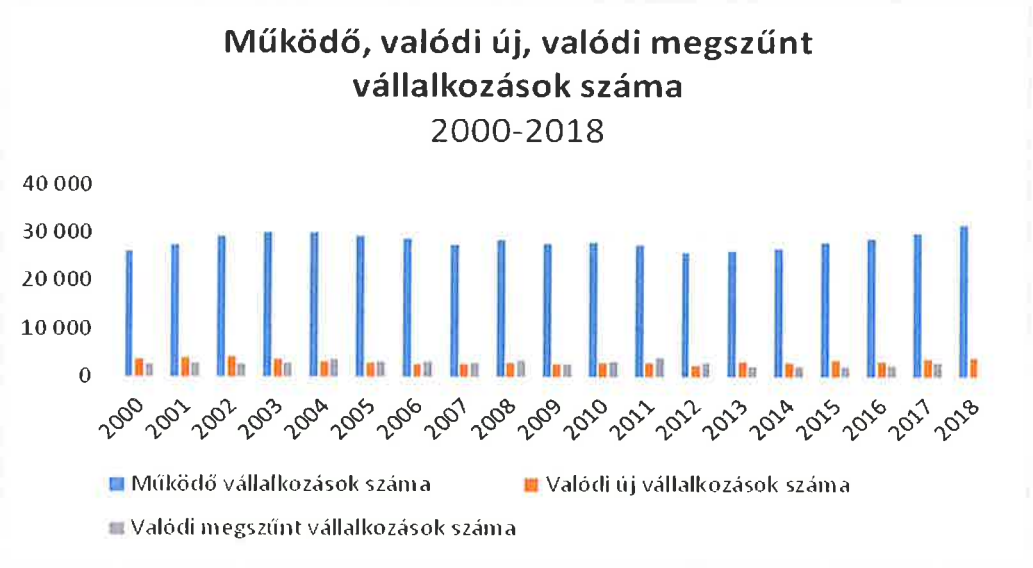

11. sz. ábra: Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozás, darab (2019)

További elemzést igényel a későbbiekben a COVID-19 okozta gazdasági hatások elemzése 2020. első negyedévétől kezdve.

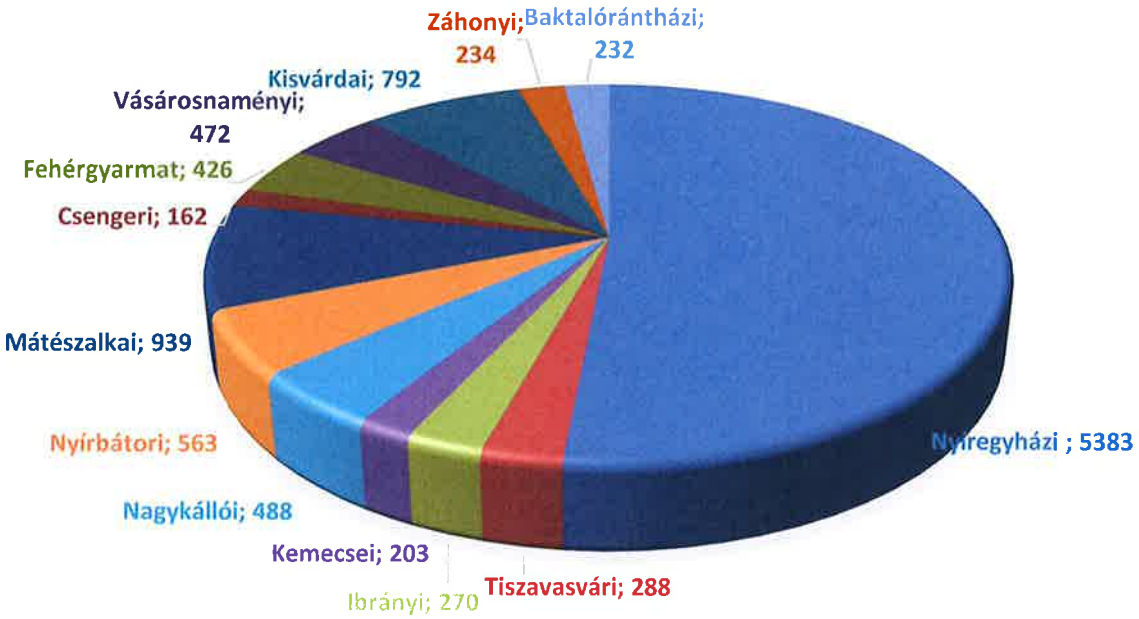
[32] Forrás: KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

Egy adott évben működő vállalkozásnak tekintünk egy vállalkozást, ha az év folyamán volt árbevétele, vagy foglalkoztatottja. A megyei tendencia alakulását alábbi ábra szemlélteti:

12. sz. ábra: Működő, valódi új, valódi megszűnt vállalkozások száma, darab (2000-2018)

A működő vállalkozások megyén belüli térbeli elosztása a megyeszékhely és a nagyobb városok térségének dominanciáját mutatja, az előző időszak adataival megegyezően. A megye gazdaságát meghatározó vállalkozások legnagyobb számban a Nyíregyházi járásban találhatóak, alábbi grafikon szerint.

13. sz. ábra: Vállalkozások száma járások szerinti megoszlásban, darab (2018)[33]

[33] Forrás: Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatbázis (2018)

(Összehasonlításképpen a megyei járások lakosságszáma alábbiak szerint alakul a 2011-es népszámlálási adatok alapján: Baktalórántházai 19 475 fő, Csengeri 13 129 fő, Fehérgyarmati 36 773 fő, Ibrányi 23 370 fő, Kemecsei 22 020 fő, Kisvárdai: 55 088 fő, Mátészalkai 62 576 fő, Nagykállói 30 261 fő, Nyírbátori 42 011 fő, Nyíregyházai 166 342 fő, Tiszavasvári 26 915 fő, Vásárosnaményi 35 180 fő.)

A megyében 13 járás található, ahol 10 452 - társaságiadóbevallást benyújtó - vállalkozás végez tevékenységet.
A járások között gazdasági téren jelentős eltérések mutatkoznak. A legjelentősebb járás a korábbi évekhez hasonlóan a Nyíregyházi, ahol a megyei vállalkozások több mint fele, 5 383 található. Ezt követi a Mátészalkai járás, ahol összesen 939 társaság működött, ami a megyei adózók 9,0 százaléka.

A megye társaságiadó-bevallást benyújtó vállalkozásainak 39,5 százaléka a többi 11 járásban található. A legkevesebb társas vállalkozás a Csengeri járásban rendelkezik székhellyel, összesen 162, ami a megyei társaságok 1,5 százaléka.

A megye gazdaságát meghatározó TOP vállalkozások legnagyobb számban a Nyíregyházi járásban találhatóak, összesen 52. Ezt követi a Mátészalkai járás, 12, a Nyírbátori 9 és a Kisvárdai 6 jelentős árbevételt elérő gazdálkodóval.

A megyei árbevétel járási megoszlását tekintve a Nyíregyházi járásban realizálódott a megye árbevételének 55,5 százaléka, 1 147,6 milliárd forint. A Mátészalkai járás 10,0 százalékkal, a Kisvárdai 8,1 százalékkal és a Nyírbátori 5,4 százalékkal járult hozzá a megye árbevételéhez.

A járások bevételének több mint fele származott hat térségben a kiemelt vállalkozásoktól, két másik járásban is hozzájuk köthető az árbevétel több mint 2/5-e. A Fehérgyarmati járásból egy gazdálkodó került be a kiemelt adózók közé, amely a térségük nettó árbevételének 16,4 %-át realizálta. A Nyíregyházi járás vállalkozásai a megye bevételének több mint egyharmadát teljesítették. Ezt követi a Mátészalkai járás, ahol a kiemelt gazdálkodók a megye bevételének közel 6 százalékát adták.[34]

[34] Forrás: TOP 100 kiadvány (2019) – NAV alapján

A KSH adatai szerint a beruházások teljesítményértékének elemzése szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az országos átlag 3,176 %-át adja, az Észak-Alföldi régió tekintetében 26,32 %-os a régiós hozzájárulás rátája.

Területi egység		Beruházás összesen	Ebből:	
			épületek és egyéb építmények	gépek, berendezések, járművek
neve	**szintje**	**2018**		
Budapest	főváros, régió	2 137 989	1 096 885	1 038 274
Pest	megye, régió	880 651	459 279	418 677
Közép-Magyarország	nagyrégió	3 018 640	1 556 164	1 456 951
Fejér	megye	276 956	113 358	160 059
Komárom-Esztergom	megye	336 679	156 063	176 971
Veszprém	megye	189 891	87 299	99 482
Közép-Dunántúl	régió	803 526	356 720	436 512
Győr-Moson-Sopron	megye	418 169	170 474	241 791
Vas	megye	156 906	59 542	95 387
Zala	megye	116 016	70 872	43 828
Nyugat-Dunántúl	régió	691 091	300 888	381 006
Baranya	megye	161 210	77 089	79 447
Somogy	megye	176 133	130 964	42 648
Tolna	megye	155 408	67 380	86 827
Dél-Dunántúl	régió	492 751	275 434	208 922
Dunántúl	nagyrégió	1 987 369	933 042	1 026 439
Borsod-Abaúj-Zemplén	megye	448 729	177 386	268 492
Heves	megye	275 512	124 938	149 680
Nógrád	megye	74 566	41 062	33 177
Észak-Magyarország	régió	798 807	343 385	451 348
Hajdú-Bihar	megye	397 944	265 251	125 446
Jász-Nagykun-Szolnok	megye	267 408	158 938	104 843
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**megye**	**237 762**	**131 215**	**103 618**
Észak-Alföld	régió	903 114	555 404	333 907
Bács-Kiskun	megye	383 121	180 039	199 694
Békés	megye	145 881	72 470	69 504
Csongrád-Csanád	megye	203 392	124 053	77 086
Dél-Alföld	régió	732 393	376 562	346 284
Alföld és Észak	nagyrégió	2 434 314	1 275 351	1 131 540
Ország összesen	ország	7 485 183	3 773 336	3 650 772

6. sz. táblázat: Beruházások teljesítményértéke anyagi-műszaki összetétel szerint, millió Ft (2019)

Az alábbi táblázat a megyei vállalkozások darabszámát mutatja be (Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatok - TEIR - alapján) gazdasági ág szerinti bontásban.

14. sz. ábra: Regisztrált vállalkozások aránya, tevékenységek szerinti bontásban (2018)[35]

[35] Forrás: TEIR (2018)

II.4.2. Gazdasági ágak és gazdálkodási formák Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

A regisztrált vállalkozások számát gazdasági ág és gazdálkodási forma szerint az alábbi táblázat tartalmazza a KSH adatai alapján:

	Összesen	Ebből:				
		korlátolt felelősségű társaság	részvény-társaság	betéti társaság	szövet-kezet	egyéni vállalkozó
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	72 099	504	7	131	54	4 069
Bányászat, kőfejtés	16	14	–	1	–	1
Feldolgozóipar	2 842	1 046	23	235	39	1 144
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	134	101	1	–	–	2
Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	2 992	1 161	24	236	39	1 147
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	70	38	2	7	–	20
Ipar	3 062	1 199	26	243	39	1 167
Építőipar	4 687	1 763	4	213	7	2 636
Kereskedelem, gépjárműjavítás	8 376	2 948	14	775	44	4 414
Szállítás, raktározás	1 430	551	4	92	2	759
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1 938	466	2	99	4	1 040
Információ, kommunikáció	1 197	273	3	127	2	716
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1 475	134	5	60	1	1 231
Ingatlanügyletek	5 843	564	12	73	3	289
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	5 282	1 123	14	601	8	2 529
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	2 110	445	3	122	19	1 254
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	8	6	–	1	1	–
Oktatás	3 229	140	2	129	6	1 980
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	1 878	336	2	422	6	1 065
Művészet, szórakoztatás, szabad idő	1 233	128	1	46	1	625
Egyéb szolgáltatás	2 505	96	2	58	24	2 226
Egyéb tevékenységek	6	–	–	–	–	2
Összesen	116358	10676	101	3192	221	26002
Előző év azonos időpontja = 100,0%	100,6174	102,192	105,208	96,46419	78,92857	103,718

7. sz. táblázat: A regisztrált vállalkozások száma gazdasági ág és gazdálkodási forma szerint, darab (2019. december 31.)

A regisztrált vállalkozások 62 %-át a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati gazdasági ág adja megyénkben. Az ágazat 5,6 %-ban egyéni vállalkozások jelennek meg. Az őstermelők száma több mint 30 000-re tehető.

Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a 2019. I-IV. negyedévi statisztikák alapján (ezzel párhuzamosan a 2020 első negyedéves statisztika alapján is) a régiós és országos átlag fölötti, mintegy 212 vállalkozás. Az előzőekben bemutatott két arány szoros összefüggésben van a mezőgazdasági ágazat adóoptimalizálási lehetőségeivel.

Az egy lakosra jutó teljesítményérték azonban alulmarad az országos és regionális átlagszámítás tekintetében.

	Termelés	**Belföldi értékesítés**	**Export-**	**Összes**
	előző év azonos időszaka = 100,0%			
Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	105,0	109,8	102,5	104,5
Ebből:				
Feldolgozóipar	105,4	109,7	102,5	104,4
ezen belül:				
élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	105,0	105,1	101,0	103,0
textília, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása	94,9	78,9	96,3	94,1
fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység	100,0	96,0	115,7	107,4
vegyi anyag, termék gyártása	103,1	117,3	100,8	103,5
gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása	92,4	109,0	87,6	89,8
fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása	102,2	115,2	93,9	104,4
gép, gépi berendezés gyártása	93,9	108,4	90,1	92,1
járműgyártás	185,2	96,8	195,1	185,0
gépipar	131,7	100,6	134,4	130,6
egyéb feldolgozóipar; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása	114,8	181,2	103,3	110,9
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	82,0	110,7	–	110,7

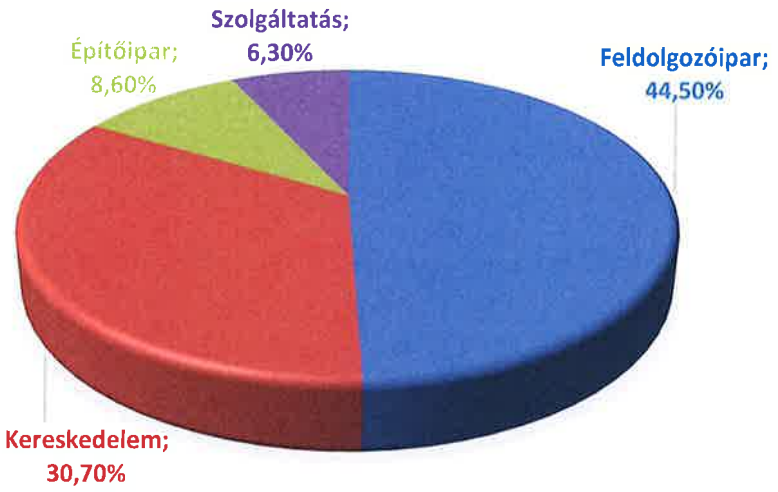
8. sz. táblázat: A megyei székhelyű ipar adatai ágazat szerint, % (2019. I-IV. negyedév)[36]

Fenti táblázat azt mutatja, hogy a megyei székhelyű ipar adatai szerint az előző év azonos időszakához mérten a legnagyobb mértékű növekedést a járműgyártás, a gépipar eredményezte, ugyanakkor az egyéb feldolgozóipar növekedési üteme is 10 %-os.

Nemzetgazdasági áganként nézve az értékesítés nettó árbevételéből legnagyobb részesedése a feldolgozóiparnak volt, 44,5 százalék.[37] Ezt követi a kereskedelem, mely a megyei értékesítés közel egyharmadát adta. Az építőipar élénkülésének hatására a nemzetgazdasági ág részesedése közel egytized volt, míg a megyei eladások 6,3 százalékát a szolgáltatási szektor vállalkozásai

[36] Forrás: KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév
[37] Forrás: TOP 100 kiadvány (2019)

realizálták. A 2018-as nettó árbevétel néhány nemzetgazdasági ág kivételével a többi szektorban emelkedett az előző évhez viszonyítva. A megyében az értékesítés nettó árbevételének 35,8 százaléka exportértékesítésből származott.
Ez az arány a TOP 100 körben magasabb, a korábbi évekhez hasonlóan 50 százalék feletti. A toplistás vállalkozások négyötöde értékesített külföldre, amely az összes megyei kivitel 86,5 százalékát tette ki. A megyei illetékességű adózók 2018. évben 358,0 milliárd forint befizetést realizáltak, 97,5 milliárd forint kiutalás mellett.
A vezető nemzetgazdasági ágak részesedése az értékesítés nettó árbevételéből 2018-ban alábbiak szerint alakult a TOP 100 adatai alapján:

15. sz. ábra: Nemzetgazdasági ágak megyei részesedése értékesítés nettó árbevételéből %,

(2018, saját szerkesztés)

A legmagasabb nettó árbevételt elérő vállalkozások Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az alábbiak a 2019. évi TOP 100-as lista alapján[38]:

- MICHELIN Hungária Abroncsgyártó Kft.
- MASTER GOOD Termelő és Kereskedelmi Kft.
- LEGO Manufacturing Kft.
- NZRT-TRADE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- MARSO Ipari Kereskedelmi Szolgáltató Kft.
- SZATMÁR OPTIKAI Gyártó és Forgalmazó Kft
- CONTITECH Magyarország Kft.
- SWISS KRONO Kft.
- EISSMANN Automotive Hungaria Autóipari Beltérirészegység - gyártó Kft.
- ARDAGH Metal Packaging Hungary Kft.

[38] Forrás: TOP 100 kiadvány (2019)

Sorrend		Gazdálkodó neve	Értékesítés nettó árbevétele		Index	Helye a TOP 100-ban
2018. év	2017. év		2017. év	2018. év		
			M Ft			
1.	1.	MICHELIN Hungária Abroncsgyártó Kft.	231 690	243 083	104,9%	1.
2.	2.	MASTER GOOD Termelő és Kereskedelmi Kft.	49 905	61 553	123,3%	2.
3.	3.	LEGO Manufacturing Kft.	36 069	33 538	93,0%	3.
4.	4.	NZRT-TRADE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	28 635	28 894	100,9%	4.
5.	7.	MARSO Ipari Kereskedelmi Szolgáltató Kft.	22 389	25 758	115,0%	5.
6.	5.	SZATMÁR OPTIKAI Gyártó és Forgalmazó Kft.	25 368	25 694	101,3%	6.
7.	8.	CONTITECH Magyarország Kft.	20 952	24 785	118,3%	7.
8.	19.	SWISS KRONO Kft.	11 606	23 662	203,9%	8.
9.	6.	EISSMANN Automotive Hungaria Autóipari Beltérirészegység - gyártó Kft.	24 002	23 189	96,6%	9.
10.	12.	Ardagh Metal Packaging Hungary Kft.	18 422	21 880	118,8%	10.

9. sz. táblázat: A legmagasabb nettó árbevételt elérő vállalkozások - TOP 100 kiadvány (2019)

A Nemzeti Adó és Vámhivatal adatai alapján 2019. év végén az összes működő adóalany 83,19 %-át az önálló tevékenységet folytató magánszemélyek és az egyéni vállalkozók jelentették. Az önálló tevékenység körébe tartozik különösen: a megbízásos jogviszony alapján végzett munka, a választott könyvvizsgáló tevékenysége, a szellemi tevékenység, a bérbeadás (ingatlan esetében - ha az nem termőföld - a magánszemély választása szerint), a gazdasági társaság magánszemély tagja által külön szerződés szerint teljesített mellékszolgáltatás (ha a költségeket nem a társaság, hanem a tag viseli), a mezőgazdasági őstermelői tevékenység (ideértve a családi gazdálkodást is) és az egyéni vállalkozói tevékenység.

Megnevezés	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye (db vagy fő)
Gazdálkodó szervezetek, melyből	19 647
– korlátolt felelősségű társaság	10 163
– részvénytársaság	95
– betéti társaság	3 083
– költségvetési szervek	932
Egyéni vállalkozók	25 845
Önálló tevékenységek folytató magánszemélyek	71 413
Összes működő adóalany	**116 905**
Technikailag megszűnt	5 616
Felszámolás, végelszámolás és csődeljárás alatt	734

10. sz. táblázat: Adózók száma és belső összetétele, db/fő (2019. december 31.)[39]

[39] Forrás: https://www.nav.gov.hu/nav/adatbazisok

II.4.2.1. Szolgáltatások

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye gazdaságában egyre erősödő szerepet töltenek be a szolgáltató ágak, a GDP-ből 60,1% a részesedésük, ami magasabb a megyék átlagánál (54,4%), de alacsonyabb az országos átlagnál (65,1 %).

A szolgáltatási ágazaton belül a kiskereskedelemnek és gépjárműjavításnak van a legnagyobb súlya. A kiskereskedelmi üzletek száma 2000 óta ugyan számottevően csökkent, de a kiskereskedelem árbevétele folyamatosan növekedik és foglalkoztatási jelentősége is számottevő. Több mint 9200 kiskereskedelmi üzlet működött a megyében 2000-ben, 2016-ban már csak 7339 volt. Ez idő alatt csökkent az önálló vállalkozók által működtetett üzletek aránya is. Az élelmiszer kiskereskedelmi hálózat színvonalának javulását jelzi, hogy miközben az élelmiszer jellegű vegyes üzletek száma csökkent, a speciális élelmiszerüzletek (zöldség, gyümölcs; hús, húsáru; kenyér, pékáru) száma növekedett.

A bevásárlóközpontok és üzleteik száma 2019. december 31. fordulónappal 4 darab volt a megyében (régiós darabszám: 13).

Összességében csökkent a textil, ruházati és lábbeli, a bútor, a könyv, a számítástechnika és az egyéb iparcikk üzletek száma is, de valamelyest nőtt a vegyes iparcikkboltok, a használtcikk üzletek és a humán- és állatgyógyászati termék, valamint az illatszer üzletek száma.

II.4.2.2. Turizmus, vendéglátás

A turizmus a gazdaság meghatározó szektora, a nemzeti össztermék előállítása, a foglalkoztatás, a fizetési mérleg egyensúlya tekintetében egyaránt stratégiai jelentőségű ágazat. Makroszintű adatok azt mutatják, hogy az ágazat általános teljesítménye jó, 2010-től folyamatosan javul. Azonban az iparág szereplőinek jövedelemtermelő képessége nem elég erős, „sérülékenyek" a turisztikai vállalkozások.

Az elmúlt években jelentős források segítették a turisztikai attrakciók és szálláshelyek fejlesztését, a közlekedési beruházások, a területi és településfejlesztési, valamint városrehabilitációs projektek pedig alapvető változásokat hoztak egy-egy térség megközelíthetősége és imázsa szempontjából.

A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 egységes desztinációs szemléleten alapuló termék és attrakciófejlesztést, alapinfrastruktúrafejlesztést támogat. A desztináció olyan földrajzilag beazonosítható területrész, amely a turisztikai kínálati piacon egységes fogadóterületként jeleníthető meg, épített környezeti, természetföldrajzi vagy kulturális értékek tekintetében összefüggő elemek alkotják. A desztináció emellett keresleti kategória is, hiszen a vendégek utazási döntései jellemzően ezen a szinten fogalmazódnak meg. A desztináció településeinek összessége, kínálati együttese képes olyan volumenű vendégérdeklődést generálni, amely megfelelő üzemméretet biztosít a desztinációban található szolgáltatások gazdaságos fenntartásához, üzemeltetéséhez. A desztinációs logikán alapuló termék- és

attrakciófejlesztés tehát azt jelenti, hogy a pontszerű fejlesztések támogatásáról fokozatosan át kell térnünk a desztinációs szemlélet érvényesítésére.[40] Ebben a megközelítésben bármilyen fejlesztési elképzelés megvalósítása során minden attrakciót egymáshoz, az elérhető szolgáltatásokhoz, a meglévő kínálathoz képest szükséges értelmezni, megvalósítani és működtetni, hiszen így aknázhatók ki legjobban az egyes attrakciók közötti szinergikus hatások. A desztinációs logikának szerves része a látogatófolyam kezelése, irányítása, mely szoros összefüggésben van az élménylánccal, tartózkodási idővel, költéssel, egyben ez a gondolkodás ad teret a keresztpromóciós rendszer felépítésének is. Fenti szemlélet a további turisztikai fejlesztések generálása területén elengedhetetlen. Az integrált turisztikai tervezés szükségessége - melyben a megye és a megyei jogú város egységes szemlélete nem nélkülözhető - alapvetés.

Megyénkben számos turisztikai infrastruktúra, szolgáltatás van jelen. Ezek desztinációs összekapcsolása, együttes kínálati portfólió (úti csomagok), illetve közös ajánlati platform (népszerűsítő kampányok, a portfólió piacra vitele) kialakítása, bővítése, fenntartása prioritással bír.

1. sz. kép: Tarpa Református Templom (2020)[41]

[40] Forrás: Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030
[41] Forrás: saját szerkesztés

Alábbiakban fentiek szükségességét alátámasztó turisztikai statisztikák kerülnek bemutatásra.

A KSH adatai szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye kereskedelmi szálláshelyeit 2019-ben 191 ezer vendég összesen közel 378 ezer vendégéjszakára vette igénybe.

A vendégek száma az országossal megegyező mértékben, 2,0%-kal nőtt az előző évhez képest, a vendégéjszakáké 1,1%-kal emelkedett. A vendégéjszakák 57%-át kitevő szállodákban 12%-kal bővült a forgalom. A vendégek 77%-át adó belföldiek 1,0, a külföldiek 1,1%-kal több vendégéjszakát töltöttek el a szálláshelyeken. A külföldivendég-éjszakák 27%-át a Romániából, 16%-át az Ukrajnából érkező vendégek tették ki. A romániai vendégek által eltöltött vendégéjszakák száma 1,4, az ukrajnaiaké 38%-kal nőtt 2018-hoz képest.

A régióba érkező vendégek 19,97 %-a látogat megyénkbe, a vendégéjszakák számához a megye 14,96 %-ban járul hozzá, alábbi statisztika szerint:

	Hajdú-Bihar megye	**Jász-Nagykun-Szolnok megye**	**Szabolcs-Szatmár-Bereg megye**	**Észak-Alföldi régió**	**Országos**
Vendégek száma, ezer	545,3	220,7	191,2	957,1	12 795,8
Vendégéjszakák száma, ezer	1 529,1	616,5	377,6	2 523,2	31 61,5

11. sz. táblázat: Vendégek, vendégéjszakák száma (2019)[42]

Időszak		**Külföldi**	**Belföldi**	**Összes**	**Külföldi**	**Belföldi**	**Összes**
		vendég			**vendégéjszaka**		
		Száma					
2018.	I. negyedév	5 922	20 321	26 243	12 924	40 040	52 964
	I. félév	17 168	57 862	75 030	37 429	111 551	148 980
	I-III. negyedév	37 011	113 728	150 739	82 437	221 386	303 823
	I-IV. negyedév	44 077	143 296	187 373	99 156	274 424	373 580
2019.	I. negyedév	6 536	20 864	27 400	16 363	39 043	55 406
	I. félév	18 076	62 231	80 307	42 361	116 277	158 638
	I-III. negyedév	37 203	116 628	153 831	83 557	224 105	307 662
	I-IV. negyedév	44 372	146 786	191 158	100 296	277 297	377 593
		Előző év azonos időszaka = 100,0%					
2019.	I. negyedév	110,4	102,7	104,4	126,6	97,5	104,6
	I. félév	105,3	107,6	107,0	113,2	104,2	106,5
	I-III. negyedév	100,5	102,5	102,1	101,4	101,2	101,3
	I-IV. negyedév	100,7	102,4	102,0	101,1	101,0	101,1

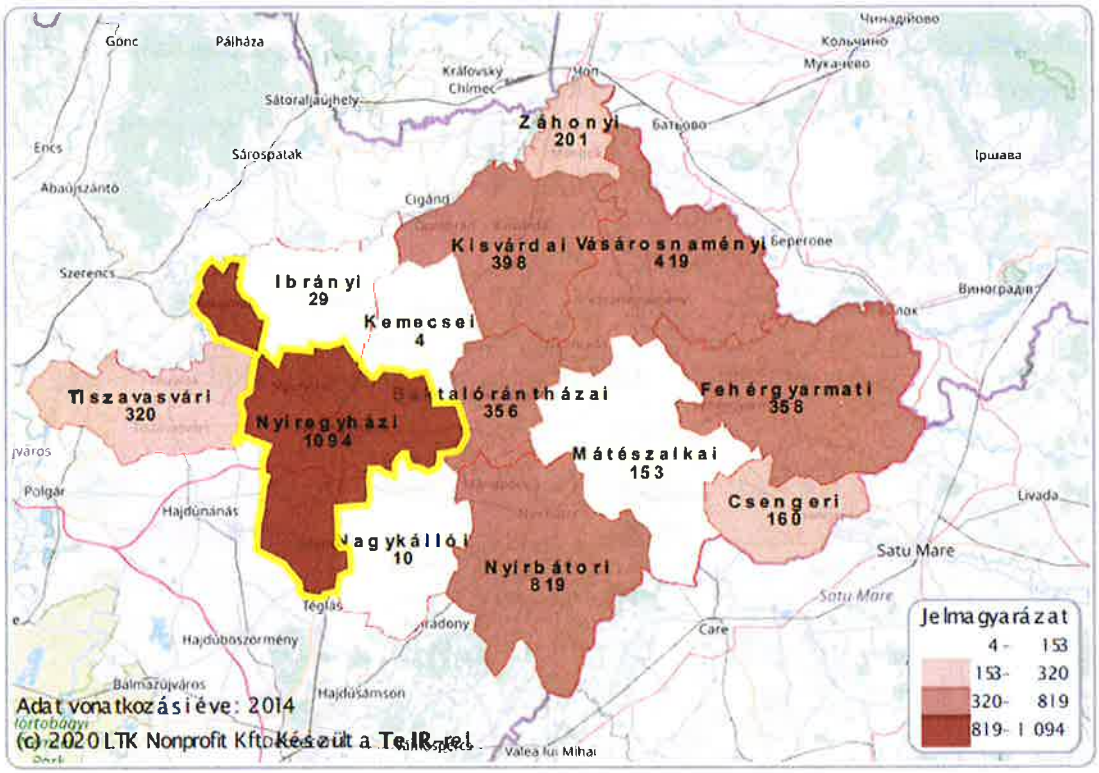
12. sz. táblázat: A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma (2018-2019)[43]

[42] Forrás: KSH adatbázis, http://statinfo.ksh.hu/

[43] Forrás: KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

A kereskedelmi szálláshelyek 2019-ben 5,6 milliárd forint bruttó árbevételt értek el, folyó áron 15%-kal többet, mint egy évvel korábban. Az összes bevétel 50%-át adó szállásdíj összege 16, az egyéb szolgáltatások bevétele 51, a vendéglátásé 9,2%-kal nőtt. Az elfogadóhelyeken SZÉP-kártyával 449 millió forint értékben fizettek, ami 88%-kal meghaladta az egy évvel korábbit.

A járások közül a nyíregyházi járás teljesítménye emelkedik ki a turizmus tekintetében is. Itt van a kereskedelmi szálláshelyek kb. 40%-a, és itt realizálódik a vendégéjszakák több mint fele. Eltöltött vendégéjszakák száma szerint a Nyíregyházi Járást követi Nyírbátor, Vásárosnamény, Kisvárda járási statisztikája.

16. sz. ábra: Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken, ezer lakosra/db (2014)[44]

Mielőtt tovább elemeznénk a külföldi vendégforgalom alakulását, alábbi táblázatban foglaljuk össze a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számát, országos kitekintésben. *Megjegyezni kívánjuk, hogy a COVID-19 okozta veszteség ebben a szektorban jelentős mértékű, a statisztikai adatokból jól látszik ennek azonnali, rövid távú kihatása. A folyamat közép és hosszútávú hatásaival is számolni szükséges, erre vonatkozóan a helyzetértékelésben intézkedések és beavatkozások szükségesek.*

[44] Forrás: https://www.teir.hu/

Területi egység	2018				2019				2020
neve	I. negyedév	I. félév	I-III. negyedév	I-IV. negyedév	I. negyedév	I. félév	I-III. negyedév	I-IV. negyedév	I. negyedév
Előző év azonos időszaka = 100,0%									
Budapest	**107,3**	**103,2**	**102,8**	**102,7**	**99,7**	**101,1**	**101,5**	**103,4**	**79,6**
Pest	112,2	112,0	111,5	112,3	103,1	102,6	101,4	100,5	75,3
Közép-Magyarország	107,8	104,1	103,7	103,7	100,1	101,2	101,5	103,1	79,1
Fejér	127,4	118,5	109,2	109,5	99,5	102,2	102,4	100,1	71,1
Komárom-Esztergom	113,2	110,5	113,3	114,1	132,2	124,8	111,0	109,0	76,6
Veszprém	128,5	114,1	108,2	108,5	95,7	105,5	104,0	105,4	102,2
Közép-Dunántúl	124,7	114,4	109,1	109,5	104,2	108,3	104,7	104,9	87,6
Győr-Moson-Sopron	109,5	105,8	107,0	107,6	94,8	97,4	98,0	97,6	77,9
Vas	105,1	99,8	99,3	99,3	97,7	101,1	100,6	100,8	77,0
Zala	112,9	104,2	102,5	102,0	98,9	100,3	98,9	100,0	85,6
Nyugat-Dunántúl	109,6	103,2	102,6	102,4	97,6	99,8	99,2	99,7	81,2
Baranya	109,8	101,6	102,3	102,3	101,7	107,1	109,6	111,0	93,1
Somogy	118,8	103,0	98,8	99,7	95,8	96,4	95,7	96,0	76,1
Tolna	107,7	107,7	95,0	98,7	106,9	101,0	103,7	110,3	111,8
Dél-Dunántúl	113,3	102,9	99,4	100,3	99,8	100,8	99,7	101,2	88,5
Dunántúl	113,1	105,8	103,6	103,9	99,4	102,2	101,0	101,5	83,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	122,1	114,9	111,0	108,7	90,7	93,6	95,2	95,7	84,0
Heves	105,5	102,0	96,5	97,0	98,7	101,9	102,8	104,6	83,4
Nógrád	108,3	114,3	115,8	115,1	103,1	101,0	94,8	95,8	77,2
Észak-Magyarország	111,1	107,6	103,5	102,8	96,1	98,5	99,0	100,3	83,2
Hajdú-Bihar	111,6	107,2	106,8	107,5	103,7	103,4	100,0	100,5	81,9
Jász-Nagykun-Szolnok	110,0	104,1	104,6	103,2	105,9	104,0	101,8	101,3	76,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**108,2**	**103,0**	**103,6**	**103,8**	**102,9**	**106,0**	**103,9**	**103,9**	**92,3**
Észak-Alföld	110,8	105,8	105,8	105,9	104,0	103,9	101,0	101,2	82,3
Bács-Kiskun	103,2	101,2	104,7	103,6	89,9	95,1	94,3	93,1	72,9
Békés	131,3	119,6	117,9	113,9	92,7	99,3	99,8	99,1	81,8
Csongrád-Csanád	113,8	105,1	107,4	106,8	96,1	98,3	98,5	98,9	81,2
Dél-Alföld	116,8	108,9	110,3	108,4	93,2	97,8	97,8	97,4	79,4
Alföld és Észak	112,6	107,4	106,1	105,4	97,8	100,1	99,4	99,8	81,8
Ország összesen	110,6	105,5	104,2	104,2	99,3	101,3	100,8	101,7	81,3

13. sz. táblázat: A vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken, % (2018-2020) [45]

Jelen tematika keretében a vendégforgalom elemzésére is figyelmet kell fordítanunk. Megyénkbe érkező vendégek elsősorban a környékbeli országokból érkeznek továbbra is: Romániából, Ukrajnából, Szlovákiából, Lengyelországból. Vendégéjszakák számát tekintve a kiinduló ország szerinti sorrend: Románia, Ukrajna, Lengyelország, Szlovákia.

[45] Forrás: KSH adatbázis, KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

Ország	Vendégek		Vendégéjszakák		Átlagos tartózkodási idő, éjszaka
	száma	előző év azonos időszaka = 100,0%	száma	előző év azonos időszaka = 100,0%	
Külföld összesen	44 372	100,7	100 296	101,1	2,3
Ebből:					
Európa	43 016	100,1	96 936	100,8	2,3
Ebből:					
Ausztria	699	108,4	1 208	114,8	1,7
Belgium	199	111,2	439	112,9	2,2
Csehország	875	95,7	2 475	121,3	2,8
Dánia	864	95,9	2 404	102,8	2,8
Egyesült Királyság	895	111,0	2 028	121,8	2,3
Franciaország	562	83,5	1 333	88,9	2,4
Hollandia	628	130,3	1 704	104,8	2,7
Lengyelország	5 846	100,3	13 179	88,6	2,3
Németország	2 505	87,2	6 133	89,9	2,4
Olaszország	1 041	88,6	2 351	81,7	2,3
Oroszország	617	65,7	929	63,1	1,5
Románia	11 888	106,8	27 373	101,4	2,3
Spanyolország	250	69,6	1 030	85,3	4,1
Svájc	180	70,6	372	88,8	2,1
Svédország	138	89,0	347	92,8	2,5
Szlovákia	6 939	92,5	13 153	92,0	1,9
Ukrajna	7 072	114,6	16 241	137,5	2,3
Ázsia	612	92,0	1 688	87,1	2,8
Ebből:					
Izrael	171	136,8	326	179,1	1,9
Kína	172	76,8	610	81,1	3,5
Amerika	665	174,1	1 441	163,6	2,2
Ebből:					
Egyesült Államok	493	199,6	1 007	204,7	2,0

14. sz. táblázat: A külföldi vendégforgalom országok szerint, % (2019. I-IV. negyedév)[46]

[46] Forrás: KSH adatbázis, KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

II.4.3. A gazdaság belső és külső kapcsolatai

A gazdaság külső és belső kapcsolatait egyrészt a beszerzési és felvevő (értékesítési) piacok, másrészt a hierarchikus és mellérendelt (zöldség-gyümölcs termelői szerveződések, klaszter stb. jellegű) hálózatok jellemzik.

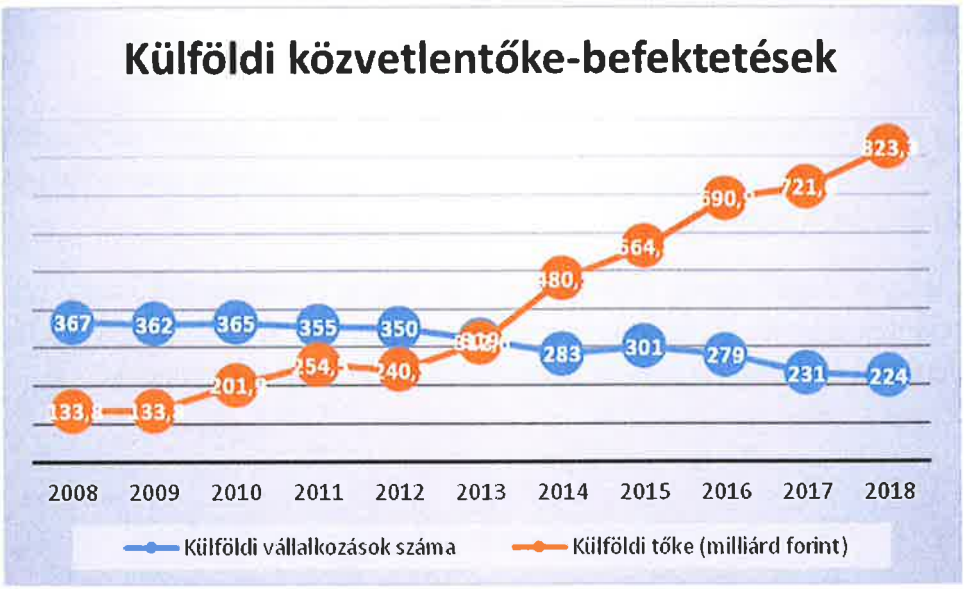
Jelentős a megyei cégek export teljesítménye, de rögtön hozzátehetjük, hogy ezt túlnyomó részben egyetlen ágazat, a feldolgozóipar produkálja. A feldolgozóipar mellett még a kereskedelem és a szállítás, raktározás mutat értékelhető export teljesítményt.

17. sz. ábra: A megyei székhelyű ipar exportértékesítésének értéke és volumenindexe (2019-2020. I. negyedév)[47]

Elsősorban a multinacionális vállalatokra, illetve leányvállalataikra jellemző a transznacionális, sőt Európán kívüli kapcsolatok fenntartása (Michelin, Lego, Hoya, Eissmann, ContiTech, Zeiss, Coloplast, Rosenberger, Swiss Crono stb.).

[47] Forrás: KSH adatbázis 2020, saját szerkesztésű táblázat

18. sz. ábra: Külföldi közvetlentőke-befektetések, milliárd forint (2008-2018)[48]

Fenti táblázatban bemutatott megyei trend alapján, bár csökkent a külföldi érdekeltségű vállalkozások száma az elemzett időszakban, a befektetett tőke volumene növekedett. Fontos megjegyeznünk, hogy mind az országos, mind a regionális statisztika csökkenő tendenciát mutat 2018-ra a betelepült vállalkozások számára vonatkozóan. Országos és regionális trendet követő növekvő tendencia jelenik meg a megyei tőkebefektetések - külföldi tőkenagyságát illetően.

Az új tőkebefektetések megyei vonzása kiemelt prioritás. E tekintetben szoros együttműködésre van szükség többek között az ipari parkok helyi üzemeltetőivel, a térség befektetésösztönzéssel foglalkozó gazdasági szervezeteivel, illetve a Nemzeti Befektetésösztönző Kft-vel.

Ugyanakkor a megyénkbe betelepült nagyvállalatok egyre nagyobb jelentőségű kihívása a munkaerő megtartása. A rekrutáció, a „megtalálás", kiválasztás, integráció és a megtartás integrált kezelése kulcsfontosságú, különösen regionális kitekintésben szemlélve a megyei fejlesztéseket.

[48] Forrás: KSH adatbázis 2020, saját szerkesztésű táblázat

II.4.4. A megye gazdaságának versenyképességét befolyásoló tényezők

A megye gazdasági versenyképességét számos egyéb tényező is befolyásolja: a rendelkezésre álló munkaerő létszáma és képzettsége; a működő vállalkozások termelékenysége (infokommunikációs és technológiai színvonala és szervezettsége); az infrastruktúra fejlettsége; a közlekedési kapcsolatok minősége.

A munkaerő képzettségi színvonalának fejlesztése elengedhetetlen a megye gazdasági versenyképességének fokozása érdekében.

A termeléshez szükséges alapvető infrastruktúra a megye területének nagy részén rendelkezésre áll. A közlekedési kapcsolatok sokat javultak az M3-as meghosszabbításával, és további javulás várható a záhonyi térségig történő bővítésével.

További jelentős változást hozhat a M49-es gyorsforgalmi út fejlesztése. Jelentős fejlődési lehetőséget jelentene a Debrecen és Nyíregyháza közötti közlekedési kapcsolatok javítása: a 4-es számú főút 2x2 sávossá történő kiépítése, a vasútvonal elővárosivá fejlesztése. A 100-as vasút vasúti fővonal 160 km/h sebességűre történő átépítése, a pályafejlesztések kiemelt szerepet kapnak. A Debrecen-Mátészalka-Csenger-Szatmárnémeti vasútvonal pályaépítése/felújítása és villamosítása, továbbá a mátészalkai vasútállomás áruforgalmi szempontú fejlesztése szükséges. A Nyíregyháza-Mátészalka-Fehérgyarmat vasútfejlesztés is jelentősen javítaná a térség közlekedési hálózatát.

A megyében jelentős fejlődésen ment keresztül az üzleti infrastruktúra. A 2014-2020 időszak fejlesztési forrásainak jelentős része ipari parkok létrehozására, fejlesztésére irányult. A termelői infrastruktúra megyei feltételei adottak a további befektetésekhez.

Az elmúlt években is bővültek a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei ipari parkok (a teljesség igénye nélkül: Nyíregyházán autóalkatrész- és liftajtó, Nyírbátorban gyógyászati segédeszközgyár, Mátészalkán technológiai központ épült).

II.4.4.1. Ipari parkok

Az ipari parkok fejlesztése Magyarországon az 1990-es évek elején indult – a fejlett nyugat-európai országok fejlesztési irányait és tapasztalatait figyelembe véve – helyi önkormányzatok és vállalkozások kezdeményezései alapján. Motiváló tényező volt a leépült ipari üzemek hasznosítása, a munkahelyteremtés, a térségi felzárkózás elősegítése, a terület hasznosítása.

Magyarországon az *Ipari Park* címet viselő közel 200 park kb. egyharmada tekinthető csak aktívan működő és folyamatosan fejlődő ipari parknak. Általánosságban elmondható, hogy az elmúlt 25 évben kiépült és sikeresen működő ipari parkok legnagyobb része elérte működési kapacitásának határait, további bővítésükhöz jelentős forrásra és infrastrukturális fejlesztésre van szükség. Ahhoz, hogy egy ipari park vonzó befektetési környezetet kínáljon a betelepülő vállalkozások számára, folyamatosan fejlesztenie kell az infrastrukturális ellátottság mellett a nyújtott szolgáltatások körét és színvonalát is. A terület megközelíthetősége, autópálya elérhetősége, ár és fejlesztési lehetőségek mellett egyre inkább előtérbe kerülnek a munkaerő elérhetősége és képzettsége, intermodális szállítmányozás lehetősége, támogatások igényelhetősége és a fenntartható üzemeltetés szempontjai egy-egy befektetés meghatározó tényezői.

A hat nagy ipari-logisztikai koncentráció (Győr, Tatabánya, Székesfehérvár, Budapest, Kecskemét, Nyíregyháza) mellett az ország más pontjain is megfigyelhető a befektetői érdeklődés fellendülése, különösen az ÉK-i (pl. Miskolc) és a DNY- i (pl. Pécs) területeken.

Az ipari parkokról szóló 297/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet alapján az ipari park céljára kialakított területnek legalább 20 hektár nagyságúnak, a tudományos és technológiai park céljára kialakított területnek legalább 10 hektár nagyságúnak kell lennie, amely törzsterületből vagy törzsterületből és fejlesztési területből áll. A megyében működő ipari park címre alábbiak jogosultak[49]:

- Balkány Ipari Park
- Csengeri Ipari Park
- Mátészalkai Ipari Park
- Nyírbátori Ipari Park
- Nyírbogdányi Ipari Park
- Nyíregyházi Ipari Park
- Tímár Vállalkozási Ipari Park
- Tiszalöki Ipari Park
- Tuzséri Ipari Park
- Záhonyi Városi Ipari Park.

Nyíregyházán 1997 óta több mint 100 hektáros területen ipari park működik, amelyben a LEGO, illetve az Electrolux 1000 főnél is többet foglalkoztató üzemei, valamint több hazai és külföldi tulajdonú kis- és középvállalkozás folytat termelő tevékenységet. Az ipari park,

[49] Forrás: https://ipariparkportal.com/kereso.html

amelyet a 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő Nyíregyházi Ipari Park Kft. működtet, közel 4 000 dolgozó számára biztosít munkát. A város gazdaságát is meghatározó jelentős foglalkoztató a MICHELIN Hungária Abroncsgyártó Kft., emellett több nagy kereskedelmi vállalat, valamint élelmiszeripari üzem tölt be fontos szerepet a munkaerőpiacon.

A megyeszékhely után Mátészalka a második legnagyobb város, mely relatíve közel fekszik mind Nyíregyházához (53 km), mind Debrecenhez (71 km), az M3-as autópályáról és a Debreceni repülőtérről könnyen megközelíthető.

A legelső ipari létesítmény az 1970-es években létesült Mátészalkán: a Magyar Optikai Művek (MOM) alapította itt elsőként meg a mátészalkai részleget. Ezt követően a privatizáció nyomán megjelentek más, külföldi tulajdonú nagy optikai cégek is a városban (Zeiss, HOYA, stb.). Túlnyomó részben optomechatronikai cégek települtek a Mátészalkai Ipari Parkba, azonban kereskedelmi és textilipari tevékenységek is megtalálhatóak. Mára több mint 40 termelő egység működik a mátészalkai ipari park területén.

Nyírbátorba 2004-ben kezdtek betelepülni a multinacionális vállalatok, folyamatos gazdasági növekedést generálva, az elmúlt öt évben közel háromezer munkahelyet teremtettek és a szolgáltatói szektort is fejlődésre ösztönözték.

A megyében működő ipari parkok közül néhány maximális, vagy ahhoz közeli kihasználtsággal működik, egy része viszont mindezidáig nem tudta betölteni gazdaságélénkítő funkcióját, szinte üresen áll (vagy üzemeltetőjük felszámolás/végelszámolás alatt van).

További jelentős ipari területek vannak megyénkben – többek között – Kisvárdán, Vásárosnaményban, Nagykállóban, Tiszavasváriban is, ahol a megyei gazdasági teljesítményhez nagymértékben hozzájáruló termelő tevékenység folyik.

A 2014-2020 közötti európai uniós programozási időszakban 16 projekt nyert támogatást ipari parkok, iparterületek fejlesztésére Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében, több, mint 7,48 milliárd forint értékben[50]: Apagy, Balsa, Csenger, Ibrány, Nagyecsed, Nagykálló, Nyírbátor, Nyírbogát, Tiszalök, Tiszavasvári, Vaja, Vásárosnamény, Fehérgyarmat, Kemecse, Mátészalka, Tornyospálca területén. A valós gazdasági hatások majd csak akkor jelentkeznek látványosabban, ha az ipari parki fejlesztések lezárulnak, és be is települnek oda a cégek, amelyek elkezdik a termelést, szolgáltatást. A támogatást nyert pályázatok a helyi önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú vállalkozások, illetve önkormányzati vagy állami tulajdonú non-profit gazdasági társaságok számára szólnak, a vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, illetve a helyi gazdaság működését segítő helyi/térségi feltételek biztosítása érdekében. A támogatási konstrukció a vállalkozói környezet és az üzleti infrastruktúra fejlesztése érdekében az önkormányzati tulajdonú iparterületek, ipari parkok, tudományos és technológiai parkok fejlesztésére, iparterületek kialakítására, alapinfrastruktúra kiépítésére, bővítésére, az iparterületek elérhetőségét és feltárását segítő vonalas infrastruktúrák fejlesztésére fókuszálnak. Az ipari parkok és iparterületek az infrastruktúrafejlesztést célzó beruházásokon keresztül alkalmassá válhatnak

[50] Forrás: https://www.palyazat.gov.hu/aktstat?lang=hu, letöltés: 2020.07.03.

regionális, valamint országos gazdaságélénkítő hatás kifejtésére egyaránt. Az üzleti infrastruktúrát igénybe vevő vállalkozások számának növekedésével javul a gazdasági aktivitás, illetve nő a versenyképesség a magasabb minőségű és szélesebb körű szolgáltatások által.

Elsődleges szükséglet az iparterületeken/ipari parkokban további termelő tevékenységek beindítása, segítése, támogatása a befektetések ösztönzésével. Fontos, hogy a már jelen lévő beruházások is megfelelő támogatásban részesüljenek, hiszen nemcsak a munkahelyteremtés fontos, hanem annak megtartása is.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) forrásokra (2014-2020) beérkezett megyei 2 786 darab pályázatból mintegy 1 453 darab hatályos szerződést tart nyilván a www.palyazat.gov.hu megyei adatbázisa. Az igényelt támogatás összege megyei szinten 110 754 943 694 forint, a megítélt támogatás összege mintegy 55 260 069 027 forint (2020.06.09.) volt Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.[51]

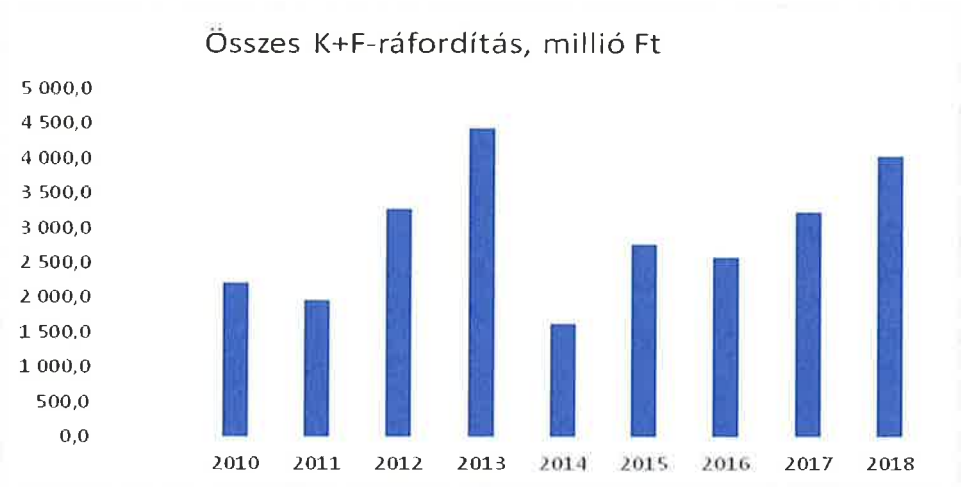
Az eddigi tapasztalatok, az egyes konstrukciókra benyújtott pályázatok évek óta azt mutatják, hogy a kapacitásbővítő és telephelybővítő vagy gyakornoki programot támogató pályázati forrásokra jelentős igény mutatkozik.

[51] Forrás: https://www.palyazat.gov.hu/aktstat?lang=hu, letöltés: 2020.06.09.

II.4.4.2. Innovációs potenciál

A nemzetközi és magyar példák azt mutatják, hogy a K+F tevékenység olyan technológiai bázist jelent, amely segíti a gazdaságot versenyképessége megőrzésében és növelésében. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye innovációs képessége, innovációs infrastruktúrája jelenleg szerény.

A kutató-fejlesztő helyek száma és a K+F tényleges létszám csökkent a megyében 2010 óta: 60-ról 49-re, illetve 773 főről, 724 főre. A K+F ráfordítás összege ezzel ellentétben megemelkedett ez idő alatt. Míg 2010-ben összesen 2 218,7 millió forintot, 2018-ra 4 036,6 millió forintot fordítottak erre a célra.[52]

19. sz. ábra: Összes K+F-ráfordítás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, millió Ft (2010-2018)

Számos K+F+I ösztönző pályázati felhívás jelenik meg különböző felületeken. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal felhívása a mikro- és kisvállalkozások innovációs tevékenységének ösztönzését célozza, piacorientált innovációs projektek támogatásával. A vállalkozások az önállóan megvalósított, a támogatás megtérülését valószínűsítő alábbi célokból választható innovációs projektjeikre kaphatnak támogatást:

- humán erőforrás bevonásával a vállalkozásban innovációs folyamat(ok) elindulása megtörténik vagy;
- humán erőforrás bevonásával adaptív innovációs tevékenység történik, vagy;
- humán erőforrás bevonásával, legalább a vállalkozás szintjén újdonságnak tekinthető és üzletileg hasznosítható prototípus, termék, technológia vagy szolgáltatás kifejlesztése történik.

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) forrásaiból a Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatására (2014-2020) a *palyazat.gov.hu* adatbázisa alapján 11 támogatási

[52] Forrás: KSH adatbázis, 2020

döntés született, mintegy 4,5 milliárd forint összegben.[53] A kiírás kiemelt célja a K+F+I együttműködések elterjesztése és a kiválóság felkarolása, illetve a KKV szektor kiaknázatlan K+F+I lehetőségeinek ösztönzése. A kiemelt felhíváson túl számos pályázati felhívás ösztönzi a vállalkozások K+F+I tevékenységét, mint pl.: start-up, spin-off vállalkozások támogatása, kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése adaptív technológiai innováció területén, exportképes innovatív termék fejlesztése vagy prototípus fejlesztések támogatása által.

A Nyíregyházi Egyetem K+F potenciáljának kiszélesítése, gazdasági szereplőkkel történő erősítése jelentős hozzáadott értéket képviselhet a megyei gazdaságfejlesztésben. A Nyíregyházi Egyetem célja, hogy elősegítse és támogassa az intézmény, valamint az üzleti szféra szereplői közötti kutatási, fejlesztési, technológiai és innovációs együttműködéseket. Fontos, hogy az Egyetemen keletkező tudományos eredmények piaci hasznosítása erőteljesebb legyen a technológia/tudás transzfer biztosításával, ugyanakkor ez nem valósítható meg a piaci szervezetek alapkutatásokra épülő új technológiák iránti elkötelezettsége nélkül.

[53] Forrás: https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso?forras=1420&op_type=op_nev&op_nev=1382&eupik_nev=10300

II.5. TÁRSADALMI KÖRNYEZET

A megyei fejlődés nem csupán gazdasági statisztikák mentén írható le, határozható meg. A fenntarthatóság nem kizárólagosan gazdasági paraméterek mentén garantálható. A fenntarthatóság pilléreinek: a környezet, a társadalom és a gazdaság egymáshoz való viszonyát is vizsgálni szükséges.

A környezeti adottságok, a gazdasági statisztikák mellett a társadalmi környezet helyzete is jelentősen meghatározza a fejlesztési szükségességet. A társadalmi kohézió megteremtése, illetve erősítése kiemelt priortással bírt a 2014-2020-as fejlesztési programok megvalósítása területén.

Esélyegyenlőség, esélyteremtés, társadalmi felzárkózás mentén fontos előrelépés a Megyei Esélyegyenlőségi Terv és a Szolgáltatási Út Térkép. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat gondozásában készülő elemző munka célja annak bemutatása, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében milyen típusú és mértékű szolgáltatási hiányok lelhetőek fel, és hogy ezek a szolgáltatási hiátusok mely társadalmi csoportot/csoportokat érintik a legjobban. Az így elkészült dokumentum a Szolgáltatási Út Térkép címet viseli, mely a megyében meglévő szolgáltatások lakossághoz való elérésének vizsgálatát tartalmazza, mely alapját képezi majd a későbbiekben kidolgozásra kerülő Megyei Esélyteremtő Paktumnak.

A hozzáférések vizsgálata során a következő szolgáltatás csoportok kaptak prioritást:

- Oktatáshoz való hozzáférés: óvodai nevelés, iskolai oktatás-nevelés, korai fejlesztés, HH, HHH tanulók hátrányait kompenzáló projektek;
- Munkavállaláshoz való hozzáférés: közfoglalkoztatás
- Start munkaprogram, szak- és felnőttképzés;
- Egészségügyi, szociális ellátáshoz való hozzáférés;
- Lakhatáshoz és alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés: telepek, szegregátumok;
- Gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférés;
- Roma felzárkózást célzó szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A leginkább a társadalom peremére szorultak felzárkózásának eléréséért a tüneti kezelés helyett gyakorlatias, valódi esélyeket teremtő fellépésre van szükség a munkaerő-piaci integráció (munkához jutás, foglalkoztathatóság) és erősítése, vagy az esélyteremtő oktatáshoz, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása érdekében. A lakhatási feltételeket is tovább kell javítani. Fenntartható megoldásokra kell törekedni a lakhatási szegregáció felszámolásában és a minőségi közszolgáltatások elérhetőségének biztosításában.

Fontos, hogy a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiával (NTFS) párhuzamosan megyénk prioritásai között szerepeljen, hogy a felzárkózás-szakpolitika integrálja a szegény családban élő gyermekeket, romaügyet és a hátrányos helyzetű településeket érintő fejlesztéseket. A felzárkózáspolitika fontos célja az integráció segítése. A szegénység

újratermelődésének felszámolása érdekében az NTFS komplex megközelítést alkalmaz[54]: ezt kell követnünk megyei szinten is. A korábban már említett lakhatási szegénység kezelése mellett a szegénységet tartósan megakadályozó foglalkoztatási programokat, valamint a minőségi munkavállalást lehetővé tevő oktatási-képzési programokra a továbbiakban is szükség lesz.

A megye társadalmának sokszínűségét mutatja be a mikrocenzus 2016-os adatszolgáltatása[55]:

Terület	Népesség	Ebből:													
		magyar	bolgár	cigány (roma)	görög	horvát	lengyel	német	örmény	román	ruszin	szerb	szlovák	szlovén	ukrán
		nemzetiséghez tartozik													
Összesen															
Észak-Alföld	1 460 630	1 447 806	361	82 115	110	200	361	7 045	114	4 217	337	165	363	–	3 018
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**555 529**	**553 043**	**152**	**43 628**	**65**	**77**	**69**	**2 528**	**18**	**1 528**	**295**	**6**	**220**	**–**	**2 430**
Ország összesen	9 803 837	9 632 744	4 022	309 632	4 454	22 995	8 245	178 837	2 324	36 506	2 342	11 127	29 794	2 700	10 996

15. sz. táblázat: A népesség nemzetiséghez tartozás és nemek szerint, fő (2016)

[54] Forrás: www.kormany.hu (Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia)
[55] Forrás: http://www.ksh.hu/mikrocenzus2016/kotet_12_nemzetisegi_adatok

II.5.1. Területi identitás

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye jelen elemző dokumentumban ismertetett geoföldrajzi, illetve történelmi háttere formálta az egyének közösséghez tartozását. A területi identitás azonosítása meghatározó lehet, a terület történelmének, hagyományainak gyökerében rejlik.

Megyénk meglehetősen unikális helyzetben van. A települések nagy száma és az a történelmi sajátosság, hogy ez a megye több régebbi közigazgatási egység összeillesztésével jött létre azt eredményezi, hogy valódi – történelmi gyökerekkel bíró egységes - megyei identitásról nem beszélhetünk. Legalább négy meghatározó és külön történettel, hagyománnyal rendelkező térség alkotja a megyét - Nyírség, Szabolcs, Bereg és Szatmár. A megyei szintű komplex gondolkodást ez nehezítheti (maga után vonva a komplex együttműködések hiányát is), ugyanakkor építeni lehet a már jelenlévő Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei identitásra.

A területi szereplők a térségi jellegű projekteket helyezik előtérbe, a megyei identitás további erősítése érdekében vállalta fel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat a megyei identitás erősítését, alábbi fókusztelepüléseken[56]:

20. sz. ábra: Fókusztelepülések

A területi identitás a társadalmi felzárkózási politikának is fontos eszköze, melynek eredménye nemcsak a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei lakosokra (közösségre) hat, hanem közvetve a közjót is gyarapítja, kitüntetett szerepe van a társadalmi konfliktusok megoldásában, a megyéhez való kötődés erősítésében, így a társadalmi kohézió és a társadalmi befogadás biztos

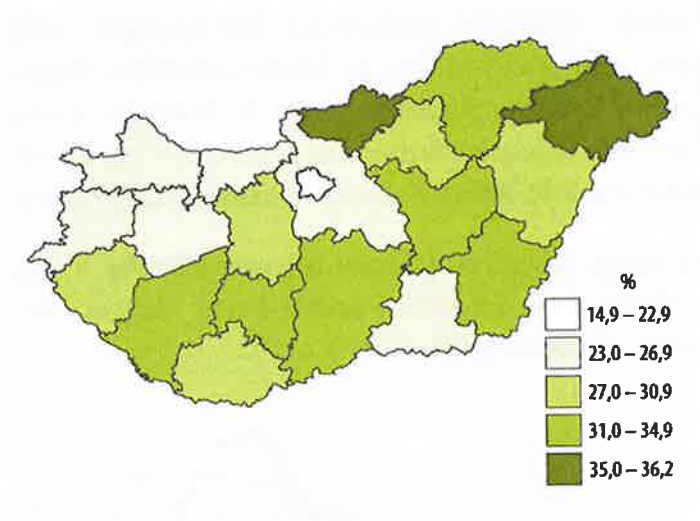
[56] Forrás: Megalapozó dokumentum - Itthon, együtt, közösen, Szabolcs-Szatmár-Beregben

alapja. Az identitás erősítésével tudatosabbá válhatnak a helyi, térségi, megyei közösségek, erősítve az öngondoskodás képességét.

II.5.2. Humán erőforrás

A humán erőforrás jelentős megyei adottság, alapvető hozzáadott értéket képvisel a megyei fejlesztési potenciáljában. A megyei terület- és gazdaságfejlesztés nem választható szét a humán erőforrás állapotától. A demográfiai, foglalkoztatási pillérek metszéspontjában az iskolázottság témaköre áll.

A népesség iskolázottsági szintje Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében elmarad az országos átlagtól.

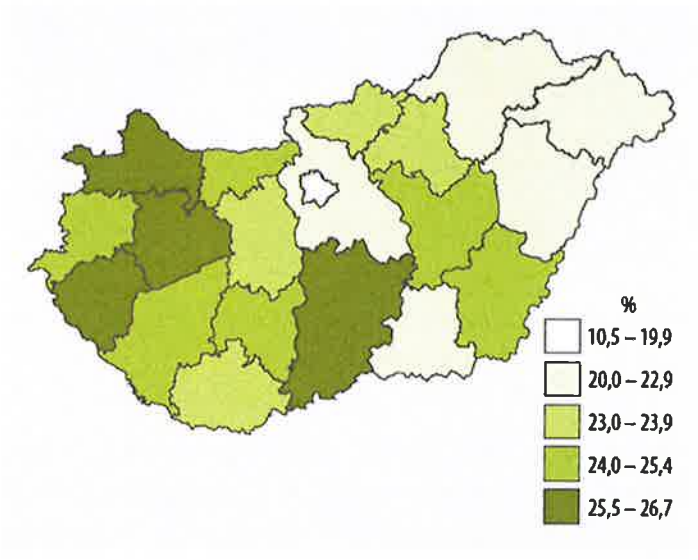
21. sz. ábra: A legfeljebb alapfokú végzettségűek aránya a 15 éves és annál idősebb népességben, % (2016)[57]

Terület	Foglalkoztatott	Munkanélküli	Ellátásban részesülő inaktív	Eltartott	Összesen
Általános iskola 8. évfolyam vagy annál alacsonyabb					
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**48 479**	**6 806**	**81 855**	**31 484**	**168 624**
Ország összesen	516 487	68 814	1 192 898	438 987	2 217 186
Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel					
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**69 161**	**5 142**	**25 345**	**4 203**	**103 851**
Ország összesen	1 173 840	69 545	440 043	66 364	1 749 792
Érettségi					
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**78 454**	**5 286**	**29 755**	**17 071**	**130 566**
Ország összesen	1 581 669	82 261	701 419	333 912	2 699 261
Egyetem, főiskola stb. oklevéllel					
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**45 788**	**1 196**	**13 288**	**2 122**	**62 394**
Ország összesen	1 231 453	29 844	393 932	60 432	1 715 661

[57] Forrás: Mikrocenzus 2016, KSH

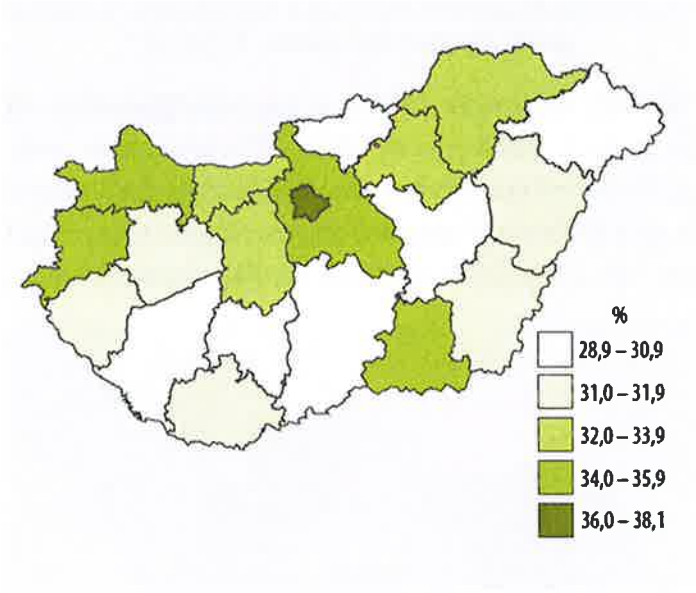
16. sz. táblázat: A 15 éves és annál idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség és gazdasági aktivitás szerint, fő (2016)[58]

A 15 éves és annál idősebb fővárosiak 15%-a, a megyeszékhelyeken élők 19%-a legfeljebb alapfokú végzettségű volt, a községekben élők 37%-ának nem volt általános iskolánál magasabb végzettsége. Budapest után Győr-Moson-Sopron és Pest megyében (23, illetve 24%) volt a legalacsonyabb, míg Szabolcs-Szatmár-Bereg és Nógrád megyében (egyaránt 36%) jóval az országos átlag feletti volt a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya.

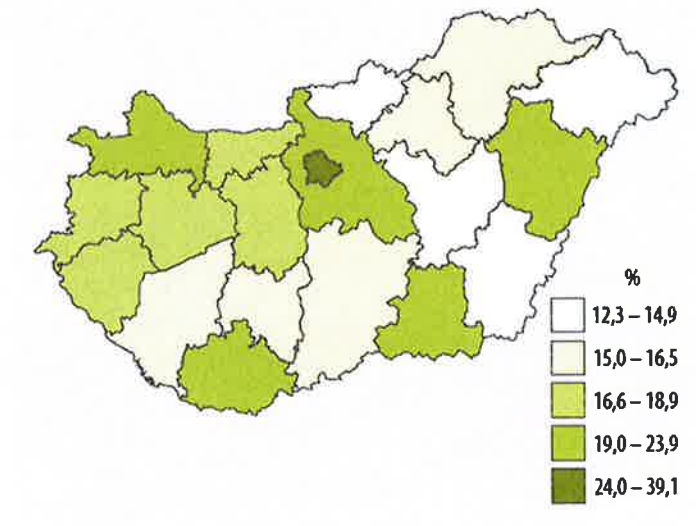
22. sz. ábra: A szakmunkás, szakiskolai végzettségűek aránya a 15 éves és annál idősebb népességben, % (2016)[59]

[58] Forrás: https://www.ksh.hu/mikrocenzus2016/kotet_4_iskolazottsagi_adatok
[59] Forrás: Mikrocenzus 2016, KSH

23. sz. ábra: Az érettségizettek aránya a 18 éves és annál idősebb népességben, % (2016)

A 18 éves és annál idősebb népességből az érettségizettek aránya a fővárosban, a megyeszékhelyeken és a többi megyei jogú városban a legnagyobb (37-38%), a többi városban elérte az országos átlagot (33%), a községekben pedig jóval az átlag alatt maradt (27%). A legfeljebb érettségit szerzők hányada Csongrád és Pest megyében volt a legmagasabb (35-36%), Tolna, Bács-Kiskun és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében pedig a legalacsonyabb (29%).

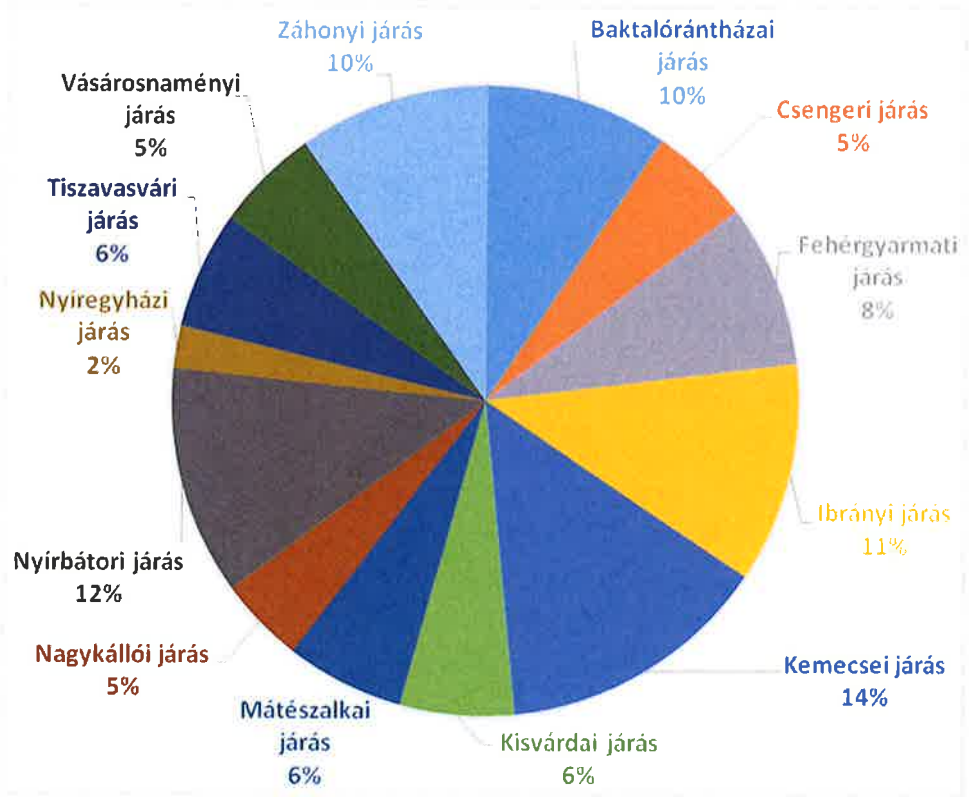
24. sz. ábra: A diplomások aránya a 20 éves és annál idősebb népességben, % (2016)[60]

[60] Forrás: Mikrocenzus 2016, KSH

Jelentős területi különbségek tapasztalhatók a nem dolgozó és nem is tanuló fiatalok arányát tekintve is. A 15-19 évesek között, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 10 százalék körüli az arány (pl. Fejér megyében 2 százalék), a 20-24 éves fiatalok között Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében több mint 30 százalék a nem dolgozók és nem is tanulók aránya (Csongrád megyében például 10 százaléknál kevesebb).[61]

Az alacsony iskolai végzettség, a szakképzettség hiánya, az etnikumhoz tartozás nehezítik a munkaerőpiaci helytállást, mely foglalkoztatási nehézséget, tartós munkanélküliséget, jövedelmi szegénységet, végső esetben kirekesztést eredményezhet. Az alacsony, legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legnagyobb, ahol a 25-50 évesek egynegyede tartozik ehhez a csoporthoz. Az általános iskolák felső tagozatát tekintve az észak-magyarországi és az észak-alföldi megyékben a leggyakoribb az évismétlés, ezen belül is kiugróan nagymértékű Borsod-Abaúj-Zemplén és Nógrád megyében.

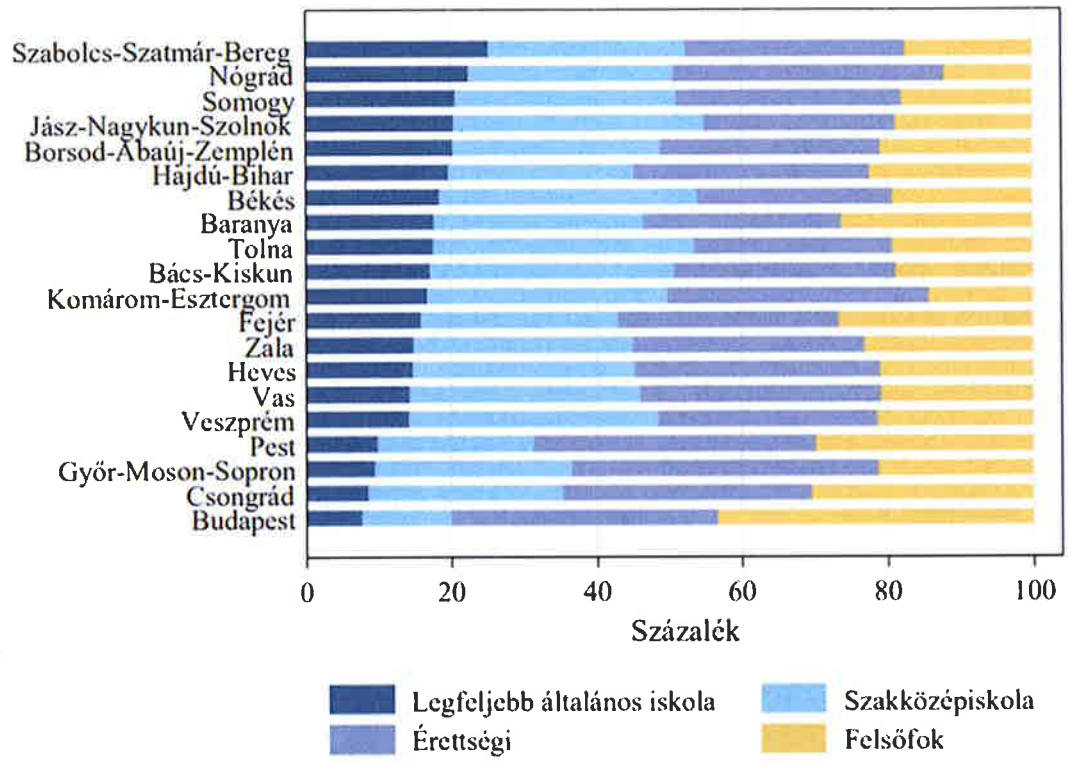
Járási szinten vizsgálva az adatokat: az adott tanítási évben évismétlésre kötelezett tanulók számát elemezve még szembetűnőbbek az egyenlőtlenségek (az adatok a járások tanulólétszámához viszonyított arányokat tükröznek vissza):

[61] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Szolgáltatási Út Térképe (2020)

25. sz. ábra: A 2019/2020. tanév II. félévében évismétlésre kötelezett tanulók aránya[62]

A végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentésének alapja a köznevelési rendszerben tanulmányokat folytató, de lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók kiemelt, komplex támogatása, ami a köznevelési rendszer szintjén elsősorban a korai iskolaelhagyással kiemelten érintett köznevelési intézmények fejlesztésével, illetve az ezen intézmények és pedagógusaik számára nyújtott szakmai szolgáltatások biztosításával érhető el.[63]

26. sz. ábra: A 25-50 éves népesség megoszlása legmagasabb iskolai végzettség szerint, megyék szerint, % (2016)[64]

A megyei adatokból is kitűnik, hogy a köznevelési intézmények száma a szakközépiskolai és a szakgimnáziumi statisztikák kivételével emelkedő vagy stagnáló képet mutat. A két kivétel oka a szakképzési rendszer átalakításában keresendő. A duális képzések, a munkaerőpiacon történő azonnali elhelyezkedés, a kereslethez igazodó képzési rendszer átalakítása nagyon aktív munkaerőpiaci és köznevelési együttműködést feltételez.

Területi egység		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
neve	szintje										
Óvodai											

[62] Forrás: https://www.kir.hu/kir2esl/Lekerdezesek, saját szerkesztésű diagram
[63] Forrás: www.oktatás.hu
[64] Forrás: A közoktatás indikátorrendszere 2017, MTA KRTK KTI

Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	295	291	290	297	298	296	295	294	297	297
Észak-Alföld	régió	665	659	652	678	678	677	676	674	679	680
Összesen	ország	4 358	4 336	4 321	4 532	4 544	4 564	4 574	4 579	4 598	4 608
Általános iskolai											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	230	229	229	247	247	246	246	246	246	258
Észak-Alföld	régió	518	507	510	592	594	591	587	587	590	603
Összesen	ország	3 306	3 252	3 251	3 605	3 621	3 594	3 587	3 585	3 575	3 601
Szakiskolai és készségfejlesztő iskolai											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	6	6	6	5	4	4	4	5	5	6
Észak-Alföld	régió	21	21	21	19	17	14	16	20	19	18
Összesen	ország	151	151	153	153	155	134	159	200	205	201
Szakközépiskolai											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	68	89	100	112	103	74	53	44	36	34
Észak-Alföld	régió	134	153	163	187	174	130	116	99	87	85
Összesen	ország	651	687	690	724	683	598	610	552	514	499
Gimnáziumi											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	83	87	96	93	101	109	120	122	104	101
Észak-Alföld	régió	171	174	182	176	183	188	202	200	181	181
Összesen	ország	876	879	877	869	882	860	894	892	866	858
Szakgimnáziumi											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	61	63	74	78	80	78	68	56	47	49
Észak-Alföld	régió	157	157	165	177	176	167	158	137	124	122
Összesen	ország	939	928	921	979	941	893	830	772	714	685

17. sz. táblázat: A köznevelési intézmények feladat-ellátási helyeinek száma (2010-2019)[65]

Fontos kihangsúlyozni a bölcsődei nevelés fontosságát is. A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermekek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét. A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához. A bölcsődei helyek fejlesztése a szülők munkavállalási esélyeinek növelését, illetve a munka világába történő visszatérését segíti, támogatja. (A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretéből 87 hatályos szerződés köttetett bölcsődei férőhelyek létrehozására vagy fejlesztésére 18,2

[65] Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zoi009b.html (2020)

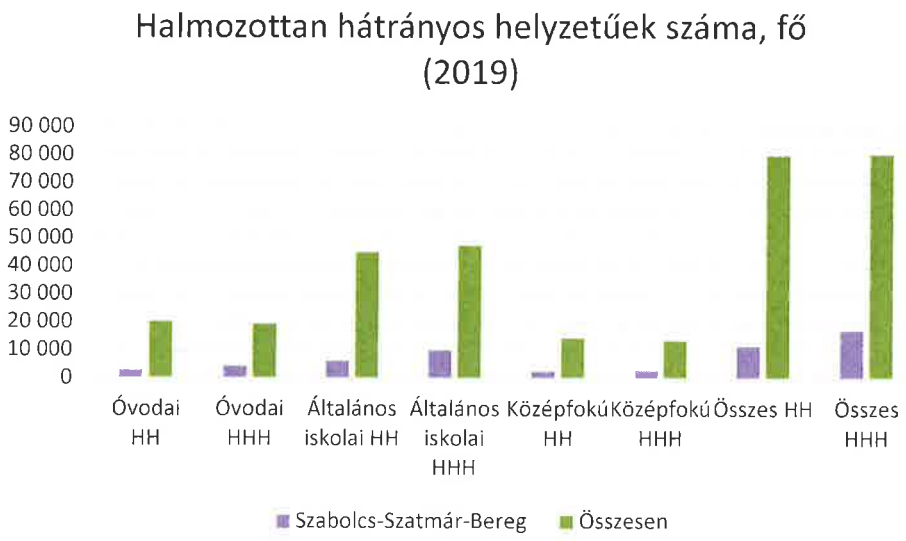
milliárd forint értékben.[66] Település- és gazdaságfejlesztésre gyakorolt hatása megkérdőjelezhetetlen, mértéke a megvalósítás függvényében elemzendő).

Szociális helyzet

A szociális ellátórendszer jelentősen hozzájárul a jövedelmi különbségek és a szegénység enyhítéséhez. A szociális ellátás keretében a személyes gondoskodás intézményei a szociális alapellátásokat és szakellátásokat nyújtják. Valamennyi településen a helyi önkormányzat feladata megszervezni a szociális alapellátásokat. A szociális törvény meghatározza azokat az alapellátásnak minősülő feladatokat, amelyeket a helyi önkormányzatoknak kell biztosítani. Azon elv mentén, miszerint a szolgáltatások működtetésével kapcsolatos feladatoknak és felelősségeknek minél közelebb kell kerülniük a lakossághoz, az a felismerés fogalmazódik meg, hogy az emberek sajátos szükségleteit legjobban az önkormányzatok ismerik, s így lehetővé válik a helyi és egyéni körülményekhez, igényekhez történő ellátás biztosítása. Bár a szociális ellátást döntően az önkormányzatok végzik, viszont az egyház és egyéb karitatív, nonprofit szervezetek egyre nagyobb szerepet vállalnak ezen szolgáltatások biztosításában. Országos viszonylatban a többségében időskorúak számára nyújtott alapellátásokban (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) részesülők megfelelő korú népességen belüli aránya Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legmagasabb.

Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek számát mutatja be az alábbi táblázat (hátrányos helyzetű gyermek, akinél a szülő vagy befogadó alacsony iskolai végzettségű, alacsony foglalkoztatottságú, elégtelen lakókörnyezetben él, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek/fiatal, aki nevelésbe vett, utógondozói ellátásban/tanulói jogviszonnyal rendelkezik, aki gyermekvédelmi kedvezményre jogosult). Az alábbi adatok szerint az országos 80 487 halmozottan hátrányos gyermek 22%-a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében él.

[66] Forrás: www.palyazat.gov.hu

27. sz. ábra: Halmozottan hátrányos helyzetűek száma, fő (2019)

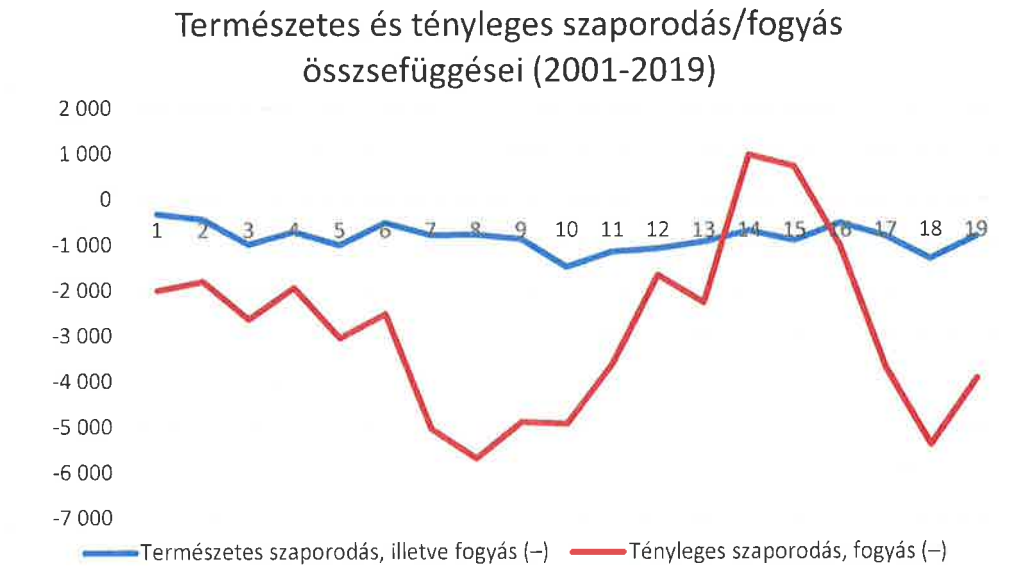
II.5.2.1. Demográfia

Megyei szinten a népmozgalmi folyamatok eltérően alakultak: Csongrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Komárom-Esztergom, Pest, Veszprém, Fejér és Jász-Nagykun-Szolnok megyében több gyermek született, mint egy évvel korábban, ugyanakkor a többi megyében és Budapesten 0,3-7,4%-kal kevesebb csecsemő jött a világra. A legnagyobb mértékű csökkenés Zala megyét jellemezte. A halálozások száma a fővárosban, illetve a megyék több mint felében csökkent (0,1-4,0%-kal), a legnagyobb mértékben Győr-Moson-Sopron és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. A legszámottevőbb növekedést (3,7%-ot) Jász-Nagykun-Szolnok megyében regisztrálták.

A születések és a halálozások egyenlege az ország valamennyi megyéjében és Budapesten is népességfogyáshoz vezetett. A természetes fogyás mértéke Pest, Győr-Moson-Sopron és

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 10%-felett csökkent 2018-hoz képest, míg Jász-Nagykun-Szolnok és Bács-Kiskun megyében hasonló mértékben növekedett a veszteség.

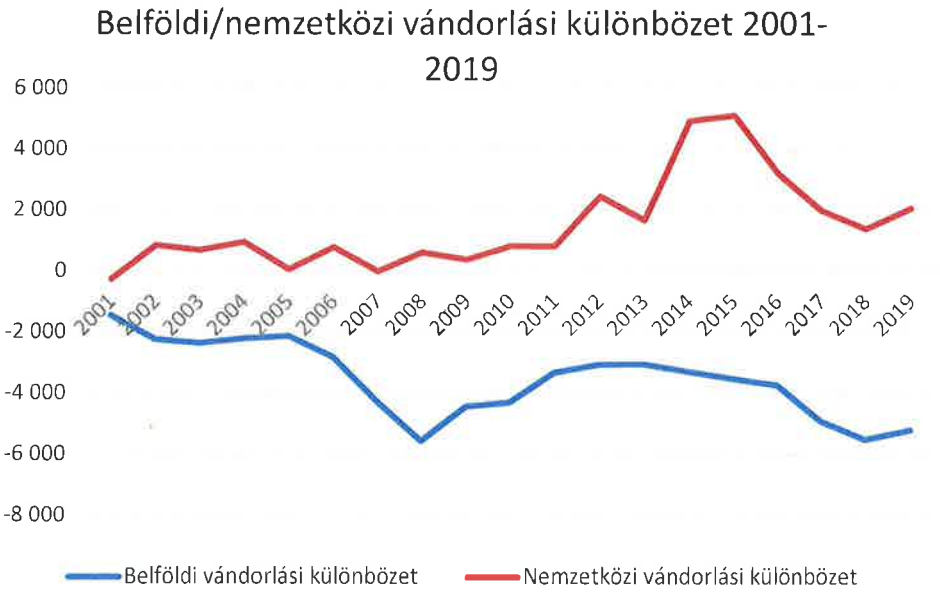
A természetes/tényleges szaporodás, illetve fogyás alakulása alább trend szerint alakult 2001-2019 között:

28. sz. ábra: Természetes és tényleges szaporodás/fogyás összefüggései (2001-2019)

A belföldi vándorlási különbözet mutatója a megyére vonatkoztatva: az odavándorlók és az elvándorlók számának különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva, amely magába foglalja az állandó és az ideiglenes vándorlást is.
A mutató megjelenítése azért fontos, mert egy adott földrajzi terület (jelen esetben a megyénk) népesség vonzó hatását, illetve annak hiányát fejezi ki. Megyénk esetében a tendencia bár csökkenő mértékben, de még mindig negatív tartományban mozog.

A nemzetközi vándorlási különbözet az adott évben megyénkbe bevándorló és kivándorló külföldi állampolgárok számának különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva. Ennek alapján megyénk befogadó.

29. sz. ábra: Belföldi/nemzetközi vándorlási különbözet (2001-2009)

A népesség idősödése országos tendencia. A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre (Az öregedési index az idős korú népességnek 65–X éves a gyermekkorú népességhez 0–14 éves viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az elöregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége.)

Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősek (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. A 99-es öregedési index a megye elöregedéséi folyamatának erősödését mutatja, bár országos viszonylatban még így is Szabolcs-Szatmár-Bereg megye van a 2. legkedvezőbb helyzetben (fontos megjegyezni, hogy az idősellátásra ellátásra várakozók arányszáma 2019. évben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2 166 fő volt - az országos várakozók számának alig 5,4 %-a).

A megye öregedési indexe a 2020. évben 107, az országos értéknél 29,6 %-kal kedvezőbb értéket mutat.

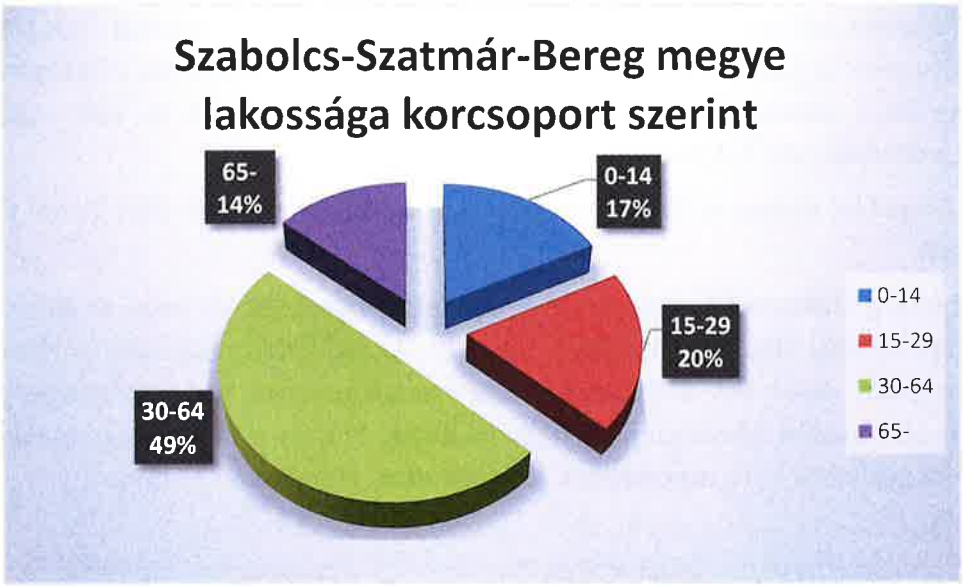
Az idős népesség eltartottsági rátája az idős korú népességnek (65–X éves) az aktív korú (15–64 éves) népességhez viszonyított arányát fejezi ki. Az indikátor a népesség korösszetételéről nyújt információt, amelynek a társadalmi ellátó rendszerekben van jelentősége. A mutató mértéke és változásának iránya azt jelzi, hogy mekkora, és hogy növekvő vagy csökkenő terhet jelent a munkavállalási korú népességnek az időskorúak eltartása.

Területi egység	A gyermeknépesség eltartottsági rátája			Az idős népesség eltartottsági rátája			Az eltartott népesség rátája			Öregedési index		
neve	2001	2012	2020	2001	2012	2020	2001	2012	2020	2001	2012	2020
Budapest	18,6	18,4	20,4	25,7	27,5	31,9	44,3	45,9	52,3	138,3	149,1	156,8
Pest	25,6	24,1	25,7	19,0	21,4	26,7	44,6	45,5	52,5	74,1	89,0	103,9
Fejér	25,2	20,6	22,0	19,5	22,7	29,1	44,7	43,3	51,1	77,7	110,0	132,4

Komárom-Esztergom	24,5	20,9	22,1	19,7	23,4	28,6	44,2	44,3	50,7	80,7	112,0	129,5
Veszprém	24,1	19,9	21,2	20,7	24,7	31,8	44,9	44,7	53,0	86,0	124,3	149,6
Győr-Moson-Sopron	23,0	20,5	22,4	20,9	23,1	27,1	43,9	43,6	49,5	91,2	112,6	121,2
Vas	23,5	19,1	20,1	22,2	24,7	30,8	45,7	43,9	50,9	94,4	129,4	153,4
Zala	22,8	18,7	19,9	23,3	26,4	34,7	46,2	45,1	54,6	102,1	141,2	174,6
Baranya	23,4	20,3	21,1	21,6	25,3	32,3	45,0	45,6	53,3	92,2	124,2	153,2
Somogy	24,8	20,6	20,9	22,7	25,7	34,1	47,5	46,3	55,0	91,6	125,0	163,1
Tolna	24,9	20,1	21,4	22,5	25,2	33,5	47,5	45,3	54,9	90,4	125,3	156,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	28,4	23,8	24,4	21,6	24,0	29,3	50,0	47,8	53,7	76,0	101,0	119,7
Heves	24,3	21,6	22,2	24,5	27,0	33,2	48,8	48,5	55,4	100,8	125,0	149,5
Nógrád	24,8	21,2	21,2	23,5	26,7	33,0	48,3	47,8	54,2	94,7	126,0	155,9
Hajdú-Bihar	27,4	22,3	22,7	20,1	22,2	28,1	47,6	44,5	50,7	73,4	99,6	123,8
Jász-Nagykun-Szolnok	26,3	21,9	22,7	23,1	25,9	31,9	49,4	47,8	54,6	88,1	118,5	140,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**30,6**	**24,7**	**23,5**	**19,3**	**19,7**	**25,2**	**49,9**	**44,3**	**48,7**	**63,1**	**79,9**	**107,0**
Bács-Kiskun	25,4	21,2	22,2	22,9	25,7	31,7	48,4	46,9	54,0	90,3	121,5	142,7
Békés	24,9	20,1	19,9	24,9	27,4	34,9	49,8	47,5	54,8	100,3	136,6	175,7
Csongrád-Csanád	23,4	19,9	20,5	22,7	26,0	32,3	46,1	45,8	52,8	96,8	130,5	157,8
Összesen	**24,3**	**21,1**	**22,2**	**22,2**	**24,6**	**30,3**	**46,5**	**45,7**	**52,5**	**91,3**	**116,4**	**136,6**

18. sz. táblázat: Eltartottsági ráta, öregedési index (2001-2020)[67]

Míg megyénk népessége 2001 és 2011 között több, mint 4 %-kal csökkent, addig a 65 év fölötti népesség aránya 2 %-kal emelkedett. Az országos adatokhoz képest második legalacsonyabb az öregedési ráta, ugyanakkor megyénkben is megjelenik az öregedési tendencia. A lent található grafikon a lakosság korcsoport szerinti megoszlását ábrázolja 2011. évi népszámlálási adatokat vizsgálva.

30. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakossága korcsoport szerint (2011)[68]

[67] Forrás: KSH adatbázis, 2020
[68] Forrás: http://www.ksh.hu/nepszamlalas

A „demográfiai öregedés" a maga átütő társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelent, az élettartam meghosszabbodása nagyon is örvendetes jelenség. Meghosszabbodott az idős kor periódusa és ez az életszakasz gazdaságilag, pénzügyileg, szociálisan, egészségi szempontból igen jelentősen eltér az aktív kortól. Ezeknek a kihívásoknak a toleráns kezelése része a társadalmi szolidaritásnak.[69]

Magyarországon az ellátottak száma csökkent 2019 folyamán, ugyanakkor az ellátások reálértéke változatlan maradt. Hazánkban minden ötödik ember öregségi nyugdíjas volt, arányuk az összes ellátotton belül a fővárosban volt a legmagasabb, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legalacsonyabb. Az öregségi nyugdíj feltétele a nyugdíjkorhatár elérése és az előírt szolgálati idő összegyűjtése. A népesség korösszetétele mellett egy adott terület gazdasági helyzete és az ott élők egészségi állapota is befolyásolja az öregségi nyugdíjasok arányát. Erősen korlátozott munkavállalási lehetőségeknél vagy rossz egészségi állapot esetén nehezebb megszerezni a nyugdíjjogosultságot. Az öregségi nyugdíjasok aránya az összes ellátotton belül Budapesten volt a legmagasabb (88%), valamint (Komárom-Esztergom megye kivételével) a közép- és a nyugat-dunántúli megyékben haladta még meg a 80%-ot. A megyék közül Szabolcs-Szatmár-Bereg volt az egyetlen, ahol az öregségi nyugdíjasok aránya 70% alatt maradt, miközben a megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásokban és a főellátásként özvegyi nyugdíjban részesülők együtt az ellátottak közel negyedét tették ki (24%). Budapesten utóbbiak mindössze 8%-os arányt képviseltek.

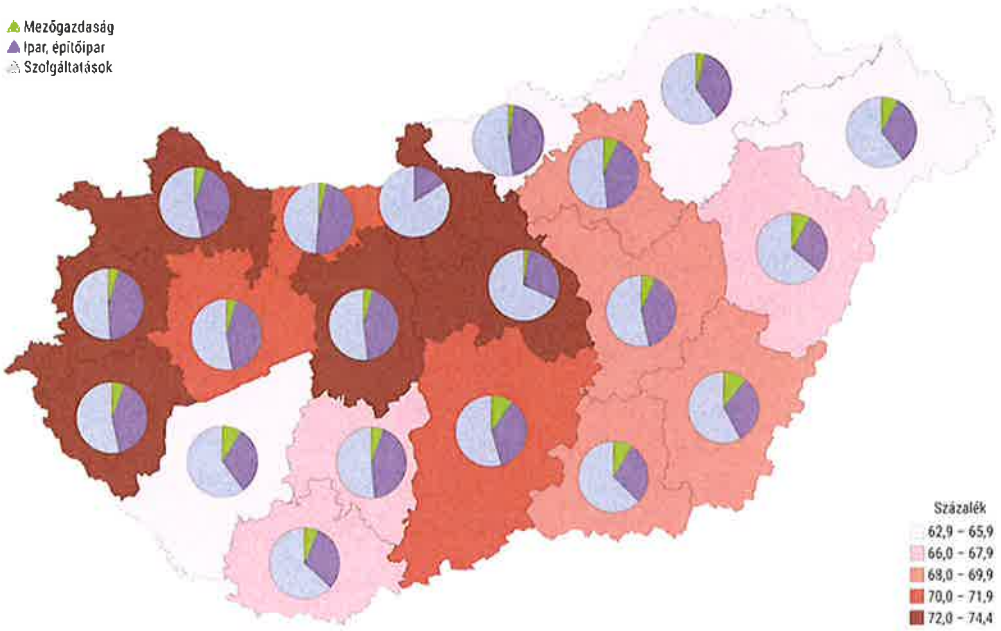
Az öregségi nyugdíj átlagos összege jelentős területi különbségeket mutatott. A budapesti adat kiemelkedő: 161 ezer forint, az országos átlagot 26 ezer forinttal, a Bács-Kiskun megyei legalacsonyabb értéket 41 ezer forinttal haladta meg. Az országos átlagnál magasabb összegű ellátást Budapesten kívül csak Pest megyében, valamint Közép-Dunántúlon (Komárom-Esztergom és Fejér megyében) folyósítottak. Az Alföld három megyéjében, Bács-Kiskun, Békés és Szabolcs-Szatmár megyében nem érte el a 121 ezer forintot sem a havi átlagos összeg. A 100 ezer forintnál kisebb összegű nyugdíjban részesülők aránya sajnos megyénkben volt a legmagasabb 37–39%, míg Budapesten 18% alatt maradt.[70]

[69] Forrás: Öregedés és társadalom (Dobossy – S. Molnár – Virágh), demografia.hu
[70] Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/nyugdij/nyugdij19.pdf

II.5.2.2.Foglalkoztatás

Országosan 77 ezer üres álláshelyet tartottak nyilván 2020 első negyedévében, 20%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Tíz üres álláshelyre átlagosan 37 álláskereső jutott. Míg Budapesten a 2020. március végi üres álláshelyek száma 1,3%-kal meghaladta a nyilvántartott álláskeresők létszámát, addig Békés megyében tíz helyre 87 álláskereső jutott.

Március végén 9,4 ezer betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván megyénkben 2020. első három hónapjában, számuk 23%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. Tíz üres álláshelyre 33 álláskereső jutott, 5-tel több, mint 2019 márciusában.

31. sz. ábra: A 15-64 éves népesség foglalkoztatási rátája, a foglalkoztatottak megoszlása nemzetgazdasági szektoronként, megyénként, % (2019)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2019 IV. negyedévében a 15-74 éves népesség 61,4%-a, 258 ezer fő volt gazdaságilag aktív, számuk 3,7%-kal kevesebb volt, mint egy évvel korábban. Az aktivitási arány 1,6 százalékponttal elmaradt az országostól. A munkaerőpiacon 238 ezer fő foglalkoztatottként, 20 ezer fő munkanélküliként jelent meg. A foglalkoztatottak száma a hazai növekedéssel szemben csökkent, a munkanélkülieké az országosnál jelentősebb mértékben fogyott 2018 IV. negyedévéhez képest. A foglalkoztatási ráta 56,5%, a munkanélküliségi ráta 7,9% volt, előbbi 4,4 százalékponttal alacsonyabb, utóbbi 4,6 százalékponttal magasabb volt az országos átlagnál. A munkanélküliségi ráta a megyéket és a fővárost tekintve itt volt a legmagasabb. Az inaktívak száma 162 ezer főt tett ki, 3,1%-kal többet az egy évvel korábbinál.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében – 2019-ben – a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 252 ezer, a családi kedvezmény nélkül számított havi nettó átlagkereset 168 ezer forint volt. Közfoglalkoztatottak nélkül számolva a bruttó átlagkereset 287 ezer, a nettó átlagkereset 191 ezer forintra emelkedett.

(Ugyanezen adatok lassú növekedést mutatnak 2020 I. negyedévében Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, hiszen a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 265 ezer, az adókedvezmény nélkül számított havi nettó átlagkereset 176 ezer forint volt. Közfoglalkoztatottak nélkül számolva a bruttó átlagkereset 301 ezer, a nettó átlagkereset 200 ezer forintra emelkedett).

A bruttó és nettó átlagkereset – a közfoglalkoztatottakkal együtt számítva – egyaránt 10,7%-kal múlta felül a 2018. évit, a növekedés üteme kisebb volt az országosnál. A keresetek 31,4%-kal alacsonyabbak voltak, mint országosan.

A keresetnövekedés a versenyszférában 12,3, a költségvetési szférában 8,0%-ot tett ki. Az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete a versenyszférában 271 ezer, a költségvetési szférában 231 ezer forint volt.

A legmagasabb átlagkeresetű művészet és szabadidő, valamint víz- és hulladékgazdálkodás nemzetgazdasági ágak bruttó átlagbére 90, illetve 72 ezer forinttal meghaladta a megyei átlagot.

Az átlagkereset a fizikai foglalkozásúaknál 13,4, a szellemieknél 7,2%-kal emelkedett. A fizikai foglalkozásúak bruttó átlagkeresete 200, a szellemieké 335 ezer forintra bővült. A fizikai foglalkozásúak keresete itt volt a legalacsonyabb.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2019. december végén 24 ezer álláskeresőt tartottak nyilván, számuk az egy évvel korábbihoz képest az országosnál (2,9%) nagyobb mértékben, 14%-kal csökkent. A pályakezdő álláskeresők száma (2776 fő) 14%-kal visszaesett, az összes álláskeresőhöz viszonyított arányuk 12% volt. Utóbbi arány itt a legmagasabb a főváros és a megyék között.

Az álláskeresők 40%-a legfeljebb 3 hónapja, 27%-a tartósan, egy évet meghaladóan nem tudott elhelyezkedni. A tartósan állás nélkül lévők száma 6,1%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest.

Az álláskeresők 55%-a legfeljebb az általános iskola 8 osztályával, 22%-a szakmunkás, szakiskolai bizonyítvánnyal, 20%-a érettségivel, illetve technikusi végzettséggel, 2,9%-a diplomával rendelkezett.

A nyilvántartott álláskeresők 35%-a szociális ellátásban, 13%-a álláskeresési járadékban, 10%-a álláskeresési segélyben részesült, 42%-uk nem kapott semmilyen pénzügyi ellátást. Az ellátottak aránya az előző év azonos időpontjához viszonyítva 0,2 százalékponttal nőtt.[71]

A személyi jövedelemadózás kiemelt adati között a NAV adatbázis alapján Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a bevallók száma 276 890 fő, munkaviszonyból származó jövedelem 527 750 millió forint, önálló tevékenységből származó 18 395 millió forint, mezőgazdasági őstermelői tevékenységből 1 037 millió forint. 2018-as NAV adatok alapján az egy főre jutó összevonás alá eső jövedelem 2 192 ezer forint.

A foglalkoztatottság térségenként eltérő gazdasági szerkezete eltérő kitettséget is jelent a COVID-19 okozta válság kezelésében.[72] Jelentősen javult 2013 és 2019 között a munkaerőpiaci helyzet: nőtt a 15-64 évesek gazdasági aktivitása, ami bővülő foglalkoztatottság és csökkenő munkanélküliség mellett ment végbe. A foglalkoztatottság minden megyében nőtt, a legnagyobb mértékben a kedvezőtlen munkaerőpiaci helyzetű térségekben, így a területi különbségek valamelyest csökkentek. A foglalkoztatási ráta a gazdaságilag legfejlettebb területeken, leginkább Győr-Moson-Sopron és Vas megyében, valamint a fővárosban haladja meg az országos átlagot (70,1%).

---

[71] Forrás: TOP 100 (2019)

[72] Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/ter_kul_jarvany/index.html#afoglalkoztatottsgtrsgenknteltrgazdasgiszerkezeteeltrkitettsgetisjelent

A 15-64 évesek munkanélküliségi rátája minden megyében csökkent, országosan 11,3%-ról 3,5%-ra mérséklődött 2010 óta. A legnagyobb munkanélküliség 2019-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg, Nógrád és Baranya megyét jellemezte.

A mezőgazdaságban az alföldi megyékben, a járvány miatt kialakult helyzet által jobban érintett iparban, építőiparban a közép- és nyugat-dunántúli megyékben, a szolgáltatásban pedig Budapesten dolgoznak a legnagyobb arányban.

A kedvező munkaerőpiaci tendenciákat töri meg a járványügyi helyzet. A kedvezőtlen folyamatok azon térségeket érinthetik érzékenyebben, ahol például a feldolgozóipar és a turizmus gazdasági súlya jelentős.

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási szerződés megkötésének helye szerint a résztvevők havi átlagos létszáma 2020. januárban Szabolcs-Szatmár-Bereg (20,3 ezer fő) és Borsod-Abaúj-Zemplén (19,8 ezer fő) megyékben volt a legmagasabb. A hosszabb idejű közfoglalkoztatásban dolgozott a résztvevők 50,4 százaléka az országos arányt tekintve. Komárom-Esztergom (87,3%), Baranya (72,3%), Veszprém (71,4%), Győr-Moson-Sopron (70,5%), Nógrád (70,0%), megyéken belül volt a legnagyobb súlyú ez a programtípus. A közfoglalkoztatottak 36,3 százaléka dolgozott járási mintaprogramban. Az országos átlagnál jóval magasabb súlyú ez a programtípus Hajdú-Bihar (51,9%), Békés (50,9%) és Szabolcs-Szatmár-Bereg (48,1%) megyékben. A közfoglalkoztatottak nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyított súlya 2020 januárjában Szabolcs-Szatmár-Bereg (44,8%) megyében volt a legmagasabb.[73]

A közmunkások arányában is jelentős területi különbségeket látunk, ami – akárcsak a munkanélküliek aránya esetében – összefügg azzal, hogy milyen területi különbségek vannak a népesség iskolai végzettségében.

II.5.3.Kulturális adottságok

A megye kulturális életének meghatározó szereplői között muzeális intézményeket, könyvtárakat, színházakat és levéltárat találunk. A könyvtári terület legfőbb szereplője a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, emellett 235 települési nyilvános könyvtár és jelentős számú könyvtári információs és közösségi hely van jelen a megyében. Az egyetlen kőszínház a Nyíregyházán működő Móricz Zsigmond Színház. A megye jelentős kulturális fesztiváljai (Nyírbátori Zenei Napok, Zoárd Napi Sokadalom, Határon Túli Magyar Színházak Fesztiválja, Kenderes Napok, Fényes Napok, Szamos Feszt, Határmenti Világzenei Fesztivál, PanyolaFeszt, stb.) identitásformálóak, turisztikai szempontból meghatározóak. A nyíregyházi VIDOR Fesztivál kulturális és turisztikai szempontból is meghatározó esemény.

[73] Forrás: https://kozfoglalkoztatas.kormany.hu/

A múzeumok közül a legjelentősebb a Jósa András Múzeum, amely mellett további múzeumok működnek megyénkben (pl. Szatmári Múzeum, Beregi Múzeum, Rétközi Múzeum, Báthori István Múzeum, Vasvári Pál Múzeum, Vay Ádám Muzeális Gyűjtemény stb.). A megyében található múzeumok esetében strukturális változás figyelhető meg az elmúlt években. Az egy szervezeti struktúrába tartozó nyíregyházi Jósa András Múzeum 2013-ban kapta meg a megyei hatókörű városi múzeum besorolást, a Sóstói Múzeumfalu területi múzeummá vált, míg a Kállay Gyűjtemény közérdekű muzeális gyűjtemény lett. A megyében két olyan múzeum is található, amely a Magyar Nemzeti Múzeum tagintézménye lett: a nyírbátori Báthori István Múzeum, illetve a vajai Vay Ádám Muzeális Gyűjtemény.

Hasonló változásokon esett át a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár is az utóbbi években. Korábbi fenntartójuk a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat volt, 2012. január 1-től október 1-ig pedig a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Intézményfenntartó Központ alá tartoztak. Jelenleg a Magyar Nemzeti Levéltár tagintézményeként működnek. Egyre fontosabb szerepet töltenek be a helytörténeti gyűjtemények.

A megye kulturális palettáját színezik a muzeális/levéltári intézményi kereteken túl működő állandó kiállítási helyszíneket (például az ország keleti felében egyedülálló Vadászati Kiállítás, amely közel 600 m^2-en került kialakításra Vásárosnaményban).

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, középkori templomokban Magyarország egyik leggazdagabb vidéke, a középkori templomoknak itt olyan sűrű hálózatuk maradhatott fent, amely egyedülálló. Szatmár és Bereg középkori egyházi örökségének egyedi hangulatát idézik a kisméretű templomok, a melléjük épített fa harangtornyok, a gazdagon fennmaradt középkori freskók, a festett karzatok, a díszes kazettás mennyezetek, faragott szószékek. A Középkori Templomok Útja tematikus útvonal (területileg a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg, a romániai Szatmár és az ukrajnai Kárpátalja megyén halad keresztül) a Kárpát-medencében egyedülálló vallási és kulturális örökséget (többek között Europa Nostra díjas templomokat) mutatja be az érdeklődő közönségnek.

II.5.4. Civil aktivitás

A civil és társadalmi szféra együttműködési metszéspontjain a bevált együttműködési formákon túl, a partnerség irányelveinek és szabályainak kereteit, a további együttműködés fejlesztésének lehetséges módjait kell meghatározni. Cél a megyei civil társadalom erősítése, az önkormányzatok és a civil szervezetek közötti együttműködés harmonizálása, valamint a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának elősegítése.

A civil és társadalmi szervezetek szerepe Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében meghatározó.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a bejegyzett nonprofit szervezetek száma körülbelül 2900 db.

A Civil Információs Centrumok (CIC-ek) hálózatát a társadalmi és civil kapcsolatokért felelős miniszter működteti és ellenőrzi. Helyettes államtitkári tájékoztató szerint a Civil Információs Centrum országos hálózati szinten 2020. július 1-jétől, immár Civil Közösségi Szolgáltató Központ (röviden: Civil Központ) elnevezéssel működik tovább. A pályázati úton elnyert címet olyan civil szervezetek viselhetik, amelyek vállalták, hogy a Civil tv. 52. §-ában és a címpályázati felhívásban meghatározott feladataikat ellenszolgáltatás nélkül nyújtják. A támogató, szolgáltató hálózat 2012. július 1-jén kezdte meg működését. A Civil Központokat működtető civil szervezetek minden megyében és a fővárosban kialakították irodáikat és várják a tanácsra, segítségre szoruló, vagy informálódni vágyó civil szervezetek képviselőit, munkatársait. A Civil Központok feladatát képezi többek között a civil szervezetek működésének szakmai támogatása, fenntarthatóságuk erősítése, továbbá az államháztartás alrendszereiből nyújtott támogatások szabályszerű felhasználásának elősegítése.

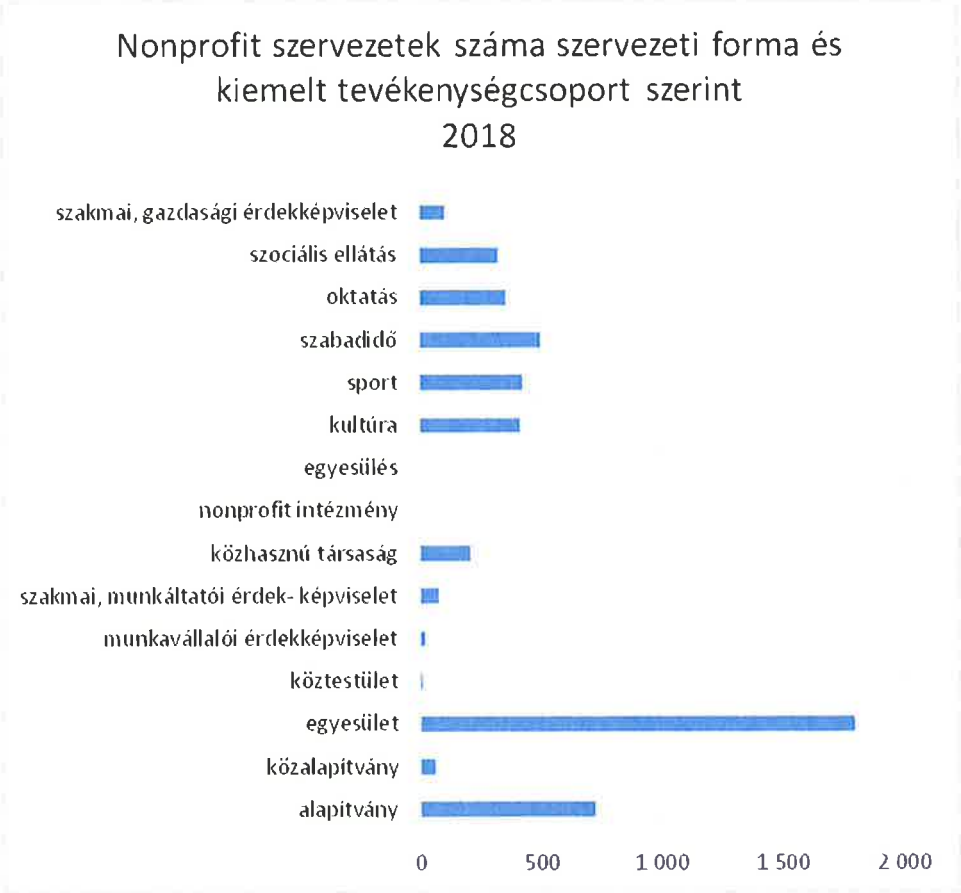
A Civil Központok által nyújtott főbb szolgáltatások a következők:

- segítséget nyújtanak a civil szervezetek számára az adminisztratív kötelezettségek teljesítéséhez;
- tájékoztatást nyújtanak támogatási lehetőségekről, pályázati kiírásokról;
- gyakorlati segítséget kínálnak és egyénre szabott tanácsadást végeznek civil szervezetek számára (jogi, közhasznúsági kérdésekben; pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben; pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan; számítógép-kezelés területén);
- elősegítik a kommunikációt és ösztönzik az együttműködést a szektoron belül, és a szektorok között egyaránt.

Megyénkben működő Civil Központ minden járásban aktív szerepet tölt be, szoros partnerségben az önkormányzatokkal és a társadalmi szereplőkkel.

Magyarországon nőtt a nonprofit szervezetek nemzetgazdaságon belüli súlya 2018-ban a nonprofit szférában az előző évinél 340-nel több, összesen 61 491 szervezet működött. A szektor arculatának meghatározó tényezői évek óta konstansnak tekinthetők: míg a klasszikus civil szervezetek számosságukkal (az egy évvel korábbi adatokkal egyezően mintegy 54 ezer), addig a nonprofit vállalkozások magas bevételeikkel (átlagosan 250 millió forint) jellemzik ebben az évben is a szektort. Makroszinten a szektor időbeni fejlődését a működő szervezetek számának, a bevételek reálértékének és a foglalkoztatottak létszámának a változásával lehet érzékeltetni.

Fentiek megyénk civil életére is jellemzőek alábbiak szerint:

32. sz. ábra: Nonprofit szervezetek száma szervezeti forma és kiemelt tevékenységcsoport szerint (2018)[74]

[74] Forrás: KSH adatbázis 2018, saját szerkesztésű táblázat

II.6. INFRASTRUKTÚRA

II.6.1. A közlekedési hálózat

A megye nemzetközi kapcsolatai közúton és vasúton is biztosítottak Ukrajna és Románia felé. Az ukrán határszakaszon 5 közúti és két vasúti, a román határszakaszon 2 közúti és 1 vasúti határátkelőhely szolgálja a személy és áruforgalmat. Jelentős nemzetközi forgalom bonyolódik le a 4. sz. és 41.sz. elsőrendű főutakon, a nemzetközi gyorsforgalmi kapcsolat azonban hiányzik. A megyén halad át az V. sz. nemzetközi korridor (Velence-Triest-Ljubljana-Budapest-Ungvár-Lvov) részét képező M3 autópálya. Ez kapcsolja be a megyét az országos gyorsforgalmi hálózatba, illetve köti össze a fővárossal.[75]

A Magyarország és Egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény szerint az M3 autópályából Vásárosnaménynál fog kiágazni az M34 Záhony felé. Így két határátkelőhely fogja biztosítani az ország és egyben a megye nemzetközi gyorsforgalmi kapcsolatát Ukrajna felé.

A nemzetközi gyorsforgalmi kapcsolatot Románia felé biztosító M49 gyorsforgalmi út nyomvonalát meghatározták részletes tervek alapján.

A szomszédos megyeszékhely Miskolc elérhetőségét a 38.-37. sz. II. rendű főutak biztosítják. Debrecen a 4. sz. I. rendű főúton (illetve az M3-as autópályán Nyíregyháza-Görbeháza-Debrecen vonalon) érhető el.

A határ menti települések szempontjából egyre meghatározóbb a határon túli nagyvárosok elérhetősége.

A térség megyeszékhelyeinek vasúti kapcsolatát az országos törzshálózati vasútvonal biztosítja. Nyíregyházáról Miskolc másfél óra alatt (Intercity-vel 1 óra), Debrecen 40 perc menetidővel érhető el. A vasútvonal a határon túli nagyvárosok közül Ungvárral és Munkáccsal teremt kapcsolatot, illetve Románia felé Nagykároly érhető el országos mellékvonalon keresztül, a Tiborszállási vasúti határátkelőnél.

A légi közlekedést tekintve Nyíregyháza rendelkezik egy, a nemzetközi forgalom számára nyitott repülőtérrel. A 2008 évi Országos Területrendezési Tervben a Nyíregyházi repülőtér „kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérré fejleszthető repülőtérként szerepel, a 2018 évi Országos Területrendezési Terv nem tartalmazza.

A Tisza, mint határfolyó, lehetőséget biztosít a szomszédos országokkal való kapcsolatra, a folyó hajózhatósága azonban csak a turisztikai, illetve sport célú hajózásra ad lehetőséget.

[75] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

II.6.1.1. Közúti kapcsolatok

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét az M3 autópálya kapcsolja be az ország gyorsforgalmi hálózatába. Az M3 autópálya jelenleg Vásárosnaményig épült ki, biztosítja a megyeszékhely, Nyíregyháza jó elérhetőségét.

ÚT SZÁMA	HONNAN	HOVÁ
NEMZETKÖZI SZINT (AUTÓPÁLYA, GYORSFORGALMI ÚT)		
M3	Budapest	Nyíregyháza - Vásárosnamény
M34 (tervezett)	M3 autópálya Vásárosnamény	Záhony térsége országhatár
M49 (tervezett)	M3 autópálya Őr térsége	Csengersima országhatár
ORSZÁGOS SZINT (I. ÉS II. RENDŰ FŐÚT)		
4.sz I. rendű főút	Budapest	Záhony
41. sz. I rendű főút	Nyíregyháza	Beregsurány országhatár
36. sz II. rendű főút	Polgár	Nyíregyháza
38. sz. II. rendű főút	37 sz. főút Tokaj	Nyíregyháza
49. sz. II. rendű főút	41.sz. főút Vaja	Csengersima országhatár
338. sz. II. rendű főút	M3	36. sz. főút
381. sz. II. rendű főút	Sátoraljaújhely	Kisvárda
403. sz. II. rendű főút	M3	4. sz. főút
471. sz. II. rendű főút	Debrecen	Mátészalka
491. sz. II. rendű főút	49. sz. főút Győrtelek	Tiszabecs országhatár
REGIONÁLIS, TÉRSÉGI SZINT		
4911. jelű út	Nyíregyháza	Nyírbátor
4102. jelű út	Nagykálló	Nyíradony
3834. jelű út	Nyíregyháza	Tiszakanyár
4915. jelű út	Nyírbátor	Mérk
4105. jelű út	Nyírbátor	Anarcs
4117. jelű út	Vásárosnamény	Mátészalka
4918. jelű út	Mátészalka	Mérk
4108. jelű út	Vásárosnamény	Kisvárda
4115. jelű út	Vásárosnamény	Záhony
4127. jelű út	Csengersima	Beregsurány

19. sz. táblázat: A megyét érintő meglévő és tervezett nemzetközi, országos és térségi jelentőségű utak[76]

A megyét átszeli a 4. sz. elsőrendű főút, melyen jelentős nemzetközi forgalom is bonyolódik, mind személy-, mind áruforgalom tekintetében. A másik elsőrendű úthálózati elem a 41. sz. főút, mely a megyeközpont Nyíregyháza és az országhatár (Beregsurány) között tart kapcsolatot. A két elsőrendű főút együttes hossza a megyére vetítve 165,6 km, úthálózaton belüli aránya 7,9%, ami alacsonyabb az országos átlagnál (8,8%).

A 4. számú Budapest-Záhony főút teljes hosszban külterületi jellegű, elkerüli a települések belterületét, kivéve Tuzsér területén.

[76] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

A 41. számú Nyíregyháza-Beregsurány főút – mint a Beregsurány határátkelőhely kapcsolati útvonala – jó állapotban van, de a csomópontok, átkelési szakaszok forgalombiztonsági kérdéseit elemezve indokolt több helyen közúti csomópontok létesítése. A 41. sz. főútnak jelenlegi nyomvonalán 9 településen van átkelési szakasza, elkerülő úti szakasza nincs. Az érintett települések: Oros, Napkor, Apagy, Levelek, Baktalórántháza, Vásárosnamény-Gergelyiugornya, Tákos, Csaroda, Beregsurány. A Nyíregyháza-Vásárosnamény szakaszon a párhuzamos M3 autópálya miatt az átkelési szakaszok nem okoznak problémát.

A 36. számú Polgár-Nyíregyháza főút a szinte párhuzamos M3 autópálya megépülése után hálózati szerepkörben veszített jelentőségéből. Kedvezőtlen szakasza a főútnak a Tiszavasvárin átvezető átkelés. További átkelési szakaszok: Vajdabokor, Nagycserkesz. A 38. számú Bodrogkeresztúr-Nyíregyháza főút irányonként 1-1 sávos a megye területén, Nyírtelken, Virányoson és Rakamazon van átkelési szakasza. A 49. számú Rohod-Mátészalka-Csengersima főút, a határátkelőhely közúti kapcsolata. Kedvezőtlen vonalvezetésű, nagyon sok az átkelési szakasz. A főút 9 települést szel át, elkerülő szakasza nincs. A burkolat állapota nem megfelelő. Szakaszos felújítások történtek, megoldást az M49 ütemezett kiépítése jelent. A 338. számú főút az M3 autópálya és a 36. számú főút között Nyíregyháza belterületének elkerülését biztosítja nyugat felől. A 381. számú Sátoraljaújhely-Cigánd-Kisvárda főút a Cigánd- Dombrád közötti Tisza-híd megvalósítása után összekötő utak nyomvonalán jött létre. A 471. számú Debrecen-Mátészalka főút regionális jelentőségű út. A sok átkelés (a megye területén 6 település), a kissugarú ívek miatt kedvezőtlen kialakítású. A főút fejlesztése a Hajdú-Bihar megyei szakaszon (Debrecen-Nyíradony) befejeződött.

A 491. számú Győrtelek-Fehérgyarmat-Tiszabecs főút a Tiszabecsi közúti határátkelőhely hálózati kapcsolata, a határátkelőhely csak személyforgalomra megnyitott. Az útszakasz elsősorban Fehérgyarmat és a környező települések forgalmát bonyolítja le.

Az összekötő-, bekötő-, valamint vasútállomáshoz vezető utak megyén belüli együttes hossza 1 721 794 m (82%), ami megegyezik az országos átlaggal (82,1%).

Magyarországon, így a megyében is a közlekedési infrastruktúrában a legfőbb gondot a közúthálózat minősége jelenti. Az üzemeltető szervezetek nem tudják garantálni a hálózat állagmegóvó fenntartását. Az alsóbbrendű hálózat fejlesztése további és folyamatos tennivalót jelent.

A közúti közlekedés másik jellemző forgalmi problémája a tiszai és szamosi átkelések kérdése. A megyében a Tiszán 5, a Szamoson 2 közúti híd van. A hidakra vezető utakra jelentős forgalom hárul.

A megye térségi jelentőségű mellékútjai elsősorban a főutak által nem érintett, jelentősebb települések kapcsolatát biztosítják:

- 3834 jelű Nyíregyháza-Nagykalász-Dombrád-Tiszakanyár ök. út
- 4105 jelű Kisvárda-Baktalórántháza ök. út
- 4108 jelű Kisvárda-Vásárosnamény ök. út
- 4115 jelű Záhony-Vásárosnamény ök. út

- 4911 jelű Nyíregyháza-Nyírbátor ök. út
- 4915 jelű Nyírbátor-Vállaj ök. út
- 4102 jelű Nagykálló-Balkány-Nyíradony ök. út
- 4117 jelű Vásárosnamény-Mátészalka ök. út
- 4918 jelű Mátészalka-Vállaj ök. út
- 4127 jelű Beregsurány-Fehérgyarmat-Csengersima ök. út.

Az OTrT a gyorsforgalmi úthálózat továbbvezetéseként az M3-as autópálya nyomvonalát Vásárosnaménytól Barabás felé jelöli és Záhony felé az M34 halad tovább. Az M49 gyorsforgalmi út az M3-as autópályától, Őr térségéből indul és a 49. számú főúttól délre halad Porcsalmáig. Porcsalmát és Pátyodot északról kerüli el, majd Csengertől délre éri el az országhatárt.

A OTrT a megyében három új főútvonalat jelöl ki. Az egyik a Nyíregyházát keletről elkerülő 403. sz. főúttól indulva a mai meglévő Nagykálló-Nyírbátor-Vállaj-országhatár útvonalon halad. A másik, (szintén meglévő mellékútvonalakra építve) a Kisvárda-Vásárosnamény-Gulács-Tivadar-Fehérgyarmat útvonal, illetve a Rakamaz térsége-Tiszavasvári-Hajdúböszörmény útvonal.

Látható, hogy a tervezett fejlesztések hatására a kistérségi központok jóval könnyebben tudnak bekapcsolódni a gyorsforgalmi úthálózatba. Az M3 autópálya továbbvezetése és az M49 gyorsforgalmi út kiépítése nyomán az adott városok – és ezáltal a megye többi települése – elérhetősége nagymértékben javul. A továbbiakban is kiemelt fontossággal bír a térségi központok könnyebb bekapcsolódása a gyorsforgalmi úthálózatba, településeket elkerülő útszakaszok tervezése, megépítése.

II.6.1.2. Vasúti közlekedési kapcsolatok

A megye 647,7 km hosszú vasútvonal-hálózatából 128,5 km (20%) villamosított (ez elmarad az országos átlagtól, ami 29,3%). A vasúthálózat műszaki állapotában kettősség figyelhető meg. A nemzetközi és országos forgalomban jelentős szerepet betöltő vonalakon a fejlesztések folyamatosak, így ezeken a 100 km/h feletti sebesség is megengedett. Ezzel szemben a mellékvonalakat az elavultság és a korszerűtlenség jellemzi. Ez a menetsebesség és a vonalterhelés csökkenését vonja maga után. A mellékvonalakon több helyen van kisebb-nagyobb hosszan sebességkorlátozás. A Nagykálló-Nyíradony szakasz a pálya állapota miatt jelenleg nem üzemel. Meg kell említeni a korszerűtlen, biztosítatlan közúti-vasúti keresztezések nagy számát is.

A megye területét két országos törzshálózati vonal érinti, a Budapest-Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony és a Budapest-Miskolc-Nyíregyháza vasútvonalak, melyeknek mind személy, mind áruforgalomban jelentős szerepük van, a nemzetközi kapcsolatokat tekintve is. A Budapest-Miskolc-Nyíregyháza vasútvonal összeköttetést biztosít a kelet- és északkelet-európai államokkal. A Budapest-Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza vonalon a Budapest-

Nyíregyháza, Kisvárda, Mátészalka IC közlekedés bevezetésével a főváros elérhetősége nagymértékben javult.

A mellékvonali vasúti pályáknak a régión belüli személy és teherszállításban van jelentős szerepük. A személyszállítási és árufuvarozási feladatokat is ellátó vasúti mellékvonalak:

- 109. sz. Debrecen-Tiszalök
- 110. sz. Apafa-Nyírbátor (Debrecen-Mátészalka)
- 111. sz. Mátészalka-Záhony
- 112. sz. Nagykálló-Nyíradony (jelenleg üzemszünet alatt)
- 113. sz. Nyíregyháza-Nyírbátor-Mátészalka, Mátészalka-Zajta
- 114. sz. Kocsord alsó-Csenger
- 115. sz. Mátészalka-Tiborszállás (Ágerdőmajor)-Nagykároly (Ro)
- 116. sz. Nyíregyháza-Vásárosnamény
- 117. sz. Ohat-Pusztakócs-Görögszállás.

Csak teherszállításra igénybevett vasúti vonalak a Záhony és Eperjeske környezetében fekvő széles nyomtávolságú vasutak. A Záhony és környezetében fekvő állomások vasúti átrakási csomópontokká fejlődtek. Az áruforgalmazás két nagy Tisza-hídon (a csapin, és a bátyúin) bonyolódik le. A térségben egy normál és két széles nyomtávolságú rendező-pályaudvar épült.

Külön széles nyomtávolságú – csak teherszállításra igénybe vett – vasútvonalak közül kiemelendő: a Záhony-Komoró, Tuzsér-Eperjeske-országhatár, Záhony-Eperjeske, Eperjeske r.pu.-Eperjeske átrakó pu., Eperjeske r.pu.-Tornyospálca átrakó pályaudvar szakaszok.

II.6.1.3. Határátkelők

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Ukrajnával közös határszakaszán 5 nemzetközi közúti határátkelőhely van: Záhony, Lónya, Barabás, Beregsurány és Tiszabecs térségében. A kishatár-átkelők fontos szerepet játszanak a határ menti települések gazdasági - munkaerőpiaci, társadalmi kapcsolataiban. A lónyai határátkelő 8.00 -16.00 között, a Barabási határátkelő 7.00-19.00 között biztosítja a nemzetközi személyforgalmat. A román határszakaszon két helyen, Csengersimánál és Vállajnál van közúti határátkelőhely. A vállaji csak személyforgalom, a csengersimai személy és teherforgalom számára is megnyitott nemzetközi határátkelő.

Vasúti határátkelő Ukrajna felé Záhonynál és Eperjeskénél, Románia felé Tiborszállásnál van. Az eperjeskei átkelőhelyen csak teherforgalom, a tiborszállási átkelőnél csak személyforgalom lehetséges.

II.6.1.4. Vízi közlekedési kapcsolatok

A Tisza folyó Tokaj - Vásárosnamény közötti szakasza nemzetközi hajóút. A Vásárosnamény-Komoró-szakasz (685-612 fkm között): EGB I. kategóriájú vízi út, a Komoró-Tiszalök (612-518 fkm között) közötti szakasz III. osztályú.

A folyó a megye harmadik – nemzetközi kapcsolatokat is biztosító – közlekedési eleme lehetne, a Vásárosnamény-Komoró szakasz azonban a kis kanyarulati sugarak, szűkületek és sekély gázlók miatt csak időszakosan hajózható. A menetrend szerinti személyszállítás megszűnt, a Tiszán főként turisztikai és sport célú hajózás bonyolódik, különösen a Felső-Tisza térségében. Az áruszállítás volumene csekély, csak eseti jelleggel valósul meg. A Tisza Tokaj-Vásárosnamény közötti szakaszán zömmel a vízügyi szolgálat hajói közlekednek, amelyek többnyire a folyószabályozási munkákhoz szükséges építőanyagot szállítanak. Minősített (nemzetközi) kikötő a megye területén nem található. A vízügyi ágazatnak azonban Tokaj és Vásárosnamény városok körzetében vannak kijelölt kikötő- és veszteglőhelyei.

Megemlíthetjük még a tiszalöki kishajó kikötőt (amely a helyi hajójavítót is kiszolgálja), illetve a Szabolcs községben lévő, alkalmi működésű, turisztikai szerepű kikötőt. Hasonló létesítményt terveznek a rakamazi Tisza-parton is. Kiemelt turisztikai jelentőséggel bírnak a Felső-Tisza vidék kajak-kenuzásra alkalmas kanyarulatai, víztúra megálló helyei.

További kikötők személyforgalmi kikötőként szerepelnek a tervben a Tisza menti víziturizmus fejlesztésének elősegítése érdekében: Tiszabecs, Szatmárcseke, Tivadar, Vásárosnamény, Tiszaadony, Tiszamogyorós, Zsurk, Dombrád, Tiszatelek (Tiszahát), Gávavencsellő, Szabolcs, Rakamaz, Tiszalök, Tiszadob.

Fontos térségi szerepet töltenek be a víz- és időjárástól függő üzemeltetésű – hídpótló – tiszai kompok és pontonhidak, melyek műszaki állapota elavult, felújításra szorulnának.

II.6.1.5.Kerékpárutak

A megyében épült kerékpárutak jelentős részben településközi kapcsolatok. A településeken belüli hálózatok kiépítettsége változó. A legnagyobb hosszban természetesen a megyeszékhely, Nyíregyháza rendelkezik kerékpárúttal.

A térségben a belterületi kerékpárutakon túl jelentős szerepe van a települések közötti kerékpárúthálózatnak is, melynek fejlesztése, a pontszerű beruházások összekötése továbbra is prioritás. Térségi, településeket összekötő kerékpárutak fejlesztésére a továbbiakban is szükség van: egyrészt a hivatásforgalomi kerékpározás biztonságos lebonyolítása érdekében, másrészt a turisztikai kerékpárutak növelnék a térség vonzerejét – amely a térségi települések fejlődése szempontjából fontos tényező. A kerékpárutakon túl jelentőséggel bírnak a kerékpározható útvonalak is megyénkben.

II.6.1.6. Légi közlekedési kapcsolatok

A Nyíregyházi repülőtér a nemzetközi forgalom számára nyitott, határterülettel és határőrségi illetékességgel rendelkezik. Típusa: nyilvános, ideiglenes határnyitású repülőtér. A reptéren - a közforgalmon kívül - repülőgép-vezetők részére gyakorlati oktatás, légi taxi, légi reklám, illetve légi sport tevékenység folyik. A reptéren két pálya használható.

II.6.1.7. Záhony térsége különleges gazdasági övezet

A globalizálódó gazdaságban különösen felértékelődik Magyarország gazdaságföldrajzi elhelyezkedése, mivel geopolitikai helyzetéből adódóan területén több jelentős nemzetközi szállítási útvonal halad át. A TEN folyosók fejlesztésével létrejövő korszerű közlekedési hálózat lehetővé teszi és generálja, hogy ezen folyosók mentén, illetve ezekhez megfelelő közlekedési kapcsolatot létrehozva az export, import és tranzit forgalomhoz kapcsolódó, logisztikai szolgáltatásokat nyújtó infrastruktúra épüljön ki.

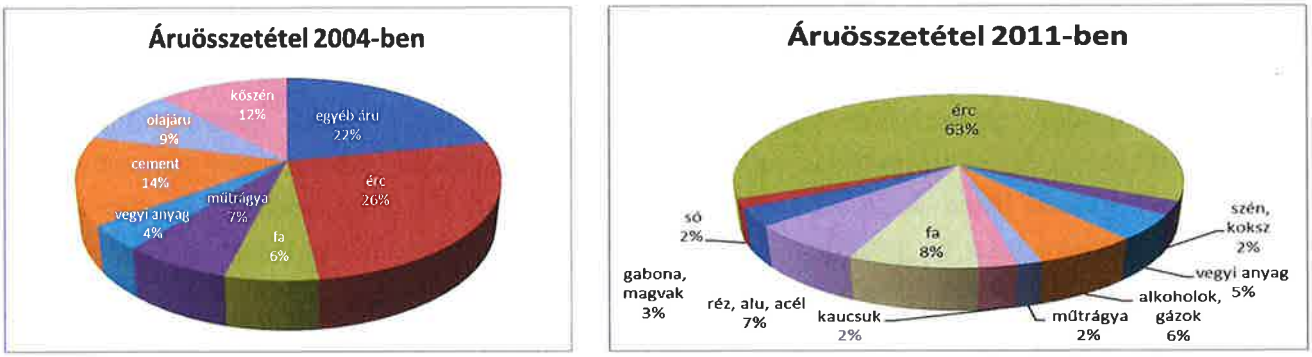
Fontos szempont az országon keresztül haladó áruszállítási áramlatokban a logisztikai központok fejlesztésével a környezetbarát szállítási módok, a kombinált áruszállítás lehetőségeinek fejlesztése /közút, vasút, korszerű átrakó központok/. Ezen fejlesztési koncepciók és prioritások szellemében Záhony átrakó körzet árumegállító szerepét kihasználva, a jelentkező piaci igények kielégítése érdekében tovább kell fejleszteni a kombinált fuvarozás, valamint a komplex logisztikai szolgáltatások műszaki, kereskedelmi és technológiai feltételeit.

A piac igénye a közvámraktározás, átmeneti tárolás, egységrakomány képzés-bontás, a csomagolás, szortírozás, válogatás, minősítés és a különféle átrakási, átfejtési tevékenységek, kiegészítve egyéb speciális és kapcsolódó szolgáltatásokkal, mint pl. melegítés, falogisztika, VÁM, kereskedelmi szolgáltatások, ügyfélszolgálat-garancia és szerviz biztosítás.

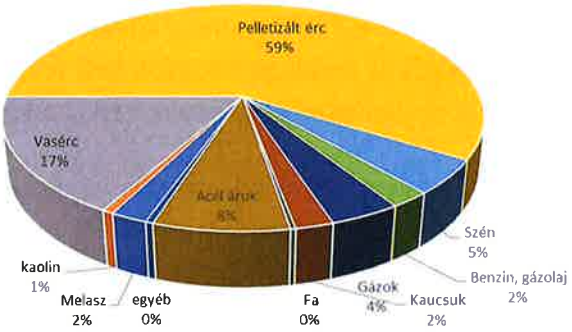
A térségi fejlesztésekkel a MÁV és a térségi gazdasági szereplők elképzeléseit összehangolva Záhony körzetben többhelyszínes logisztikai szolgáltatást, a MÁV Zrt. jelenleg működő, illetve a kihasználatlan infrastruktúrájára építve, a térségben jelenlévő és letelepedni szándékozó vállalkozásokkal kiegészülve, a régióban nemzetközileg is versenyképes integrált logisztikai szolgáltató rendszer megvalósítására kerülhet sor.

Az infrastruktúra és logisztikai fejlesztésekkel megvalósulhatnak az EU előírásait (interoperabilitás, az áruk akadálytalan áramlásának biztosítása, környezetkímélő közlekedési módok alkalmazása, környezetterhelések csökkentése, stb.) és a kormány határozataiban leszabályozott prioritásoknak is megfelelő, a határátmenetek és a térség forgalmának növekedését befogadó, illetve generáló célkitűzések.

A záhonyi vasúti határátmeneten bonyolított áruforgalom az elmúlt 10-15 év folyamán csökkent. A forgalmi irányokat tekintve továbbra is fennmaradt az import - tranzit forgalom túlsúlya. Az áruösszetételben is változás történt, az import - tranzit forgalomra a tömegáru átrakása (behozatala) vált jellemzővé, az ömlesztett ércek részaránya fokozatosan 14 év alatt 26%-ról 83%-ra tolódott el.

Áruösszetétel 2019

33. sz. ábra: Záhonyi áruösszetétel változásai, % (2004-2011-2019)[77]

A ZÁHONY-PORT működése szempontjából fontos megemlíteni a nemzetközi konkurenciát, az alternatív útvonalakat, amelyek közül közelsége miatt a szlovákiai átrakó a legnagyobb versenytárs. Az Ukrajnából belépő import/tranzit vasúti áruforgalom Szlovákián keresztül közel négyszerese a magyarországinak. Ennek ugyan jelentős része (kb. 50%-a) a kassai US Steel forgalma, ugyanakkor, ha ezt a mennyiséget nem vesszük figyelembe, akkor is duplája a magyar forgalomnak. A szlovákiai átrakóban az elmúlt évek során jelentős infrastrukturális fejlesztések mentek végbe, amelynek kapcsán műszaki színvonalban számos téren megelőzték a záhonyi lehetőségeket.

[77] Forrás: ZÁHONY-PORT Záhonyi Logisztikai és Rakománykezelési Szolgáltató Zrt. adatszolgáltatása

II.6.2. Energiahálózat elemei

A 2018. évi CXXXIX. törvény szerint három szinten különíthetők el a villamosenergia-hálózat elemei. Megyei területrendezési szinten is területet kell biztosítani a következő energetikai hálózati elemeknek[78]:

Országos jelentőségő elemek:

- 750 kV-os, 400 kV-os, 220 kV-os átviteli hálózat távvezeték eleme
- Földgáz-, kőolaj-, termékvezeték
- egyéb országos erőmű.

Térségi jelentőségű elemek:

- térségi ellátást biztosító 120 kV-os elosztó hálózati távvezeték
- földgázelosztó vezeték
- kiserőmű.

Az országos jelentőségű elemek a Magyar Villamos Művek Zrt.-n belül a MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt. A 120 kV-os vezetékek az E.ON Tiszántúli Áramhálózati Zrt. tulajdonát képezik.
A rendezési terv elkészítése szempontjából jelentős a vonalas infrastruktúra elemek összehangolása, az új elemek meglévő hálózatba való becsatolása. A közúti és vasúti fejlesztéseket célszerű a villamoshálózat meglévő elemeihez igazítani, és fordítva a tervezett villamosvezetékek nyomvonalát a meglévő közlekedési hálózat közelében kialakítani.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében megtalálható 750 kV-os, 400 kV-os, 220 kV-os és 120 kV-os meglévő és törvényben előírt tervezett vezeték is.

1.) 750 kV-os átviteli hálózat távvezeték (meglévő, tervezett):
   - Albertirsa-Szolnok-Hajdúböszörmény-Kisvárda térsége-Barabás-Ukrajna
   - Kisvárda térsége-Nyírkárász térsége.
2.) 400 kV-os átviteli hálózat távvezetékek (meglévő, tervezett):
   - Sajószöged-Nyírtelek térsége-Lónya-Ukrajna
   - Kisvárda térsége-Kisrozvágy-Szlovákia
   - Kisvárda térsége-Nyírtelek térsége
   - Sajószöged-Nyírtelek térsége-Kisvárda térsége
   - Kisvárda térsége-Hajdúböszörmény
   - Kisvárda térsége.
3.) 220 kV-os átviteli hálózat távvezetékek (meglévő, tervezett):
   - Sajószöged-Kisvárda térsége-Lónya-Ukrajna
   - Tiszalök-Tiszadada
   - Kisvárda-Kisvárda térsége.
4.) 132 kV-os vezetékek:

[78] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

- Tiszalök-Tiszapalkonya
- Tiszalök-Hajdúnánás
- Tiszalök-Nyíregyháza, Simai út
- Tiszalök-Ibrány
- Nyíregyháza, Simai út - Ibrány
- Nyíregyháza, Simai út-Ibrány (tartalék)
- 1611 Nyíregyháza LEGO leágazás
- Nyíregyháza Simai út - Nyíregyháza Ipari Park
- Nyíregyháza, Simai út - Nyíregyháza KCE
- Nyíregyháza Dél - Tiszalök I. (Nyíregyháza MÁV - Nyíregyháza Simai út I.)
- Nyíregyháza Dél - Tiszalök II. (Nyíregyháza MÁV - Nyíregyháza Simai út II.)
- Nyíregyháza MÁV - Nyíregyháza Simai út I. (Tiszalök - Nyíregyháza Dél I.)
- Nyíregyháza Simai út - Nyíregyháza Ipari Park.
- Nyírbogdány-Nyíregyháza Kelet
- Nyírbogdányi felhasítás 1. rendszer.
- Nyírbogdányi felhasítás 2. rendszer
- Nyírbogdány - Kisvárda OVIT
- Kisvárda OVIT - Baktalórántháza
- Kisvárda OVIT - Vásárosnamény
- Kisvárda OVIT - Kisvárda TITÁSZ
- Tuzséri leágazás
- Fehérgyarmat - Vásárosnamény
- Mátészalka - Baktalórántháza
- Mátészalka - Fehérgyarmat
- Nyírbátor - Mátészalka
- Nyíradony - Nyírbátor
- Debrecen OVIT - Szakolyi Erőmű
- Szakolyi Erőmű - Nyíradony
- Nyírbogdány - Nyírtelek térsége
- Ököritófülpös - Csenger térsége

5.) Transzformátorállomások

Országos jelentőségű transzformátorállomás nincs a megyében.

Térségi jelentőségű állomások:

- Ibrány
- Tuzsér
- Kisvárda
- Vásárosnamény
- Baktalórántháza
- Mátészalka
- Fehérgyarmat
- Nyírbogdány
- Nyírbátor
- Nyíregyháza - Keleti
- Nyíregyháza - Dél
- Nyíregyháza, Simai utca
- Nyíregyháza Ipari Park
- LEGO (Nyíregyháza)
- Rakamaz
- Nyíregyháza alállomás (MAVIR)
- Nyíregyháza alállomás (EON)
- LEGO 2 (Nyíregyháza)
- Csenger.

II.6.3. Vízellátás

Az Észak-Alföldi Régió északkeleti részén elhelyezkedő Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén az ivóvízellátás szempontjából a felszín alatti vizeknek kiemelt jelentősége van, hiszen a megye vízellátása 100 %-os mértékben felszín alatti vizeken alapul.

Az Európai Unió emberi fogyasztásra szánt ivóvíz minőségére vonatkozó követelményeit a Tanács 1998. november 3-i 98/83/EK irányelve tartalmazza. A csatlakozási tárgyalások során Magyarország is kötelezettséget vállalt ezen irányelvek betartására. Az európai jogharmonizáció keretében 2001. novemberben hatályba lépett „az ivóvíz minőség követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló" 201/2001. (X.25.) sz. Kormányrendelet. A Rendelet hatálya kiterjed az emberi fogyasztásra szolgáló víz (ivóvíz) minőségi követelményeire és vízminőség-ellenőrzés rendjére.

2001-ben elkészült az Észak-Alföld régió Ivóvízminőség-javító program[79] előzetes megvalósíthatósági tanulmánya, ami egy összefoglalóból és három részre osztott mellékletsorozatból áll. Az Ivóvízminőség-javító projekt célja Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei települések vízminőség-javító fejlesztésének végrehajtása, a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátásának biztosítása.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az ivóvízminőség-javító program végrehajtása több ütemben zajlott. Az Ivóvízminőség-javító Program (továbbiakban Program) lezárult[80]. A Program befejezését követően maradtak még fejlesztésre szoruló létesítmények, melyek esetében nem a szolgáltatott víz minőségében van kifogás, hanem a műszaki avultság a jellemző. A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területét érintő jövőben megvalósuló KEHOP finanszírozású projektek a 339/2014.(XII. 19.) Korm. rendelet szerint:

- Rakamaz-Tiszanagyfalu Ivóvízminőség-javító projekt;
- Tímár település Ivóvízminőség-javító projekt;
- Demecser és Térsége Ivóvízminőség javító projekt;
- Ibrány-üdülőterület Ivóvízminőség-javító projekt;
- Nyírmihálydi és Nyírgelse ivóvízminőség-javító programja.

További projektek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén:

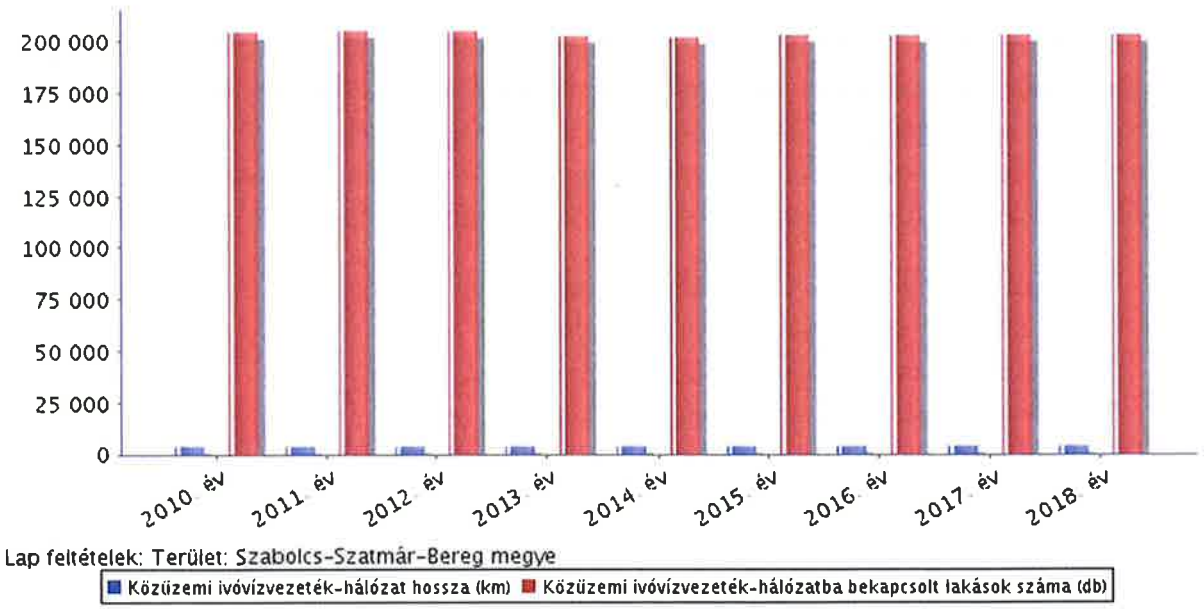
- Vízminőség-javítás Nyírlugos város szolgáltatási területén;
- Tiszaeszlár ivóvízminőség-javítási projekt;
- Tiszalök település ivóvízminőség-javító programja;
- Északkelet-Magyarországi Ivóvízminőség-javító program 1. (ÉKMO1) Tiszadob Nagyközség Önkormányzata és Tiszadada Község Önkormányzata.

[79] Forrás: https://www.fetivizig.hu/hun/ivovizminoseg-javito-program
[80] Forrás: Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatás (2020. július 31.)

Az elmúlt években számos vízműtelep érintett volt az Ivóvízminőség-javító programban, melynek során részlegesen vagy teljesen felújításra került. Azon vízművek, amelyek nem vettek rész ivóvízminőség javító projektben, elavultak, fokozottan jelentkezik a technológiai felújítási, illetve automatizálási igényük.

Ivóvízhálózatok

Az ivóvízellátás területén jelenleg problémát jelent a hálózati veszteségek nagy aránya. 2019 évben 3.584.005 m^3/év volt az ivóvízelosztó hálózatok vesztesége *(TRV Zrt., Nyírségvíz Zrt.)*, mely az összes kitermelt víz mennyiségének 14%-a. Az ivóvízhálózatok jelentős része 1990 előtt épült (nagyrészt azbesztcement cső). Az azbesztcement csövek műanyag csővezetékre történő kiváltása időszerű lenne, ez azonban, jelentős költségvonzattal jár, mely csak pályázati forrás biztosításával valósulhat meg. Az ivóvízhálózatok vonatkozásában a legkritikusabbnak az út alatti acélcső átvezetések, valamint vasút alatti acélcső átvezetések tekinthetők, melyek a 30-40 év üzemelési idő alatt elkorrodáltak, kiváltásukat mielőbb szükséges lenne megvalósítani az ellátásbiztonság érdekében.

34. sz. ábra: Közüzemi ivóvíz-vezeték hálózat hossza, bekapcsolt lakások száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (2018)

II.6.4. Szennyvíz, hulladékgazdálkodás

Hulladékgazdálkodás

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében jelenleg **6 hulladéklerakó telep üzemel**, melyek közül **3 regionális szilárd települési hulladéklerakó** (Nyíregyháza, Nagyecsed, Kisvárda - Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Kft. üzemeltetésében) és **3 inert hulladéklerakó** (Demecser, Ibrány, Szakoly a Nyír-Flop Hulladékgazdálkodási Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. üzemeltetésében).
A megyében a szelektív hulladékgyűjtés és zöld-hulladékgyűjtés rendszere kiépített.
Üzemelő veszélyeshulladék-lerakó telephely a megyében nincsen. A tiszavasvári gyógyszergyártás öröksége, a felhagyott téglagyári agyaggödrökben lerakott szennyező - vegyes összetételű - ipari veszélyes hulladékok kármentesítése folyamatban van.
A lakossági veszélyes hulladékokat hulladékudvarokban veszik át.
Hulladékgazdálkodási adatok szerint (Egységes Hulladék Informatikai Rendszer, EHIR adatai alapján) a megyei Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. (keletkezett másodlagos hulladék tekintetében) az ország 100 legnagyobb hulladéktermelő rangsorában a 25. helyet foglalja el.

A környezetvédelmi szempontból elavult települési hulladéklerakók rekultivációja a megyében folyamatosan halad, 73 lerakóból 17 település esetében a rekultiváció második üteme még nem zárult le. További települések vannak, ahol a rekultivációs engedély kiadásra került, azonban még nem valósult meg.
Az alábbi településeken a lerakók közül a lezárás átmeneti időszakra tervezett a rekultivációs határozattal kapcsolatos kötelezés szerint: Barabás, Csaroda, Érpatak, Fehérgyarmat, Kisvárda, Mátészalka, Nagykálló, Nyírbátor, Nyíregyháza, Nyírmada, Sényő, Tiszadob, Tiszalök, Tiszaszentmárton, Tiszavasvári, Vaja, Vásárosnamény.
A rekultivációhoz kapcsolódó utógondozási időszakban (2024-től 2050-ig terjedően) a kötelezésekben foglaltak szerint kell megállapítani az érintett telkek területfelhasználását.
Hulladékkezelési engedéllyel a megyében 116 vállalkozás rendelkezik, jellemzően városi telephelyeken.

Szennyvízelvezetés és tisztítás[81]

A 2018 évi adatok szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére vonatkozóan a közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatra csatlakozó lakások aránya 72,7%. A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (FETIVIZIG) működési területén (mely nem azonos Szabolcs-Szatmár-Bereg megye közigazgatási határaival) a 2020 évi felülvizsgálatban rendelkezésre álló 2018. tárgyévre vonatkozó adatok alapján a rákötött lakások aránya összes lakásszámhoz képest 72,7 %, az ellátott területen lévő lakások aránya 80,4%. A működési területen a 2000 lakosegyenérték feletti településeken a szennyvízelvezető csatornahálózat kiépült, egyes településeken csak részlegesen.

[81] Forrás: Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatás (2020. július 31.)

A 2000 lakosegyenérték alatti települések egy része rendelkezik jóváhagyott 379/2015 Korm.rendelet szerinti agglomeráció felülvizsgálati kérelemmel. A FETIVIZIG működési területén 71 db - 2000 lakosegyenérték alatti - településre az alábbi lehetőségek állnak rendelkezésre a szennyvízelvezetés megoldására a település adottságai, elhelyezkedése figyelembevételével: térségi rendszer, meglévő szennyvíztisztító telephez való csatlakozással (kapacitásbővítés); térségi rendszer új szennyvíztisztító telep létesítésével, több település összefogásával; önálló szennyvíztisztító telep létesítése, egyedi szennyvíztisztító kisberendezések alkalmazása.

Szennyvízhálózatok, szennyvízátemelők

A szennyvízhálózatok túlnyomó része az elmúlt 30 évben épült. A magas kockázatot a korábban beton anyagból épített szennyvízhálózatok jelentik, melyeknél a korrózióból adódó meghibásodások jellemzőek. A jellemző csatornahasználat (szálasanyag terhelés) és sok esetben a hosszabb tartózkodási idő miatt kialakuló állapotok következtében az eltelt 15-20 év alatt az átemelők építészeti és gépészeti állapota jelentősen leromlott, felújításuk forráshiány miatt nem valósulhatott meg.

Szennyvíztisztító telepek

Az elmúlt néhány évben az uniós projektek során kiépített szennyvíz-rendszerek esetén a szennyvíztisztító telepek műszaki állapotának fenntartása érdekében folyamatos felújítások szükségesek. A régebben épült szennyvíztisztító telepek műtárgyai fokozatosan elöregedtek, elhasználódtak, a rekonstrukciós igényekkel folyamatosan számolni kell, továbbá az irányítástechnikai rendszer kiépítése is szükséges mind a telepek, mind a szennyvízhálózati átemelők vonatkozásában.

Szennyvíziszap kezelés, elhelyezés

Jelentős terhet ró a víziközmű-szolgáltatókra a szennyvíziszap kezelése elhelyezése. Elsősorban lerakóban kerül elhelyezésre az iszap, ami egyrészt a legköltségesebb megoldás, másrészt környezetvédelmi szempontból sem megfelelő. Támogatni szükséges minden olyan fejlesztési igényt, ami a szennyvíziszap megfelelő mértékű víztelenítését, komposztálását, tehát olyan végtermék előállítását szolgálja, hogy az hasznosítható legyen a mezőgazdaságban, erdőgazdálkodásban.

Csapadékvíz elvezetés

Új kihívást jelent a szélsőséges időjárás, a nagymennyiségű és szélsőséges csapadék a települések csapadékvízelvezető rendszereinek működésében: az intenzív csapadék mennyiséget a meglévő rendszerek nem képesek elvezetni, ennek technikai megoldása (pl. meglévő csapadékvízelvezető rendszerek kapacitásbővítése, illetve felújítása; új rendszerek kiépítése; záportározók létrehozása stb.) egyre sürgetőbb feladat.

II.7. MEZŐGAZDASÁG

A Szabolcs-Szatmár-Beregben zajló mezőgazdasági tevékenységen belül kiemelkedő jelentőségű a gyümölcs-, illetve az almatermesztés. Az ország gyümölcsös területének harmada, almáskertjei területének kétharmada van a megyében. Ehhez kapcsolódóan a térségben jelentős kutatási-fejlesztési tevékenység zajlik az újfehértói kutatóállomáson.

A megye területe 623 ezer hektár (ha), amiből a mezőgazdasági hasznosítású területek nagysága mintegy 390 ezer ha, ebből 280 ezer ha a szántók területe.[82] A szántókon jellemzően, 65,3 %-ban gabonafélék, és 15,4 %-ban olajos növények termesztése folyik nagy arányban integrációs termesztés keretében, vagy a helyi állatállomány takarmányozása céljából, így csak a kimagasló terméseredményű években jelentkeznek értékesítési nehézségek. A mezőgazdasági termelést végző vállalkozásoknak tradicionálisan nagy szerepük van a foglalkoztatásban. Itt van az ország dohánytermő-területének jelentős része, még mindig 4000 ha fölötti terméterülettel.

Az ország gyümölcstermő területeinek 35 %-a, míg az almának több mint 60 %-a a megyében van. Legnagyobb jelentőségű gyümölcs az alma mellett a meggy. A nagy számú termelők eredményeként egyszerre vannak jelen a legmodernebb és az elhanyagolt, akár kezeletlen területek is, ami sok esetben jelentős piaci zavarokat okoz. A fajtaszerkezet változása folyamatos. A valós integráció megszervezésében csak részsikerek vannak. A résztvevők nagy számának negatív tapasztalatai miatt a többség még mindig nem csatlakozott egy szervezethez sem. Ennek ellenére a feldolgozott termékek között egyre nagyobb piaci szegmenset alkotnak az innovatív termékek. Az ágazatban több feldolgozóipari és logisztikai beruházás van folyamatban. A megyében több, országos ismertségű pálinkafőző-vállalkozás dolgozza fel a minőségi gyümölcsöt, egyesek exportpiacok felé is terjeszkednek (Zsindelyes, Talléros, Tarpai, Panyolai, Tuzséri manufaktúrák).

Az ágazatban nagy potenciál rejlik még. Hagyományos és napjainkban is még piaci mennyiségben termesztett gyümölcsök a megyében a dió és a szilva. Messze földön híres megyei tájfajtáink: Milotai dió, Újfehértói fürtös meggy, Kántorjánosi meggy, Nemtudom szilva.
Bár sokat veszített jelentőségéből a megyei zöldségtermesztés, ezen belül a szántóföldi zöldségtermesztés, azért országos szinten még mindig komoly exportbevételt biztosít az itteni zöldborsó- és a csemegekukorica-termelés, illetve az alapanyagokból készült konzervipari termékek. A burgonya termesztése is visszaszorult, de jelentős potenciál rejlik benne. Jelenleg kevés területen, csak belső fogyasztásra folyik termesztés, de megemlíthető az innováció napi gyakorlata: az in vitro szaporítású, laborkörülmények között előállított mini gumó, mint szaporítóanyag, jelentős részarányt képvisel. A hagyományos fajtáknak már csak génmegőrzési szerepe van, a termesztésben a legmodernebb fajták forognak. Terjed a batáta termesztése, annak a burgonyáéhoz hasonló igényei és termesztéstechnológiája, illetve az egészséges

[82] Forrás: http://nak.hu/en/kamara/kamarai-hirek/orszagos-hirek/99671-szabolcs-szatmar-bereg-megye-agrariuma-szamokban (2018)

táplálkozás iránti igény folyamatos emelkedése miatt. Apagyon jelentős beruházás tervezett annak feldolgozására, glutén-mentes innovatív termék piacra vezetésével.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei „dinnyés tájkörzetekben" 1670 hektáron termesztenek dinnyét. A dinnyetermő-terület egyre növekedik. Jól nyomon követhető a technológiai fejlődés, szinte teljes mértékben az oltott dinnyét és az új fajtatípusokat termesztik.

A szántóföldi termesztésben továbbra is jelentős szerepe van még egyes térségekben a káposztaféléknek és a paprikának (kápia) is. Ismét egyre többen foglalkoznak a szabadföldi hajtatású, de intenzív körülmények között megtermelt uborkával, melyet a konzervipar hasznosít. Üvegházi és fóliás hajtatás ebben a térségben csak a helyi igények kielégítésére, szórványosan jelentkezik, exportmértékű termesztés nem folyik a megyében.

Helyi vállalkozások foglalkoznak jelenleg többféle gomba termesztésével, de erre vonatkozóan több nagy volumenű fejlesztési terv ismert, illetve van folyamatban. Van a megyében több hűtőház, mely a frost technológiák alkalmazásával mélyhűtött termékeket állít elő a zöldségekből.

A KSH 2018-as megyei összesítése szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a szántó 54%-án, 137,8 ezer hektáron termesztettek gabonaféléket. A kukorica kiterjedése (94,5 ezer hektár) az előző évivel majdnem azonos volt, a búzáé (25,4 ezer hektár) 9,5%-kal nőtt 2017-hez képest. Kukoricából (653,8 ezer tonna) az egy évvel korábbinál 13, búzából (123,4 ezer tonna) 3,0%-kal kevesebbet takarítottak be.

Az olajos magvúak közül a napraforgó területe (45,5 ezer hektár) 15%-kal csökkent 2017-hez képest, de így is a szántó 18%-át foglalta el. Termésmennyisége (140,7 ezer tonna) 21%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. A szántó kisebb részén termesztett repce kiterjedése (6,6 ezer hektár) 9,7, hozama (17,3 ezer tonna) 4,3%-kal haladta meg a 2017. évit. Lucernából az egy évvel korábbinál 6,2%-kal kisebb területen (9,4 ezer hektáron) 28%-kal kevesebb (38,1 ezer tonna) szénát gyűjtöttek be. A burgonya kiterjedése (1,9 ezer hektár) 1,9%-kal nőtt, termésmennyisége (37,7 ezer tonna) ugyanakkor mintegy egytizedével csökkent. A hazai burgonya 12%-a ebben a megyében termett.

A főbb szántóföldi növények termésátlagai elmaradtak a 2017. évitől és a napraforgó kivételével az országostól is. A fajlagos hozamok a megyei ragsor középső vagy utolsó harmadában találhatók.

A termelés bővítés egyik szűk keresztmetszete az öntözés jelenlegi rendszere[83]. Fejlesztése érdekében a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara országos és megyei szervezete folyamatosan javaslatokat, gazdálkodói általános kéréseket fogalmaz meg. Az új, gazdálkodói öntözési közösségek közül megyénkben is elindítható két mintaprojekt (Tiszaeszlár és Balkány térségében), valamint az országos fejlesztési projektek közé felkerült, a „Nyírség vízutánpótlását segítő projekt előkészítő tanulmány" mielőbb megvalósul, melyek eredményeként a Dél-nyírségi szárazabb területek is öntözhetővé válnak. A fő cél, a termésbiztonság növelése az öntözés feltételeinek megteremtése által. A megvalósítandó

[83] Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Igazgatósága, adatszolgáltatás (2020)

beruházások a vízgazdálkodási problémák egy részének megoldásán túl egyéb funkciót is szolgálnának. Hozzájárulhatnak a hatékonyabb vidékfejlesztéshez, teret adva új szabadidős és hobbitevékenységeknek (horgász-vadász, vízi turizmus és egyéb közjóléti funkciók). A megjelenő új, nagy vízfelületek hozzájárulhatnak a közvetlen környezet mikroklímájának javításához. A megyénkben egyik legnagyobb számban és mértékben tapasztalható tavaszi fagykár bejelentések darabszámára és a fellépő károk mértékére is csökkentő hatású lehet a fent vázolt öntözési beruházás megvalósítása, csökkentve a kora tavaszi lehűlés kialakulásának veszélyét a párásabb mikroklíma biztosításával.

A termelésbiztonságot súlyosan veszélyeztető tényező a vízhiányon és aszályon túl az egyre gyakoribb a természeti károk. Legtöbbjük ellen nem, vagy alig lehetséges védekezni. A gyümölcstermesztésben a tavaszi fagy után a legtöbb kárt a jégverés okozza. A károk elleni védekezés, annak mértékének csökkentésére a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara az Európai Unió forrásainak felhasználásával 2018-ban valósította meg és helyezte üzembe az azóta is kimutatható eredményességű ún. JÉGER-rendszert. Hazánk, így megyénk területén sem esett igazán nagy károkat okozó jégeső 2018. és 2019. években, míg a híradásokban a környező országokban extra méretű jégesőkről hallhattunk.

Jelenleg erős ágazatnak számít a baromfitenyésztés a termékeket exportpiacokon is értékesítik. A szarvasmarha-tartásnál a tejhasznú állomány jelentősen lecsökkent, néhány nagyobb gazdaság foglalkozik vele. Az előállított tej nagy részét a még működő és folyamatos fejlesztéseken áteső mátészalkai tejüzemben dolgozzák fel. Napjainkban egyre többen a legelőre alapozott húsmarhatartás irányába fordulnak, az állomány nő, de a kiegyenlítetlen exportpiaci lehetőségek nehezítik a fejlődést. Működik a megyében több modern és nagy kapacitású sertéstelep intenzív húsfajtákra alapozott állománnyal, és több gazdaság foglalkozik a reneszánszát élő, exportképes mangalicasertések tartásával is.

A juhászatban működő vállalkozások és a húsmarha-ágazatban érdekeltek versengenek a legelőterületekért, így ez az ágazat könnyebben fordul az innovatív megoldások irányába (pl. legelőkertek kialakításával növelik a hatékonyságukat). A gyapjútermelés jelentősége fokozatosan visszaszorult, a pecsenyebárány iránti igény sem éri el az 1980-90-es időszakban tapasztaltat. Az ágazat sajnos folyamatosan veszít exportlehetőségeiből is, bár az alapok adottak.

Szintén reneszánszát éli a megyében a – kistermelői keretek között is eredményesen működtethető – méhészet, melyben az integráció, a termékek értékesítése viszonylag jól szervezett. A magyar méz, egyes hungarikumokkal és specialitásokkal együtt jelentős exportárucikk országosan is, bár jelentős mértékben konkurál az unión kívülről származó termékekkel.
A megyében jelen van mind a halastavi, mind pedig a természetes vízi halgazdálkodás, amelyekből származó áru elsősorban a helyi – regionális szintű – élelmiszer-fogalomba kerül. Az ágazat szintén jelentős potenciállal rendelkezik még.

A megyében 2018. december 1-jén a szarvasmarhák és a sertések száma nagyobb, a juhoké és a tyúkoké kisebb volt az egy évvel korábbinál. Az állattartók 50,8 ezer szarvasmarhát istállóztak, 11%-kal többet, mint 2017. december elején. Az év végi létszám 2000 óta egyszer

sem volt ilyen magas. Az állomány 44%-át kitevő tehenek száma 7,5%-kal emelkedett. Száz hektár mezőgazdasági területre 15 szarvasmarha jutott, az országosnál 2-vel kevesebb.

A gazdálkodók a tél kezdetén 130,9 ezer sertést tartottak, 2,5%-kal többet az egy évvel korábbinál. Az anyakoca-állomány (8,1 ezer) 1,8 %-kal mérséklődött. A száz hektár mezőgazdasági területre jutó sertések száma (38) mintegy héttizedét tette ki az országosnak. A megyék közül a harmadik legnagyobb egyedszámú juhállomány (105,4 ezer) egy év alatt 5,2%-kal csökkent, ezen belül a teljes létszám 78%-át képviselő anyajuhoké 4,1%-kal fogyott. Az állomány nagysága az új évezredben egyik év végén sem volt ilyen alacsony. A megye gazdaságaiban az előző év azonos időpontjához képest 8 %-kal kevesebb, összesen 2,6 millió tyúkot neveltek. Az egyedszám csökkenés ellenére csak Hajdú-Bihar és Bács-Kiskun megyében volt ennél több az állomány nagysága. A teljes létszám 22%-át adó tojóállomány 1,8%-kal bővült.

A megyei átlagárak alakulását az adott évben forgalomba kerülő földek ára határozza meg. A föld minőségétől és egyéb tényezőktől függően a megyék közötti és a megyén belüli árkülönbségek jelentősek is lehetnek.

A szántó művelési ágba tartozó földterületek éves bérleti díja az előző évit meghaladó mértékben drágult, így egy hektár szántó átlagos éves bérleti díja 2018-ban 55 700 forint volt országosan. A gyümölcsös 9,7, a gyep 4,9, a szőlő bérleti díja 2,6%-kal nőtt, míg az erdőé 1,9%-kal csökkent 2017-hez képest. Egy hektár szántót Hajdú-Bihar és Tolna megyében (egyaránt 75 500 forint), valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében lehetett a legdrágábban (70 900 forint) bérelni.

2018-ban a vállalkozói jövedelem értéke egy hektár mezőgazdasági területre vetítve átlagosan 133 ezer forintot jelentett. Ugyanezen évben az egy állategységre vetített vállalkozói jövedelem átlagosan 310 ezer forint volt. A fajlagos mutató nagysága a régiókban nagyobb határok (185 és 340 ezer forint) között szóródott, mint az egy hektárra jutó jövedelemé.

Az utóbbi években az az általános tapasztalat a szakmai körökben, hogy a mezőgazdaságban és elsősorban a kertészeti ágazatban nem áll rendelkezésre elegendő szezonális munkaerő a kampányszerűen jelentkező feladatok jó minőségben és biológiailag optimális időn belül történő elvégzésére.[84]

[84] Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Igazgatósága, adatszolgáltatás (2020)

II.8. INTÉZMÉNYI ADATOK

II.8.1. Egészségügyi ellátás

A lakosság egészségügyi intézményekkel való ellátottságát a háziorvosok és a kórházak adatai tükrözik.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház 2013. április 1-jével tulajdonosi, fenntartó váltást követően alakult meg. A kormányzati döntés értelmében ettől az időponttól a korábbi vállalatcsoport költségvetési intézményként integráltan működik. Az intézmény területi ellátási kötelezettségébe Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakosságának közel 85 %-a tartozik.[85]

Tagkórházak:

- Jósa András Oktatókórház - Nyíregyháza
- Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház - Nagykálló
- Mátészalkai Kórház
- Fehérgyarmati Kórház és Gyógyfürdő
- Vásárosnaményi Kórház.

A megyei szintű és különböző progresszivitási szintű ellátások a megye kórházaiban sürgősségi betegellátásra épülnek. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház aktív fekvőbeteg osztályai révén (intenzív terápia, sebészet, traumatológia, szülészet-nőgyógyászat, szemészet, fül-orr-gégészet, általános és speciális belgyógyászat, invazív kardiológia, csecsemő és gyermekgyógyászat, bőrgyógyászat, infektológia, bőrgyógyászat, tüdőgyógyászat) komplett orvosszakmai paletta áll rendelkezésre, egyedüliként a megyében itt működik ortopédiai, urológiai, idegsebészeti fekvőbeteg ellátás, valamint haematológiai ellátásokat is végző onkológiai centrum. A városi kórházaink alap progresszivitási szinten meghatározott profilok szerint - aktív sebészeti, aktív belgyógyászati, komplex pszichiátriai szakellátás, krónikus belgyógyászati, rehabilitációs profilok, gyógyfürdő szolgáltatás - működnek.
Összességében 2071 aktív és 940 krónikus fekvőbeteg ágyon végez az Oktatókórház gyógyító tevékenységet. Az utóbbi évek sikeres uniós projektjeinek köszönhetően valamennyi tagkórházban jelentős infrastrukturális és eszközfejlesztés történt.

A Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum oktatókórházaként az osztályok teljes vagy részleges akkreditációval rendelkeznek az orvostanhallgatók gyakorlati képzéséhez, a szakorvosok tutorként vesznek részt oktatásban.

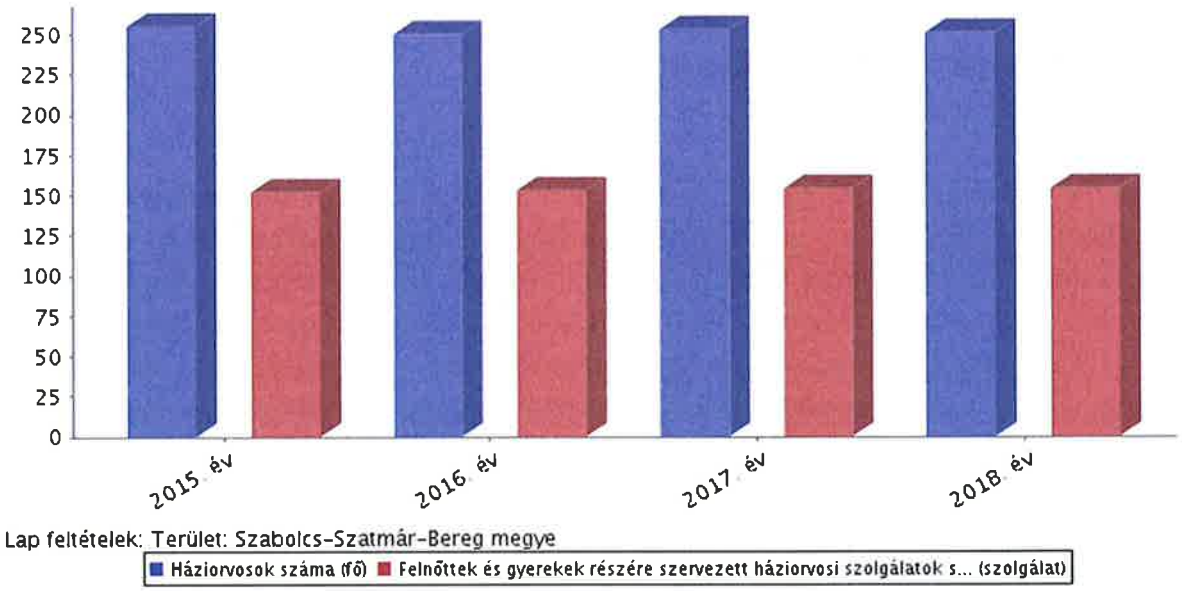
---

[85] Forrás: http://www.szszbmk.hu/

A kapacitások alábbiak szerint alakultak a Szabolcs-Szatmár-Berg Megyei Oktatókórházak és Egyetemi Oktatókórház 2019. évi költségvetési beszámolójának[86] szöveges adatai alapján:

Aktív fekvőbeteg-szakellátás	1895	ágy
Krónikus és rehabilitációs fekvőbeteg-szakellátás	953	ágy
Járóbeteg-szakellátás	10 561 (+116 óra átmenetileg szünetel)	óra/hét
Fogorvosi szakellátás	148	óra/hét

A Felső-Szabolcsi Kórház a három határ találkozásánál látja el betegellátó feladatát a mintegy 600 ágyas intézményében.

35. sz. ábra: Háziorvosok (fő) valamint felnőttek és gyerekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok számának változása (2015-2018)

[86] Forrás: http://www.szszbmk.hu/pdf_szszbmk/szszbmk/kozerdekuadatok/2019.%20%C3%A9vi%20K%C3%B6lts%C3%A9gvet%C3%A9si%20besz%C3%A1mol%C3%B3%20sz%C3%B6veges%20indokl%C3%A1sa%20-%20SZSZBMK.pdf

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2019-ben összesen 334 darab háziorvosi szolgálat működik (ebből 156 vegyes: 113 felnőtt és 65 gyermek háziorvosi szolgálat). A tartósan betöltetlen háziorvosi szolgálatok száma 15 darab (ebből 13 darab vegyes, 3 felnőtt háziorvosi szolgálat)[87]. Az ágazati problémák közül a demográfiai problémák (öregedő népesség és öregedő egészségügyi dolgozók jelentős mértékben érintik a háziorvosi szolgálatok tevékenységét.

Az érvényes működési nyilvántartással rendelkező orvosok vezető gyakoriságú korcsoportját az országos statisztikák szerint 2018. évben a 60-64 éves korosztály alkotta, míg az 55-59 éves, valamint a 70 év feletti orvosok a harmadik és a negyedik legnagyobb létszámú csoportként jelennek meg. Ki kell emelni ugyanakkor, hogy az orvosok működési nyilvántartási típusán belül a második legnagyobb gyakoriságú korcsoport 2018-ban a fiataloké: a teljes létszám 11,14%-át (3 686 fő) a 25-29 éves korcsoportba tartozók tették ki. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2018. évben az orvosok száma 1295, a 10 000 lakosra jutó orvosok száma 23,19 fő (országos átlag 29,7 fő)[88].

[87] Forrás: https://oali.aeek.hu/index.php/praxiskezelo-nyilvantartas/tartosan-betoltetlen-korzetek/12-tajekoztato-a-tartosan-betoltetlen-haziorvosi-korzetekrol

[88] Forrás: https://www.enkk.hu/hmr/documents/beszamolok/HR_beszamolo_2018.pdf

II.8.2. Szociális intézmények

Az állampolgárok szociális biztonságát az állam a pénzbeli, természetbeni és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások rendszerének működtetésével biztosítja. A személyes gondoskodást biztosító szolgáltatások egy része minden településen kötelezően nyújtandó ellátási forma, más része meghatározott településnagysághoz kötött. A szolgáltatások, ellátások megszervezése a rendszerváltás óta számos változáson ment keresztül.

Körülbelül 2005-től intézmény-összevonási, központosítási hullám indult a megyékben. Létre jöttek az egy-egy megye teljes szakellátási rendszerét magukba foglaló gyermekvédelmi központok. Néhány megyében sor került kisebb vagy nagyobb mértékű férőhelyszám csökkentésre is.

Az átszervezések gyakorisága és kiterjedtsége (szervezeti változások, költözések, összevonások, megszüntetések, a munkatársak fluktuációja) egy idő után a szakellátás otthont nyújtó feladatával már nem volt összeegyeztethető. Ez pedig nem jelent kevesebbet, mint hogy az ellátás anyagi feltételrendszerének ellehetetlenülése mellett a szakmai feladatok teljesítésének feltételei is vészesen leromlottak.

Mindez része volt annak a folyamatnak, melynek megállítása, valamint az ellátások újraszervezésének célja a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény megalkotásához vezetett. Hivatkozott törvény alapján a megyei önkormányzati fenntartásban lévő szociális és gyermekvédelmi intézmények 2012. január 1-jével állami tulajdonba és fenntartásba kerültek.

A megkezdett folyamatot vitte tovább az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCII. törvény, melynek értelmében 2013. január 1-jétől a fogyatékos, a pszichiátriai és a szenvedélybeteg személyek átmeneti és tartós bentlakást nyújtó ellátásának megszervezése és az intézmények fenntartása is állami kötelezettséggé vált.

A szociális alap- és nappali ellátásban részesülők száma 2010 és 2018. év között folyamatosan emelkedett Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a fogyatékosok nappali intézményeiben ellátottak száma majdnem másféleszeresére. A házi segítségnyújtásban részesülők száma emelkedett a lentebb vizsgált mutatók közül a legdrasztikusabban, 250 %-kal.

Időszak	Fogyatékosok nappali intézményeiben ellátottak száma (fő)	Fogyatékosok nappali intézményeiben működő férőhelyek száma (db)	Fogyatékosok nappali intézményeinek száma (db)	Házi segítségnyújtást igénybe vevők száma (fő)	Idősek klubjaiban működő férőhelyek száma (db)	Idősek klubjainak száma (db)	Idősek klubjában ellátottak száma (fő)	Szociális étkeztetést igénybe vevők száma (fő)
2010. év	944	946	28	6931	4401	126	4196	13963
2011. év	1070	1122	34	11787	4232	128	4010	15489
2012. év	1216	1286	38	24488	4369	127	4074	19378
2013. év	1356	1404	41	25380	4394	125	4218	21755
2014. év	1402	1436	43	25727	4476	128	4319	22008
2015. év	1373	1406	43	22649	4529	129	4146	21500
2016. év	1445	1486	44	20063	4569	132	4172	22023
2017. év	1441	1438	43	17809	4545	133	4114	22465
2018. év	1435	1450	44	17389	4504	131	4065	23508

20. sz. táblázat: Szociális alap- és nappali ellátásban részesülők száma, fő (2010-2018)[89]

36. sz. ábra: Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma, fő (2010-2015)

[89] Forrás: www. ksh.hu

II.8.3. Oktatás

A gazdaság fejlődésével változik a munkaerő iránt támasztott igény. A képzettség és a modern társadalom munkaerőigénye közötti diszkrepancia a fejlődés legnagyobb kihívása lehet. A gazdaság fejlődésével változik a munkaerő iránt támasztott igény. A II.5.2. pontban a köznevelés megyei intézményrendszerének statisztikája bemutatásra került.

Büszkeségre ad okot, hogy megyeszékhelyünk oktatási intézménye – a vidéki gimnáziumok között: a győri Kazinczy Ferenc Gimnázium és Kollégiumát, a Budaörsi Illyés Gyula Gimnázium és Közgazdasági Szakgimnáziumát követően – a nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium harmadik helyezett a HVG 2020-as középiskolai rangsorában.

Köznevelés

A Klebersberg Intézményfenntartó Központ helyett 2017. januárjától tankerületi központok látják el az oktatási intézmények fenntartói és működtetői feladatait. Megyénkben három tankerületi központ működik.

A Mátészalkai Tankerületi Központ 54 köznevelési intézmény fenntartását és működtetését látja el a 14 tagintézményben és 23 telephelyen[90]. A 66 településen működő köznevelési intézmények általános iskolai nevelést-oktatást folytatnak 1-8. évfolyamon, 8 településen csak 1-4. évfolyamon oktatják a gyermekeket helyben. Nemzetiségi oktatás zajlik 19 intézményben. Gimnáziumi képzés két intézményben zajlik (Mátészalkán és Fehérgyarmaton). Nyírbátorban valósul meg a sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása. A tankerület tanulólétszáma 2018. októberi adatok alapján: 10 937 tanuló.

A Kisvárdai Tankerületi Központ 88 feladatellátási helyen (42 köznevelési intézményben, 23 tagintézményben, 23 telephelyen) látja el a köznevelési intézmények fenntartói, működtetői és gazdálkodási feladatait. A tankerület tanulólétszáma: 12 952 tanuló (2018. október).

A Nyíregyházi Tankerületi Központ 44 intézményt tart fent. Kiemelkedik a tanulásban akadályozott tanulók segítését szolgáló intézmény: a nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium, valamint a nyíregyházi Göllesz Viktor Szakiskola Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény.

A tanulás és tanítás szabadságának alkotmányos elvéből, a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogból következően köznevelési intézményt egyházak, alapítványok, magántársaságok és más jogi vagy magánjogi személyek is létrehozhatnak, működtethetnek.

Az egyházi és magánintézmény a fenntartójával kötött köznevelési szerződés keretében láthat el állami köznevelési feladatot. A nem állami fenntartású köznevelési intézmények törvényességi ellenőrzését a kormányhivatalok végzik. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében összesen 48 egyházi fenntartású alap- és középfokú köznevelési intézményt tartanak számon.[91]

---

[90] Forrás: https://kk.gov.hu/kozerdeku-adatok-msz

[91] Forrás: https://www.oktatas.hu/kozneveles/intezmenykereso/koznevelesi_intezmenykereso/!DARI_Intezmenykereso/oh.php?id=kir_int_talalat

A tavalyi évben megyénkben tanuló általános iskolások száma 44 728 fő, gimnáziumban 9 488, szakgimnáziumban 8 071, szakközépiskolában 4 867 fő tanult.

Szakképzés

Megyénkben három szakképzési centrumban folyik az oktatás: a Kisvárdai, Nyíregyházi és a Mátészalkai Szakképzési Centrumokban.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 2020. január 1-én lépett hatályba, amely alapvetően alakítja át a magyar szakképzés rendszerét. A 2020. szeptember 1-én kezdődő tanévben a szakképzésbe belépő tanulók már az új jogi szabályozás alapján kezdik meg tanulmányaikat. Az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) szereplő szakképesítéseket, az úgynevezett alapszakmákat kizárólag iskolai rendszerben lehet majd tanulni szakképző iskolákban vagy technikumokban. A szakképző intézményeknek két fő típusa lesz: az 5 vagy 6 éves, érettségire és szakmai vizsgára felkészítő technikum és a 3 éves, szakmára felkészítő szakképző iskola.

A megváltozó szakképzési rendszerben a képzés első időszakában a rokon szakmákban közös ágazati alapismereteket lehet majd elsajátítani. Az alapozó képzés után, szakképző iskolában a 9. osztály, technikumban pedig a 10. osztály végén, egy ágazati alapvizsga letételét követően kell a tanulóknak választaniuk a tanulható rokonszakmák közül. A technikum a minőségi szakmai oktatás helyszíne lesz.

A szakképző iskola hároméves, célja a szakmára való felkészítés. Az ágazati ismereteket adó első év és ágazati alapvizsga után, a 9. osztály végén történik a konkrét szakmaválasztás. A következő két évben duális képzés formájában vállalatoknál, vállalkozóknál tudják a tanulók elsajátítani a szakmai ismereteket. A tanulmányok végén szakmai vizsgát téve szakmát szereznek. A szakképző iskolában a szakmai vizsga után további két év alatt esti tagozaton lehet érettségizni. Felnőttek, akik szakmát szeretnének tanulni, kétéves szakképző iskolai vagy technikumi képzésekre jelentkezhetnek, 25. életév alatt akár nappali tagozatra is. Két szakma megszerzése továbbra is lehetséges ingyenesen, de a 2. szakképesítést már csak esti vagy levelező rendszerben, munka mellett lehet megszerezni.

Felsőoktatás

A megyeszékhely meghatározó felsőoktatási intézménye a Nyíregyházi Egyetem. Az Egyetem intézeteiben bölcsészettudományi, pedagógusképzési, társadalomtudományi, gazdaságtudományi, művészetközvetítési, műszaki, agrár-, informatikai, természet- és sporttudományi területekre képeznek szakembereket. A Campus teljes területe akadálymentesített.

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara egészségügyi és szociális képzésekben segíti az egyetemi oktató- és kutatómunkát. Ma már mindhárom (BSc, MSc, PhD és más posztgraduális) szinten kínál ismeretszerzési lehetőségeket magyar és részben angol nyelven is.

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Nyíregyházán működik, fenntartója a Magyarországi Sajátjogú Görögkatolikus Metropolitai Egyház. A főiskola a római Pápai Keleti Intézet aggregált intézménye, a megyében és országosan is az egyetlen olyan felsőoktatási intézmény, amely a görögkatolikus pap, teológus, katekéta-lelkipásztori munkatárs, hittanár és kántorképzést szolgálja.

Két felsőoktatási intézmény indít új képzéseket szeptemberben a Közösségi Felsőoktatási Képzési Központ (KFKK) keretein belül a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Nyírbátorban (Óbudai Egyetem levelező tagozaton mérnök-informatikus, a Debreceni Egyetem pedig vidékfejlesztési agrármérnök szakon indít állami ösztöndíjas, kihelyezett képzést).

Területi egység		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
neve	szintje										
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	**12 411**	**12 263**	**11 790**	**11 393**	**10 840**	**10 316**	**9 933**	**9 536**	**9 073**	**8 915**
Észak-Alföld	régió	32 180	32 306	31 268	30 012	28 636	26 965	25 755	24 538	23 659	23 305
Összesen	ország	218 057	218 304	214 320	209 208	203 576	195 419	190 098	187 084	185 278	186 797

21. sz. táblázat: Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő nappali képzésben tanulók száma a hallgatók állandó lakóhelye szerint, fő (2010-2019)[92]

Területi egység		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
neve	szintje										
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**megye**	**3 926**	**3 771**	**3 551**	**3 197**	**2 903**	**2 477**	**2 234**	**2 170**	**2 148**	**2 165**
Észak-Alföld	régió	27 754	27 951	27 135	25 839	24 533	22 945	21 908	21 635	21 709	22 300
Összesen	ország	218 057	218 304	214 32(	209 208	203 576	195 419	190 098	187 084	185 278	186 797

22. sz. táblázat: Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő nappali képzésben tanulók száma képzési hely szerint, fő (2010-2019)[93]

[92] Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zoi012b.html#
[93] Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zoi013b.html#

II.9. LAKÁSVISZONYOK

Tovább bővült a lakásépítési piac Magyarországon, 2019-ben 21 127 új lakás épült az országban, 20%-kal több, mint 2018-ban.

A fővárosban és a községekben nőtt a leginkább (51, illetve 21%-kal) az épített lakások száma. A vidéki városok közül a megyei jogúakban az egy évvel korábbinál 12, a kisebb lélekszámúakban pedig 3,6%-kal több lakást adtak át 2019-ben. 4 megyében kevesebb, 15 megyében több új lakás épült, mint az előző évben. Az országos növekedéshez Budapesten kívül Fejér, Veszprém, Vas és Zala megye járult hozzá a leginkább. A fővárosban és a megyék döntő részében megfigyelhető pozitív tendenciát csak némileg mérsékelte a Pest, Borsod-Abaúj-Zemplén, Tolna és Somogy megyében bekövetkezett csökkenés.

Országosan tízezer lakosra 21,6 új építésű lakás jutott. A mutató értéke változatlanul Győr-Moson-Sopron megyében volt a legmagasabb (54,7), az országos átlag 2,5-szerese, és átlag feletti értékek jellemezték Budapest mellett Pest, Vas, Veszprém és Somogy megyét is. A lakásépítések intenzitása Nógrád, Borsod-Abaúj-Zemplén, Tolna, illetve Békés megyében volt a legalacsonyabb (3,9 és 5,1 közötti), nem érte el az országos átlag egynegyedét.

Az épített lakások átlagos alapterülete (97 m^2) az előző évitől valamivel elmaradt. A legnagyobb átlagos alapterületű lakásokat Békés megyében, a legkisebbeket Budapesten és Győr-Moson-Sopronban vették használatba.

A 2019-ben kiadott lakásépítési engedélyek és egyszerű bejelentések együttes száma alapján 35 123 új lakásnak az építése kezdődhetett el, 4,3%-kal kevesebbnek, mint 2018-ban. Budapesten és a községekben kismértékben (1,4, illetve 4,7%-kal) nőtt az építési kedv, ugyanakkor a megyei jogú városokban, valamint a többi városban jelentősen (12, és 10%-kal) csökkent. Az építendő lakások száma 11 megyében elmaradt az egy évvel korábbitól. Az országos csökkenést leginkább a Csongrád, Pest és Győr-Moson-Sopron megyei visszaesés okozta, amit a másik 8 megyében és a fővárosban tapasztalt építési kedv növekedés - elsősorban a Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyei számottevő élénkülésnek köszönhetően - némileg mérsékelt.

2019-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 393 lakást vettek használatba, 39%-kal (országosan 20%-kal) többet, mint egy évvel korábban. A lakások több mint kétharmada a megyeszékhelyen, 18%-a a többi városban, 15%-a pedig községekben épült. A megyeszékhelyen és a községekben élénkültek, a többi városban pedig csökkentek a lakásberuházások.

Az új lakások 65%-ának természetes személy, 32%-ának vállalkozás volt az építtetője. A természetes személyek által építtetett lakások száma 26%-kal, a vállalkozásoké az előző évi 1,6-szeresére emelkedett.

Időszak		Épített lakás	Ebből:				
			4 és több szobás	vállalkozás által	természetes személy által	értékesítés céljából	saját használatra
				építtetett		épített	
Száma							
2018.	I. negyedév	52	33	32	20	33	19
	I. félév	70	45	37	33	38	32
	I-III. negyedév	89	59	38	51	39	50
	I-IV. negyedév	282	196	79	202	83	198
2019.	I. negyedév	31	24	2	29	4	27
	I. félév	42	30	2	40	4	38
	I-III. negyedév	130	93	50	80	52	78
	I-IV. negyedév	393	285	124	254	128	254
Előző év azonos időszaka = 100,0%							
2019.	I. negyedév	59,6	72,7	6,3	145,0	12,1	142,1
	I. félév	60,0	66,7	5,4	121,2	10,5	118,8
	I-III. negyedév	146,1	157,6	131,6	156,9	133,3	156,0
	I-IV. negyedév	139,4	145,4	157,0	125,7	154,2	128,3

23. sz. táblázat: Lakásépítések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, darab (2018-2019)

A lakások döntő részét (kilenctizedét) családi házas formában, 9,2%-át többszintes, többlakásos épületben adták át. Átlagos alapterületük az országost (97 m²) meghaladó, 130 m² volt. A legalább 4 szobával épített lakások aránya (73%) a megyék közül itt volt az egyik legmagasabb.

A megyében 2019-ben 79 lakás szűnt meg, közel egyharmadával több, mint az előző évben. Száz épített lakásra 20 megszűnés jutott. Az építések és megszűnések egyenlegeként a megyei lakásállomány az elmúlt év során 314 lakással bővült.

A 2019-ben kiadott lakásépítési engedélyek és egyszerű bejelentések száma együttesen 1367 volt, az egy évvel korábbi 1,8-szerese. Az építési kedv élénkülése országosan ebben a megyében volt a legnagyobb mértékű.

II.10. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ADOTTSÁGOK

II.10.1. A települések száma, jogállása, statisztikai besorolása[94]

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a Magyarország Közigazgatási Helynévkönyve szerint 2019. január 1-én a települések száma 229.

Települések jogállása (2017)	Népességkategóriák	Települések száma 2019
Megyei jogú város (1)	100 ezer főnél népesebb	1
Városi jogállású települések (27)	–	–
	10-19,9 ezer lakosú kisváros	5
	5-9,9 ezer lakosú kisváros	9
	3-4,9 ezer lakosú kisváros	11
	3 ezer főnél kevesebb lakosú városok	2
Nagyközség (16)	5 ezer-10 ezer lakosú nagyközség	–
	4 ezer főnél népesebb nagyközség	–
	2-4 ezer lakosú nagyközség	12
	1-2 ezer lakosú nagyközség	4
Község (185)	5000 főnél népesebb községek	–
	1000-4999 lakosú községek	87
	999-500 lakosú községek	62
	500 főnél kevesebb lakosú községek	36

24. sz. táblázat: Települések száma, nagysága (2019)

A megyében 2019. január 1-i adat szerint 28 városi jogállású település volt, 2009. január 1. óta számuk hárommal nőtt. Nyíregyháza az egyetlen megyei jogú város. Utolsóként, 2013-ban, a 3527 fő lakosú Ajak, 2009-ben Nyírmada (4798 fő lakos) és Vaja (3552 fő lakos) lett város, további 15 település a rendszerváltás után kapott városi rangot. A megye 185 községéből 16 nagyközség, közülük a legnépesebb a 3519 lakosú Kállósemjén.[95]

[94] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve – Előkészítő fázis (2019)
[95] Forrás: Magyarország Közigazgatási Helynévkönyve, 2019. január 1.

II.10.2. Városhálózat[96]

A megyében ma már közel minden nyolcadik település város. A területszervezésről szóló 321/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet 2015-ben jelentős szigorítást vezetett be. A szigorítást követően a várossá válás (részben „puha") elbírálási kritériumai a népességszámra, a fejlettségre és a térségi szerepre irányulnak.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye városhálózata, hasonlóan az ország egészéhez, meglehetősen kiegyensúlyozatlan. Egyetlen nagyvárosa a megyeszékhely Nyíregyháza, közel 120 ezer lakosú, népessége folyamatosan növekszik.

Dinamikus városodás jellemezte az elmúlt évtizedekben a 4-es főút térségét. Nyíregyháza és Kisvárda közötti 40 km-en három új város keletkezett. A Nyíregyháza-Debrecen közötti kevesebb, mint 50 km hosszú urbanizációs folyosóban növekszik a népesség és koncentrálódik a tőke. Az urbanizációs folyosó (túl)súlyát a megyeszékhely körül 20-45 km távolságra lévő kisváros-gyűrű hivatott ellensúlyozni: Kisvárda+Ajak (együtt 20 ezer lakos), Vásárosnamény (8,7 ezer lakos), Mátészalka (16,5 ezer lakos), Nyírbátor (12 ezer lakos). E kisvárosok a körülöttük szaporodó számú „mikrovárosokkal" együtt sem képesek a megye perifériáján megfelelő munkaerőpiacot, intézményi ellátást, szolgáltatási színvonalat biztosítani. Erre utal e kisvárosok és térségük tartós népességcsökkenése a Nyíregyháza-Debrecen zónában növekvő népességkoncentrációval szemben. A határmenti beköltözések (elsősorban Kárpátaljáról) okozta népességnövekedés a törpefalvakban feltételezésünk szerint átmeneti jellegű, a beköltözők, amint tehetik, továbbköltöznek Budapest, Nyugat-Magyarország, Nyugat-Európa irányába.

E kisváros gyűrű városai közül Kisvárda és Mátészalka térszervező szerepe kiterjed a szomszédos járásokra is. Kisvárdáé elsősorban a Záhonyi járásra, másodsorban a Vásárosnaményi és a Kemecsei járások Kisvárdához közelebbi peremterületeire. Mátészalkáé a Csengeri, a Fehérgyarmati Járás területeire, továbbá a Baktalórántházai, a Vásárosnaményi és a Nyírbátori járások Mátészalkához közeli peremterületeire.

Gyorsforgalmi kapcsolata révén (itt halad át Munkács és Beregszász Budapest irányú forgalma) a város méreténél erősebb Vásárosnamény térszervező szerepe, amit jól mutat, hogy a város népessége 2011 óta növekszik (előtte csökkent).

A nem megfelelően koordinált városodás eredménye, hogy a megye M3-tól északra fekvő 29 ezer hektáros területén 17 város közül mindössze 5 – Nyíregyháza, Tiszavasvári, Kisvárda, Záhony és Vásárosnamény – volt már város a rendszerváltás (1990) előtt. Különösen a 4-es főút mentén és attól nyugatra alakult ki nagy várossűrűség. Az M3-tól délre lévő 30 ezer hektáros, tehát valamivel nagyobb területen 11 város van, melyből 4 (Nagykálló, Nyírbátor, Mátészalka, Fehérgyarmat) bír jelentősebb városi múlttal. A Záhony-Vásárosnamény-Csenger vonaltól keletre a megye kifejezetten városhiányos, ezen azonban újabb várossá nyilvánítások nem segítenének. E kisvárosok, közeli nagyobb városok híján ma méretüknél jelentősebb

[96] Forrás: Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve – Előkészítő fázis (2019)

térszervező szerepet töltenek be, de térségükben nincsenek további olyan települések, amelyek hasonló szerepet fel tudnának vállalni. Nagy szükség lenne elsősorban a határon túli, 100 ezer főnél népesebb Szatmárnémetivel, másodsorban Munkáccsal, Beregszásszal való infrastrukturális, gazdasági, intézményi kapcsolatok erősítésére, a gazdasági, munkaerőpiaci, szakképzési együttműködések erősítésére, ösztönzésére.

A megye nyugati peremén lényegében folytatódik a keleti kisváros-gyűrű Újfehértóval, a Hajdú-Bihar megyei Hajdúdoroggal és Hajdúnánással, Tiszavasvárival, Tiszalökkel, és a Tokaj-Rakamaz várospárral. A 39-es főút megépülése valamelyest erősítheti e városok térszervező szerepét, ennek azonban az egymás közötti koordináció, együttműködés, közös fejlesztési tevékenység is feltétele lenne.

Az M3-as gyorsforgalmi út fejlesztő hatása Nyíregyházán túl, Vásárosnaményban és Nyírbátorban is érzékelhető. Más városok vonatkozásában fejlesztő hatás érvényesülése (még) nem mutatható ki.

II.10.3. A településnagyság szerinti települési térség típusok

A népességnagyság szerinti különböző településtípusok jól követhető térbeli mintázatot mutatnak: a kis- és aprófalvak a Tisza-Szamos vonal mentén, illetve attól keletre (Fehérgyarmati, Vásárosnaményi, Csengeri kistérségek), míg a nagyobb települések ettől a vonaltól nyugatra helyezkednek el. A megye nem ismert, mint tipikus tanyástérség, mindazonáltal 2011-ben csaknem 50 ezer lakos, a népesség közel 9%-a 440 központi belterületen kívüli településrészen élt. A Központi belterületen kívüli lakott helyek száma az egyes településrészek népességnagysága szerint (KSH, 2011. évi népszámlálás adatainak felhasználásával):

Lakosság száma településrészenként	**Településrészek száma**	**Ott élők száma összesen**	**Érintett települések**
> 5000 lakos	1	7300	Nyíregyháza (1)
1000-4999 lakos	6	14700	Nyíregyháza (5), Vásárosnamény (1)
500-999 lakos	9	5870	Nyíregyháza (6), Tiszaeszlár, Nyírpazony, Nyírbogdány (1-1)
100-499 lakos	68	14470	Nyíregyháza (14), Nyírtelek (10), Balkány (7), Nagyhalász (3), Ibrány (2), Kállósemjén (2), Nagykálló (2), Nyírlugos (2), Szabolcsveresmart (2), Tiszalök (2), Tiszatelek (2) Demecser, Fábiánháza, Gacsály, Gemzse, Gyüre, Hodász, Kálmánháza, Kótaj, Mátészalka, Nagycserkesz, Nagyvarsány, Nyírbogát, Ófehértó, Pátroha, Tiszadob, Tiszaeszlár, Tiszakóród, Tiszanagyfalu, Tiszavasvári, Tuzsér, Vaja, Vásárosnamény (1-1)
50-99 lakos	49	3390	Nyíregyháza (15), Nagycserkesz (6), Balkány (4), Gávavencsellő (2), Kállósemjén (2), Kemecse (2), Nyírtelek (2), Mátészalka (2) Biri, Baktalórántháza, Gégény, Gemzse, Kisvárda, Magy, Nagykálló, Nyírpazony, Nyírtura, Pap, Tarpa, Tiborszállás, Tiszatelek, Újfehértó (1-1)
10-49	117	2860	Nyíregyháza (21), Balkány (11), Kálmánháza (9), Nagycserkesz (8), Nyírtelek (5), Nagykálló (4), Kisvárda (3), Kótaj (3), Mátészalka (3), Nyírpazony (3), Újfehértó (3), Nagyhalász (2), Nyírbátor (2), Geszteréd (2), Gégény (2), Fehérgyarmat (2), Hodász (2), Tiszalök (2), Tiszatelek (2), Tyukod (2) Apagy, Buj, Csengersima, Demecser, Dombrád, Eperjeske, Érpatak, Gemzse, Geszteréd, Kántorjánosi, Kék, Napkor, Nyírmeggyes, Tiszaeszlár, Nyírbéltek, Nyírcsaholy, Nyírderzs, Nyírtura, Nyírvasvári, Ramocsaháza, Szamossályi, Székely, Tiborszállás, Terem, Tiszavasvári, Tuzsér, Ura (1-1)

Lakosság száma település-részenként	Település-részek száma	Ott élők száma összesen	Érintett települések
Összesen	250	48600	Nyíregyháza (62), Nyírtelek (15), Balkány (22), Nagycserkesz (15), Kálmánháza (10), Nagykálló (7), Mátészalka (6), Nagyhalász (5), Nyírpazony (5), Tiszatelek (5), Kállósemjén (4), Kisvárda (4), Kótaj (4), Tiszalök (4), Újfehértó (4), Gemzse (3), Gégény (3), Hodász (3), Tiszaeszlár (3)
< 10 lakosú településrészek a központi belterületen kívül	191	466	Újfehértó (8), Terem (6), Nyírbátor, Nyíregyháza, Nyírmada, Penészlek (5-5), Apagy, Bújj, Kállósemjén, Kálmánháza, Kemecse, Nyírbogdány, Szakoly, Tiszabercel, Tiszaeszlár, Tiszavasvári (4-4), Apagy, Dombrád, Kölcse, Nagykálló, Nyírkáta, Ramocsaháza, Tiszadada, Tunyogmatolcs (3-3) A többi érintett településen 1-2 településrész

25. sz. táblázat: Központi belterületen kívüli lakott helyek száma az egyes településrészek népességnagysága szerint[97]

II.11. TÉRSZERKEZETI ELEMEK AZONOSÍTÁSA

A megyei területrendezési terv elsősorban az országos és térségi szintű fejlesztési igényeket hivatott összehangolni oly módon, hogy azok térben összerendezettek, összeszervezettek legyenek, és amelyekhez a településrendezési eszközök készítése, vagy módosítása során a helyi fejlesztési igényeket hozzá kell igazítani. Fontos feladata ugyanakkor a megyei területrendezési tervnek, hogy a jogszabályok szabta keretek között térben összehangolja a települések egyedi fejlesztési igényeit, illetve a helyi és a térségi igényeket. Alapvető irányelv, hogy az OTrT-ben meghatározott védelmi célú, illetve a térség dinamizálódását, felzárkózását segítő, kínálatot teremtő térszerkezeti elemek, a megye adottságait figyelembe véve, megfelelő egyensúlyukkal segítsék a megye integrálódását az európai térbe.

A térszerkezeti elemek és azok kapcsolódási pontjait a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv (2020) tartalmazza részletesen.

[97] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve – Előkészítő fázis (2019)

II.12. A TÁJ TERHELHETŐSÉGÉNEK ELEMZÉSE

A Kormány az 1128/2017. (III. 20.) Korm. határozattal fogadta el a 2017-2026 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Tájstratégiát. A táj terhelhetősége a tájat érő terhelések, illetve a tájérzékenység összevetésével határozható meg. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv (2020) kapcsolódó vizsgálat mélységéből és léptékéből adódóan nem terjedhet ki minden terhelést okozó tényezőre (pl.: különböző szennyezéstípusok, fényterhelés, zaj- és rezgésterhelés, túlhasználat, stb.), vagy minden tájérzékenységet befolyásoló adottságra, állapotra (víztestek állapota, klímaérzékeny természetes élőhelyek, erdők sérülékenysége, stb.), amelyet fenti kormányhatározat leír.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye tájterhelésének meghatározása során a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv az alábbi tényezőket vette figyelembe:

- Közlekedési hálózat (tervezett gyorsforgalmi úthálózat és nagysebességű vasút, főutak, egyéb országos törzshálózati vasúti pálya),
- Egyéb vonalas infrastruktúra-hálózatok (elektromos átviteli távvezeték, földgázszállító-, kőolajszállító-vezeték, termékvezeték),
- Vízrendezés (nagyvízi meder területe, elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal, országos jelentőségű csatorna és vízgazdálkodási terület, 5 éves gyakoriságú belvízzel elöntött terület - a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén),
- Települési térség,
- Bányászat (szilárd ásványi nyersanyag bányatelek, szénhidrogén bányatelek és koncesszió, megkutatott ásványvagyon),
- Hulladékkezelés (hulladékégetővel rendelkező település, regionális szilárd települési hulladéklerakóval rendelkező település, inert hulladéklerakóval rendelkező település, rekultivált vagy rekultiváció alatt álló hulladéklerakó).

A tájat terhelő tényezők közül kiemelkednek az elmúlt évszázadok és évtizedek vízrendezései és a sűrű településhálózati rendszer, Nyíregyháza megyeszékhely és a környező bokortanyák rendszere, illetve a Debrecen - Nyíregyháza - Záhony gazdasági tengely. Az M3-as autópálya ez idáig a 41. sz. főútig épült ki, jelentősen javítva a megye elérhetőségét, gazdaságfejlesztő hatása azonban eddig elsősorban Nyíregyháza vonzáskörzetében jelentkezett. A belvízi veszélyeztetettség a természeti adottságokkal ellentétes tájhasználati formák előtérbe helyezésével vált tájterhelő tényezővé.

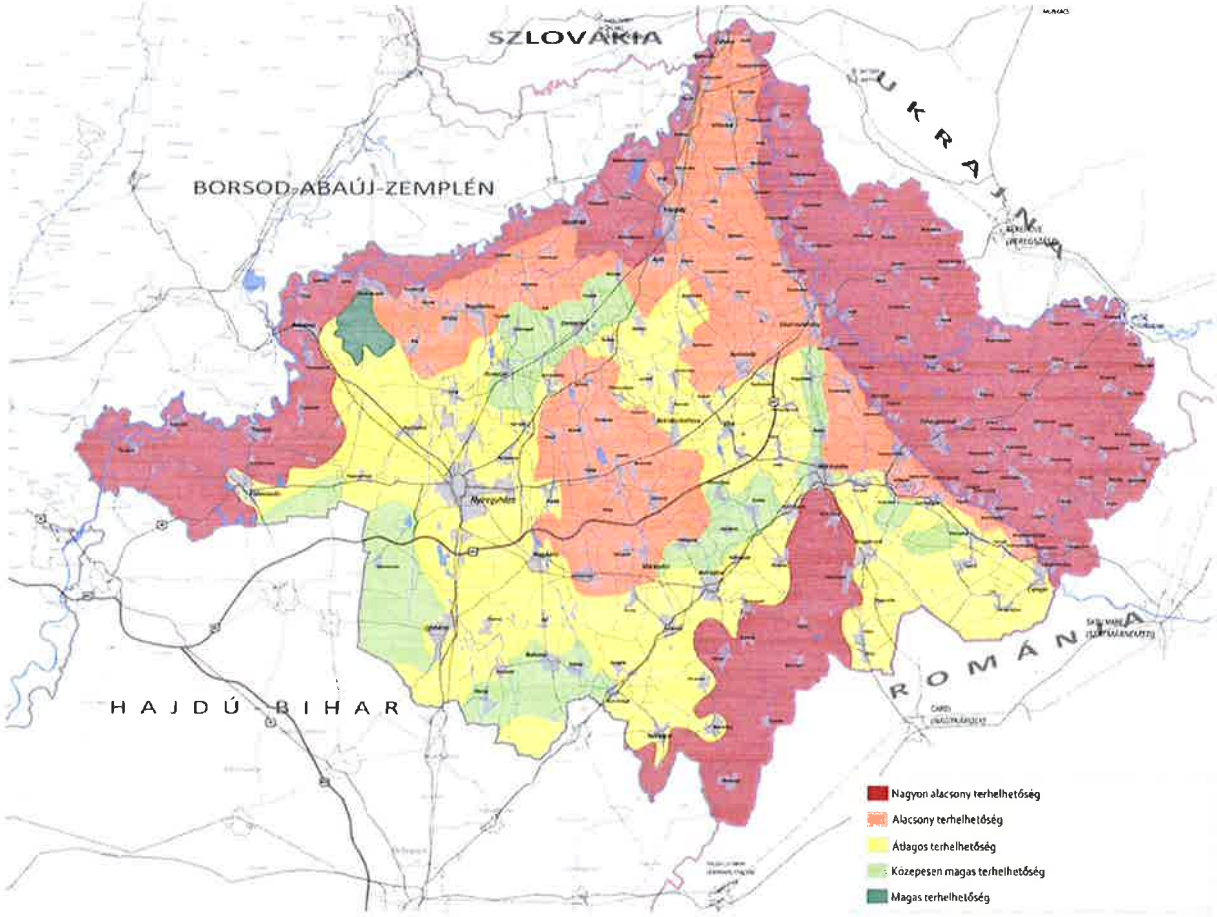
A megye tájérzékenységének meghatározása során a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv az alábbi tényezőket vette figyelembe:

- Országos védelem alatt álló területek (ex-lege védett terület, természeti emlék, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület),
- Egyéb természetvédelmi oltalmak (országos ökológiai hálózat, Natura 2000 terület, Magas Természeti Értékű Területek),
- Erdők övezete és kiváló, illetve jó termőhelyi adottságú termőterületek (erdő, szántó),

- Vízminőségvédelem és vízgazdálkodás (felszíni és felszín alatti vízminőségvédelmi terület, nagyvízi meder területe, a Vásárhelyi terv Továbbfejlesztése keretében megépült tározó, 10 millió m^3-nél kisebb tározási lehetőség),
- Örökségi értékek (tanyás települések, világörökség várományos területekkel érintett települések, tájképvédelmi terület).

A tájérzékenységet erőteljesen befolyásolja, hogy a megye területe a Tisza mentén nagy kiterjedésű természeti értékekben gazdag. A megyében a vízminőség-védelmi, vízgazdálkodási szempontok is kiemelkedő jelentőségűek.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye tájai a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv vizsgálata alapján (a megye terheltségének és érzékenységének összevetéséből) öt kategóriából álló skálát állapított meg: nagyon alacsony terhelhetőség, alacsony terhelhetőség, átlagos terhelhetőség, közepesen magas terhelhetőség, magas terhelhetőség. A tájérzékenység kategóriájából érzékeny kategóriába sorolt területeken az antropogén terheltségtől függően plusz egy kategória bevezetése volt indokolt, differenciálva az átlagos és a közepesen magas terhelhetőségű területeket.

37. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye tájainak terhelhetősége (2019)[98]

[98] Forrás: Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területrendezési Terv (2019)

III. ÁBRAJEGYZÉK

1. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye elhelyezkedése 6
2. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai 7
3. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg lakónépességének alakulása, fő (2000-2019) 7
4. sz. ábra: Élveszületések és elhalálozások száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, fő (2001-2019) 8
5. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye állandó lakosságának korcsoportok és nemek szerinti megoszlása, % (2019) 9
6. sz. ábra: Oda- és elvándorlás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, fő (2001-2019) 10
7. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye domborzata 13
8. sz. ábra: Villamosenergia felhasználás (2000-2018) 21
9. sz. ábra: Regisztrált vállalkozások száma, kiválasztott típusok szerint, db (2010-2018) 31
10. sz. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, darab 32
11. sz. ábra: Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozás, darab (2019) 32
12. sz. ábra: Működő, valódi új, valódi megszűnt vállalkozások száma, darab (2000-2018) 33
13. sz. ábra: Vállalkozások száma járások szerinti megoszlásban, darab (2018) 33
14. sz. ábra: Regisztrált vállalkozások aránya, tevékenységek szerinti bontásban (2018) 36
15. sz. ábra: Nemzetgazdasági ágak megyei részesedése értékesítés nettó árbevételéből %, ... 39
16. sz. ábra: Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken, ezer lakosra/db (2014) 44
17. sz. ábra: A megyei székhelyű ipar exportértékesítésének értéke és volumenindexe (2019-2020. I. negyedév) 47
18. sz. ábra: Külföldi közvetlentőke-befektetések, milliárd forint (2008-2018) 48
19. sz. ábra: Összes K+F-ráfordítás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ... 53
20. sz. ábra: Fókusztelepülések 57
21. sz. ábra: A legfeljebb alapfokú végzettségűek aránya a 15 éves és annál idősebb népességben, % (2016) 58
22. sz. ábra: A szakmunkás, szakiskolai végzettségűek aránya a 15 éves és annál idősebb népességben, % (2016) 59
23. sz. ábra: Az érettségizettek aránya a 18 éves és annál idősebb népességben, % (2016) 60
24. sz. ábra: A diplomások aránya a 20 éves és annál idősebb népességben, % (2016) 60
25. sz. ábra: A 2019/2020. tanév II. félévében évismétlésre kötelezett tanulók aránya 62
26. sz. ábra: A 25-50 éves népesség megoszlása legmagasabb iskolai végzettség szerint, megyék szerint, % (2016) 62
27. sz. ábra: Halmozottan hátrányos helyzetűek száma, fő (2019) 65
28. sz. ábra: Természetes és tényleges szaporodás/fogyás összefüggései (2001-2019) 66
29. sz. ábra: Belföldi/nemzetközi vándorlási különbözet (2001-2009) 67
30. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakossága korcsoport szerint (2011) 68
31. sz. ábra: A 15-64 éves népesség foglalkoztatási rátája, a foglalkoztatottak megoszlása nemzetgazdasági szektoronként, megyénként, % (2019) 71
32. sz. ábra: Nonprofit szervezetek száma szervezeti forma és kiemelt tevékenységcsoport szerint (2018) 76
33. sz. ábra: Záhonyi áruösszetétel változásai, % (2004-2011-2019) 84

34. sz. ábra: Közüzemi ivóvíz-vezeték hálózat hossza, bekapcsolt lakások száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (2018) 88
35. sz. ábra: Háziorvosok (fő) valamint felnőttek és gyerekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok számának változása (2015-2018) 96
36. sz. ábra: Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma, fő (2010-2015) 99
37. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye tájainak terhelhetősége (2019) 111

IV. TÁBLAJEGYZÉK

1. sz. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai, területe 6
2. sz. táblázat: Népességszám/népességsűrűség alakulása, összehasonlítás (2019) 8
3. sz. táblázat: Pálfai index 23
4. sz. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye védett értékei, darab (2020) 27
5. sz. táblázat: Egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában (2010-2018) 30
6. sz. táblázat: Beruházások teljesítményértéke anyagi-műszaki összetétel szerint, millió Ft (2019) .. 35
7. sz. táblázat: A regisztrált vállalkozások száma gazdasági ág és gazdálkodási forma szerint, darab (2019. december 31.) 37
8. sz. táblázat: A megyei székhelyű ipar adatai ágazat szerint, % (2019. I-IV. negyedév) 38
9. sz. táblázat: A legmagasabb nettó árbevételt elérő vállalkozások - TOP 100 kiadvány (2019) 40
10. sz. táblázat: Adózók száma és belső összetétele, db/fő (2019. december 31.) 40
11. sz. táblázat: Vendégek, vendégéjszakák száma (2019) 43
12. sz. táblázat: A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma (2018-2019) 43
13. sz. táblázat: A vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken, % (2018-2020) 45
14. sz. táblázat: A külföldi vendégforgalom országok szerint, % (2019. I-IV. negyedév) 46
15. sz. táblázat: A népesség nemzetiséghez tartozás és nemek szerint, fő (2016) 56
16. sz. táblázat: A 15 éves és annál idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség és gazdasági aktivitás szerint, fő (2016) 59
17. sz. táblázat: A köznevelési intézmények feladat-ellátási helyeinek száma (2010-2019) 63
18. sz. táblázat: Eltartottsági ráta, öregedési index (2001-2020) 68
19. sz. táblázat: A megyét érintő meglévő és tervezett nemzetközi, országos és térségi jelentőségű utak 78
20. sz. táblázat: Szociális alap- és nappali ellátásban részesülők száma, fő (2010-2018) 99
21. sz. táblázat: Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő nappali képzésben tanulók száma a hallgatók állandó lakóhelye szerint, fő (2010-2019) 102
22. sz. táblázat: Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő nappali képzésben tanulók száma képzési hely szerint, fő (2010-2019) 102
23. sz. táblázat: Lakásépítések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, darab (2018-2019) 104
24. sz. táblázat: Települések száma, nagysága (2019) 105
25. sz. táblázat: Központi belterületen kívüli lakott helyek száma az egyes településrészek népességnagysága szerint 109

V. KÉPJEGYZÉK

1. sz. kép: Tarpa Református Templom (2020) 42

Tárgy: Árajánlat kérés: roll-up és információs tábla grafikai megtervezéséhez és elkészítéséhez

AJÁNLATTÉTELI FELHÍVÁS

nem közbeszerzési eljárásban ajánlattételre felkért ajánlattevők részére

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, mint a **HUSKROUA/1702/7.1/0023** azonosító számú, **MOBI „Korszerű határok infrastruktúra-sikeres Kárpátok régió"** elnevezésű projekt Vezető Kedvezményezettje az alábbi ajánlattételi felhívást teszi közzé.

A szolgáltatás tárgya és mennyisége

- **Roll-up grafikai megtervezése és elkészítése**
  - Méret: 120cm (széles) x 200cm (hosszú) classic
  - Anyaga: roll-up film
  - Nyomtatás: színes – 4/0
  - Tartószerkezettel együtt, hordtáskával
  - Kötelező elemek:
    - „a HUSKROUA ENI CBC Program kötelező arculati elemeinek megfelelően, kedvezményezetti infó-blokk alkalmazása. (infó-blokk jobb felső sarokban elhelyezve)
    - Projekt azonosítószáma, címe
    - EU zászló

- **Információ tábla megtervezése és elkészítése**
  - Mennyiség: 1 db
  - Méret: 47 x 60 cm
  - Anyaga: 100% környezetbarát
  - Kötelező elemek:
    - „a HUSKROUA ENI CBC Program kötelező arculati elemeinek megfelelően, kedvezményezetti infó-blokk alkalmazása. (infó-blokk jobb felső sarokban elhelyezve)
    - Projekt azonosítószáma, címe
    - EU zászló

A teljesítés ideje szakaszos:

2020. október 9.

Ellenszolgáltatás teljesítése részteljesítést követően, teljesítés igazolás alapján.

Teljesítés igazolás alapján

A feladatok teljesítésének helye: 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

Kérem, tegyen árajánlatot a következő tartalmi elemekkel:

- az ajánlattevő megnevezését, címét, adószámát, cégszerű aláírását/képviselő nevét, elérhetőségét
- az ajánlat tárgyának pontos megnevezését,
- az árajánlati kötöttségi idejét,
- az egységárat, mennyiséget, nettó árat, ÁFA-t, bruttó árat.

Az ajánlatok értékelésének szempontjai és módszere:

- a benyújtott ajánlatok közül a műszaki kritériumoknak megfelelő, legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás kerül kiválasztásra. Az Ajánlatkérő a megajánlott összesített, Ft értéket hasonlítja össze.

Ajánlattételi határidő: 2020. szeptember 25. 14:00
A határidő letelte után beérkezett ajánlatokat Ajánlatkérő automatikusan érvénytelennek nyilvánítja.

Az árajánlat benyújtásának címe és módja:
Az ajánlatokat írásban: személyesen egy eredeti példányban, zárt borítékban; vagy „pdf" formátumban, e-mailben; magyar nyelven kell benyújtani.
Személyesen: 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5. 133-as iroda
E-mail cím: beszerzés@szszbmo.hu

Árajánlatok értékelésének határideje: 2020. szeptember 30. 16:00 óra

Eredményhirdetés: 2020 október 1. 12:00 óra

Kizáró okok:
Az eljárásban nem lehet Ajánlattevő, aki végelszámolás, felszámolás, vagy csődeljárás alatt áll és nem minősül átlátható szervezetnek, vagy akinek köztartozása van (NAV általi igazolás szükséges, ha az Ajánlattevő nem szerepel a köztartozásmentes adatbázisban). Továbbá nem járul hozzá az adatainak GDPR szerinti kezeléséhez. A kizáró okok fenn nem állásáról nyilatkozni kell (1. sz. melléklet).

Egyéb tudnivalók
Ajánlatkérő fenntartja a jogot, hogy jelen felhívást módosítsa, visszavonja vagy eredménytelennek nyilvánítsa.
Az Ajánlatkérő kiköti, hogy az Ajánlattevő saját kockázatára vesz részt az eljárásban, az ajánlat összeállítása során felmerülő összes költséget az Ajánlattevő vállalja. Ezekért a költségekért az Ajánlatkérő felelősségre nem vonható.
Ajánlattevő a szerződés teljesítéséhez jogosult alvállalkozót igénybe venni, mely esetben nyilatkozni szükséges.
Az Ajánlattevőnek tilos a pályázati kiírásban szereplő bármely információt közzétenni vagy harmadik személy részére átadni az Ajánlatkérő előzetes írásbeli engedélye nélkül.
A „HUSKROUA ENI CBC Program" kötelező arculati elemei az ajánlattételi felhíváshoz mellékelve csatolásra kerültek.

Nyíregyháza, 2020. szeptember 18.

Seszták Oszkár
megyei közgyűlés elnöke
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnökétől
H-4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

ÁLT/299-1/2020.

M E G H Í V Ó

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlést
2020. augusztus 31. (hétfő)
10,00 órára

– a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) önkormányzati rendelet 36. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel –

rendkívüli ülésre összehívom, amelyre ezúton tisztelettel meghívom.

Az ülés helye:

Nyíregyháza, Hősök tere 5.
Bessenyei Nagyterem

N a p i r e n d i j a v a s l a t

1. Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint az átruházott hatáskörben hozott döntésekről

   Előadó: Szeszták Oszkár, a közgyűlés elnöke

2. Előterjesztés a 2021-2027-es fejlesztési ciklushoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tervezési feladatokra

   Előadó: Szeszták Oszkár, a közgyűlés elnöke

3. Előterjesztés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosítására

   Előadó: Szeszták Oszkár, a közgyűlés elnöke

Tel.:(+36)42/599-501 • Fax:(+36)42/599-512 • E-mail: elnok@szszbmo.hu

4. Előterjesztés a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság éves beszámolójának, közhasznúsági mellékletének elfogadására, valamint 2020. évi pénzügyi tervének jóváhagyására

   Előadó: Úsz Illés, a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság ügyvezetője

5. Előterjesztés egyes Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében megkötött támogatási szerződések forrásnövekmény igényéhez kapcsolódó előzetes hozzájárulásra

   Előadó: Seszták Oszkár, a közgyűlés elnöke

6. Bejelentések, kérdések, interpellációk

(A közgyűlési tagok részére a Megyeháza előtt parkolóhelyet biztosítunk.)

A közgyűlés meghívója és napirendi pontjaihoz kapcsolódó előterjesztések letölthetők a http://www.szszbmo.hu/kozgyulesi-anyagok/meghivok-napirendek linkre kattintva.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 27.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnöke -1-

Seszták Oszkár

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnökétől
H-4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

ÁLT/302-1/2020

Döntéshozatal:
Egyszerű többség

B E S Z Á M O L Ó

- a Megyei Közgyűléshez -

a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint az átruházott hatáskörben hozott döntésekről

A beszámolót

készítette

Baloghné Kássa Zita

törvényességi szempontból ellenőrizte

Dr. Papp Csaba

Tel.: (+36)42/599-501 • Fax: (+36)42/599-512 • E-mail: elnok@szszbmo.hu

Tisztelt Megyei Közgyűlés!

A lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint az átruházott hatáskörben hozott döntésekről az alábbiakban számolok be:

I.

Lejárt határidejű határozatok végrehajtása

A **60/2020. (VI.25.) önkormányzati határozatban** a közgyűlés döntött a Creative Region - Határtalan fejlődés Északkelet-Magyarország gazdasági együttműködésben érintett nemzeti, gazdasági és kulturális övezetének fejlesztési tervéről.
A határozat 3. pontjában felkérte a közgyűlés elnökét, hogy adjon tájékoztatást a Creative Region - Határtalan fejlődés Északkelet-Magyarország gazdasági együttműködésben érintett nemzeti, gazdasági és kulturális övezetének - fejlesztési terv Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét érintő helyzetéről.

Végrehajtás:
A „Creative Region" - Határtalan fejlődés - Észak-kelet Magyarország nemzeti gazdasági és kulturális övezetének fejlesztési tervéhez kapcsolódóan, gazdasági versenyképességi együttműködés kialakítása céljából négy megyés (Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) egyeztetésre került sor 2020. július 17-én, melyen részt vett a Gazdasági Versenyképességi Csoport vezetője Dr. György László úr gazdaságstratégiáért és szabályozásért felelős államtitkár (ITM). Ezt megelőzően a Nemzetpolitikai Munkacsoport szervezésében a Humán infrastruktúra, oktatás, identitás erősítés, kommunikáció tematikus ülésére került sor.

A **61/2020. (VI.25.) önkormányzati határozatban** a közgyűlés döntött az Easing Access to Systemic Discovery of Our Origins and Resources (Hagyományaink és forrásaink rendszerszerű felfedezésének támogatása) EASYDOOR című ROHU456 azonosítószámú projekt megvalósításához kapcsolódó döntések meghozataláról.
A határozat 3. pontjában a közgyűlés döntött arról, hogy a projekt végrehajtásához szükséges 280.210,17 Euro önerőt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat projektrésze tekintetében az előterjesztésben meghatározottak alapján biztosítja.

Végrehajtás:
A projekt jelenlegi szakaszában az eredetileg tervezett júliusi kezdés – tekintettel a romániai Irányító Hatóságtól érkező folyamatos tisztázó kérdésekre – augusztus

1-re módosult. Tekintettel arra, hogy a támogató döntés óta folyamatosak a hiánypótlások (annak ellenre, hogy ezek nagy részét előzetes bekérésre már teljesítették a projekt partnerek) a projekt kezdést illetően további modosítás várható.
Javaslom, hogy a közgyűlés a feladat végrehajtásának határidejét a következők szerint módosítsa: *„a Támogatási Szerződés hatályba lépését követően azonnal"*.

II.

Átruházott hatáskörben hozott döntések

A Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság

- 13/2020. (VII. 21.) határozatával a Florexim Kft.- „Tóparti horgászcentrum kialakítása" - tárgyú, 003/SZT-TU-22-Sz/2002. számú támogatási szerződése lezárásáról döntött (a határozat-tervezet 1. sz. melléklete),

- 14/2020. (VII. 21.) határozatával a Verba Sándor - „Portaépület építése szociális blokkokkal, fa játszótér, esővédők, fedett szalonnasütők telepítése" - tárgyú, 001/SZT-TU-22-Sz/2002. számú támogatási szerződése lezárásáról döntött (a határozat-tervezet 2. sz. melléklete),

- 15/2020. (VII.21.) határozatával a Kőrösi Miklós - „Hagyományőrző ház bővítése látványkonyhával, szabadtéri foglalkoztatóval" - tárgyú, 06/TC-Sz/2003. számú támogatási szerződése lezárásáról döntött (a határozat-tervezet 3. sz. melléklete),

- 16/2020. (VII.21.) határozatával a „Kelet-Rest" Turisztikai Kft. - „Turisztikai szálláshely fejlesztése a színvonalas vendéglátás feltételeinek biztosítása érdekében" - tárgyú, 10/TC-Sz/2003. számú támogatási szerződése lezárásáról döntött (a határozat-tervezet 4. sz. melléklete),

- 17/2020. (VII. 21.) határozatával a Dr. Técsy László egyéni vállalkozó - "Lovas turisztikai szálláshelyek kialakítása és 4 boxos lóistáló építése Nyírtasson"- tárgyú, 005/SZT-TU-10-Sz/2002. számú támogatási szerződése lezárásáról döntött (a határozat-tervezet 5. sz. melléklete).

III.

Egyéb tájékoztatás

1. Tájékoztatom a Tisztelt Közgyűlést, hogy Magyar Államkincstárral, mint közreműködő szervezettel, 2016.09.02. napján megkötésre került a TOP-5.1.1-15-SB1-2016-00001 azonosítószámú, „Foglalkoztatási együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében" című projekt, melyet a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal konzorciumi együttműködésben valósít meg. A két szervezet a projekt keretében 1081 fő támogatott foglalkoztatását valósítja meg. A Paktumirodába jelenleg is folyamatosan érkeznek a munkaerőigények, melyek száma az elmúlt hónapokban a veszélyhelyzet miatt jelentősen megnövekedett. A nagyszámú igénylés miatt a rendelkezésre álló támogatási keretösszeg a lehető leghatékonyabb felhasználás mellett is szűkösnek bizonyul.
   A fenti okok miatt 2020. június 19. napján a Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkárságánál kezdeményeztük a TOP-5.1. és a TOP-5.2. prioritásokon keletkezett maradványok átcsoportosítását a TOP-5.1. prioritásra, azon belül a TOP-5.1.1. konstrukcióra.
   A Pénzügyminisztérium a kezdeményezést támogatta és újranyitotta a TOP-5.1.1.-15 „Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések" című felhívást. A rendelkezésre álló szabad forrást 1.639.762.777 forintban állapította meg. A projekt benyújtásának véghatárideje 2020. augusztus 31. dátummal került meghatározásra.
   A TOP-5.1.1-15 számú Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések (a továbbiakban: felhívás) felhívás 2020. július 28. napján jelent meg a palyazat.gov.hu honlapon.
   A felhívás a korábbiaknak megfelelően kizárólag konzorciumi formában nyújtható be, konzorciumvezető kizárólag a megyei önkormányzat (kedvezményezett) lehet, a konzorciumba kötelező bevonni az állami foglalkoztatási szervként eljáró megyei kormányhivatalt.
   A támogatható tevékenységek - illeszkedve a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Integrált Területi Programjában foglalt vállalásokhoz - a foglalkoztatási megállapodásokhoz és a munkaerő-piaci programok megvalósításához kapcsolódóan önállóan támogatható, önállóan nem támogatható, kötelezően megvalósítandó, illetve kiegészítő tevékenységek formájában kerülhetnek megvalósításra.
   Annak érdekében, hogy a Megyei Önkormányzat élni tudjon a feladataival szorosan összefüggő és számára kiemelten fontos felhívás adta lehetőséggel,

szükséges a közgyűlés döntése a pályázat benyújtásához, a pályázati cél teljesítésével összefüggő egyeztetések lefolytatásához, dokumentumok aláírásához, egyéb szükséges intézkedések megtételéhez.

2. Tájékoztatom továbbá a Tisztelt Közgyűlést, hogy 2020. augusztus 11-én módosult a „Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések" című TOP-2.1.3.-16 kódszámú felhívás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére vonatkozó Területspecifikus Melléklete, mely szerint lehetőség nyílik pályázatok benyújtására kiemelt és standard eljárásrendben.
   Benyújtási határidő 2020. augusztus 19 - szeptember 4. között lehetséges.
   Javaslom, hogy a fenti felhívás keretében kiemelt eljárásrendben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Újfehértó Város Önkormányzatával nyújtson be pályázatot.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a beszámolót tárgyalja meg és a mellékelt határozat-tervezeteket fogadja el.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 27.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnöke

Seszták Oszkár

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
.../2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint az átruházott hatáskörben hozott döntésekről

A Megyei Közgyűlés

1. a 60/2020. (VI.25.) önkormányzati határozat 2., 3. pontja végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadja;

2. az Easing Access to Systemic Discovery of Our Origins and Resources (Hagyományaink és forrásaink rendszerszerű felfedezésének támogatása) EASYDOOR című ROHU456 azonosítószámú projekt megvalósításához kapcsolódó döntések meghozataláról szóló 61/2020. (VI.25.) önkormányzati határozat 3. pontja határidejét a következők szerint módosítja:
„*a Támogatási Szerződés hatályba lépését követően azonnal*".

3. a Terület-és Vidékfejlesztési Bizottság

   13/2020. (VII.21.) (1. sz. melléklet)
   14/2020. (VII.21.) (2. sz. melléklet)
   15/2020. (VII.21.) (3. sz. melléklet)
   16/2020. (VII.21.) (4. sz. melléklet)
   17/2020. (VII.21.) (5. sz. melléklet)

   határozatával hozott döntését tudomásul veszi.

A határozatot kapja:
Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

1.sz. melléklet
a .../2020. (VIII.31.) számú
határozathoz

K I V O N A T

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottsága
2020. július 21-én megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 13/2020. (VII. 21.) határozata

a Florexim Kft.- „Tóparti horgászcentrum kialakítása" - tárgyú, 003/SZT-TU-22-Sz/2002. számú támogatási szerződése lezárásáról

A Bizottság
a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) Önkormányzati rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontjában biztosított átruházott hatáskörben eljárva hozzájárul

a Turisztikai Célelőirányzat (TC) 2003. évi keretéből támogatott - **„Tóparti horgászcentrum kialakítása"** - tárgyban **a Florexim Kft.-vel kötött 003/SZT-TU-22-Sz/2002. számú támogatási szerződés lezárásához,** miután a 2020.07.15-én kelt záró ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a támogatási szerződésben vállalt, a támogatási célnak megfelelő működtetési kötelezettséget a kedvezményezett maradéktalanul teljesítette.

A határozatot kapják:
1. Florexim Kft., Székhelyén (4485 Nagyhalász, Rétköz u. 3/A.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. július 21.

FILEP SÁNDOR
Bizottság elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

GYÜGYEI ÉVA
Bizottság tagja

2.sz. melléklet
a .../2020. (VIII.31.) számú
határozathoz

K I V O N A T

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottsága
2020. július 21-én megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 14/2020. (VII. 21.) határozata

a Verba Sándor - „Portaépület építése szociális blokkokkal, fa játszótér, esővédők, fedett szalonnasütők telepítése" - tárgyú, 001/SZT-TU-22-Sz/2002. számú támogatási szerződése lezárásáról

A Bizottság
a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) Önkormányzati rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontjában biztosított átruházott hatáskörben eljárva hozzájárul

a Turisztikai Célelőirányzat (TC) 2003. évi keretéből támogatott - **"Portaépület építése szociális blokkokkal, fa játszótér, esővédők, fedett szalonnasütők telepítése"** - tárgyban a **Verba Sándorral kötött 001/SZT-TU-22-Sz/2002. számú támogatási szerződés lezárásához,** miután a 2020.07.15-én kelt záró ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a támogatási szerződésben 10 évre vállalt, de a **8/2013. (II.28.) NFM rendelet 28. § (2) bekezdése szerint** 5 évre csökkentett, a támogatási célnak megfelelő működtetési kötelezettséget a kedvezményezett maradéktalanul teljesítette.

A határozatot kapják:
1. Verba Sándor, Székhelyén (4400 Nyíregyháza, Nádor u. 33.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. július 21.

FILEP SÁNDOR
Bizottság elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

GYÜGYEI ÉVA
Bizottság tagja

3.sz. melléklet
a .../2020. (VIII.31.) számú
határozathoz

KIVONAT

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottsága
2020. július 21-én megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 15/2020. (VII.21.) határozata

a Kőrösi Miklós - „Hagyományőrző ház bővítése látványkonyhával, szabadtéri foglalkoztatóval" - tárgyú, 06/TC-Sz/2003. számú támogatási szerződése lezárásáról

A Bizottság
a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) Önkormányzati rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontjában biztosított átruházott hatáskörben eljárva hozzájárul

1. a Turisztikai Célelőirányzat (TC) 2003. évi keretéből támogatott - **"Hagyományőrző ház bővítése látványkonyhával, szabadtéri foglalkoztatóval"** - tárgyban a **Kőrösi Miklóssal kötött 06/TC-Sz/2003. számú támogatási szerződés lezárásához,** miután a 2020.07.16-án kelt záró ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a támogatási szerződésben 10 évre vállalt, de a **8/2013. (II.28.) NFM rendelet 28. § (2) bekezdése szerint** 5 évre csökkentett, a támogatási célnak megfelelő működtetési kötelezettséget a kedvezményezett maradéktalanul teljesítette;

2. a támogatási szerződés 4. számú mellékletében, az ingatlanjelzálog-szerződésben szereplő ingatlanra a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (jogutódja a Miniszterelnöki Kabinetiroda, 1055 Budapest, Kossuth tér 1-3.) javára bejegyzett 2.482.000 Ft értékű jelzálogjog ranghely-fenntartás nélküli törléséhez.

A határozatot kapják:
1. Kőrösi Miklós Székhelyén (4941 Penyige, Kossuth u. 232. sz.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. július 21.

FILEP SÁNDOR
Bizottság elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

GYÜGYEI ÉVA
Bizottság tagja

4.sz. melléklet
a .../2020. (VIII.31.) számú
határozathoz

K I V O N A T

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottsága
2020. július 21-én megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 16/2020. (VII.21.) határozata

a „Kelet-Rest" Turisztikai Kft. - „Turisztikai szálláshely fejlesztése a színvonalas vendéglátás feltételeinek biztosítása érdekében" - tárgyú, 10/TC-Sz/2003. számú támogatási szerződése lezárásáról

A Bizottság
a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) Önkormányzati rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontjában biztosított átruházott hatáskörben eljárva hozzájárul

1. a Turisztikai Célelőirányzat (TC) 2003. évi keretéből támogatott - **"Turisztikai szálláshely fejlesztése a színvonalas vendéglátás feltételeinek biztosítása érdekében"** - tárgyban a **„Kelet-Rest" Turisztikai Kft.-vel kötött 10/TC-Sz/2003. számú támogatási szerződés lezárásához,** miután a 2019.10.29-én kelt záró ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a támogatási szerződésben 10 évre vállalt, de a **8/2013. (II.28.) NFM rendelet 28. § (2) bekezdése szerint** 5 évre csökkentett, a támogatási célnak megfelelő működtetési kötelezettséget a kedvezményezett maradéktalanul teljesítette;

2. a támogatási szerződés 4. számú mellékletében, az ingatlanjelzálog-szerződésben szereplő ingatlanra a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (jogutódja a Miniszterelnöki Kabinetiroda, 1055 Budapest, Kossuth tér 1-3.) javára bejegyzett 21.695.000 Ft értékű jelzálogjog ranghely-fenntartás nélküli törléséhez.

A határozatot kapják:

1. „Kelet-Rest" Turisztikai Kft., Székhelyén (4431 Nyíregyháza-Sóstófürdő, Tölgyes u. 21/b.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. július 21.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

FILEP SÁNDOR
Bizottság elnöke

GYŰGYEI ÉVA
Bizottság tagja

5.sz. melléklet
a .../2020. (VIII.31.) számú
határozathoz

K I V O N A T

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottsága
2020. július 21-én megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből

Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 17/2020. (VII. 21.) határozata

a Dr. Técsy László egyéni vállalkozó - " Lovas turisztikai szálláshelyek kialakítása és 4 boxos lóistáló építése Nyírtasson"- tárgyú, 005/SZT-TU-10-Sz/2002. számú támogatási szerződése lezárásáról

A Bizottság
a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) Önkormányzati rendelet 1. számú mellékletének 2.1. pontjában biztosított átruházott hatáskörben eljárva hozzájárul

1. a Turisztikai Célelőirányzat (TC) 2003. évi keretéből támogatott - **"Lovas turisztikai szálláshelyek kialakítása és 4 boxos lóistáló építése Nyírtasson"** - tárgyban **a Dr. Técsy László egyéni vállalkozóval kötött 005/SZT-TU-10-Sz/2002. számú támogatási szerződés lezárásához,** miután a 2020.07.14-én kelt záró ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a támogatási szerződésben 10 évre vállalt, a támogatási célnak megfelelő működtetési kötelezettséget a kedvezményezett maradéktalanul teljesítette;
2. a támogatási szerződés 4. számú mellékletében, az ingatlanjelzálog-szerződésben szereplő ingatlanra a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (jogutódja a Miniszterelnöki Kabinetiroda, 1055 Budapest, Kossuth tér 1-3.) javára bejegyzett 5.767.000 Ft értékű jelzálogjog ranghely-fenntartás nélküli törléséhez.

A határozatot kapják:

1. Dr. Técsy László egyéni vállalkozó, Székhelyén (4522 Nyírtass, Dózsa Gy. u. 20/C.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. július 21.

FILEP SÁNDOR
Bizottság elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

GYŰGYEI ÉVA
Bizottság tagja

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
.../2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

a Terület és Településfejlesztési Operatív Program, TOP-5.1.1-15 számú „Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések" című felhívás keretében megvalósuló támogatási kérelem benyújtásáról

A Megyei Közgyűlés

1. elhatározza, hogy a Terület és Településfejlesztési Operatív Program keretében megvalósuló, a „Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések" című, TOP-5.1.1-15 számú felhívásra a Megyei Önkormányzat támogatási kérelmet nyújt be;

2. felhatalmazza a közgyűlés elnökét a támogatási kérelem benyújtásával összefüggő egyeztetések lefolytatására, dokumentumok aláírására, egyéb szükséges intézkedések megtételére.

   Határidő: 2020. augusztus 31. **Felelős**: a közgyűlés elnöke

3. a pályázat támogatása esetén felhatalmazza a közgyűlés elnökét a támogatási szerződés aláírására.

   Határidő: IH döntést követően azonnal **Felelős**: a közgyűlés elnöke

A határozatot kapják:
1. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
../2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

a Terület és Településfejlesztési Operatív Program, TOP-2.1.3.-16 számú „Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések" című felhívás keretében megvalósuló támogatási kérelem benyújtásáról

A Megyei Közgyűlés

1. a „Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések" című TOP-2.1.3-16 számú felhívásra - Újfehértó Város Önkormányzatával kiemelt eljárásrendben történő - támogatási kérelem benyújtásával egyetért;

2. felhatalmazza a közgyűlés elnökét a támogatási kérelem benyújtásával összefüggő egyeztetések lefolytatására, dokumentumok aláírására, egyéb szükséges intézkedések megtételére.

   Határidő: 2020. szeptember 4. **Felelős**: a közgyűlés elnöke

3. a pályázat támogatása esetén felhatalmazza a közgyűlés elnökét a támogatási szerződés aláírására.

   Határidő: IH döntést követően azonnal **Felelős**: a közgyűlés elnöke

A határozatot kapják:
1. Újfehértó Város Önkormányzata, 4244 Újfehértó, Szent István út 10.
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnökétől
H-4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

Ált/195-14/2020.

Döntéshozatal:
Egyszerű többség

Tárgyalja:
Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság

ELŐTERJESZTÉS

a Megyei Közgyűléshez

a 2021-2027-es fejlesztési ciklushoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tervezési feladatokra

Az előterjesztést készítette:

Kósa Tímea

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

Dr. Papp Csaba

Tisztelt Megyei Közgyűlés!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 27. § (1) bekezdése szerint „A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A megyei önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés."
Az említett törvény alapján a területfejlesztés továbbra is a megyék (megyei önkormányzatok) egyik legfontosabb, a megye további fejlődését meghatározó feladata.

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Tftv.) 11. § (1) bekezdés aa) pontja értelmében a megyei önkormányzat az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban – a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével – kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei területfejlesztési koncepciót és programot.

A Tftv. és a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) határozzák meg a megyei területfejlesztési koncepció és program részletes tartalmi követelményeit. Fenti jogszabályi előírások alapján készítette el a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat a 2014-2020-as fejlesztési ciklusra vonatkozóan a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program megyei végrehajtását megalapozó Integrált Területi Programot.
A dokumentumok aktualizálása a 2021-2027 közötti időszakra időszerűvé vált, ennek jegyében kezdte meg önkormányzatunk a tervezési feladatok előkészítését.

A megye területfejlesztési koncepciója és programja előkészítő és javaslattevő fázisból áll. Az előkészítő fázisban rendszerezni és értékelni kell a fejlesztésre ható tényezőket, valamint vizsgálni kell a fejlesztés lehetséges irányait. Az előkészítő fázis részét képezi a területfejlesztési partnerségi terv végrehajtása és a helyzetértékelés. A javaslattevő fázisban ki kell dolgozni a megye és a kiemelt térség jövőképét és ennek legkedvezőbb fejlesztési irányát.

Hivatkozott Korm. rendelet határozza meg a megyei területfejlesztési koncepció és program tartalmi követelményeit is. A megyei területfejlesztési koncepció legfontosabb tartalmi elemei:

- a megye jövőképe;
- a megye fejlesztésének elvei;
- a megye fejlesztésének átfogó célja;
- helyzetértékelés; a jövőkép, a fejlesztési elvek és az átfogó cél kapcsolata.

A megyei területfejlesztési program tartalmilag két fő részre bontható:

- stratégiai program
- operatív program rész.

A Korm. rendelet 3. §. (3) bekezdése szerint az elfogadott területfejlesztési koncepció és program meghatározott időtávlatának lejártát megelőző módosítása az előkészítő és javaslattevő fázis összevonásával, azaz egyfázisú tervezési és egyeztetési folyamatban is elvégezhető. Az egyfázisú tervezési folyamat során az egyébként igen hosszadalmas

egyeztetési folyamat lerövidülhet, hiszen nem szükséges az előkészítő és javaslattevő fázis külön-külön történő véleményeztetése.

A 2014-2020-as megyei területfejlesztési koncepció jogszabály alapján hosszútávra határozza meg horizontális céljait és átfogó célját (14 év), illetve nagytávra és nagytávon túlmutatóra szóló jövőképét (20-25 év). A tervek - fenti jogszabályhely szerinti - felülvizsgálata lehetőséget adhat a 2021-2027 közötti időszak uniós forrásainak mielőbbi területi felhasználására.

Amennyiben a módosítás egy fázisban elvégezhető, a tervezéssel összefüggő feladatok az alábbiak jelentkeznek:

- Helyzetfeltáró dokumentum (1.0) összeállítása, közgyűlés általi elfogadása,
- Területfejlesztési Koncepció és Program (1.0) elkészítése, közgyűlés általi elfogadása,
- Területfejlesztési Program és Koncepció hivatkozott Korm. rendelet szerinti véleményeztetése, majd a javaslatok beépítését követően annak közgyűlés általi elfogadása,
- jogszabályban rögzített állásfoglalás bekérését követően, végleges dokumentumok közgyűlés általi elfogadása.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal a Helyzetfeltáró dokumentumot aktualizálta. A dokumentumot a Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság 2020. július 21-én tárgyalta meg és 18/2020. (VII.21.) sz. határozatával keretjelleggel a további tervezési munkák alapjaként támogatta.
A Korm. rendelet alapján a területfejlesztési koncepciók és programok kidolgozásának része az állampolgárok, a tervezéssel érintett területen működő érdekképviseletek, társadalmi szervezetek és vállalkozások tervezésbe való bevonását részletező partnerségi terv, amely meghatározza:

- a bevonandó célcsoportot,
- az egyes tervezési elemekhez és fázisokhoz kapcsolódó bevonás tervezett eszközeit és részvételi formáit,
- a bevonás céljait.

Számos tervezéssel összefüggő alapvető kérdés még nyitott (egyfázisú tervezés lehetősége, területi lehatárolás kérdésének tisztázása, tervezési útmutatók hiánya), így a partnerség keretei is jelentős mértékben változhatnak.
A Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége megkereséssel élt - a TOP2 kapcsán a területi tervezés előkészítésével kapcsolatos problémák, dilemmák kapcsán - a Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkársága felé. A felmerült kérdések, problémák feloldása rendkívül fontos és szükségszerű a munkálatok ütemezett előrehaladása érdekében.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztésben foglaltakat tárgyalja meg és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 26.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnöke -1-

Seszták Oszkár

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
..../2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

a 2021-2027-es fejlesztési ciklushoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tervezési feladatokról

A Megyei Közgyűlés

1. a 2021-2027-es uniós fejlesztési ciklushoz tartozó Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tervezési feladatokról szóló előterjesztést megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetért;

2. a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció helyzetelemzés (1.0) munkaanyagát megtárgyalta és azt keretjelleggel a további tervezési munkák alapjaként jóváhagyólag a határozat melléklete szerint elfogadja;

3. felhatalmazza a közgyűlés elnökét, hogy a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 13. §-ában meghatározott, a területfejlesztési koncepciók és programok kidolgozásának részeként az állampolgárok, a tervezéssel érintett területen működő érdekképviseletek, társadalmi szervezetek és vállalkozások tervezésbe való bevonását részletező partnerségi tervet – a területi tervezésért felelős kormányzati szervek erre irányuló iránymutatása kézhezvételét, valamint a Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság előzetes véleményezését követően – hagyja jóvá;

4. felkéri a közgyűlés elnökét, hogy a partnerségi terv jóváhagyásáról a soron következő rendes közgyűlésen adjon tájékoztatást;

5. felkéri a közgyűlés elnökét, hogy a partnerségi terv alapján történő bevonásról soron következő közgyűlésen adjon tájékoztatást;

6. felkéri a közgyűlés elnökét a tervezési dokumentumok felülvizsgálatának, illetve módosításának megkezdéséhez szükséges eljárási cselekmények megindítására, a szükséges intézkedések és jognyilatkozatok megtételére.

A határozatot kapják:
Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

Melléklet a …/2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozathoz

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

HELYZETELEMZÉS

1.0

(szerkesztett anyag)

Nyíregyháza, 2020. augusztus

Tartalomjegyzék

I. FELTÁRÓ MUNKARÉSZ 4
Jogszabályi háttér 4
Alkalmazott módszertan 5
II. ÁTFOGÓ HELYZETELEMZÉS 6
II.1. A MEGYE KÜLSŐ KÖRNYEZETI VIZSGÁLATA 6
II.1.1. Környezeti, társadalmi, gazdasági helyzet összefoglalása 6
II.1.2. Nagytérségi összefüggések vizsgálata 11
II.2. A TÉRSÉG ADOTTSÁGAINAK, BELSŐ ERŐFORRÁSAINAK ELEMZÉSE 13
II.2.1. Természeti adottságok, természeti erőforrások és a környezet állapota 13
II.2.2. A termőföldek területnagyságának és mennyiségének alakulása 14
II.2.3. Természet- és tájvédelem 15
II.2.4. Környezeti elemek állapota és az alakulásukat befolyásoló fontosabb tényezők 16
II.2.5. Felszíni és felszín alatti vízkészletek 17
II.2.6. Energiaforrások 20
II.2.7. Vízkárt okozó elemek 22
II.3. ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG VÉDELME 24
II.4. GAZDASÁGI BÁZIS 28
II.4.1.Főbb gazdasági irányok 28
II.4.2. Gazdasági ágak és gazdálkodási formák Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 37
II.4.3. A gazdaság belső és külső kapcsolatai 47
II.4.4. A megye gazdaságának versenyképességét befolyásoló tényezők 49
II.5. TÁRSADALMI KÖRNYEZET 55
II.5.1. Területi identitás 57
II.5.2. Humán erőforrás 58
II.5.3.Kulturális adottságok 73
II.5.4. Civil aktivitás 74
II.6. INFRASTRUKTÚRA 76
II.6.1. A közlekedési hálózat 76
II.6.2. Energiahálózat elemei 84
II.6.3. Vízellátás 86
II.6.4. Szennyvíz, hulladékgazdálkodás 88
II.7. MEZŐGAZDASÁG 90
II.8. INTÉZMÉNYI ADATOK 94

II.8.1. Egészségügyi ellátás 94
II.8.2. Szociális intézmények 96
II.8.3. Oktatás 98
II.9. LAKÁSVISZONYOK 101
II.10. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ADOTTSÁGOK 103
II.10.1. A települések száma, jogállása, statisztikai besorolása 103
II.10.2. Városhálózat 104
II.10.3. A településnagyság szerinti települési térség típusok 106
II.11. TÉRSZERKEZETI ELEMEK AZONOSÍTÁSA 107
II.12. A TÁJ TERHELHETŐSÉGÉNEK ELEMZÉSE 108
III. ÁBRAJEGYZÉK 110
IV. TÁBLAJEGYZÉK 112
V. KÉPJEGYZÉK 112

I. FELTÁRÓ MUNKARÉSZ

Jogszabályi háttér

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. §-a szerint a megyei önkormányzat területfejlesztési és területrendezési feladatai között sorolja fel az alábbiakat:

aa) az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban - a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok többségének egyetértésével - kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepciót, illetve - a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével a megyei és a fővárosi területfejlesztési programot ...".

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 27. § (1) bekezdése szerint „A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A megyei önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés." A törvény alapján a területfejlesztés a megyei önkormányzatok legfontosabb feladata, ezen belül - többek között - a megyei területfejlesztési koncepciók elkészítése.

Helyzetelemzés, helyzetértékelés nélkül nem lehetséges a 2020 utáni időszakra vonatkozó területfejlesztési koncepció aktualizálása, tervezése.

Az eljárásrendet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeit, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet (továbbiakban 218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet) állapítja meg.

A korábbi tervezési időszaktól eltérően a helyzetelemzést (jelen fázisig) nem koordinálták azon útmutatók és iránymutatások, amelyeket a korábbi tervezési időszakban a szakminisztériumok adtak közre.

Alkalmazott módszertan

A 2020 utáni tervezés alapját a 2013-ban, illetve 2014-ben elfogadott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció I. és II. kötete, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Stratégiai, illetve Operatív Programja jelentik.

Az elemzés alapvetően szekunder, már meglévő területi adatokra - elsősorban a Területi Információs Rendszer (TEIR) és a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által közzétett adatokra épül.

Az elemzés a jelenleg elérhető legfrissebb rendelkezésre álló adatok alapján került kidolgozásra.

- A helyzetfeltárás tartalmaz térképi ábrázolásokat, melyek utalnak a megye belső térstruktúrájára.
- Azon témákban, melyekben az releváns és lehetséges, az elemzés összehasonlító adatokat tartalmaz.
- Azon témákban, melyekben az releváns, és az elérhető adatok, információk lehetővé teszik, ott a dokumentum kitekint a szomszédos megyékben vagy az országos trendekre.
- A helyzetelemzés az adatok idősoros elemzésével is vizsgálja a folyamatok időbeli alakulását.

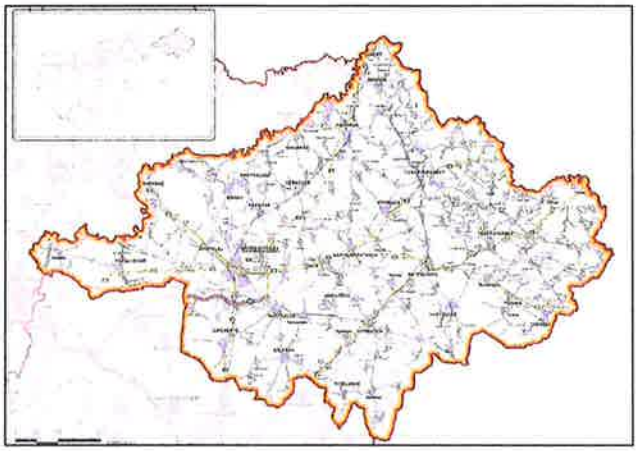
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervének elfogadása a 19/2011. (XII. 1.) önkormányzati rendelettel történt meg. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2018-ban elindította a megyei területrendezési terv módosításának előkészítését, az akkor hatályos 2003. évi XXVI. törvény előírásai alapján. Időközben hatályba lépett a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (OTrT), mely új keretet adott a megyei területrendezési tervek elkészítésére, továbbá egyes országos és megyei övezetek lehatárolása, valamint szabályozása miniszteri rendeletben került meghatározásra. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervének módosítását 2020. június 25-én tárgyalta a Megyei Közgyűlés. Elfogadására, kihirdetésére a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és térségi övezeteiről szóló 5/2020. (VI.26.) számú önkormányzati rendelettel került sor. A 218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet alapján elkészült Előkészítő Fázis (2019) dokumentációja és jelen dokumentum tartalma (jogszabályi összefüggések okán is) számos esetben egybevág.

II. ÁTFOGÓ HELYZETELEMZÉS

II.1. A MEGYE KÜLSŐ KÖRNYEZETI VIZSGÁLATA

II.1.1. Környezeti, társadalmi, gazdasági helyzet összefoglalása

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Magyarország észak-keleti részén (1. sz. ábra), az Európai Unió keleti határán helyezkedik el. Északkeletről Ukrajna, délkeletről Románia, délnyugatról Hajdú-Bihar megye, északnyugatról Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Szlovákia határolja. Magyarország hatodik területileg legnagyobb és a harmadik legnépesebb megyéje. Területe 5936 km^2, 229 települése közül 28 város, 201 község. Megyeszékhelye: Nyíregyháza.

1. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye elhelyezkedése[1]

A megye 13 járásának területi adatai:

Terület	A járás területe (km^2)
Baktalórántházai járás	254,46
Csengeri járás	246,51
Fehérgyarmati járás	707,35
Ibrányi járás	304,97
Kemecsei járás	246,36
Kisvárdai járás	523,05
Mátészalkai járás	624,7
Nagykállói járás	377,71
Nyírbátori járás	695,96
Nyíregyházai járás	809,54
Tiszavasvári járás	381,57
Vásárosnaményi járás	617,95
Záhonyi járás	145,79
Összesen:	**5 936**

1. sz. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai, területe[2]

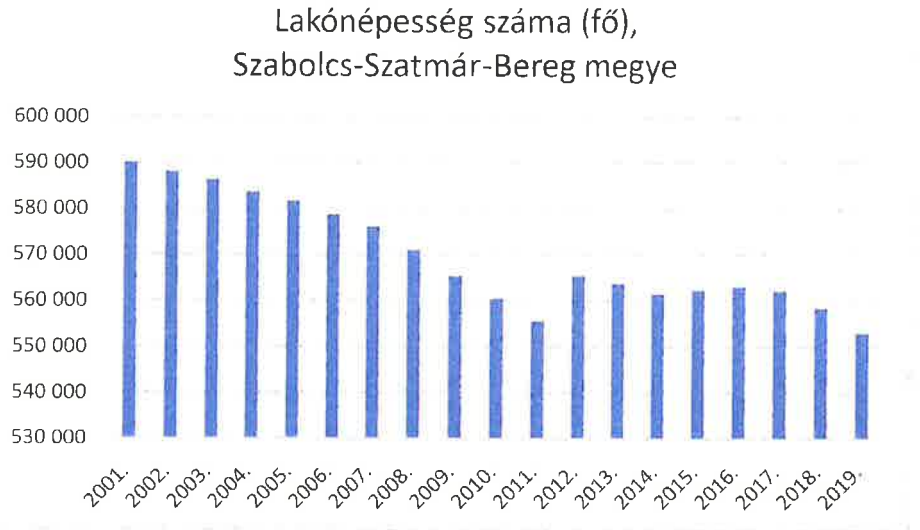
[1] Forrás: https://www.teir.hu/helyzet-ter-kep
[2] Forrás: KSH adatbázis, www.ksh.hu

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásainak földrajzi elhelyezkedését a 2. sz. ábra mutatja.

2. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai[3]

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakónépessége 2019. január 1-jén 553 ezer fő volt, 1 %-kal kevesebb, mint egy évvel korábban.
Az alábbi ábra szemlélteti a lakónépesség alakulását 2001-2019 között. A tendencia folyamatos csökkenést mutat, 20 év matematikai átlagában 2 048 fős csökkenést eredményezve. A mélypontot 2011. év jelentette.

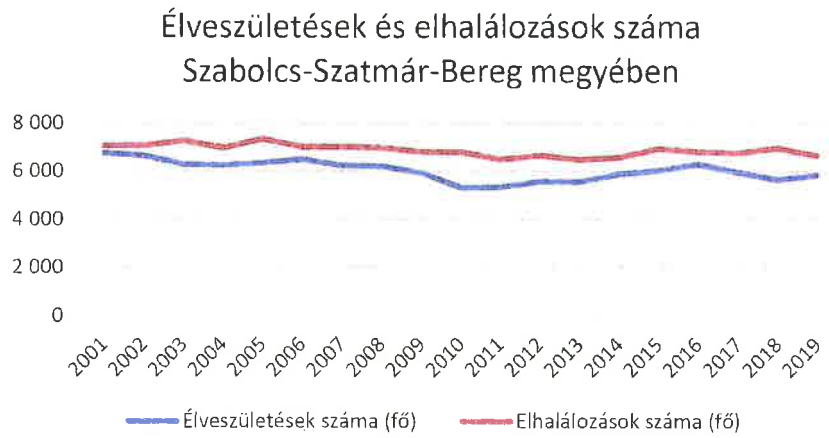

3. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg lakónépességének alakulása, fő (2000-2019)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2019-ben többen születtek és kevesebben haltak meg, mint az előző évben, így a népesség természetes fogyása számottevően lassult az egy évvel korábbi, igen jelentős népességvesztéshez képest. Az élveszületések száma 3,3%-kal több, a halálozásoké 4,0%-kal kevesebb volt, mint 2018-ban. A születések és a halálozások

[3] Forrás: www.terport.hu

egyenlegeként kialakult természetes fogyás 820 fővel csökkentette a megye lakónépességét, ez a veszteség 37,6%-kal kisebb volt az előző évinél.
Bár a megyék és a főváros viszonylatában itt csökkent a természetes fogyás mértéke a leginkább, az alábbi táblázat jól szemlélteti, hogy 2001-2019 között a népesség fogyása folyamatos tendenciát mutat[4].

4. sz. ábra: Élveszületések és elhalálozások száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, fő (2001-2019)

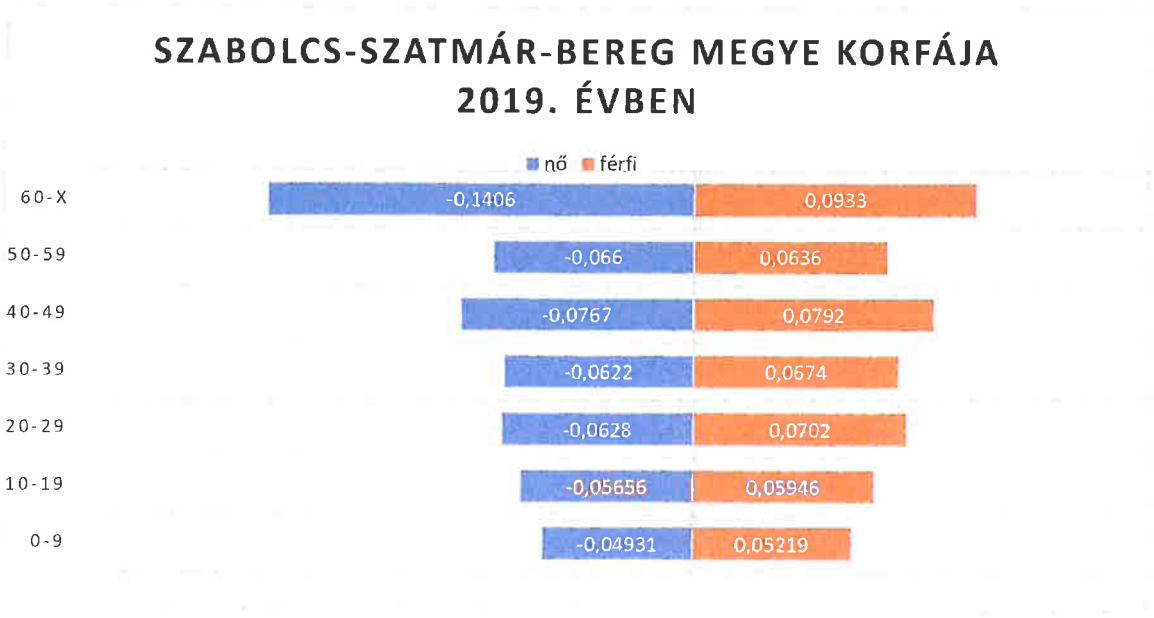
Országos és regionális kitekintésben az alábbi adattábla szemlélteti a megyei adatok legfrissebb elérhető alakulását lakónépesség tekintetében.[5]

Megnevezés	Hajdú-Bihar	Jász-Nagykun-Szolnok	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Észak-Alföld	Ország
	megye				
Népesség száma, ezer fő	528	370	553	1 451	9 773
Népsűrűség, fő/km²	85	66	93	82	105

2. sz. táblázat: Népességszám/népességsűrűség alakulása, összehasonlítás (2019)

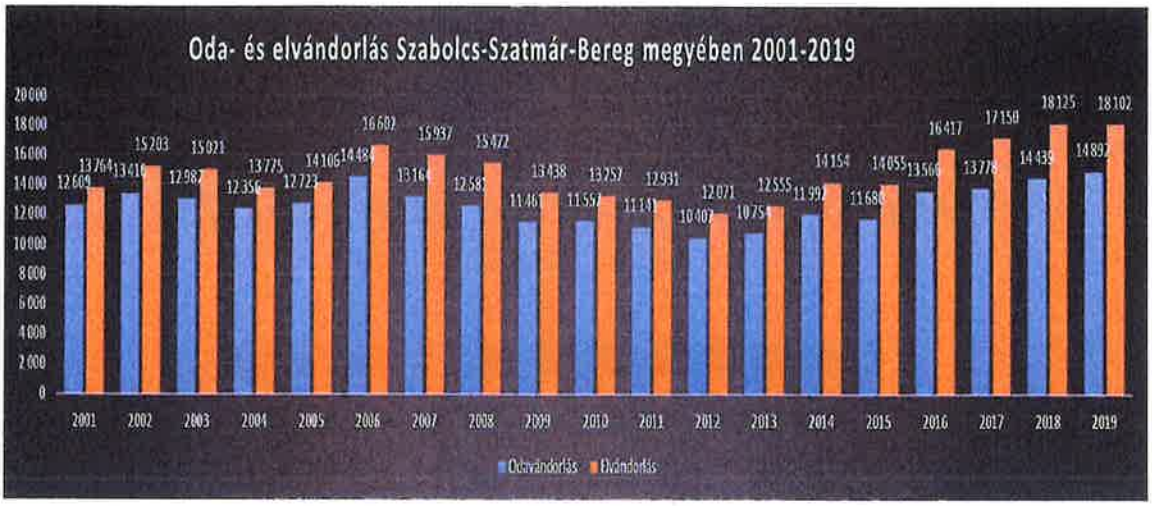
[4] Forrás: KSH adatbázis, www.ksh.hu
[5] Forrás: KSH adatbázis, www.ksh.hu

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye korfáját a 2019. évi KSH adatok alapján a 5. sz. ábra szemlélteti.

5. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye állandó lakosságának korcsoportok és nemek szerinti megoszlása, % (2019)

A megyében is jellemző az el- és odavándorlás jelensége. Az el- és odavándorlás egyenlege folyamatosan negatív előjelű, azaz sajnos többen hagyják el a megyét, mint amennyien lakhelyükké választják. A számok tükrében kifejezve ez azt jelenti, hogy 2002-ben 15 203 fő hagyta el a megyét és 13 416 fő költözött be, azaz 1 787 fővel csökkent az állandó lakosság. Az elvándorlás tekintetében a mélypont a 2018-as év volt, ekkor hagyták el a legtöbben a megyét (18 125 eset), ugyanakkor ebben az évben 14 439-en költöztek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye településeibe. Ennél többen csak 2019. évben költöztek a megyébe, a KSH adatai szerint 14 892 fő költözött ekkor ide, miközben 18 102 fő hagyta el megyénket.

6. sz. ábra: Oda- és elvándorlás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében[6], fő (2001-2019)

A KSH munkaerő-felmérése alapján 2019 IV. negyedévében a foglalkoztatottak és a munkanélküliek száma egyaránt csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A foglalkoztatási arány elmaradt az országostól, a munkanélküliségi ráta a megyék közül itt volt a legmagasabb. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete 2019-ben közel 11%-kal haladta meg a 2018. évit. Összege (nettó 167 766 ezer forint) a legalacsonyabb volt a megyék közül (2019. I-IV. negyedév statisztikája alapján). A teljes munkaidőben alkalmazásban állók kedvezmények nélküli nettó átlagkereset 2019-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében folyamatosan nőtt, ugyanakkor a régiós átlagtól több mint 10 %-os lemaradást mutat[7] (további adatelemzés II.5.2.2. Foglalkoztatás c. részben).

A telephelyi adatok alapján 2019-ben az ipar teljesítménye 6,7%-kal haladta meg az egy évvel azelőttit. A megyei székhelyű építőipari szervezetek termelése 18, a beruházások volumene 5,6%-kal emelkedett.
Az év során több lakást vettek használatba, mint 2018-ban, a lakásépítések népességre vetített száma azonban jóval alacsonyabb volt az átlagosnál.

A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma élénkült: a vendégek és a vendégéjszakák száma egyaránt meghaladta az előző évit.

A kiskereskedelmi forgalom volumene 4,7%-kal nőtt 2019-ben, viszont az egy lakosra jutó összege (mintegy 818 ezer forint) az egyik legalacsonyabb volt az országon belül.

[6] Forrás: KSH, http://statinfo.ksh.hu/, saját szerkesztés
[7] Forrás: KSH, https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qli030b.html

II.1.2. Nagytérségi összefüggések vizsgálata[8]

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés által az 54/2019. (VII.1.) önkormányzati határozattal elfogadott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv módosítása keretében elkészült Előkészítő Fázis megnevezésű dokumentuma részletes kitekintést ad a megye nagytérségi összefüggéseit illetően.

Európában erősödnek a hálózatok, térség- és országhatárokon átnyúló városhálózati csomópontok alakulnak ki. Piaci folyamatok és főleg az Európán belüli mobilitás és migráció által generált folyamatról van szó, amelyre a transzeurópai, ún. TEN-T folyosók folyamatos építése (ezáltal a nagyvárosok és multimodális kapcsolataik fejlesztése) ráerősít.

A 10 európai TEN-T folyosóból négy érinti a Kárpát-medencét. Ehhez a tengelyhez szorosan kapcsolódik az V. (Mediterrán) folyosó Barcelona-Marseille-Milánó-Budapest-Miskolc-Nyíregyháza/Debrecen-Ungvár-Lemberg-Kijev egyre erősödő folyosója, mely kedvező gazdasági közlekedési pozícióba emeli a megyét. A megye jó részének elérhetőségét nagyságrendekkel növelte meg az M3 autópálya megépítése Vásárosnaményig, ugyanakkor a térség bizonyos mértékű további erősödése várható az autópályák ukrán (M3, M34) és román határig történő meghosszabbításával (M49). A megye érintett térségeinek helyzetét tovább javíthatja Debrecen és Nyíregyháza szorosabb együttműködése, a határon túli kapcsolatok, együttműködések erősödése, beleértve Szatmárnémeti tágabb térségét, valamint a három országra kiterjedő Záhony-Csap-Ágcsernyő térséget.

Az erősödő tengelyek hatókörén kívüli térben, elsősorban az apró, kis és közepes települések és városok fokozatos szerepvesztése zajlott-zajlik, a helyi gazdaságok eltartó képessége gyengül, a népesség fogyva öregszik, intézmények szűnnek meg, a helyi értelmiségi állások betöltetlenül maradnak.

A városok számbeli gyarapodásával párhuzamosan erősödött az államigazgatási és intézményi hálózat koncentrációja. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye térségenként változó közlekedés/gazdaságföldrajzi helyzete (pl. Nyíregyháza és Debrecen térségi tengely, Záhony-Kisvárda térsége, Nyírbátor gazdasági szerepe, Mátészalka tágabb térsége stb.), az egyes területek belső kohéziója, történelmi identitása és fejlődési potenciálja kedvező feltételt kínál a térszervezés megújuló struktúrájának kialakítására.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az M3-as menti urbanizációs folyosón fekszik, melynek ma tapasztalható kedvező hatása egészen Miskolc-Nyíregyháza-Debrecen térségéig terjed, azt követően a határok felé közeledve hirtelen lecsökken. A hatás továbbterjedésének esélyét a hármashatár térségek (Szlovákia-Ukrajna-Románia-Magyarország) jelenthetik, melyeknek vonzereje nagyrészt a határok „átjárhatóságának" különböző állapotától és változásától függ.

[8] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve – Előkészítő fázis (2019)

Ehhez viszont elengedhetetlen, hogy a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztése ne álljon le a megyében.

A térség kelet-európai és országos jelentőségű logisztikai központi szerepét a rendszerváltást követően is elismerték, a terület fejlesztésére a 2000-es években tanulmány készült, továbbá orosz-ukrán-magyar megállapodás született. Az utóbbi évtizedben korszerűsítették a szélesnyomtávú alaphálózatot, gazdaságélénkítő beavatkozások, támogatások valósultak meg a megyei önkormányzat révén. A beavatkozások és a nagy fejlesztői érdeklődések ellenére ugyanakkor még kevéssé érzékelhető a térség gazdasági növekedése. Az elérhetőség javítása a záhonyi gazdasági övezet és a tágabb térség fejlődésének motorja.

Az M3 gyorsforgalmi út továbbépítése Munkács felé a Beregi-sík elérhetőségét javíthatja. Az autópálya folytatása az ukrán fejlesztési stratégiában is szerepel, melyet vélhetően a meglévő főúthálózat átépítésével fognak megoldani.

Az M49 gyorsforgalmi út megépítése a kelet-nyugat irányú kapcsolatok, elsősorban a hagyományos gazdasági központok - Nyírbátor és Mátészalka fejlődését erősíthetik - mely magával vonhatja Fehérgyarmat szerepének növekedését is. A nyomvonal megépítése erősítheti Csenger és Szatmárnémeti kapcsolatát is, hiszen Csenger Szatmárnémeti agglomerációs településének is tekinthető, Szatmárnémeti fejlődése kedvező hatással lehet a határ menti kisvárosra és elősegítheti gazdasági fejlődését.

II.2. A TÉRSÉG ADOTTSÁGAINAK, BELSŐ ERŐFORRÁSAINAK ELEMZÉSE

II.2.1. Természeti adottságok, természeti erőforrások és a környezet állapota[9]

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az ország legkeletibb részén helyezkedik el. A megye az ország területének 6,4%-át teszi ki, mellyel az ország hatodik legnagyobb megyéjének számít. Földrajzi elhelyezkedés szempontjából a magyar Alföldnek a legkeletibb részét foglalja el.

A megye területe természetföldrajzi-táji értelemben igen tagolt, Magyarország kistájainak katasztere (MTA, 2010) alapján négy középtáj, azon belül 12 kistáj érinti:

- Felső-Tiszavidék középtáj (kistájak: Beregi-sík, Szatmári-sík, Bodrogköz, Rétköz),
- Nyírség középtáj (kistájak: Közép-Nyírség, Északkelet-Nyírség, Délkelet-Nyírség, Dél- Nyírség, Nyugati- vagy Löszös-Nyírség),
- Hajdúság középtáj (kistáj: Hajdúhát),
- Közép-Tiszavidék középtáj (kistájak: Taktaköz, Hortobágy).

A megye területe e négy középtájon belül kistáj-csoportokra, illetve kistájakra tagolódik (részletesen bemutatásra került a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv keretében).

7. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye domborzata[10]

[9] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Koncepció – Előkészítő Fázis (2012)
[10] Forrás: www.terkepek.net

A megye mérsékelten meleg, illetve mérsékelten hűvös zónák határán, nagyobb részt mérsékelten száraz területen fekszik. Az Alföld legkeletibb részét alkotó Nyírség kb. 78%-a tartozik a megyéhez, a Felső-Tisza-vidék kistájai közül a Rétköz teljes mértékben, a Szatmári-síkságnak, a Beregi-síkságnak és az Ecsedi-lápnak pedig egy-egy része tartozik a megyéhez.

A megye legmagasabb pontja a Kaszonyi-hegy, mely 240 m magas.

II.2.2. A termőföldek területnagyságának és mennyiségének alakulása

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében előforduló talajtípusok: réti talajok, réti öntés talajok, fiatal nyers öntéstalajok, mocsári erdők talajai, lecsapolt és telkesített síkláp talajok, barna erdőtalajok, futóhomok, barnaföldek, humuszos homoktalajok, alföldi mészlepedékes csernozjom, mélyben sós réti csernozjomok, réti szolonyecek, sztyeppesedő réti szolonyecek.[11] A talajok termékenységét gátló tényezői közül elsősorban a szikesedés jellemző a Hajdúhát, Hortobágy, Taktaköz kistájakon.

A kiváló termőhelyi adottságú termőterületek meghatározása függ az éghajlati, domborzati és talajadottságoktól. A megyében a napsütés órák száma és az évi középhőmérséklet jellemzően alacsonyabb és a csapadék is kevesebb.

A tájhasználatot a szántók és gyepek határozzák meg. A szántóterületek nagysága átlagosan 50 % körül alakul. Az elmúlt két évtizedben a szántóterületek aránya csökkent, ezzel párhuzamosan nőtt a rétek, legelők, erdők, vízfelületek aránya. Kiterjedt egybefüggő gyepterületek a Beregi-sík, Szatmári-sík, Rétköz, Taktaköz és Hajdúhát kistájakon jellemzőek, melynek jelentős aránya természetvédelem alatt áll. A nyírségi hordalékkúpsíkság területén a területi adottságokhoz igazodó mozaikos területhasználat jellemző, itt jelentős a kert-, szőlőkultúrák jelenléte. A kertészeti kultúrák a Beregi-sík és a Szatmári-sík területein meghatározóak. A legjelentősebb gyümölcstermő vidékek az Északkelet-Nyírség, valamint a Szatmári-sík ártéri síkságai.

A megyében a termőtalajokat az adottságoktól és területhasznosítástól függően fokozottan veszélyeztetik a fizikai (erózió, tömörödés, szerkezetromlás) és kémiai (szikesedés, savasodás, tápanyag-kimosódás, talajszennyezés) jellegű talajpusztulási formák.

Fenti adottságok alábbi konkrét statisztikai adatokon alapuló termésátlagokat eredményeztek 2019-ben.[12]

2019-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a szántó 57%-án, 143,8 ezer hektáron termesztettek gabonaféléket. A búza kiterjedése (25,5 ezer hektár) majdnem azonos volt az előző évivel, a kukoricáé (103,2 ezer hektár) 9,4%-kal nőtt. Búzából (120,5 ezer tonna) az egy évvel korábbinál 2,1%-kal kevesebb, kukoricából (777,5 ezer tonna) 19%-kal több termett. A hazai kukoricatermés 9,4%-át ebben a megyében aratták. Az olajos magvúak közül a napraforgó területe (40,8 ezer hektár) és termésmennyisége (115,9 ezer tonna) egyformán 10%-kal csökkent 2018-hoz képest. A repce termesztése 2019-ben jelentősen visszaszorult a

[11] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területrendezési Terve, Előkészítő Fázis (2019)
[12] Forrás: KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

megyében. Lucernából az egy évvel korábbinál 4,7%-kal nagyobb területen (9,9 ezer hektáron) 16%-kal több (44,0 ezer tonna) szénát gyűjtöttek be. A burgonya kiterjedése (2,0 ezer hektár) és hozama (40,1 ezer tonna) hasonló mértékben, 2,1, illetve 2,4%-kal nőtt. A hazai szántóföldi burgonya 13%-a ebben a megyében termett. A búza, a repce és a zab termésátlaga kisebb, a többi főbb szántóföldi növényé nagyobb volt az egy évvel korábbinál. Az árpa egy hektárra jutó mennyisége 2019-ben 2000 óta a legnagyobb volt a megyében.

II.2.3. Természet- és tájvédelem

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az Alföld flóravidékén belül a Tiszántúl, a Nyírség és az Észak-Alföld flórajárások területén helyezkedik el. A jelenlegi természetes ökoszisztémák védelmére országos és nemzetközi természetvédelmi területek kerültek kijelölésre.[13]

Országos jelentőségű védett természeti területek: Szatmár-beregi Tájvédelmi Körzet, Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet, Bátorligeti-ősláp, Fényi erdő, Kállósemjéni Mohos-tó, Cégénydányádi-park, Tiszavasvári Fehér-szik, Tiszadobi ártér, Baktalórántházi erdő, Tiszatelek-Tiszaberceli-ártér, Bátorligeti-legelő, Kaszonyi-hegy, Vajai-tó.

Ex-lege védett területeket a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. határozza meg. A megyében nyilvántartott forrás, barlang, illetve víznyelő nincsen.

A megyénkben érzékeny természeti területek is kijelölésre kerültek: Szatmár-Bereg régió, Hortobágyi Nemzeti Park védőzónája, Bodrogköz-Kopaszhegy, illetve Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belül három erdőrezervátum (Bockereki, Dédai és Baktai) is található.

Az egyedi tájértékek kataszterezésén túl a Natúrparkok is figyelmet igényelnek. A megyét érintően a Szatmár-Bereg Natúrpark 2010-ben létesült 67 település csatlakozásával.

Az egyéb nemzetközi/európai jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló területek között a Natura 2000 területek meghatározóak, hiszen azok különleges madárvédelmi területeket és különleges természet-megőrzési, illetőleg kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területeket rejtenek. A nemzetközi jelentőségű vadvizekről szóló Ramsari Egyezményhez való csatlakozás erősítette meg a Felső-Tisza Ramsari Terület vizes élőhely megőrzési erőfeszítéseit.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén az Agrárminisztérium nyilvántartása szerint 26 db helyi természetvédelmi oltalom alatt álló terület és 34 természeti emlék található.

Az Országos Területrendezési Terv (OTrT) kijelölte az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetét; ide a természeti vagy kulturális örökségi adottságai alapján a kilátás - rálátás szempontjából védendő tájképpel, illetve tájképi elemmel rendelkező területek, valamint a védett történeti tájjá nyilvánított területek tartoznak. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye

[13] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területrendezési Terve, Előkészítő Fázis (2019)

Területrendezési Terve (Előkészítő Fázis dokumentum - 2019) résztelesen fejti ki fenti besorolásoknak megfelelő települések besorolását.

A megye területe természetföldrajzi értelemben tagolt. Területének közel 70 %-át a homokbuckás Nyírség, kb. 25 %- át a Felső-Tiszavidék magas talajvízszintű, vízrendezés által erősen átalakított ártéri síkságai, kisebb részét pedig a Hajdúhát löszsíksága, valamint a Közép-Tiszavidék kultúrsztyepp tájai töltik ki. Dél felé haladva jellemzően csökken a csapadék mennyisége és nő a napsütéses órák száma. A középső részt a vízfolyásban való szegénység, de gazdag tórendszer jellemzi: a Közép-Nyírség területe igen gazdag természetes tavakban és mesterséges halastó-tározókban egyaránt. A megye peremterületei vízfolyásban gazdagok, ennek ellenére, a vízrendezésnek köszönhetően a vízben gazdag területeket is a vízhiány jellemzi. Holtágak sokasága gazdagítja a Beregi-sík és a Szatmári-sík területét, továbbá a Taktaköz keleti, megyére eső peremét. Mindemellett az egész megyét átszövik a mesterséges csatornarendszerek.

A kistájak az Alföld síkvidéki tájtípusai közé tartoznak. A mozaikos tájszerkezetbe integrálódnak a Szatmári-sík aprófalvai és a Nyíregyháza környéki bokortanyák is.

Fontos megjegyeznünk, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktárban számos tájhasználattal összefüggő érték szerepel, mint például „a fás legelők a Szatmár-Beregben".

II.2.4. Környezeti elemek állapota és az alakulásukat befolyásoló fontosabb tényezők

A megye területén a bányászati tevékenység nem jelentős, főként építőipari alapanyagokat (kavics, kő, homok) bányásznak, de azokat is több területen elszórva, kisebb területekre kiterjedve. A megyében nem jellemző a nagy kiterjedésű, felhagyott bányaterületek és iparterületek együttese.[14]

A megye ásványkincsekben szegény, ugyanakkor az energiagazdálkodás átalakulása, a megújuló energiaforrások előtérbe kerülése jelentős lehetőségeket kínál a megye számára.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén nincs nemzeti park. Ugyanakkor a tájvédelmi körzetek és természetvédelmi területek nagysága jelentős (lsd. II.2.3. fejezet).

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye aszály általi veszélyeztetettsége, figyelemmel az utóbbi évtizedben tapasztalható egyenetlen csapadékeloszlásra is, kiemelt kategóriába sorolt, mivel az éghajlatváltozás okozta aszály általi veszélyeztetettség a termelő ágazatok közül elsősorban a megye gazdasági életében jelentős mezőgazdasági szektort érinti.

[14] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területrendezési Terve, Helyzetelemzés II. (2019)

II.2.5. Felszíni és felszín alatti vízkészletek

Az Európai Unió Víz Keretirányelv (2000/60/EK irányelv) célja, hogy 2015-re a felszíni és felszín alatti víztestek „jó állapotba" kerüljenek.[15] A keretirányelv szerint a „jó állapot" nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is. A Víz Keretirányelv általános célkitűzései a következők:

- a vizekkel kapcsolatban lévő élőhelyek védelme, állapotuk javítása,
- a fenntartható vízhasználat elősegítése a hasznosítható vízkészletek hosszú távú védelmével,
- a vízminőség javítása a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentésével,
- a felszín alatti vizek szennyezésének fokozatos csökkentése, és további szennyezésük megakadályozása,
- az árvizeknek és aszályoknak a vizek állapotára gyakorolt kedvezőtlen hatásainak mérséklése.

A Tisza az ország második legjelentősebb folyója. A nagy árvízmentesítési munkálatok során a folyó több mint 950 km hosszú magyarországi szakaszát 595 km-re rövidítették le. Teljes magyarországi esése 30 m (5 cm/km). A Tisza jelentős mennyiségű - évente 12 millió tonna - lebegtetett hordalékot szállít, ami vizének színét is meghatározza („szőke Tisza"). Jelentősebb mellékvizei a magyarországi szakaszon: Túr, Szamos, Kraszna, Bodrog, Sajó, Zagyva, Körös, Maros. Közel másfélmillió ember árvízi biztonsága javul a Tisza völgyében a 2019-ben lezárult digitális vízgazdálkodási projektnek köszönhetően, amelynek keretében pontosabb árvízi előrejelzéseket készítő monitoring rendszert építettek ki. A Tisza-völgyi vízgazdálkodás, árvízvédekezés és árvízi üzemirányítás alapvető feltétele a megbízható monitoring rendszer. A fejlesztés révén lényegesen több és pontosabb adat áll rendelkezésre, pontosabb árvízi előrejelzések készülhetnek – például a várható tetőzés idejéről, magasságáról, a vízhozamról stb. – és részletesebb információk alapozzák meg az árvízi tározók üzemeltetését.

A megye területéhez 331,5 km hosszú folyószakasz tartozik, melyből 250 km a Tisza (Ukrajnából Tiszabecsnél lép Magyarországra és a megyét Tiszadobnál hagyja el), 51,5 km a Szamos, és 30 km a Túr folyó hossza. További számottevő folyóvizek a Kraszna, valamint a Lónyai-főcsatorna, Keleti-főcsatorna és Nyugati-főcsatorna. A Tisza-menti holtágak állapota rendkívül különböző, értékük nemcsak természetvédelmi, hanem környezetvédelmi, mezőgazdasági, vidékfejlesztési, rekreációs, és turisztikai szempontból is felbecsülhetetlen. Megjegyezni kívánjuk, hogy a turisztikai-rekreációs célú fejlesztések egyre fontosabb szerepet töltenek be a megyében.

[15] Forrás: http://www2.vizeink.hu/files/Reszvizgyujto_VGT_Tisza_13.pdf

Vízkészlet-gazdálkodási szempontból a folyók kedvező adottsággal bírnak, minden folyó mentén hasznosítható szabad vízkészlet áll rendelkezésre.

A megyében a talajvíz átlagos terep alatti mélysége kistájanként eltérő, 2-10 méter között alakul, melynek szintje elsősorban a csapadék függvényében ingadozik, de a folyók leszívó hatása is érvényesül. Az Alföld értékes, sok szempontból egyedi ökoszisztémájában meghatározó szerepe van a talajvizeknek.[16]

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a felszín alatti vízkészleteket a porózus vízadó rétegek biztosítják, jellemzően 30 és 100 m között. A porózus termál réteg a teljes megye alatt elterül.

A felszín alatti víztesteket a sekély porózus és porózus rétegben - a Nyírség középtájon - leáramlás, a többi kistájon vegyes áramlás jellemzi.

A megyében a sekély porózus rétegekben lévő felszín alatti víztestek mennyiségi állapot szerint nagy kiterjedésben gyenge, illetve a Szatmári-sík területén a jó, de gyenge állapot kockázati besorolást kapták. A felszín alatti porózus víztestek mennyiségi állapota a Tisza menti kistájakon gyenge, az egyéb térségekben azonban jó. A sekély porózus rétegekből származó vízkivételi mérlegben meghatározó az öntözés és az egyéb mezőgazdasági hasznosítás. A vízkivétel mennyisége a Nyírség területén és a Taktaköz/Hortobágy vidékén magasabb. A felszín alatti porózus rétegekből a vízkivétel elsődleges célja az ivóvízszolgáltatás.

A megyében a Nyírség keleti pereme, a Kraszna-völgy, a Szamos-völgy, a Szatmári-sík, a Beregi-sík víztestek az elvégzett vízszintsüllyedési teszt szerint „jó, de gyenge kockázatú" minősítést kaptak. A víztestek esetében a süllyedés okai:

- hosszútávon a vízkivételek nem illeszkednek a száraz időszakok kisebb utánpótlódásához,
- öntözési célú vízkivétel mennyiségének növekedése, jellemzően nem engedélyezett módon,
- a mély belvízelvezető csatornák megcsapolása és a belvízelvezetés beszivárgás csökkentő hatása,
- porózus rétegekből történő ivóvíz célú vízkivétel hatása.

Megyénk folyóin jelentős az országhatáron túlról érkező esetleges szennyezés veszélye, ugyanis folyóink vízgyűjtőjének 87 %-a határainkon túl található. Általánosan elmondható, hogy a hazánkba belépő vízfolyások vízminőségét külföldi vízgyűjtőről származó terhelések határozzák meg. A potenciális szennyező források közül kiemelendők az ipari, bányászati és kommunális források.

[16] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

A Felső-Tisza szennyezésének csökkentése érdekében, a mintegy 1,3 milliárdos állami beruházásnak köszönhetően, egy nemzetközi szinten is egyedülálló hulladékmentesítési rendszer épült ki. A vásárosnaményi Tisza-híd alatt állították fel azt a gépparkot, amely egyike a Felső-tiszai hulladékmentesítési projekt rendszerének. Ezen kívül még három másik helyen alakítottak ki kárelhárítási helyet, ahol az Ukrajnából érkező hulladékot ki lehet emelni Tiszából (majd a megtisztított területről a hasznosítható anyagok a hulladékhasznosítókhoz kerülnek).

Szabolcs-Szatmár-Bereg állóvizeit napjainkra lecsapolták, közülük mára csak néhány maradt meg, mint pl. az újfehértói Nagyvadas-tó (124 ha), a nyírteleki Királyteleki-tó (23 ha), Nyíregyházán a Bujtosi- és a Sóstó. Rehabilitációra is sor került, pl. a Rétközi-tó esetében 470 ha vízfelület kialakítása indult el 2017-ben.

A terület vízkincse biztosítja az ipar és a mezőgazdaság vízigényét, mely nagyobb mértékben a rétegvizekből, kisebb mértékben pedig a folyókból kerül kielégítésre. A megyében több mint 30 termálkút található, és többnek nagy a jodid-, a bromid- és a fluorid tartalma.

A térségben egyre melegedő és csapadékszegény időjárás hatására a talajvízszintek folyamatosan az átlag alatt vannak. A vízelvezető rendszerek, csatornák kb. 70-80 százaléka kiszáradt, a belvíztározók vízhiánnyal küzdenek. Szükség van az olyan vízvisszatartáson alapuló tájgazdálkodási infrastruktúrára, mint például a: Beregi Árapasztó Tározó vagy Szamos-Krasznaközi Árapasztó Tározó.

II.2.6. Energiaforrások

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye energiaforrások tekintetében döntően import forrásokból látja el szükségleteit. A fosszilis energiahordozók tekintetében működő kőszén-bányával nem rendelkezik, földgáz és kőolaj-kitermelés nem folyik a megye területén. A földgáz-felhasználás forrása elsődlegesen Oroszországból érkezik.[17]

A megye legnagyobb erőműve a Nyíregyházi Kombinált Ciklusú Erőmű. Ipari gőz és földgázalapú áramtermelést, valamint hő és melegvízszolgáltatást biztosít 15 647 lakás és 1000 közületi fogyasztó részére. Hőteljesítménye 330 MW, villamos energia teljesítménye 58 MW.[18]

Távhő rendszerek földgáz fogyasztású gázmotorokkal üzemelnek, melyek villamos energiát és hőenergiát (nyáron hűtést is) állítanak elő.

A megújuló energiaforrásokat tekintve igen változatos a felhasználási források köre, melyek közül jelentősebbek:

1. Vízenergia hasznosítás területén kiemelendő az 1959-től üzemelő tiszalöki vízerőmű, melynek éves energiatermelése átlagosan 48 000 MWh. Az erőmű területén napelemes rendszer került kiépítésre az önfogyasztás csökkentése céljából 79,2 kW összesített névleges teljesítménnyel.[19]
2. Szilárd biomassza energiaforrást felhasználó erőmű a szakolyi, mely villamos energiát állít elő kombinált ciklus nélkül. A szakolyi erőműnek fontos szerep juthatna többek között abban is, hogy - az európai uniós vállalásoknak megfelelően - a megújuló energiaforrások részaránya a bruttó hazai energiatermelésen belül 2020-ra elérje a 14,65 százalékot.[20]
3. A megye területén több biogáz előállító telep található. Mezőgazdasági alapú többek között Nyírbátorban, Nyírtelek mellett és Tiszavasváriban, szennyvíz alapú Nyíregyházán a II. szennyvíztelep területén működik. Utóbbi energiatermelése döntően saját felhasználású (mind a hő- és villamos energia).

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye földrajzi felépítése és vízföldtani adottságai alapján geotermikus energia feltárása különösen kedvezőnek lehetőségeket jelent a megyén belül a Tiszavasvári-Nagyhalász-Kisvárda-Fehérgyarmat-Nagyecsed-Nagykálló által bezárt területen.

A geotermikus energia felhasználása elsősorban gyógyászati (balneológiai) célú. A megye területén található több mint 30 termálkútból 12 kút hőmérséklete legalább 50°C. A legmagasabb hőmérsékletű termálkút 67°C-os, mely Tiszavasváriban található. Az üzemben lévő kutak uszodákat, strandokat és gyógyfürdőket látnak el termálvízzel. Megyénkben

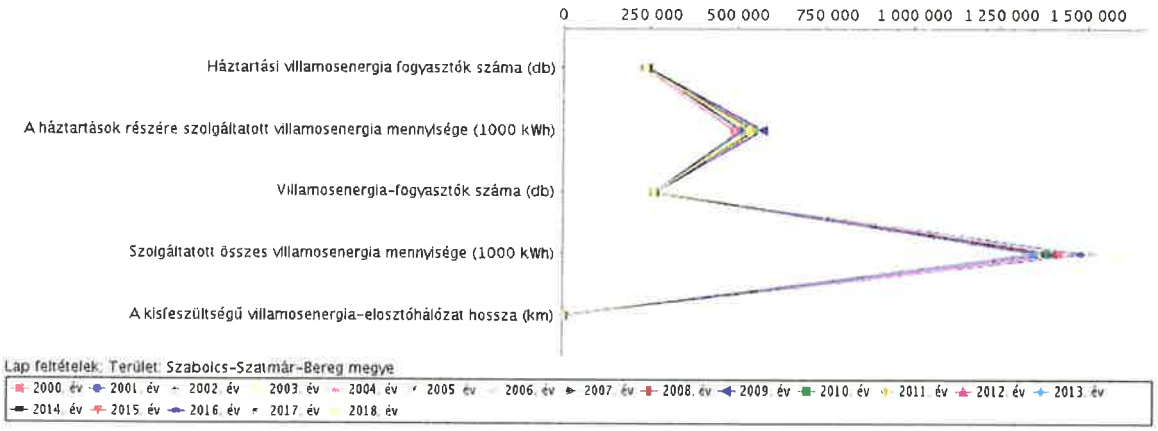
[17] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Klímastratégia (2018)
[18] Forrás: https://www.veolia.hu/hu/nyiregyhazi-eromu-0
[19] Forrás: Tiszalök Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve
[20] Forrás: https://www.veolia.hu/hu/szakolyi-eromu

összesen 15 termálfürdő üzemel.[21] A geotermikus energia távhő formájában (lakossági, mezőgazdasági célú felhasználása) nem jellemző.

Szélerőmű a megye területén nem található. Kisebb szélerőgépek és vízszivattyúzásra alkalmas szélerőgépek azonban működnek lakossági, vízügyi és mezőgazdasági szektorban.

A napenergiát használó, villamos energiát termelő napelemes rendszerek és napkollektorok száma az utóbbi években növekedett a lakossági, önkormányzati és vállalkozói szektorban egyaránt.

Az energia-szállító hálózat két jelentős része a villamos és a földgáz-szállító vezetékrendszer. A villamos energia átviteli hálózat 750, 400 és 220 kV-os vezetéke halad át a megye területén Ukrajna felől Debrecen, illetve Sajószöged irányába.

8. sz. ábra: Villamosenergia felhasználás (2000-2018)[22]

A megújuló energiaforrások alkalmazása és kihasználtsága a térségben jelenleg még jelentős tartalékokat rejt, a jövőben ezek alkalmazásának növelése kívánatos, mely gazdasági és klímavédelmi célokat is magába foglal. Megyénk és települései - lehetőségeikhez mérten - erőfeszítéseket tesznek a széndioxid kibocsátás csökkentése érdekében. A regionális széndioxid kibocsátás 44,1 %-át megyénk adja (413 113 606 kg/év) 2018-as légszennyező anyag kibocsátási adatok alapján. E tekintetben a megye területére vonatkozó Fenntartható Klíma- és Akcióterv (SECAP) dokumentumokban foglaltak pozitív irányú elmozdulást jelenthetnek a szennyezés csökkentése irányába, amennyiben az abban foglaltak végrehajtása megtörténik.

[21] Forrás: www.thermalhungary.net
[22] Forrás: KSH adatbázis, Éves településstatisztikai adatok 2018-as településszerkezetben (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

II.2.7. Vízkárt okozó elemek

A megyei területrendezési terv három olyan övezetet határol le, amely a természeti és környezeti kockázatokra alapozva szabályokat határoz meg a területhasználatra vonatkozóan. A három övezet a földtani veszélyforrás, a nagyvízi meder és a rendszeresen belvízjárta terület övezete.

A Vásárhelyi terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló víz-kárelhárítási célú szükségtározók területe közvetetten kapcsolódik a természeti és környezeti kockázatokhoz.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye befolyó vizeire alapozott komplex árvízvédelmi, vízgazdálkodási program tekintetében a megyének vannak olyan kiemelt feladatai, amelyek jellegük és nagyságrendjük következtében nem kezelhetőek megyei keretek között, azonban megvalósításuk elengedhetetlen a megye fejlődése szempontjából – ezek közé tartozik a vízgazdálkodás, árvízvédelem is, amely gazdasági és társadalmi szempontból is jelentős kérdéskör (vidékfejlesztés, mezőgazdasági öntözés, stb.). Kihívást jelent továbbá folyóvizeink szennyezettségének csökkentése, megszüntetése – amely nem kizárólag megyei, illetve országos érintettséget jelent, tekintettel arra, hogy folyóink vízgyűjtőjének jelentős része nem Magyarországon található.

A megye egyes területei a vízrajzi és a domborzati adottságok következtében a víztöbbletből eredő kockázatoknak vannak kitéve. Elsősorban a Tisza, Szamos és Kraszna menti területek a legveszélyeztetettebbek.

A megye bizonyos területeinek belvíz veszélyeztetettsége meghatározó[23], hiszen a megyében olyan alacsonyan fekvő területek is vannak, ahonnan a lefolyás jóval nehézkesebb, hosszabb csapadékos időszakot követően, vagy intenzívebb hóolvadás után mindig szükséges a belvízvédelmi szakaszokon a védekezés.

A megye területét több vízügyi igazgatóság működési területe is érinti, a legnagyobb a Felső-Tisza-Vidéki Vízügyi Igazgatóság, mely 12 belvízvédelmi szakaszt üzemeltet a megyét érintően: Érpatak-Simai-főfolyások völgye, Kállai-főfolyás völgye, Máriapócsi-Bogdányi-Sényői főfolyások völgye, Vajai-főfolyás völgye, Beregi, Felsőszabolcs-alsó, Felsőszabolcs-középső, Felsőszabolcs-felső, Tisza-Túrközi, Tisza-Túr-Szamosközi, Szamos-Krasznaközi, Kraszna-balparti. Az Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság egy belvízvédelmi szakasza (Inérháti-tiszadobi), a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság két belvízvédelmi szakasza (Tiszai-felső, Alsónyírvíz-Nagy-éri) érinti a megyét.

A hatályos területrendezési terv is meghatározza a rendszeresen belvízjárta területeket, melynek alapja a Pálfai-féle térkép.
A sokéves elöntési térképek egymásra illesztéséből számolható a belvízi elöntés előfordulásának relatív gyakorisága, az előforduló esetek aránya a vizsgált összes évek számához.

---

[23] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

A Pálfai-féle térkép több természeti tényező figyelembevételével készült és négy kategóriát különböztet meg[24]:

Veszélyeztetettségi kategória	Az elöntés relatív gyakorisága	Minősítés
I.	<0,05	Belvízzel nem, vagy alig veszélyeztetett terület
II.	0,05-0,10	Belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület
III.	0,11-0,20	Belvízzel közepesen veszélyeztetett terület
IV.	>0,20	Belvízzel erősen veszélyeztetett terület

3. sz. táblázat: Pálfai index

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság gyakorlati tapasztalata alapján határozta meg az 5 éves gyakoriságú elöntési területeket. Felmerülhet, hogy a rendszeresen belvízjárta területek lehatárolásánál ezt az adatszolgáltatást lenne célszerű alkalmazni, ugyanakkor a megyei területrendezéshez (és a megyét részben érintő vízügyi igazgatóságok részéről is) a Pálfai-féle térképet adják meg adatszolgáltatásként, ezért országos szinten a szabályozás következetességét is figyelembe kell venni. A hatályos szabályozási terv a Pálfai-féle veszélyeztetettségi térkép IV. kategóriáját határolta le, hiszen ezeknek a területeknek a gyakran ismétlődő elöntései okozhatnak rendszeresen visszatérő gondot a beépített területeken. A kiterjedtebb belvízveszélyes területek a Rétközben, a Szatmári- és a Beregi-síkon helyezkednek el. Ezeken a területeken csak az illetékes vízügyi hatóság hozzájárulásával lehet beépítésre szánt területet kijelölni.
A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak csökkentésére alkalmasak a belvíztározók, hiszen a többletvizek időszakos tárolása mellett a szárazabb időszakban a vízpótlásban lehet szerepük, ezzel valamilyen mértékben kiegyensúlyozva a rossz csapadékeloszlást. Megfelelő vízrendezéssel, belvízelvezető és vízpótló rendszerek működtetése mellett, az adottságokhoz illeszkedő tájgazdálkodással, a mikrodomborzatokon rejlő lehetőségekre alapozva, magasabb terméseredmények érhetők el.

Településen belül a csapadékvíz helyben tartásával és felhasználásával, illetve az ún. zöld műszaki megoldások alkalmazásával (pl. szivárgást elősegítő műtárgyak építésével, tájépítészeti beavatkozásokkal stb.) lehet a csapadékvíz helyben tartását növelni.

[24] Forrás: Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatás (2017)

II.3. ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG VÉDELME

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény fogalmi meghatározása szerint az *épített környezet:* a környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és a közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja.

Az épített környezet hatása jelentős mind az egyén, mind a lakóközösség tudat- és érzelemvilágára, mentalitására. Közvetlen, pénzben kifejezhető gazdasági haszna elsősorban a turisztikai hasznosuláson keresztül, valamint közvetett módon az újrahasznosítás környezetvédelmi-környezetgazdálkodási hatásaiban érvényesül. Az elnéptelenedő térségekben az értékvédelem és a hozzá kapcsolódó turisztikai, üdülési célú hasznosítás a munkahelyteremtés és/vagy az épületállomány üdülési célú hasznosítása a település életben maradásának egyik lehetőségét kínálhatja.

A megyei területrendezési terv ajánlásai tartalmazzák az érzékeny települési területek sajátos megyei térségét, melynek egyik alapja az egyedi településszerkezet megőrzése.

A megye területén jelenleg 396 db objektumot tart nyilván műemléki értékként az örökségvédelem.[25] A hitélettel összefüggő védett értékek természetszerűleg kiegyenlítetten helyezkednek el a megyében (majdnem minden településen legalább egy), a középületek, városi épületek a történelmi városközpontokban találhatóak, a népi építészet remekei a Szatmári és Beregi-síkon sűrűsödnek.

A műemléki nyilvántartás várként három objektumot nevez meg: Kisvárda, vár-várrom 15. sz második fele, Szabolcs honfoglalás kori földvára és Vámosatya (Büdi várrom). A nyírbátori vár egy részét korábban magtárrá alakították, ma panoptikum és felújított ebédlőpalota működik benne. Korábbi kutatás 43 db erődítés-jellegű létesítményt említ, arányosan a középkori lakósűrűséggel, elsősorban földvárakként, melyek geográfiai-régészeti attrakciót jelentenek. Természetinek mondható különlegességként is említhetjük a nyírkarászi Gara-halmot, a pócspetri Ercsi-várat, a szamosangyalosi Domahidy-dombot és magát a szabolcsi földvárat. Több történelmi jelentőségű családnak törzsbirtoka terült el a megyében. A teljesség igénye nélkül említjük a Báthory (Nyírbátor), a Vay (Vaja), a Lónyay (Lónya) a Kállay (Nagykálló) famíliákat. Központjuk már épített erődítménnyel készült, melyek a török időben komoly katonai jelentőséggel bírtak.

A terület a Partium részének számított, így rendkívül változatos sorsa volt a három részre szakadt ország időszakában. Meghatározó szerepet játszó várak voltak: Kisvárda, Nagyecsed, Nagykálló, Nyírbátor és Vásárosnamény. Ecsed erődítési igényei nagyban hozzájárultak az Ecsedi-láp kialakulásához (a Kraszna védelmi célú eltorlaszolása).

A megye területe a honfoglalás korától sűrűn lakott volt, melyre a romantika és gótika korából származó bőséges templomalapítások utalnak. A fatornyok építése a helyi anyagbázison alapult. A romantika és gótika korából nagyszámú emlék maradt, bár itt megemlítendő, hogy

[25] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

az épületek szükségszerűen bővítési-átépítési fázisokat is megéltek több stíluskorszakon át. A törökkor gyakorlatilag szünetet hozott, a reformáció pedig változást a rituálében, valamint a terület vallási térképének átrendeződését. Sokszínűség alakult ki református dominanciával, valamint jelentős római és görögkatolikus egyházközösségekkel.

A műemlékek között az unitárius, evangélikus, ortodox, és a zsidó vallásgyakorlás épületállománya is megjelenik. A barokkal kezdődő stílusok mindegyikéből találhatunk példát. Református közegben festett famennyezet, fa harangtorony vagy harangláb, görögkatolikus vallásgyakorlás esetén pedig látványos ikonosztázion a jellemző.

Jelentősebb Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei emlékek[26]:

- Vaja: Vay-kastély, 16. századi eredet, kertje természetvédelmi terület;
- Gávavencsellő: Dessewffy-kastély, későbarokk, 18. sz. helyi természetvédelmi terület;
- Kállósemjén: Kállay-kúria + kápolna, barokk, 1750 körül, természetvédelmi terület;
- Mándok: Forgách-kastély, 1790 körül, késő barokk eklektikus átalakításokkal, helyi természetvédelmi terület;
- Nagyar: Luby kúria, késő barokk, 1780 körül;
- Székely: Orosz-kastély copf, 18. sz. második fele;
- Tuzsér: Lónyay-kastély régi várkastély anyagából, barokk, 18. sz. vége, bővítés eklektika 1880 körül (Ybl);
- Tiszabercel: 17. sz-i kúria helyén, Bessenyei György szülőháza, barokk, 1720 körül;
- Baktalórántháza: Degenfeld-kastély, klasszicista, 1840/50, bővítése 1945 után, parkja természetvédelmi terület;
- Cégénydányád: Kende-kúria, klasszicista, 1830, parkja természetvédelmi terület;
- Eperjeske: Jármy-kúria, klasszicista, 1840 körül, helyi jelentőségű természetvédelmi terület;
- Nyírkércs: Jármy kúria, klasszicista, 19. sz. eleje;
- Szamosangyalos: Domahidy-kastély, klasszicista, 1850 körül, eklektikus átépítés;
- Tiszadada: Zathurecky-kastély, klasszicista, 1831.
- Tiszavasvári: Dessewffy-kastély, klasszicista, 1820 körül, bővítés 1850 táján;
- Nagydobos: Perényi-kastély, eredetileg klasszicista, 1808, átépítés 1880 romantikus-eklektikus;
- Nyírbogát: Bogáthy-kúria, eklektikus 1890.
- Tiszadob: Andrássy-kastély, eklektikus 1880-1885
- Vásárosnamény: Eötvös-kúria, 1720 barokk, illetve Tomcsányi kastély, 1728 barokk.

[26] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

Funkcionális kategóriájú kiemelt jelentőséggel bíró megyei emlékek az alábbiak[27]:

- Mátészalka: megyeháza, magyaros szecesszió, Padányi Gulyás Jenő;
- Nagykálló: megyeháza, copf 1769/95-, Salvator és Giuseppe Aprilis;
- Nagykálló: járási bíróság, eredetileg klasszicista, 19. sz. eleje eklektizáló átalakítás;
- Kisvárda: Diener-bankház, eklektikus 19.sz. vége-20.sz.eleje;
- Nyíregyháza: városháza, fszt. 1841 klasszicista, ráépítéssel eklektikus 1872, Benkó Károly;
- Nyíregyháza: Korona-szálló, eklektikus, 1895-Alpár Ignác;
- Nyíregyháza: Megyeháza, eklektikus, 1891/92- Alpár Ignác;
- Nyíregyháza: egykori Bristol-szálló (ma irodaépület), szecesszió 1909- Führer Miklós;
- Nyíregyháza: Takarékpalota, késöeklektika, 1912-Hubert József;
- Nyíregyháza: Nyírvíz-palota, szecesszió, 1910/12-Papp & Szabolcs;
- Nyíregyháza-Sóstófürdő: Krúdy-szálló, eklektizáló-szecessziós, 1900-as évek eleje;
- Nyíregyháza-Sóstófürdő: kádfürdő, szecesszió: 1911-Paráz István;
- Kemecse: malom, olajütő, szeszgyár, késöromantikus 1888;
- Nagyecsed: gőzüzemű szivattyútelep, 1914;
- Nyírbátor: Vár magtárépülete, 1730 körül;
- Nyíregyháza-Sóstó: víztorony, 1900-as évek eleje;
- Nyíregyháza-Sóstó: régi vasútállomás, 1900-as évek eleje;
- Paszab: Szivattyúház, zsilip (1870), vízátemelő szivattyútelep (1884), gőzüzemű szivattyú berendezés (1896);
- Tiszadob: Magtár és gazdatiszti ház késöbarokk eredet, eklektikus átépítés, 19. sz. 2. fele;
- Tiszadob: ún. Tubus-magtár 18. sz. vége;
- Tarpa: Szárazmalom, 19. sz., eleje;
- Túristvándi: Vízimalom, 18. sz., vége.

Kiemelten védett régészeti lelőhelyek a következőek:

- Balsa - Soskás-domb lelőhely;
- Beszterec földvár;
- Fényeslitke - Tömlös lelőhely;
- Ibrány - Feketehalom lelőhely;
- Kisvárda - Vár;
- Nyíregyháza - Nagytanya lelőhely, kettőhashalom lelőhely;
- Nyírkarász - Garahalom;
- Pócspetri - Ercsi vár melléke és Ercsi vár lapos;
- Szabolcs - Földvár, Mudrány-kúria;
- Tiborszállás - Sárvár;
- Tiszadob - Földvár és Csörsz-árok;
- Tiszaszentmárton - Kastélypark;

Fokozottan védett lelőhely: Panyola - Ásottfok lelőhely.

---

[27] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

Alábbi táblázat összefoglalóan tartalmazza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye védett értékeit[28]:

Védett érték	Mennyiség (db)
Egyházi épület	206
Temető	3
Népi egyházi és építészeti emlék	63
Városi épület, közintézmények	34
Vár-, várrom	3
Kastély, kúria, kert, egyéb kapcsolódó építmény	47
Gazdaság, infrastruktúra, tárolás, közlekedés	8
Köztéri műalkotás	3
Mindösszesen	**357**

4. sz. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye védett értékei, darab (2020)

A területi tervezés szabályozásához – hasonlóan a műemlékekhez és régészeti területekhez – közvetlenül nem kapcsolódik, ugyanakkor az értékek között mindenképpen célszerű megemlíteni a megyei értéktárat. Jogszabályi alapja a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, és a nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet. Elsődleges célja, hogy az egyes szervek összegyűjtsék, dokumentálják az értékvédelem alapjául szolgáló nemzeti értékeket, melyek az összetartozást, nemzeti tudatot erősítik.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei értékleltár az értékleltárak szellemiségéből adódóan rendkívül vegyes: építészeti, tárgyi, kulináris, szellemi, természeti elemek egyaránt szerepelnek benne, mellyel komplex képet kaphatunk a megyéről.

A folyamatosan bővülő értékleltár jelenleg 129 tételt tartalmaz.

[28] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály adatszolgáltatása alapján, saját szerkesztés (2020)

II.4. GAZDASÁGI BÁZIS

II.4.1.Főbb gazdasági irányok

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei székhellyel 2019. december végén 122 ezer gazdasági szervezetet tartott nyilván a KSH, 0,6%-kal (országosan 1,9%-kal) többet, mint egy évvel korábban. A 116 ezer vállalkozás 12%-át társas gazdálkodási formában, 88%-át önálló vállalkozóként regisztrálta a KSH. Az előbbiek száma egy év alatt 0,3, az utóbbiaké 0,7%-kal nőtt. Az önálló vállalkozók aránya Békés megye mellett itt volt a legmagasabb.[29]

A 14 ezer társas vállalkozás 74%-át kitevő korlátolt felelősségű társaságok száma 2,2%-kal emelkedett, a 22%-át képviselő betéti társaságoké 3,5%-kal csökkent. Részvénytársaságból 5-tel több (101), szövetkezetből 21%-kal kevesebb (221) szerepelt a regisztrációban, mint 2018. december végén. A társas vállalkozások 92%-a legfeljebb 9 főt foglalkoztatott, a 249 fő felettiekből 26 volt a megyében.

A társas vállalkozások 7,4%-a került csődeljárás, kényszertörlés vagy felszámolási eljárás alá 2019-ben, 0,7 százalékponttal nagyobb részük, mint egy évvel korábban. Az eljárás alá vont vállalkozások részaránya a korlátolt felelősségű társaságoknál 7,7, a részvénytársaságoknál 4,0%-ot tett ki. 102 ezer önálló vállalkozó 27%-a fő-, 48%-a mellékfoglalkozásúként, 25%-uk pedig nyugdíjasként tevékenykedett.

Fő- és mellékfoglalkozás keretében többen, nyugdíj mellett kevesebben vállalkoztak az egy évvel korábbinál. Főtevékenységük alapján a társas vállalkozások a kereskedelem (26%), az építőipar (14%), a tudományos és műszaki tevékenység (13%) és az ipar (11%) területén fordultak elő leggyakrabban, az önálló vállalkozók többsége, héttizede a mezőgazdaságban tevékenykedett.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei székhelyű gazdasági szervezetek 2019-ben 181 milliárd forint értékű új beruházást valósítottak meg, összehasonlító áron 5,6%-kal többet az egy évvel korábbinál. A növekedés kissé elmaradt a 6,9%-os országos átlagtól. A fejlesztési források 42%-át a feldolgozóiparban, 9,9%-át a közigazgatás, 9,3%-át a mezőgazdaság területén használták fel. A feldolgozóipar beruházásainak volumene 28, az agráriumé 17%-kal nőtt, a közigazgatásé 4,8%-kal csökkent. A feldolgozóiparon belül az élelmiszeripar, a kohászat, fémfeldolgozás, valamint az egyéb feldolgozóipar és javítás területén valósultak meg a legnagyobb értékű beruházások.

Anyagi-műszaki összetétel szerint a fejlesztési források 50%-át épületek és egyéb építmények építésére, 36%-át import, 13%-át belföldi gépek, berendezések és járművek beszerzésére fordították. Az épületek és egyéb építmények beruházási volumene 7,9%-kal csökkent. A külföldi gyártású gépek, berendezések és járművek teljesítményértéke összehasonlító áron 31, a hazaiaké 8,6%-kal nőtt. Az értékadatok alapján a gépek, berendezések és járművek 74%-a importból származott.

[29] Forrás: KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

A négy főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei telephelyein 2019-ben 1036 milliárd forint termelési értéket állítottak elő, összehasonlító áron 6,7%-kal (országosan 5,3%-kal) többet, mint egy évvel korábban.

A 49 főnél többet foglalkoztató, megyei székhelyű ipari vállalkozások termelési értéke 686 milliárd forintot tett ki, ami összehasonlító áron 5,0%-kal meghaladta az előző évit.

Az ipari teljesítmény legnagyobb hányadát, 27%-át adó élelmiszeripar kibocsátása – főként a húsipari bővülés eredményeként – 5,0%-kal emelkedett. A megye iparának másik meghatározó területén, a gumi-, műanyag- és építőanyag-iparban 7,6%-kal csökkent, az ugyancsak jelentős súlyú egyéb feldolgozóiparban (ide tartozik például az orvosi eszköz, játék-, illetve sportszergyártás) 15%-kal bővült a termelés volumene. Az ipar teljesítményének növekedését legnagyobb mértékben a járműgyártás felfutása segítette.

Az ipari értékesítés volumenének 4,5%-os emelkedését a belföldi eladások 9,8, illetve az export 2,5%-os növekedése határozta meg.

A hazai értékesítés bővülését az egyéb feldolgozóipar, valamint az élelmiszeripar, fémfeldolgozás, az exportét pedig a járműgyártás támogatta leginkább. Az értékesítés bevételeinek 29%-a hazai eladásokból, 71%-a exportból származott Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 252 279 forint (2019), amely 32 %-kal marad el az országos, 10,4 %-kal a regionális átlagtól. Nettó értéken a megyei átlag az országban a legalacsonyabb 167 766 forint összeggel.

II.4.1.1. Bruttó hazai termék (GDP)

Magyarországon az egy főre jutó bruttó hazai termék 2018-ban 4 364 ezer Ft, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2 467 ezer Ft volt. A megye eredménye az országos átlag százalékában 2018-ban 56,5 %. Az egy főre jutó GDP az ezredforduló óta minden évben Nógrád megyében a legalacsonyabb, ezt követi 19. helyezettként Szabolcs-Szatmár-Bereg megye.[30]

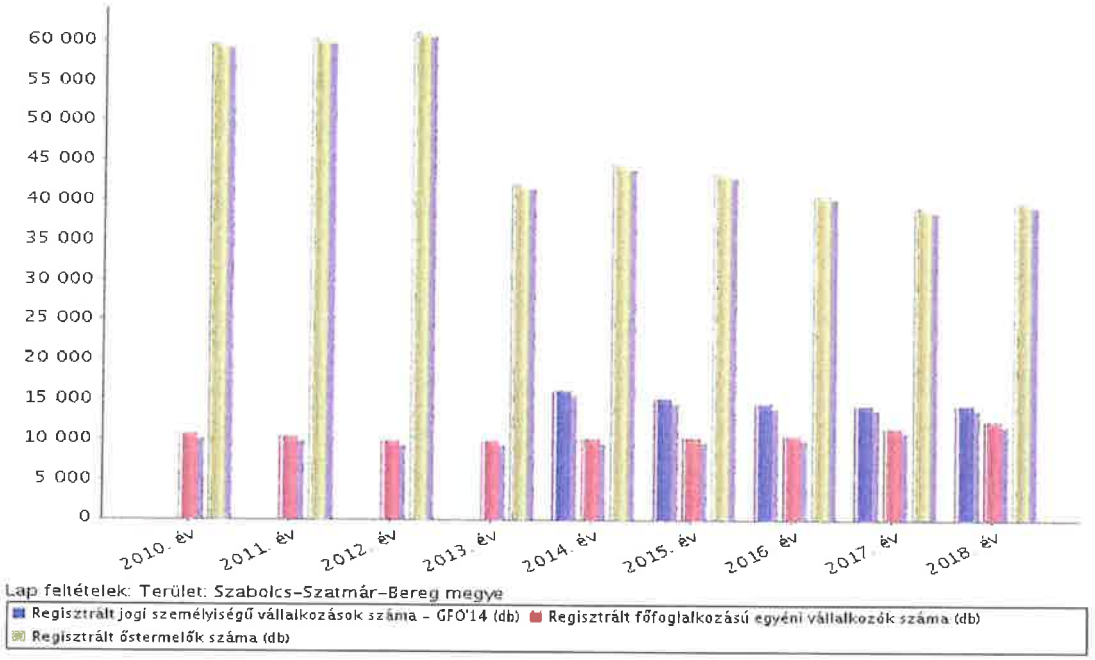
Területi egység		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
neve	szintje									
Budapest	főváros, régió	219,0	216,8	217,8	210,9	208,2	200,0	201,1	203,2	203,6
Pest	megye, régió	87,4	84,4	83,0	84,7	83,6	83,3	81,1	78,7	79,3
Közép-Magyarország	nagyrégió	164,1	161,6	162,2	158,9	156,9	151,9	151,4	151,3	151,3
Fejér	megye	87,7	93,6	93,9	97,0	98,9	103,8	105,3	104,8	101,8
Komárom-Esztergom	megye	101,2	101,0	98,2	101,3	98,4	102,7	103,5	101,0	99,7
Veszprém	megye	73,0	71,1	70,6	72,0	73,3	74,3	76,2	74,2	73,9
Közép-Dunántúl	régió	86,7	88,4	87,5	90,1	90,4	93,9	95,3	93,8	92,2
Győr-Moson-Sopron	megye	121,5	123,3	116,8	120,8	126,4	130,6	134,0	126,0	121,8
Vas	megye	86,7	89,8	94,4	97,9	99,1	97,7	98,6	95,6	90,8
Zala	megye	86,5	80,6	85,4	76,9	79,2	81,8	76,7	77,6	75,8
Nyugat-Dunántúl	régió	102,3	102,3	102,0	102,4	106,0	108,4	108,9	104,8	101,3
Baranya	megye	66,6	64,2	66,1	65,1	64,4	64,3	65,0	65,9	67,3
Somogy	megye	63,7	64,0	63,4	64,8	61,2	62,6	62,8	64,8	65,8
Tolna	megye	73,5	74,6	77,3	79,5	75,2	75,1	75,6	73,4	75,3
Dél-Dunántúl	régió	67,3	66,7	68,0	68,6	66,0	66,4	66,9	67,4	68,8
Dunántúl	nagyrégió	85,8	86,2	86,2	87,5	88,1	90,3	91,2	89,5	88,2
Borsod-Abaúj-Zemplén	megye	60,0	60,6	60,7	62,6	65,0	71,2	70,3	74,7	73,6
Heves	megye	68,5	67,3	65,6	70,5	69,8	71,5	73,3	73,1	74,6
Nógrád	megye	44,5	44,7	42,8	43,8	43,9	44,4	43,8	44,4	44,5
Észak-Magyarország	régió	59,6	59,6	58,9	61,5	62,7	66,8	66,6	69,2	69,0
Hajdú-Bihar	megye	74,7	75,2	74,8	71,7	72,1	71,2	68,9	71,6	71,8
Jász-Nagykun-Szolnok	megye	61,3	65,3	63,7	64,7	64,0	65,5	65,4	65,9	65,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**megye**	**54,2**	**55,4**	**55,6**	**55,7**	**56,4**	**55,9**	**56,2**	**55,6**	**56,5**
Észak-Alföld	régió	63,5	65,2	64,7	63,8	64,1	63,9	63,2	64,0	64,2
Bács-Kiskun	megye	66,7	68,5	71,1	75,3	75,2	78,3	77,4	77,4	81,4
Békés	megye	57,8	59,3	58,5	59,5	58,8	60,9	60,9	59,9	60,0
Csongrád-Csanád	megye	73,7	73,0	75,4	74,5	76,3	75,2	74,1	74,0	73,5
Dél-Alföld	régió	66,5	67,4	68,9	70,6	71,0	72,5	71,8	71,5	73,1
Alföld és Észak	nagyrégió	63,3	64,3	64,3	65,3	65,9	67,6	67,0	68,0	68,5
Ország összesen	ország	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

5. sz. táblázat: Egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában (2010-2018)

[30] Forrás: KSH, http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpt014b.html

A megyék és régiók gazdasági teljesítményének nagymértékű különbségeit mutatja a fenti táblázat. Budapest mutatói minden tekintetben kiemelkedőek. Az országos átlagot kétszeresen, a megyék átlagát több mint két és félszeresen haladja meg a főváros egy főre jutó gazdasági teljesítménye.

II.4.1.2. Vállalkozások, gazdasági szervezetek

9. sz. ábra: Regisztrált vállalkozások száma, kiválasztott típusok szerint, db (2010-2018)[31]

Az elmúlt öt évben nagymértékű változás nem állt be a főfoglalkozású egyéni vállalkozók, az őstermelők, illetve a regisztrált jogi személyiségű vállalkozások számát tekintve.

A regisztrált gazdasági szervezetek száma alábbiak szerint alakult KSH forrás alapján. (Regisztrált gazdasági szervezet a megfigyelés időpontjában az adminisztratív nyilvántartások szerint jogilag létező egység, azaz adószámmal rendelkező gazdasági szervezet, beleértve az adott időpontban csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt állókat is.)

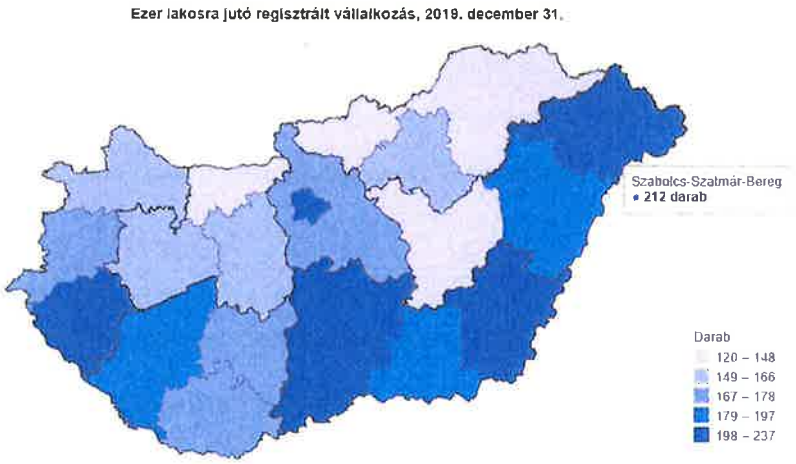
Az adatok egyértelműen mutatják, hogy a 2014-es kitörési pont után 2019. év újabb lendületet adott a vállalkozások indításához. Szükséges kiszűrni, hogy a munkanélküliség okozta hatás elkerülése (megélhetés) milyen szerepet tölt be ezen trend alakulásában. Ahogyan eddig is megállapítható volt, a vállalkozássűrűség egyik oka a kistermelői és őstermelői kategória (regisztrációs kötelezettség van-e tekintetben 2008 óta).

[31] Forrás: http://statinfo.ksh.hu/

10. sz. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, darab (2011-2019)

Megyénkben 2019-ben ezer lakosra 212 regisztrált vállalkozás jutott.[32] Országos kitekintésben Budapest után megyénket jellemzi a legmagasabb mutatószám az ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások számát illetően.

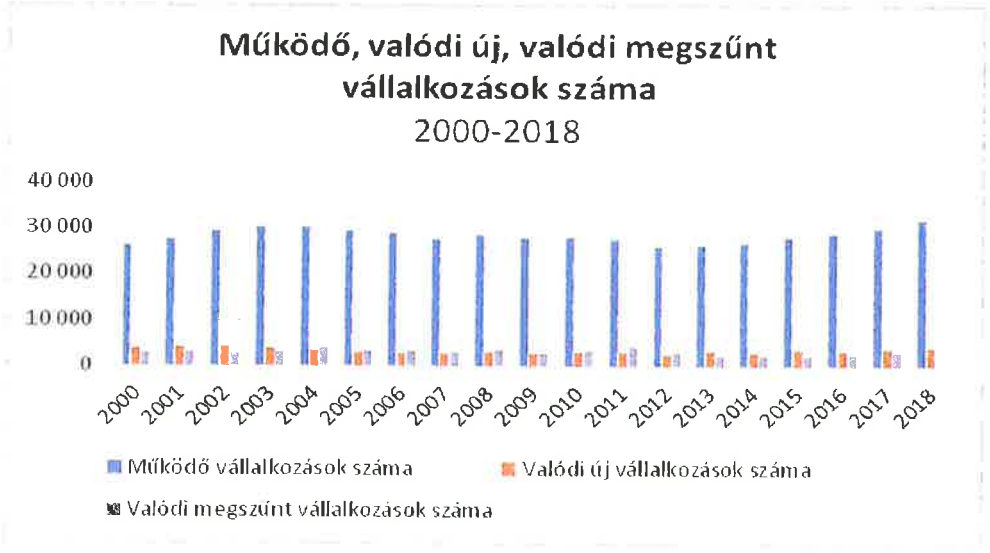

11. sz. ábra: Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozás, darab (2019)

További elemzést igényel a későbbiekben a COVID-19 okozta gazdasági hatások elemzése 2020. első negyedévétől kezdve.

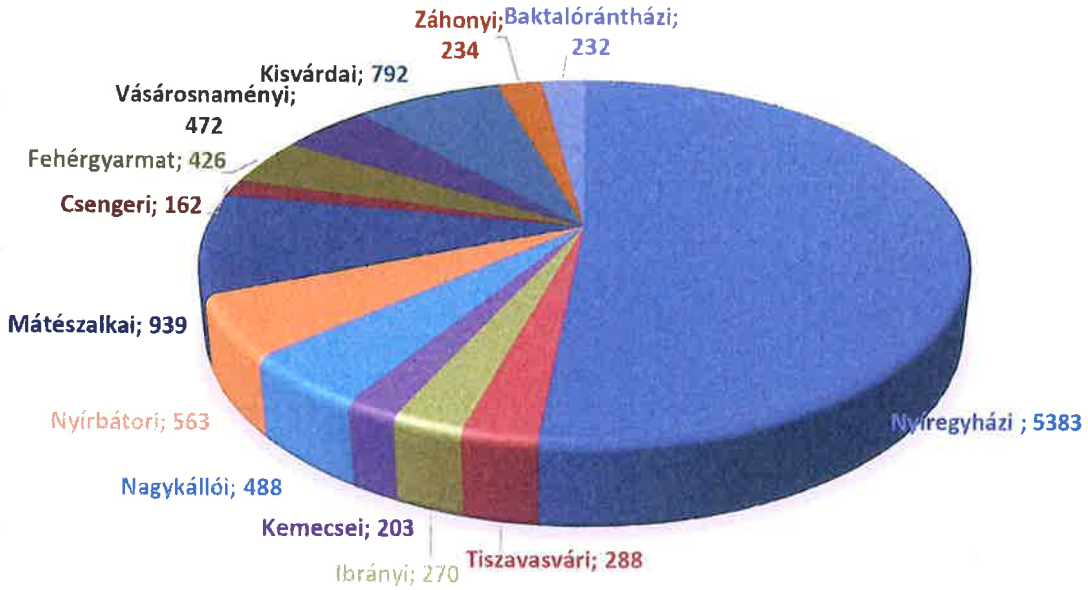
[32] Forrás: KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

Egy adott évben működő vállalkozásnak tekintünk egy vállalkozást, ha az év folyamán volt árbevétele, vagy foglalkoztatottja. A megyei tendencia alakulását alábbi ábra szemlélteti:

12. sz. ábra: Működő, valódi új, valódi megszűnt vállalkozások száma, darab (2000-2018)

A működő vállalkozások megyén belüli térbeli elosztása a megyeszékhely és a nagyobb városok térségének dominanciáját mutatja, az előző időszak adataival megegyezően. A megye gazdaságát meghatározó vállalkozások legnagyobb számban a Nyíregyházi járásban találhatóak, alábbi grafikon szerint.

13. sz. ábra: Vállalkozások száma járások szerinti megoszlásban, darab (2018)[33]

[33] Forrás: Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatbázis (2018)

(Összehasonlításképpen a megyei járások lakosságszáma alábbiak szerint alakul a 2011-es népszámlálási adatok alapján: Baktalórántházai 19 475 fő, Csengeri 13 129 fő, Fehérgyarmati 36 773 fő, Ibrányi 23 370 fő, Kemecsei 22 020 fő, Kisvárdai: 55 088 fő, Mátészalkai 62 576 fő, Nagykállói 30 261 fő, Nyírbátori 42 011 fő, Nyíregyházai 166 342 fő, Tiszavasvári 26 915 fő, Vásárosnaményi 35 180 fő.)

A megyében 13 járás található, ahol 10 452 - társaságiadóbevallást benyújtó - vállalkozás végez tevékenységet.
A járások között gazdasági téren jelentős eltérések mutatkoznak. A legjelentősebb járás a korábbi évekhez hasonlóan a Nyíregyházi, ahol a megyei vállalkozások több mint fele, 5 383 található. Ezt követi a Mátészalkai járás, ahol összesen 939 társaság működött, ami a megyei adózók 9,0 százaléka.

A megye társaságiadó-bevallást benyújtó vállalkozásainak 39,5 százaléka a többi 11 járásban található. A legkevesebb társas vállalkozás a Csengeri járásban rendelkezik székhellyel, összesen 162, ami a megyei társaságok 1,5 százaléka.

A megye gazdaságát meghatározó TOP vállalkozások legnagyobb számban a Nyíregyházi járásban találhatóak, összesen 52. Ezt követi a Mátészalkai járás, 12, a Nyírbátori 9 és a Kisvárdai 6 jelentős árbevételt elérő gazdálkodóval.

A megyei árbevétel járási megoszlását tekintve a Nyíregyházi járásban realizálódott a megye árbevételének 55,5 százaléka, 1 147,6 milliárd forint. A Mátészalkai járás 10,0 százalékkal, a Kisvárdai 8,1 százalékkal és a Nyírbátori 5,4 százalékkal járult hozzá a megye árbevételéhez.

A járások bevételének több mint fele származott hat térségben a kiemelt vállalkozásoktól, két másik járásban is hozzájuk köthető az árbevétel több mint 2/5-e. A Fehérgyarmati járásból egy gazdálkodó került be a kiemelt adózók közé, amely a térségük nettó árbevételének 16,4 %-át realizálta. A Nyíregyházi járás vállalkozásai a megye bevételének több mint egyharmadát teljesítették. Ezt követi a Mátészalkai járás, ahol a kiemelt gazdálkodók a megye bevételének közel 6 százalékát adták.[34]

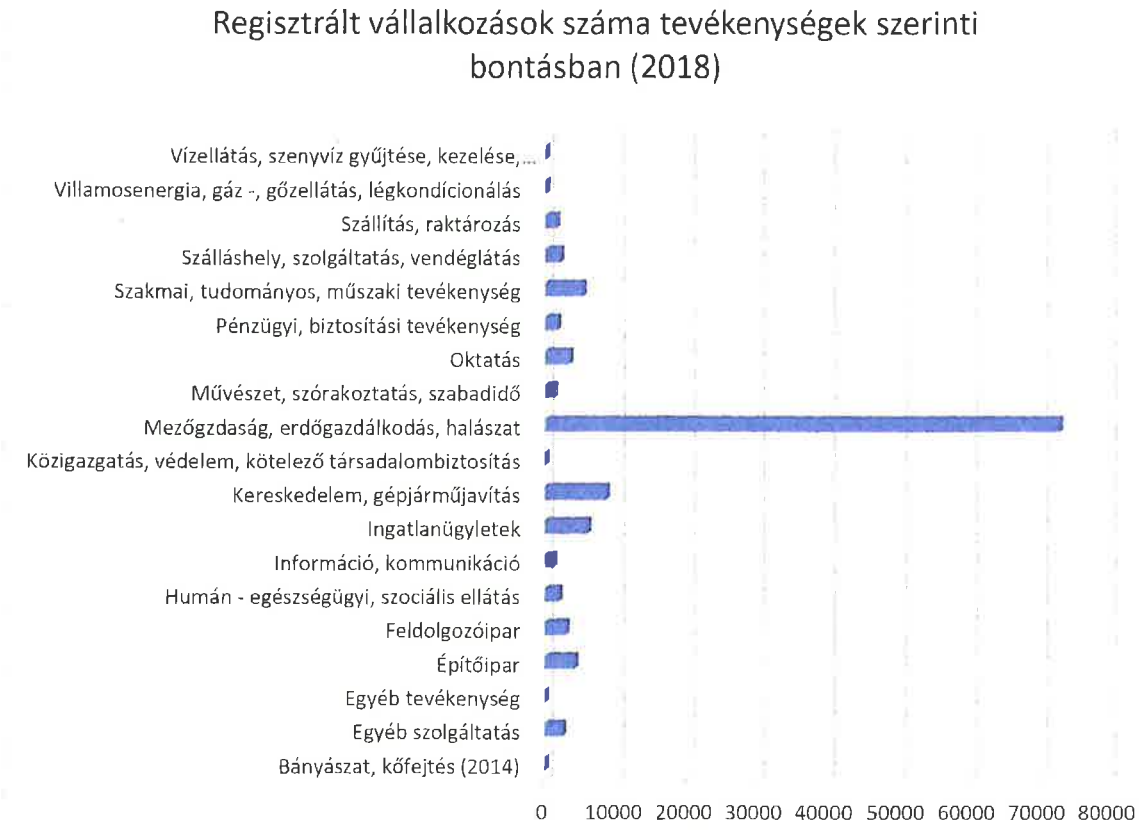
[34] Forrás: TOP 100 kiadvány (2019) – NAV alapján

A KSH adatai szerint a beruházások teljesítményértékének elemzése szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az országos átlag 3,176 %-át adja, az Észak-Alföldi régió tekintetében 26,32 %-os a régiós hozzájárulás rátája.

Területi egység		Beruházás összesen	Ebből:	
			épületek és egyéb építmények	gépek, berendezések, járművek
neve	**szintje**	**2018**		
Budapest	főváros, régió	2 137 989	1 096 885	1 038 274
Pest	megye, régió	880 651	459 279	418 677
Közép-Magyarország	nagyrégió	3 018 640	1 556 164	1 456 951
Fejér	megye	276 956	113 358	160 059
Komárom-Esztergom	megye	336 679	156 063	176 971
Veszprém	megye	189 891	87 299	99 482
Közép-Dunántúl	régió	803 526	356 720	436 512
Győr-Moson-Sopron	megye	418 169	170 474	241 791
Vas	megye	156 906	59 542	95 387
Zala	megye	116 016	70 872	43 828
Nyugat-Dunántúl	régió	691 091	300 888	381 006
Baranya	megye	161 210	77 089	79 447
Somogy	megye	176 133	130 964	42 648
Tolna	megye	155 408	67 380	86 827
Dél-Dunántúl	régió	492 751	275 434	208 922
Dunántúl	nagyrégió	1 987 369	933 042	1 026 439
Borsod-Abaúj-Zemplén	megye	448 729	177 386	268 492
Heves	megye	275 512	124 938	149 680
Nógrád	megye	74 566	41 062	33 177
Észak-Magyarország	régió	798 807	343 385	451 348
Hajdú-Bihar	megye	397 944	265 251	125 446
Jász-Nagykun-Szolnok	megye	267 408	158 938	104 843
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**megye**	**237 762**	**131 215**	**103 618**
Észak-Alföld	régió	903 114	555 404	333 907
Bács-Kiskun	megye	383 121	180 039	199 694
Békés	megye	145 881	72 470	69 504
Csongrád-Csanád	megye	203 392	124 053	77 086
Dél-Alföld	régió	732 393	376 562	346 284
Alföld és Észak	nagyrégió	2 434 314	1 275 351	1 131 540
Ország összesen	ország	7 485 183	3 773 336	3 650 772

6. sz. táblázat: Beruházások teljesítményértéke anyagi-műszaki összetétel szerint, millió Ft (2019)

Az alábbi táblázat a megyei vállalkozások darabszámát mutatja be (Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatok - TEIR - alapján) gazdasági ág szerinti bontásban.

14. sz. ábra: Regisztrált vállalkozások aránya, tevékenységek szerinti bontásban (2018)[35]

[35] Forrás: TEIR (2018)

II.4.2. Gazdasági ágak és gazdálkodási formák Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

A regisztrált vállalkozások számát gazdasági ág és gazdálkodási forma szerint az alábbi táblázat tartalmazza a KSH adatai alapján:

	Összesen	Ebből:				
		korlátolt felelősségű társaság	részvény-társaság	betéti társaság	szövet-kezet	egyéni vállalkozó
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	72 099	504	7	131	54	4 069
Bányászat, kőfejtés	16	14	–	1	–	1
Feldolgozóipar	2 842	1 046	23	235	39	1 144
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	134	101	1	–	–	2
Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	2 992	1 161	24	236	39	1 147
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	70	38	2	7	–	20
Ipar	3 062	1 199	26	243	39	1 167
Építőipar	4 687	1 763	4	213	7	2 636
Kereskedelem, gépjárműjavítás	8 376	2 948	14	775	44	4 414
Szállítás, raktározás	1 430	551	4	92	2	759
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1 938	466	2	99	4	1 040
Információ, kommunikáció	1 197	273	3	127	2	716
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1 475	134	5	60	1	1 231
Ingatlanügyletek	5 843	564	12	73	3	289
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	5 282	1 123	14	601	8	2 529
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	2 110	445	3	122	19	1 254
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	8	6	–	1	1	–
Oktatás	3 229	140	2	129	6	1 980
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	1 878	336	2	422	6	1 065
Művészet, szórakoztatás, szabad idő	1 233	128	1	46	1	625
Egyéb szolgáltatás	2 505	96	2	58	24	2 226
Egyéb tevékenységek	6	–	–	–	–	2
Összesen	116358	10676	101	3192	221	26002
Előző év azonos időpontja = 100,0%	100,6174	102,192	105,208	96,46419	78,92857	103,718

7. sz. táblázat: A regisztrált vállalkozások száma gazdasági ág és gazdálkodási forma szerint, darab (2019. december 31.)

A regisztrált vállalkozások 62 %-át a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati gazdasági ág adja megyénkben. Az ágazat 5,6 %-ban egyéni vállalkozások jelennek meg. Az őstermelők száma több mint 30 000-re tehető.

Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a 2019. I-IV. negyedévi statisztikák alapján (ezzel párhuzamosan a 2020 első negyedéves statisztika alapján is) a régiós és országos átlag fölötti, mintegy 212 vállalkozás. Az előzőekben bemutatott két arány szoros összefüggésben van a mezőgazdasági ágazat adóoptimalizálási lehetőségeivel.

Az egy lakosra jutó teljesítményérték azonban alulmarad az országos és regionális átlagszámítás tekintetében.

	Termelés	Belföldi értékesítés	Export-értékesítés	Összes értékesítés
	előző év azonos időszaka = 100,0%			
Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	105,0	109,8	102,5	104,5
Ebből:				
Feldolgozóipar	105,4	109,7	102,5	104,4
ezen belül:				
élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	105,0	105,1	101,0	103,0
textília, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása	94,9	78,9	96,3	94,1
fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység	100,0	96,0	115,7	107,4
vegyi anyag, termék gyártása	103,1	117,3	100,8	103,5
gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása	92,4	109,0	87,6	89,8
fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása	102,2	115,2	93,9	104,4
gép, gépi berendezés gyártása	93,9	108,4	90,1	92,1
járműgyártás	185,2	96,8	195,1	185,0
gépipar	131,7	100,6	134,4	130,6
egyéb feldolgozóipar; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása	114,8	181,2	103,3	110,9
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	82,0	110,7	–	110,7

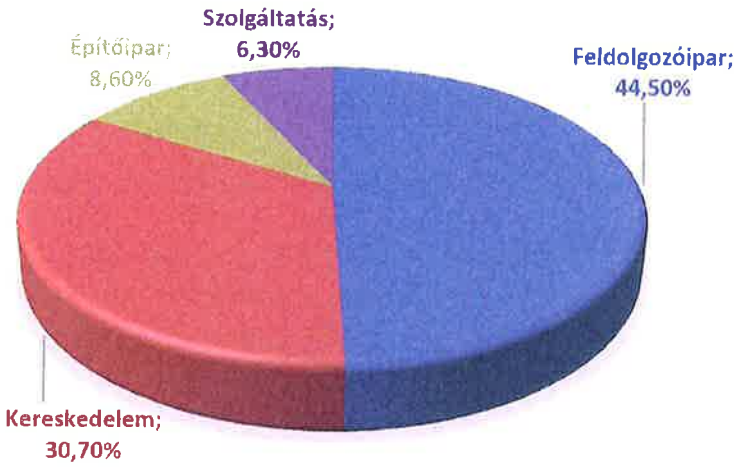
8. sz. táblázat: A megyei székhelyű ipar adatai ágazat szerint, % (2019. I-IV. negyedév)[36]

Fenti táblázat azt mutatja, hogy a megyei székhelyű ipar adatai szerint az előző év azonos időszakához mérten a legnagyobb mértékű növekedést a járműgyártás, a gépipar eredményezte, ugyanakkor az egyéb feldolgozóipar növekedési üteme is 10 %-os.

Nemzetgazdasági áganként nézve az értékesítés nettó árbevételéből legnagyobb részesedése a feldolgozóiparnak volt, 44,5 százalék.[37] Ezt követi a kereskedelem, mely a megyei értékesítés közel egyharmadát adta. Az építőipar élénkülésének hatására a nemzetgazdasági ág részesedése közel egytized volt, míg a megyei eladások 6,3 százalékát a szolgáltatási szektor vállalkozásai

[36] Forrás: KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév
[37] Forrás: TOP 100 kiadvány (2019)

realizálták. A 2018-as nettó árbevétel néhány nemzetgazdasági ág kivételével a többi szektorban emelkedett az előző évhez viszonyítva. A megyében az értékesítés nettó árbevételének 35,8 százaléka exportértékesítésből származott.
Ez az arány a TOP 100 körben magasabb, a korábbi évekhez hasonlóan 50 százalék feletti. A toplistás vállalkozások négyötöde értékesített külföldre, amely az összes megyei kivitel 86,5 százalékát tette ki. A megyei illetékességű adózók 2018. évben 358,0 milliárd forint befizetést realizáltak, 97,5 milliárd forint kiutalás mellett.
A vezető nemzetgazdasági ágak részesedése az értékesítés nettó árbevételéből 2018-ban alábbiak szerint alakult a TOP 100 adatai alapján:

15. sz. ábra: Nemzetgazdasági ágak megyei részesedése értékesítés nettó árbevételéből %,

(2018, saját szerkesztés)

A legmagasabb nettó árbevételt elérő vállalkozások Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az alábbiak a 2019. évi TOP 100-as lista alapján[38]:

- MICHELIN Hungária Abroncsgyártó Kft.
- MASTER GOOD Termelő és Kereskedelmi Kft.
- LEGO Manufacturing Kft.
- NZRT-TRADE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- MARSO Ipari Kereskedelmi Szolgáltató Kft.
- SZATMÁR OPTIKAI Gyártó és Forgalmazó Kft
- CONTITECH Magyarország Kft.
- SWISS KRONO Kft.
- EISSMANN Automotive Hungaria Autóipari Beltérirészegység - gyártó Kft.
- ARDAGH Metal Packaging Hungary Kft.

[38] Forrás: TOP 100 kiadvány (2019)

Sorrend		Gazdálkodó neve	Értékesítés nettó árbevétele		Index	Helye a TOP 100-ban
2018. év	2017. év		2017. év	2018. év		
			M Ft			
1.	1.	MICHELIN Hungária Abroncsgyártó Kft.	231 690	243 083	104,9%	1.
2.	2.	MASTER GOOD Termelő és Kereskedelmi Kft.	49 905	61 553	123,3%	2.
3.	3.	LEGO Manufacturing Kft.	36 069	33 538	93,0%	3.
4.	4.	NZRT-TRADE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	28 635	28 894	100,9%	4.
5.	7.	MARSO Ipari Kereskedelmi Szolgáltató Kft.	22 389	25 758	115,0%	5.
6.	5.	SZATMÁR OPTIKAI Gyártó és Forgalmazó Kft.	25 368	25 694	101,3%	6.
7.	8.	CONTITECH Magyarország Kft.	20 952	24 785	118,3%	7.
8.	19.	SWISS KRONO Kft.	11 606	23 662	203,9%	8.
9.	6.	EISSMANN Automotive Hungaria Autóipari Beltérirészegység - gyártó Kft.	24 002	23 189	96,6%	9.
10.	12.	Ardagh Metal Packaging Hungary Kft.	18 422	21 880	118,8%	10.

9. sz. táblázat: A legmagasabb nettó árbevételt elérő vállalkozások - TOP 100 kiadvány (2019)

A Nemzeti Adó és Vámhivatal adatai alapján 2019. év végén az összes működő adóalany 83,19 %-át az önálló tevékenységet folytató magánszemélyek és az egyéni vállalkozók jelentették. Az önálló tevékenység körébe tartozik különösen: a megbízásos jogviszony alapján végzett munka, a választott könyvvizsgáló tevékenysége, a szellemi tevékenység, a bérbeadás (ingatlan esetében - ha az nem termőföld - a magánszemély választása szerint), a gazdasági társaság magánszemély tagja által külön szerződés szerint teljesített mellékszolgáltatás (ha a költségeket nem a társaság, hanem a tag viseli), a mezőgazdasági őstermelői tevékenység (ideértve a családi gazdálkodást is) és az egyéni vállalkozói tevékenység.

Megnevezés	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye (db vagy fő)
Gazdálkodó szervezetek, melyből	19 647
– korlátolt felelősségű társaság	10 163
– részvénytársaság	95
– betéti társaság	3 083
– költségvetési szervek	932
Egyéni vállalkozók	25 845
Önálló tevékenységek folytató magánszemélyek	71 413
Összes működő adóalany	**116 905**
Technikailag megszűnt	5 616
Felszámolás, végelszámolás és csődeljárás alatt	734

10. sz. táblázat: Adózók száma és belső összetétele, db/fő (2019. december 31.)[39]

[39] Forrás: https://www.nav.gov.hu/nav/adatbazisok

II.4.2.1. Szolgáltatások

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye gazdaságában egyre erősödő szerepet töltenek be a szolgáltató ágak, a GDP-ből 60,1% a részesedésük, ami magasabb a megyék átlagánál (54,4%), de alacsonyabb az országos átlagnál (65,1 %).

A szolgáltatási ágazaton belül a kiskereskedelemnek és gépjárműjavításnak van a legnagyobb súlya. A kiskereskedelmi üzletek száma 2000 óta ugyan számottevően csökkent, de a kiskereskedelem árbevétele folyamatosan növekedik és foglalkoztatási jelentősége is számottevő. Több mint 9200 kiskereskedelmi üzlet működött a megyében 2000-ben, 2016-ban már csak 7339 volt. Ez idő alatt csökkent az önálló vállalkozók által működtetett üzletek aránya is. Az élelmiszer kiskereskedelmi hálózat színvonalának javulását jelzi, hogy miközben az élelmiszer jellegű vegyes üzletek száma csökkent, a speciális élelmiszerüzletek (zöldség, gyümölcs; hús, húsáru; kenyér, pékáru) száma növekedett.

A bevásárlóközpontok és üzleteik száma 2019. december 31. fordulónappal 4 darab volt a megyében (régiós darabszám: 13).

Összességében csökkent a textil, ruházati és lábbeli, a bútor, a könyv, a számítástechnika és az egyéb iparcikk üzletek száma is, de valamelyest nőtt a vegyes iparcikkboltok, a használtcikk üzletek és a humán- és állatgyógyászati termék, valamint az illatszer üzletek száma.

II.4.2.2. Turizmus, vendéglátás

A turizmus a gazdaság meghatározó szektora, a nemzeti össztermék előállítása, a foglalkoztatás, a fizetési mérleg egyensúlya tekintetében egyaránt stratégiai jelentőségű ágazat. Makroszintű adatok azt mutatják, hogy az ágazat általános teljesítménye jó, 2010-től folyamatosan javul. Azonban az iparág szereplőinek jövedelemtermelő képessége nem elég erős, „sérülékenyek" a turisztikai vállalkozások.

Az elmúlt években jelentős források segítették a turisztikai attrakciók és szálláshelyek fejlesztését, a közlekedési beruházások, a területi és településfejlesztési, valamint városrehabilitációs projektek pedig alapvető változásokat hoztak egy-egy térség megközelíthetősége és imázsa szempontjából.

A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 egységes desztinációs szemléleten alapuló termék és attrakciófejlesztést, alapinfrastruktúrafejlesztést támogat. A desztináció olyan földrajzilag beazonosítható területrész, amely a turisztikai kínálati piacon egységes fogadóterületként jeleníthető meg, épített környezeti, természetföldrajzi vagy kulturális értékek tekintetében összefüggő elemek alkotják. A desztináció emellett keresleti kategória is, hiszen a vendégek utazási döntései jellemzően ezen a szinten fogalmazódnak meg. A desztináció településeinek összessége, kínálati együttese képes olyan volumenű vendégérdeklődést generálni, amely megfelelő üzemméretet biztosít a desztinációban található szolgáltatások gazdaságos fenntartásához, üzemeltetéséhez. A desztinációs logikán alapuló termék- és

attrakciófejlesztés tehát azt jelenti, hogy a pontszerű fejlesztések támogatásáról fokozatosan át kell térnünk a desztinációs szemlélet érvényesítésére.[40] Ebben a megközelítésben bármilyen fejlesztési elképzelés megvalósítása során minden attrakciót egymáshoz, az elérhető szolgáltatásokhoz, a meglévő kínálathoz képest szükséges értelmezni, megvalósítani és működtetni, hiszen így aknázhatók ki legjobban az egyes attrakciók közötti szinergikus hatások. A desztinációs logikának szerves része a látogatófolyam kezelése, irányítása, mely szoros összefüggésben van az élménylánccal, tartózkodási idővel, költéssel, egyben ez a gondolkodás ad teret a keresztpromóciós rendszer felépítésének is. Fenti szemlélet a további turisztikai fejlesztések generálása területén elengedhetetlen. Az integrált turisztikai tervezés szükségessége - melyben a megye és a megyei jogú város egységes szemlélete nem nélkülözhető - alapvetés.

Megyénkben számos turisztikai infrastruktúra, szolgáltatás van jelen. Ezek desztinációs összekapcsolása, együttes kínálati portfólió (úti csomagok), illetve közös ajánlati platform (népszerűsítő kampányok, a portfólió piacra vitele) kialakítása, bővítése, fenntartása prioritással bír.

1. sz. kép: Tarpa Református Templom (2020)[41]

[40] Forrás: Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030
[41] Forrás: saját szerkesztés

Alábbiakban fentiek szükségességét alátámasztó turisztikai statisztikák kerülnek bemutatásra.

A KSH adatai szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye kereskedelmi szálláshelyeit 2019-ben 191 ezer vendég összesen közel 378 ezer vendégéjszakára vette igénybe.

A vendégek száma az országossal megegyező mértékben, 2,0%-kal nőtt az előző évhez képest, a vendégéjszakáké 1,1%-kal emelkedett. A vendégéjszakák 57%-át kitevő szállodákban 12%-kal bővült a forgalom. A vendégek 77%-át adó belföldiek 1,0, a külföldiek 1,1%-kal több vendégéjszakát töltöttek el a szálláshelyeken. A külföldivendég-éjszakák 27%-át a Romániából, 16%-át az Ukrajnából érkező vendégek tették ki. A romániai vendégek által eltöltött vendégéjszakák száma 1,4, az ukrajnaiaké 38%-kal nőtt 2018-hoz képest.

A régióba érkező vendégek 19,97 %-a látogat megyénkbe, a vendégéjszakák számához a megye 14,96 %-ban járul hozzá, alábbi statisztika szerint:

	Hajdú-Bihar megye	Jász-Nagykun-Szolnok megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Észak-Alföldi régió	Országos
Vendégek száma, ezer	545,3	220,7	191,2	957,1	12 795,8
Vendégéjszakák száma, ezer	1 529,1	616,5	377,6	2 523,2	31 61,5

11. sz. táblázat: Vendégek, vendégéjszakák száma (2019)[42]

Időszak		Külföldi vendég	Belföldi vendég	Összes vendég	Külföldi vendégéjszaka	Belföldi vendégéjszaka	Összes vendégéjszaka
Száma							
2018.	I. negyedév	5 922	20 321	26 243	12 924	40 040	52 964
	I. félév	17 168	57 862	75 030	37 429	111 551	148 980
	I-III. negyedév	37 011	113 728	150 739	82 437	221 386	303 823
	I-IV. negyedév	44 077	143 296	187 373	99 156	274 424	373 580
2019.	I. negyedév	6 536	20 864	27 400	16 363	39 043	55 406
	I. félév	18 076	62 231	80 307	42 361	116 277	158 638
	I-III. negyedév	37 203	116 628	153 831	83 557	224 105	307 662
	I-IV. negyedév	44 372	146 786	191 158	100 296	277 297	377 593
Előző év azonos időszaka = 100,0%							
2019.	I. negyedév	110,4	102,7	104,4	126,6	97,5	104,6
	I. félév	105,3	107,6	107,0	113,2	104,2	106,5
	I-III. negyedév	100,5	102,5	102,1	101,4	101,2	101,3
	I-IV. negyedév	100,7	102,4	102,0	101,1	101,0	101,1

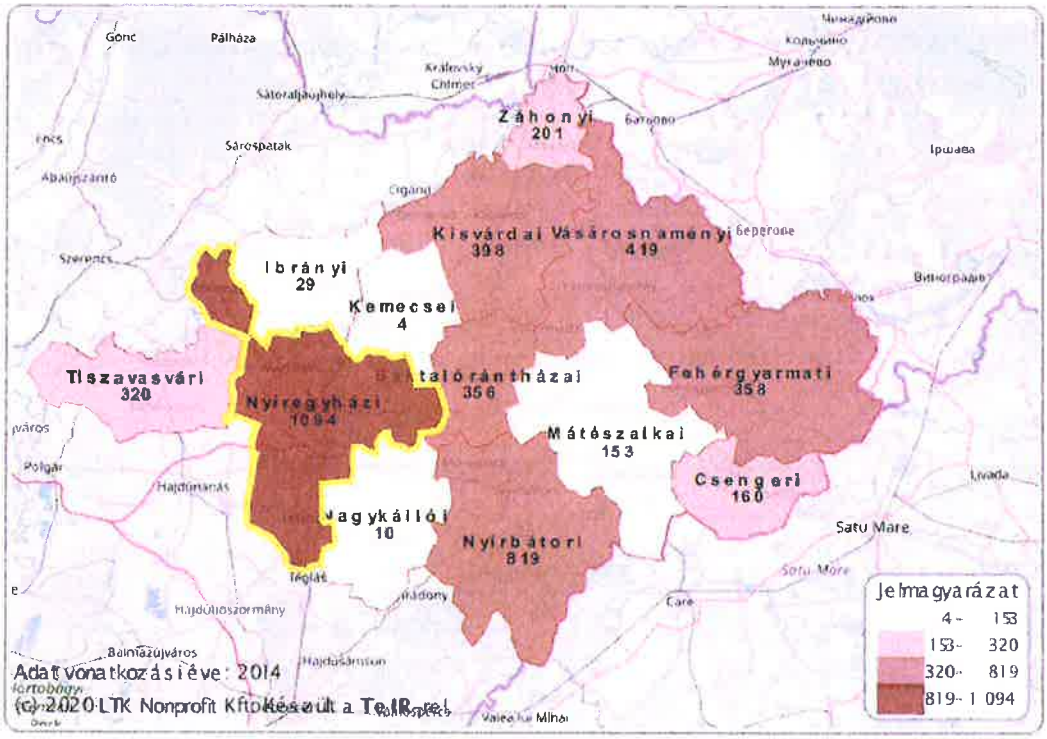
12. sz. táblázat: A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma (2018-2019)[43]

[42] Forrás: KSH adatbázis, http://statinfo.ksh.hu/

[43] Forrás: KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

A kereskedelmi szálláshelyek 2019-ben 5,6 milliárd forint bruttó árbevételt értek el, folyó áron 15%-kal többet, mint egy évvel korábban. Az összes bevétel 50%-át adó szállásdíj összege 16, az egyéb szolgáltatások bevétele 51, a vendéglátásé 9,2%-kal nőtt. Az elfogadóhelyeken SZÉP-kártyával 449 millió forint értékben fizettek, ami 88%-kal meghaladta az egy évvel korábbit.

A járások közül a nyíregyházi járás teljesítménye emelkedik ki a turizmus tekintetében is. Itt van a kereskedelmi szálláshelyek kb. 40%-a, és itt realizálódik a vendégéjszakák több mint fele. Eltöltött vendégéjszakák száma szerint a Nyíregyházi Járást követi Nyírbátor, Vásárosnamény, Kisvárda járási statisztikája.

16. sz. ábra: Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken, ezer lakosra/db (2014)[44]

Mielőtt tovább elemeznénk a külföldi vendégforgalom alakulását, alábbi táblázatban foglaljuk össze a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számát, országos kitekintésben. *Megjegyezni kívánjuk, hogy a COVID-19 okozta veszteség ebben a szektorban jelentős mértékű, a statisztikai adatokból jól látszik ennek azonnali, rövid távú kihatása. A folyamat közép és hosszútávú hatásaival is számolni szükséges, erre vonatkozóan a helyzetértékelésben intézkedések és beavatkozások szükségesek.*

[44] Forrás: https://www.teir.hu/

Területi egység	2018				2019				2020
neve	I. negyedév	I. félév	I-III. negyedév	I-IV. negyedév	I. negyedév	I. félév	I-III. negyedév	I-IV. negyedév	I. negyedév
Előző év azonos időszaka = 100,0%									
Budapest	**107,3**	**103,2**	**102,8**	**102,7**	**99,7**	**101,1**	**101,5**	**103,4**	**79,6**
Pest	112,2	112,0	111,5	112,3	103,1	102,6	101,4	100,5	75,3
Közép-Magyarország	107,8	104,1	103,7	103,7	100,1	101,2	101,5	103,1	79,1
Fejér	127,4	118,5	109,2	109,5	99,5	102,2	102,4	100,1	71,1
Komárom-Esztergom	113,2	110,5	113,3	114,1	132,2	124,8	111,0	109,0	76,6
Veszprém	128,5	114,1	108,2	108,5	95,7	105,5	104,0	105,4	102,2
Közép-Dunántúl	124,7	114,4	109,1	109,5	104,2	108,3	104,7	104,9	87,6
Győr-Moson-Sopron	109,5	105,8	107,0	107,6	94,8	97,4	98,0	97,6	77,9
Vas	105,1	99,8	99,3	99,3	97,7	101,1	100,6	100,8	77,0
Zala	112,9	104,2	102,5	102,0	98,9	100,3	98,9	100,0	85,6
Nyugat-Dunántúl	109,6	103,2	102,6	102,4	97,6	99,8	99,2	99,7	81,2
Baranya	109,8	101,6	102,3	102,3	101,7	107,1	109,6	111,0	93,1
Somogy	118,8	103,0	98,8	99,7	95,8	96,4	95,7	96,0	76,1
Tolna	107,7	107,7	95,0	98,7	106,9	101,0	103,7	110,3	111,8
Dél-Dunántúl	113,3	102,9	99,4	100,3	99,8	100,8	99,7	101,2	88,5
Dunántúl	113,1	105,8	103,6	103,9	99,4	102,2	101,0	101,5	83,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	122,1	114,9	111,0	108,7	90,7	93,6	95,2	95,7	84,0
Heves	105,5	102,0	96,5	97,0	98,7	101,9	102,8	104,6	83,4
Nógrád	108,3	114,3	115,8	115,1	103,1	101,0	94,8	95,8	77,2
Észak-Magyarország	111,1	107,6	103,5	102,8	96,1	98,5	99,0	100,3	83,2
Hajdú-Bihar	111,6	107,2	106,8	107,5	103,7	103,4	100,0	100,5	81,9
Jász-Nagykun-Szolnok	110,0	104,1	104,6	103,2	105,9	104,0	101,8	101,3	76,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**108,2**	**103,0**	**103,6**	**103,8**	**102,9**	**106,0**	**103,9**	**103,9**	**92,3**
Észak-Alföld	110,8	105,8	105,8	105,9	104,0	103,9	101,0	101,2	82,3
Bács-Kiskun	103,2	101,2	104,7	103,6	89,9	95,1	94,3	93,1	72,9
Békés	131,3	119,6	117,9	113,9	92,7	99,3	99,8	99,1	81,8
Csongrád-Csanád	113,8	105,1	107,4	106,8	96,1	98,3	98,5	98,9	81,2
Dél-Alföld	116,8	108,9	110,3	108,4	93,2	97,8	97,8	97,4	79,4
Alföld és Észak	112,6	107,4	106,1	105,4	97,8	100,1	99,4	99,8	81,8
Ország összesen	110,6	105,5	104,2	104,2	99,3	101,3	100,8	101,7	81,3

13. sz. táblázat: A vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken, % (2018-2020) [45]

Jelen tematika keretében a vendégforgalom elemzésére is figyelmet kell fordítanunk. Megyénkbe érkező vendégek elsősorban a környékbeli országokból érkeznek továbbra is: Romániából, Ukrajnából, Szlovákiából, Lengyelországból. Vendégéjszakák számát tekintve a kiinduló ország szerinti sorrend: Románia, Ukrajna, Lengyelország, Szlovákia.

[45] Forrás: KSH adatbázis, KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

Ország	Vendégek		Vendégéjszakák		Átlagos tartózkodási idő, éjszaka
	száma	előző év azonos időszaka = 100,0%	száma	előző év azonos időszaka = 100,0%	
Külföld összesen	44 372	100,7	100 296	101,1	2,3
Ebből:					
Európa	43 016	100,1	96 936	100,8	2,3
Ebből:					
Ausztria	699	108,4	1 208	114,8	1,7
Belgium	199	111,2	439	112,9	2,2
Csehország	875	95,7	2 475	121,3	2,8
Dánia	864	95,9	2 404	102,8	2,8
Egyesült Királyság	895	111,0	2 028	121,8	2,3
Franciaország	562	83,5	1 333	88,9	2,4
Hollandia	628	130,3	1 704	104,8	2,7
Lengyelország	5 846	100,3	13 179	88,6	2,3
Németország	2 505	87,2	6 133	89,9	2,4
Olaszország	1 041	88,6	2 351	81,7	2,3
Oroszország	617	65,7	929	63,1	1,5
Románia	11 888	106,8	27 373	101,4	2,3
Spanyolország	250	69,6	1 030	85,3	4,1
Svájc	180	70,6	372	88,8	2,1
Svédország	138	89,0	347	92,8	2,5
Szlovákia	6 939	92,5	13 153	92,0	1,9
Ukrajna	7 072	114,6	16 241	137,5	2,3
Ázsia	612	92,0	1 688	87,1	2,8
Ebből:					
Izrael	171	136,8	326	179,1	1,9
Kína	172	76,8	610	81,1	3,5
Amerika	665	174,1	1 441	163,6	2,2
Ebből:					
Egyesült Államok	493	199,6	1 007	204,7	2,0

14. sz. táblázat: A külföldi vendégforgalom országok szerint, % (2019. I-IV. negyedév)[46]

[46] Forrás: KSH adatbázis, KSH - Fókuszban a megyék, 2019. I-IV. negyedév

II.4.3. A gazdaság belső és külső kapcsolatai

A gazdaság külső és belső kapcsolatait egyrészt a beszerzési és felvevő (értékesítési) piacok, másrészt a hierarchikus és mellérendelt (zöldség-gyümölcs termelői szerveződések, klaszter stb. jellegű) hálózatok jellemzik.

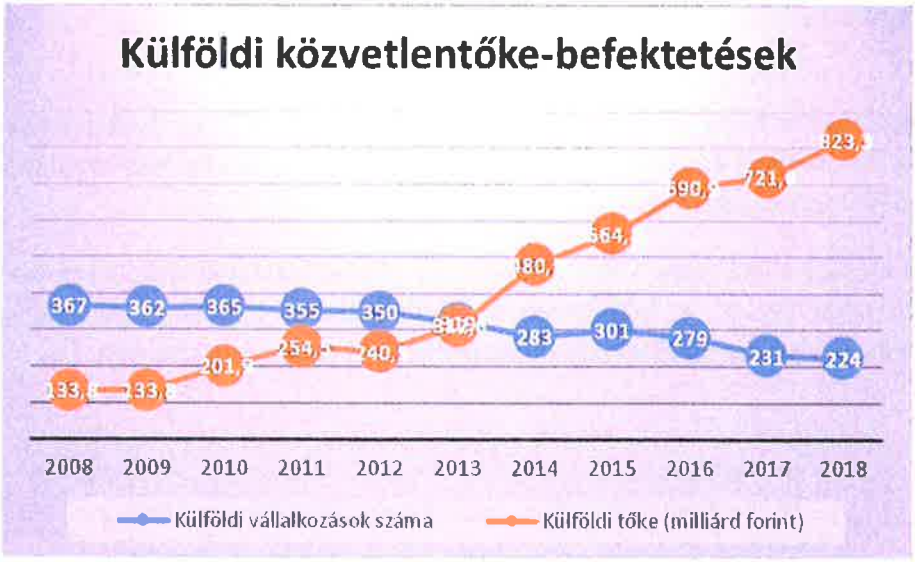
Jelentős a megyei cégek export teljesítménye, de rögtön hozzátehetjük, hogy ezt túlnyomó részben egyetlen ágazat, a feldolgozóipar produkálja. A feldolgozóipar mellett még a kereskedelem és a szállítás, raktározás mutat értékelhető export teljesítményt.

17. sz. ábra: A megyei székhelyű ipar exportértékesítésének értéke és volumenindexe (2019-2020. I. negyedév)[47]

Elsősorban a multinacionális vállalatokra, illetve leányvállalataikra jellemző a transznacionális, sőt Európán kívüli kapcsolatok fenntartása (Michelin, Lego, Hoya, Eissmann, ContiTech, Zeiss, Coloplast, Rosenberger, Swiss Crono stb.).

[47] Forrás: KSH adatbázis 2020, saját szerkesztésű táblázat

18. sz. ábra: Külföldi közvetlentőke-befektetések, milliárd forint (2008-2018)[48]

Fenti táblázatban bemutatott megyei trend alapján, bár csökkent a külföldi érdekeltségű vállalkozások száma az elemzett időszakban, a befektetett tőke volumene növekedett. Fontos megjegyeznünk, hogy mind az országos, mind a regionális statisztika csökkenő tendenciát mutat 2018-ra a betelepült vállalkozások számára vonatkozóan. Országos és regionális trendet követő növekvő tendencia jelenik meg a megyei tőkebefektetések - külföldi tőkenagyságát illetően.

Az új tőkebefektetések megyei vonzása kiemelt prioritás. E tekintetben szoros együttműködésre van szükség többek között az ipari parkok helyi üzemeltetőivel, a térség befektetésösztönzéssel foglalkozó gazdasági szervezeteivel, illetve a Nemzeti Befektetésösztönző Kft-vel.

Ugyanakkor a megyénkbe betelepült nagyvállalatok egyre nagyobb jelentőségű kihívása a munkaerő megtartása. A rekrutáció, a „megtalálás", kiválasztás, integráció és a megtartás integrált kezelése kulcsfontosságú, különösen regionális kitekintésben szemlélve a megyei fejlesztéseket.

[48] Forrás: KSH adatbázis 2020, saját szerkesztésű táblázat

II.4.4. A megye gazdaságának versenyképességét befolyásoló tényezők

A megye gazdasági versenyképességét számos egyéb tényező is befolyásolja: a rendelkezésre álló munkaerő létszáma és képzettsége; a működő vállalkozások termelékenysége (infokommunikációs és technológiai színvonala és szervezettsége); az infrastruktúra fejlettsége; a közlekedési kapcsolatok minősége.

A munkaerő képzettségi színvonalának fejlesztése elengedhetetlen a megye gazdasági versenyképességének fokozása érdekében.

A termeléshez szükséges alapvető infrastruktúra a megye területének nagy részén rendelkezésre áll. A közlekedési kapcsolatok sokat javultak az M3-as meghosszabbításával, és további javulás várható a záhonyi térségig történő bővítésével.

További jelentős változást hozhat a M49-es gyorsforgalmi út fejlesztése. Jelentős fejlődési lehetőséget jelentene a Debrecen és Nyíregyháza közötti közlekedési kapcsolatok javítása: a 4-es számú főút 2x2 sávossá történő kiépítése, a vasútvonal elővárosivá fejlesztése. A 100-as vasút vasúti fővonal 160 km/h sebességűre történő átépítése, a pályafejlesztések kiemelt szerepet kapnak. A Debrecen-Mátészalka-Csenger-Szatmárnémeti vasútvonal pályaépítése/felújítása és villamosítása, továbbá a mátészalkai vasútállomás áruforgalmi szempontú fejlesztése szükséges. A Nyíregyháza-Mátészalka-Fehérgyarmat vasútfejlesztés is jelentősen javítaná a térség közlekedési hálózatát.

A megyében jelentős fejlődésen ment keresztül az üzleti infrastruktúra. A 2014-2020 időszak fejlesztési forrásainak jelentős része ipari parkok létrehozására, fejlesztésére irányult. A termelői infrastruktúra megyei feltételei adottak a további befektetésekhez.

Az elmúlt években is bővültek a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei ipari parkok (a teljesség igénye nélkül: Nyíregyházán autóalkatrész- és liftajtó, Nyírbátorban gyógyászati segédeszközgyár, Mátészalkán technológiai központ épült).

II.4.4.1. Ipari parkok

Az ipari parkok fejlesztése Magyarországon az 1990-es évek elején indult – a fejlett nyugat-európai országok fejlesztési irányait és tapasztalatait figyelembe véve – helyi önkormányzatok és vállalkozások kezdeményezései alapján. Motiváló tényező volt a leépült ipari üzemek hasznosítása, a munkahelyteremtés, a térségi felzárkózás elősegítése, a terület hasznosítása.

Magyarországon az *Ipari Park* címet viselő közel 200 park kb. egyharmada tekinthető csak aktívan működő és folyamatosan fejlődő ipari parknak. Általánosságban elmondható, hogy az elmúlt 25 évben kiépült és sikeresen működő ipari parkok legnagyobb része elérte működési kapacitásának határait, további bővítésükhöz jelentős forrásra és infrastrukturális fejlesztésre van szükség. Ahhoz, hogy egy ipari park vonzó befektetési környezetet kínáljon a betelepülő vállalkozások számára, folyamatosan fejlesztenie kell az infrastrukturális ellátottság mellett a nyújtott szolgáltatások körét és színvonalát is. A terület megközelíthetősége, autópálya elérhetősége, ár és fejlesztési lehetőségek mellett egyre inkább előtérbe kerülnek a munkaerő elérhetősége és képzettsége, intermodális szállítmányozás lehetősége, támogatások igényelhetősége és a fenntartható üzemeltetés szempontjai egy-egy befektetés meghatározó tényezői.

A hat nagy ipari-logisztikai koncentráció (Győr, Tatabánya, Székesfehérvár, Budapest, Kecskemét, Nyíregyháza) mellett az ország más pontjain is megfigyelhető a befektetői érdeklődés fellendülése, különösen az ÉK-i (pl. Miskolc) és a DNY- i (pl. Pécs) területeken.

Az ipari parkokról szóló 297/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet alapján az ipari park céljára kialakított területnek legalább 20 hektár nagyságúnak, a tudományos és technológiai park céljára kialakított területnek legalább 10 hektár nagyságúnak kell lennie, amely törzsterületből vagy törzsterületből és fejlesztési területből áll. A megyében működő ipari park címre alábbiak jogosultak[49]:

- Balkány Ipari Park
- Csengeri Ipari Park
- Mátészalkai Ipari Park
- Nyírbátori Ipari Park
- Nyírbogdányi Ipari Park
- Nyíregyházi Ipari Park
- Tímár Vállalkozási Ipari Park
- Tiszalöki Ipari Park
- Tuzséri Ipari Park
- Záhonyi Városi Ipari Park.

Nyíregyházán 1997 óta több mint 100 hektáros területen ipari park működik, amelyben a LEGO, illetve az Electrolux 1000 főnél is többet foglalkoztató üzemei, valamint több hazai és külföldi tulajdonú kis- és középvállalkozás folytat termelő tevékenységet. Az ipari park,

[49] Forrás: https://ipariparkportal.com/kereso.html

amelyet a 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő Nyíregyházi Ipari Park Kft. működtet, közel 4 000 dolgozó számára biztosít munkát. A város gazdaságát is meghatározó jelentős foglalkoztató a MICHELIN Hungária Abroncsgyártó Kft., emellett több nagy kereskedelmi vállalat, valamint élelmiszeripari üzem tölt be fontos szerepet a munkaerőpiacon.

A megyeszékhely után Mátészalka a második legnagyobb város, mely relatíve közel fekszik mind Nyíregyházához (53 km), mind Debrecenhez (71 km), az M3-as autópályáról és a Debreceni repülőtérről könnyen megközelíthető.

A legelső ipari létesítmény az 1970-es években létesült Mátészalkán: a Magyar Optikai Művek (MOM) alapította itt elsőként meg a mátészalkai részleget. Ezt követően a privatizáció nyomán megjelentek más, külföldi tulajdonú nagy optikai cégek is a városban (Zeiss, HOYA, stb.). Túlnyomó részben optomechatronikai cégek települtek a Mátészalkai Ipari Parkba, azonban kereskedelmi és textilipari tevékenységek is megtalálhatóak. Mára több mint 40 termelő egység működik a mátészalkai ipari park területén.

Nyírbátorba 2004-ben kezdtek betelepülni a multinacionális vállalatok, folyamatos gazdasági növekedést generálva, az elmúlt öt évben közel háromezer munkahelyet teremtettek és a szolgáltatói szektort is fejlődésre ösztönözték.

A megyében működő ipari parkok közül néhány maximális, vagy ahhoz közeli kihasználtsággal működik, egy része viszont mindezidáig nem tudta betölteni gazdaságélénkítő funkcióját, szinte üresen áll (vagy üzemeltetőjük felszámolás/végelszámolás alatt van).

További jelentős ipari területek vannak megyénkben – többek között – Kisvárdán, Vásárosnaményban, Nagykállóban, Tiszavasváriban is, ahol a megyei gazdasági teljesítményhez nagymértékben hozzájáruló termelő tevékenység folyik.

A 2014-2020 közötti európai uniós programozási időszakban 16 projekt nyert támogatást ipari parkok, iparterületek fejlesztésére Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében, több, mint 7,48 milliárd forint értékben[50]: Apagy, Balsa, Csenger, Ibrány, Nagyecsed, Nagykálló, Nyírbátor, Nyírbogát, Tiszalök, Tiszavasvári, Vaja, Vásárosnamény, Fehérgyarmat, Kemecse, Mátészalka, Tornyospálca területén. A valós gazdasági hatások majd csak akkor jelentkeznek látványosabban, ha az ipari parki fejlesztések lezárulnak, és be is települnek oda a cégek, amelyek elkezdik a termelést, szolgáltatást. A támogatást nyert pályázatok a helyi önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú vállalkozások, illetve önkormányzati vagy állami tulajdonú non-profit gazdasági társaságok számára szólnak, a vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, illetve a helyi gazdaság működését segítő helyi/térségi feltételek biztosítása érdekében. A támogatási konstrukció a vállalkozói környezet és az üzleti infrastruktúra fejlesztése érdekében az önkormányzati tulajdonú iparterületek, ipari parkok, tudományos és technológiai parkok fejlesztésére, iparterületek kialakítására, alapinfrastruktúra kiépítésére, bővítésére, az iparterületek elérhetőségét és feltárását segítő vonalas infrastruktúrák fejlesztésére fókuszálnak. Az ipari parkok és iparterületek az infrastruktúrafejlesztést célzó beruházásokon keresztül alkalmassá válhatnak

[50] Forrás: https://www.palyazat.gov.hu/aktstat?lang=hu, letöltés: 2020.07.03.

regionális, valamint országos gazdaságélénkítő hatás kifejtésére egyaránt. Az üzleti infrastruktúrát igénybe vevő vállalkozások számának növekedésével javul a gazdasági aktivitás, illetve nő a versenyképesség a magasabb minőségű és szélesebb körű szolgáltatások által.

Elsődleges szükséglet az iparterületeken/ipari parkokban további termelő tevékenységek beindítása, segítése, támogatása a befektetések ösztönzésével. Fontos, hogy a már jelen lévő beruházások is megfelelő támogatásban részesüljenek, hiszen nemcsak a munkahelyteremtés fontos, hanem annak megtartása is.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) forrásokra (2014-2020) beérkezett megyei 2 786 darab pályázatból mintegy 1 453 darab hatályos szerződést tart nyilván a www.palyazat.gov.hu megyei adatbázisa. Az igényelt támogatás összege megyei szinten 110 754 943 694 forint, a megítélt támogatás összege mintegy 55 260 069 027 forint (2020.06.09.) volt Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.[51]

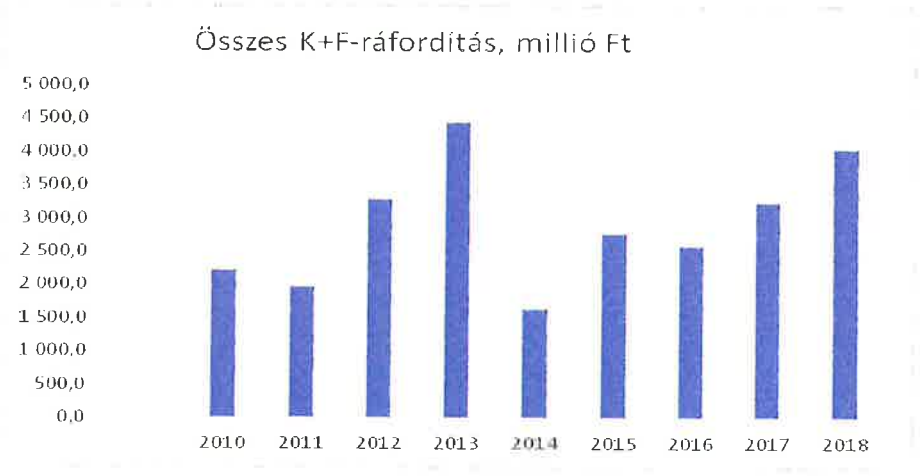
Az eddigi tapasztalatok, az egyes konstrukciókra benyújtott pályázatok évek óta azt mutatják, hogy a kapacitásbővítő és telephelybővítő vagy gyakornoki programot támogató pályázati forrásokra jelentős igény mutatkozik.

[51] Forrás: https://www.palyazat.gov.hu/aktstat?lang=hu, letöltés: 2020.06.09.

II.4.4.2. Innovációs potenciál

A nemzetközi és magyar példák azt mutatják, hogy a K+F tevékenység olyan technológiai bázist jelent, amely segíti a gazdaságot versenyképessége megőrzésében és növelésében. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye innovációs képessége, innovációs infrastruktúrája jelenleg szerény.

A kutató-fejlesztő helyek száma és a K+F tényleges létszám csökkent a megyében 2010 óta: 60-ról 49-re, illetve 773 főről, 724 főre. A K+F ráfordítás összege ezzel ellentétben megemelkedett ez idő alatt. Míg 2010-ben összesen 2 218,7 millió forintot, 2018-ra 4 036,6 millió forintot fordítottak erre a célra.[52]

19. sz. ábra: Összes K+F-ráfordítás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, millió Ft (2010-2018)

Számos K+F+I ösztönző pályázati felhívás jelenik meg különböző felületeken. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal felhívása a mikro- és kisvállalkozások innovációs tevékenységének ösztönzését célozza, piacorientált innovációs projektek támogatásával. A vállalkozások az önállóan megvalósított, a támogatás megtérülését valószínűsítő alábbi célokból választható innovációs projektjeikre kaphatnak támogatást:

- humán erőforrás bevonásával a vállalkozásban innovációs folyamat(ok) elindulása megtörténik vagy;
- humán erőforrás bevonásával adaptív innovációs tevékenység történik, vagy;
- humán erőforrás bevonásával, legalább a vállalkozás szintjén újdonságnak tekinthető és üzletileg hasznosítható prototípus, termék, technológia vagy szolgáltatás kifejlesztése történik.

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) forrásaiból a Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatására (2014-2020) a *palyazat.gov.hu* adatbázisa alapján 11 támogatási

[52] Forrás: KSH adatbázis, 2020

döntés született, mintegy 4,5 milliárd forint összegben.[53] A kiírás kiemelt célja a K+F+I együttműködések elterjesztése és a kiválóság felkarolása, illetve a KKV szektor kiaknázatlan K+F+I lehetőségeinek ösztönzése. A kiemelt felhíváson túl számos pályázati felhívás ösztönzi a vállalkozások K+F+I tevékenységét, mint pl.: start-up, spin-off vállalkozások támogatása, kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése adaptív technológiai innováció területén, exportképes innovatív termék fejlesztése vagy prototípus fejlesztések támogatása által.

A Nyíregyházi Egyetem K+F potenciáljának kiszélesítése, gazdasági szereplőkkel történő erősítése jelentős hozzáadott értéket képviselhet a megyei gazdaságfejlesztésben. A Nyíregyházi Egyetem célja, hogy elősegítse és támogassa az intézmény, valamint az üzleti szféra szereplői közötti kutatási, fejlesztési, technológiai és innovációs együttműködéseket. Fontos, hogy az Egyetemen keletkező tudományos eredmények piaci hasznosítása erőteljesebb legyen a technológia/tudás transzfer biztosításával, ugyanakkor ez nem valósítható meg a piaci szervezetek alapkutatásokra épülő új technológiák iránti elkötelezettsége nélkül.

[53] Forrás: https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso?forras=1420&op_type=op_nev&op_nev=1382&eupik_nev=10300

II.5. TÁRSADALMI KÖRNYEZET

A megyei fejlődés nem csupán gazdasági statisztikák mentén írható le, határozható meg. A fenntarthatóság nem kizárólagosan gazdasági paraméterek mentén garantálható. A fenntarthatóság pilléreinek: a környezet, a társadalom és a gazdaság egymáshoz való viszonyát is vizsgálni szükséges.

A környezeti adottságok, a gazdasági statisztikák mellett a társadalmi környezet helyzete is jelentősen meghatározza a fejlesztési szükségességet. A társadalmi kohézió megteremtése, illetve erősítése kiemelt priortással bírt a 2014-2020-as fejlesztési programok megvalósítása területén.

Esélyegyenlőség, esélyteremtés, társadalmi felzárkózás mentén fontos előrelépés a Megyei Esélyegyenlőségi Terv és a Szolgáltatási Út Térkép. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat gondozásában készülő elemző munka célja annak bemutatása, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében milyen típusú és mértékű szolgáltatási hiányok lelhetőek fel, és hogy ezek a szolgáltatási hiátusok mely társadalmi csoportot/csoportokat érintik a legjobban. Az így elkészült dokumentum a Szolgáltatási Út Térkép címet viseli, mely a megyében meglévő szolgáltatások lakossághoz való elérésének vizsgálatát tartalmazza, mely alapját képezi majd a későbbiekben kidolgozásra kerülő Megyei Esélyteremtő Paktumnak.

A hozzáférések vizsgálata során a következő szolgáltatás csoportok kaptak prioritást:

- Oktatáshoz való hozzáférés: óvodai nevelés, iskolai oktatás-nevelés, korai fejlesztés, HH, HHH tanulók hátrányait kompenzáló projektek;
- Munkavállaláshoz való hozzáférés: közfoglalkoztatás
- Start munkaprogram, szak- és felnőttképzés;
- Egészségügyi, szociális ellátáshoz való hozzáférés;
- Lakhatáshoz és alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés: telepek, szegregátumok;
- Gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférés;
- Roma felzárkózást célzó szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A leginkább a társadalom peremére szorultak felzárkózásának eléréséért a tüneti kezelés helyett gyakorlatias, valódi esélyeket teremtő fellépésre van szükség a munkaerő-piaci integráció (munkához jutás, foglalkoztathatóság) és erősítése, vagy az esélyteremtő oktatáshoz, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása érdekében. A lakhatási feltételeket is tovább kell javítani. Fenntartható megoldásokra kell törekedni a lakhatási szegregáció felszámolásában és a minőségi közszolgáltatások elérhetőségének biztosításában.

Fontos, hogy a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiával (NTFS) párhuzamosan megyénk prioritásai között szerepeljen, hogy a felzárkózás-szakpolitika integrálja a szegény családban élő gyermekeket, romaügyet és a hátrányos helyzetű településeket érintő fejlesztéseket. A szegénység újratermelődésének felszámolása érdekében az NTFS komplex

megközelítést alkalmaz[54]: ezt kell követnünk megyei szinten is. A korábban már említett lakhatási szegénység kezelése mellett a szegénységet tartósan megakadályozó foglalkoztatási programokat, valamint a minőségi munkavállalást lehetővé tevő oktatási-képzési programokra a továbbiakban is szükség lesz.

A megye társadalmának sokszínűségét mutatja be a mikrocenzus 2016-os adatszolgáltatása[55]:

Terület	Né-pesség	Ebből:													
		ma-gyar	bol-gár	ci-gány (roma)	gö-rög	hor-vát	len-gyel	né-met	ör-mény	ro-mán	ru-szin	szerb	szlo-vák	szlo-vén	uk-rán
		nemzetiséghez tartozik													
		Összesen													
Észak-Alföld	1 460 630	1 447 806	361	82 115	110	200	361	7 045	114	4 217	337	165	363	–	3 018
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**555 529**	**553 043**	**152**	**43 628**	**65**	**77**	**69**	**2 528**	**18**	**1 528**	**295**	**6**	**220**	**–**	**2 430**
Ország összesen	9 803 837	9 632 744	4 022	309 632	4 454	22 995	8 245	178 837	2 324	36 506	2 342	11 127	29 794	2 700	10 996

15. sz. táblázat: A népesség nemzetiséghez tartozás és nemek szerint, fő (2016)

[54] Forrás: www.kormany.hu (Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia)
[55] Forrás: http://www.ksh.hu/mikrocenzus2016/kotet_12_nemzetisegi_adatok

II.5.1. Területi identitás

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye jelen elemző dokumentumban ismertetett geoföldrajzi, illetve történelmi háttere formálta az egyének közösséghez tartozását. A területi identitás azonosítása meghatározó lehet, a terület történelmének, hagyományainak gyökerében rejlik.

Megyénk meglehetősen unikális helyzetben van. A települések nagy száma és az a történelmi sajátosság, hogy ez a megye több régebbi közigazgatási egység összeillesztésével jött létre azt eredményezi, hogy valódi – történelmi gyökerekkel bíró egységes - megyei identitásról nem beszélhetünk. Legalább négy meghatározó és külön történettel, hagyománnyal rendelkező térség alkotja a megyét - Nyírség, Szabolcs, Bereg és Szatmár. A megyei szintű komplex gondolkodást ez nehezítheti (maga után vonva a komplex együttműködések hiányát is), ugyanakkor építeni lehet a már jelenlévő Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei identitásra.

A területi szereplők a térségi jellegű projekteket helyezik előtérbe, a megyei identitás további erősítése érdekében vállalta fel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat a megyei identitás erősítését, alábbi fókusztelepüléseken[56]:

20. sz. ábra: Fókusztelepülések

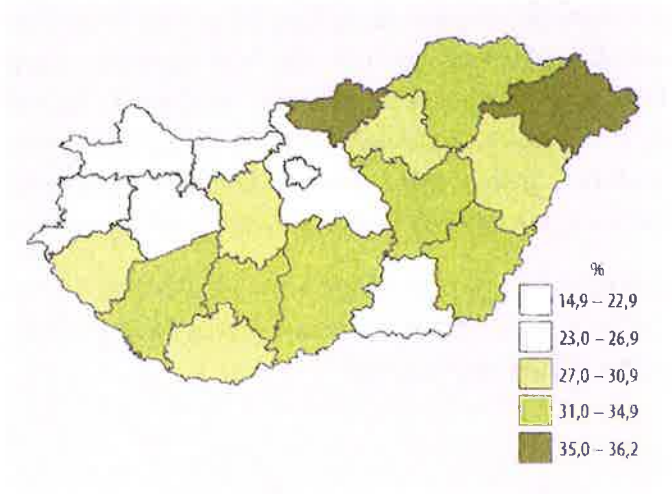
A területi identitás a társadalmi felzárkózási politikának is fontos eszköze, melynek eredménye nemcsak a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei lakosokra (közösségre) hat, hanem közvetve a közjót is gyarapítja, kitüntetett szerepe van a társadalmi konfliktusok megoldásában, a megyéhez való kötődés erősítésében, így a társadalmi kohézió és a társadalmi befogadás biztos alapja. Az identitás erősítésével tudatosabbá válhatnak a helyi, térségi, megyei közösségek, erősítve az öngondoskodás képességét.

[56] Forrás: Megalapozó dokumentum - Itthon, együtt, közösen, Szabolcs-Szatmár-Beregben

II.5.2. Humán erőforrás

A humán erőforrás jelentős megyei adottság, alapvető hozzáadott értéket képvisel a megyei fejlesztési potenciáljában. A megyei terület- és gazdaságfejlesztés nem választható szét a humán erőforrás állapotától. A demográfiai, foglalkoztatási pillérek metszéspontjában az iskolázottság témaköre áll.

A népesség iskolázottsági szintje Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében elmarad az országos átlagtól.

21. sz. ábra: A legfeljebb alapfokú végzettségűek aránya a 15 éves és annál idősebb népességben, % (2016)[57]

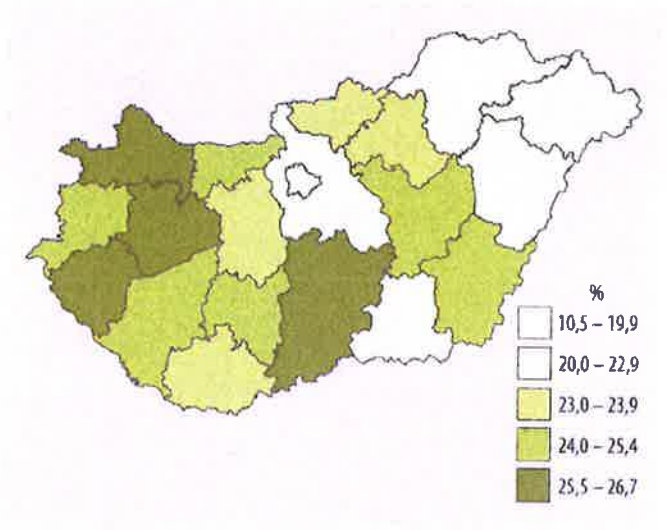
Terület	Foglalkoztatott	Munkanélküli	Ellátásban részesülő inaktív	Eltartott	Összesen
Általános iskola 8. évfolyam vagy annál alacsonyabb					
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**48 479**	**6 806**	**81 855**	**31 484**	**168 624**
Ország összesen	516 487	68 814	1 192 898	438 987	2 217 186
Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel					
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**69 161**	**5 142**	**25 345**	**4 203**	**103 851**
Ország összesen	1 173 840	69 545	440 043	66 364	1 749 792
Érettségi					
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**78 454**	**5 286**	**29 755**	**17 071**	**130 566**
Ország összesen	1 581 669	82 261	701 419	333 912	2 699 261
Egyetem, főiskola stb. oklevéllel					
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**45 788**	**1 196**	**13 288**	**2 122**	**62 394**
Ország összesen	1 231 453	29 844	393 932	60 432	1 715 661

16. sz. táblázat: A 15 éves és annál idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség és gazdasági aktivitás szerint, fő (2016)[58]

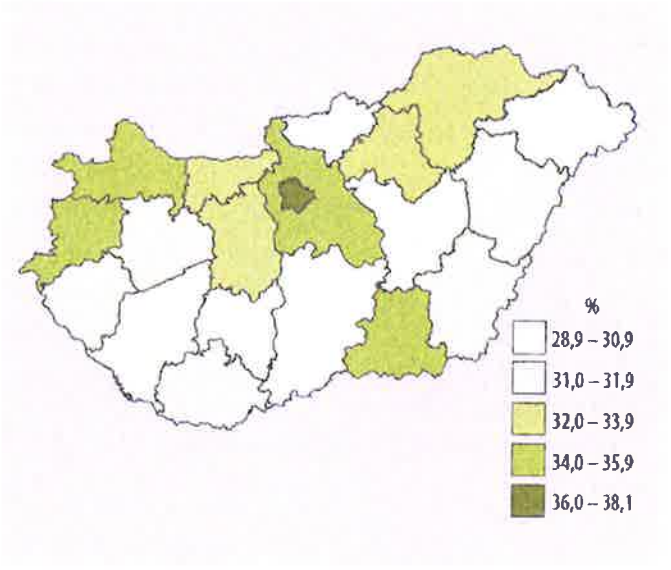
[57] Forrás: Mikrocenzus 2016, KSH

[58] Forrás: https://www.ksh.hu/mikrocenzus2016/kotet_4_iskolazottsagi_adatok

A 15 éves és annál idősebb fővárosiak 15%-a, a megyeszékhelyeken élők 19%-a legfeljebb alapfokú végzettségű volt, a községekben élők 37%-ának nem volt általános iskolánál magasabb végzettsége. Budapest után Győr-Moson-Sopron és Pest megyében (23, illetve 24%) volt a legalacsonyabb, míg Szabolcs-Szatmár-Bereg és Nógrád megyében (egyaránt 36%) jóval az országos átlag feletti volt a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya.

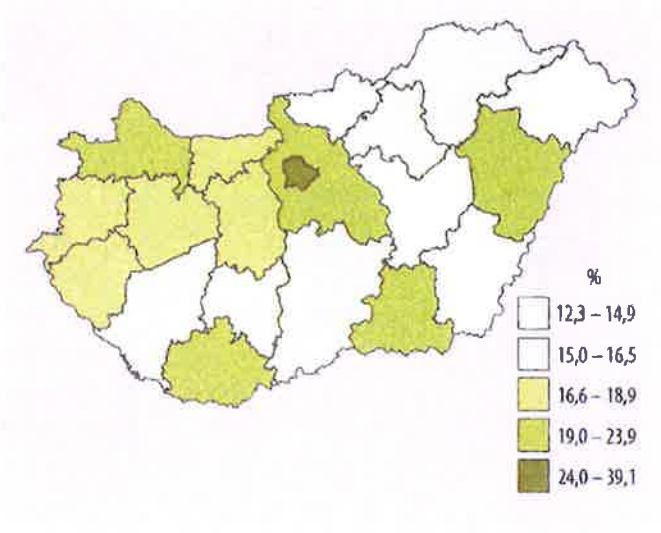
22. sz. ábra: A szakmunkás, szakiskolai végzettségűek aránya a 15 éves és annál idősebb népességben, % (2016)[59]

23. sz. ábra: Az érettségizettek aránya a 18 éves és annál idősebb népességben, % (2016)

[59] Forrás: Mikrocenzus 2016, KSH

A 18 éves és annál idősebb népességből az érettségizettek aránya a fővárosban, a megyeszékhelyeken és a többi megyei jogú városban a legnagyobb (37-38%), a többi városban elérte az országos átlagot (33%), a községekben pedig jóval az átlag alatt maradt (27%). A legfeljebb érettségit szerzők hányada Csongrád és Pest megyében volt a legmagasabb (35-36%), Tolna, Bács-Kiskun és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében pedig a legalacsonyabb (29%).

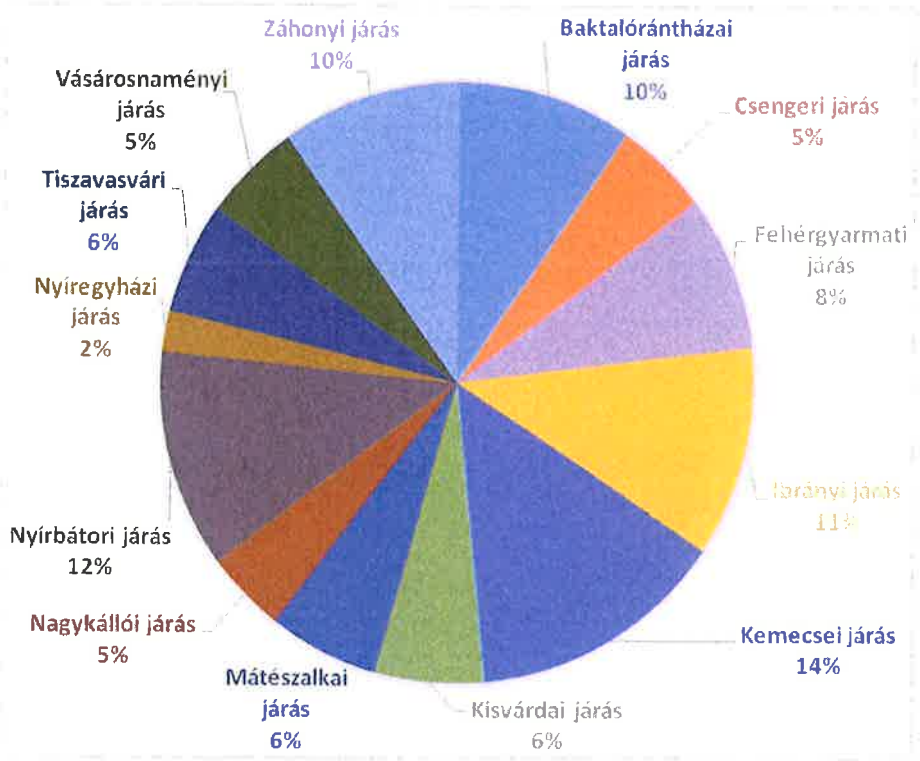
24. sz. ábra: A diplomások aránya a 20 éves és annál idősebb népességben, % (2016)[60]

Jelentős területi különbségek tapasztalhatók a nem dolgozó és nem is tanuló fiatalok arányát tekintve is. A 15-19 évesek között, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 10 százalék körüli az arány (pl. Fejér megyében 2 százalék), a 20-24 éves fiatalok között Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében több mint 30 százalék a nem dolgozók és nem is tanulók aránya (Csongrád megyében például 10 százaléknál kevesebb).[61]

Az alacsony iskolai végzettség, a szakképzettség hiánya, az etnikumhoz tartozás nehezítik a munkaerőpiaci helytállást, mely foglalkoztatási nehézséget, tartós munkanélküliséget, jövedelmi szegénységet, végső esetben kirekesztést eredményezhet. Az alacsony, legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legnagyobb, ahol a 25-50 évesek egynegyede tartozik ehhez a csoporthoz. Az általános iskolák felső tagozatát tekintve az észak-magyarországi és az észak-alföldi megyékben a leggyakoribb az évismétlés, ezen belül is kiugróan nagymértékű Borsod-Abaúj-Zemplén és Nógrád megyében.

[60] Forrás: Mikrocenzus 2016, KSH
[61] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Szolgáltatási Út Térképe (2020)

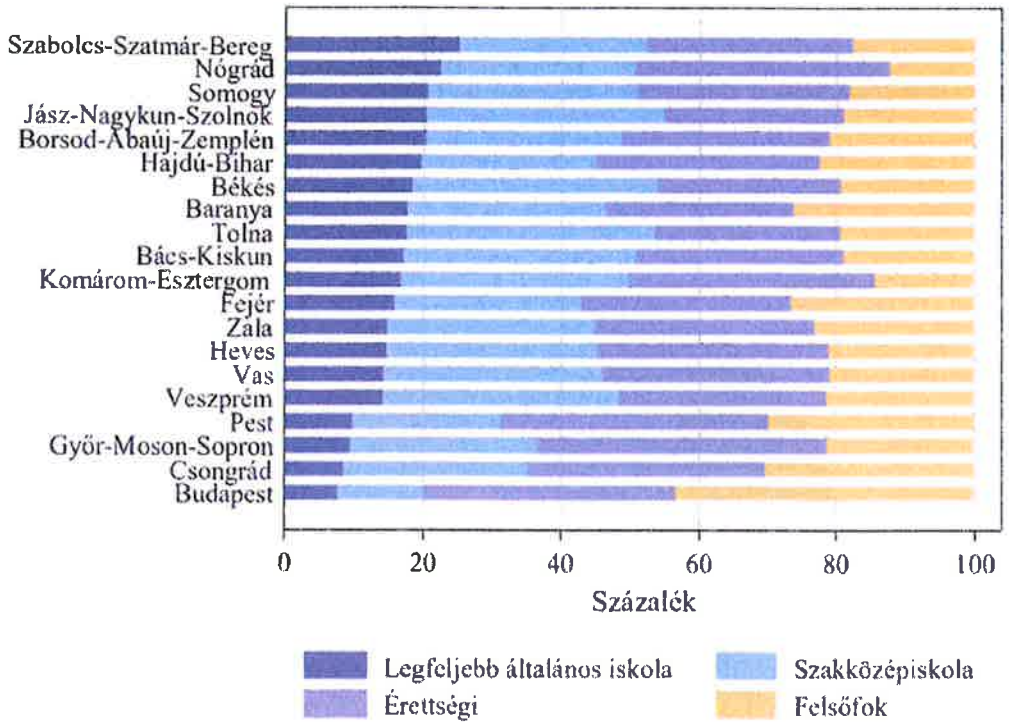
Járási szinten vizsgálva az adatokat: az adott tanítási évben évismétlésre kötelezett tanulók számát elemezve még szembetűnőbbek az egyenlőtlenségek (az adatok a járások tanulólétszámához viszonyított arányokat tükröznek vissza):

25. sz. ábra: A 2019/2020. tanév II. félévében évismétlésre kötelezett tanulók aránya[62]

A végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentésének alapja a köznevelési rendszerben tanulmányokat folytató, de lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók kiemelt, komplex támogatása, ami a köznevelési rendszer szintjén elsősorban a korai iskolaelhagyással kiemelten érintett köznevelési intézmények fejlesztésével, illetve az ezen intézmények és pedagógusaik számára nyújtott szakmai szolgáltatások biztosításával érhető el.[63]

[62] Forrás: https://www.kir.hu/kir2esl/Lekerdezesek, saját szerkesztésű diagram
[63] Forrás: www.oktatás.hu

26. sz. ábra: A 25-50 éves népesség megoszlása legmagasabb iskolai végzettség szerint, megyék szerint, % (2016)[64]

A megyei adatokból is kitűnik, hogy a köznevelési intézmények száma a szakközépiskolai és a szakgimnáziumi statisztikák kivételével emelkedő vagy stagnáló képet mutat. A két kivétel oka a szakképzési rendszer átalakításában keresendő. A duális képzések, a munkaerőpiacon történő azonnali elhelyezkedés, a kereslethez igazodó képzési rendszer átalakítása nagyon aktív munkaerőpiaci és köznevelési együttműködést feltételez.

Területi egység		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
neve	**szintje**										
Óvodai											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	295	291	290	297	298	296	295	294	297	297
Észak-Alföld	régió	665	659	652	678	678	677	676	674	679	680
Összesen	ország	4 358	4 336	4 321	4 532	4 544	4 564	4 574	4 579	4 598	4 608
Általános iskolai											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	230	229	229	247	247	246	246	246	246	258
Észak-Alföld	régió	518	507	510	592	594	591	587	587	590	603
Összesen	ország	3 306	3 252	3 251	3 605	3 621	3 594	3 587	3 585	3 575	3 601
Szakiskolai és készségfejlesztő iskolai											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	6	6	6	5	4	4	4	5	5	6
Észak-Alföld	régió	21	21	21	19	17	14	16	20	19	18
Összesen	ország	151	151	153	153	155	134	159	200	205	201

[64] Forrás: A közoktatás indikátorrendszere 2017, MTA KRTK KTI

Szakközépiskolai											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	68	89	100	112	103	74	53	44	36	34
Észak-Alföld	régió	134	153	163	187	174	130	116	99	87	85
Összesen	ország	651	687	690	724	683	598	610	552	514	499
Gimnáziumi											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	83	87	96	93	101	109	120	122	104	101
Észak-Alföld	régió	171	174	182	176	183	188	202	200	181	181
Összesen	ország	876	879	877	869	882	860	894	892	866	858
Szakgimnáziumi											
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	61	63	74	78	80	78	68	56	47	49
Észak-Alföld	régió	157	157	165	177	176	167	158	137	124	122
Összesen	ország	939	928	921	979	941	893	830	772	714	685

17. sz. táblázat: A köznevelési intézmények feladat-ellátási helyeinek száma (2010-2019)[65]

Fontos kihangsúlyozni a bölcsődei nevelés fontosságát is. A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermekek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét. A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához. A bölcsődei helyek fejlesztése a szülők munkavállalási esélyeinek növelését, illetve a munka világába történő visszatérését segíti, támogatja. (A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretéből 87 hatályos szerződés köttetett bölcsődei férőhelyek létrehozására vagy fejlesztésére 18,2 milliárd forint értékben.[66] Település- és gazdaságfejlesztésre gyakorolt hatása megkérdőjelezhetetlen, mértéke a megvalósítás függvényében elemzendő).

Szociális helyzet

A szociális ellátórendszer jelentősen hozzájárul a jövedelmi különbségek és a szegénység enyhítéséhez. A szociális ellátás keretében a személyes gondoskodás intézményei a szociális alapellátásokat és szakellátásokat nyújtják. Valamennyi településen a helyi önkormányzat feladata megszervezni a szociális alapellátásokat. A szociális törvény meghatározza azokat az alapellátásnak minősülő feladatokat, amelyeket a helyi önkormányzatoknak kell biztosítani. Azon elv mentén, miszerint a szolgáltatások működtetésével kapcsolatos feladatoknak és felelősségeknek minél közelebb kell kerülniük a lakossághoz, az a felismerés fogalmazódik meg, hogy az emberek sajátos szükségleteit legjobban az önkormányzatok ismerik, s így lehetővé válik a helyi és egyéni körülményekhez, igényekhez történő ellátás biztosítása. Bár a szociális ellátást döntően az önkormányzatok végzik, viszont az egyház és egyéb karitatív, nonprofit szervezetek egyre nagyobb szerepet vállalnak ezen szolgáltatások biztosításában.

[65] Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zoi009b.html (2020)
[66] Forrás: www.palyazat.gov.hu

Országos viszonylatban a többségében időskorúak számára nyújtott alapellátásokban (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) részesülők megfelelő korú népességen belüli aránya Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legmagasabb.

Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek számát mutatja be az alábbi táblázat (hátrányos helyzetű gyermek, akinél a szülő vagy befogadó alacsony iskolai végzettségű, alacsony foglalkoztatottságú, elégtelen lakókörnyezetben él, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek/fiatal, aki nevelésbe vett, utógondozói ellátásban/tanulói jogviszonnyal rendelkezik, aki gyermekvédelmi kedvezményre jogosult). Az alábbi adatok szerint az országos 80 487 halmozottan hátrányos gyermek 22%-a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében él.

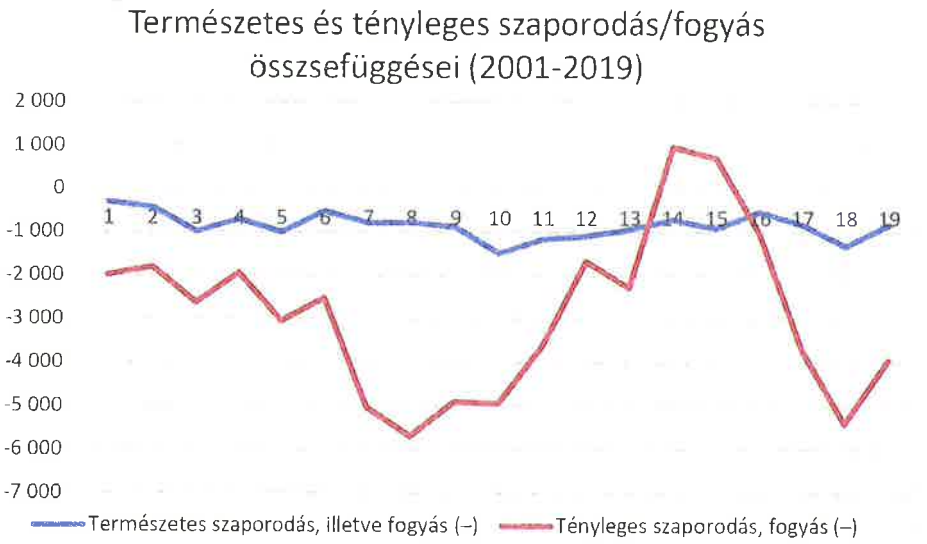
27. sz. ábra: Halmozottan hátrányos helyzetűek száma, fő (2019)

II.5.2.1. Demográfia

Megyei szinten a népmozgalmi folyamatok eltérően alakultak: Csongrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Komárom-Esztergom, Pest, Veszprém, Fejér és Jász-Nagykun-Szolnok megyében több gyermek született, mint egy évvel korábban, ugyanakkor a többi megyében és Budapesten 0,3-7,4%-kal kevesebb csecsemő jött a világra. A legnagyobb mértékű csökkenés Zala megyét jellemezte. A halálozások száma a fővárosban, illetve a megyék több mint felében csökkent (0,1-4,0%-kal), a legnagyobb mértékben Győr-Moson-Sopron és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. A legszámottevőbb növekedést (3,7%-ot) Jász-Nagykun-Szolnok megyében regisztrálták.

A születések és a halálozások egyenlege az ország valamennyi megyéjében és Budapesten is népességfogyáshoz vezetett. A természetes fogyás mértéke Pest, Győr-Moson-Sopron és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 10%-felett csökkent 2018-hoz képest, míg Jász-Nagykun-Szolnok és Bács-Kiskun megyében hasonló mértékben növekedett a veszteség.

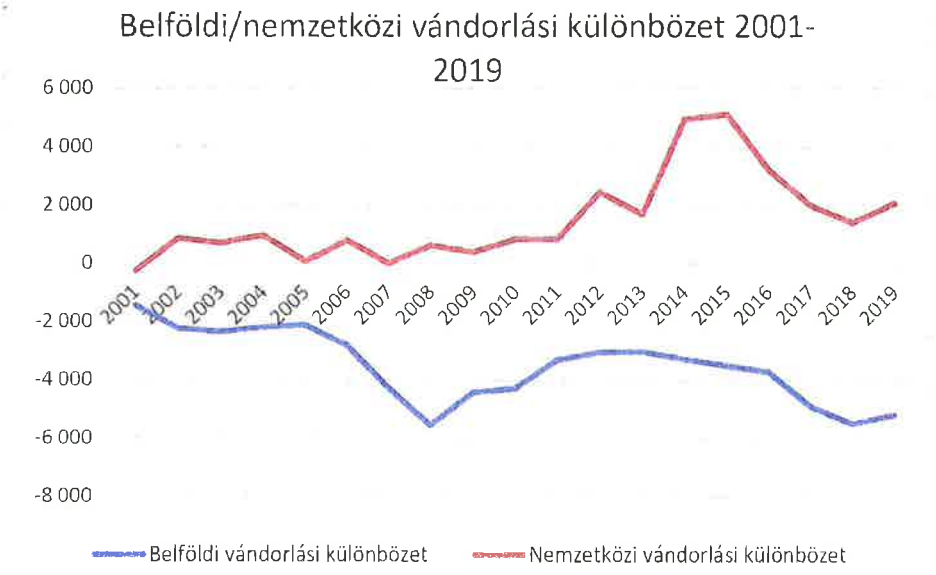
A természetes/tényleges szaporodás, illetve fogyás alakulása alább trend szerint alakult 2001-2019 között:

28. sz. ábra: Természetes és tényleges szaporodás/fogyás összefüggései (2001-2019)

A belföldi vándorlási különbözet mutatója a megyére vonatkoztatva: az odavándorlók és az elvándorlók számának különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva, amely magába foglalja az állandó és az ideiglenes vándorlást is.
A mutató megjelenítése azért fontos, mert egy adott földrajzi terület (jelen esetben a megyénk) népesség vonzó hatását, illetve annak hiányát fejezi ki. Megyénk esetében a tendencia bár csökkenő mértékben, de még mindig negatív tartományban mozog.

A nemzetközi vándorlási különbözet az adott évben megyénkbe bevándorló és kivándorló külföldi állampolgárok számának különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva. Ennek alapján megyénk befogadó.

29. sz. ábra: Belföldi/nemzetközi vándorlási különbözet (2001-2009)

A népesség idősödése országos tendencia. A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre (Az öregedési index az idős korú népességnek 65–X éves a gyermekkorú népességhez 0–14 éves viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az elöregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége.)

Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősek (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. A 99-es öregedési index a megye elöregedéséi folyamatának erősödését mutatja, bár országos viszonylatban még így is Szabolcs-Szatmár-Bereg megye van a 2. legkedvezőbb helyzetben (fontos megjegyezni, hogy az idősellátásra ellátásra várakozók arányszáma 2019. évben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2 166 fő volt - az országos várakozók számának alig 5,4 %-a).

A megye öregedési indexe a 2020. évben 107, az országos értéknél 29,6 %-kal kedvezőbb értéket mutat.

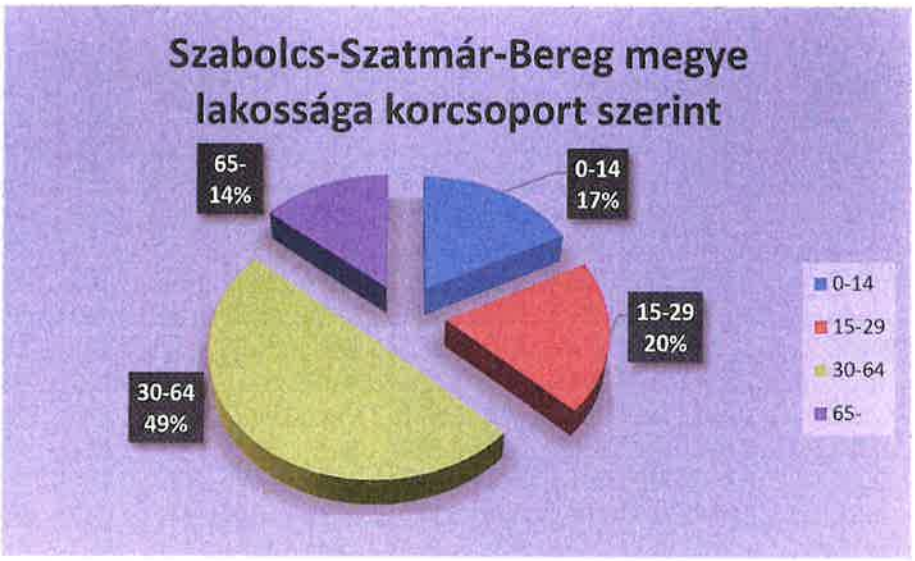
Az idős népesség eltartottsági rátája az idős korú népességnek (65–X éves) az aktív korú (15–64 éves) népességhez viszonyított arányát fejezi ki. Az indikátor a népesség korösszetételéről nyújt információt, amelynek a társadalmi ellátó rendszerekben van jelentősége. A mutató mértéke és változásának iránya azt jelzi, hogy mekkora, és hogy növekvő vagy csökkenő terhet jelent a munkavállalási korú népességnek az időskorúak eltartása.

Területi egység	A gyermeknépesség eltartottsági rátája			Az idős népesség eltartottsági rátája			Az eltartott népesség rátája			Öregedési index		
neve	2001	2012	2020	2001	2012	2020	2001	2012	2020	2001	2012	2020
Budapest	18,6	18,4	20,4	25,7	27,5	31,9	44,3	45,9	52,3	138,3	149,1	156,8
Pest	25,6	24,1	25,7	19,0	21,4	26,7	44,6	45,5	52,5	74,1	89,0	103,9
Fejér	25,2	20,6	22,0	19,5	22,7	29,1	44,7	43,3	51,1	77,7	110,0	132,4
Komárom-Esztergom	24,5	20,9	22,1	19,7	23,4	28,6	44,2	44,3	50,7	80,7	112,0	129,5
Veszprém	24,1	19,9	21,2	20,7	24,7	31,8	44,9	44,7	53,0	86,0	124,3	149,6
Győr-Moson-Sopron	23,0	20,5	22,4	20,9	23,1	27,1	43,9	43,6	49,5	91,2	112,6	121,2
Vas	23,5	19,1	20,1	22,2	24,7	30,8	45,7	43,9	50,9	94,4	129,4	153,4
Zala	22,8	18,7	19,9	23,3	26,4	34,7	46,2	45,1	54,6	102,1	141,2	174,6
Baranya	23,4	20,3	21,1	21,6	25,3	32,3	45,0	45,6	53,3	92,2	124,2	153,2
Somogy	24,8	20,6	20,9	22,7	25,7	34,1	47,5	46,3	55,0	91,6	125,0	163,1
Tolna	24,9	20,1	21,4	22,5	25,2	33,5	47,5	45,3	54,9	90,4	125,3	156,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	28,4	23,8	24,4	21,6	24,0	29,3	50,0	47,8	53,7	76,0	101,0	119,7
Heves	24,3	21,6	22,2	24,5	27,0	33,2	48,8	48,5	55,4	100,8	125,0	149,5
Nógrád	24,8	21,2	21,2	23,5	26,7	33,0	48,3	47,8	54,2	94,7	126,0	155,9
Hajdú-Bihar	27,4	22,3	22,7	20,1	22,2	28,1	47,6	44,5	50,7	73,4	99,6	123,8
Jász-Nagykun-Szolnok	26,3	21,9	22,7	23,1	25,9	31,9	49,4	47,8	54,6	88,1	118,5	140,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**30,6**	**24,7**	**23,5**	**19,3**	**19,7**	**25,2**	**49,9**	**44,3**	**48,7**	**63,1**	**79,9**	**107,0**
Bács-Kiskun	25,4	21,2	22,2	22,9	25,7	31,7	48,4	46,9	54,0	90,3	121,5	142,7
Békés	24,9	20,1	19,9	24,9	27,4	34,9	49,8	47,5	54,8	100,3	136,6	175,7
Csongrád-Csanád	23,4	19,9	20,5	22,7	26,0	32,3	46,1	45,8	52,8	96,8	130,5	157,8
Összesen	**24,3**	**21,1**	**22,2**	**22,2**	**24,6**	**30,3**	**46,5**	**45,7**	**52,5**	**91,3**	**116,4**	**136,6**

18. sz. táblázat: Eltartottsági ráta, öregedési index (2001-2020)[67]

Míg megyénk népessége 2001 és 2011 között több, mint 4 %-kal csökkent, addig a 65 év fölötti népesség aránya 2 %-kal emelkedett. Az országos adatokhoz képest második legalacsonyabb az öregedési ráta, ugyanakkor megyénkben is megjelenik az öregedési tendencia. A lent található grafikon a lakosság korcsoport szerinti megoszlását ábrázolja 2011. évi népszámlálási adatokat vizsgálva.

[67] Forrás: KSH adatbázis, 2020

30. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakossága korcsoport szerint (2011)[68]

A „demográfiai öregedés" a maga átütő társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelent, az élettartam meghosszabbodása nagyon is örvendetes jelenség. Meghosszabbodott az idős kor periódusa és ez az életszakasz gazdaságilag, pénzügyileg, szociálisan, egészségi szempontból igen jelentősen eltér az aktív kortól. Ezeknek a kihívásoknak a toleráns kezelése része a társadalmi szolidaritásnak.[69]

Magyarországon az ellátottak száma csökkent 2019 folyamán, ugyanakkor az ellátások reálértéke változatlan maradt. Hazánkban minden ötödik ember öregségi nyugdíjas volt, arányuk az összes ellátotton belül a fővárosban volt a legmagasabb, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legalacsonyabb. Az öregségi nyugdíj feltétele a nyugdíjkorhatár elérése és az előírt szolgálati idő összegyűjtése. A népesség korösszetétele mellett egy adott terület gazdasági helyzete és az ott élők egészségi állapota is befolyásolja az öregségi nyugdíjasok arányát. Erősen korlátozott munkavállalási lehetőségeknél vagy rossz egészségi állapot esetén nehezebb megszerezni a nyugdíjjogosultságot. Az öregségi nyugdíjasok aránya az összes ellátotton belül Budapesten volt a legmagasabb (88%), valamint (Komárom-Esztergom megye kivételével) a közép- és a nyugat-dunántúli megyékben haladta még meg a 80%-ot. A megyék közül Szabolcs-Szatmár-Bereg volt az egyetlen, ahol az öregségi nyugdíjasok aránya 70% alatt maradt, miközben a megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásokban és a főellátásként özvegyi nyugdíjban részesülők együtt az ellátottak közel negyedét tették ki (24%). Budapesten utóbbiak mindössze 8%-os arányt képviseltek.

Az öregségi nyugdíj átlagos összege jelentős területi különbségeket mutatott. A budapesti adat kiemelkedő: 161 ezer forint, az országos átlagot 26 ezer forinttal, a Bács-Kiskun megyei legalacsonyabb értéket 41 ezer forinttal haladta meg. Az országos átlagnál magasabb összegű

[68] Forrás: http://www.ksh.hu/nepszamlalas
[69] Forrás: Öregedés és társadalom (Dobossy – S. Molnár – Virágh), demografia.hu

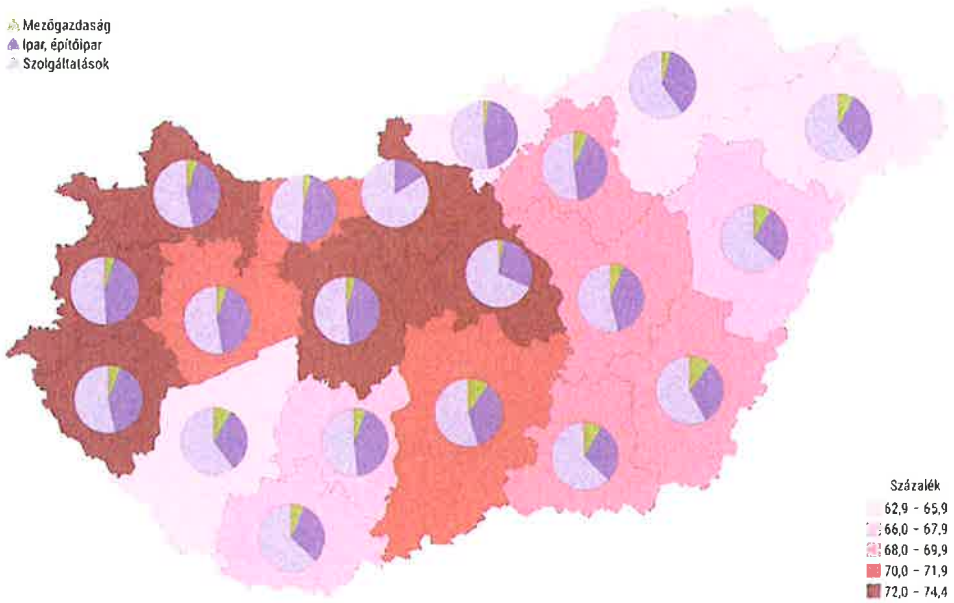
ellátást Budapesten kívül csak Pest megyében, valamint Közép-Dunántúlon (Komárom-Esztergom és Fejér megyében) folyósítottak. Az Alföld három megyéjében, Bács-Kiskun, Békés és Szabolcs-Szatmár megyében nem érte el a 121 ezer forintot sem a havi átlagos összeg. A 100 ezer forintnál kisebb összegű nyugdíjban részesülők aránya sajnos megyénkben volt a legmagasabb 37–39%, míg Budapesten 18% alatt maradt.[70]

[70] Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/nyugdij/nyugdij19.pdf

II.5.2.2.Foglalkoztatás

Országosan 77 ezer üres álláshelyet tartottak nyilván 2020 első negyedévében, 20%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Tíz üres álláshelyre átlagosan 37 álláskereső jutott. Míg Budapesten a 2020. március végi üres álláshelyek száma 1,3%-kal meghaladta a nyilvántartott álláskeresők létszámát, addig Békés megyében tíz helyre 87 álláskereső jutott.

Március végén 9,4 ezer betöltetlen álláshelyet tartottak nyilván megyénkben 2020. első három hónapjában, számuk 23%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. Tíz üres álláshelyre 33 álláskereső jutott, 5-tel több, mint 2019 márciusában.

31. sz. ábra: A 15-64 éves népesség foglalkoztatási rátája, a foglalkoztatottak megoszlása nemzetgazdasági szektoronként, megyénként, % (2019)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2019 IV. negyedévében a 15-74 éves népesség 61,4%-a, 258 ezer fő volt gazdaságilag aktív, számuk 3,7%-kal kevesebb volt, mint egy évvel korábban. Az aktivitási arány 1,6 százalékponttal elmaradt az országostól. A munkaerőpiacon 238 ezer fő foglalkoztatottként, 20 ezer fő munkanélküliként jelent meg. A foglalkoztatottak száma a hazai növekedéssel szemben csökkent, a munkanélkülieké az országosnál jelentősebb mértékben fogyott 2018 IV. negyedévéhez képest. A foglalkoztatási ráta 56,5%, a munkanélküliségi ráta 7,9% volt, előbbi 4,4 százalékponttal alacsonyabb, utóbbi 4,6 százalékponttal magasabb volt az országos átlagnál. A munkanélküliségi ráta a megyéket és a fővárost tekintve itt volt a legmagasabb. Az inaktívak száma 162 ezer főt tett ki, 3,1%-kal többet az egy évvel korábbinál.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében – 2019-ben – a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 252 ezer, a családi kedvezmény nélkül számított havi nettó

átlagkereset 168 ezer forint volt. Közfoglalkoztatottak nélkül számolva a bruttó átlagkereset 287 ezer, a nettó átlagkereset 191 ezer forintra emelkedett.

(Ugyanezen adatok lassú növekedést mutatnak 2020 I. negyedévében Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, hiszen a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 265 ezer, az adókedvezmény nélkül számított havi nettó átlagkereset 176 ezer forint volt. Közfoglalkoztatottak nélkül számolva a bruttó átlagkereset 301 ezer, a nettó átlagkereset 200 ezer forintra emelkedett).

A bruttó és nettó átlagkereset – a közfoglalkoztatottakkal együtt számítva – egyaránt 10,7%-kal múlta felül a 2018. évit, a növekedés üteme kisebb volt az országosnál. A keresetek 31,4%-kal alacsonyabbak voltak, mint országosan.

A keresetnövekedés a versenyszférában 12,3, a költségvetési szférában 8,0%-ot tett ki. Az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete a versenyszférában 271 ezer, a költségvetési szférában 231 ezer forint volt.

A legmagasabb átlagkeresetű művészet és szabadidő, valamint víz- és hulladékgazdálkodás nemzetgazdasági ágak bruttó átlagbére 90, illetve 72 ezer forinttal meghaladta a megyei átlagot.

Az átlagkereset a fizikai foglalkozásúaknál 13,4, a szellemieknél 7,2%-kal emelkedett. A fizikai foglalkozásúak bruttó átlagkeresete 200, a szellemieké 335 ezer forintra bővült. A fizikai foglalkozásúak keresete itt volt a legalacsonyabb.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2019. december végén 24 ezer álláskeresőt tartottak nyilván, számuk az egy évvel korábbihoz képest az országosnál (2,9%) nagyobb mértékben, 14%-kal csökkent. A pályakezdő álláskeresők száma (2776 fő) 14%-kal visszaesett, az összes álláskeresőhöz viszonyított arányuk 12% volt. Utóbbi arány itt a legmagasabb a főváros és a megyék között.

Az álláskeresők 40%-a legfeljebb 3 hónapja, 27%-a tartósan, egy évet meghaladóan nem tudott elhelyezkedni. A tartósan állás nélkül lévők száma 6,1%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest.

Az álláskeresők 55%-a legfeljebb az általános iskola 8 osztályával, 22%-a szakmunkás, szakiskolai bizonyítvánnyal, 20%-a érettségivel, illetve technikusi végzettséggel, 2,9%-a diplomával rendelkezett.

A nyilvántartott álláskeresők 35%-a szociális ellátásban, 13%-a álláskeresési járadékban, 10%-a álláskeresési segélyben részesült, 42%-uk nem kapott semmilyen pénzügyi ellátást. Az ellátottak aránya az előző év azonos időpontjához viszonyítva 0,2 százalékponttal nőtt.[71]

A személyi jövedelemadózás kiemelt adati között a NAV adatbázis alapján Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a bevallók száma 276 890 fő, munkaviszonyból származó jövedelem 527 750 millió forint, önálló tevékenységből származó 18 395 millió forint, mezőgazdasági őstermelői

[71] Forrás: TOP 100 (2019)

tevékenységből 1 037 millió forint. 2018-as NAV adatok alapján az egy főre jutó összevonás alá eső jövedelem 2 192 ezer forint.

A foglalkoztatottság térségenként eltérő gazdasági szerkezete eltérő kitettséget is jelent a COVID-19 okozta válság kezelésében.[72] Jelentősen javult 2013 és 2019 között a munkaerőpiaci helyzet: nőtt a 15-64 évesek gazdasági aktivitása, ami bővülő foglalkoztatottság és csökkenő munkanélküliség mellett ment végbe. A foglalkoztatottság minden megyében nőtt, a legnagyobb mértékben a kedvezőtlen munkaerőpiaci helyzetű térségekben, így a területi különbségek valamelyest csökkentek. A foglalkoztatási ráta a gazdaságilag legfejlettebb területeken, leginkább Győr-Moson-Sopron és Vas megyében, valamint a fővárosban haladja meg az országos átlagot (70,1%).

A 15-64 évesek munkanélküliségi rátája minden megyében csökkent, országosan 11,3%-ról 3,5%-ra mérséklődött 2010 óta. A legnagyobb munkanélküliség 2019-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg, Nógrád és Baranya megyét jellemezte.

A mezőgazdaságban az alföldi megyékben, a járvány miatt kialakult helyzet által jobban érintett iparban, építőiparban a közép- és nyugat-dunántúli megyékben, a szolgáltatásban pedig Budapesten dolgoznak a legnagyobb arányban.

A kedvező munkaerőpiaci tendenciákat töri meg a járványügyi helyzet. A kedvezőtlen folyamatok azon térségeket érinthetik érzékenyebben, ahol például a feldolgozóipar és a turizmus gazdasági súlya jelentős.

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási szerződés megkötésének helye szerint a résztvevők havi átlagos létszáma 2020. januárban Szabolcs-Szatmár-Bereg (20,3 ezer fő) és Borsod-Abaúj-Zemplén (19,8 ezer fő) megyékben volt a legmagasabb. A hosszabb idejű közfoglalkoztatásban dolgozott a résztvevők 50,4 százaléka az országos arányt tekintve. Komárom-Esztergom (87,3%), Baranya (72,3%), Veszprém (71,4%), Győr-Moson-Sopron (70,5%), Nógrád (70,0%), megyéken belül volt a legnagyobb súlyú ez a programtípus. A közfoglalkoztatottak 36,3 százaléka dolgozott járási mintaprogramban. Az országos átlagnál jóval magasabb súlyú ez a programtípus Hajdú-Bihar (51,9%), Békés (50,9%) és Szabolcs-Szatmár-Bereg (48,1%) megyékben. A közfoglalkoztatottak nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyított súlya 2020 januárjában Szabolcs-Szatmár-Bereg (44,8%) megyében volt a legmagasabb.[73]

A közmunkások arányában is jelentős területi különbségeket látunk, ami – akárcsak a munkanélküliek aránya esetében – összefügg azzal, hogy milyen területi különbségek vannak a népesség iskolai végzettségében.

---

[72] Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/ter_kul_jarvany/index.html#afoglalkoztatottsgtrsgenknteltrgazdasgiszerkezeteeltrkitettsgetisjelent

[73] Forrás: https://kozfoglalkoztatas.kormany.hu/

II.5.3.Kulturális adottságok

A megye kulturális életének meghatározó szereplői között muzeális intézményeket, könyvtárakat, színházakat és levéltárat találunk. A könyvtári terület legfőbb szereplője a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, emellett 235 települési nyilvános könyvtár és jelentős számú könyvtári információs és közösségi hely van jelen a megyében. Az egyetlen kőszínház a Nyíregyházán működő Móricz Zsigmond Színház. A megye jelentős kulturális fesztiváljai (Nyírbátori Zenei Napok, Zoárd Napi Sokadalom, Határon Túli Magyar Színházak Fesztiválja, Kenderes Napok, Fényes Napok, Szamos Feszt, Határmenti Világzenei Fesztivál, PanyolaFeszt, stb.) identitásformálóak, turisztikai szempontból meghatározóak. A nyíregyházi VIDOR Fesztivál kulturális és turisztikai szempontból is meghatározó esemény.

A múzeumok közül a legjelentősebb a Jósa András Múzeum, amely mellett további múzeumok működnek megyénkben (pl. Szatmári Múzeum, Beregi Múzeum, Rétközi Múzeum, Báthori István Múzeum, Vasvári Pál Múzeum, Vay Ádám Muzeális Gyűjtemény stb.). A megyében található múzeumok esetében strukturális változás figyelhető meg az elmúlt években. Az egy szervezeti struktúrába tartozó nyíregyházi Jósa András Múzeum 2013-ban kapta meg a megyei hatókörű városi múzeum besorolást, a Sóstói Múzeumfalu területi múzeummá vált, míg a Kállay Gyűjtemény közérdekű muzeális gyűjtemény lett. A megyében két olyan múzeum is található, amely a Magyar Nemzeti Múzeum tagintézménye lett: a nyírbátori Báthori István Múzeum, illetve a vajai Vay Ádám Muzeális Gyűjtemény.

Hasonló változásokon esett át a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár is az utóbbi években. Korábbi fenntartójuk a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat volt, 2012. január 1-től október 1-ig pedig a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Intézményfenntartó Központ alá tartoztak. Jelenleg a Magyar Nemzeti Levéltár tagintézményeként működnek. Egyre fontosabb szerepet töltenek be a helytörténeti gyűjtemények.

A megye kulturális palettáját színezik a muzeális/levéltári intézményi kereteken túl működő állandó kiállítási helyszíneket (például az ország keleti felében egyedülálló Vadászati Kiállítás, amely közel 600 m^2-en került kialakításra Vásárosnaményban).

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, középkori templomokban Magyarország egyik leggazdagabb vidéke, a középkori templomoknak itt olyan sűrű hálózatuk maradhatott fent, amely egyedülálló. Szatmár és Bereg középkori egyházi örökségének egyedi hangulatát idézik a kisméretű templomok, a melléjük épített fa harangtornyok, a gazdagon fennmaradt középkori freskók, a festett karzatok, a díszes kazettás mennyezetek, faragott szószékek. A Középkori Templomok Útja tematikus útvonal (területileg a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg, a romániai Szatmár és az ukrajnai Kárpátalja megyén halad keresztül) a Kárpát-medencében egyedülálló vallási és kulturális örökséget (többek között Europa Nostra díjas templomokat) mutatja be az érdeklődő közönségnek.

II.5.4. Civil aktivitás

A civil és társadalmi szféra együttműködési metszéspontjain a bevált együttműködési formákon túl, a partnerség irányelveinek és szabályainak kereteit, a további együttműködés fejlesztésének lehetséges módjait kell meghatározni. Cél a megyei civil társadalom erősítése, az önkormányzatok és a civil szervezetek közötti együttműködés harmonizálása, valamint a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának elősegítése.

A civil és társadalmi szervezetek szerepe Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében meghatározó.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a bejegyzett nonprofit szervezetek száma körülbelül 2900 db.

A Civil Információs Centrumok (CIC-ek) hálózatát a társadalmi és civil kapcsolatokért felelős miniszter működteti és ellenőrzi. Helyettes államtitkári tájékoztató szerint a Civil Információs Centrum országos hálózati szinten 2020. július 1-jétől, immár Civil Közösségi Szolgáltató Központ (röviden: Civil Központ) elnevezéssel működik tovább. A pályázati úton elnyert címet olyan civil szervezetek viselhetik, amelyek vállalták, hogy a Civil tv. 52. §-ában és a címpályázati felhívásban meghatározott feladataikat ellenszolgáltatás nélkül nyújtják. A támogató, szolgáltató hálózat 2012. július 1-jén kezdte meg működését. A Civil Központokat működtető civil szervezetek minden megyében és a fővárosban kialakították irodáikat és várják a tanácsra, segítségre szoruló, vagy informálódni vágyó civil szervezetek képviselőit, munkatársait. A Civil Központok feladatát képezi többek között a civil szervezetek működésének szakmai támogatása, fenntarthatóságuk erősítése, továbbá az államháztartás alrendszereiből nyújtott támogatások szabályszerű felhasználásának elősegítése.

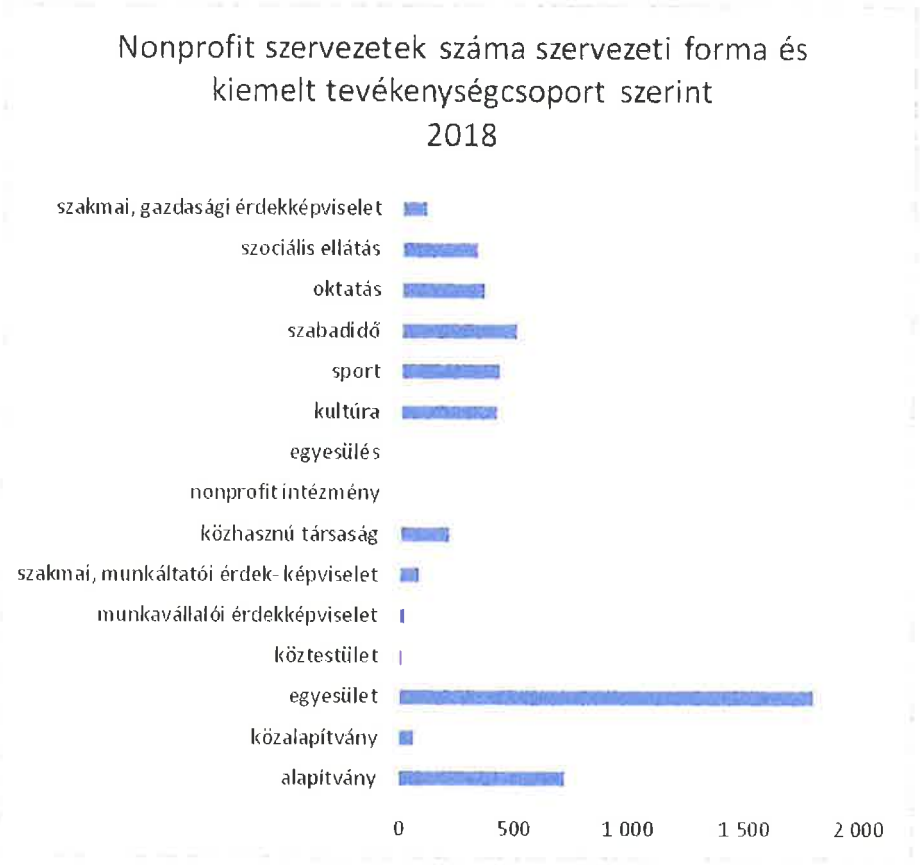
A Civil Központok által nyújtott főbb szolgáltatások a következők:

- segítséget nyújtanak a civil szervezetek számára az adminisztratív kötelezettségek teljesítéséhez;
- tájékoztatást nyújtanak támogatási lehetőségekről, pályázati kiírásokról;
- gyakorlati segítséget kínálnak és egyénre szabott tanácsadást végeznek civil szervezetek számára (jogi, közhasznúsági kérdésekben; pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben; pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan; számítógép-kezelés területén);
- elősegítik a kommunikációt és ösztönzik az együttműködést a szektoron belül, és a szektorok között egyaránt.

Megyénkben működő Civil Központ minden járásban aktív szerepet tölt be, szoros partnerségben az önkormányzatokkal és a társadalmi szereplőkkel.

Magyarországon nőtt a nonprofit szervezetek nemzetgazdaságon belüli súlya 2018-ban a nonprofit szférában az előző évinél 340-nel több, összesen 61 491 szervezet működött. A szektor arculatának meghatározó tényezői évek óta konstansnak tekinthetők: míg a klasszikus civil szervezetek számosságukkal (az egy évvel korábbi adatokkal egyezően mintegy 54 ezer), addig a nonprofit vállalkozások magas bevételeikkel (átlagosan 250 millió forint) jellemzik ebben az évben is a szektort. Makroszinten a szektor időbeni fejlődését a működő szervezetek

számának, a bevételek reálértékének és a foglalkoztatottak létszámának a változásával lehet érzékeltetni.
Fentiek megyénk civil életére is jellemzőek alábbiak szerint:

32. sz. ábra: Nonprofit szervezetek száma szervezeti forma és kiemelt tevékenységcsoport szerint (2018)[74]

[74] Forrás: KSH adatbázis 2018, saját szerkesztésű táblázat

II.6. INFRASTRUKTÚRA

II.6.1. A közlekedési hálózat

A megye nemzetközi kapcsolatai közúton és vasúton is biztosítottak Ukrajna és Románia felé. Az ukrán határszakaszon 5 közúti és két vasúti, a román határszakaszon 2 közúti és 1 vasúti határátkelőhely szolgálja a személy és áruforgalmat. Jelentős nemzetközi forgalom bonyolódik le a 4. sz. és 41.sz. elsőrendű főutakon, a nemzetközi gyorsforgalmi kapcsolat azonban hiányzik. A megyén halad át az V. sz. nemzetközi korridor (Velence-Triest-Ljubljana-Budapest-Ungvár-Lvov) részét képező M3 autópálya. Ez kapcsolja be a megyét az országos gyorsforgalmi hálózatba, illetve köti össze a fővárossal.[75]

A Magyarország és Egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény szerint az M3 autópályából Vásárosnaménynál fog kiágazni az M34 Záhony felé. Így két határátkelőhely fogja biztosítani az ország és egyben a megye nemzetközi gyorsforgalmi kapcsolatát Ukrajna felé.

A nemzetközi gyorsforgalmi kapcsolatot Románia felé biztosító M49 gyorsforgalmi út nyomvonalát meghatározták részletes tervek alapján.

A szomszédos megyeszékhely Miskolc elérhetőségét a 38.-37. sz. II. rendű főutak biztosítják. Debrecen a 4. sz. I. rendű főúton (illetve az M3-as autópályán Nyíregyháza-Görbeháza-Debrecen vonalon) érhető el.

A határ menti települések szempontjából egyre meghatározóbb a határon túli nagyvárosok elérhetősége.

A térség megyeszékhelyeinek vasúti kapcsolatát az országos törzshálózati vasútvonal biztosítja. Nyíregyházáról Miskolc másfél óra alatt (Intercity-vel 1 óra), Debrecen 40 perc menetidővel érhető el. A vasútvonal a határon túli nagyvárosok közül Ungvárral és Munkáccsal teremt kapcsolatot, illetve Románia felé Nagykároly érhető el országos mellékvonalon keresztül, a Tiborszállási vasúti határátkelőnél.

A légi közlekedést tekintve Nyíregyháza rendelkezik egy, a nemzetközi forgalom számára nyitott repülőtérrel. A 2008 évi Országos Területrendezési Tervben a Nyíregyházi repülőtér „kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérré fejleszthető repülőtérként szerepel, a 2018 évi Országos Területrendezési Terv nem tartalmazza.

A Tisza, mint határfolyó, lehetőséget biztosít a szomszédos országokkal való kapcsolatra, a folyó hajózhatósága azonban csak a turisztikai, illetve sport célú hajózásra ad lehetőséget.

---

[75] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

II.6.1.1. Közúti kapcsolatok

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét az M3 autópálya kapcsolja be az ország gyorsforgalmi hálózatába. Az M3 autópálya jelenleg Vásárosnaményig épült ki, biztosítja a megyeszékhely, Nyíregyháza jó elérhetőségét.

ÚT SZÁMA	HONNAN	HOVÁ
NEMZETKÖZI SZINT (AUTÓPÁLYA, GYORSFORGALMI ÚT)		
M3	Budapest	Nyíregyháza - Vásárosnamény
M34 (tervezett)	M3 autópálya Vásárosnamény	Záhony térsége országhatár
M49 (tervezett)	M3 autópálya Őr térsége	Csengersima országhatár
ORSZÁGOS SZINT (I. ÉS II. RENDŰ FŐÚT)		
4.sz I. rendű főút	Budapest	Záhony
41. sz. I rendű főút	Nyíregyháza	Beregsurány országhatár
36. sz II. rendű főút	Polgár	Nyíregyháza
38. sz. II. rendű főút	37 sz. főút Tokaj	Nyíregyháza
49. sz. II. rendű főút	41.sz. főút Vaja	Csengersima országhatár
338. sz. II. rendű főút	M3	36. sz. főút
381. sz. II. rendű főút	Sátoraljaújhely	Kisvárda
403. sz. II. rendű főút	M3	4. sz. főút
471. sz. II. rendű főút	Debrecen	Mátészalka
491. sz. II. rendű főút	49. sz. főút Győrtelek	Tiszabecs országhatár
REGIONÁLIS, TÉRSÉGI SZINT		
4911. jelű út	Nyíregyháza	Nyírbátor
4102. jelű út	Nagykálló	Nyíradony
3834. jelű út	Nyíregyháza	Tiszakanyár
4915. jelű út	Nyírbátor	Mérk
4105. jelű út	Nyírbátor	Anarcs
4117. jelű út	Vásárosnamény	Mátészalka
4918. jelű út	Mátészalka	Mérk
4108. jelű út	Vásárosnamény	Kisvárda
4115. jelű út	Vásárosnamény	Záhony
4127. jelű út	Csengersima	Beregsurány

19. sz. táblázat: A megyét érintő meglévő és tervezett nemzetközi, országos és térségi jelentőségű utak[76]

A megyét átszeli a 4. sz. elsőrendű főút, melyen jelentős nemzetközi forgalom is bonyolódik, mind személy-, mind áruforgalom tekintetében. A másik elsőrendű úthálózati elem a 41. sz. főút, mely a megyeközpont Nyíregyháza és az országhatár (Beregsurány) között tart kapcsolatot. A két elsőrendű főút együttes hossza a megyére vetítve 165,6 km, úthálózaton belüli aránya 7,9%, ami alacsonyabb az országos átlagnál (8,8%).

A 4. számú Budapest-Záhony főút teljes hosszban külterületi jellegű, elkerüli a települések belterületét, kivéve Tuzsér területén.

[76] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

A 41. számú Nyíregyháza-Beregsurány főút – mint a Beregsurány határátkelőhely kapcsolati útvonala – jó állapotban van, de a csomópontok, átkelési szakaszok forgalombiztonsági kérdéseit elemezve indokolt több helyen közúti csomópontok létesítése. A 41. sz. főútnak jelenlegi nyomvonalán 9 településen van átkelési szakasza, elkerülő úti szakasza nincs. Az érintett települések: Oros, Napkor, Apagy, Levelek, Baktalórántháza, Vásárosnamény-Gergelyiugornya, Tákos, Csaroda, Beregsurány. A Nyíregyháza-Vásárosnamény szakaszon a párhuzamos M3 autópálya miatt az átkelési szakaszok nem okoznak problémát.

A 36. számú Polgár-Nyíregyháza főút a szinte párhuzamos M3 autópálya megépülése után hálózati szerepkörben veszített jelentőségéből. Kedvezőtlen szakasza a főútnak a Tiszavasvárin átvezető átkelés. További átkelési szakaszok: Vajdabokor, Nagycserkesz. A 38. számú Bodrogkeresztúr-Nyíregyháza főút irányonként 1-1 sávos a megye területén, Nyírtelken, Virányoson és Rakamazon van átkelési szakasza. A 49. számú Rohod-Mátészalka-Csengersima főút, a határátkelőhely közúti kapcsolata. Kedvezőtlen vonalvezetésű, nagyon sok az átkelési szakasz. A főút 9 települést szel át, elkerülő szakasza nincs. A burkolat állapota nem megfelelő. Szakaszos felújítások történtek, megoldást az M49 ütemezett kiépítése jelent. A 338. számú főút az M3 autópálya és a 36. számú főút között Nyíregyháza belterületének elkerülését biztosítja nyugat felől. A 381. számú Sátoraljaújhely-Cigánd-Kisvárda főút a Cigánd- Dombrád közötti Tisza-híd megvalósítása után összekötő utak nyomvonalán jött létre. A 471. számú Debrecen-Mátészalka főút regionális jelentőségű út. A sok átkelés (a megye területén 6 település), a kissugarú ívek miatt kedvezőtlen kialakítású. A főút fejlesztése a Hajdú-Bihar megyei szakaszon (Debrecen-Nyíradony) befejeződött.

A 491. számú Győrtelek-Fehérgyarmat-Tiszabecs főút a Tiszabecsi közúti határátkelőhely hálózati kapcsolata, a határátkelőhely csak személyforgalomra megnyitott. Az útszakasz elsősorban Fehérgyarmat és a környező települések forgalmát bonyolítja le.

Az összekötő-, bekötő-, valamint vasútállomáshoz vezető utak megyén belüli együttes hossza 1 721 794 m (82%), ami megegyezik az országos átlaggal (82,1%).

Magyarországon, így a megyében is a közlekedési infrastruktúrában a legfőbb gondot a közúthálózat minősége jelenti. Az üzemeltető szervezetek nem tudják garantálni a hálózat állagmegóvó fenntartását. Az alsóbbrendű hálózat fejlesztése további és folyamatos tennivalót jelent.

A közúti közlekedés másik jellemző forgalmi problémája a tiszai és szamosi átkelések kérdése. A megyében a Tiszán 5, a Szamoson 2 közúti híd van. A hidakra vezető utakra jelentős forgalom hárul.

A megye térségi jelentőségű mellékútjai elsősorban a főutak által nem érintett, jelentősebb települések kapcsolatát biztosítják:

- 3834 jelű Nyíregyháza-Nagykalász-Dombrád-Tiszakanyár ök. út
- 4105 jelű Kisvárda-Baktalórántháza ök. út
- 4108 jelű Kisvárda-Vásárosnamény ök. út
- 4115 jelű Záhony-Vásárosnamény ök. út

- 4911 jelű Nyíregyháza-Nyírbátor ök. út
- 4915 jelű Nyírbátor-Vállaj ök. út
- 4102 jelű Nagykálló-Balkány-Nyíradony ök. út
- 4117 jelű Vásárosnamény-Mátészalka ök. út
- 4918 jelű Mátészalka-Vállaj ök. út
- 4127 jelű Beregsurány-Fehérgyarmat-Csengersima ök. út.

Az OTrT a gyorsforgalmi úthálózat továbbvezetéseként az M3-as autópálya nyomvonalát Vásárosnaménytól Barabás felé jelöli és Záhony felé az M34 halad tovább. Az M49 gyorsforgalmi út az M3-as autópályától, Őr térségéből indul és a 49. számú főúttól délre halad Porcsalmáig. Porcsalmát és Pátyodot északról kerüli el, majd Csengertől délre éri el az országhatárt.

A OTrT a megyében három új főútvonalat jelöl ki. Az egyik a Nyíregyházát keletről elkerülő 403. sz. főúttól indulva a mai meglévő Nagykálló-Nyírbátor-Vállaj-országhatár útvonalon halad. A másik, (szintén meglévő mellékútvonalakra építve) a Kisvárda-Vásárosnamény-Gulács-Tivadar-Fehérgyarmat útvonal, illetve a Rakamaz térsége-Tiszavasvári-Hajdúböszörmény útvonal.

Látható, hogy a tervezett fejlesztések hatására a kistérségi központok jóval könnyebben tudnak bekapcsolódni a gyorsforgalmi úthálózatba. Az M3 autópálya továbbvezetése és az M49 gyorsforgalmi út kiépítése nyomán az adott városok – és ezáltal a megye többi települése – elérhetősége nagymértékben javul. A továbbiakban is kiemelt fontossággal bír a térségi központok könnyebb bekapcsolódása a gyorsforgalmi úthálózatba, településeket elkerülő útszakaszok tervezése, megépítése.

II.6.1.2. Vasúti közlekedési kapcsolatok

A megye 647,7 km hosszú vasútvonal-hálózatából 128,5 km (20%) villamosított (ez elmarad az országos átlagtól, ami 29,3%). A vasúthálózat műszaki állapotában kettősség figyelhető meg. A nemzetközi és országos forgalomban jelentős szerepet betöltő vonalakon a fejlesztések folyamatosak, így ezeken a 100 km/h feletti sebesség is megengedett. Ezzel szemben a mellékvonalakat az elavultság és a korszerűtlenség jellemzi. Ez a menetsebesség és a vonalterhelés csökkenését vonja maga után. A mellékvonalakon több helyen van kisebb-nagyobb hosszan sebességkorlátozás. A Nagykálló-Nyíradony szakasz a pálya állapota miatt jelenleg nem üzemel. Meg kell említeni a korszerűtlen, biztosítatlan közúti-vasúti keresztezések nagy számát is.

A megye területét két országos törzshálózati vonal érinti, a Budapest-Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony és a Budapest-Miskolc-Nyíregyháza vasútvonalak, melyeknek mind személy, mind áruforgalomban jelentős szerepük van, a nemzetközi kapcsolatokat tekintve is. A Budapest-Miskolc-Nyíregyháza vasútvonal összeköttetést biztosít a kelet- és északkelet-európai államokkal. A Budapest-Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza vonalon a Budapest-

Nyíregyháza, Kisvárda, Mátészalka IC közlekedés bevezetésével a főváros elérhetősége nagymértékben javult.

A mellékvonali vasúti pályáknak a régión belüli személy és teherszállításban van jelentős szerepük. A személyszállítási és árufuvarozási feladatokat is ellátó vasúti mellékvonalak:

- 109. sz. Debrecen-Tiszalök
- 110. sz. Apafa-Nyírbátor (Debrecen-Mátészalka)
- 111. sz. Mátészalka-Záhony
- 112. sz. Nagykálló-Nyíradony (jelenleg üzemszünet alatt)
- 113. sz. Nyíregyháza-Nyírbátor-Mátészalka, Mátészalka-Zajta
- 114. sz. Kocsord alsó-Csenger
- 115. sz. Mátészalka-Tiborszállás (Ágerdőmajor)-Nagykároly (Ro)
- 116. sz. Nyíregyháza-Vásárosnamény
- 117. sz. Ohat-Pusztakócs-Görögszállás.

Csak teherszállításra igénybevett vasúti vonalak a Záhony és Eperjeske környezetében fekvő széles nyomtávolságú vasutak. A Záhony és környezetében fekvő állomások vasúti átrakási csomópontokká fejlődtek. Az áruforgalmazás két nagy Tisza-hídon (a csapin, és a bátyúin) bonyolódik le. A térségben egy normál és két széles nyomtávolságú rendező-pályaudvar épült.

Külön széles nyomtávolságú – csak teherszállításra igénybe vett – vasútvonalak közül kiemelendő: a Záhony-Komoró, Tuzsér-Eperjeske-országhatár, Záhony-Eperjeske, Eperjeske r.pu.-Eperjeske átrakó pu., Eperjeske r.pu.-Tornyospálca átrakó pályaudvar szakaszok.

II.6.1.3. Határátkelők

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Ukrajnával közös határszakaszán 5 nemzetközi közúti határátkelőhely van: Záhony, Lónya, Barabás, Beregsurány és Tiszabecs térségében. A kishatár-átkelők fontos szerepet játszanak a határ menti települések gazdasági - munkaerőpiaci, társadalmi kapcsolataiban. A lónyai határátkelő 8.00 -16.00 között, a Barabási határátkelő 7.00-19.00 között biztosítja a nemzetközi személyforgalmat. A román határszakaszon két helyen, Csengersimánál és Vállajnál van közúti határátkelőhely. A vállaji csak személyforgalom, a csengersimai személy és teherforgalom számára is megnyitott nemzetközi határátkelő.

Vasúti határátkelő Ukrajna felé Záhonynál és Eperjeskénél, Románia felé Tiborszállásnál van. Az eperjeskei átkelőhelyen csak teherforgalom, a tiborszállási átkelőnél csak személyforgalom lehetséges.

II.6.1.4. Vízi közlekedési kapcsolatok

A Tisza folyó Tokaj - Vásárosnamény közötti szakasza nemzetközi hajóút. A Vásárosnamény-Komoró-szakasz (685-612 fkm között): EGB I. kategóriájú vízi út, a Komoró-Tiszalök (612-518 fkm között) közötti szakasz III. osztályú.

A folyó a megye harmadik – nemzetközi kapcsolatokat is biztosító – közlekedési eleme lehetne, a Vásárosnamény-Komoró szakasz azonban a kis kanyarulati sugarak, szűkületek és sekély gázlók miatt csak időszakosan hajózható. A menetrend szerinti személyszállítás megszűnt, a Tiszán főként turisztikai és sport célú hajózás bonyolódik, különösen a Felső-Tisza térségében. Az áruszállítás volumene csekély, csak eseti jelleggel valósul meg. A Tisza Tokaj-Vásárosnamény közötti szakaszán zömmel a vízügyi szolgálat hajói közlekednek, amelyek többnyire a folyószabályozási munkákhoz szükséges építőanyagot szállítanak. Minősített (nemzetközi) kikötő a megye területén nem található. A vízügyi ágazatnak azonban Tokaj és Vásárosnamény városok körzetében vannak kijelölt kikötő- és veszteglőhelyei.

Megemlíthetjük még a tiszalöki kishajó kikötőt (amely a helyi hajójavítót is kiszolgálja), illetve a Szabolcs községben lévő, alkalmi működésű, turisztikai szerepű kikötőt. Hasonló létesítményt terveznek a rakamazi Tisza-parton is. Kiemelt turisztikai jelentőséggel bírnak a Felső-Tisza vidék kajak-kenuzásra alkalmas kanyarulatai, víztúra megálló helyei.

További kikötők személyforgalmi kikötőként szerepelnek a tervben a Tisza menti víziturizmus fejlesztésének elősegítése érdekében: Tiszabecs, Szatmárcseke, Tivadar, Vásárosnamény, Tiszaadony, Tiszamogyorós, Zsurk, Dombrád, Tiszatelek (Tiszahát), Gávavencsellő, Szabolcs, Rakamaz, Tiszalök, Tiszadob.

Fontos térségi szerepet töltenek be a víz- és időjárástól függő üzemeltetésű – hídpótló – tiszai kompok és pontonhidak, melyek műszaki állapota elavult, felújításra szorulnának.

II.6.1.5.Kerékpárutak

A megyében épült kerékpárutak jelentős részben településközi kapcsolatok. A településeken belüli hálózatok kiépítettsége változó. A legnagyobb hosszban természetesen a megyeszékhely, Nyíregyháza rendelkezik kerékpárúttal.

A térségben a belterületi kerékpárutakon túl jelentős szerepe van a települések közötti kerékpárúthálózatnak is, melynek fejlesztése, a pontszerű beruházások összekötése továbbra is prioritás. Térségi, településeket összekötő kerékpárutak fejlesztésére a továbbiakban is szükség van: egyrészt a hivatásforgalomi kerékpározás biztonságos lebonyolítása érdekében, másrészt a turisztikai kerékpárutak növelnék a térség vonzerejét – amely a térségi települések fejlődése szempontjából fontos tényező. A kerékpárutakon túl jelentőséggel bírnak a kerékpározható útvonalak is megyénkben.

II.6.1.6. Légi közlekedési kapcsolatok

A Nyíregyházi repülőtér a nemzetközi forgalom számára nyitott, határterülettel és határőrségi illetékességgel rendelkezik. Típusa: nyilvános, ideiglenes határnyitású repülőtér. A reptéren - a közforgalmon kívül - repülőgép-vezetők részére gyakorlati oktatás, légi taxi, légi reklám, illetve légi sport tevékenység folyik. A reptéren két pálya használható.

II.6.1.7. Záhony térsége különleges gazdasági övezet

A globalizálódó gazdaságban különösen felértékelődik Magyarország gazdaságföldrajzi elhelyezkedése, mivel geopolitikai helyzetéből adódóan területén több jelentős nemzetközi szállítási útvonal halad át. A TEN folyosók fejlesztésével létrejövő korszerű közlekedési hálózat lehetővé teszi és generálja, hogy ezen folyosók mentén, illetve ezekhez megfelelő közlekedési kapcsolatot létrehozva az export, import és tranzit forgalomhoz kapcsolódó, logisztikai szolgáltatásokat nyújtó infrastruktúra épüljön ki.

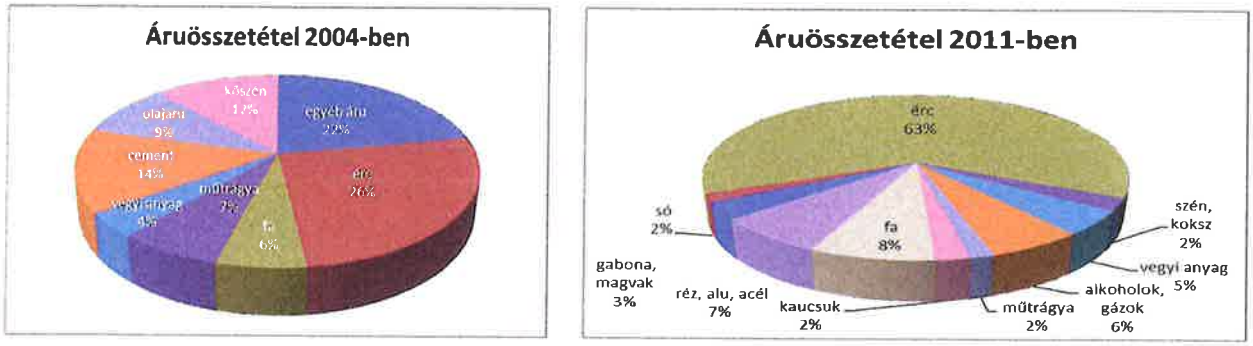
Fontos szempont az országon keresztül haladó áruszállítási áramlatokban a logisztikai központok fejlesztésével a környezetbarát szállítási módok, a kombinált áruszállítás lehetőségeinek fejlesztése /közút, vasút, korszerű átrakó központok/. Ezen fejlesztési koncepciók és prioritások szellemében Záhony átrakó körzet árumegállító szerepét kihasználva, a jelentkező piaci igények kielégítése érdekében tovább kell fejleszteni a kombinált fuvarozás, valamint a komplex logisztikai szolgáltatások műszaki, kereskedelmi és technológiai feltételeit.

A piac igénye a közvámraktározás, átmeneti tárolás, egységrakomány képzés-bontás, a csomagolás, szortírozás, válogatás, minősítés és a különféle átrakási, átfejtési tevékenységek, kiegészítve egyéb speciális és kapcsolódó szolgáltatásokkal, mint pl. melegítés, falogisztika, VÁM, kereskedelmi szolgáltatások, ügyfélszolgálat-garancia és szerviz biztosítás.

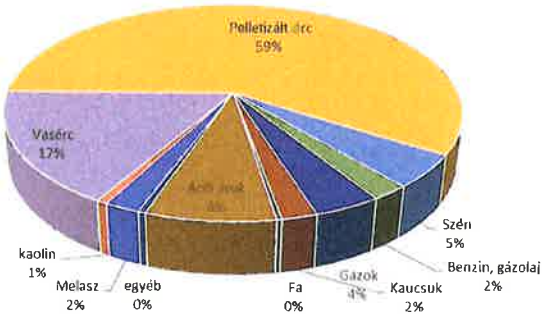
A térségi fejlesztésekkel a MÁV és a térségi gazdasági szereplők elképzeléseit összehangolva Záhony körzetben többhelyszínes logisztikai szolgáltatást, a MÁV Zrt. jelenleg működő, illetve a kihasználatlan infrastruktúrájára építve, a térségben jelenlévő és letelepedni szándékozó vállalkozásokkal kiegészülve, a régióban nemzetközileg is versenyképes integrált logisztikai szolgáltató rendszer megvalósítására kerülhet sor.

Az infrastruktúra és logisztikai fejlesztésekkel megvalósulhatnak az EU előírásait (interoperabilitás, az áruk akadálytalan áramlásának biztosítása, környezetkímélő közlekedési módok alkalmazása, környezetterhelések csökkentése, stb.) és a kormány határozataiban leszabályozott prioritásoknak is megfelelő, a határátmenetek és a térség forgalmának növekedését befogadó, illetve generáló célkitűzések.

A záhonyi vasúti határátmeneten bonyolított áruforgalom az elmúlt 10-15 év folyamán csökkent. A forgalmi irányokat tekintve továbbra is fennmaradt az import - tranzit forgalom túlsúlya. Az áruösszetételben is változás történt, az import - tranzit forgalomra a tömegáru átrakása (behozatala) vált jellemzővé, az ömlesztett ércek részaránya fokozatosan 14 év alatt 26%-ról 83%-ra tolódott el.

Áruösszetétel 2019

33. sz. ábra: Záhonyi áruösszetétel változásai, % (2004-2011-2019)[77]

A ZÁHONY-PORT működése szempontjából fontos megemlíteni a nemzetközi konkurenciát, az alternatív útvonalakat, amelyek közül közelsége miatt a szlovákiai átrakó a legnagyobb versenytárs. Az Ukrajnából belépő import/tranzit vasúti áruforgalom Szlovákián keresztül közel négyszerese a magyarországinak. Ennek ugyan jelentős része (kb. 50%-a) a kassai US Steel forgalma, ugyanakkor, ha ezt a mennyiséget nem vesszük figyelembe, akkor is duplája a magyar forgalomnak. A szlovákiai átrakóban az elmúlt évek során jelentős infrastrukturális fejlesztések mentek végbe, amelynek kapcsán műszaki színvonalban számos téren megelőzték a záhonyi lehetőségeket.

[77] Forrás: ZÁHONY-PORT Záhonyi Logisztikai és Rakománykezelési Szolgáltató Zrt. adatszolgáltatása

II.6.2. Energiahálózat elemei

A 2018. évi CXXXIX. törvény szerint három szinten különíthetők el a villamosenergia-hálózat elemei. Megyei területrendezési szinten is területet kell biztosítani a következő energetikai hálózati elemeknek[78]:

Országos jelentőségő elemek:

- 750 kV-os, 400 kV-os, 220 kV-os átviteli hálózat távvezeték eleme
- Földgáz-, kőolaj-, termékvezeték
- egyéb országos erőmű.

Térségi jelentőségű elemek:

- térségi ellátást biztosító 120 kV-os elosztó hálózati távvezeték
- földgázelosztó vezeték
- kiserőmű.

Az országos jelentőségű elemek a Magyar Villamos Művek Zrt.-n belül a MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt. A 120 kV-os vezetékek az E.ON Tiszántúli Áramhálózati Zrt. tulajdonát képezik.
A rendezési terv elkészítése szempontjából jelentős a vonalas infrastruktúra elemek összehangolása, az új elemek meglévő hálózatba való becsatolása. A közúti és vasúti fejlesztéseket célszerű a villamoshálózat meglévő elemeihez igazítani, és fordítva a tervezett villamosvezetékek nyomvonalát a meglévő közlekedési hálózat közelében kialakítani.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében megtalálható 750 kV-os, 400 kV-os, 220 kV-os és 120 kV-os meglévő és törvényben előírt tervezett vezeték is.

1.) 750 kV-os átviteli hálózat távvezeték (meglévő, tervezett):
   - Albertirsa-Szolnok-Hajdúböszörmény-Kisvárda térsége-Barabás-Ukrajna
   - Kisvárda térsége-Nyírkárász térsége.
2.) 400 kV-os átviteli hálózat távvezetékek (meglévő, tervezett):
   - Sajószöged-Nyírtelek térsége-Lónya-Ukrajna
   - Kisvárda térsége-Kisrozvágy-Szlovákia
   - Kisvárda térsége-Nyírtelek térsége
   - Sajószöged-Nyírtelek térsége-Kisvárda térsége
   - Kisvárda térsége-Hajdúböszörmény
   - Kisvárda térsége.
3.) 220 kV-os átviteli hálózat távvezetékek (meglévő, tervezett):
   - Sajószöged-Kisvárda térsége-Lónya-Ukrajna
   - Tiszalök-Tiszadada
   - Kisvárda-Kisvárda térsége.
4.) 132 kV-os vezetékek:

[78] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve Előkészítő Fázis (2019)

- Tiszalök-Tiszapalkonya
- Tiszalök-Hajdúnánás
- Tiszalök-Nyíregyháza, Simai út
- Tiszalök-Ibrány
- Nyíregyháza, Simai út - Ibrány
- Nyíregyháza, Simai út-Ibrány (tartalék)
- 1611 Nyíregyháza LEGO leágazás
- Nyíregyháza Simai út - Nyíregyháza Ipari Park
- Nyíregyháza, Simai út - Nyíregyháza KCE
- Nyíregyháza Dél - Tiszalök I. (Nyíregyháza MÁV - Nyíregyháza Simai út I.)
- Nyíregyháza Dél - Tiszalök II. (Nyíregyháza MÁV - Nyíregyháza Simai út II.)
- Nyíregyháza MÁV - Nyíregyháza Simai út I. (Tiszalök - Nyíregyháza Dél I.)
- Nyíregyháza Simai út - Nyíregyháza Ipari Park.
- Nyírbogdány-Nyíregyháza Kelet
- Nyírbogdányi felhasítás 1. rendszer.
- Nyírbogdányi felhasítás 2. rendszer
- Nyírbogdány - Kisvárda OVIT
- Kisvárda OVIT - Baktalórántháza
- Kisvárda OVIT - Vásárosnamény
- Kisvárda OVIT - Kisvárda TITÁSZ
- Tuzséri leágazás
- Fehérgyarmat - Vásárosnamény
- Mátészalka - Baktalórántháza
- Mátészalka - Fehérgyarmat
- Nyírbátor - Mátészalka
- Nyíradony - Nyírbátor
- Debrecen OVIT - Szakolyi Erőmű
- Szakolyi Erőmű - Nyíradony
- Nyírbogdány - Nyírtelek térsége
- Ököritófülpös - Csenger térsége

5.) Transzformátorállomások

Országos jelentőségű transzformátorállomás nincs a megyében.

Térségi jelentőségű állomások:

- Ibrány
- Tuzsér
- Kisvárda
- Vásárosnamény
- Baktalórántháza
- Mátészalka
- Fehérgyarmat
- Nyírbogdány
- Nyírbátor
- Nyíregyháza - Keleti
- Nyíregyháza - Dél
- Nyíregyháza, Simai utca
- Nyíregyháza Ipari Park
- LEGO (Nyíregyháza)
- Rakamaz
- Nyíregyháza alállomás (MAVIR)
- Nyíregyháza alállomás (EON)
- LEGO 2 (Nyíregyháza)
- Csenger.

II.6.3. Vízellátás

Az Észak-Alföldi Régió északkeleti részén elhelyezkedő Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén az ivóvízellátás szempontjából a felszín alatti vizeknek kiemelt jelentősége van, hiszen a megye vízellátása 100 %-os mértékben felszín alatti vizeken alapul.

Az Európai Unió emberi fogyasztásra szánt ivóvíz minőségére vonatkozó követelményeit a Tanács 1998. november 3-i 98/83/EK irányelve tartalmazza. A csatlakozási tárgyalások során Magyarország is kötelezettséget vállalt ezen irányelvek betartására. Az európai jogharmonizáció keretében 2001. novemberben hatályba lépett „az ivóvíz minőség követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló" 201/2001. (X.25.) sz. Kormányrendelet. A Rendelet hatálya kiterjed az emberi fogyasztásra szolgáló víz (ivóvíz) minőségi követelményeire és vízminőség-ellenőrzés rendjére.

2001-ben elkészült az Észak-Alföld régió Ivóvízminőség-javító program[79] előzetes megvalósíthatósági tanulmánya, ami egy összefoglalóból és három részre osztott mellékletsorozatból áll. Az Ivóvízminőség-javító projekt célja Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei települések vízminőség-javító fejlesztésének végrehajtása, a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátásának biztosítása.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az ivóvízminőség-javító program végrehajtása több ütemben zajlott. Az Ivóvízminőség-javító Program (továbbiakban Program) lezárult[80]. A Program befejezését követően maradtak még fejlesztésre szoruló létesítmények, melyek esetében nem a szolgáltatott víz minőségében van kifogás, hanem a műszaki avultság a jellemző. A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területét érintő jövőben megvalósuló KEHOP finanszírozású projektek a 339/2014.(XII. 19.) Korm. rendelet szerint:

- Rakamaz-Tiszanagyfalu Ivóvízminőség-javító projekt;
- Tímár település Ivóvízminőség-javító projekt;
- Demecser és Térsége Ivóvízminőség javító projekt;
- Ibrány-üdülőterület Ivóvízminőség-javító projekt;
- Nyírmihálydi és Nyírgelse ivóvízminőség-javító programja.

További projektek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén:

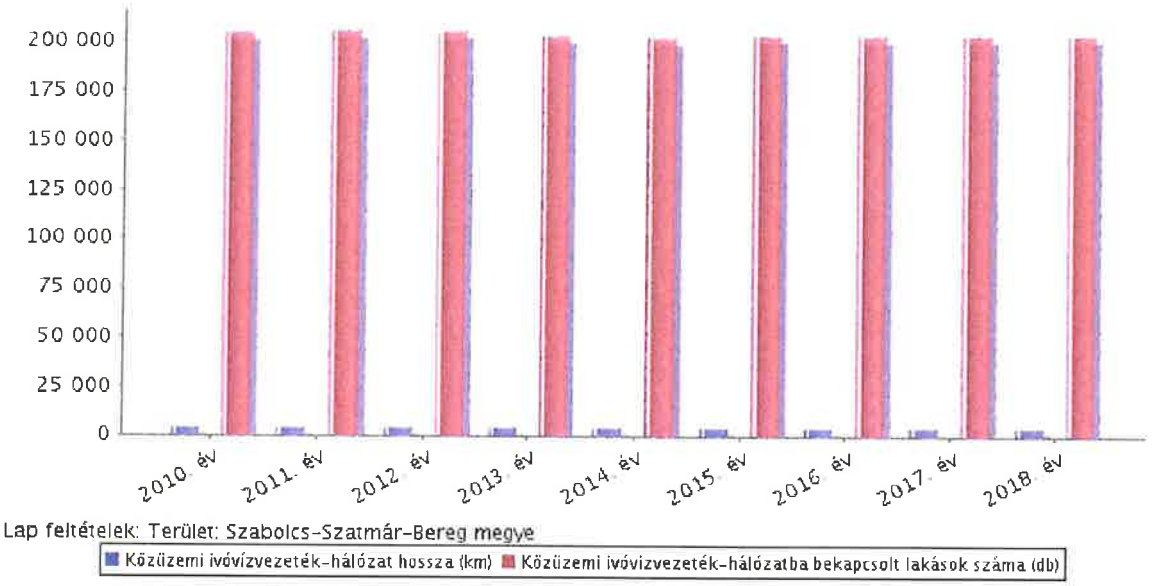
- Vízminőség-javítás Nyírlugos város szolgáltatási területén;
- Tiszaeszlár ivóvízminőség-javítási projekt;
- Tiszalök település ivóvízminőség-javító programja;
- Északkelet-Magyarországi Ivóvízminőség-javító program 1. (ÉKMO1) Tiszadob Nagyközség Önkormányzata és Tiszadada Község Önkormányzata.

[79] Forrás: https://www.fetivizig.hu/hun/ivovizminoseg-javito-program
[80] Forrás: Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatás (2020. július 31.)

Az elmúlt években számos vízműtelep érintett volt az Ivóvízminőség-javító programban, melynek során részlegesen vagy teljesen felújításra került. Azon vízművek, amelyek nem vettek rész ivóvízminőség javító projektben, elavultak, fokozottan jelentkezik a technológiai felújítási, illetve automatizálási igényük.

Ivóvízhálózatok

Az ivóvízellátás területén jelenleg problémát jelent a hálózati veszteségek nagy aránya. 2019 évben 3.584.005 m^3/év volt az ivóvízelosztó hálózatok vesztesége *(TRV Zrt., Nyírségvíz Zrt.)*, mely az összes kitermelt víz mennyiségének 14%-a. Az ivóvízhálózatok jelentős része 1990 előtt épült (nagyrészt azbesztcement cső). Az azbesztcement csövek műanyag csővezetékre történő kiváltása időszerű lenne, ez azonban, jelentős költségvonzattal jár, mely csak pályázati forrás biztosításával valósulhat meg. Az ivóvízhálózatok vonatkozásában a legkritikusabbnak az út alatti acélcső átvezetések, valamint vasút alatti acélcső átvezetések tekinthetők, melyek a 30-40 év üzemelési idő alatt elkorrodáltak, kiváltásukat mielőbb szükséges lenne megvalósítani az ellátásbiztonság érdekében.

34. sz. ábra: Közüzemi ivóvíz-vezeték hálózat hossza, bekapcsolt lakások száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (2018)

II.6.4. Szennyvíz, hulladékgazdálkodás

Hulladékgazdálkodás

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében jelenleg **6 hulladéklerakó telep üzemel**, melyek közül **3 regionális szilárd települési hulladéklerakó** (Nyíregyháza, Nagyecsed, Kisvárda - Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Kft. üzemeltetésében) és **3 inert hulladéklerakó** (Demecser, Ibrány, Szakoly a Nyír-Flop Hulladékgazdálkodási Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. üzemeltetésében).
A megyében a szelektív hulladékgyűjtés és zöld-hulladékgyűjtés rendszere kiépített.
Üzemelő veszélyeshulladék-lerakó telephely a megyében nincsen. A tiszavasvári gyógyszergyártás öröksége, a felhagyott téglagyári agyaggödrökben lerakott szennyező - vegyes összetételű - ipari veszélyes hulladékok kármentesítése folyamatban van.
A lakossági veszélyes hulladékokat hulladékudvarokban veszik át.
Hulladékgazdálkodási adatok szerint (Egységes Hulladék Informatikai Rendszer, EHIR adatai alapján) a megyei Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. (keletkezett másodlagos hulladék tekintetében) az ország 100 legnagyobb hulladéktermelő rangsorában a 25. helyet foglalja el.

A környezetvédelmi szempontból elavult települési hulladéklerakók rekultivációja a megyében folyamatosan halad, 73 lerakóból 17 település esetében a rekultiváció második üteme még nem zárult le. További települések vannak, ahol a rekultivációs engedély kiadásra került, azonban még nem valósult meg.
Az alábbi településeken a lerakók közül a lezárás átmeneti időszakra tervezett a rekultivációs határozattal kapcsolatos kötelezés szerint: Barabás, Csaroda, Érpatak, Fehérgyarmat, Kisvárda, Mátészalka, Nagykálló, Nyírbátor, Nyíregyháza, Nyírmada, Sényő, Tiszadob, Tiszalök, Tiszaszentmárton, Tiszavasvári, Vaja, Vásárosnamény.
A rekultivációhoz kapcsolódó utógondozási időszakban (2024-től 2050-ig terjedően) a kötelezésekben foglaltak szerint kell megállapítani az érintett telkek területfelhasználását.
Hulladékkezelési engedéllyel a megyében 116 vállalkozás rendelkezik, jellemzően városi telephelyeken.

Szennyvízelvezetés és tisztítás[81]

A 2018 évi adatok szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére vonatkozóan a közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatra csatlakozó lakások aránya 72,7%. A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (FETIVIZIG) működési területén (mely nem azonos Szabolcs-Szatmár-Bereg megye közigazgatási határaival) a 2020 évi felülvizsgálatban rendelkezésre álló 2018. tárgyévre vonatkozó adatok alapján a rákötött lakások aránya összes lakásszámhoz képest 72,7 %, az ellátott területen lévő lakások aránya 80,4%. A működési területen a 2000 lakosegyenérték feletti településeken a szennyvízelvezető csatornahálózat kiépült, egyes településeken csak részlegesen.

[81] Forrás: Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatás (2020. július 31.)

A 2000 lakosegyenérték alatti települések egy része rendelkezik jóváhagyott 379/2015 Korm.rendelet szerinti agglomeráció felülvizsgálati kérelemmel. A FETIVIZIG működési területén 71 db - 2000 lakosegyenérték alatti - településre az alábbi lehetőségek állnak rendelkezésre a szennyvízelvezetés megoldására a település adottságai, elhelyezkedése figyelembevételével: térségi rendszer, meglévő szennyvíztisztító telephez való csatlakozással (kapacitásbővítés); térségi rendszer új szennyvíztisztító telep létesítésével, több település összefogásával; önálló szennyvíztisztító telep létesítése, egyedi szennyvíztisztító kisberendezések alkalmazása.

Szennyvízhálózatok, szennyvízátemelők

A szennyvízhálózatok túlnyomó része az elmúlt 30 évben épült. A magas kockázatot a korábban beton anyagból épített szennyvízhálózatok jelentik, melyeknél a korrózióból adódó meghibásodások jellemzőek. A jellemző csatornahasználat (szálasanyag terhelés) és sok esetben a hosszabb tartózkodási idő miatt kialakuló állapotok következtében az eltelt 15-20 év alatt az átemelők építészeti és gépészeti állapota jelentősen leromlott, felújításuk forráshiány miatt nem valósulhatott meg.

Szennyvíztisztító telepek

Az elmúlt néhány évben az uniós projektek során kiépített szennyvíz-rendszerek esetén a szennyvíztisztító telepek műszaki állapotának fenntartása érdekében folyamatos felújítások szükségesek. A régebben épült szennyvíztisztító telepek műtárgyai fokozatosan elöregedtek, elhasználódtak, a rekonstrukciós igényekkel folyamatosan számolni kell, továbbá az irányítástechnikai rendszer kiépítése is szükséges mind a telepek, mind a szennyvízhálózati átemelők vonatkozásában.

Szennyvíziszap kezelés, elhelyezés

Jelentős terhet ró a víziközmű-szolgáltatókra a szennyvíziszap kezelése elhelyezése. Elsősorban lerakóban kerül elhelyezésre az iszap, ami egyrészt a legköltségesebb megoldás, másrészt környezetvédelmi szempontból sem megfelelő. Támogatni szükséges minden olyan fejlesztési igényt, ami a szennyvíziszap megfelelő mértékű víztelenítését, komposztálását, tehát olyan végtermék előállítását szolgálja, hogy az hasznosítható legyen a mezőgazdaságban, erdőgazdálkodásban.

Csapadékvíz elvezetés

Új kihívást jelent a szélsőséges időjárás, a nagymennyiségű és szélsőséges csapadék a települések csapadékvízelvezető rendszereinek működésében: az intenzív csapadék mennyiséget a meglévő rendszerek nem képesek elvezetni, ennek technikai megoldása (pl. záportározók) egyre sürgetőbb feladat.

II.7. MEZŐGAZDASÁG

A Szabolcs-Szatmár-Beregben zajló mezőgazdasági tevékenységen belül kiemelkedő jelentőségű a gyümölcs-, illetve az almatermesztés. Az ország gyümölcsös területének harmada, almáskertjei területének kétharmada van a megyében. Ehhez kapcsolódóan a térségben jelentős kutatási-fejlesztési tevékenység zajlik az újfehértói kutatóállomáson.

A megye területe 623 ezer hektár (ha), amiből a mezőgazdasági hasznosítású területek nagysága mintegy 390 ezer ha, ebből 280 ezer ha a szántók területe.[82] A szántókon jellemzően, 65,3 %-ban gabonafélék, és 15,4 %-ban olajos növények termesztése folyik nagy arányban integrációs termesztés keretében, vagy a helyi állatállomány takarmányozása céljából, így csak a kimagasló terméseredményű években jelentkeznek értékesítési nehézségek. A mezőgazdasági termelést végző vállalkozásoknak tradicionálisan nagy szerepük van a foglalkoztatásban. Itt van az ország dohánytermő-területének jelentős része, még mindig 4000 ha fölötti termésterülettel.

Az ország gyümölcstermő területeinek 35 %-a, míg az almának több mint 60 %-a a megyében van. Legnagyobb jelentőségű gyümölcs az alma mellett a meggy. A nagy számú termelők eredményeként egyszerre vannak jelen a legmodernebb és az elhanyagolt, akár kezeletlen területek is, ami sok esetben jelentős piaci zavarokat okoz. A fajtaszerkezet változása folyamatos. A valós integráció megszervezésében csak részsikerek vannak. A résztvevők nagy számának negatív tapasztalatai miatt a többség még mindig nem csatlakozott egy szervezethez sem. Ennek ellenére a feldolgozott termékek között egyre nagyobb piaci szegmenset alkotnak az innovatív termékek. Az ágazatban több feldolgozóipari és logisztikai beruházás van folyamatban. A megyében több, országos ismertségű pálinkafőző-vállalkozás dolgozza fel a minőségi gyümölcsöt, egyesek exportpiacok felé is terjeszkednek (Zsindelyes, Talléros, Tarpai, Panyolai, Tuzséri manufaktúrák).

Az ágazatban nagy potenciál rejlik még. Hagyományos és napjainkban is még piaci mennyiségben termesztett gyümölcsök a megyében a dió és a szilva. Messze földön híres megyei tájfajtáink: Milotai dió, Újfehértói fürtös meggy, Kántorjánosi meggy, Nemtudom szilva.
Bár sokat veszített jelentőségéből a megyei zöldségtermesztés, ezen belül a szántóföldi zöldségtermesztés, azért országos szinten még mindig komoly exportbevételt biztosít az itteni zöldborsó- és a csemegekukorica-termelés, illetve az alapanyagokból készült konzervipari termékek. A burgonya termesztése is visszaszorult, de jelentős potenciál rejlik benne. Jelenleg kevés területen, csak belső fogyasztásra folyik termesztés, de megemlíthető az innováció napi gyakorlata: az in vitro szaporítású, laborkörülmények között előállított mini gumó, mint szaporítóanyag, jelentős részarányt képvisel. A hagyományos fajtáknak már csak génmegőrzési szerepe van, a termesztésben a legmodernebb fajták forognak. Terjed a batáta termesztése, annak a burgonyáéhoz hasonló igényei és termesztéstechnológiája, illetve az egészséges táplálkozás iránti igény folyamatos emelkedése miatt. Apagyon jelentős beruházás tervezett annak feldolgozására, glutén-mentes innovatív termék piacra vezetésével.

---

[82] Forrás: http://nak.hu/en/kamara/kamarai-hirek/orszagos-hirek/99671-szabolcs-szatmar-bereg-megye-agrariuma-szamokban (2018)

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei „dinnyés tájkörzetekben" 1670 hektáron termesztenek dinnyét. A dinnyetermő-terület egyre növekedik. Jól nyomon követhető a technológiai fejlődés, szinte teljes mértékben az oltott dinnyét és az új fajtatípusokat termesztik.

A szántóföldi termesztésben továbbra is jelentős szerepe van még egyes térségekben a káposztaféléknek és a paprikának (kápia) is. Ismét egyre többen foglalkoznak a szabadföldi hajtatású, de intenzív körülmények között megtermelt uborkával, melyet a konzervipar hasznosít. Üvegházi és fóliás hajtatás ebben a térségben csak a helyi igények kielégítésére, szórványosan jelentkezik, exportmértékű termesztés nem folyik a megyében.

Helyi vállalkozások foglalkoznak jelenleg többféle gomba termesztésével, de erre vonatkozóan több nagy volumenű fejlesztési terv ismert, illetve van folyamatban. Van a megyében több hűtőház, mely a frost technológiák alkalmazásával mélyhűtött termékeket állít elő a zöldségekből.

A KSH 2018-as megyei összesítése szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a szántó 54%-án, 137,8 ezer hektáron termesztettek gabonaféléket. A kukorica kiterjedése (94,5 ezer hektár) az előző évivel majdnem azonos volt, a búzáé (25,4 ezer hektár) 9,5%-kal nőtt 2017-hez képest. Kukoricából (653,8 ezer tonna) az egy évvel korábbinál 13, búzából (123,4 ezer tonna) 3,0%-kal kevesebbet takarítottak be.

Az olajos magvúak közül a napraforgó területe (45,5 ezer hektár) 15%-kal csökkent 2017-hez képest, de így is a szántó 18%-át foglalta el. Termésmennyisége (140,7 ezer tonna) 21%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. A szántó kisebb részén termesztett repce kiterjedése (6,6 ezer hektár) 9,7, hozama (17,3 ezer tonna) 4,3%-kal haladta meg a 2017. évit. Lucernából az egy évvel korábbinál 6,2%-kal kisebb területen (9,4 ezer hektáron) 28%-kal kevesebb (38,1 ezer tonna) szénát gyűjtöttek be. A burgonya kiterjedése (1,9 ezer hektár) 1,9%-kal nőtt, termésmennyisége (37,7 ezer tonna) ugyanakkor mintegy egytizedével csökkent. A hazai burgonya 12%-a ebben a megyében termett.

A főbb szántóföldi növények termésátlagai elmaradtak a 2017. évitől és a napraforgó kivételével az országostól is. A fajlagos hozamok a megyei ragsor középső vagy utolsó harmadában találhatók.

A termelés bővítés egyik szűk keresztmetszete az öntözés jelenlegi rendszere[83]. Fejlesztése érdekében a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara országos és megyei szervezete folyamatosan javaslatokat, gazdálkodói általános kéréseket fogalmaz meg. Az új, gazdálkodói öntözési közösségek közül megyénkben is elindítható két mintaprojekt (Tiszaeszlár és Balkány térségében), valamint az országos fejlesztési projektek közé felkerült, a „Nyírség vízutánpótlását segítő projekt előkészítő tanulmány" mielőbb megvalósul, melyek eredményeként a Dél-nyírségi szárazabb területek is öntözhetővé válnak. A fő cél, a termésbiztonság növelése az öntözés feltételeinek megteremtése által. A megvalósítandó beruházások a vízgazdálkodási problémák egy részének megoldásán túl egyéb funkciót is szolgálnának. Hozzájárulhatnak a hatékonyabb vidékfejlesztéshez, teret adva új szabadidős és

[83] Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Igazgatósága, adatszolgáltatás (2020)

hobbitevékenységeknek (horgász-vadász, vízi turizmus és egyéb közjóléti funkciók). A megjelenő új, nagy vízfelületek hozzájárulhatnak a közvetlen környezet mikroklímájának javításához. A megyénkben egyik legnagyobb számban és mértékben tapasztalható tavaszi fagykár bejelentések darabszámára és a fellépő károk mértékére is csökkentő hatású lehet a fent vázolt öntözési beruházás megvalósítása, csökkentve a kora tavaszi lehűlés kialakulásának veszélyét a párásabb mikroklíma biztosításával.

A termelésbiztonságot súlyosan veszélyeztető tényező a vízhiányon és aszályon túl az egyre gyakoribb a természeti károk. Legtöbbjük ellen nem, vagy alig lehetséges védekezni. A gyümölcstermesztésben a tavaszi fagy után a legtöbb kárt a jégverés okozza. A károk elleni védekezés, annak mértékének csökkentésére a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara az Európai Unió forrásainak felhasználásával 2018-ban valósította meg és helyezte üzembe az azóta is kimutatható eredményességű ún. JÉGER-rendszert. Hazánk, így megyénk területén sem esett igazán nagy károkat okozó jégeső 2018. és 2019. években, míg a híradásokban a környező országokban extra méretű jégesőkről hallhattunk.

Jelenleg erős ágazatnak számít a baromfitenyésztés a termékeket exportpiacokon is értékesítik. A szarvasmarha-tartásnál a tejhasznú állomány jelentősen lecsökkent, néhány nagyobb gazdaság foglalkozik vele. Az előállított tej nagy részét a még működő és folyamatos fejlesztéseken áteső mátészalkai tejüzemben dolgozzák fel. Napjainkban egyre többen a legelőre alapozott húsmarhatartás irányába fordulnak, az állomány nő, de a kiegyenlítetlen exportpiaci lehetőségek nehezítik a fejlődést. Működik a megyében több modern és nagy kapacitású sertéstelep intenzív húsfajtákra alapozott állománnyal, és több gazdaság foglalkozik a reneszánszát élő, exportképes mangalicasertések tartásával is.

A juhászatban működő vállalkozások és a húsmarha-ágazatban érdekeltek versengenek a legelőterületekért, így ez az ágazat könnyebben fordul az innovatív megoldások irányába (pl. legelőkertek kialakításával növelik a hatékonyságukat). A gyapjútermelés jelentősége fokozatosan visszaszorult, a pecsenyebárány iránti igény sem éri el az 1980-90-es időszakban tapasztaltat. Az ágazat sajnos folyamatosan veszít exportlehetőségeiből is, bár az alapok adottak.

Szintén reneszánszát éli a megyében a – kistermelői keretek között is eredményesen működtethető – méhészet, melyben az integráció, a termékek értékesítése viszonylag jól szervezett. A magyar méz, egyes hungarikumokkal és specialitásokkal együtt jelentős exportárucikk országosan is, bár jelentős mértékben konkurál az unión kívülről származó termékekkel.
A megyében jelen van mind a halastavi, mind pedig a természetes vízi halgazdálkodás, amelyekből származó áru elsősorban a helyi – regionális szintű – élelmiszer-fogalomba kerül. Az ágazat szintén jelentős potenciállal rendelkezik még.

A megyében 2018. december 1-jén a szarvasmarhák és a sertések száma nagyobb, a juhoké és a tyúkoké kisebb volt az egy évvel korábbinál. Az állattartók 50,8 ezer szarvasmarhát istállóztak, 11%-kal többet, mint 2017. december elején. Az év végi létszám 2000 óta egyszer sem volt ilyen magas. Az állomány 44%-át kitevő tehenek száma 7,5%-kal emelkedett. Száz hektár mezőgazdasági területre 15 szarvasmarha jutott, az országosnál 2-vel kevesebb.

A gazdálkodók a tél kezdetén 130,9 ezer sertést tartottak, 2,5%-kal többet az egy évvel korábbinál. Az anyakoca-állomány (8,1 ezer) 1,8 %-kal mérséklődött. A száz hektár mezőgazdasági területre jutó sertések száma (38) mintegy héttizedét tette ki az országosnak. A megyék közül a harmadik legnagyobb egyedszámú juhállomány (105,4 ezer) egy év alatt 5,2%-kal csökkent, ezen belül a teljes létszám 78%-át képviselő anyajuhoké 4,1%-kal fogyott. Az állomány nagysága az új évezredben egyik év végén sem volt ilyen alacsony. A megye gazdaságaiban az előző év azonos időpontjához képest 8 %-kal kevesebb, összesen 2,6 millió tyúkot neveltek. Az egyedszám csökkenés ellenére csak Hajdú-Bihar és Bács-Kiskun megyében volt ennél több az állomány nagysága. A teljes létszám 22%-át adó tojóállomány 1,8%-kal bővült.

A megyei átlagárak alakulását az adott évben forgalomba kerülő földek ára határozza meg. A föld minőségétől és egyéb tényezőktől függően a megyék közötti és a megyén belüli árkülönbségek jelentősek is lehetnek.

A szántó művelési ágba tartozó földterületek éves bérleti díja az előző évit meghaladó mértékben drágult, így egy hektár szántó átlagos éves bérleti díja 2018-ban 55 700 forint volt országosan. A gyümölcsös 9,7, a gyep 4,9, a szőlő bérleti díja 2,6%-kal nőtt, míg az erdőé 1,9%-kal csökkent 2017-hez képest. Egy hektár szántót Hajdú-Bihar és Tolna megyében (egyaránt 75 500 forint), valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében lehetett a legdrágábban (70 900 forint) bérelni.

2018-ban a vállalkozói jövedelem értéke egy hektár mezőgazdasági területre vetítve átlagosan 133 ezer forintot jelentett. Ugyanezen évben az egy állategységre vetített vállalkozói jövedelem átlagosan 310 ezer forint volt. A fajlagos mutató nagysága a régiókban nagyobb határok (185 és 340 ezer forint) között szóródott, mint az egy hektárra jutó jövedelemé.

Az utóbbi években az az általános tapasztalat a szakmai körökben, hogy a mezőgazdaságban és elsősorban a kertészeti ágazatban nem áll rendelkezésre elegendő szezonális munkaerő a kampányszerűen jelentkező feladatok jó minőségben és biológiailag optimális időn belül történő elvégzésére.[84]

[84] Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Igazgatósága, adatszolgáltatás (2020)

II.8. INTÉZMÉNYI ADATOK

II.8.1. Egészségügyi ellátás

A lakosság egészségügyi intézményekkel való ellátottságát a háziorvosok és a kórházak adatai tükrözik.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház 2013. április 1-jével tulajdonosi, fenntartó váltást követően alakult meg. A kormányzati döntés értelmében ettől az időponttól a korábbi vállalatcsoport költségvetési intézményként integráltan működik. Az intézmény területi ellátási kötelezettségébe Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakosságának közel 85 %-a tartozik.[85]

Tagkórházak:

- Jósa András Oktatókórház - Nyíregyháza
- Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház - Nagykálló
- Mátészalkai Kórház
- Fehérgyarmati Kórház és Gyógyfürdő
- Vásárosnaményi Kórház.

A megyei szintű és különböző progresszivitási szintű ellátások a megye kórházaiban sürgősségi betegellátásra épülnek. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház aktív fekvőbeteg osztályai révén (intenzív terápia, sebészet, traumatológia, szülészet-nőgyógyászat, szemészet, fül-orr-gégészet, általános és speciális belgyógyászat, invazív kardiológia, csecsemő és gyermekgyógyászat, bőrgyógyászat, infektológia, bőrgyógyászat, tüdőgyógyászat) komplett orvosszakmai paletta áll rendelkezésre, egyedüliként a megyében itt működik ortopédiai, urológiai, idegsebészeti fekvőbeteg ellátás, valamint haematológiai ellátásokat is végző onkológiai centrum. A városi kórházaink alap progresszivitási szinten meghatározott profilok szerint - aktív sebészeti, aktív belgyógyászati, komplex pszichiátriai szakellátás, krónikus belgyógyászati, rehabilitációs profilok, gyógyfürdő szolgáltatás - működnek.
Összességében 2071 aktív és 940 krónikus fekvőbeteg ágyon végez az Oktatókórház gyógyító tevékenységet. Az utóbbi évek sikeres uniós projektjeinek köszönhetően valamennyi tagkórházban jelentős infrastrukturális és eszközfejlesztés történt.

A Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum oktatókórházaként az osztályok teljes vagy részleges akkreditációval rendelkeznek az orvostanhallgatók gyakorlati képzéséhez, a szakorvosok tutorként vesznek részt oktatásban.

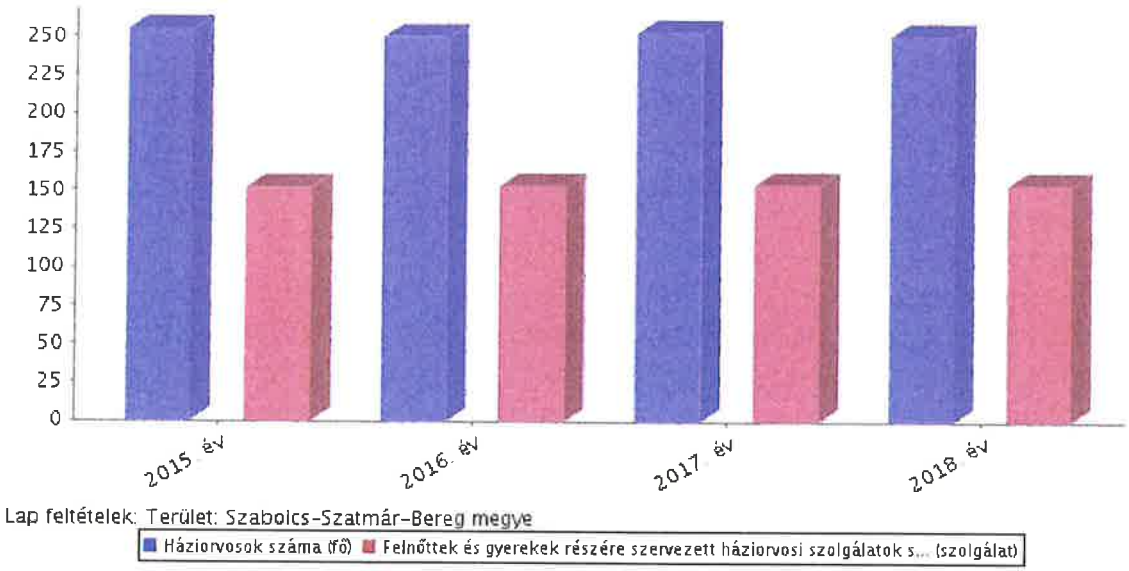
[85] Forrás: http://www.szszbmk.hu/

A kapacitások alábbiak szerint alakultak a Szabolcs-Szatmár-Berg Megyei Oktatókórházak és Egyetemi Oktatókórház 2019. évi költségvetési beszámolójának[86] szöveges adatai alapján:

Aktív fekvőbeteg-szakellátás	1895	ágy
Krónikus és rehabilitációs fekvőbeteg-szakellátás	953	ágy
Járóbeteg-szakellátás	10 561 (+116 óra átmenetileg szünetel)	óra/hét
Fogorvosi szakellátás	148	óra/hét

A Felső-Szabolcsi Kórház a három határ találkozásánál látja el betegellátó feladatát a mintegy 600 ágyas intézményében.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében összesen 251 háziorvos és 60 házi gyermekorvos dolgozik.

35. sz. ábra: Háziorvosok (fő) valamint felnőttek és gyerekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok számának változása (2015-2018)

[86] Forrás:
http://www.szszbmk.hu/pdf_szszbmk/szszbmk/kozerdekuadatok/2019.%20%C3%A9vi%20K%C3%B6lts%C3%A9gvet%C3%A9si%20besz%C3%A1mol%C3%B3%20sz%C3%B6veges%20indokl%C3%A1sa%20-%20SZSZBMK.pdf

II.8.2. Szociális intézmények

Az állampolgárok szociális biztonságát az állam a pénzbeli, természetbeni és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások rendszerének működtetésével biztosítja. A személyes gondoskodást biztosító szolgáltatások egy része minden településen kötelezően nyújtandó ellátási forma, más része meghatározott településnagysághoz kötött. A szolgáltatások, ellátások megszervezése a rendszerváltás óta számos változáson ment keresztül.

Körülbelül 2005-től intézmény-összevonási, központosítási hullám indult a megyékben. Létre jöttek az egy-egy megye teljes szakellátási rendszerét magukba foglaló gyermekvédelmi központok. Néhány megyében sor került kisebb vagy nagyobb mértékű férőhelyszám csökkentésre is.

Az átszervezések gyakorisága és kiterjedtsége (szervezeti változások, költözések, összevonások, megszüntetések, a munkatársak fluktuációja) egy idő után a szakellátás otthont nyújtó feladatával már nem volt összeegyeztethető. Ez pedig nem jelent kevesebbet, mint hogy az ellátás anyagi feltételrendszerének ellehetetlenülése mellett a szakmai feladatok teljesítésének feltételei is vészesen leromlottak.

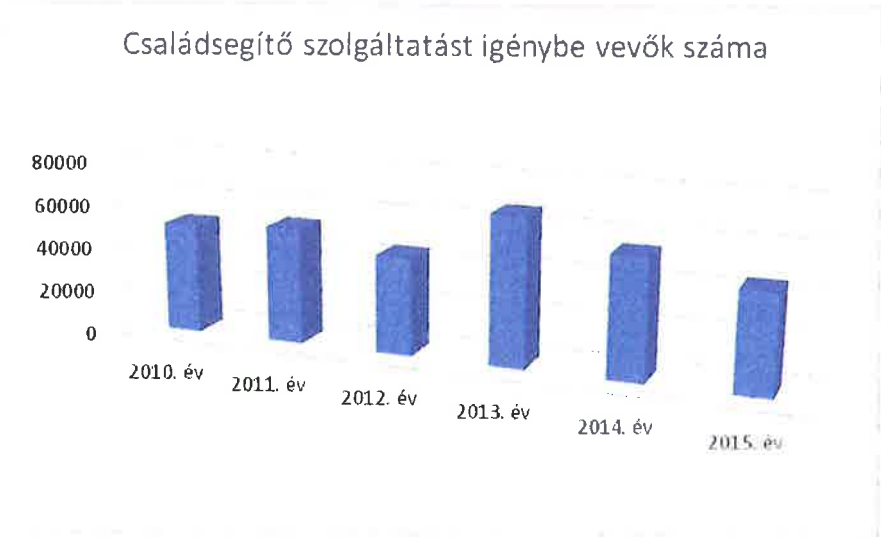
Mindez része volt annak a folyamatnak, melynek megállítása, valamint az ellátások újraszervezésének célja a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény megalkotásához vezetett. Hivatkozott törvény alapján a megyei önkormányzati fenntartásban lévő szociális és gyermekvédelmi intézmények 2012. január 1-jével állami tulajdonba és fenntartásba kerültek.

A megkezdett folyamatot vitte tovább az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCII. törvény, melynek értelmében 2013. január 1-jétől a fogyatékos, a pszichiátriai és a szenvedélybeteg személyek átmeneti és tartós bentlakást nyújtó ellátásának megszervezése és az intézmények fenntartása is állami kötelezettséggé vált.

A szociális alap- és nappali ellátásban részesülők száma 2010 és 2018. év között folyamatosan emelkedett Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a fogyatékosok nappali intézményeiben ellátottak száma majdnem másféleszeresére. A házi segítségnyújtásban részesülők száma emelkedett a lentebb vizsgált mutatók közül a legdrasztikusabban, 250 %-kal.

Időszak	Fogyatékosok nappali intézményeiben ellátottak száma (fő)	Fogyatékosok nappali intézményeiben működő férőhelyek száma (db)	Fogyatékosok nappali intézményeinek száma (db)	Házi segítségnyújtást igénybe vevők száma (fő)	Idősek klubjaiban működő férőhelyek száma (db)	Idősek klubjainak száma (db)	Idősek klubjában ellátottak száma (fő)	Szociális étkeztetést igénybe vevők száma (fő)
2010. év	944	946	28	6931	4401	126	4196	13963
2011. év	1070	1122	34	11787	4232	128	4010	15489
2012. év	1216	1286	38	24488	4369	127	4074	19378
2013. év	1356	1404	41	25380	4394	125	4218	21755
2014. év	1402	1436	43	25727	4476	128	4319	22008
2015. év	1373	1406	43	22649	4529	129	4146	21500
2016. év	1445	1486	44	20063	4569	132	4172	22023
2017. év	1441	1438	43	17809	4545	133	4114	22465
2018. év	1435	1450	44	17389	4504	131	4065	23508

20. sz. táblázat: Szociális alap- és nappali ellátásban részesülők száma, fő (2010-2018)[87]

36. sz. ábra: Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma, fő (2010-2015)

[87] Forrás: www. ksh.hu

II.8.3. Oktatás

A gazdaság fejlődésével változik a munkaerő iránt támasztott igény. A képzettség és a modern társadalom munkaerőigénye közötti diszkrepancia a fejlődés legnagyobb kihívása lehet. A gazdaság fejlődésével változik a munkaerő iránt támasztott igény. A II.5.2. pontban a köznevelés megyei intézményrendszerének statisztikája bemutatásra került.

Büszkeségre ad okot, hogy megyeszékhelyünk oktatási intézménye – a vidéki gimnáziumok között: a győri Kazinczy Ferenc Gimnázium és Kollégiumát, a Budaörsi Illyés Gyula Gimnázium és Közgazdasági Szakgimnáziumát követően – a nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium harmadik helyezett a HVG 2020-as középiskolai rangsorában.

Köznevelés

A Klebersberg Intézményfenntartó Központ helyett 2017. januárjától tankerületi központok látják el az oktatási intézmények fenntartói és működtetői feladatait. Megyénkben három tankerületi központ működik.

A Mátészalkai Tankerületi Központ 54 köznevelési intézmény fenntartását és működtetését látja el a 14 tagintézményben és 23 telephelyen[88]. A 66 településen működő köznevelési intézmények általános iskolai nevelést-oktatást folytatnak 1-8. évfolyamon, 8 településen csak 1-4. évfolyamon oktatják a gyermekeket helyben. Nemzetiségi oktatás zajlik 19 intézményben. Gimnáziumi képzés két intézményben zajlik (Mátészalkán és Fehérgyarmaton). Nyírbátorban valósul meg a sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása. A tankerület tanulólétszáma 2018. októberi adatok alapján: 10 937 tanuló.

A Kisvárdai Tankerületi Központ 88 feladatellátási helyen (42 köznevelési intézményben, 23 tagintézményben, 23 telephelyen) látja el a köznevelési intézmények fenntartói, működtetői és gazdálkodási feladatait. A tankerület tanulólétszáma: 12 952 tanuló (2018. október).

A Nyíregyházi Tankerületi Központ 44 intézményt tart fent. Kiemelkedik a tanulásban akadályozott tanulók segítését szolgáló intézmény: a nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium, valamint a nyíregyházi Göllesz Viktor Szakiskola Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény.

A tanulás és tanítás szabadságának alkotmányos elvéből, a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogból következően köznevelési intézményt egyházak, alapítványok, magántársaságok és más jogi vagy magánjogi személyek is létrehozhatnak, működtethetnek.

Az egyházi és magánintézmény a fenntartójával kötött köznevelési szerződés keretében láthat el állami köznevelési feladatot. A nem állami fenntartású köznevelési intézmények törvényességi ellenőrzését a kormányhivatalok végzik. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében összesen 48 egyházi fenntartású alap- és középfokú köznevelési intézményt tartanak számon.[89]

---

[88] Forrás: https://kk.gov.hu/kozerdeku-adatok-msz

[89] Forrás: https://www.oktatas.hu/kozneveles/intezmenykereso/koznevelesi_intezmenykereso/!DARI_Intezmenykereso/oh.php?id=kir_int_talalat

A tavalyi évben megyénkben tanuló általános iskolások száma 44 728 fő, gimnáziumban 9 488, szakgimnáziumban 8 071, szakközépiskolában 4 867 fő tanult.

Szakképzés

Megyénkben három szakképzési centrumban folyik az oktatás: a Kisvárdai, Nyíregyházi és a Mátészalkai Szakképzési Centrumokban.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 2020. január 1-én lépett hatályba, amely alapvetően alakítja át a magyar szakképzés rendszerét. A 2020. szeptember 1-én kezdődő tanévben a szakképzésbe belépő tanulók már az új jogi szabályozás alapján kezdik meg tanulmányaikat. Az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) szereplő szakképesítéseket, az úgynevezett alapszakmákat kizárólag iskolai rendszerben lehet majd tanulni szakképző iskolákban vagy technikumokban. A szakképző intézményeknek két fő típusa lesz: az 5 vagy 6 éves, érettségire és szakmai vizsgára felkészítő technikum és a 3 éves, szakmára felkészítő szakképző iskola.

A megváltozó szakképzési rendszerben a képzés első időszakában a rokon szakmákban közös ágazati alapismereteket lehet majd elsajátítani. Az alapozó képzés után, szakképző iskolában a 9. osztály, technikumban pedig a 10. osztály végén, egy ágazati alapvizsga letételét követően kell a tanulóknak választaniuk a tanulható rokonszakmák közül. A technikum a minőségi szakmai oktatás helyszíne lesz.

A szakképző iskola hároméves, célja a szakmára való felkészítés. Az ágazati ismereteket adó első év és ágazati alapvizsga után, a 9. osztály végén történik a konkrét szakmaválasztás. A következő két évben duális képzés formájában vállalatoknál, vállalkozóknál tudják a tanulók elsajátítani a szakmai ismereteket. A tanulmányok végén szakmai vizsgát téve szakmát szereznek. A szakképző iskolában a szakmai vizsga után további két év alatt esti tagozaton lehet érettségizni. Felnőttek, akik szakmát szeretnének tanulni, kétéves szakképző iskolai vagy technikumi képzésekre jelentkezhetnek, 25. életév alatt akár nappali tagozatra is. Két szakma megszerzése továbbra is lehetséges ingyenesen, de a 2. szakképesítést már csak esti vagy levelező rendszerben, munka mellett lehet megszerezni.

Felsőoktatás

A megyeszékhely meghatározó felsőoktatási intézménye a Nyíregyházi Egyetem. Az Egyetem intézeteiben bölcsészettudományi, pedagógusképzési, társadalomtudományi, gazdaságtudományi, művészetközvetítési, műszaki, agrár-, informatikai, természet- és sporttudományi területekre képeznek szakembereket. A Campus teljes területe akadálymentesített.

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara egészségügyi és szociális képzésekben segíti az egyetemi oktató- és kutatómunkát. Ma már mindhárom (BSc, MSc, PhD és más posztgraduális) szinten kínál ismeretszerzési lehetőségeket magyar és részben angol nyelven is.

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Nyíregyházán működik, fenntartója a Magyarországi Sajátjogú Görögkatolikus Metropolitai Egyház. A főiskola a római Pápai Keleti Intézet aggregált intézménye, a megyében és országosan is az egyetlen olyan felsőoktatási intézmény, amely a görögkatolikus pap, teológus, katekéta-lelkipásztori munkatárs, hittanár és kántorképzést szolgálja.

Két felsőoktatási intézmény indít új képzéseket szeptemberben a Közösségi Felsőoktatási Képzési Központ (KFKK) keretein belül a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Nyírbátorban (Óbudai Egyetem levelező tagozaton mérnök-informatikus, a Debreceni Egyetem pedig vidékfejlesztési agrármérnök szakon indít állami ösztöndíjas, kihelyezett képzést).

Területi egység		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
neve	**szintje**										
Szabolcs-Szatmár-Bereg	megye	**12 411**	**12 263**	**11 790**	**11 393**	**10 840**	**10 316**	**9 933**	**9 536**	**9 073**	**8 915**
Észak-Alföld	régió	32 180	32 306	31 268	30 012	28 636	26 965	25 755	24 538	23 659	23 305
Összesen	ország	218 057	218 304	214 320	209 208	203 576	195 419	190 098	187 084	185 278	186 797

21. sz. táblázat: Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő nappali képzésben tanulók száma a hallgatók állandó lakóhelye szerint, fő (2010-2019)[90]

Területi egység		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
neve	szintje										
Szabolcs-Szatmár-Bereg	**megye**	**3 926**	**3 771**	**3 551**	**3 197**	**2 903**	**2 477**	**2 234**	**2 170**	**2 148**	**2 165**
Észak-Alföld	régió	27 754	27 951	27 135	25 839	24 533	22 945	21 908	21 635	21 709	22 300
Összesen	ország	218 057	218 304	214 320	209 208	203 576	195 419	190 098	187 084	185 278	186 797

22. sz. táblázat: Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő nappali képzésben tanulók száma képzési hely szerint, fő (2010-2019)[91]

[90] Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zoi012b.html#
[91] Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zoi013b.html#

II.9. LAKÁSVISZONYOK

Tovább bővült a lakásépítési piac Magyarországon, 2019-ben 21 127 új lakás épült az országban, 20%-kal több, mint 2018-ban.

A fővárosban és a községekben nőtt a leginkább (51, illetve 21%-kal) az épített lakások száma. A vidéki városok közül a megyei jogúakban az egy évvel korábbinál 12, a kisebb lélekszámúakban pedig 3,6%-kal több lakást adtak át 2019-ben. 4 megyében kevesebb, 15 megyében több új lakás épült, mint az előző évben. Az országos növekedéshez Budapesten kívül Fejér, Veszprém, Vas és Zala megye járult hozzá a leginkább. A fővárosban és a megyék döntő részében megfigyelhető pozitív tendenciát csak némileg mérsékelte a Pest, Borsod-Abaúj-Zemplén, Tolna és Somogy megyében bekövetkezett csökkenés.

Országosan tízezer lakosra 21,6 új építésű lakás jutott. A mutató értéke változatlanul Győr-Moson-Sopron megyében volt a legmagasabb (54,7), az országos átlag 2,5-szerese, és átlag feletti értékek jellemezték Budapest mellett Pest, Vas, Veszprém és Somogy megyét is. A lakásépítések intenzitása Nógrád, Borsod-Abaúj-Zemplén, Tolna, illetve Békés megyében volt a legalacsonyabb (3,9 és 5,1 közötti), nem érte el az országos átlag egynegyedét.

Az épített lakások átlagos alapterülete (97 m^2) az előző évitől valamivel elmaradt. A legnagyobb átlagos alapterületű lakásokat Békés megyében, a legkisebbeket Budapesten és Győr-Moson-Sopronban vették használatba.

A 2019-ben kiadott lakásépítési engedélyek és egyszerű bejelentések együttes száma alapján 35 123 új lakásnak az építése kezdődhetett el, 4,3%-kal kevesebbnek, mint 2018-ban. Budapesten és a községekben kismértékben (1,4, illetve 4,7%-kal) nőtt az építési kedv, ugyanakkor a megyei jogú városokban, valamint a többi városban jelentősen (12, és 10%-kal) csökkent. Az építendő lakások száma 11 megyében elmaradt az egy évvel korábbitól. Az országos csökkenést leginkább a Csongrád, Pest és Győr-Moson-Sopron megyei visszaesés okozta, amit a másik 8 megyében és a fővárosban tapasztalt építési kedv növekedés - elsősorban a Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyei számottevő élénkülésnek köszönhetően - némileg mérsékelt.

2019-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 393 lakást vettek használatba, 39%-kal (országosan 20%-kal) többet, mint egy évvel korábban. A lakások több mint kétharmada a megyeszékhelyen, 18%-a a többi városban, 15%-a pedig községekben épült. A megyeszékhelyen és a községekben élénkültek, a többi városban pedig csökkentek a lakásberuházások.

Az új lakások 65%-ának természetes személy, 32%-ának vállalkozás volt az építtetője. A természetes személyek által építtetett lakások száma 26%-kal, a vállalkozásoké az előző évi 1,6-szeresére emelkedett.

Időszak		Épített lakás	Ebből:				
			4 és több szobás	vállalkozás által	természetes személy által	értékesítés céljából	saját használatra
				építtetett		épített	
Száma							
2018.	I. negyedév	52	33	32	20	33	19
	I. félév	70	45	37	33	38	32
	I-III. negyedév	89	59	38	51	39	50
	I-IV. negyedév	282	196	79	202	83	198
2019.	I. negyedév	31	24	2	29	4	27
	I. félév	42	30	2	40	4	38
	I-III. negyedév	130	93	50	80	52	78
	I-IV. negyedév	393	285	124	254	128	254
Előző év azonos időszaka = 100,0%							
2019.	I. negyedév	59,6	72,7	6,3	145,0	12,1	142,1
	I. félév	60,0	66,7	5,4	121,2	10,5	118,8
	I-III. negyedév	146,1	157,6	131,6	156,9	133,3	156,0
	I-IV. negyedév	139,4	145,4	157,0	125,7	154,2	128,3

23. sz. táblázat: Lakásépítések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, darab (2018-2019)

A lakások döntő részét (kilenctizedét) családi házas formában, 9,2%-át többszintes, többlakásos épületben adták át. Átlagos alapterületük az országost (97 m²) meghaladó, 130 m² volt. A legalább 4 szobával épített lakások aránya (73%) a megyék közül itt volt az egyik legmagasabb.

A megyében 2019-ben 79 lakás szűnt meg, közel egyharmadával több, mint az előző évben. Száz épített lakásra 20 megszűnés jutott. Az építések és megszűnések egyenlegeként a megyei lakásállomány az elmúlt év során 314 lakással bővült.

A 2019-ben kiadott lakásépítési engedélyek és egyszerű bejelentések száma együttesen 1367 volt, az egy évvel korábbi 1,8-szerese. Az építési kedv élénkülése országosan ebben a megyében volt a legnagyobb mértékű.

II.10. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ADOTTSÁGOK

II.10.1. A települések száma, jogállása, statisztikai besorolása[92]

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a Magyarország Közigazgatási Helynévkönyve szerint 2019. január 1-én a települések száma 229.

Települések jogállása (2017)	Népességkategóriák	Települések száma 2019
Megyei jogú város (1)	100 ezer főnél népesebb	1
Városi jogállású települések (27)	–	–
	10-19,9 ezer lakosú kisváros	5
	5-9,9 ezer lakosú kisváros	9
	3-4,9 ezer lakosú kisváros	11
	3 ezer főnél kevesebb lakosú városok	2
Nagyközség (16)	5 ezer-10 ezer lakosú nagyközség	–
	4 ezer főnél népesebb nagyközség	–
	2-4 ezer lakosú nagyközség	12
	1-2 ezer lakosú nagyközség	4
Község (185)	5000 főnél népesebb községek	–
	1000-4999 lakosú községek	87
	999-500 lakosú községek	62
	500 főnél kevesebb lakosú községek	36

24. sz. táblázat: Települések száma, nagysága (2019)

A megyében 2019. január 1-i adat szerint 28 városi jogállású település volt, 2009. január 1. óta számuk hárommal nőtt. Nyíregyháza az egyetlen megyei jogú város. Utolsóként, 2013-ban, a 3527 fő lakosú Ajak, 2009-ben Nyírmada (4798 fő lakos) és Vaja (3552 fő lakos) lett város, további 15 település a rendszerváltás után kapott városi rangot. A megye 185 községéből 16 nagyközség, közülük a legnépesebb a 3519 lakosú Kállósemjén.[93]

[92] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve – Előkészítő fázis (2019)
[93] Forrás: Magyarország Közigazgatási Helynévkönyve, 2019. január 1.

II.10.2. Városhálózat[94]

A megyében ma már közel minden nyolcadik település város. A területszervezésről szóló 321/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet 2015-ben jelentős szigorítást vezetett be. A szigorítást követően a várossá válás (részben „puha") elbírálási kritériumai a népességszámra, a fejlettségre és a térségi szerepre irányulnak.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye városhálózata, hasonlóan az ország egészéhez, meglehetősen kiegyensúlyozatlan. Egyetlen nagyvárosa a megyeszékhely Nyíregyháza, közel 120 ezer lakosú, népessége folyamatosan növekszik.

Dinamikus városodás jellemezte az elmúlt évtizedekben a 4-es főút térségét. Nyíregyháza és Kisvárda közötti 40 km-en három új város keletkezett. A Nyíregyháza-Debrecen közötti kevesebb, mint 50 km hosszú urbanizációs folyosóban növekszik a népesség és koncentrálódik a tőke. Az urbanizációs folyosó (túl)súlyát a megyeszékhely körül 20-45 km távolságra lévő kisváros-gyűrű hivatott ellensúlyozni: Kisvárda+Ajak (együtt 20 ezer lakos), Vásárosnamény (8,7 ezer lakos), Mátészalka (16,5 ezer lakos), Nyírbátor (12 ezer lakos). E kisvárosok a körülöttük szaporodó számú „mikrovárosokkal" együtt sem képesek a megye perifériáján megfelelő munkaerőpiacot, intézményi ellátást, szolgáltatási színvonalat biztosítani. Erre utal e kisvárosok és térségük tartós népességcsökkenése a Nyíregyháza-Debrecen zónában növekvő népességkoncentrációval szemben. A határmenti beköltözések (elsősorban Kárpátaljáról) okozta népességnövekedés a törpefalvakban feltételezésünk szerint átmeneti jellegű, a beköltözők, amint tehetik, továbbköltöznek Budapest, Nyugat-Magyarország, Nyugat-Európa irányába.

E kisváros gyűrű városai közül Kisvárda és Mátészalka térszervező szerepe kiterjed a szomszédos járásokra is. Kisvárdáé elsősorban a Záhonyi járásra, másodsorban a Vásárosnaményi és a Kemecsei járások Kisvárdához közelebbi peremterületeire. Mátészalkáé a Csengeri, a Fehérgyarmati Járás területeire, továbbá a Baktalórántházai, a Vásárosnaményi és a Nyírbátori járások Mátészalkához közeli peremterületeire.

Gyorsforgalmi kapcsolata révén (itt halad át Munkács és Beregszász Budapest irányú forgalma) a város méreténél erősebb Vásárosnamény térszervező szerepe, amit jól mutat, hogy a város népessége 2011 óta növekszik (előtte csökkent).

A nem megfelelően koordinált városodás eredménye, hogy a megye M3-tól északra fekvő 29 ezer hektáros területén 17 város közül mindössze 5 – Nyíregyháza, Tiszavasvári, Kisvárda, Záhony és Vásárosnamény – volt már város a rendszerváltás (1990) előtt. Különösen a 4-es főút mentén és attól nyugatra alakult ki nagy várossűrűség. Az M3-tól délre lévő 30 ezer hektáros, tehát valamivel nagyobb területen 11 város van, melyből 4 (Nagykálló, Nyírbátor, Mátészalka, Fehérgyarmat) bír jelentősebb városi múlttal. A Záhony-Vásárosnamény-Csenger vonaltól keletre a megye kifejezetten városhiányos, ezen azonban újabb várossá nyilvánítások nem segítenének. E kisvárosok, közeli nagyobb városok híján ma méretüknél jelentősebb

[94] Forrás: Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve – Előkészítő fázis (2019)

térszervező szerepet töltenek be, de térségükben nincsenek további olyan települések, amelyek hasonló szerepet fel tudnának vállalni. Nagy szükség lenne elsősorban a határon túli, 100 ezer főnél népesebb Szatmárnémetivel, másodsorban Munkáccsal, Beregszásszal való infrastrukturális, gazdasági, intézményi kapcsolatok erősítésére, a gazdasági, munkaerőpiaci, szakképzési együttműködések erősítésére, ösztönzésére.

A megye nyugati peremén lényegében folytatódik a keleti kisváros-gyűrű Újfehértóval, a Hajdú-Bihar megyei Hajdúdoroggal és Hajdúnánással, Tiszavasvárival, Tiszalökkel, és a Tokaj-Rakamaz várospárral. A 39-es főút megépülése valamelyest erősítheti e városok térszervező szerepét, ennek azonban az egymás közötti koordináció, együttműködés, közös fejlesztési tevékenység is feltétele lenne.

Az M3-as gyorsforgalmi út fejlesztő hatását a megyében jelenleg még csak Nyíregyháza, jóval kisebb mértékben pedig Vásárosnamény fölözi le. Más városok vonatkozásában fejlesztő hatás érvényesülése (még) nem mutatható ki.

II.10.3. A településnagyság szerinti települési térség típusok

A népességnagyság szerinti különböző településtípusok jól követhető térbeli mintázatot mutatnak: a kis- és aprófalvak a Tisza-Szamos vonal mentén, illetve attól keletre (Fehérgyarmati, Vásárosnaményi, Csengeri kistérségek), míg a nagyobb települések ettől a vonaltól nyugatra helyezkednek el. A megye nem ismert, mint tipikus tanyástérség, mindazonáltal 2011-ben csaknem 50 ezer lakos, a népesség közel 9%-a 440 központi belterületen kívüli településrészen élt. A Központi belterületen kívüli lakott helyek száma az egyes településrészek népességnagysága szerint (KSH, 2011. évi népszámlálás adatainak felhasználásával):

Lakosság száma településrészenként	**Településrészek száma**	**Ott élők száma összesen**	**Érintett települések**
> 5000 lakos	1	7300	Nyíregyháza (1)
1000-4999 lakos	6	14700	Nyíregyháza (5), Vásárosnamény (1)
500-999 lakos	9	5870	Nyíregyháza (6), Tiszaeszlár, Nyírpazony, Nyírbogdány (1-1)
100-499 lakos	68	14470	Nyíregyháza (14), Nyírtelek (10), Balkány (7), Nagyhalász (3), Ibrány (2), Kállósemjén (2), Nagykálló (2), Nyírlugos (2), Szabolcsveresmart (2), Tiszalök (2), Tiszatelek (2) Demecser, Fábiánháza, Gacsály, Gemzse, Gyüre, Hodász, Kálmánháza, Kótaj, Mátészalka, Nagycserkesz, Nagyvarsány, Nyírbogát, Ófehértó, Pátroha, Tiszadob, Tiszaeszlár, Tiszakóród, Tiszanagyfalu, Tiszavasvári, Tuzsér, Vaja, Vásárosnamény (1-1)
50-99 lakos	49	3390	Nyíregyháza (15), Nagycserkesz (6), Balkány (4), Gávavencsellő (2), Kállósemjén (2), Kemecse (2), Nyírtelek (2), Mátészalka (2) Biri, Baktalórántháza, Gégény, Gemzse, Kisvárda, Magy, Nagykálló, Nyírpazony, Nyírtura, Pap, Tarpa, Tiborszállás, Tiszatelek, Újfehértó (1-1)
10-49	117	2860	Nyíregyháza (21), Balkány (11), Kálmánháza (9), Nagycserkesz (8), Nyírtelek (5), Nagykálló (4), Kisvárda (3), Kótaj (3), Mátészalka (3), Nyírpazony (3), Újfehértó (3), Nagyhalász (2), Nyírbátor (2), Geszteréd (2), Gégény (2), Fehérgyarmat (2), Hodász (2), Tiszalök (2), Tiszatelek (2), Tyukod (2) Apagy, Buj, Csengersima, Demecser, Dombrád, Eperjeske, Érpatak, Gemzse, Geszteréd, Kántorjánosi, Kék, Napkor, Nyírmeggyes, Tiszaeszlár, Nyírbéltek, Nyírcsaholy, Nyírderzs, Nyírtura, Nyírvasvári, Ramocsaháza, Szamossályi, Székely, Tiborszállás, Terem, Tiszavasvári, Tuzsér, Ura (1-1)

Lakosság száma település-részenként	Település-részek száma	Ott élők száma összesen	Érintett települések
Összesen	250	48600	Nyíregyháza (62), Nyírtelek (15), Balkány (22), Nagycserkesz (15), Kálmánháza (10), Nagykálló (7), Mátészalka (6), Nagyhalász (5), Nyírpazony (5), Tiszatelek (5), Kállósemjén (4), Kisvárda (4), Kótaj (4), Tiszalök (4), Újfehértó (4), Gemzse (3), Gégény (3), Hodász (3), Tiszaeszlár (3)
< 10 lakosú településrészek a központi belterületen kívül	191	466	Újfehértó (8), Terem (6), Nyírbátor, Nyíregyháza, Nyírmada, Penészlek (5-5), Apagy, Bújj, Kállósemjén, Kálmánháza, Kemecse, Nyírbogdány, Szakoly, Tiszabercel, Tiszaeszlár, Tiszavasvári (4-4), Apagy, Dombrád, Kölcse, Nagykálló, Nyírkáta, Ramocsaháza, Tiszadada, Tunyogmatolcs (3-3) A többi érintett településen 1-2 településrész

25. sz. táblázat: Központi belterületen kívüli lakott helyek száma az egyes településrészek népességnagysága szerint[95]

II.11. TÉRSZERKEZETI ELEMEK AZONOSÍTÁSA

A megyei területrendezési terv elsősorban az országos és térségi szintű fejlesztési igényeket hivatott összehangolni oly módon, hogy azok térben összerendezettek, összeszervezettek legyenek, és amelyekhez a településrendezési eszközök készítése, vagy módosítása során a helyi fejlesztési igényeket hozzá kell igazítani. Fontos feladata ugyanakkor a megyei területrendezési tervnek, hogy a jogszabályok szabta keretek között térben összehangolja a települések egyedi fejlesztési igényeit, illetve a helyi és a térségi igényeket. Alapvető irányelv, hogy az OTrT-ben meghatározott védelmi célú, illetve a térség dinamizálódását, felzárkózását segítő, kínálatot teremtő térszerkezeti elemek, a megye adottságait figyelembe véve, megfelelő egyensúlyukkal segítsék a megye integrálódását az európai térbe.

A térszerkezeti elemek és azok kapcsolódási pontjait a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv (2020) tartalmazza részletesen.

[95] Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve – Előkészítő fázis (2019)

II.12. A TÁJ TERHELHETŐSÉGÉNEK ELEMZÉSE

A Kormány az 1128/2017. (III. 20.) Korm. határozattal fogadta el a 2017-2026 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Tájstratégiát. A táj terhelhetősége a tájat érő terhelések, illetve a tájérzékenység összevetésével határozható meg. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv (2020) kapcsolódó vizsgálat mélységéből és léptékéből adódóan nem terjedhet ki minden terhelést okozó tényezőre (pl.: különböző szennyezéstípusok, fényterhelés, zaj- és rezgésterhelés, túlhasználat, stb.), vagy minden tájérzékenységet befolyásoló adottságra, állapotra (víztestek állapota, klímaérzékeny természetes élőhelyek, erdők sérülékenysége, stb.), amelyet fenti kormányhatározat leír.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye tájterhelésének meghatározása során a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv az alábbi tényezőket vette figyelembe:

- Közlekedési hálózat (tervezett gyorsforgalmi úthálózat és nagysebességű vasút, főutak, egyéb országos törzshálózati vasúti pálya),
- Egyéb vonalas infrastruktúra-hálózatok (elektromos átviteli távvezeték, földgázszállító-, kőolajszállító-vezeték, termékvezeték),
- Vízrendezés (nagyvízi meder területe, elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal, országos jelentőségű csatorna és vízgazdálkodási terület, 5 éves gyakoriságú belvízzel elöntött terület - a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén),
- Települési térség,
- Bányászat (szilárd ásványi nyersanyag bányatelek, szénhidrogén bányatelek és koncesszió, megkutatott ásványvagyon),
- Hulladékkezelés (hulladékégetővel rendelkező település, regionális szilárd települési hulladéklerakóval rendelkező település, inert hulladéklerakóval rendelkező település, rekultivált vagy rekultiváció alatt álló hulladéklerakó).

A tájat terhelő tényezők közül kiemelkednek az elmúlt évszázadok és évtizedek vízrendezései és a sűrű településhálózati rendszer, Nyíregyháza megyeszékhely és a környező bokortanyák rendszere, illetve a Debrecen - Nyíregyháza - Záhony gazdasági tengely. Az M3-as autópálya ez idáig a 41. sz. főútig épült ki, jelentősen javítva a megye elérhetőségét, gazdaságfejlesztő hatása azonban eddig elsősorban Nyíregyháza vonzáskörzetében jelentkezett. A belvízi veszélyeztetettség a természeti adottságokkal ellentétes tájhasználati formák előtérbe helyezésével vált tájterhelő tényezővé.

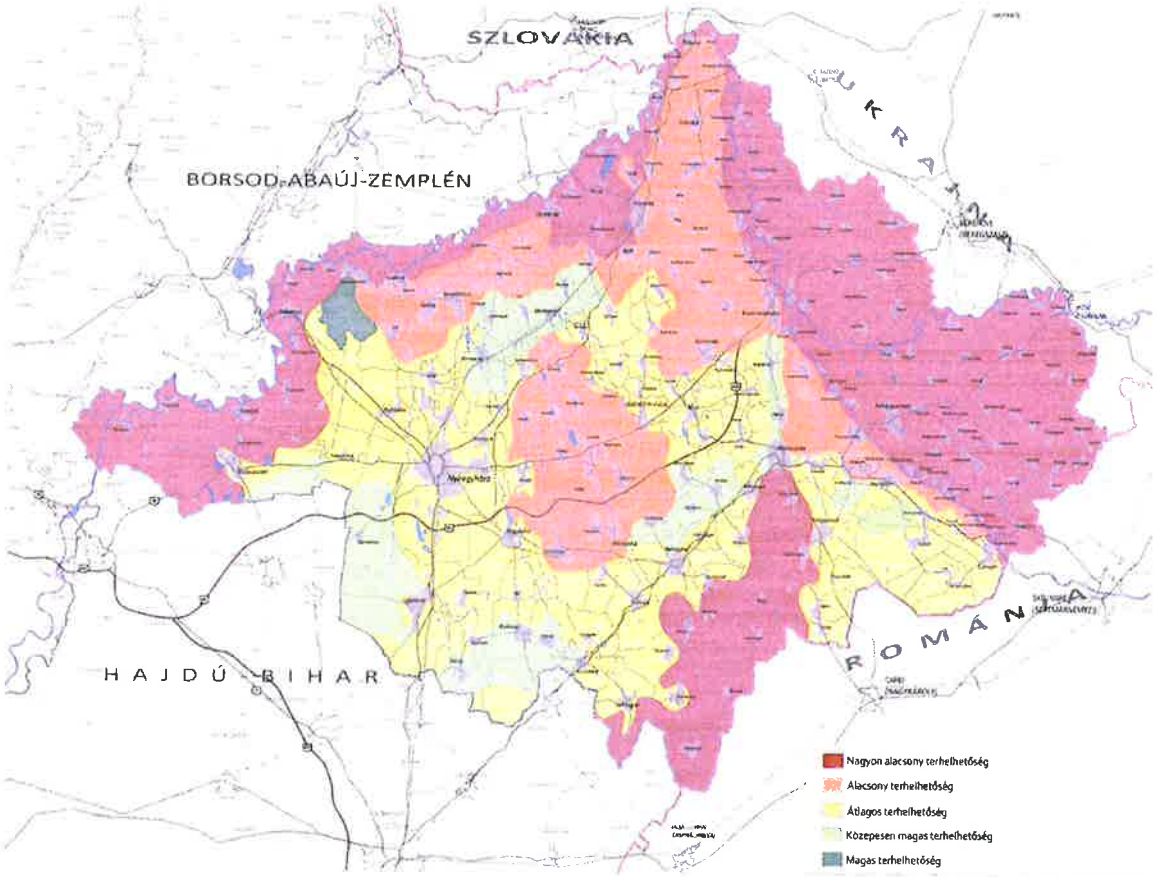
A megye tájérzékenységének meghatározása során a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv az alábbi tényezőket vette figyelembe:

- Országos védelem alatt álló területek (ex-lege védett terület, természeti emlék, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület),
- Egyéb természetvédelmi oltalmak (országos ökológiai hálózat, Natura 2000 terület, Magas Természeti Értékű Területek),
- Erdők övezete és kiváló, illetve jó termőhelyi adottságú termőterületek (erdő, szántó),

- Vízminőségvédelem és vízgazdálkodás (felszíni és felszín alatti vízminőségvédelmi terület, nagyvízi meder területe, a Vásárhelyi terv Továbbfejlesztése keretében megépült tározó, 10 millió m^3-nél kisebb tározási lehetőség),
- Örökségi értékek (tanyás települések, világörökség várományos területekkel érintett települések, tájképvédelmi terület).

A tájérzékenységet erőteljesen befolyásolja, hogy a megye területe a Tisza mentén nagy kiterjedésű természeti értékekben gazdag. A megyében a vízminőség-védelmi, vízgazdálkodási szempontok is kiemelkedő jelentőségűek.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye tájai a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv vizsgálata alapján (a megye terheltségének és érzékenységének összevetéséből) öt kategóriából álló skálát állapított meg: nagyon alacsony terhelhetőség, alacsony terhelhetőség, átlagos terhelhetőség, közepesen magas terhelhetőség, magas terhelhetőség. A tájérzékenység kategóriájából érzékeny kategóriába sorolt területeken az antropogén terheltségtől függően plusz egy kategória bevezetése volt indokolt, differenciálva az átlagos és a közepesen magas terhelhetőségű területeket.

37. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye tájainak terhelhetősége (2019)[96]

[96] Forrás: Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területrendezési Terv (2019)

III. ÁBRAJEGYZÉK

1. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye elhelyezkedése 6
2. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai 7
3. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg lakónépességének alakulása, fő (2000-2019) 7
4. sz. ábra: Élveszületések és elhalálozások száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, fő (2001-2019) 8
5. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye állandó lakosságának korcsoportok és nemek szerinti megoszlása, % (2019) 9
6. sz. ábra: Oda- és elvándorlás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, fő (2001-2019) 10
7. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye domborzata 13
8. sz. ábra: Villamosenergia felhasználás (2000-2018) 21
9. sz. ábra: Regisztrált vállalkozások száma, kiválasztott típusok szerint, db (2010-2018) 31
10. sz. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, darab 32
11. sz. ábra: Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozás, darab (2019) 32
12. sz. ábra: Működő, valódi új, valódi megszűnt vállalkozások száma, darab (2000-2018) 33
13. sz. ábra: Vállalkozások száma járások szerinti megoszlásban, darab (2018) 33
14. sz. ábra: Regisztrált vállalkozások aránya, tevékenységek szerinti bontásban (2018) 36
15. sz. ábra: Nemzetgazdasági ágak megyei részesedése értékesítés nettó árbevételéből %, ... 39
16. sz. ábra: Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken, ezer lakosra/db (2014) 44
17. sz. ábra: A megyei székhelyű ipar exportértékesítésének értéke és volumenindexe (2019-2020. I. negyedév) 47
18. sz. ábra: Külföldi közvetlentőke-befektetések, milliárd forint (2008-2018) 48
19. sz. ábra: Összes K+F-ráfordítás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ... 53
20. sz. ábra: Fókusztelepülések 57
21. sz. ábra: A legfeljebb alapfokú végzettségűek aránya a 15 éves és annál idősebb népességben, % (2016) 58
22. sz. ábra: A szakmunkás, szakiskolai végzettségűek aránya a 15 éves és annál idősebb népességben, % (2016) 59
23. sz. ábra: Az érettségizettek aránya a 18 éves és annál idősebb népességben, % (2016) 59
24. sz. ábra: A diplomások aránya a 20 éves és annál idősebb népességben, % (2016) 60
25. sz. ábra: A 2019/2020. tanév II. félévében évismétlésre kötelezett tanulók aránya 61
26. sz. ábra: A 25-50 éves népesség megoszlása legmagasabb iskolai végzettség szerint, megyék szerint, % (2016) 62
27. sz. ábra: Halmozottan hátrányos helyzetűek száma, fő (2019) 64
28. sz. ábra: Természetes és tényleges szaporodás/fogyás összefüggései (2001-2019) 65
29. sz. ábra: Belföldi/nemzetközi vándorlási különbözet (2001-2009) 66
30. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakossága korcsoport szerint (2011) 68
31. sz. ábra: A 15-64 éves népesség foglalkoztatási rátája, a foglalkoztatottak megoszlása nemzetgazdasági szektoronként, megyénként, % (2019) 70
32. sz. ábra: Nonprofit szervezetek száma szervezeti forma és kiemelt tevékenységcsoport szerint (2018) 75
33. sz. ábra: Záhonyi áruösszetétel változásai, % (2004-2011-2019) 83

34. sz. ábra: Közüzemi ivóvíz-vezeték hálózat hossza, bekapcsolt lakások száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (2018) 87
35. sz. ábra: Háziorvosok (fő) valamint felnőttek és gyerekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok számának változása (2015-2018) 95
36. sz. ábra: Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma, fő (2010-2015) 97
37. sz. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye tájainak terhelhetősége (2019) 109

IV. TÁBLAJEGYZÉK

1. sz. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai, területe 6
2. sz. táblázat: Népességszám/népességsűrűség alakulása, összehasonlítás (2019) 8
3. sz. táblázat: Pálfai index 23
4. sz. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye védett értékei, darab (2020) 27
5. sz. táblázat: Egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában (2010-2018) 30
6. sz. táblázat: Beruházások teljesítményértéke anyagi-műszaki összetétel szerint, millió Ft (2019) . 35
7. sz. táblázat: A regisztrált vállalkozások száma gazdasági ág és gazdálkodási forma szerint, darab (2019. december 31.) 37
8. sz. táblázat: A megyei székhelyű ipar adatai ágazat szerint, % (2019. I-IV. negyedév) 38
9. sz. táblázat: A legmagasabb nettó árbevételt elérő vállalkozások - TOP 100 kiadvány (2019) 40
10. sz. táblázat: Adózók száma és belső összetétele, db/fő (2019. december 31.) 40
11. sz. táblázat: Vendégek, vendégéjszakák száma (2019) 43
12. sz. táblázat: A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma (2018-2019) 43
13. sz. táblázat: A vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken, % (2018-2020) 45
14. sz. táblázat: A külföldi vendégforgalom országok szerint, % (2019. I-IV. negyedév) 46
15. sz. táblázat: A népesség nemzetiséghez tartozás és nemek szerint, fő (2016) 56
16. sz. táblázat: A 15 éves és annál idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség és gazdasági aktivitás szerint, fő (2016) 58
17. sz. táblázat: A köznevelési intézmények feladat-ellátási helyeinek száma (2010-2019) 63
18. sz. táblázat: Eltartottsági ráta, öregedési index (2001-2020) 67
19. sz. táblázat: A megyét érintő meglévő és tervezett nemzetközi, országos és térségi jelentőségű utak 77
20. sz. táblázat: Szociális alap- és nappali ellátásban részesülők száma, fő (2010-2018) 97
21. sz. táblázat: Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő nappali képzésben tanulók száma a hallgatók állandó lakóhelye szerint, fő (2010-2019) 100
22. sz. táblázat: Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő nappali képzésben tanulók száma képzési hely szerint, fő (2010-2019) 100
23. sz. táblázat: Lakásépítések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, darab (2018-2019) 102
24. sz. táblázat: Települések száma, nagysága (2019) 103
25. sz. táblázat: Központi belterületen kívüli lakott helyek száma az egyes településrészek népességnagysága szerint 107

V. KÉPJEGYZÉK

1. sz. kép: Tarpa Református Templom (2020) 42

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnökétől
H-4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

PÜ/3-15/2020.

Tárgyalja:
Ügyrendi, Jogi és Pénzügyi Bizottság

Döntéshozatal:
minősített többség

E L Ő T E R J E S Z T É S

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosítására

Az előterjesztést

készítette	**szakmai szempontból ellenőrizte**	**törvényességi szempontból ellenőrizte**
Pócsi Erika	Stankóczi Miklósné	Dr. Papp Csaba

Tel.:(+36)42/599-501 • Fax:(+36)42/599-512 • E-mail: elnok@szszbmo.hu

Tisztelt Megyei Közgyűlés!

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) megalkotását követően bekövetkezett változások szükségessé teszik az előirányzatok alábbiak szerinti módosítását:

1. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat (a továbbiakban: Megyei Önkormányzat) az előterjesztéshez tartozó rendelet-tervezet 4/b. számú melléklete 10. sorában szereplő Régiókért Alapítvány részére a Szatmárcsekén megrendezésre kerülő „VI. Kulturális Filmek Fesztiválja" esemény lebonyolításához 200.000 Ft működési célú támogatást biztosít az általános tartalék terhére.

2. A Megyei Önkormányzat az előterjesztéshez tartozó rendelet-tervezet 4/a. számú melléklete 4. sorában szereplő Tuzsér Nagyközségi Önkormányzata részére Tuzsér Nagyközség első díszpolgárának, Sédeni Ambrózy György földi maradványainak Tuzsérra történő áthelyezéséhez, díszsírhely kialakításához 150.000 Ft működési célú támogatást biztosít az általános tartalék terhére.

3. A Megyei Önkormányzat „Fenntartható energetikai - és klímacselekvési programok kidolgozása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében" című projektjének (azonosító száma: TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00062) elszámolása megtörtént, a fel nem használt előleg visszafizetésre került 22.617.703 Ft összegben, melynek fedezetét a céltartalék biztosítja.

4. A TOP egyes felhívásaira benyújtott és támogatásban részesült, az alábbi táblázatban megjelölt támogatási kérelmek megvalósításával összefüggésben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Önkormányzati Hivatal), mint konzorciumi partner projektmenedzsment költsége teljes összegben, előlegként lehívásra került, annak felhasználása és elszámolása megtörtént, azonban az alábbi táblázatban foglaltaknak megfelelő visszafizetési kötelezettség keletkezett. Az Önkormányzati Hivatal nem rendelkezik általános tartalékkal, ezért a Megyei Önkormányzat a visszafizetési kötelezettségre az előirányzatot az általános tartalék terhére biztosítja.

Ssz.	Támogatási kérelem azonosítószáma	Támogatási kérelem címe	Lehívott előleg összege E Ft-ban	Felhasznált összeg E Ft-ban	Projektben elfogadott költségek	Visszafizetési kötelezettség E Ft-ban
1.	TOP-1.1.3-15-SB1-2016-00036	Piac terület kiépítése Szabolcsbáka	1.200.000	1.200.000	0	1.200.000
2.	TOP-1.4.1-15-SB1-2016-00035	Bölcsőde, Óvoda Búj	204.486	204.486	152.746	51.740
		Összesen:	**1.404.486**	**1404.486**	**152.746**	**1.251.740**

A fentiekkel összefüggésben a kiadási előirányzatok az alábbi részletezés szerint változnak:

a) **a Megyei Önkormányzatnál:**

- Irányítószervi támogatás	1.251.740 Ft
- Egyéb működési célú kiadások (általános tartalék)	- 1.251.740 Ft
Összesen:	**0 Ft**

b) **az Önkormányzati Hivatalnál**:

- Egyéb működési célú kiadások	1.251.740 Ft
Összesen:	**1.251.740 Ft**

5. A Megyei Önkormányzat és az Önkormányzati Hivatal a megyei közgyűlés tagjai képviselői feladatai ellátásának elősegítése, a kor követelményeinek megfelelő technikai eszközökkel történő teljesítése érdekében, a két szerv közötti megállapodás alapján informatikai eszközbeszerzést hajtott végre. A beszerzés miatt előirányzat átcsoportosítás vált szükségessé az alábbiak alapján:

a) **a Megyei Önkormányzatnál:**

- Irányítószervi támogatás	6.100.000 Ft
- Egyéb működési célú kiadások (általános tartalék)	- 6.100.000 Ft
Összesen:	**0 Ft**

b) **az Önkormányzati Hivatalnál**:

- Beruházások	6.100.000 Ft
Összesen:	**6.100.000 Ft**

6. A Megyei Önkormányzat a „Területi vészjelző rendszer a határmenti régióban" (GEOSES) című, a HUSKROUA/1702/8.1/0065 azonosító számú projektben szerződéssel foglalkoztat 1 fő részmunkaidős szakmai megvalósítót, melyhez előirányzat átcsoportosítás vált szükségessé, ezért az előirányzat jogcíme az alábbiak alapján változik:

- Egyéb működési célú kiadások (céltartálék)	- 970.200 Ft

- Személyi juttatások	840.000 Ft
- Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	130.200 Ft
	----------
Összesen:	**0 Ft**

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy tárgyalja meg az előterjesztést és fogadja el a mellékelt rendelet-tervezetet.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 26.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnöke

Seszták Oszkár

1. számú melléklet
a PÜ/ 3-15 /2020. számú
előterjesztéshez

MÓDOSÍTÁSOK LEVEZETÉSE

Ft-ban

Ssz.	Bevételek	Módosítás összege	Ssz.	Kiadások	Módosítás összege
1.	**Önkormányzat-Régiókért Alapítvány**		**1.**	**Önkormányzat-Régiókért Alapítvány**	
				- Általános tartalék	-200 000
				- Működési célú támogatás	200 000
2.	**Önkormányzat-Tuzsér Nagyközségi Önkormányzat**		**2.**	**Önkormányzat-Tuzsér Nagyközségi Önkormányzat**	
				- Általános tartalék	-150 000
				- Működési célú támogatás	150 000
3.	**Önkormányzat-Fenntartható energetikai-klimacselevési prgoramok TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00062 fel nem használt előleg visszafizetés**		**3.**	**Önkormányzat-Fenntartható energetikai-klimacselevési prgoramok TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00062 fel nem használt előleg visszafizetés**	
				- Céltartalék	-22 617 703
				- Egyéb működési célú kiadások	22 617 703
4.	**TOP projektek visszafizetési kötelezttsége**		**4.**	**TOP projektek visszafizetési kötelezttsége**	
4/a	Önkormányzat		4/a	Önkormányzat	
				- Irányítószervi támogatás	1 251 740
				- Általános tartalék	-1 251 740
4/b	Hivatal		4/b	Hivatal	
	- Irányítószervi támogatás	1 251 740		-Egyéb működési célú kiadások	1 251 740
5.	**Informatikai eszközbeszerzés a megyei közgyűlés tagjai részére**		**5.**	**Informatikai eszközbeszerzés a megyei közgyűlés tagjai részére**	
5/a	Önkormányzat		5/a	Önkormányzat	
				- Irányítószervi támogatás	6 100 000
				- Általános tartalék	-6 100 000
5/b	Hivatal		5/b	Hivatal	
	- Irányítószervi támogatás	6 100 000		-Beruházások	6 100 000
6.	**Önkormányzat-HUSKROUA/1702/8.1/0065 (GEOSES) 1 fő részmunkaidős szakmai megvalósító foglalkoztatása**		**6.**	**Önkormányzat-HUSKROUA/1702/8.1/0065 (GEOSES) 1 fő részmunkaidős szakmai megvalósító foglalkoztatása**	
				- Céltartalék	-970 200
				- Személyi juttatások	840 000
				- Munkaadókat terhelő járulék	130 200
	Összesen:	**0**		**Összesen:**	**0**

2. számú melléklet
a PÜ/3-15/2020. számú
előterjesztéshez

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosításához

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján szükséges elvégezni az előzetes hatásvizsgálatot a szabályozás várható következményeiről.

A költségvetési rendeletmódosítás előzetes hatásvizsgálatának a megállapításai a következők:

A tervezett jogszabály hatásai:

a.) költségvetési hatás:
- a költségvetés főösszege nem változik.

b.) környezeti és egészségügyi következmények:
- A rendelet-tervezetben foglaltak végrehajtásának környezeti, egészségügyi következményei nincsenek.

c.) adminisztratív terheket befolyásoló hatások:
- A rendelet-tervezetben foglaltak végrehajtása nem jelent többlet adminisztratív terhet.

A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következménye:

A Megyei Önkormányzat és az Önkormányzati Hivatal 2020. évi költségvetésének módosítását az alábbi tételek teszik indokolttá:

- Régiókért Alapítvány részére a Szatmárcsekén megrendezésre kerülő „VI. Kulturális Filmek Fesztiválja" esemény lebonyolításához támogatás nyújtása
- Tuzsér Nagyközségi Önkormányzata részére Tuzsér Nagyközség első díszpolgárának, Sédeni Ambrózy György földi maradványainak Tuzsérra történő áthelyezéséhez, díszsírhely kialakításához támogatás nyújtása
- „Fenntartható energetikai – és klímacselekvési programok kidolgozása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében" című projekt (azonosító száma: TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00062) elszámolásával összefüggésben a fel nem használt előleg visszafizetése,
- a TOP projektek fel nem használt előlegeinek visszafizetése,
- a közgyűlési tagok részére megvalósított informatikai eszközbeszerzés,
- a „Területi vészjelző rendszer a határmenti régióban" (GEOSES) című projekt előirányzat átcsoportosítása.

2. számú melléklet
a PÜ/3-15/2020. számú
előterjesztéshez

A rendelet-tervezet közgyűlés elé történő beterjesztése és annak elfogadása az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 34. § (4) bekezdésében rögzített kötelezettség, melynek elmaradása törvényességi mulasztásnak számít, ami támogatás megvonásával jár.

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:

A rendelet-tervezet alkalmazásához szükséges személyi, tárgyi, szervezeti és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.

3. számú melléklet
a PÜ 3-15/2020. számú
előterjesztéshez

INDOKOLÁS

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosításához

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosítását az alábbi tételek teszik indokolttá:

- Régiókért Alapítvány részére a Szatmárcsekén megrendezésre kerülő „VI. Kulturális Filmek Fesztiválja" esemény lebonyolításához támogatás nyújtása
- Tuzsér Nagyközségi Önkormányzata részére Tuzsér Nagyközség első díszpolgárának, Sédeni Ambrózy György földi maradványainak Tuzsérra történő áthelyezéséhez, díszsírhely kialakításához támogatás nyújtása
- „Fenntartható energetikai – és klímacselekvési programok kidolgozása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében" című projekt (azonosító száma: TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00062) elszámolásával összefüggésben a fel nem használt előleg visszafizetése,
- a TOP projektek fel nem használt előlegeinek visszafizetése,
- a közgyűlési tagok részére megvalósított informatikai eszközbeszerzés,
- a „Területi vészjelző rendszer a határmenti régióban" (GEOSES) című projekt előirányzat átcsoportosítása.

A rendelet-tervezetnek nincs az európai uniós joggal kapcsolatos összehangolási és egyeztetési vonatkozása.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
.../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelete

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosításáról

A Megyei Közgyűlés

az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörben és az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott hatáskörben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet módosításáról a következőket rendeli el:

1. §

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) A Megyei Közgyűlés a megyei önkormányzat és az önkormányzati hivatal 2020. évi összevont előirányzatát

1.138.600.990 Ft bevételi főösszeggel
1.138.600.990 Ft kiadási főösszeggel

a rendelet 1. számú mellékletében foglalt részletezéssel állapítja meg az alábbi bevételi és kiadási forrásösszetétel mellett:

Megyei önkormányzat és az önkormányzati hivatal

- Költségvetési bevétele	653.450.908 Ft,
- Finanszírozási bevétele	485.150.082 Ft,
- Bevételek főösszege	1.138.600.990 Ft,
- Költségvetési kiadása	1.125.696.990 Ft,
- Finanszírozási kiadása	12.904.000 Ft,
- Kiadások főösszege	1.138.600.990 Ft,
- Működési hiány	- 410.757.355 Ft,
- Felhalmozási hiány	- 61.488.727 Ft,
- Finanszírozási kiadás	- 12.904.000 Ft,
- Költségvetési hiány összesen	- 485.150.082 Ft,
Saját forrás	
- Maradvány igénybevétele	485.150.082 Ft,"

2. §

A Rendelet 3. § (2)-(3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

(2) A Megyei Közgyűlés a megyei önkormányzat általános tartalékának összegét 24.548.876 Ft-ban határozza meg.

(3) A Megyei Közgyűlés a megyei önkormányzat 2020. évi céltartalékának összegét 129.859.332 Ft-ban határozza meg, melyből:

- a „Fenntartható energetikai- és klímacselekvési programok kidolgozása Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében" című, TOP-3.2.1-15-SB12016-00062 azonosítószámú projektre 221.853 Ft;

- a „Csapadékvíz elvezetés megvalósítása Tunyogmatolcson" című, TOP-2.1.3-16-SB1-2017-00001 azonosítószámú projektre 10.099.021 Ft;

- a „Demográfiai Változással Érintett Európai Régiók Vidéki Közlekedése" című, CE55 azonosítószámú projektre 2.528.348 Ft;

- a „Szent László emlékezete Közép-Európában" című, EFOP-5.2.2-17-2017-00133 azonosítószámú projektre 4.394.143 Ft;

- a „Hagyományaink és forrásaink rendszerszerű felfedezésének támogatása" című, ROHU349EASYDOOR azonosító számú ROHU projektre 7.540.241 Ft;

- a „Területi vészjelző rendszer a határmenti régióban" című GeoSeS elnevezésű, a HUSKROUA/1702/8.1/0065 azonosító számú projektre 2.818.356 Ft;

- a „Foglalkoztatási együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében" című, TOP-5.1.1-15-SB1-2016-000001 azonosítószámú projektre 15.665.104 Ft;

- a „Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködési programjának megvalósítása" című, EFOP-1.6.3-17-2017-00010 azonosító számú projektre 9.533.984 Ft.

- a „Korszerű határok infrastruktúra nélkül – sikeres Kárpátok régió" (MOBI) HUSKROUA/1702/7.1/0023 azonosító számú projektre 39.274.504 Ft;

- „Új energia megoldások a Kárpátok területén (NESICA)" elnevezésű HUSKROUA/1702/6.1/0014 azonosító számú projektre 28.534.408 Ft;

- a „Hagyományaink és forrásaink rendszerszerű felfedezésének támogatása" című, ROHU456EASYDOOR azonosító számú ROHU projektre 9.249.370 Ft;

3. §

A Rendelet 4. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

(1) A Megyei Közgyűlés az önkormányzati hivatal 2020. évi költségvetési mérlegét a 3. számú melléklet szerint hagyja jóvá az ott meghatározott bevételekkel és kiadásokkal, mindösszesen 378.291.325 Ft bevétellel és 378.291.325 Ft kiadással.

4. §

A Rendelet 1., 2., 3., 4/a, 4/b.,5/a, 5/b, 6/a, 6/b, 7., 8/d számú mellékletei helyébe jelen rendelet 1., 2., 3., 4/a., 4/b, 5/a, 5/b, 6/a, 6/b, 7., 8., számú melléklete lép.

5. §

Jelen önkormányzati rendelet 2020. szeptember 1. napján lép hatályba, és 2020. szeptember 2. napján hatályát veszti.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

1. számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

1. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi összevont költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Kiadási előirányzatok			
Előirányzat csoport	Kiemelt előirányzat		Eredeti előirányzat	Előirányzat csoport	Kiemelt előirányzat		Eredeti előirányzat
I. MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS							
I.	**Működési költségvetési bevételek**		**649 450 908**	**I.**	**Működési költségvetési kiadások**		**1 060 208 263**
	B1	**Működési célú támogatások államháztartáson belülről**	**623 353 508**		**K1**	**Személyi juttatások**	**401 572 075**
		1. Kötelező feladatok	*620 991 966*			*1. Kötelező feladatok*	*399 100 663*
		2. Önként vállalt feladatok	*2 361 542*			*2. Önként vállalt feladatok*	*2 471 412*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B3	**Közhatalmi bevételek**	**0**		**K2**	**Munkaadókat terhelő jár. és szoc. hozzájárulási adó**	**74 400 646**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*74 159 684*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*240 962*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B4	**Működési bevételek**	**16 097 400**		**K3**	**Dologi kiadások**	**315 412 526**
		1. Kötelező feladatok	*16 097 400*			*1. Kötelező feladatok*	*315 412 526*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*0*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B6	**Működési célú átvett pénzeszközök**	**10 000 000**		**K4**	**Ellátottak pénzbeli juttatásai**	**0**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok	*10 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*0*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
					K5	**Egyéb működési célú kiadások**	**268 823 016**
						1. Kötelező feladatok	*229 273 016*
						1.a - ebből általános tartalék	*24 548 876*
						1.b - ebből céltartalék támogatások visszafizetése	*204 724 140*
						2. Önként vállalt feladatok	*39 550 000*
						3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*
I.	**Működési költségvetési bevételek összesen**		**649 450 908**	**I.**	**Működési költségvetési kiadások összesen**		**1 060 208 263**
	B1+ B3+ B4+ B6	*1. Kötelező feladatok*	*637 089 366*		*K1+ K2+ K3+ K4+ K5*	*1. Kötelező feladatok*	*1 017 945 899*
		2. Önként vállalt feladatok	*12 361 542*			*2. Önként vállalt feladatok*	*42 262 374*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**410 757 355**	**Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege**			

1. számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

1. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi összevont költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Kiadási előirányzatok			
Előirányzat	Kiemelt előirányzat		Eredeti előirányzat	Előirányzat	Kiemelt előirányzat		Eredeti előirányzat
II. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS							
II.	**Felhalmozási költségvetési bevételek**		**4 000 000**	**II.**	**Felhalmozási költségvetési kiadások**		**65 488 727**
	B2	**Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről**	**0**		**K6**	**Beruházások**	**64 488 727**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*64 488 727*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*0*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B5	**Felhalmozási bevételek**	**1 000 000**		**K7**	**Felújítások**	**0**
		1. Kötelező feladatok	*1 000 000*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*0*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B7	**Felhalmozási célú átvett pénzeszközök**	**3 000 000**		**K8**	**Egyéb felhalmozási célú kiadások**	**1 000 000**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
II.	**Felhalmozási költségvetési bevételek összesen**		**4 000 000**	**II.**	**Felhalmozási költségvetési kiadások összesen**		**65 488 727**
	B2+ B5+ B7	*1. Kötelező feladatok*	*1 000 000*		**K6+ K7+ K8**	*1. Kötelező feladatok*	*64 488 727*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**61 488 727**	**Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege**			
I+II.	**Költségvetési bevételek összesen**		**653 450 908**	**I+II.**	**Költségvetési kiadások összesen**		**1 425 696 990**
	B1-B7	*1. Kötelező feladatok*	*638 089 366*		**K1-K8**	*1. Kötelező feladatok*	*1 082 434 616*
		2. Önként vállalt feladatok	*15 361 542*			*2. Önként vállalt feladatok*	*43 262 374*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**472 246 082**	**Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (többlet)**			
III.	**Finanszírozási bevételek összesen**		**485 150 082**	**III.**	**Finanszírozási kiadások összesen**		**12 904 000**
	B8	*1. Maradvány igénybevétele*	*485 150 082*		**K9**	*1. Irányító szervi támogatás folyósítása*	*0*
		2. Államháztartáson belüli megelőlegezések	*0*			*2. Államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetése*	*12 904 000*
I-III	**Önkormányzat bevételei mindösszesen**		**1 138 600 990**	**I-III**	**Önkormányzat kiadásai mindösszesen**		**1 138 600 990**
	B1-B8	*1. Kötelező feladatok*	*1 123 239 448*		**K1-K9**	*1. Kötelező feladatok*	*1 095 338 616*
		2. Önként vállalt feladatok	*15 361 542*			*2. Önként vállalt feladatok*	*43 262 374*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*

2. számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

2. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
2020. évi költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Kiadási előirányzatok			
Előir. cs.	Kiemelt EI		Eredeti előirányzat	Előir. cs.	Kiemelt EI		Eredeti előirányzat
I. MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS							
I.	**Működési költségvetési bevételek**		**589 777 222**	**I.**	**Működési költségvetési kiadások**		**693 080 938**
	B1	**Működési célú támogatások államháztartáson belülről**	**565 604 022**		**K1**	**Személyi juttatások**	**135 076 034**
		1. Kötelező feladatok	*563 242 480*			*1. Kötelező feladatok*	*132 604 622*
		2. Önként vállalt feladatok	*2 361 542*			*2. Önként vállalt feladatok*	*2 471 412*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B3	**Közhatalmi bevételek**	**0**		**K2**	**Munkaadókat terhelő jár. és szoc. hozzájárulási adó**	**28 388 772**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*28 147 810*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*240 962*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B4	**Működési bevételek**	**14 173 200**		**K3**	**Dologi kiadások**	**262 044 856**
		1. Kötelező feladatok	*14 173 200*			*1. Kötelező feladatok*	*262 044 856*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B6	**Működési célú átvett pénzeszközök**	**10 000 000**		**K4**	**Ellátottak pénzbeli juttatásai**	**0**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	
		2. Önként vállalt feladatok	*10 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	
					K5	**Egyéb működési célú kiadások**	**267 571 276**
						1. Kötelező feladatok	*228 021 276*
						1.a - ebből általános tartalék	*24 548 876*
						1.b - ebből céltartalék támogatások visszafizetése	*203 472 400*
						2. Önként vállalt feladatok	*39 550 000*
						3. Állami (államigazgatási) feladatok	
I.	**Működési költségvetési bevételek összesen**		**589 777 222**	**I.**	**Működési költségvetési kiadások összesen**		**693 080 938**
	B1+B3+B4+B6	*1. Kötelező feladatok*	*577 415 680*		K1+K2+K3+K4+K5	*1. Kötelező feladatok*	*650 818 564*
		2. Önként vállalt feladatok	*12 361 542*			*2. Önként vállalt feladatok*	*42 262 374*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**103 303 716**	**Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege**			

2. számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

2. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
2020. évi költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Kiadási előirányzatok			
Fő összeg	Kiemelt fő		Eredeti előirányzat	Fő összeg	Kiemelt fő		Eredeti előirányzat
II. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS							
II.	**Felhalmozási költségvetési bevételek**		**1 000 000**	**II.**	**Felhalmozási költségvetési kiadások**		**54 324 727**
	B2	**Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről**	**0**		**K6**	**Beruházások**	**54 324 727**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*54 324 727*
		2. Önként vállalt feladatok				*2. Önként vállalt feladatok*	
		3. Állami (államigazgatási) feladatok				*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B5	**Felhalmozási bevételek**	**1 000 000**		**K7**	**Felújítások**	**0**
		1. Kötelező feladatok	*1 000 000*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok				*2. Önként vállalt feladatok*	
		3. Állami (államigazgatási) feladatok				*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B7	**Felhalmozási célú átvett pénzeszközök**	**0**		**K8**	**Egyéb felhalmozási célú kiadások**	**0**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*0*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
II.	**Felhalmozási költségvetési bevételek összesen**		**1 000 000**	**II.**	**Felhalmozási költségvetési kiadások összesen**		**54 324 727**
	B2+ B5+ B7	*1. Kötelező feladatok*	*1 000 000*		**K6+ K7+ K8**	*1. Kötelező feladatok*	*54 324 727*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*0*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**53 324 727**	**Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege**			
I+II.	**Költségvetési bevételek összesen**		**590 777 222**	**I+II.**	**Költségvetési kiadások összesen**		**747 405 665**
	B1-B7	*1. Kötelező feladatok*	*578 415 680*		**K1-K8**	*1. Kötelező feladatok*	*705 143 291*
		2. Önként vállalt feladatok	*12 361 542*			*2. Önként vállalt feladatok*	*42 262 374*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**156 628 443**	**Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (többlet)**			
III.	**Finanszírozási bevételek összesen**		**411 437 712**	**III.**	**Finanszírozási kiadások összesen**		**254 809 269**
	B8	*1. Maradvány igénybevétele*	*411 437 712*		**K9**	*1. Irányító szervi támogatás folyósítása*	*241 905 269*
		2. Államháztartáson belüli megelőlegezések				*2. Államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetése*	*12 904 000*
I-III	**Önkormányzat bevételei mindösszesen**		**1 002 214 934**	**I-III**	**Önkormányzat kiadásai mindösszesen**		**1 002 214 934**
	B1-B8	*1. Kötelező feladatok*	*989 853 392*		**K1-K9**	*1. Kötelező feladatok*	*959 952 560*
		2. Önként vállalt feladatok	*12 361 542*			*2. Önként vállalt feladatok*	*42 262 374*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*

3. számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

3. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Eredeti előirányzat	Kiadási előirányzatok				Eredeti előirányzat
I. MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS									
I.	**Működési költségvetési bevételek**			**59 673 686**	**I.**	**Működési költségvetési kiadások**			**367 127 325**
	B1	**Működési célú támogatások államháztartáson belülről**		**57 749 486**		**K1**	**Személyi juttatások**		**266 496 041**
		1.	*Kötelező feladatok*	*57 749 486*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*266 496 041*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B3	**Közhatalmi bevételek**		**0**		**K2**	**Munkaadókat terhelő jár. és szoc. hozzájárulási adó**		**46 011 874**
		1.	*Kötelező feladatok*	*0*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*46 011 874*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B4	**Működési bevételek**		**1 924 200**		**K3**	**Dologi kiadások**		**53 367 670**
		1.	*Kötelező feladatok*	*1 924 200*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*53 367 670*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B6	**Működési célú átvett pénzeszközök**		**0**		**K4**	**Ellátottak pénzbeli juttatásai**		**0**
		1.	*Kötelező feladatok*	*0*			*1.*	*Kötelező feladatok*	*0*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*0*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
						K5	**Egyéb működési célú kiadások**		**1 251 740**
							1.	*Kötelező feladatok*	*1 251 740*
								- ebből általános tartalék	*0*
								- ebből céltartalék,Visszafizetések	*1 251 740*
							2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*
							3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
I.	**Működési költségvetési bevételek összesen**			**59 673 686**	**I.**	**Működési költségvetési kiadások összesen**			**367 127 325**
	B1+ B3+ B4+ B6	*1.*	*Kötelező feladatok*	*59 673 686*		*K1+ K2+ K3+ K4+ K5*	*1.*	*Kötelező feladatok*	*367 127 325*
		2.	*Önként vállalt feladatok*	*0*			*2.*	*Önként vállalt feladatok*	*0*
		3.	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*			*3.*	*Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)				**307 453 639**	**Költségvetési működési bevételek és kiadások egyenlege (többlet)**				

3. számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

3. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi költségvetési mérlege
(bevételi előirányzatok és kiadási előirányzatok kiemelt előirányzatok szerinti bontásban)

(Ft)

Bevételi előirányzatok				Kiadási előirányzatok			
ELGSZ	Kiem. ÉI		Eredeti előirányzat	ELGSZ	Kiem. ÉI		Eredeti előirányzat
II. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS							
II.		**Felhalmozási költségvetési bevételek**	**3 000 000**	**II.**		**Felhalmozási költségvetési kiadások**	**11 164 000**
	B2	**Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről**	**0**		**K6**	**Beruházások**	**10 164 000**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*10 164 000*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	
	B5	**Felhalmozási bevételek**	**0**		**K7**	**Felújítások**	**0**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok	*0*			*2. Önként vállalt feladatok*	*0*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
	B7	**Felhalmozási célú átvett pénzeszközök**	**3 000 000**		**K8**	**Egyéb felhalmozási célú kiadások**	**1 000 000**
		1. Kötelező feladatok	*0*			*1. Kötelező feladatok*	*0*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
II.		**Felhalmozási költségvetési bevételek összesen**	**3 000 000**	**II.**		**Felhalmozási költségvetési kiadások összesen**	**11 164 000**
	B2+ B5+ B7	*1. Kötelező feladatok*	*0*		**K6+ K7+ K8**	*1. Kötelező feladatok*	*10 164 000*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**8 164 000**	**Költségvetési felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege (többlet)**			
I+II.		**Költségvetési bevételek összesen**	**62 673 686**	**I+II.**		**Költségvetési kiadások összesen**	**378 291 325**
	B1-B7	*1. Kötelező feladatok*	*59 673 686*		**K1-K8**	*1. Kötelező feladatok*	*377 291 325*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*
Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (hiány)			**315 617 639**	**Költségvetési bevételek és kiadások egyenlege (többlet)**			
III.		**Finanszírozási bevételek összesen**	**315 617 639**	**III.**		**Finanszírozási kiadások összesen**	**0**
	B8	*1. Maradvány igénybevétele*	*73 712 370*		**K9**	*1.*	
		2. Irányító szervi támogatás	*241 905 269*			*2.*	
I-III		**Önkormányzati Hivatal bevételei mindösszesen**	**378 291 325**	**I-III**		**Önkormányzati Hivatal kiadásai mindösszesen**	**378 291 325**
	B1-B8	*1. Kötelező feladatok*	*375 291 325*		**K1-K9**	*1. Kötelező feladatok*	*377 291 325*
		2. Önként vállalt feladatok	*3 000 000*			*2. Önként vállalt feladatok*	*1 000 000*
		3. Állami (államigazgatási) feladatok	*0*			*3. Állami (államigazgatási) feladatok*	*0*

4/a. számú melléklet
a ..../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

4/a. számú melléklet
a ..../2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi egyéb működési célú kiadásai államháztartáson belülre önként vállalt feladatok szerinti bontásban

(Ft)

Ssz.	Önként vállalt feladatok	Kiadás
	Egyéb működési célú támogatások államháztartáson belülre	**1 900 000**
1.	Területi Roma Nemzetiségi Önkormányzat	1 000 000
2.	Területi Német Nemzetségi Önkormányzat	500 000
3.	Zajta Község Önkormányzata	250 000
4.	Tuzsér Nagyközség Önkormányzata	150 000

4./b számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

4/b. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2020. évi államháztartáson kívülre nyújtott önként vállalt feladatok

(Ft)

Ssz.	Önként vállalt feladatok	
	Egyéb működési célú támogatás államháztartáson kívülre	**26 650 000**
1.	Elnöki keret	2 600 000
2.	Társadalmi szervezetek támogatása (Ügyrendi, Jogi és Pénzügyi Bizottság)	2 555 000
3.	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Diáksport Egyesület	250 000
4.	KÖLCSEY Nonprofit Kft.	20 000 000
5.	Geszterédi Aranyszablya Társaság Alapítvány	500 000
6.	Magyar Huszáralapítvány 30 éves találkozó	100 000
7.	Dévai Szent Ferenc Alapítvány	125 000
8.	Beregdaróci Sport Egyesület működési	120 000
9.	Tuzsér Községért Alapítvány	200 000
10.	Régiókért Alapítvány Szatmárcseke	200 000
	Kitüntetettek díjazása	**1 000 000**
1.	Magyar Diáksport Szövetség (a Szövetséggel kötött megállapodás alapján)	1 000 000

5/a. számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

5/a. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

a Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi kiemelt bevételi előirányzatai

Ft-ban

INTÉZMÉNYEK MEGNEVEZÉSE	Működési bevételek			Felhalmozási költségvetési bevételek			Finanszírozási bevételek (B8)			Bevételek összesen
	Működési célú támogatások Áh-n belülről (B1-központi irányítószervi támogatás)	Működési bevételek (B4)	Működési célú átvett pénzeszközök (B6)	Felhalmozási célú támogatások Áh-n belülről (B2)	Felhalmozási bevételek (B5)	Felhalmozási célú átvett pénzeszköz (B7)	Maradvány igénybevétele (B813)	Irányító szervi támogatás bevétele (B816)	Finanszírozási bevétel (B8-B813-B816)	
Megyei Önkormányzat	323 698 753	14 173 200	10 000 000	0	1 000 000		411 437 712	0	0	760 309 665
Önkormányzati Hivatal	57 749 486	1 924 200	0	0	0	3 000 000	73 712 370	241 905 269	0	378 291 325
Megyei Önkormányzat és Önkormányzati Hivatal összesen:	**381 448 239**	**16 097 400**	**10 000 000**	**0**	**1 000 000**	**3 000 000**	**485 150 082**	**241 905 269**	**0**	**1 138 600 990**

5/b. számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

5/b. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

a Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal 2020. évi kiemelt kiadási előirányzatai

Ft-ban

INTÉZMÉNYEK MEGNEVEZÉSE	Működési költségvetési kiadások				Felhalmozási költségvetési kiadások			Finanszírozási kiadás (K9)- (irányítószervi finanszírozás)	Kiadások összesen
	Személyi juttatások (K1)	Munkaadókat terhelő járulékok és szoc.hó (K2)	Dologi kiadások (K3)	Egyéb működési célú kiadások (tartalékokkal együtt) (K5)	Beruházások (K6)	Felújítások (K7)	Egyéb felhalmozási kiadások (K8)		
Megyei Önkormányzat	135 076 034	28 388 772	262 044 856	267 571 276	54 324 727	0	0	12 904 000	760 309 665
Önkormányzati Hivatal	266 496 041	46 011 874	53 367 670	1 251 740	10 164 000	0	1 000 000	0	378 291 325
Megyei Önkormányzat és Önkormányzati Hivatal összesen:	**401 572 075**	**74 400 646**	**315 412 526**	**268 823 016**	**64 488 727**	**0**	**1 000 000**	**12 904 000**	**1 138 600 990**

6/a. számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

6/a. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
2020. évi előirányzat havi felhasználási ütemterve

(Ft)

EI csoport	Kimutt előirányzat	Megnevezés	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Összesen
Tárgyhavi nyitó egyenleg				398 180 674	313 534 021	268 541 558	241 589 140	204 764 524	192 808 600	161 236 188	133 065 074	108 775 963	70 775 799	33 046 792	
Költségvetési és finanszírozási bevételek															
I.	B1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	40 717 000	42 860 379	40 473 000	41 525 718	32 573 000	70 571 069	62 139 000	56 343 819	52 191 906	42 939 000	43 139 000	40 131 131	565 604 022
	B3	Közhatalmi bevételek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B4	Működési bevételek	500 000	1 000 000	1 282 150	1 500 000	1 411 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 280 050	1 500 000	500 000	14 173 200
	B6	Működési célú átvett pénzeszközök	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	B2	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 000 000	10 000 000
	B5	Felhalmozási bevételek	0	0	0	0	0	0	0	1 000 000	0	0	0	0	1 000 000
	B7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	B8	Finanszírozási bevételek	411 437 712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	411 437 712
Összes bevétel			452 654 712	43 860 379	41 755 150	43 025 718	33 984 000	71 871 069	63 439 000	58 643 819	53 491 906	44 219 050	44 639 000	50 631 131	1 002 214 934
Költségvetési és finanszírozási kiadások															
I.	K1	Személyi juttatás	11 186 336	11 186 336	11 186 336	11 186 336	11 186 336	11 186 336	11 186 336	11 186 336	12 026 336	11 186 336	11 186 336	11 186 338	135 076 034
	K2	Munkaadókat terhelő járulék és szociális hozzájárulási adó	2 116 230	2 116 230	2 116 230	3 465 230	2 116 230	2 116 230	2 116 230	2 116 230	2 246 430	3 465 230	2 116 230	2 282 042	28 388 772
	K3	Dologi kiadás	17 184 336	19 515 430	19 079 047	18 915 070	21 216 050	21 079 047	31 015 430	26 113 367	24 259 294	21 216 050	21 079 047	21 372 688	262 044 856
	K4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	K5	Egyéb működési célú kiadások	11 083 136	61 689 036	20 366 000	11 411 500	11 290 000	29 746 680	21 392 000	21 399 000	13 062 717	21 351 598	21 615 183	23 164 426	267 571 276
II.	K6	Beruházások	0	4 000 000	4 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	6 000 000	5 930 500	5 000 000	4 703 394	4 690 833	54 324 727
	K7	Felújítások	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	K8	Egyéb felhalmozási kiadások	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	K9	Finanszírozási kiadások	12 904 000	30 000 000	30 000 000	20 000 000	20 000 000	14 698 700	24 301 416	20 000 000	20 255 740	20 000 000	21 667 817	20 981 596	254 809 269
Összes kiadás			54 474 039	128 507 032	86 747 613	69 978 136	70 808 616	83 826 993	95 011 412	86 814 933	77 781 017	82 219 214	82 368 007	83 677 923	1 002 214 934
Tárgyhavi záró egyenleg			398 180 674	313 534 021	268 541 558	241 589 140	204 764 524	192 808 600	161 236 188	133 065 074	108 775 963	70 775 799	33 046 792	0	0

6/b. számú melléklet
a .../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

6/b. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
2020. évi előirányzat havi felhasználási ütemterve

(Ft)

El csoport	Kiemelt előirányzat	Megnevezés	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Összesen
Tárgyhavi nyitó egyenleg				40 874 676	41 251 982	37 104 288	30 376 779	24 836 335	79 717 827	68 599 269	58 881 035	37 979 321	21 942 812	13 500 655	
Költségvetési és finanszírozási bevételek															
I.	B1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	0		0	82 250	82 250	57 584 986							57 749 486
	B3	Közhatalmi bevételek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B4	Működési bevételek	185 000	150 000	125 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	170 000	244 200	1 924 200
	B6	Működési célú átvett pénzeszközök	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	B2	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B5	Felhalmozási bevételek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	B7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	750 000	0	0	750 000		0	750 000	0	0	750 000	0	0	3 000 000
III.	B8	Finanszírozási bevételek	63 712 370	25 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	24 698 700	24 301 416	27 351 740	25 000 000	20 000 000	24 571 817	20 981 596	315 617 639
Összes bevétel			64 647 370	25 150 000	20 125 000	20 982 250	20 232 250	82 433 686	25 201 416	27 501 740	25 150 000	20 900 000	24 741 817	21 225 796	378 291 325
Költségvetési és finanszírozási kiadások															
I.	K1	Személyi juttatás	16 463 129	16 963 129	16 463 129	19 463 129	16 463 129	18 903 129	26 857 572	26 857 572	28 957 572	26 857 572	25 057 572	27 189 407	266 496 041
	K2	Munkaadókat terhelő járulék és szociális hozzájárulási adó	2 999 565	2 999 565	2 999 565	2 999 565	2 999 565	3 339 065	4 652 402	4 652 402	4 932 402	4 652 402	4 652 402	4 132 974	46 011 874
	K3	Dologi kiadás	4 310 000	4 310 000	4 810 000	4 747 065	4 810 000	4 810 000	4 810 000	4 810 000	4 310 000	4 926 535	3 310 000	3 404 070	53 367 670
	K4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	K5	Egyéb működési célú kiadások	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	K6	Beruházások	0	500 000	0	500 000	500 000	500 000	0	900 000	6 600 000	500 000	164 000	0	10 164 000
	K7	Felújítások	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	K8	Egyéb felhalmozási kiadások	0	0	0	0	1 000 000	0	0	0	0	0	0	0	1 000 000
III.	K9	Finanszírozási kiadások	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összes kiadás			23 772 694	24 772 694	24 272 694	27 709 759	25 772 694	27 552 194	36 319 974	37 219 974	46 051 714	36 936 509	33 183 974	34 726 451	378 291 325
Tárgyhavi záró egyenleg			40 874 676	41 251 982	37 104 288	30 376 779	24 836 335	79 717 827	68 599 269	58 881 035	37 979 321	21 942 812	13 500 655	0	0

7. számú melléklet
a ../2020. (IX.1.)
önkormányzati rendelethez

7. számú melléklet
a 2/2020. (II.18.)
önkormányzati rendelethez

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal 2020. évi engedélyezett létszámkerete (álláshelyek)

Megnevezés	Teljes munkaidőben foglalkoztatottak	Részmunkaidőben foglalkoztatottak	Állományba nem tartozók	Közfoglalkoztatottak	Összesen
Közgyűlés	4	0	22	0	**26**
Megyei Önkormányzat - Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatott	10	1	0	0	**11**
Megyei Önkormányzati Hivatal - közszolgálati tisztviselő	31	0	0	0	**31**
Megyei Önkormányzati Hivatal - Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatott	4	2	0	0	**6**
Megyei Önkormányzat - közfoglalkoztatás alapján foglalkoztatott	0	0	0	2	**2**
Összesen:	**49**	**3**	**22**	**2**	**76**

7. számú melléklet
a /2024. (IX.1.) önkormányzati rendelethez

4.d. számú melléklet
a 2/2020. (II.14.) ök. rendelethez

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal
Európai Uniós és hazai forrásból Beazonosított támogatással megvalósuló programok, projektek
2020. évi kiadásainak kiemelt előirányzatonkénti bontása

Kiadási kiemelt előirányzatok

ezer Ft

Sor-szám	Projekt	Kötelezettségvállaló szervezet	Személyi juttatások	Munkaadókat terhelő járulékok	Dologi kiadások	Támogatások, támogatás értékű kiadások	Beruházások	Összesen
1	EFOP-5.1.1 Megyei Foglalkoztatási Paktum projekt	Önkormányzat	9 841 186	1 768 613	16 445 225	15 668 164		43 719 841
		Önkormányzat	0	0		3 300 000	0	3 300 000
2	BLASIBIL projekt	Hivatal	0	0				0
		Összesen	0	0	0	3 300 000	0	3 300 000
		Önkormányzat						0
3	HTRR projekt	Hivatal	0	0				0
		Összesen	0	0	0	0	0	0
4	EFOP-5.2.2 Szent László emlékezete Közép-Európában projekt	Önkormányzat	0	0	0	4 394 143	0	4 394 143
5	EFOP-5.3.3 Felzárkózás politikai együttműködési program	Önkormányzat	0	0	4 283 798	9 533 984		13 817 782
		Hivatal	11 069 847	2 084 223				13 154 070
		Összesen	11 069 847	2 084 223	4 283 798	9 533 984	0	27 011 870
6	TOP-3.2.1-15EAP-SEM-16 projekt	Önkormányzat	130 000	145 250	0	22 839 556		23 114 806
		Hivatal	31 511	5 414				37 025
		Összesen	161 511	150 764	0	22 839 556	0	23 151 831
7	TOP-2.1.3-15-szabadvár elvezetés Tunyogmatolcson projekt	Önkormányzat			0	10 659 021	0	10 659 021
		Hivatal	0	0				0
		Összesen	0	0	0	10 659 021	0	10 659 021
8	TOP-5.2.2 Megyei identitás erősítése projekt	Önkormányzat	42 571 324	8 330 699	153 053 473	0	28 305 329	232 260 825
		Hivatal	188 111	32 910	0	0	0	221 020
		Összesen	42 759 435	8 363 599	153 053 473	0	28 305 329	232 481 835
9	RÉSZLEGESAYOOR -Ügyvezetnek és firmának nyújtandó szerződéses jellegű szolgáltatások támogatása	Önkormányzat				57 763 954		57 763 954
10	Megyei területrendezési terv módosítása	Önkormányzat					6 857 999	6 857 999
11	Kerékpárúthálózat fejlesztési koncepciójának kidolgozása	Önkormányzat	4 295 999	744 681	15 000 000			20 040 680
12	Hung 2019 5927 Sz5zB megye önkormányzatok támogatása támogatása	Önkormányzat	0	0	3 300 000	0	0	3 300 000
13	KEHOP-5.4.1 Szemléletformálási programok	Önkormányzat	82 437	25 435	773 704	0	0	881 574
14	Testvérmegyei együttműködés Székelyföldről Szent László emlékére (részben)	Önkormányzat	300 000	0	1 655 560			1 955 560
15	HUSKROUA/1702/5/1/0065 „Területi vezérlő rendszer a határmenti régióban" (GeoSeS)	Önkormányzat	1 309 939	398 687	4 646 250	2 818 256	904 000	9 727 039
		Hivatal	8 088 581	1 435 689	0	0	0	9 524 270
		Összesen	9 398 520	1 774 376	4 646 250	2 818 256	904 000	19 231 020
16	HUSKROUA/1702/7/1/0023 „Korszerű határok infrastruktúra hálózat – ökorés Kárpátok régió" (MOBI) Önkormányzat	Önkormányzat			30 872 296	39 274 504	1 221 000	51 367 800
		Hivatal	6 302 298	1 102 997				7 408 200
		Összesen	6 302 298	1 102 997	30 872 296	39 274 504	1 221 000	58 772 000
17	HUSKROUA/1702/6/1/0014 „Új energia megoldások a Kárpátok területén (NESICA) Önkormányzat	Önkormányzat			7 441 730	28 533 408	709 500	36 685 638
		Hivatal	3 705 224	648 766				4 356 000
18	RÉSZLEGESAYOOR -Ügyvezetnek és firmának nyújtandó szerződéses jellegű szolgáltatások támogatása	Önkormányzat				9 249 370		9 249 370
1	Szamosújfalu Község Község Polgármesteri Hivatal Adv II. Arany Lj. és Honvéd utcának balesetmentes közvilágítása	Hivatal	145 250	25 421				170 671
2	Csengőfalva általános iskola rekonstrukciós Tanulmány	Hivatal	11 000	2 083				13 083
3	Nyírtét master fejlesztési, rekonstrukciós terve	Hivatal	1 923 877	336 678				2 260 555
4	Szabolcsi Iskola Park bővítése és rekonstrukciója	Hivatal	8 830 302	1 545 328				10 375 840
5	Bűn szociális információs fejlesztése és működtetésének	Hivatal	180 778	31 638				212 415
6	Szabolcsi Óvodatípusú Lánszkrétkomplex Lakásotta	Hivatal	444 667	77 817				522 484
7	Rendszerkép fejlesztés Napvonalnál	Hivatal	2 710 733	474 378				3 185 111
8	Infrastrukturális fejlesztés és esélyhozzáadás az Ilpeskert Belterületében	Hivatal	122 590	56 454				179 050
9	Szabolcs Község Tiszalöki u. 3. szám alatti és Polák u. 8 szám alatti önkormányzati ingatlanok fűtés épületek energetikai korszerűsítése	Hivatal	1 431 346	250 521				1 682 867
10	Önkormányzati Hivatal épületének korszerűsítése	Hivatal	3 829 787	670 213				4 500 000
11	Helyi termelői piac kialakítása Vitkegalaton	Hivatal	0	0	0	0	0	0
12	Fedett sportcsarnok kialakítása Tiszabercelen	Hivatal	0	0	0	0	0	0
13	Szociális bölcsőde csapadékvíz-elvezetése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
14	Új harangláb építése Tiszarád	Hivatal	0	0	0	0	0	0
15	Önkormányzati Szolgáltató épületének korszerűsítése Beszterce Lajosfalva	Hivatal	0	0	0	0	0	0
16	Gondozási központ korszerűsítése és modernizálása Tiszaladány	Hivatal	0	0	0	0	0	0
17	Helyi termelők piachoz történő csatlakozás előkészítése Szakaly	Hivatal	0	0	0	0	0	0
18	Épületenergetikai projekt építése Gávavencsellőn	Hivatal	0	0	0	0	0	0
19	Új óvoda építése Tiszalökön	Hivatal	0	0	0	0	0	0
20	Rákóczi-hídhoz építése Szakaly községben	Hivatal	0	0	0	0	0	0
21	Tiszabercel Óvoda felújítása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
22	Egészségügyi alapellátási infrastrukturális fejlesztése Nagyecsed	Hivatal	0	0	0	0	0	0
23	Rákóczi-Samuel Ált. Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola energetikai felújítása (Tiszavasvári)	Hivatal	0	0	0	0	0	0
24	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
25	Rákóczi utcai fűtés energetika	Hivatal	0	0	0	0	0	0
26	Tűzoltó megépítés	Hivatal	0	0	0	0	0	0
27	Parkfejlesztés szolgáltatás	Hivatal	0	0	0	0	0	0
28	Bűn rehabilitáció	Hivatal	0	0	0	0	0	0
29	Napelemes berendezés	Hivatal	0	0	0	0	0	0
30	Kormányzati Önkormányzat középületeinek energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
31	Önkormányzati Hivatal (4536 Ramocsaháza, Fő tér 1.) energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
32	Panzió, Fő út 9. szám alatti Önkormányzati Hivatal épületének korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
33	Bevételes telemunkaeszközök kifejlesztése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
34	Szabolcsi Község Tiszalöki u. 3. szám alatti önkormányzati ingatlanon lévő épület átalakítása, felújítása és bővítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
35	Szabolcs Község Petőfi út korelpatos hantú történő aláfutása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
36	Parkfejlesztés helyi termelők piac kialakítása Berkesd	Hivatal	0	0	0	0	0	0
37	Piac területi építésze Szabolcsiaka	Hivatal	0	0	0	0	0	0
38	Többfunkciós egészségház felújítása korszerűsítése, alapellátási feladat szolgáltatásának bővítése Tiszabercelen"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
39	Az Ungvári és Ungvári utcai challenge szemléletű belterületi Városrendezése Kemecsében"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
40	Egészségügyi alapellátási (házi orvosi, védőnői szolgálat infrastrukturális fejlesztése Tarcsándon"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
41	„Református óvoda felújítása Szatmárkában"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
42	„Rendszeres óvoda épületének korszerűsítése Ibrahegyen"	Hivatal	0	0	0	0	0	0
43	Katolikus óvoda felújítása Nyírmadán	Hivatal	0	0	0	0	0	0
44	Energetikai bővítés és rekonstrukció Fülesdiben	Hivatal	0	0	0	0	0	0
45	Kerékpárút építésével megvalósuló közlekedésfejlesztés Nyíruran	Hivatal	0	0	0	0	0	0
46	Bölcsőde és védőnői szolgálat fejlesztése Gávavencsellőn	Hivatal	0	0	0	0	0	0
47	Tanyák napelemrendszer építésének támogatása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
48	Rekreációs területek kialakítása fejlesztése Dísznél	Hivatal	0	0	0	0	0	0
49	A tiszadobi Napsugár Óvoda épületenergetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
50	Belterület lakosúlyú Piactér kompl. felújítása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
51	A házorvosi rendelő és védőnői szolgálat korszerűsítése Tiszakanyar	Hivatal	0	0	0	0	0	0
52	Tiszavasvári tanácsi épület energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
53	Szerelőaknás csökkentő épület energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
54	Tiszalök város belterületi utca hat meglévő bélyegek ezeő amk felszínrendezés munkái	Hivatal	0	0	0	0	0	0
55	Rozsály Község Polgármesteri Hivatalának és Közösségi Házának belső adó épület jelenlévő energiamegtakarítást eredményező felújítása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
56	Tiszavasvári önkormányzati hivatal energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
57	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Tiszadadán	Hivatal	0	0	0	0	0	0
58	Bem Központhoz energetikai felújítása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
59	Gamma - önkormányzati épület energetikai korszerűsítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
60	Nyárfaerdő belső kerékpárút építése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
61	Rákóczi Sándor Ifjúsági Önkormányzat felújításához	Hivatal	0	0	0	0	0	0
62	SzabolcsKözség Tiszalöki u. 3. szám alatti önkormányzati ingatlanon lévő épület átalakítása, felújítása és bővítése	Hivatal	0	0	0	0	0	0
63	Bud Szamosújfalu egyes Óvodák és bölcsődék esélyhozzáadása	Hivatal	0	0	0	0	0	0
64	Rendszeres óvoda tűzvédelmi korszerűsítése Tiszalök	Hivatal	0	0	0	0	0	0
65	Belterületi csapadékvíz elvezetése az Arany János utcában Napkútnál	Hivatal	0	0	0	0	0	0
66	Tiszalöki Óvoda komplex fejlesztés	Hivatal	0	0				0
67	Bölcsőde Építése Tiszalök	Hivatal	1 040 189	182 033	0	0	0	1 222 222
68	Bölcsőde Építése Napsugárka	Hivatal	1 824 240	319 242	0	0	0	2 143 482
69	Bölcsőde Építése Nagycserkesz	Hivatal	330 355	57 817	0	0	0	388 169
70	Bölcsőde Építése Kömörőcska	Hivatal	1 733 304	303 363	0	0	0	2 036 863
71	Bölcsőde Építése Tuzsérárokba	Hivatal	1 248 727	218 460	0	0	0	1 466 667
72	Bölcsőde Építése Gávavencsellő	Hivatal	1 367 289	239 271	0	0	0	1 606 560
73	Bölcsőde csapadékvíz elvezetés Nyírpazony	Hivatal	1 729 771	302 727	0	0	0	2 032 298
74	Bölcsőde Építése Szatmárcseke	Hivatal	622 240	108 900	0	0	0	731 250
75	Bölcsőde Építése Tiszalök	Hivatal	1 160 651	136 174	0	0	0	1 364 225
76	Bölcsőde Építése Tuzsér utca	Hivatal	1 455 365	254 791				1 710 326
Hivatali saját projekt kiadás összesen:			42 099 126	8 603 274	0	0	0	57 923 499
Hivatali Önk. i projekt kiadás összesen:			50 227 319	9 799 813	0	0	0	68 719 828
Önkormányzati kiadás összesen:			59 100 569	11 372 639	317 472 695	293 472 499	57 687 727	529 105 221
Mindösszesen:			151 008 138	32 298 026	317 472 695	293 472 499	57 687 727	602 535 944

Kölcsey Televízió
Műsorszolgáltató Nonprofit Kft.

4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

tel: 42/598-790, fax: 42/598-791, e-mail: kolcsey@kolcseytv.hu
Kölcsey TV on-line: www.kolcseytv.hu

ÁLT/306-1/2020

Döntéshozatal:
Egyszerű többség
Tárgyalja:
- Ügyrendi, Jogi és Pénzügyi Bizottság
- „KÖLCSEY" Nonprofit Kft. Felügyelőbizottsága

E L Ő T E R J E S Z T É S

– a Megyei Közgyűléshez –

a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság éves beszámolójának, közhasznúsági mellékletének elfogadására, valamint 2020. évi pénzügyi tervének jóváhagyására

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet egyszerűsített éves beszámolója és közhasznúsági melléklet

2019. év

PK-542

A szervezetet nyilvántartó bíróság megnevezése:

15 Nyíregyházi Törvényszék

Beküldő neve (Ügyfélkapu vagy Cégkapu)

ÚSZ ILLÉS

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

"KÖLCSEY" TELEVÍZIÓ MŰSORSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT

Nyilvántartási szám: 15-08-074463

Tárgyév: 2019

Időszak terjedelme: egész év [X] töredék év [ ]

2019-01-01 időszak kezdete

2019-12-31 időszak vége

Kitöltő verzió:2.97.0 Nyomtatvány verzió:1.2

Nyomtatva: 2020.08.24 08.36.07

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet egyszerűsített éves beszámolója és közhasznúsági melléklet

2019. év

PK-542

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

"KÖLCSEY" TELEVÍZIÓ MŰSORSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT

Az egyszerűsített éves beszámoló mérlege

(Adatok ezer forintban.)

	Előző év	Előző év helyesbítése	Tárgyév
ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK)			
A. Befektetett eszközök	57 869		100 590
I. Immateriális javak	537		
II. Tárgyi eszközök	57 332		100 590
III. Befektetett pénzügyi eszközök			
B. Forgóeszközök	193 447		84 785
I. Készletek			
II. Követelések	13 788		9 963
III. Értékpapírok			
IV. Pénzeszközök	179 659		74 822
C. Aktív időbeli elhatárolások	22 958		185
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	274 274		185 560
FORRÁSOK (PASSZÍVÁK)			
D. Saját tőke	10 273		-26 474
I. Induló tőke/jegyzett tőke	5 000		5 000
II. Tőkeváltozás/eredmény	11 110		5 274
III. Lekötött tartalék			
IV. Értékelési tartalék			
V. Tárgyévi eredmény alaptevékenységből (közhasznú tevékenységből)			
VI. Tárgyévi eredmény vállalkozási tevékenységből	-5 837		-36 748
E. Céltartalékok			
F. Kötelezettségek	258 252		212 034
I. Hátrasorolt kötelezettségek			
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek			
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	258 252		212 034
G. Passzív időbeli elhatárolások	5 749		
FORRÁSOK ÖSSZESEN	274 274		185 560

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet egyszerűsített éves beszámolója és közhasznúsági melléklet

2019. év

PK-542

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

"KÖLCSEY" TELEVÍZIÓ MŰSORSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT

Az egyszerűsített éves beszámoló eredménykimutatása 2.

(Adatok ezer forintban.)

	Alaptevékenység			Vállalkozási tevékenység			Összesen		
	előző év	*előző év helyesbítése*	*tárgyév*	*előző év*	*előző év helyesbítése*	*tárgyév*	*előző év*	*előző év helyesbítése*	*tárgyév*
Tájékoztató adatok									
A. Központi költségvetési támogatás									
ebből: - normatív támogatás									
B. Helyi önkormányzati költségvetési támogatás									
ebből: - normatív támogatás	**16 000**		**20 000**				**16 000**		**20 000**
C. Az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás	**22 062**		**18 382**				**22 062**		**18 382**
D. Az Európai Unió költségvetéséből vagy más államtól, nemzetközi szervezettől származó támogatás									
E. A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI.törvény alapján átutalt összeg									
F. Közszolgáltatási bevétel									
G. Adományok									

Könyvvizsgálói záradék

Az adatok könyvvizsgálattal alá vannak támasztva. [X] Igen [ ] Nem

Kitöltő verzió:2.97.0 Nyomtatvány verzió:1.2 **Nyomtatva: 2020.08.24 08.36.07**

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet egyszerűsített éves beszámolója és közhasznúsági melléklet

2019. év

PK-542

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

"KÖLCSEY" TELEVÍZIÓ MŰSORSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT

7. Közhasznú jogállás megállapításához szükséges mutatók *(Adatok ezer forintban.)*

Alapadatok	Előző év (1)	Tárgyév (2)
B. Éves összes bevétel	**135 764**	**76 543**
ebből:		
C. A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény alapján átutalt összeg		
D. Közszolgáltatási bevétel		
E. Normatív támogatás	**16 000**	**20 000**
F. Az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás	**22 062**	**18 382**
G. Korrigált bevétel [B-(C+D+E+F)]	**97 702**	**38 161**
H. Összes ráfordítás (kiadás)	**141 601**	**113 291**
I. Ebből személyi jellegű ráfordítás	**57 491**	**54 026**
J. Közhasznú tevékenység ráfordításai		
K. Adózott eredmény	**-5 837**	**-36 748**
L. A szervezet munkájában közreműködő közérdekű önkéntes tevékenységet végző személyek száma (a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvénynek megfelelően)		

Erőforrás ellátottság mutatói	*Mutató teljesítése*	
	Igen	*Nem*
Ectv. 32. § (4) a) [(B1+B2)/2 > 1.000.000, - Ft]	☒	☐
Ectv. 32. § (4) b) [K1+K2>=0]	☐	☒
Ectv. 32. § (4) c) [(I1+I2-A1-A2)/(H1+H2)>=0,25]	☒	☐
Társadalmi támogatottság mutatói	*Mutató teljesítése*	
Ectv. 32. § (5) a) [(C1+C2)/(G1+G2) >=0,02]	☐	☒
Ectv. 32. § (5) b) [(J1+J2)/(H1+H2)>=0,5]	☐	☒
Ectv. 32. § (5) c) [(L1+L2)/2>= 10 fő]	☐	☒

	A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet egyszerűsített éves beszámolója és közhasznúsági melléklet **2019. év**	PK-542

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

"KÖLCSEY" TELEVÍZIÓ MŰSORSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT

CSATOLT MELLÉKLETEK

(Melléklet típusonként csak 1 dokumentum csatolható)

1. Megjelenítésre kerülő mellékletek

PK-542-01 Könyvvizsgálói jelentés	*Melléklet csatolva:*	☐
	Eredetivel rendelkezik:	☒
PK-542-02 Szöveges beszámoló	*Melléklet csatolva:*	☐
	Eredetivel rendelkezik:	☒
PK-542-03 Kiegészítő melléklet	*Melléklet csatolva:*	☐
	Eredetivel rendelkezik:	☐

2. Megjelenítésre nem kerülő mellékletek

PK-542-04 Meghatalmazás *jogosultság igazolása, amennyiben nem a szervezet saját Cégkapuján vagy nem a bejegyzett képviselő Ügyfélkapuján keresztül kerül előterjesztésre a beszámoló*	*Melléklet csatolva:*	☐
	Eredetivel rendelkezik:	☐

Statisztikai számjele:	**20343033-6020-572-15**
Cégjegyzék száma:	**15-09-074463**
Cég adószáma:	**20343033-2-15**

Vállalkozás megnevezése:	**Kölcsey Nonprofit Kft**
Vállalkozás címe:	**4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.**

Kiegészítő melléklet

a 2019. évi Éves beszámolóhoz

Keltezés: Nyíregyháza, 2020. 08. 26.

KÖLCSEY TELEVÍZIÓ MŰSORSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT. KÖLCSEY NONPROFIT KFT. 4.

P.H.

Általános rész

A társaság teljes cégneve:	**„KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgátató Nonprofit Kft**
Rövidített cégneve:	**„KÖLCSEY" Nonprofit Kft**
Székhelye:	**4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.**
Belföldi telephelyek:	**4400 Nyírgyháza, Kálmán u. 1.**

Adószáma:	**20343033-2-15**
Statisztikai számjele:	**20343033-6020-572-15**
Cégjegyzék száma:	**15-09-074463**

A társaság jegyzett tőkéje: **5 000 eFt**

TAGOK ÉS TÖRZSBETÉTEK:

Tag	Jegyzett tőke eFt	Jegyzett tőke aránya
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat	5 000	100%

A társaság társasági szerződésének megfelelően a tagok a taggyűlésen az üzleti részüknek megfelelő szavazattal rendelkeznek.

A társaság a beszámolási időszakban tagjainak kölcsönt nem nyújtott, a tagok sem nyújtottak kölcsönt a társaság részére.

Ügyvezető(k) elérhetőségi adatai:

Név	Munkahelyi cím	Telefonszám	Lakcím
Úsz Illés	4400 Nyíregyháza, Kálmá u. 1.	42/598-790	4400 Nyíregyháza, Szarvas u. 75.

A társaság jegyzése az ügyvezetőkre nézve önálló.

A vállalkozás képviseletére jogosult személy(ek), aki(k) az éves beszámolót köteles(ek) aláírni:

Név: Úsz Illés

Beszámoló összeállításáért felelős mérlegképes könyvelő neve: Hanuscsákné Kulcsár Éva
Regisztráció száma: 177014
A vállalkozás könyvvizsgálatra kötelezett.
A könyvvizsgálatot végző szervezet: VERSATILE AUDIT Könyvvizsgáló, Könyszakértő és Adószakértő Korlátolt Felelősségű Társaság – 4400 Nyíregyháza, Munkás u. 53.
A könyvvizsgálatért felelős személy: Varga János
A könyvvizsgálatot végző tagsági száma: 002059

Vállalkozás bemutatása:

A társaság alaptevékenysége: 6020 Televízióműsor összeállítása, szolgáltatása

Tevékenységi körök változása: tevékenységek körében tárgyévben változás nem történt.

Számvitel politika:

A beszámoló összeállításában a többször módosított 2000. évi C számú Törvény a számvitelről, valamint az érvényben lévő adótörvények szolgáltak. A törvény előírásaitól való eltérésre okot adó körülmény nem merült fel. A számvitel politikában olyan változás nem történt, mely a valós és megbízható kép megítélését érdemben befolyásolta volna.

A könyvek vezetése magyar forintban történik, a beszámolóban az adatok eltérő jelölés hiányában ezer forintban kerülnek feltüntetésre.

Jelen beszámoló a **Kölcsey Nonprofit Kft 2019.01.01**-től **2019.12.31** időszakot öleli fel, a mérleg fordulónapja: ***2019.12.31***

Mérlegkészítés időpontja: ***2020.03.15***

A mérlegkészítés napjáig a vállalkozás folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem állt fenn, a vállalkozás a belátható jövőben is fenn tudja tartani működését, folytatni tudja tevékenységét, nem várható a működés beszüntetése vagy jelentős csökkenése. Társaság a tevékenységét határozott ideig folytatja.

A számviteli beszámoló és az ahhoz kapcsolódó kiegészítő információk, jelentések a telephelyen megtekinthetők. Pontos címe: **4400 Nyíregyháza, Kálmán út 1.**

Választott mérleg típusa az előző évhez hasonlóan:

„A" típusú - egyszerűsített éves beszámoló

Választott eredménykimutatás típusa az előző évhez hasonlóan:

Összköltség eljárással

A Sztv. szerinti mérleg és eredménykimutatás tovább tagolásának, összevonásának lehetőségével nem él a vállalkozás.

A kettős könyvvitel keretében vezetett könyvelés alapján a beszámoló összeállításánál alkalmazott főbb értékelési módszerek és eljárások a következők:

A vállalkozás eszközeit beszerzési áron értékeli, nem él a piaci értéken történő értékelés lehetőségével.

A terv szerinti értékcsökkenés összegének meghatározása egyedi értékelés alapján, a beszerzett tárgyi eszköz, immateriális jószág várható hasznos élettartamának, és maradványértékének figyelembe vételével történik. A terv szerinti értékcsökkenés elszámolására évente egyszer a fordulónapon kerül sor figyelembe véve az eszköz használatban eltöltött idejét.

A társaság tevékenységéből adódóan a beszámolási évben beszerzett eszközök esetén maradványértéket nem képzett, mert a beszerzett eszközeinek értéke, és/vagy maradványértéke nem jelentős.

Az immateriális javak és tárgyi eszközök értékcsökkenése a számvitel politikában foglaltak szerint került megállapításra.

Az immateriális javak és tárgyi eszközök értékcsökkenése lineárisan a társasági adótörvényben meghatározott leírási kulcsokkal került meghatározásra, és évente egyszer kerül elszámolásra.

Az 100.000 Ft alatti egyedi beszerzésű tárgyi eszközök beszerzési értékükön a használatba vételkor értékcsökkenési leírással egy összegben azonnal költségként elszámolásra kerültek.

Előző évhez képest a jogszabályi változásokon túl változás nem történt.

A devizás tételek értékelése az előző üzleti évhez képest nem változott.

A devizában nyilvántartott tételek, évvégén átértékelésre kerültek 2019.12.31-i MNB közép árfolyamon.

Szabályzatok: a vállalkozás rendelkezik leltározási, pénzkezelési szabályzattal, melyek az előző üzleti évhez képest nem változtak.

A vállalkozás sajátos tevékenységgel kapcsolatos információk közlésére nem kötelezett.

A korábbi (lezárt) évekhez kapcsolódó tárgyévben ellenőrzés, önellenőrzés semmiféle hibát nem tárt fel, a mérleg korábbi évekre vonatkozó korrekciókat nem tartalmaz.

A mérlegben és az erdménykimutatásban a 2018 és a 2019 évek adatai teljes mértékben összehasonlíthatóak.

Tájékoztató rész:

A tárgyévben foglalkoztatott munkavállalók átlagos állományi létszáma 20 fő, a személyi ráfordítások a következők szerint alakultak:

Megnevezés	Összeg eFt
Bérköltség	44 513
Bérjárulékok	8 670
Személyi jellegű egyéb kifizetések	843
SZEMÉLY JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK	**54 026**

Környezetvédelem
A gazdálkodónak sem az előző évben, sem a tárgyévben környezetvédelmi kötelezettsége nem volt, ezzel kapcsolatban költséget nem számolt el, céltartalékot nem képzett, a mérlegben meg nem jelenı környezetvédelmi, helyreállítási kötelezettsége nincs. A vállalkozás veszélyes hulladékot, környezetre káros anyagot nem termel, nem tárol.

Specifikus rész

Eszközök

Az immateriális javak és a tárgyi eszközök nettó értéke, valamint az értékcsökkenési leírás alakulását az 1. sz. melléklet mutatja be.

A **pénzeszközök** az alábbi bontásban szerepelnek a mérlegben (adatok E Ft-ban):

Megnevezés	Bázisév eFt	Tárgyév eFt
Pénztár, csekkek	538	528
Bankbetétek	179 121	74 294
PÉNZESZKÖZÖK	**179 659**	**74 822**

Vevőkövetelések

Megnevezés	Bázisév eFt	Tárgyév eFt
Vevőkövetelések	9 028	5 546

Társasági adó levezetése

Adózás előtti eredmény:	- 36 748 e Ft
Adóalapot növelő tételek:	9 267 e Ft
Adóalapot csökkentő tételek:	9 267 e Ft
Adóalap:	-36 748 e Ft
Társasági adó:	0 e Ft
Adózott eredmény:	-36 748 e Ft

Saját tőke alakulása 2019. évben (adatok eFt-ban):

Megnevezés	Bázisév eFt	Tárgyév eFt
Jegyzett tőke	5 000	5,000
Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-)	0	0
Cégbíróságon, még be nem jegyzett tőkeemelés	0	0
Tőketartalék	0	0
Eredménytartalék	11 110	5 274
Lekötött tartalék	0	0
Értékelési tartalék	0	0
Adózott eredmény	-5 837	-36 748
SAJÁT TŐKE	**10 273**	**-26 474**

Az **egyéb rövid lejáratú kötelezettségek** sor az alábbi tételekből adódik (adatok E Ft-ban):

Megnevezés	Bázisév eFt	Tárgyév eFt
Társasági adó		0
Személyi jövedelemadó	309	321
Foglalkoztatottakkal szembeni tartozás	2 767	2 422
Nyugdíjbiztosítási járulékok fizetési kötelezettsége	215	213
Egészségbiztosítási járulékok fizetési kötelezettsége	176	178
Szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettsége	421	367
Áfa fizetési kötelezettség	0	0
EKHO fizetési kötelezettség	607	490
Cégautóadó fizetési kötelezettség	106	82
Szakképzési hozzájárulás fizetési kötelezettsgé	33	33
Iparűzési adó fizetési kötelezettség	0	0
Bankszámlán mutatkozó fizetési kötelezettség	0	6

Egyéb befizetési kötelezettségek (támogatási előleg)	216 488	201 474
EGYÉB RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	**221 122**	**205 586**

Szállítók felé fennálló kötelezettségek:

Megnevezés	Bázisév eFt	Tárgyév eFt
Szállítói kötelezettségek	876	193

Nincs olyan kötelezettségünk, amely zálogjoggal, vagy hasonló jogokkal biztosított, illetve amely a mérlegben nem jelenik meg, de a pénzügyi helyzet értékelésekor jelentős lenne.
A vállalkozás határidőn túli, valamint kétes kinnlevősége: 0 eFt
Hátrasorolt kötelezettség: 0 eFt.
A vállalkozásnak hátrasorolt eszköze nincs.

Tárgyévi értékesítés nettó árbevétele: 38 128 eFt.
tevékenységenkénti bontás:
Ebből belföldi értékesítés: 38 128 eFt.
Ebből export értékesítés: 0 eFt.

Az 2. sz. mellékletben kerülnek bemutatásra a gazdálkodás jellemző általánosan elfogadott mutatószámai, melyek tükrözik a két időszak közötti változásokat, így azok további szöveges kiegészítést nem igényelnek.

1. sz. melléklet

Eszközök nettó értékének alakulása

Megnevezés	Érték (e Ft)
Immateriális javak	0
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	670
Műszaki berendezések, gépek, járművek	12 694
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	3 075
Beruházások, felújítások	84 151

Az elszámolt értékcsökkenési leírás alakulása

Megnevezés	Érték (e Ft)
Immateriális javak	537
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	15
Műszaki berendezések, gépek, járművek	5 941
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	2 730

2. sz. melléklet

mutató	tartalom	bázis év	tárgyév	változás
Befektetett eszközök aránya	Befektetett eszközök / Eszközök összesen * 100	21,10%	54,21%	33,11%
Eszközfőcsoportok aránya	Forgóeszközök / Befektetett eszközök * 100	334,28%	84,29%	-249,99%
Befektetett eszközök fedezete (saját tőke lekötöttsége)	Saját tőke / Befektetett eszközök * 100	17,75%	-26,32%	-44,07%
Tárgyi eszközök fedezettsége (saját tőke lekötöttsége)	Saját tőke / Tárgyi eszközök * 100	17,92%	-26,32%	-44,24%
Eszközök fordulatszáma	Értékesítés nettó árbevétele / Összes eszköz	0,18	0,21	3,00%
Tárgyi eszközök hatékonysága	Értékesítés nettó árbevétele / Tárgyi eszközök * 100	87,05%	37,90%	-49,15%
Tárgyi eszközök aránya	Tárgyi eszközök / (Tárgyi eszközök + Forgóeszközök) * 100	22,86%	54,26%	31,40%
Műszaki berendezések, gépek, járművek aránya	Műszaki berendezések nettó értéke / Tárgyi eszközök * 100	0,00%	0,00%	0,00%
Forgóeszközök aránya	Forgóeszközök / Eszközök összesen * 100	70,53%	45,69%	-24,84%
A források szerkezete	Idegen forrás / Források összesen * 100	96,25%	114,27%	18,02%
Tőkeerősség	Saját tőke / Források összesen * 100	3,75%	-14,27%	-18,02%
Tőkemultiplikátor	Források összesen / Saját tőke	26,70	-7,01	-3371,00%
Tőkefeszültség mutatója	Idegen forrás / Saját tőke * 100	2 569,85%	- 800,91%	-3370,76%
Kötelezettségek részaránya	Kötelezettségek / Források összege * 100	94,16%	114,27%	20,11%
Hosszú és rövid lejáratú kötelezettségek aránymutatója	Hosszú lejáratú kötelezettségek / Rövid lejáratú kötelezettségek * 100	0,00%	0,00%	0,00%
Saját tőke növekedési mutató	Saját tőke / Jegyzett tőke	2,05	-5,29	-734,00%
Céltartalékok aránya	Céltartalékok / Források összege * 100	0,00%	0,00%	0,00%
Saját tőke növekedésének mértéke (1)	Adózott eredmény / Jegyzett tőke * 100	- 116,74%	- 734,96%	-618,22%
Saját tőke növekedésének mértéke (2)	Adózott eredmény / Saját tőke * 100	-56,82%	138,81%	195,63%
Tőke forgási sebessége	Értékesítés nettó árbevétele / Saját tőke	4,86	-1,44	-630,00%
Likviditási mutató	Forgóeszközök / Kötelezettségek * 100	74,91%	39,99%	-34,92%
Likviditási ráta (Rövid távú likviditás I.)	Forgóeszközök / Rövid lejáratú kötelezettségek * 100	74,91%	39,99%	-34,92%
Likviditási ráta (Rövid távú likviditás II.)	(Forgóeszközök - Követelések) / Rövid lejáratú kötelezettségek * 100	69,57%	35,29%	-34,28%
Likviditási gyorsráta	(Forgóeszközök - Készletek) / Rövid lejáratú kötelezettségek	0,75	0,40	-35,00%
Készpénz likviditási mutató	Pénzeszközök / Rövid lejáratú kötelezettségek	0,70	0,35	-35,00%
Pénzhányad mutatója (Rövid távú likviditás III.)	(Pénzeszközök+Értékpapírok) / Rövid lejáratú kötelezettségek * 100	69,57%	35,29%	-34,28%
Dinamikus likviditás	Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye / Rövid lejáratú kötelezettségek * 100	-2,30%	-16,81%	-14,51%
Hosszú távú likviditási mutató	Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye / Kötelezettségek * 100	-2,30%	-16,81%	-14,51%
Hitelfedezettségi mutató	Követelések / Rövid lejáratú kötelezettségek * 100	5,34%	4,70%	-0,64%
Árbevételre vetített eladósodottság	(Kötelezettségek - (Pénzeszközök+Értékpapírok)) / Értékesítés nettó árbevétele * 100	157,48%	359,87%	202,39%
Rövid távú eladósodottság	(Rövid lejáratú kötelezettségek - (Pénzeszközök+Értékpapírok)) / Értékesítés nettó árbevétele * 10	157,48%	359,87%	202,39%
Adósságállomány aránya	Hosszú lejáratú kötelezettségek / (Saját tőke+Hosszú lejáratú kötelezettségek) * 100	0,00%	0,00%	0,00%
A saját tőke aránya	Saját tőke / (Saját tőke+Hosszú lejáratú kötelezettségek) * 100	100,00%	100,00%	0,00%
Értékesítés nettó árbevétele	Tárgyév / Előző év * 100	83,08%	76,40%	-6,68%
Belföldi értékesítés nettó árbevétele	Tárgyév / Előző év * 100	83,08%	76,40%	-6,68%
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	Tárgyév / Előző év * 100	-203,49%	16,69%	220,18%
Adózás előtti eredmény	Tárgyév / Előző év * 100	-234,98%	617,82%	852,80%
Adózott eredmény	Tárgyév / Előző év * 100	-234,98%	617,82%	852,80%
Árbevétel arányos üzemi eredmény	Üzemi (üzleti) eredmény / Értékesítés nettó árbevétele * 100	-11,92%	-93,49%	-81,57%
Tőkearányos üzemi eredmény	Üzemi (üzleti) eredmény / Saját tőke * 100	-57,90%	134,64%	192,54%
Eszközhatékonyság	Üzemi (üzleti) eredmény / Eszközök összesen * 100	-2,17%	-19,21%	-17,04%

Egyszerűsített `A` típusú Eredménykimutatás összköltség eljárással

Cég: **Kölcsey Nonprofit Kft** **2019. 0 - 13 hó**

Cím: **4400 Nyíregyháza Hősök tere 5**

Adószám: **20343033-2-15** **1**

Statisztikai számjel: **20343033-6020-572-15**

Cégjegyzék száma: **15-09-074463**

Mérlegforduló napja: **2019.12.31** *Ezer HUF*

Sorszám		Megnevezés	Előző	Mód	Tárgyév
01.	I.	Értékesítés nettó árbevétele	49,908		38,128
02.	II.	Aktivált saját teljesítmények értéke			
03.	III.	Egyéb bevételek	85,745		38,406
04.	IV.	Anyagjellegű ráfordítások	58,625		47,880
05.	V.	Személyi jellegű ráfordítások	47,491		54,026
06.	VI.	Értékcsökkenési leírás	23,243		9,266
07.	VII.	Egyéb ráfordítások	1,242		1,006
08.	**A.**	**ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I+-II+III-IV-V-VI-VII)**	**-5,948**		**-35,644**
09.	VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei	111		9
10.	IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai			1,113
11.	**B.**	**PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII-IX)**	**111**		**-1,104**
12.	**C.**	**ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (+-A+-B)**	**-5,837**		**-36,748**
13.	X.	Adófizetési kötelezettség			
14.	**D.**	**ADÓZOTT EREDMÉNY (+-C-X)**	**-5,837**		**-36,748**

Nyíregyháza, 2020. 08. 24.
keltezés

KÖLCSEY NONPROFIT KFT
a vállalkozás vezetője (képviselője)

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Egyszerűsített `A` típusú mérleg

Cég: **Kölcsey Nonprofit Kft** **2019. 0 - 14 hó**

Cím: **4400 Nyíregyháza Hősök tere 5**

Adószám: **20343033-2-15** **1**

Statisztikai számjel: **20343033-6020-572-15**

Cégjegyzék száma: **15-09-074463**

Mérlegforduló napja: **2019.12.31** *Ezer HUF*

Sorszám		Megnevezés	Előző	Mod	Tárgyév
01.	**A.**	**Befektetett eszközök (02.+04.+06. sor)**	**57,869**		**100,590**
02.	I.	IMMATERIÁLIS JAVAK	537		
03.		Immateriális javak értékhelyesbítése			
04.	II.	TÁRGYI ESZKÖZÖK	57,332		100,590
05.		Tárgyi eszközök értékhelyesbítése			
06.	III.	BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK			
07.		Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése			
08.		Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete			
09.	**B.**	**Forgóeszközök (10.+11.+14.+16. sor)**	**193,447**		**84,785**
10.	I.	KÉSZLETEK			
11.	II.	KÖVETELÉSEK	13,788		9,963
12.		Követelések értékelési különbözete			
13.		Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete			
14.	III.	ÉRTÉKPAPÍROK			
15.		Értékpapírok értékelési különbözete			
16.	IV.	PÉNZESZKÖZÖK	179,659		74,822
17.	**C.**	**Aktív időbeli elhatárolások**	**22,958**		**185**
18.		ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN (01.+09.+17. sor)	274,274		185,560

Nyíregyháza, 2020. 08. 25.

keltezés

KÖLCSEY TELEVÍZIÓ MŰSORSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT. KÖLCSEY NONPROFIT KFT.

a vállalkozás vezetője (képviselője)

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Egyszerűsített `A` típusú mérleg

Cég: **Kölcsey Nonprofit Kft** **2019. 0 - 14 hó**

Cím: **4400 Nyíregyháza Hősök tere 5**

Adószám: **20343033-2-15** **2**

Statisztikai számjel: **20343033-6020-572-15**

Cégjegyzék száma: **15-09-074463**

Mérlegforduló napja: **2019.12.31** *Ezer HUF*

Sorszám		Megnevezés	Előző	Mód	Tárgyév
19.	**D.**	**Saját tőke (20.+22.+23.+24.+25.+26.+29. sor)**	**10,273**		**-26,474**
20.	I.	JEGYZETT TŐKE	5,000		5,000
21.		ebből: a) visszavásárolt tulajdonosi részesedés névértéken			
22.	II.	JEGYZETT, DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)			
23.	III.	TŐKETARTALÉK			
24.	IV.	EREDMÉNYTARTALÉK	11,110		5,274
25.	V.	LEKÖTÖTT TARTALÉK			
26.	VI.	ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK (27.,28. sorok)			
27.		Értékhelyesbítés értékelési tartaléka			
28.		Valós értékelés értékelési tartaléka			
29.	VII.	ADÓZOTT EREDMÉNY	-5,837		-36,748
30.	**E.**	**Céltartalékok**			
31.	**F.**	**Kötelezettségek (32.+33.+34. sorok)**	**258,252**		**212,034**
32.	I.	HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK			
33.	II.	HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
34.	III.	RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	258,252		212,034
35.		Kötelezettségek értékelési különbözete			
36.		Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete			
37.	**G.**	**Passzív időbeli elhatárolások**	**5,749**		
38.		FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (19.+30.+31.+37. sor)	274,274		185,560

Nyíregyháza, 2020. 08. 25.

keltezés

KÖLCSEY TELEVÍZIÓ MŰSORSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT.

a vállalkozás vezetője (képviselője)

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Kölcsey Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Kft.
2020. évi terv költség-ráfordítás és bevétel alakulása

Megnevezés	Eves tényadatok (2017)	Eves tényadatok (2018)	Eves tervadatok (2019)	Eves tényadatok (2019)	Eves tervadatok (2020)
Üzemanyag	1 529	1 096	1 300	1 531	**877**
Energia	4 250	3 167	3 600	4 168	**3 625**
Nyomtatvány irodaszer	183	236	240	209	**651**
Díszlet	0	0	0	0	**0**
Egyéb anyag (elem, autópálya matrica, számítástechnikai kisalkatrész, tisztítószer, stb.)	1 264	591	550	1 059	**500**
Anyagköltség összesen	**7 226**	**5 090**	**5 690**	**6 967**	**5 653**
Bérleti díj (Ati Depo, Művelődési ház)	1 248	1 076	2 000	1 292	**1 000**
Javítás, karbantartás (autók)	149	42	200	350	**1 000**
Hirdetés, reklám, marketing	0	0	0	0	**200**
Oktatási költség	0	0	0	0	**100**
Utazási, szállási költségek	3	55	100	19	**100**
Szakkönyv, kiadvány	0	0	0	0	**0**
Posta, telefon költség	1 006	740	1 000	799	**800**
Televíziós műsorkészítés, műsorgyártás	6 749	10 021	7 000	11 681	**8 000**
Számvitel, könyvvizsgálat, könyvelés	1 800	1 978	2 000	984	**1 000**
Érdekvédelmi szervezet tagja (HTOE, kamara)	125	161	160	141	**100**
Foglalkozás egészségügy	100	100	100	0	**100**
Szakértői, pályázati díj (NMHH)	118	17 176	400	0	**400**
Hirdetésszervezői jutalék	1 947	589	1 000	516	**500**
Egyéb igénybe vett szolgáltatás	3 206	3 710	4 000	1 986	**1 375**
Támogatott projektek dologi kiadásai	0	0	0	0	**48 003**
Támogatott projektek dologi kiadásai önerő	0	0	0	0	**1 310**
Igénybe vett szolgáltatások	**16 451**	**35 648**	**17 960**	**17 768**	**63 988**
Illetékek	191	44	350	230	**300**
Bankköltség	1 065	1 291	1 300	1 377	**1 500**
Biztosítási díj	819	1 053	1 100	1 120	**1 100**
Hatósági díj (Mahasz, Artisjus)	1 697	1 005	1 500	1 325	**1 500**
Műsorszolgáltatási díj	2 507	7 963	4 800	7 137	**7 000**
Frekvencia díj	3 152	713	900	4 337	**4 000**
Egyéb szolgáltatás	**9 431**	**12 069**	**9 950**	**15 526**	**15 400**
Bérköltség (bér, járulék, szem. jell. ráf.)	55 856	57 488	57 000	54 026	**60 887**
Támogatott projektek bérköltségre jutó önerő	0	0	0	0	**1 406**
Bér + személyi jellegű költség	**55 856**	**57 488**	**57 000**	**54 026**	**62 293**
Pénzügyi műveletek eredménye	**440**	**0**	**0**	**1 113**	**0**
Anyag jellegű ráfordítások	**0**	**5 816**	**2 000**	**7 619**	**4 000**
Egyéb ráfordítások	**1844**	**1 242**	**1 300**	**1 006**	**1 000**
ÖSSZES KÖLTSÉG	**91 248**	**117 353**	**93 900**	**104 025**	**152 334**
Önkormányzati támogatás	18 000	16 000	16 000	20 000	**20 000**
Reklám	31 693	23 012	25 000	14 547	**8 232**
Nyilvánosság biztosítás, filmkészítés	7 108	14 909	13 000	9 471	**43 984**
MTVA pályázatok	11 905	8 846	9 000	10 440	**9 666**
Egyéb támogatás, pályázat, értékesítés	12 163	61 093	18 000	7 942	**63 519**
Egyéb vállalkozói tevékenység	21 274	11 792	13 000	14 134	**6 933**
Pénzügyi műveletek bevétele	1 355	110	0	9	**0**
ÖSSZES BEVÉTEL	**103 498**	**135 762**	**94 000**	**76 543**	**152 334**
EREDMÉNY	***12 250***	***18 409***	***100***	***-27 482***	***0***
Értékcsökkenés és rendkívüli ráfordítás különbözete	-9 990	24 246		9 266	
Eredmény	2 260	-5 837	100	-36 748	0

KÖLCSEY TELEVÍZIÓ MŰSORSZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
.../2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság éves beszámolójának, közhasznúsági mellékletének elfogadásáról, valamint 2020. évi pénzügyi tervének jóváhagyásáról

A Megyei Közgyűlés

a „KÖLCSEY" Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság éves beszámolóját, közhasznúsági mellékletét elfogadja, valamint 2020. évi pénzügyi tervét jóváhagyja.

A határozatot kapják:
1. Úsz Illés, a „KÖLCSEY" Nonprofit Kft. ügyvezetője, 4400 Nyíregyháza, Kálmán u. 1.
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnökétől
H-4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

ÁLT/203-9/2020.

Döntéshozatal:
Egyszerű többség

E L Ő T E R J E S Z T É S

- a Megyei Közgyűléshez -

egyes Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében megkötött támogatási szerződések forrásnövekmény igényéhez kapcsolódó előzetes hozzájárulásra

Az előterjesztést

készítette

Kósa Tímea

törvényességi szempontból ellenőrizte

Dr. Papp Csaba

Tisztelt Közgyűlés!

A 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet alapján benyújtott támogatási igények esetén az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II.1.) Korm. rendelet alapján többletforrás igényelhető.

Az Irányító Hatóságtól 2020. július 10-én az alábbiakban részletezett adatokkal érkezett meg azon támogatási kérelmek listája, melyek esetén többletforrás igénybevételéhez az Irányító Hatóság előzetes hozzájárulásunkat kérte:

Támogatási kérelem azonosító-száma	Kedvez-ményezett	Szerződött támogatás (Ft)	Sz. össz-költség (Ft)	Költség-növek-mény (Ft)	Többlet-támogatási igény (Ft)	Költség-korlátoknak megfelel a költség-növekmény után is (fajlagos korlátokat is beleértve)	A korláton felüli költséget saját erőből finanszí-rozza	Meg-jegyzés
TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00015	Nyírtass Község Önkormány-zata	50 609 500	50 609 500	7 590 648	7 590 648	igen	nr	nr

A fenti többletforrás igénnyel kapcsolatos véleményt a határozati javaslat 1. számú melléklete szerint javaslom megadni.

Az Irányító Hatóság 2020. július 10-án kelt tájékoztatása szerint az alábbi többlettámogatási kérelmek még ellenőrzés alatt állnak, de amennyiben előzetes hozzájárulását kívánja adni a tisztelt Közgyűlés valamelyikhez, erre is van lehetőség.

Javaslom, hogy a határozati javaslat 2. számú melléklete szerint a 17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén a tisztelt Közgyűlés előzetesen járuljon hozzá a költségnövekmény igényekhez. Tájékoztatom a Közgyűlést, hogy a 11/2020. (II.17.) önkormányzati határozatunk értelmében előzetesen már támogató döntés született a 11/2020. (II.17.) önkormányzati határozat 2. sz. mellékletének 2., 4., 5., 6. sorszámú kérelmei esetén.

Sor-szám	Támogatási kérelem azonosító-száma	Kedvezmé-nyezett	Szerződött támogatás (Ft)	Szerződött összköltség (Ft)	Költség-növekmény (Ft)	Többlet-támogatási igény (Ft)	Megjegyzés
1.	TOP-1.1.1-15-SB1-2016-00002	Nagyecsed Város Önkormányzata	116 030 809	116 517 737	14 738 043	14 738 043	A Közreműködő Szervezet részéről IH-ba megküldött előzetes előrejelzés a várható többlettámogatás igényről! Az IH-ba a ráemelés még nem érkezett meg, csak előzetes visszamutatást jelentene.
2.	TOP-1.1.1-15-SB1-2016-00013	Tiszalök Város Önkormányzata	546 993 612	547 964 999	8 270 497	8 270 497	A Közreműködő Szervezet részéről IH-ba megküldött előzetes előrejelzés a várható többlettámogatás igényről! Az IH-ba a ráemelés még nem érkezett meg, csak előzetes visszamutatást jelentene.
3.	TOP-1.1.1-16-SB1-2017-00007	Tornyospálca Község Önkormányzata	549 918 150	549 918 150	12 635 745	12 635 745	A Közreműködő Szervezet részéről IH-ba megküldött előzetes előrejelzés a várható többlettámogatás igényről! Az IH-ba a ráemelés még nem érkezett meg, csak előzetes visszamutatást jelentene.

Sor-szám	Támogatási kérelem azonosító-száma	Kedvezmé-nyezett	Szerződött támogatás (Ft)	Szerződött összköltség (Ft)	Költség-növekmény (Ft)	Többlet-támogatási igény (Ft)	Megjegyzés
4.	TOP-1.1.3-15-SB1-2016-00008	Nyírvasvári Község Önkormányzata	146 581 700	146 581 700	46 642 466	46 642 466	A Közreműködő Szervezet részéről IH-ba megküldött előzetes előrejelzés a várható többlettámogatás igényről! Az IH-ba a ráemelés még nem érkezett meg, csak előzetes visszamutatást jelentene.
5.	TOP-1.1.3-15-SB1-2016-00024	Nyírkarász Nagyközség Önkormányzat	50 500 000	50 500 000	27 441 848	27 441 848	A Közreműködő Szervezet részéről IH-ba megküldött előzetes előrejelzés a várható többlettámogatás igényről! Az IH-ba a ráemelés még nem érkezett meg, csak előzetes visszamutatást jelentene.
6.	TOP-2.1.2-15-SB1-2016-00008	Tiszalök Város Önkormányzata	401 560 709	402 602 698	48 373 494	48 373 494	A Közreműködő Szervezet részéről IH-ba megküldött előzetes előrejelzés a várható többlettámogatás igényről! Az IH-ba a ráemelés még nem érkezett meg, csak előzetes visszamutatást jelentene.

Sor-szám	Támogatási kérelem azonosító-száma	Kedvezmé-nyezett	Szerződött támogatás (Ft)	Szerződött összköltség (Ft)	Költség-növekmény (Ft)	Többlet-támogatási igény (Ft)	Megjegyzés
7.	TOP-2.1.3-15-SB1-2016-00027	Bátorliget Község Önkormányzata	99 993 032	99 993 032	6 193 347	6 193 347	A Közreműködő Szervezet részéről IH-ba megküldött előzetes előrejelzés a várható többlettámogatás igényről! Az IH-ba a ráemelés még nem érkezett meg, csak előzetes visszamutatást jelentene.
8.	TOP-3.1.1-15-SB1-2016-00026	Nyírmihálydi Község Önkormányzat	260 325 000	260 325 000	73 556 774	73 556 774	A Közreműködő Szervezet részéről IH-ba megküldött előzetes előrejelzés a várható többlettámogatás igényről! Az IH-ba a ráemelés még nem érkezett meg, csak előzetes visszamutatást jelentene.
9.	TOP-3.1.1-15-SB1-2016-00025	Nyírgelse Község Önkormányzata	130 970 000	130 970 000	98 268 159	98 268 159	A Közreműködő Szervezet részéről IH-ba megküldött előzetes előrejelzés a várható többlettámogatás igényről! Az IH-ba a ráemelés még nem érkezett meg, csak előzetes visszamutatást jelentene.

Sor-szám	Támogatási kérelem azonosító-száma	Kedvezmé-nyezett	Szerződött támogatás (Ft)	Szerződött összköltség (Ft)	Költség-növekmény (Ft)	Többlet-támogatási igény (Ft)	Megjegyzés
10.	TOP-3.2.1-16-SB1-2018-00007	Vásárosnamény Város Önkormányzata	212 480 000	212 480 000	23 411 868	23 411 868	A Közreműködő Szervezet részéről IH-ba megküldött előzetes előrejelzés a várható többlettámogatás igényről! Az IH-ba a ráemelés még nem érkezett meg, csak előzetes visszamutatást jelentene.

Felhívom a figyelmet arra, hogy az Irányító Hatóság közlése szerint a támogató visszamutatás nem jelenti a kérelmek automatikus pozitív elbírálását.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a mellékelt határozattervezeteket elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 26.

Seszták Oszkár

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnöke -1-

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
/2020. (VIII.31.)
önkormányzati határozata

egyes Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében megkötött támogatási szerződések forrásnövekmény igényéhez kapcsolódó előzetes hozzájárulásról

A Megyei Közgyűlés

az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II.1.) Korm. rendelet alapján az Irányító Hatóság által megküldött költségnövekmény iránti igényekkel:

a) a határozat 1. számú melléklete szerint a többletforrás iránti igénnyel egyetért;
b) a határozat 2. számú melléklete szerint a többletforrás iránti igényhez előzetesen hozzájárul.

A határozatot kapják:

1. Oláh Gábor regionális fejlesztési programokért felelős helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium, 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

... (VIII.31.) önkormányzati határozat 1. sz. melléklete

Támogatási kérelem azonosítószáma	Kedvezményezett	Szerződött támogatás (Ft)	Szerződött összköltség (Ft)	Költség-növekmény (Ft)	Többlettámogatási igény (Ft)	Költségkorlátoknak megfelel a költségnövekmény után is (fajlagos korlátokat is beleértve)	A korláton felüli költséget saját erőből finanszírozza	Megjegyzés	Közgyűlés döntése
TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00015	Nyírtass Község Önkormányzata	50 609 500	50 609 500	7 590 648	7 590 648	igen	nr	nr	Többletforrás iránti igénnyel egyetért.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

.....

... (VIII.31.) önkormányzati határozat 2. sz. melléklete

Támogatási kérelem azonosítószáma	Kedvezményezett	Szerződött támogatás (Ft)	Szerződött összköltség (Ft)	Költségnövekmény (Ft)	Többlettámogatási igény (Ft)	Önkormányzati határozata
TOP-1.1.1-15-SB1-2016-00002	Nagyecsed Város Önkormányzata	116 030 809	116 517 737	14 738 043	14 738 043	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.
TOP-1.1.1-15-SB1-2016-00013	Tiszalök Város Önkormányzata	546 993 612	547 964 999	8 270 497	8 270 497	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul, megerősítve a 11/2020. (II.17.) önkormányzati határozatban foglalt, vonatkozó döntését.
TOP-1.1.1-16-SB1-2017-00007	Tornyospálca Község Önkormányzata	549 918 150	549 918 150	12 635 745	12 635 745	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.
TOP-1.1.3-15-SB1-2016-00008	Nyírvasvári Község Önkormányzata	146 581 700	146 581 700	46 642 466	46 642 466	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.
TOP-1.1.3-15-SB1-2016-00024	Nyírkarász Nagyközség Önkormányzat	50 500 000	50 500 000	27 441 848	27 441 848	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.
TOP-2.1.2-15-SB1-2016-00008	Tiszalök Város Önkormányzata	401 560 709	402 602 698	48 373 494	48 373 494	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul, megerősítve a 11/2020. (II.17.) önkormányzati határozatban foglalt, vonatkozó döntését.
TOP-2.1.3-15-SB1-2016-00027	Bátorliget Község Önkormányzata	99 993 032	99 993 032	6 193 347	6 193 347	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul, megerősítve a 11/2020. (II.17.) önkormányzati határozatban foglalt, vonatkozó döntését.
TOP-3.1.1-15-SB1-2016- 00026	Nyírmihálydi Község Önkormányzat	260 325 000	260 325 000	73 556 774	73 556 774	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.
TOP-3.1.1-15-SB1-2016-00025	Nyirgelse Község Önkormányzata	130 970 000	130 970 000	98 268 159	98 268 159	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul, megerősítve a 11/2020. (II.17.) önkormányzati határozatban foglalt, vonatkozó döntését.
TOP-3.2.1-16-SB1-2018-00007	Vásárosnamény Város Önkormányzata	212 480 000	212 480 000	23 411 868	23 411 868	17/2017. (II.1.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek teljesítése esetén előzetesen hozzájárul.

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

.....